

DAD
CIÓN

BX870

I3

1827

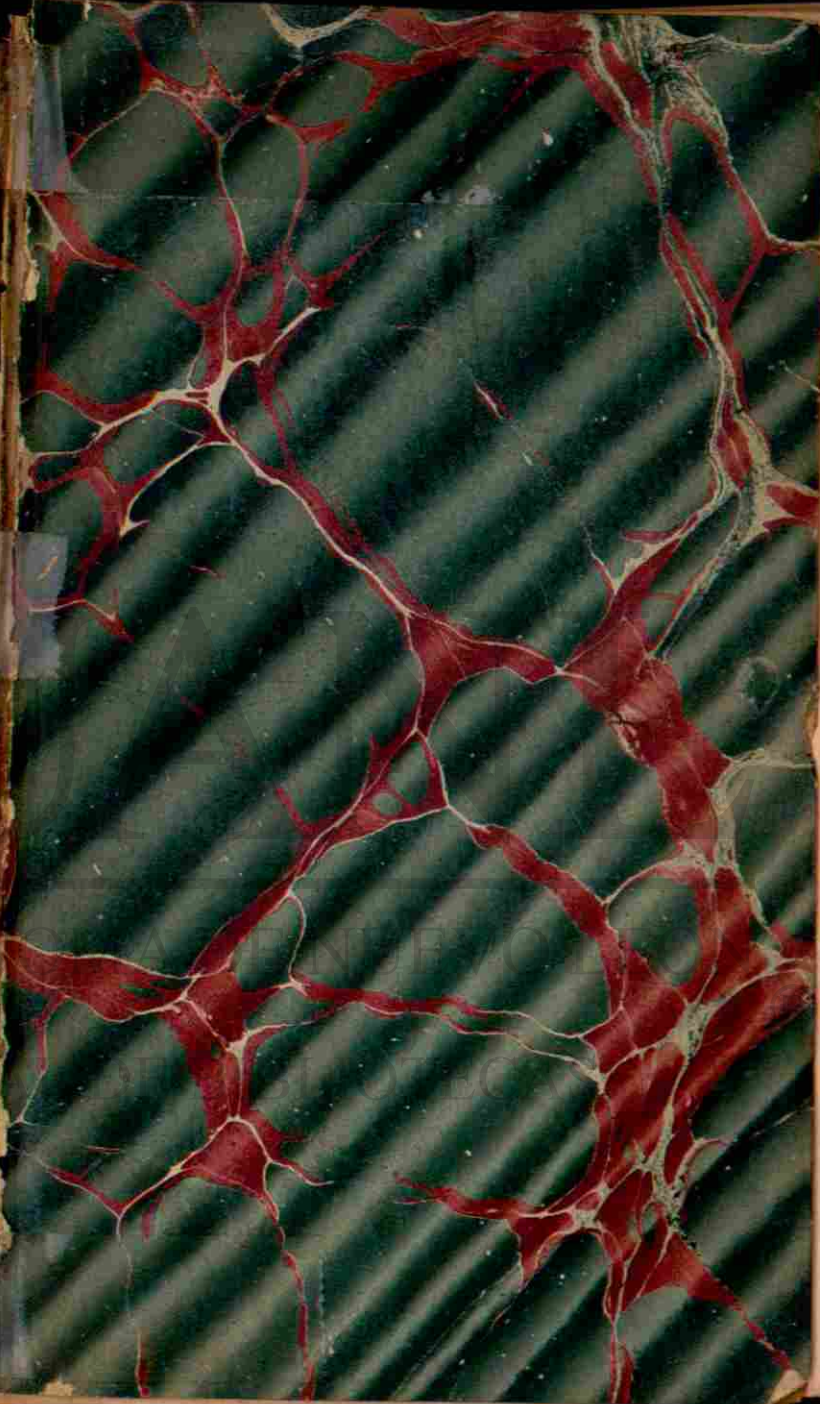
V.9

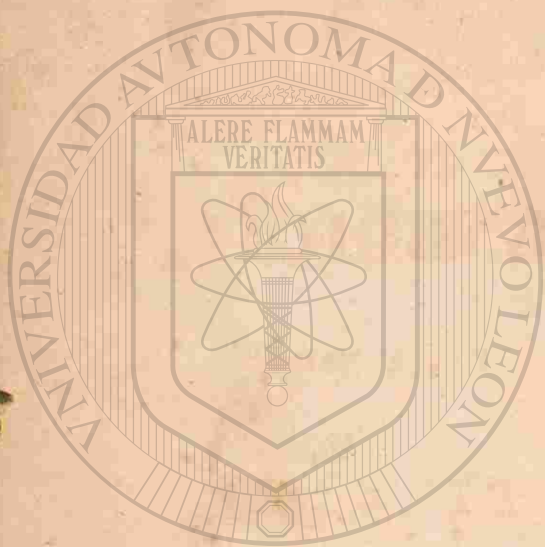
C.1

26

1080047066

BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

TOMUS TERTIUS,

IN QVO CONTINENTUR CONSTITUTIONES, EPISTOLE,
ALIAQUE EDITA AB EXITU ANNI MDCCXLVIII.
USQUE AD TOTUM PONTIFICATUS ANNUM XII.

Volumen 9.

CUM APPENDICE ET SUPPLEMENTO.

EDITIO NOVA, SUMMO STUDIO

Capilla Alfonsina

Biblioteca Universitaria

53582

MECHLINIÆ,

Typis P.-J. HANICQ, typographi Celsiss. Domini PRINCIPIS
DE MEAN, Archiepiscopi Mechliniensis.

Superiorum permissu. — 1827.

B. García Guerra.

38174

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA

BX 870

1827

FONDO BIBLIOTECA PÚBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEÓN

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI PAPÆ XIV.
CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ etc.

ANNO
1751.

DE TOLLENDIS ABUSIBUS XLVIII.
Ab Oratoriis privatis, quæ sunt in domibus
Laicorum
Epistola Encyclica ad Primate[m], Archiepiscopos, et Episcopos Regni Poloniae.

BENEDICTUS PAPA XIV.
*Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

MAGNO cum animi Nostri dolore a Nobis intellectum est, nonnullas in Diocesis vestris controversias ac molesta dissidia, propter Oratoria privata, insurrexisse; quibus præcidendis cum omnis per vos cura ac diligentia adhibita
Tom. IX. A

Controversiæ
circa Oratoria
privata vi-
gentes, et

1. Garcia (1)

PONT. fuerit, non modo optato fine frustrati sitis, sed
 A. XI. et in aliorum offensionem incurreritis, vobisque
 Polono- eam acquisiveritis reprehensionem et notam,
 rum Præ- quasi nimio rigore adhibendo modum exceda-
 sulum vo- tis: optari proinde a vobis, ut per hanc San-
 ta Ponti- ctam Sedem certæ vobis regulæ indicentur, ad
 ficias de- quarum normam, sublatis abusibus, privati
 claratio- Oratorii Privilegium exerceri debeat; idque ad
 nes expo- eum finem, ut, cum Ordinationes vestræ Pon-
 seunt. tificia auctoritate nostra munitæ fuerint, non
 solum ab omni malevolorum censura immunes
 evadant, verum majus semper eisdem honoris,
 atque æstimationis pondus accedat. Licet autem
 vestræ hujuscemodi petitioni satisfacere facil-
 limè potuissemus, illos vobis libros indicando,
 tam in quibus de hujusmodi materia doctrina
 traditur Prædecessorum Nostrorum Romanorum
 Pontificum Decretis conformis, quàm alios etiam,
 quorum Scriptores, dum de privatis Oratoriis
 agunt, ea Sanctæ Sedis Decreta vel dissimulant,
 vel ignorant, quæ assertionibus eorum omnino
 opponuntur; Nihilominus, cum Nos Venerabiles
 Personas Vestras præcipuo ac speciali affectu
 prosequamur, per Encyclicam hanc Epistolam
 nostram, qua fieri poterit brevitate, tum eo-
 rumidem Decessorum nostrorum, tum nostram
 hac super re mentem, sensusque aperiemus:
 quibus quidem, præter obedientiam, quæ eis-
 dem debetur, ratione auctoritatis, a qua, ve-
 lut a fonte dimanant, aliud etiam nescio quid
 majoris ponderis inest, materiæ ipsius nomine,
 quæ eorum objectum est, quæque in quæstione
 versatur; cum omnis hujusmodi res ab Apo-
 stolicis Privilegiis dependeat, quorum explicatio
 privativo jure Summis Pontificibus reservata
 est, cumque eadem præcipuam normam de-
 sumere debeat ex intentione illius, a quo con-
 cessio facta est, cujus sensus concedenti semper,
 quam alii cuilibet notior esse debet; adeo ut
 quidquid a vobis secundum ea, quæ in Ency-
 clica hac Epistola nostra continentur, ordina-
 bitur, et statuatur, id pro exequendis Summo-

WALBR
 Eas, li-
 cet minus
 necessa-
 rias, ede-
 re inten-
 dit Ponti-
 fex, quo
 majus au-
 ctoritatis,
 pondus
 habeant.

rùm Pontificum præscriptis præstitum esse di-
 cendum sit; cujus rei gratia Apostolicorum De-
 legatorum qualitatem, et auctoritatem Frater-
 nitatibus Vestris additam esse censendum est;
 quam etiam; quatenus opus sit, Nos ipsarum
 præsentium Litterarum tenore Vobis ad hujus-
 modi effectum concedimus, et impertimur.

ANNO
 1751.

§. 1. Nihil sanè expositum Nobis est, quod Oratoria
 ad ea pertineat Sacella, quæ in Episcopalibus privata in
 Palatiis vestris habetis, pro Missa, vel per vos, Episco-
 porum æ-
 dibus ex-
 tracta jam
 usque a
 prioribus
 Ecclesiæ
 sæculis.
 vel per alios celebranda, aliave quapiam sacra
 Functione, quæ officii ac dignitatis vestræ prop-
 ria sit, obeunda; de quibus latè disserere
 Nobis perfacile esset, nisi hoc a proposito no-
 stro alienum foret. Quare duo tantummodo ve-
 tusta Sacellorum exempla indicabimus, quæ
 Episcopi in proprio Episcopio a publicis Ecclesiis
 distincta, ac separata habebant, in quibus San-
 ctum Missæ Sacrificium celebrabant. Horum
 primum Sacellum est S. Cassii Episcopi Nar-
 niensis, de quo S. Gregorius in *Homilia 37.
 super Evangelia* narrat, quod licet gravi morbo
 opprimeretur, in *Oratorio Episcopii sui Missas
 fecit*, tam ut propriæ, quàm ut eorum, qui il-
 lum visitatum adveniebant, devotioni satisfac-
 eret. Alterum exemplum est S. Johannis Eleë-
 mosynarii Episcopi Alexandrini, qui sicut in
 Actis ipsius a Leontio scriptis deprehenditur,
 illos coarguens, qui, Missa nondum peracta,
 discedebant, quum ipse ad eamdem celebra-
 dam in publicam Ecclesiam se conferebat, di-
 cere in more habebat. *Ego propter vos descendo
 in Sanctam Ecclesiam, nam poteram mihimet
 facere Missas in Episcopio.* Prædictum exemplum
 legere est apud Thomassinum *de veteri, ac nova
 Ecclesiæ disciplina part. 1. lib. 2. cap. 93. n. 6.*
 Alia exempla in *Opere de Oratoriis privatis*,
 inscripto *cap. 6.* collecta reperiuntur (quod opus
 novissimè a Johanne Baptista Gattico Canonico
 Lateranensi Romæ in lucem editum est) per
 quæ Episcoporum jus circa Sacella in propriis

PONT. A. XI. Episcopalis Palatii habenda validis fundamentis innixum comprobatur.

Concilium Tridentinum de aliis Oratoriis privatis decernens nihil detrahit Sacellis Episcoporum §. 2. Huic quidem juri Sacrum Tridentinum Concilium nulla ratione derogavit; quippe quod tantummodo *Sess. 22. de observandis, et evitandis in celebratione Missæ*, propter multa quæ parum decenter fieri identidem contingebat, Episcopis præcepit, ne Sæcularibus, ac Regularibus Missam celebrare permitterent *privatis in domibus*, et extra Ecclesias, aut Oratoria publica, quæ Divino cultui destinata essent; quod nullam cum Cappellis, quæ in Episcopalis Palatii sunt, rationem habet, quum hæc sub privataram domorum nomine nunquam censi possint. Id pluries a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini Interpretum, in aliquot ejusdem Resolutionibus, validis rationibus innixis, declaratum est, quas Nos in nostro *de Sacrificio Missæ Tractatu* retulimus *Sec. 2. §. 45. et seq. Latinæ Edit. Patav.*; Nos enim, tunc etiam cum in *minoribus* constituti, opus aliquod inscriberemus, illud præcipue Nobis gloriosum duximus, ut nulla in parte a Romanæ Curie Tribunalium Sententiis recederemus, quibus ut plurimum a Pontificiis Oraculis auctoritatis robur accedit.

Sed nihil etiam statuit de eorum facultatibus extra Ecclesias Episcopales, et extra Diocesim §. 3. Illud tantummodo de hujusmodi Episcoporum Privilegio dici poterat, quod, cum idem ad Sacella, quæ in Episcopis sita sunt, restringeretur, nullo modo Episcopis favere poterat, tum cum iidem extra proprias domos versarentur, cum visitationem obirent, sive cum iter haberent; adeo ut, cum vel Missam celebrare, vel eidem interesse vellent, ad publicas Ecclesias se conferre cogentur, vel a locorum Ordinariis veniam petere, ut sibi liceret, vel Missam celebrari facere, vel ipsi eandem celebrare, in illa habitatione, in qua fortè diversarentur.

Privilegium Al. Bonifacius Papa VIII. in Decretali sua: *Quotidianam Episcopi, de Privilegiis, in Sexto*, male

factum reputans, Episcopos sine rationabili causa Missam quotidie non celebrare, aut eidem non interesse, eisdem concessit, ut etiam extra propriam Diocesim Altari portatili, seu viatico uterentur: *Præsenti Constitutione indulgemus eisdem, ut Altare possint habere viaticum, et in eo celebrare, aut facere celebrari ubicumque absque interdicti transgressione illis permittitur celebrare, vel audire Divina*. Dignum animadversione verbum est, *Ubicumque*, quod quidem procul dubio loca etiam, quæ extra Diocesim sita sunt, comprehendit.

§. 5. Præcipuam etiam animadversionem dictæ Congregationis Concilii Resolutiones merentur, cum ad Quæsitum eidem propositum, num videlicet Episcopus, qui extra propriam Diocesim est, ad utendum Privilegio Altaris Viatici, petere ejus rei veniam ab Episcopo Locali teneatur; minimè eum teneri respondit; alioqui frustratorium Bonifacii VIII. Privilegium fuisset: quoniam illius Pontificis ætate antiquum Jus in suo vigore perstabat, cui, quemadmodum mox dicetur, a Concilio Tridentino postea derogatum fuit, secundum quod Episcopi facultatem concedebant Missam in privatis domibus celebrandi. Similiter, cum eidem Congregationi alterum Quæsitum propositum fuisset: num Privilegio per Bonifacium VIII. Episcopis concessio, vel Tridentinum Concilium, vel Pontificis Pauli V. Decretum, de quo pariter mox dicetur, præjudicium ullum attulissent; nihil pariter Privilegio illi detractum fuisse respondit; cum tam in Concilio, quam in citato Decreto, sublata quidem Episcopis facultas fuerit, qua aliis licentiam in privatis domibus Missam celebrandi concedere possent, verùm nequaquam juribus illis expoliati remanserint, quæ proprias personas respiciunt, quæque eorundem dignitatis, atque characteris propria sunt. Prædictæ Resolutiones a Nobis referuntur in nostro *Tractatu de Sacrificio Missæ* latinæ editionis Patavinæ *Sect. 2. §. 42.*; nec non in Com-

ANNO 1751.
tici ubique erigendi Episcopis concessum a Bonifacio VIII.

Eo uti possunt etiam sine licentia Ordinarii Localis, et post Concilii Tridentini, et Pauli V. decreta.

PONT. A. XI. mentariis bon. mem. Cardinalis Petra ad Constitutiones Apostolicas tom. 4. super Constitutione 2. Urbani V. num. 15. et seq. et a Gattico in recenti ejusdem Tractatu de Oratoriis domesticis in tit. de usu Altaris portatilis cap. 12. n. 1. et seq.

Non tamen extra domum propriam habitacionis, sive in sua, sive in aliena Diocesi.

§. 6. Tam verum est, quam quod verissimum, nullam rem majus præjudicium Privilegiis afferre, quam abusum eorumdem; quod quidem satis superque pro vero comprobatum fuit, etiam in casu hujus Privilegii Altaris portatilis, quod concessum Episcopis est, et quod post Concilium Tridentinum, ac Paulinum Decretum illæsum remansit. Certis indiciis comperitum fuit, quosdam Episcopos eodem abuti, qui, vel intra, vel extra Diocesim, ad Laicorum se domos conferebant, atque in iis, vel ipsi Missam celebrabant, vel, ut ibidem plures celebrarentur Missæ. faciebant, idque nulla necessitate urgente, sed ad eum tantum finem, vel ut proprium Privilegium ostentarent, vel ut Laicorum petitioni satisfacerent. Cum hujusmodi inconvenientis notitia ad Concilii Congregationem pervenisset, non prætermisit hujusmodi excessum prohibere, ejusdemque abusus corrigendi curam Archiepiscopis committere, si quando factum in locis eorum jurisdictioni subjectis contigisset. In Codicibus Actorum, seu Regestis Congregationis prædictæ lib. 48. Decretorum fol. 471. Resolutiones ipsæ referuntur. Quia tamen nihilominus malum inualescebat, a felicitis recordationis Prædecessore nostro Clemente Papa XI. die 15. Decembris 1703. sequens Decretum publicatum fuit, in quo postquam inconveniens expositum fuit, nimirum: *Episcopi etiam in aliena Diocesi extra Domum propriam habitacionis in privatis Laicorum Domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut per plures e suis Cappellanis vivificant Christi Hostiam immolant; ad remedium gradus fit: Ad abusus hujusmodi eliminandos etc. Sanctissimus Dominus Noster etc. expressè declarat,*

Episcopis, et his majoribus Prælati, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, neque sub prætextu Privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quocumque titulo, ullo modo licere extra domum propriam habitacionis, in domibus Laicis, etiam in propria Diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiamsi Diocesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere.

§. 7. Magni hujus Pontificis menti ille tantummodo finis in hoc propositus fuit, ut abusus tollerentur, numquam autem ut recto Privilegii usui quidquam detraheretur; et quia relata verba prohibitiva, utpote nimis ampla, et effrænata, cuiquam præbere ansam poterant affirmandi, non licere Episcopis uti Privilegio Altaris portatilis, tum cum vel Diocesim visitant, vel iter faciunt, aut alia justa de causa extra residentiam sunt, atque in laicorum domibus morantur; illato de hujusmodi re sermone in Congregationibus, quæ sub Innocentio XIII., immediato Clementis ejusdem Successore, habitæ fuerunt, quarum Nos tunc in minoribus existentes, a Secretis fuimus, opportunum factu judicatum est, ut ea, quam mox subjicimus, Declaratio fieret, quæ postea inserta fuit in ejusdem Innocentii Litteris incipientibus: *Apostolici Ministerii, quas idem Pontifex pro constituendo in Hispaniarum Regnis bono Ecclesiasticæ disciplinæ regimine condidit, quasque etiam ejusdem Successor Benedictus XIII. in forma specifica confirmavit, et ut in omnibus locis pro regula, ac norma haberentur, in Appendice Concilii Romani a se celebrati voluit insertas; ipsam verò declarationem inter ejusdem Concilii decreta retulit Tit. XV. Cap. III. in quo quidem Concilio Nos quoque ad Sacrorum Canonum Interpretationem adhibiti fuimus. Declarationis verba Nos etiam hic libenter apponimus: Declaramus, quod, cum in prædicto Decreto, de Clementis XI. Decreto sermo est, statuatur, non licere Episcopis extra domum*

ANNO
1751.

Sed si in aliena domo reveram moram traxerint, etiam hospitii, et itineris causa possunt.

PONT. *proprie habitationis, in domibus Laicis erigere*
 A. XI. *Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere; hujusmodi prohibitio intelligenda non sit de domibus, etiam Laicis, in quibus ipsi Episcopi fortè, occasione Visitationis, vel itineris, hospitio excipiantur; ut nec etiam quando Episcopi in casibus a jure permissis, vel de speciali Sedis Apostolicæ licentia, absentes a domo propriæ ordinariæ habitationis, moram ideo faciant in aliena domo per modum similis habitationis; his enim casibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum prædictæ celebrationis, non secus ac in domo propriæ ordinariæ habitationis.*

Præmissarum Regularum usus.

§. 8. Optimum factu judicavimus in Encyclica hac Epistola Nostra exponere Vobis hæc, quæ ad Fraternitates Vestras præcipuè pertinent, nimirum quantum Vobis concessum est quoad Sacella, seu Cappellas, quæ in Episcopalibus Palatiis vestris sunt; quantum item Vobis in alienis domibus, et extra vestram Diocesim facere permissum est, causas etiam Concessionum, ac Privilegiorum indicavimus, necnon eorumdem abusus, atque abusu prohibitiones apposuimus; tum ut Vos discrimen agnoscatis, quod intercedit inter Cappellas Episcopalia Aedium vestrarum, per quas non minus spirituali consolationi, et commodo vestro, quàm dignitatis vestræ decori provideatur, et privata Oratoria in domibus Laicorum, sive intra, sive extra Diocesim vestram, in quibus aliquando Vobis, pro præcipuo fine hujusmodi commodi, et consolationis vestræ, Privilegio Altaris erigendi, ac celebrandi, vel celebrari faciendi, uti licet; tum verò etiam, ne fortè, cum Vos contra abusus privatorum Oratoriorum in domibus Laicorum invigilare debeatis, redargutioni illi obnoxii sitis, quod alienos in aliorum domo defectus dum corrigitis, interim vestræ domi, atque in propria agendi ratione excessus adhibeatis. Ideoque ad privatorum Oratoriorum propositum, quæ in

Domibus Laicorum sunt, gradum facientes aliqua præmitteremus.

§. 9. Primum quidem est, privatorum Oratoriorum in dictis domibus usum ab antiquo tempore repetendum esse; cum constet, Apostolos Sacra Mystera privatis in domibus celebrasse, eumque morem persecutionum tempore servatum fuisse, quemadmodum Christianus Lupus in suis notis ad *Canones Trullanos* appositè animadvertit. Alterum autem, privata Oratoria in domibus Laicorum, subsequentibus etiam sæculis fuisse, cum persecutiones jam cessassent; cum in Sacramentario Gallicano, quod Mabillonius tom. 1. *Musæi Italici* impressum edidit, *Collecta* legatur, quæ recitanda erat in Missa, quæ celebrabatur *in domo cujuslibet*; nec ad hujusmodi quidem assumptum aliæ deficiunt probationes, quas Nos in Tractatu nostro *de Sacrificio Missæ sect. 1. §. 10.* cum cura colligere studuimus. Tertium porrò est, de tollendis hujusmodi Oratoriiis privatis in domibus Laicorum, seu potius facultatibus Missam in ipsis celebrandi, pluries cogitatum esse. Nihil de Justiniani Novella 58. dicemus, in qua, ne in domesticis Oratoriiis celebraretur, lege interdixit, tantummodo permittens, ut in eisdem oraretur; nihil præterea de Novellis 4. et 15. Leonis Sapientis, qui prohibitionem sustulit, asserens, adeo tunc privata Oratoria multiplicata fuisse, in quibus Missæ celebrarentur, ut non solum optimates, sed mediocris etiam conditionis homines in suis domibus eadem haberent. Quod verò spectat ad ea monumenta, quæ proxima temporibus nostris sunt, satis erit illa indicasse, quæ in dicto Tractatu *de Sacrificio Missæ loco superius citato* a Nobis allata fuerunt.

§. 10. Quartum, quod licet ferè semper in Laicorum domibus privatorum Oratoriorum usus habitus fuerit, in quibus Missa celebrabatur; semper tamen Episcoporum licentia necessaria fuit: Ad quam concedendam ipsi valde faciles

ANNO
1751.

De Oratoriiis privatis in domibus Laicorum extant monumenta, tum primis, tum posterioribus Ecclesiæ Sæculis.

De iis abrogandis sæpe cogitatum

Ad eorum erectionem, et usum Episcoporum licentia semper requisita fuit.

PONT. A. XI. plerumque erant: *Missarum solemnitas non ubique, sed in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit, celebranda censemus.* Verba sunt *Can. Missarum, de Consecrat. dist. 1.* Hæc autem facilitas, propter quam interdum factum est, ut Oratoria domestica, licet frustra, prohiberentur, multò magis in usu fuit in Ecclesia Orientali, ob id potissimum, quod in Ecclesiis Græcorum non nisi unicum Altare erat, et postquam una super ipso Missa celebrata esset, altera per eundem diem celebrari minimè poterat. Balsamon in *Commentariis ad Canones Trullanos* testatur, quod sine ulla alia formula, impertita ab Episcopo censebatur Sacerdoti licentia celebrandi Missam in privatis Laicorum Oratoriis, quoties super Mappis ab Episcopo consecratis celebraret.

Sed hæc facultas a Concilio Tridentino Episcopis adempta est, ideoque ad solum Romanum Pontificem devoluta.

§. 11. Postremum autem, quod dicimus, illud est. Quum, post varios sermones in Sacro Concilio Tridentino hæc de re habitos (quod Concilium, tam magna cum Polonici Regni gloria, tanto plausu acceptum fuit, opera Cardinalis Osii, et Nuntii Commendonii, in magno Conventu, habito coram Rege Sigismundo Augusto, quemadmodum in ipsius Concilii Historia per Cardinalem Pallavicinum conscripta lib. 24. cap. 13. videre est) in *sess. 22. in Decreto de observandis, et evitandis in celebratione Missæ, sequenti modo statutum, et ordinatum fuerit: Neve patiantur, de Episcopis sermo est, privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, et ad Divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab iisdem Ordinariis designanda, et visitanda, Sanctum hoc Sacrificium a Sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, cum adjecta derogatione cuilibet privilegio, exemptioni et consuetudini, non obstantibus privilegiis, exemptionibus appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque; ex eo factum esse, ut non amplius Episcopis facultas sit concedendi usum Oratoriorum privatorum in domibus Laicorum, causa in iisdem Missam ce-*

ANNUS 1751.
lebrandi; cum licentia, quæ ab ipsis daretur celebrandi Missam in Oratoriis privatis, ne tiquam stare possit cum præcepto a Concilio eisdem ipsis imposito, ne id permittere debeant; ac proinde prædictum Jus ad Sanctam Sedem devolutum fuisse, quoniam circumstantiæ temporum, et Oratoriorum privatorum in Laicorum domibus dilatatio minimè permittebant, ut eadem prorsus abolerentur. Atque hujusmodi semper fuit Conciliaris Textus intelligentia, quam tradidit Congregatio Concilii, privata ejusdem interpres; quæque etiam a fel. record. Prædecessore Nostro Paulo Papa V. in Epistola Encyclica anno 1615. ad omnes Episcopos expedita, approbata fuit; quæ quidem Epistola tum apud varios Auctores, tum etiam in citato *Tractatu nostro de Sacrificio Missæ sect. 2. §. 42.* impressa reperitur. Et in ea quidem alia quæcumque Verborum Concilii intelligentia reprobat, multaque de irreverentia erga Missæ Sacrificium dicuntur, cui nimia Episcoporum facilitas in concedenda licentia sine ulla limitatione, aut cautela, non parum fomenti præbebat. Denique in eadem ita concluditur: *Facultatem hujusmodi licentias dandi, ipsius Concilii Decreto, unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam.*

§. 12. Postquam Jus concedendi Oratoria in privatis Laicorum domibus Sedi Apostolica reservatum fuit, dici vix potest quantum curæ, ac diligentia adhibita sit pro recto ejusdem moderamine. Qua de re in Archivo Congregationis Concilii, cujus olim Secretarii munus Nos ipsi, antequam ad majores Dignitates ascenderemus, plures per annos gessimus, authentica documenta reperiuntur. Hæc tandem pro lege statuta fuerunt, quemadmodum ex formulis Litterarum in forma Brevis, quæ conceduntur, colligere licet: Oratorium scilicet parietibus, per quos ab omnibus aliis domesticis usibus segregetur, extractum esse debere; idem prius vel ab Episcopo, vel ab alio, cui

Provide Leges a Sede præscripte pro Oratorior. erectione, et usu.

PONT. ipse vices suas delegaverit, visitandum esse,
 A. XI. inspiciendi gratiâ, num decens, et aptè com-
 positum sit, et num aliquid eorum, quæ
 necessaria sunt, in eodem desit; ut Episcopus
 sit; qui celebrandi Missam licentiam imper-
 tiatur, et quod licentia hujusmodi secundum
 rationabile illius arbitrium perduret, nec plures
 in die, sed unica tantum Missa in Oratorio
 celebretur; et quod hæc Missa celebretur a
 Sacerdote vel Sæculari, vel Regulari, dummodo
 Sæcularis ab Episcopo approbatus sit, Regularis
 autem licentiam habeat a suo Regulari Super-
 iore; ne Missa celebrari possit diebus solem-
 nibus Paschatis Resurrectionis, Pentecostes,
 Nativitatis Domini Nostri JESU CHRISTI, et
 aliis solemnioribus diebus, quos inter etiam
 enumerantur dies Epiphaniæ, et Ascensionis
 Domini, Annunciationis, et Assumptionis B.
 Mariæ Virginis. Omnium Sanctorum, necnon
 Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Ti-
 tularis Ecclesiæ Loci: Exprimuntur personæ,
 quarum præsentia necessaria est, ut in privato
 Oratorio Missa celebrari possit; aliæ item, quæ,
 dum supradictis præsentibus Missa celebratur,
 eidem interesse possunt, et Ecclesiastico præ-
 cepto satisfacere; denique declaratur, omnia
 sine Parochialium jurium præjudicio fieri debere.

Ampliores concessiones, quoad numeram Missarum diesque, et horas quibus celebrari valeant.
 Ad peculiariæ questiones decretæ edita.

§. 13. Atque hæc sunt, quæ in consuetis privatorum Oratoriorum Brevibus continentur. Quædam verò alia expediri contingit Brevia, quæ extraordinaria sunt: ut quum exempli gratiâ, justis cuipiam de causis concessio fit, ut secundam Missam celebrari facere possit, vel, ut eadem aliquanto citius, aut aliquando seriùs eo temporis limite, seu termino celebretur, qui in Rubricis præfixus est; vel etiam in diebus exceptis; et alia hujusmodi. Cum autem interdum tam circa Brevia privatorum Oratoriorum prioris speciei, quàm circa alia, ac generatim super omnibus controversiæ exortæ sint; Apostolica Sedes per hujusmodi occasiones oppor-

tunis rationibus super hoc providere non prætermisit.

§. 14. In ordinariis Brevibus, ut plurimum duobus Conjugibus licentia conceditur faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebretur; exprimiturque, ut Missa celebrari possit tum iisdem præsentibus, tum eorum filiis, consanguineis, atque affinibus, qui unà cum ipsis in eadem domo habitationem habent. Nunquam exorta difficultas est, an, cum aut Vir, aut Uxor Missæ intersunt, si consanguinei, et affines, qui in eadem domo habitant, præsentés pariter adsint; Ecclesiastico præcepto diebus Festis satisfaciant; id tanquam tutum, ac Brevis litteræ cohærens habitum est. Summa autem difficultatis eo semper rediit, ut dispiceretur: num, cum neuter Conjugum adsit, sed unus ex consanguineis, aut affinibus in eadem domo habitantibus, posset eo jubente in privato Oratorio Missa celebrari; et num alii, qui in domo illa habitant, consanguinei, et affines, eandem audientes Festo die, Ecclesiastico præcepto audiendi Missam satisfaciant. In hoc autem divise de more Auctorum opiniones erant; verum cum hujusce difficultatis punctum in Congregatione Concilii die 3. Decembris 1740. in causa, cujus inscriptio erat *Marsicen. Oratorii*, propositum, ac discussum esset: decisum fuit, non posse in privato Oratorio Missam celebrari, nisi Indultariorum præsentia ibidem haberetur; quod idem est hac si dicatur, Viri, vel Uxor, ad quos Breve directum erat; quemadmodum in *tom. 9. Resolutionum Concilii anni 1740. ad p. 89. et seq.* videre est.

§. 15. Cum autem Decreti hujusce facta Nobis relatio esset, idem per Nos *sub die 7. Jan. 1741.* confirmatum fuit; ac præterea demandatum, ut in hujusmodi Brevibus, in quibus certis quibusdam, ac determinatis personis concessio fit, ut unam in privato Oratorio Missam celebrari facere possint, quæ Missa pro filiis, consanguineis, et affinibus valeat, majoris cla-

ANNO
1751.

1. Indultariorum præsentia requiritur pro celebratione Missæ in Orat. priv.

Indultarii distinctius secerantur ab iis, quibus solummodo datur,

PONT. ritatis gratiâ, subjecto clausula adjungatur :

A. XI. *Volumus autem, quod nati, ac consanguinei, et affines prædicti unicam dictam Missam, vobis quidem præsentibus, audire tantummodo, nunquam verò celebrari facere audeant. Ut autem, quæ Indultariæ personæ sint, facile agnoscere possent, sine quarum præsentia Missa celebrari non potest, neque, qui eandem audit, præcepto satisfacit; adjunximus, ut pro Indultariis personis illæ haberentur, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominatæ forent, cum ad easdem ipsas Breve dirigatur.*

§. 16. Nos ab hujusmodi norma minimè recedimus: verùm quia aliqua interdum in corpore Brevis persona nominatur, qua præsentem conceditur, ut Missa celebrari possit et quod alii affines, consanguinei, vel familiares eandem audientes, præcepto satisfaciunt, etiamsi prædicta persona in Fronte Brevis minimè nominetur, hinc est, quod, firma semper ea regula manente, ut possit in privato Oratorio Missa celebrari, dum aliqua ex Indultariis personis adsistit, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominatur; dicimus, posse Missam celebrari, etiamsi nulla earum personarum præsens adsit, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominatur, dummodo illa præsens sit, cui in Brevis corpore nominatum et expressè facultas tribuitur, ut possit in privato Oratorio tum cum ipsa adsistat, facere ut Missa celebretur.

Exemplum eius rei afferatur. §. 17. Atque ut res exemplo magis pateat: Datur Viro et Uxori facultas faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebretur, atque ad hos Breve dirigitur. Hic autem Vir superstitem habet Matrem; hæc verò in Fronte, seu Inscriptione Brevis minimè nominatur; verùm cum in Brevis corpore dicatur, quod ipsa quoque Mater eandem Missam celebrari facere possit, et valeat; id sufficiens est, ut sola Matris præsentia adhibita, Missa in Oratorio celebrari possit, etiamsi Mater in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominata non sit. Quæ hæctenus

dicta sunt, in hujusmodi generis Brevibus indicantur; verùm curæ Nobis erit, ut in posterum feliciùs etiam, et sine ulla confusione exprimantur.

§. 18. In consuetis sive ordinariis Brevibus, solennes, quemadmodum dictum est, dies excipiuntur, quos inter Natalis Christi Domini dies recensentur, in quo tres a quolibet Sacerdote Missæ celebrantur. Interdum illi, qui privati Oratorii Breve habet, extraordinarium Breve conceditur, in quo eidem, valetudinis causâ, Missam domi audire diebus etiam exceptis permittitur. Cum autem in hujusmodi Brevibus de unica tantum Missa sermo sit; orta difficultas fuit: num possent die Natalis a Sacerdote, qui in ipso celebrabat, tres Missæ celebrari, de quo cum Nos eo tempore, quo Concilii ejusdem a Secretis eramus peculiarem Dissertationem conscripsissemus, atque in lucem edidissemus, sub die 13. Januarii anni 1725. resolutum a Congregatione fuit, quod a Sacerdote tres Missæ celebrari possent, quemadmodum tom. 3. Thesauri Resolutionum pag. 109. et seq., et pag. 116. videre est.

§. 19. Reliquum est, ut de Sacris Functionibus dicatur, quæ in iis Oratoriis fieri possunt, quæ in domibus privatorum sunt; et in quibus non plures, quam unicam tantum Missam celebrari permissum est, nisi cum forte cuipiam ex speciali gratia concessa facultas esset faciendi, ut secunda celebretur. Quod ad Baptismatis Sacramentum attinet, jam in Vientiensi Concilio sub Pontifice Clemente V. decretum fuit, ne Baptismus in aliis locis conferri posset, præterquam in Ecclesiis, in quibus Sacri hujus Lavacri Fontes reperiuntur, nisi cum casus necessitatis adesset, aut cum de Regum, vel Principum filiis ageretur, quemadmodum in Clementina unica de Baptismo, et ejus effectu, videre est.

§. 20. Quod autem Sacramentum Pœnitentiæ respicit, jam in Rituali Romano sub Titulo de Pœnitentia

ANNO
1751.

2. Si permittatur celebratio Missæ diebus excipi solitis in Nativitate Domini celebrari poterunt tres Missæ

3. Baptismus, extra casum necessitatis, ministrari nequit in Oratoriis privatis, præterquam Filiis Regum, ac Principum.

PONT. *Sacr. Pœnitentiæ*, cum de Sacerdote sermo fit, A. XI. qui Confessiones audit, statutum fuit: *In Ecclesia Sacramentali, non autem in privatis aedibus, confessionum, nes audiat, nisi ex causa rationabili, quæ cum extra incidit, studeat tamen id decenti, ac patenti loco præstare.* Rituale a Pontifice Paulo V. confirmatum fuit. Et magnus Ecclesiasticæ disciplinæ Instaurator Sanctus Carolus Borromæus tum in Instructione Sacramenti Pœnitentiæ, tum in Monitis ad Confessarios, atque in primo suo Provinciali Mediolanensi Concilio, id inculcare non prætermisit, quemadmodum in Actis Ecclesiæ Mediolanensis, editionis Civitatis ejusdem *part. 1. pag. 11. part. 4. pag. 520. eadem part. 4. pag. 761., et pag. 773.* videre est; *pag. autem 775.* Superioribus Regularium inculcat, ut id a Subditis eorum exactè adimplendum curent. Cum autem a prædictis Confessariis Regularibus prolata in medium facultas esset audiendi ubique Confessiones Fidelium, quam sibi ea ratione asserebant, quod in Pontificis Clementis X. Bulla, *Superna*, nulla loci limitatio fieret; idem ipse Pontifex declaravit, *nullam facultatem* (in prædicta Constitutione sua) *fuisse tributam Regularibus audiendi Confessiones Sacramentales in privatis domibus, ac proinde minimè licere eisdem Regularibus cujusvis Ordinis etc. Sacramentum Pœnitentiæ administrare in domibus privatis extra casus a Jure permissos.* Quod decretum cum Præsulis Fagnani subscriptione editum, variis in locis impressum est; ut in Appendice ad Synodum Fulginatensem, quæ a bon. mem. Josaphat Baptistelli Civitatis ejusdem Episcopo anno 1722. celebrata fuit.

5. *Com-* §. 21. Quod pertinet ad Communionem Paschalem, quæ ab unoquoque Catholico Paschalis in Ecclesia Decreti Concilii Lateranensis in *Cap. Omnis utriusque sexus, de pœnitentiis, et remissionibus*, tum Concilii Tridentini *sess. 13. cap. 8. can. 10.*, nemo est, qui ignoret, præceptum

hoc in propria Parochiali Ecclesia adimplendum esse, aut in alia Ecclesia cum proprii Episcopi, vel Parochi licentia, secundum varias Diœcesum consuetudines. Porro fel. record. Prædecessor Noster Paulus Papa IV. Fratribus Minoribus privilegium concessit, ut Sacram Eucharistiam omnibus Christifidelibus in eorum Ecclesiis distribuere possent, excepta tamen die Paschatis Resurrectionis; atque hoc privilegium a sanctæ memoriæ altero Prædecessore Pio Papa V. *per communicationem*, ut dicitur, ad omnes Regulares extensum fuit.

§. 22. Verùm quia, secundum præcedentem Eugenii IV. Constitutionem, Paschale tempus, intra quod Communionis præceptum adimplendum est, a Dominica Palmarum initium habet, ac Dominica in Albis terminatur; cum exortum dubium fuisset, num licitum Regularibus foret intra præscriptum eorumdum dierum terminum Sacram Eucharistiam Fidelibus in eorum Ecclesiis distribuere; resolutum fuit: die Paschalis nemini distribui posse, ne illis quidem, qui intra Sanctiorem Hebdomadam Paschali præcepto in propria Parochiali Ecclesia satisfecissent; posse quidem Regulares aliis Paschalis temporis diebus Fideles in eorum Ecclesiis Sacra Eucharistia reficere; hac tamen conditione, ut Communionem refecti scirent, non ideo se a præcepto illo exemptos esse, ut Paschalem in propria Parochiali Ecclesia Communionem recipere deberent. Illustria Congregationis Concilii Decreta sunt quibusdam in Causis, Senonensi videlicet, Burdegalensi, et Mechliniensi, quæ a Nobis in Nostro *de Synodo Diœcesana Tractatu lib. 7. cap. 42. n. 3.* relata sunt.

§. 23. Extra Paschalem verò Communionem, cum in Sacro Tridentino Concilio *sess. 22. cap. 6. de Sacrificio Missæ*, quæ subjicimus verba legantur: *Optaret quidem Sacrosancta Synodus ut in singulis Missis Fideles adstantes non solum spiritualem affectu, sed Sacramentali etiam schalem*

ANNO
1751.Regula-
ribus ve-
titum, in
die Pa-
schatis S.
Eucharis-
tiam di-
stribuere
in eorum
Ecclesiis
non Pa-
rochialibus.Non ta-
men id
vetitum
aliis die-
bus intra
terminum
Paschale,
salvo im-
plemento
præcepti
in Pa-
rochiali Ec-
clesia.

®

In Ora-
toris pri-
vatis, ex-
tra Com-
munionem Pa-
schalem

PONT. *Eucharistiae perceptione* [communicarent, quo
 A. XI. *ad eos Sanctissimi hujus Sacrificii fructus ube-*
 ricebit S. *rior perveniret*, non defuit qui ex iisdem verbis
 Eucharisti- *deduceret, quod certè et clarè inde consequa-*
 stiam su- *tur, ut in privatis Oratoriis, quando in ipsis*
 mere, si *celebrandi Missam facultas est, distribui Eu-*
 Episcopi *charistia possit iis, qui Missæ præsentibus adsunt;*
 licentia *neque ad hoc præstandum ullo particulari In-*
 accedat. *dulto opus sit. Super hujusmodi quæstionis ca-*
pite Nos in nostra Institut. 34. §. 3. disserui-
mus, inter eas, quas tum, cum Bononiæ resi-
deremus, Ecclesiæ illius Archiepiscopatum ge-
rentes, publicavimus, quas quidem institutio-
nes cum Italico Sermone edidissemus, postea
Romæ latinè redditæ, atque impressæ sunt.
Ibi autem expositam paulo ante opinionem re-
tulimus; verùm aliam esse subjunximus, quæ
Episcopi licentiam requirit, ut qui domesticum
Oratorium domi habet, dum Missæ in eodem
interest, communicare possit. Hujusmodi opinio
tum bono rerum ordini, tum Romanæ etiam
consuetudini, siye praxi, cohærens Nobis visa
est; ac proinde ordinavimus, ne in privato
Oratorio recipi Communio posset ab iis, qui
in eodem Missæ intersunt, quam vel Sæcularis
Sacerdos, vel Sacerdos Regularis celebraret, nisi
vel nostram, vel Generalis Vicarii nostri licen-
tiam obtinuisset.

Rectus *§. 24. Neque etiam in præsens voluntas No-*
 disciplina *bis, aut ratio est, cur ab hoc Systemate rece-*
 ordo po- *damus. Siquidem, cum Nos in magna illa con-*
 stulat, ut *troversia, super Communionem illis distribuenda,*
 hac in re *qui Missæ præsentibus cum sint, eandem*
 Episcopo- *petunt, quæ aliquot abhinc annis in Italia*
 rum sta- *exorta fuit, postquam Tridentini Concilii verba*
 tata ob- *retulissemus, atque eorum zelum commendas-*
 serventur *semus, qui inter Sanctæ Missæ celebrationem*
Communionem recipiunt; Ecclesiasticos quoque
Pastores excitavissemus, ne Eucharistico cibo
illos fraudarent, qui ejusdem famelici forent;
cum, inquam, animadvertissemus, ejusmodi
circumstantias dari posse, in quibus vel tem-

poris, vel loci ratione, Episcoporum prudentia
 opportunum factu existimet, Sacram Eucharisti-
 am etiam illi, qui Missæ interfuit, minime
 distribui; eo magis quod, juxta præsentis tem-
 poris disciplinam libera eidem facultas pateat,
 ut eandem alio loco, atque alio tempore reci-
 pere possit; ordinavimus, ut in hoc debita
 proprii Superioris præcepto obedientia præstari
 deberet; cui qui morem gerere recusasset, ni-
 mis manifestum indicium præbuisset, quam
 parum animo dispositus ac paratus esset ad Al-
 taris Sacramentum recipiendum; quemadmo-
 dum in Litteris nostris, quarum initium est: *(†) Hujus*
Certiores effecti, et quæ in Bullario nostro tom. Edit. vol.
 i. n. 64. *(†) leguntur, videre est. I. p. 439.*

§. 25. Atque hæc sunt, Venerabiles Fratres, *Premis-*
 quæcumque in Encyclica hac Epistola nostra *sorum De-*
 Vobis exponere opportunum existimavimus, a *cretorum*
 quo quidem satis intelligetis, quod, legendis et *expositio*
 considerandis Apostolicis Litteris concessionum *omnem*
 Oratorii, Decessorum nostrorum Decretis, ha- *ignorantia*
 rum Congregationum Resolutionibus, quæ a *excusa-*
 Nobis, etiam in præsentia confirmata sunt, *sationem*
 nullus amplius litibus, et controversiis locus *de medio*
 reliquis sit. Verùm quia Vos illud fortasse *tollit.*
 Nobis responsuros arbitramur, optimè quidem *hæc omnia*
 hæc omnia habere, verùm eò difficultatem re- *dicere,*
 dire, quod quæcumque decreta atque ordinata *quod quæcumque*
 sunt, minime observantur; ne grave vobis sit, *decreta atque*
 hoc per Nos reponi, quod si inobservantia ex *ordinata*
 neglecta Brevium lectione, et consideratione, *sunt, minime*
 aut ex ignorance Decretorum, et Pontificia- *observantur;*
 rum resolutionum, originem habet, Nos qui- *ne grave vobis*
 dem in hoc nunquam culpandi erimus; idque *sit, hoc per*
 nunc maximè, postquam, ingravescente licet *Nos reponi,*
 ætate nostra, et multis ac difficillimis curis as- *quod si inob-*
 siduè Nos prementibus, in Encyclicam hanc *servantia ex*
 Epistolam nostram, quidquid hac super re scire *neglecta Bre-*
 opus erat, inserere non detrectavimus. *vium lectione,*
 et consideratione,
 aut ex igno-

§. 26. Quod si Vos etiam id præstare cura- *Eadem*
 bitis, ut in Diocesanis Synodis vestris, in ve- *in ve-*
 stris item Edictis, quæ a Vobis pro bono Dioc- *stris item*
 cesanis Sy-

PONT. A. XI. cesis vestræ regimine publicantur, Pontificio-
rum Decretorum, ac Resolutionum desuper in-
nodis, et dicatarum observantiam inculcatis; duplex inde
Episcopo- bonum extabit, ut et vivam in Vobismetipsis
rum Edi- eorumdem memoriam teneatis, atque ab aliis
ctis pu- aut ignorantiam expellatis, aut eandem, ut-
blicanda pote crassam deinceps atque supinam, inex-
sunt. cusabilem reddatis. Hanc agendi rationem ac

normam tenuerunt, atque in præsentia tenent
nostri Italiae Episcopi, qui aut Pontificiorum
Decretorum, quæ super privatis Oratoriis con-
dita sunt, Summam in Synodis suis inserue-
runt, aut in Appendice ad ipsas Synodos ead-
dem Decreta *per extensum* adjunxerunt, quem-
admodum in Synodo anno 1724, a bon. mem.
Cardinali de Via Arimini habita, in altera anno
1726. celebrata a bon. mem. Cardinali Pigna-
telli Archiepiscopo Neapolitano, atque etiam
in ea, quæ anno 1736. habita fuit a Venerab.
Fratre nostro Annibale Cardinale Albano, Sa-
binensi tunc temporis Episcopo, atque in aliis
multis, videre est.

Indulta-
riis etiam
demon-
stranda,
cum in-
termina-
tione a-
missionis
Privilegii.

§. 27. Non ex eorum numero Nos sumus,
quibus persuasum sit, omnia in nostra tempora
inconvenientia incidere, atque ea præsentibus
diebus contingere scandala, quæ numquam præ-
teritis temporibus evenerint. Satis superque pro-
certo habemus, ea, quæ hodie fiunt, alio tem-
pore accidisse. Ac ne a proposita re longius
recedamus, illud dicemus, quod si hodie sacræ
leges ad privata Oratoria pertinentes a Sacer-
dotibus violantur, propter præsidium, quo ni-
tuntur, Magnatum Sæculi, apud quos Cap-
pellani munere inserviunt; idem nono etiam
Sæculo eveniebat, cum S. Agobardus tunc tem-
poris Archiepiscopus Lugdunensis, de eadem
re queratur in suo Tractatu *de Privilegio et
jure Sacerdotii cap. 11.* Non tamen idcirco vo-
bis Sacerdotalis constantia, atque animus de-
ponendus est. Pia ac religiosa Polonorum Natio
est; et, si quando aliquis abusus in privatis
ejusdem Oratoriis contingat, cum id Magnati,
cujus

cujus in domo commissus, aut introductus est, ANNO
notum fiat, rationes adducendo, et ostendendo, 1751.
quod per abusus privilegium amittitur; sperare
est, ipsum omne suum inobedienti Cappellano
præsidium certo sublaturum. Et si quando in-
fortunium accideret, ut hac ratione finis non
obteneretur; præsto vobis semper spiritualia
arma sunt, quibus contra Cappellanum uti po-
testis. Fortasse autem si hac ratione factum
esset, quum primùm de inconvenienti rescitum
fuit; pace omnium dicemus, res non eo pro-
gressuras fuisse, in quo nunc statu sunt, si-
cut ex recursibus ad Nos delatis notum factum
est quorum causa ad Encyclicam hanc Episto-
lam nostram conscribendam animum adduximus.

§. 28. At enim inconvenientia a Privilegiatis, Exempti
et Exemptis proficisci vos fortasse dicturos præ-
videmus, nimirum a Regularibus, de quibus præ-
in prædicto recursu ad hanc Sanctam Sedem præmissa
facto plura insinuantur. Nos autem id vobis observare
dicimus, nulla privilegia, nec exemptiones esse, tenentur.
quæ impedire possint, quominus abusus exter-
minentur.

§. 29. Habebant sine dubio Regulares privi-
legium Altaris viatici, et ut super eodem Altari-
um Pri-
vilegia
hac in re
sublata
sunt a
Concilio
Tridenti-
no, om-
nisque fa-
cultas E-
piscopis
tributa,
ut eos ar-
ctare pos-
sint ad
observan-
tiam De-
cretorum
super hoc
editorum.

tari Missam, ubicumque locorum forent, sine
ulla Episcoporum licentia, celebrare possent,
quemadmodum in Decretali Honorii III. *in cap.
In his, de privilegiis*, videre est; a quo deinde
privilegio fiebat, ut Missam possent celebrare
etiam in domibus laicorum, sive super Altari-
viatico, sive super Altari fixo, etiamsi laicus
privilegium Oratorii privati minimè haberet;
propter eam rationem, quod privilegium cele-
brantis suum vigorem haberet, licet celebra-
tionis locus minimè privilegiatus foret. Verùm
cum Sacrum Tridentinum Concilium in citata
*sess. 22. in Decreto jam citato de observandis,
et evitandis in celebratione Missæ*, Episcopis
præcepisset, ne permittant, ut in privatorum
domibus Missæ celebrentur a Sæcularibus, aut
a Regularibus quibuscumque, eisdemque de-
Tom. IX. B

PONT. A. XI. disset facultatem procedendi, tanquam Apostolica Sedis Delegatos, contra refractarios: *Ut Delegatis Sedis Apostolicæ; atque omnibus privilegiis, exemptionibus, et consuetudinibus contrariis, cujuscumque generis essent, derogasset: Non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque; hinc necessariò consequitur, Sacrum Concilium Tridentinum tam præcedentibus Altaris viatici privilegiis derogasse, quàm facultati Missam in privatorum domibus, sine Episcopi licentia, celebrandi; atque ulterius Episcopum, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatum, contra inobedientes procedere posse, etiamsi exempti sint; nullum verò amplius esse privilegium, vel exemptionem, quæ obstat, quæque impediatur, quo minus abusus tollantur.*

Privilegia in corpore juris clausa, etiam sine speciali mentione, a Trid. Synodo abrogata.

§. 30. Nihil autem valet ea, quæ a quibusdam promovetur, assertio, videlicet, Concilium privilegio, de quo agitur, minimè derogasse, eo quod illud *in corpore Juris* inclusum sit; etenim Sacrum Concilium Tridentinum iis etiam derogare privilegiis consuevit, quæ *in corpore Juris* inclusa sunt, nulla etiam de iis expressam mentionem faciendo, sed simpliciter aliquid contrarium ipsis determinando, generali adjecta ad contraria privilegia derogatione; quemadmodum celebris Præsul Fagnanus *in cap. Nonnulli n. 42. et seq. sub tit. de Rescriptis* ample demonstrat.

Altaris viatici Indultum pro locorum necessitatibus tantum conceditur.

§. 31. Quod si forte quis hoc unquam objiceret, concessum sæpe ab Apostolica Sede fuisse, atque etiam nunc, post Tridentinum Concilium, Altaris viatici usum concedi; Fraternitatibus vestris notum esse debet, hujusmodi privilegium in iis locis concedi, ubi Ecclesia non sunt, aut si sunt, talis Hæreticorum potentia est, ut in easdem Catholici non sine gravi periculo ad audiendam Missam convenire possint. Uno verbo præcisè necessitati providetur; quod quidem, ut optimè perspexitis,

ab eo, de quo agimus, casu, planè diversum est.

§. 32. Gregorii XIII. Decessoris nostri privilegium legite, quod anno 1580. Fratribus Ordinis Prædicatorum Provinciæ Poloniæ concessit, quod Bullariis Religiosæ illius Familiæ tom. 7. pag. 192. insertum est: *In quibusdam Civitatibus, Oppidis, et locis Provinciæ Poloniæ tanta hæreticorum potentia, et impietas existit, in quibus ut Catholicos impunè opprimant, nec iisdem Catholicis Missas in Ecclesiis, quarum raritas in illis partibus existit, audire tuto liceat. Nos supplicationibus tuis in hac parte inclinati, tibi ac pro tempore existenti Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Poloniæ Priori Provinciali, ut licentiam, et facultatem dictis Professoribus Altaria portatilia habendi cum debitis reverentia, et honore, super quibus in domibus Nobilium Civium, et Incolarum Civitatum, Oppidorum, et locorum dictæ Provinciæ, in quibus vel Ecclesiæ desunt, vel tanta est hæreticorum potentia, et impietas, ut impunè opprimant, in locis ad hoc congruentibus, et honestis, per se ipsos Missas in præsentia Personarum Catholicarum celebrare possint, in casibus necessitatis tantum, ita quod eis ad culpam nequeat imputari, concedere valeatis, Apostolica auctoritate tenore præsentium de speciali gratia indulgemus.*

§. 33. Legite item jam superius citatum Clementis XI. Decretum, quod, majoris etiam commoditatis vestræ gratiâ, hic annexum vobis transmittimus; etiamsi, tum cum illud conditum fuit, præter publicationem ejusdem Romæ factam, ad Ordinarios per loca, tam intra, quàm extra Italiam, transmissum fuisse, sciamus. Ab ipso autem, absque eo quod nostris rationibus, et animadversionibus Nos idem roborandum suscipiamus, (quod quidem facere Nobis in proclivi esset, cum præstantiorum, inter Pontificii Juris peritos, Auctorum assertiones ubique in promptu sint,) manifestè cognoscere poteritis, subsistant necne amplius

PONT. portatilis Altaris privilegia, quæ Regularibus
A. XI. concessa fuerunt, et num a Tridentino Concilio
eisdem fuerit derogatum. Cognoscetis, num
permissum Regularibus sit, secundam in pri-
vato Oratorio cuiusdam concessio Missam cele-
brare, cum prima jam celebrata est, nec pro
secunda hujusmodi Missa peculiare Indultum
adest. Cognoscetis, num in prædictis privatis
Oratoriis licitum eisdem sit, vel ante Auro-
ram, vel post Meridiem, Missam celebrare;
num celebrare eandem possint diebus iis, qui
in Indulto excipiuntur. Cognoscetis demum,
num, exemptione non obstante, contra delin-
quentes procedendi potestas vobis sit. Licet au-
tem nulla omnino hujusce rei necessitas sit, il-
lud Nos in præsentia Decretum confirmamus,
ac Fraternitatum vestrarum curæ committimus,
ut pro exacta ejusdem observantia invigiletis;
cum minimè commendatione dignum sit ad Se-
dem Apostolicam recurrere, inconvenientia ex-
ponendo, nisi prius adhibita cum vigore ea
remedia sint, quæ ab ipsa Apostolica Sede
contra hujusmodi inconvenientia subministrata
fuerunt.

Regula- §. 34. In eo, qui ad Nos factus est, recursu,
ribus non alterius etiam inconvenientis mentio fit, quod
licet, scilicet, sine licentia vestra, Regulares exorci-
contradi- zent; de hoc tamen nihil dicitur, utrum per
centeEpi- vos, aut in Synodis vestris, aut in vestris Edi-
circizare, ctis decretum fuerit, ne ullus Sacerdos, vel
etiam in Sæcularis, vel Regularis exorcizare audeat, sive
propriis in sua, sive in aliena Ecclesia, sive intra,
Ecclesiis, sive extra Cœnobium, quin prius a vobis ap-
et Cœno- probatus sit, atque ita, quin ante licentiam a
biis. vobis obtinuerit. Hoc illud est, quod præstari
debet, quodque ab Episcopis præstari solet,
quemadmodum apud Clericatum de Sacramento
Ordinis decis. 19. num. 42., ubi Episcopales Syn-
odos affert, videre licet. Quod si nihilomi-
nus, postquam a vobis, tam in hac materia,
quàm in alia Oratoriorum privatorum, quan-
tum in vobis est, præstitum fuerit, vestra ni-

hilominus præcepta violabuntur, ac poenæ a
vobis impositæ et inflictæ negligentur; nequa-
quam certè Nos Officio nostro deerimus, ut
totam auctoritatem nostram in favorem ve-
strum interponamus; cum nihil antiquius No-
bis sit, quàm ut Episcoporum, qui Fratres
nostri sunt, jura sarta tecta serventur. Interim
tam Fraternitatibus vestris, quàm Populis curæ
vestræ commissis Apostolicam Benedictionem
peramanter impertimur.

Datum ex Arce Gandulphi die 2. Junii 1751. Dat. die
Pontificatus nostri Anno Undecimo. 2. Junii
1751.

DECRETUM

Felicis recordationis Clementis PP. XI. circa
celebrationem in Oratoriis privatis emana-
tum 15. Decembris 1703.

NONNULLI Episcopi, et complures Regulares,
sub prætextu privilegiorum, ea sibi licere putant,
quæ prohibita sunt; siquidem Episcopi etiam in
aliena Diocesi, extra domum propriæ habitatio-
nis, in privatis Laicorum domibus, erigi faciunt
Altare, ibique per unum, aut plures e suis Cap-
pellanis vivificam Christi Hostiam immolari;
Regulares vero in quibusdam Magnatum, seu
aliarum Nobilium personarum privatis Oratoriis,
quæ certis quandoque ex causis a Sede Aposto-
lica concedi solent, celebrare audent, vel plures
Missas, quam in iis sit indultum, vel absque
præsentia personarum, quarum contemplatione
gratiosa concessio emanavit, vel extra debitas
horas, et post meridiem, vel illis etiam diebus,
quibus per Constitutiones Diocesanas, aut etiam
Decreta Sacræ Congregationis Concilii, celebrari
prohibetur, aut quæ in ipsis Indultis Apostolicis
excipiuntur, quo minus in illis celebrari possit,
aut etiam altari portatili uti non verentur, in

PONT. SACRARUM SANCTIONUM CONTEMPTUM, ac Sancti Sacrificii irreverentiam. Quamobrem, ad abusus hujusmodi eliminandos, et ad instaurandam venerationem tremendo Mystero debitam, Sanctissimus Dominus Noster, ex unanimi Voto S. R. E. Cardin. Concilii Trid. Interpretum, inherendo declarationibus aliis hac de re editis, expresse declarat: Episcopis et his majoribus Prælatibus, etiam Cardinalatus Dignitate fulgentibus, neque sub prætextu privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quoquo titulo, nullo modo licere extradomum propriæ habitationis, in domibus Laicis, etiam in propria Diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiamsi Diocesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere. Ac pari modo in Oratoriis privatis, quæ per Sanctam Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiamsi essent Episcopi, in iis celebrare in diebus Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Christi Domini, aliisque anni Festis solemnioribus, ac diebus in Indulto exceptis. In reliquis vero diebus, prædictis Regularibus, et Sacerdotibus quibuscumque, etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi jam unica Missa, quæ in Indulto conceditur, fuerit celebrata; super quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, et de eo se optime informare: atque illa etiam in casibus præmissis celebrari nequeat post meridiem; demandando ulterius, et declarando in omnibus casibus, personas quascumque dictas Missas audientes nullatenus præcepto Ecclesie satisfacere. Quo vero ad Altare portatile, iterum inherendo declarationibus supradictis censuit, licentias, seu privilegia concessa nonnullis Regularibus in Cap. In his, de privil. ac per aliquos Summos Pontifices aliis Regularibus communicata, utendi dicto altari portatili, in eoque

celebrandi absque Ordinariorum licentia, in locis, in quibus degunt, omnino revocata esse per idem Concilium Tridentinum, atque ideo eosdem Regulares prohibendos, ne illis utantur, ac mandandum, prout præsentis tenore mandat Episcopis, aliisque Ordinariis locorum, ut contra quoscumque contravenientes, quamvis Regulares procedant, etiam tamquam Sedis Apostolicæ Delegati, ad pœnas præscriptas per idem Sacrum Concilium in dicto Decreto sess. 22. c. unico, usque ad Censuras late Sententiæ: tributa etiam iisdem facultate per hoc Decretum, ita procedendi, perinde ac si per Sanctam Sedem specialiter concessa fuisset: et ita Sanctitas Sua declarat, et servari mandat etc.

ANNO
1751.

UNIVERSIDAD

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN

DE BIBLIOTECAS

PONT.
A. XI.

XLIX. DE HIS, QUÆ VETITA SUNT

Hebræis habitantibus in iisdem Civitatibus, et
Locis, in quibus habitant Christiani.

*Epistola Encyclica ad Primate[m], Archie-
piscopos, et Episcopos Regni Poloniæ.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Venerabiles Fratres, Salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

Poloniæ Nationis zelus pro Catholice Religionis puritate semper enituit. **A** Quo primùm supremæ Dei bonitati com-
placitum est, ut Sanctæ Catholice Religionis
nostræ primordia in Poloniæ Regno constitue-
rentur, quod circa decimi sæculi finem sub
Prædecessore nostro Leone VIII., Ducis Mieceslai,
et Conjugis Dambrowkæ Christianæ operâ, con-
tigisse, apud Dlugos Annalium vestrorum Scri-
ptorem *lib. 2. pag. 94.* litteris consignatum est;
ab eo usque tempore pia semper ac devota
Polonorum Natio aded constans in suscepto
Sanctæ Religionis proposito perstitit, aded ab
omni Sectarum genere abhorruit, ut, licet illæ
nihil intentatum reliquerint, ut in Regnum
istud introductæ suam ibidem sedem statue-
rent, atque in eodem suorum errorum, here-
sum, vel pravarum opinionum semina disper-
gerent, eo fortiùs Polonorum constantia sese
illarum conatibus opposuerit, et luculentiora
magis fidelitatis suæ præbuerit testimonia.

Complures ex Polonia Sancti, et Beati.
§. 1. Sanè, quod ad propositum hoc no-
strum aptissimum, et per se multo maximum
habendum est, non modo gloriosa illa Marty-
rum, Confessorum, Virginum, Virorum sancti-
tatis fama insignium, quibus in Poloniæ

Regno nasci, enutriri, et mori contigit, me-
moriam est, quæ in sacris Ecclesiæ Fastis re-
censetur; sed et complurium ibidem Concilio-
rum, ac Synodorum celebratio, quæ feliciter
ad exitum perducta sunt, et quibus magna
cum gloria de Lutheranis victoria reportata est,
qui omnes rationes ac vias experti sunt, ut
sibi aditum, receptumque in idem Regnum pa-
rarent. Jam verò tum magnum Petrocoviense
Concilium, quod sub Magno Prædecessore, et
Concive nostro Gregorio XIII., Præsule Lipo-
mano Episcopo Veronensi, et Nuntio Aposto-
lico eidem præsidente, celebratum fuit, in quo
tanta cum Dei gloria libertas conscientiæ, quæ
in Regnum illud aditum, ac domicilium quæ-
rebat, proscripita fuit; tum demum amplum
illud Synodaliū Constitutionum Provinciarum
Gnesnensis volumen, in quo ea omnia litteris
consignata sunt, quæ a Polonis Episcopis utili-
liter, et sapienter acta, ac provisiva fuerunt,
ut in Populis regimini eorum commissis Chri-
stiana Religio adversus Judaicam perfidiam il-
libata servaretur, licet temporum conditio fe-
rat, ut iisdem Urbibus, atque Oppidis, tum
Christiani, tum etiam Judæi contineantur,
hæc quidem luculentissimè, atque evidentissimè
comprobant, quantam, quod ante dictum est,
Polonorum Natio ex eo sibi laudem compara-
verit, quod Sanctam Religionem a Majoribus
suis ante tot sæcula susceptam sartam semper
studuerit tectamque servare.

§. 2. Cum multa eorum capita sint, de qui-
bus dudum mentionem fecimus, de nullo
præterquam de novissimo, merito est, quod
conqueri debeamus: aded ut vel cum fletu il-
lud exclamare cogamur: *Mutatus est color op-
timus.* Sanè tum ex iis, quæ per graves, ac
fide dignas Personas, Polonicarum rerum peri-
tas Nobis fuerunt exposita, tum ex querelis
eorum, qui in Regno sunt, quique zelo ducti,
ad Nos, atque ad hanc Sanctam Sedem recur-
sum habuerunt, notum Nobis factum est, aded

B 5

ANNO
1751.

Concilia
adversus
hæreses,
et liber-
tatem con-
scientiæ
habita.

Provide
Leges edi-
tæ ad com-
primen-
dam Ju-
daeorum
licentiam

Hi tamen
paulatim
obtinue-
runt, ut
pluribus
in rebus
supra lu-
colas Fi-
deles se
erigerent.

POXT. isthic Judæorum numerum multiplicatum esse,
A. XI. ut aliquot Loca, Civitates, atque Oppida,
quæ, ut ex ruinis constat, muro ante probè
circummunita erant, quæque ex antiquis Ta-
bulis, sive Regestis, magno Incolarum Chri-
stianorum numero frequentata fuisse apparet,
diruta modo, situ, et squallore fæda, ac ma-
gno Judæorum quidem numero referta, Chri-
stianorum autem quasi planè destituta repe-
riantur. Præterea esse aliquot in eodem Regno
Paræcias, quarum Populus cum non leviter di-
minutus sit, ac proinde reditus earum minor
effectus, prope jam in eo sint, ut ab eorum

Utque Parochis deserantur. Ad hæc omnem utiliorum
utiliores per Poloni-
am ne-
gotiationes et pro-
curatio-
nes ad se
pertraherent.

Ac etiam durioris imperii et jurisdictionis speciem ibidem in Christianis Judæi, qui Dominus est, mandata exequi necesse habeat, eidem ne ab officio removeatur, tyrannica illius imperia adimplenda sunt.

Item Christianorum famelatu uti conspiciuntur.

§. 3. Præter publicas autem procurationes, quæ, ut modo diximus, a Judæis habentur, Cauponarum, Pagorum, prædiorum conductiones, a quarum rerum exercitio tot ac tanta in Christianos homines præjudicia dimanant; alia insuper accedunt absurda, quæ si ritè expendantur, iis, quæ exposita fuere, majus dam-

num, ac perniciem afferre possunt. Quod enim gravissimum censendum est, ipsi Judæi in Magnatum domos ad domesticæ, sive œconomicæ rei gerendæ munus, quod Magisterii Domus nomine venit, admissi, in unius domus tanquam contubernio cum Christianis versantes, imperii specimen super eosdem assidue præferunt, atque ostentant. Jam verò in Urbibus, et Locis, non modo Judæos Christianis passim permixtos cernere est, sed illud absurdi adjungitur, quod iidem Christianos utriusque sexus etiam pro famulis servitio suo addictos domi retinere minimè vereantur. Porrò autem ipsi Judæi cum exercendis mercaturis potissimum occupentur, postquam eâ viâ grandem pecuniæ summam confecerunt, nimio usurarum excessu Christianorum census, ac patrimonia penitus exhauriunt: ac licet ipsi etiam a Christianis hominibus cum gravi, et immodico fœnore pecuniis cum suarum Synagogarum fidejussione mutuentur, facile cuique attendenti patet, id ea causa ab iisdem fieri, ut copia nummorum a Christianis habita, eaque in mercaturis faciendis occupata, non solum ex ea tantum lucrifaciant, quantum pacto fœnori solvendo satis sit, simulque proprias ea ratione facultates amplificent; sed ut eodem tempore, quot sui creditores sunt, tot suarum Synagogarum, ac sui-ipsius Patronos habeant.

§. 4. Celebris ille Monachus Radulphus, immodico olim ductus zelo, adeo contra Judæos exarsit, ut sæculo duodecimo, quo vixit, Galliam, Germaniamque percurreret, et contra eosdem Judæos, utpote Sanctæ Religionis nostræ hostes, concionando, Christianos inflammaverit, ut ipsos ad internecionem delerent; quæ causa fuit, ut tam magnus Judæorum numerus interficeretur. Quidnam verò eum si hodie in vivis ageret, facturum, aut dicturum putandum est, si, quæ in præsentia in Polonia contingunt, fieri videret? Nimio huic, et furenti Radulphi zelo magnus ille S. Bernardus

ANNO
1751.

Usuras in Christianos exercent, vel contra per earum perusitationem, eos sibi addictos retinent.

Judæi persequendi non sunt, aut trucidandi, neque concessio legum præsidio spoliandi.

PONT. sese opposuit, atque in Epistola sua 363.,
 A. XI. quam ad Clerum, et Populum Galliae Orientalis
 dedit, ita scriptum reliquit: *Non sunt perse-*
quendi Judaei, non sunt trucidandi, sed nec ef-
fugandi quidem. Interrogate eos Divinas paginas.
Novi quid in Psalmo legitur prophetatum de Ju-
dæis: Deus ostendit mihi, inquit Ecclesia,
super inimicos meos, ne occidas eos, ne quando
obliviscantur Populi mei. Vivi quidem apices
nobis sunt representantes Dominicam Passionem.
Propter hoc dispersi sunt in omnes Regiones, ut
dum justas tanti facinoris poenas luunt, testes
sint nostrae Redemptionis. In Epistola autem 365.
 ad Henricum Archiepiscopum Moguntinum ita
 ab eodem scriptum est: *Nonne copiosius trium-*
phat Ecclesia de Judæis per singulos dies, vel
convincens, vel convertens eos, quam si semel
et simul consumeret eos in ore gladii? Numquid
incassum constituta est illa universalis Oratio
Ecclesiae, quæ offertur pro perfidis Judæis a
Solis ortu, usque ad occasum, ut Deus, et Do-
minus auferat velamen de cordibus eorum, ut
ad lumen veritatis a suis tenebris eruantur? Nisi
enim eos, qui increduli sunt, credituros speraret,
superfluum, et vanum videretur orare pro eis.

Indican-
 tur justi
 limites,
 quibus
 coerceri
 debet eo-
 rum tole-
 rantia.

Ne frau-
 dibus,
 aut usuris
 fideles op-
 primaant.

§. 5. Contra Radulphum item Petrus Clu-
 niacensis Abbas ad Ludovicum Francorum Re-
 gem dum scripsit, eundem quidem hortatus
 est, ne Judæorum excidium fieri permetteret;
 verum eodem tempore ipsum excitavit, ut pro
 excessibus eorum in illos animadverteret, eos-
 que bonis iis expoliaret, quæ vel a Christianis
 abstulissent, vel per usuras accumulassent,
 atque eorum pretium in Sanctæ Religionis usum,
 utilitatemque converteret, quemadmodum in
 Annalibus Venerabilis Cardinalis Baronii ad
 annum Christi 1146. videre est. Nos quidem
 in hac re non minus, quam in omnibus aliis,
 eandem agendi normam suscipimus, quam Ve-
 nerabiles Decessores nostri Romani Pontifices
 tenuerunt. Alexander III. gravibus propositis
 poenis, Christianis interdixit, ne continuum

apud Judæos servitium, aut famulatum susci- ANNO
 perent: *Ne Judæorum servitio se assidue pro* 1771.
aliqua mercede exponant; cujus rei ratio hisce, Ne Chri-
quæ sequuntur, verbis ab eodem exponitur: stianos in
Quia Judæorum mores, et nostri in nullo con- famulatu
cordant, et ipsi (scilicet Judæi) de facili ob con- habeant.
tinuam conversationem, et assiduam familiarita-
tem, ad suam superstitionem et perfidiam sim-
plicium animos inclinarent; quemadmodum in
Decretali, Ad hæc, de Judæis, legitur. Inno-
centius III. postquam narravit, quod a Chri-
stianis intra Urbes eorum Judæi reciperentur,
hujusmodi receptionis methodum et conditio-
nem talem esse debere admonet, ne ipsi ma-
leficium pro beneficio rependant: Qui tamquam
misericorditer in nostram familiaritatem admissi,
nobis illam retributionem impendant, quam jux-
ta vulgare proverbium, mus in pera, serpens
in gremio, et ignis in sinu suis consueverunt hospi-
tibus exhibere. Idemque Pontifex asserens conve-
niens esse, Judæos Christianis, non autem hos illis
inservire, addit: Ne filii Libereæ filis famulen-
tur Ancillæ, sed tanquam servi a Domino repro-
bati, in cujus mortem nequiter conjurarunt, se
saltem per effectum operis recognoscant servos illo-
rum, quos Christi mors liberos, et illos servos
effecit; quæ verba in Decretali sua, Etsi Judæos,
reperiuntur. In illa item: Cum sit nimis, sub
eodem Titulo de Judæis, et Saracenis, ne Ju-
dæi in publicis Officiis adhibeantur, interdicat:
Prohibentes, ne Judæi in publicis Officiis præ-
ferantur, cum sub tali pretextu Christianis plu-
rimum sint infensi. Innocentius IV. dum ad San-
ctum Ludovicum Francorum Regem scriberet,
cui Judæos e Regni sui finibus expellere in
animo erat, consilium hujusmodi approbat,
quoniam ipsi minimè illa observarent, quæ
respectu ipsorum a Sede Apostolica præscripta
essent: Nos ad animarum salutem totis affe-
ctibus adspirantes, expellendi prædictos Judæos
vel per Te, vel per alios, præsertim cum statuta
contra eos a Sede prædicta edita, sicut accepi-
mus, non observent, plenam Tibi, auctoritate

Ne Officia
 publica
 cum im-
 perio in
 Christiano
 exer-
 ceant.

Utque
 omnia
 statuta
 observent
 circa ipsos
 edita.

PONT. præsentium, concedimus facultatem; quemadmodum apud Raynaldum ad annum Christi 1253. num. 34. videre est.

§. 6. Si autem quærat quænam res illæ sint, quæ Judæis intra easdem Urbes, in quibus Christiani habitant, degentibus ab Apostolica Sede interdicuntur; ea ipsa omnia omnino esse dicemus, quæ hodie in Poloniæ Regno agendi facultas eisdem permittitur, et quæ superius a Nobis exposita sunt. Ad hujusce rei veritatem manifesto deprehendendam, non multâ quidem librorum lectione opus fuerit. Titulum Decretalium de Judæis, et Saracenis, percurrere satis est; Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, Nicolai IV., Pauli nonico, IV., S. Pii V., Gregorii XIII., et Clementis VIII. Constitutiones in promptu sunt, atque in Bullario Romano habentur. Vos autem, Venerabiles Fratres, ut eadem illa clarissimè perspiciatis, ne ipsam quidem lectionis curam suscipere opus habetis. Omnia in Decessorum vestrorum Synodis statuta, atque præscripta vobis occurrunt: cum ipsi quidem minimè prætermiserint in suis Constitutionibus ea omnia inserere, quæ, quod ad præsentem materiam attinet, a Romanis Pontificibus sancita, atque ordinata fuerunt.

Horum observantiam Episcopi procurant, et ab Ecclesiasticis primùm exigere. §. 7. Summa autem difficultatis in eo sita est, quod Synodalia Sanctionum vel memoria excidit, vel executio negligitur. Vobis itaque, Venerabiles Fratres, onus incumbit, ut easdem renovetis. Vestri hoc officii ratio exposcit, ut earundem executioni sedulo insistatis. In hoc autem ab Ecclesiasticis hominibus, sicut par, et æquum est, initium facite, quos in recta agendi ratione viam aliis commonstrare, et exemplo cæteris præluere opus est. In Dei enim miseratione Nos sperare juvat, bonum Ecclesiasticorum hominum exemplum aberrantes Laicos in rectam semitam reducturum. Quæ quidem a vobis eo facilius, ac fidentiùs præcipi, et mandari poterunt, quod, (prout certis

atque idoneis auctoribus allatum est) vestra neque bona, neque jura per vos Judæis locari, nullum cum eisdem mutuas pecunias dandi, atque accipiendi negotium intercedere, unoque verbo ab omni cum eisdem commercio liberos omnino Vos, atque immunes esse Nobis innotuit.

§. 8. Ratio, ac methodus a Sacris Canonibus ad debitam a contumacibus obedientiam exigendam præscripta, ea est, ut in maximi momenti causis, cujusmodi præsentibus sunt, Censuræ adhibeantur, et ut inter casus reservatos illi etiam adjungendi sint, a quibus discrimen Religioni, atque exitium imminere provideatur. Probè notum vobis est, Sacrum Tridentinum Concilium jurisdictionis vestræ firmitati consu- luisse, tum cum vobismetipsis jus reservandi casus asseruit; neque eos ad publica tantum crimina restrinxit, verum etiam ad atrociora et graviora, dummodo merè interna non sint, extendit, atque ampliavit. Compluries autem ab hujusce Almæ Urbis nostræ Congregationibus in variis Decretis, et Encyclicis Epistolis decisum, ac pronunciatum fuit, atrociores inter, atque graviores casus, eos recenseri debere, ad quos procliviores homines sunt, et qui conjunctam Ecclesiasticæ Disciplinæ, sive salutis animarum, quæ Episcopali curæ commissæ sunt, perniciem habent; quemadmodum a Nobis in nostro Tractatu de Synodo Diœcesana lib. 5. cap. 5. per totum, fusè ostensum est.

§. 9. Ad hanc autem rem nihil per vos auxilii a Nobis desiderari patiemur, ac pro expectandis difficultatibus, in quas procul dubio incideretis, si vobis contra eos Ecclesiasticos procedendum esset, qui a jurisdictione vestra exempti sunt, Nos Venerabili Fratri Archiepiscopo Nicæno nostro isthic Nuntio opportuna pro eodem negotio mandata præscribimus, ut ab eodem, juxta facultates sibi traditas necessaria præstentur. Illud simul pro certo vobis

ANNO
1751.

Contra-
ventiones
hac in re,
utpote ca-
sus atro-
ciores et
graviores,
censuris
et reserva-
tionibus
subjici
possunt.

Apostolice
aucto-
ritatis
præsidia
promit-
tuntur
etiam con-
tra exem-
ptos.

PONT. pollicemur, Nos, tum cum opportunitas feret,
 A. XI. enixè atque omni efficacia de hac re cum illis
 Cum in- etiam agere non prætermitturos, opportuna
 vocatione quorum auctoritate ac potentia adjuncta, effici
 auxilii potest, ut a Nobili Poloniæ Regno hujusmodi
 Secularis labes, atque ignominia auferatur. Vos autem,
 Potesta- Venerabiles Fratres, a Deo primùm, qui bo-
 tis. norum omnium auctor est, ferventiori cordis
 affectu opem exposcite. Ab eodem Nobis etiam,
 atque huic Apostolicæ Sedi auxilium precibus
 vestris implorare; et dum omni vos charitatis
 plenitudine complectimur, Fraternalibus ve-
 stris, et Gregibus curæ vestræ commissis
 Apostolicam Benedictionem peramanter imper-
 timur.

Dat. die Datum ex Arce Gandulphi die 14. Junii 1751.
 14. Junii Pontificatus nostri Anno Undecimo.
 1751.

AQUILEJENSIS

L.

Patriarchatus et Sedis perpetua suppressio et
 extinctio; necnon Erectio duorum Archie-
 piscopatuum, *Utinensis*, et *Goritiensis*,
 cum aliis opportunis dispositionibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

INJUNCTA Nobis a Supremo Pastorum Principe, Pontifex
 cujus vices in terris planè immerentes gerimus, ex pasto-
 Ecclesiarum omnium sollicitudo, Nos usque a ralis sol-
 primis Pontificatus nostri annis adduxit, ut licitudi-
 gravissimum Aquilejensis Patriarchatus nego- nis officio
 tium a Prædecessoribus nostris Romanis Pon- Aquile-
 tificibus jam pridem susceptum, et a pluribus jensis Ec-
 eorum diu multumque agitatum prosequere- clesie sta-
 mur; nil aliud Nobis in nostræ tractationis initio, progressu, fineque proponentes, quàm id, tum com-
 quod iisdem quoque Prædecessoribus nostris ponere
 propositum semper fuisse non dubitamus; ut cupit.
 scilicet Aquilejensis Ecclesie status ita dispone-
 retur, prout optimo regimini animarum eidem
 subjectarum, et libero spiritualis gubernii exer-
 citio magis congruere, et opportunum fore di-
 gnosceretur.

§. 1. Hunc unice scopum præ oculis haben- Tempe-
 tes, superioribus annis certam quamdam Ec- ramenta
 clesiastici regiminis formam in ulteriori Aqu- capta pro
 lejensis Diocesis parte interea observandam meliori
 statuimus; sperantes gradum hinc factum iri, rum regi-
 ad firmum, stabilemque rerum ordinem, per mine, do-

PONT. pollicemur, Nos, tum cum opportunitas feret,
 A. XI. enixè atque omni efficacia de hac re cum illis
 Cum in- etiam agere non prætermitturos, opportuna
 vocatione quorum auctoritate ac potentia adjuncta, effici
 auxilii potest, ut a Nobili Poloniæ Regno hujusmodi
 Secularis labes, atque ignominia auferatur. Vos autem,
 Potesta- Venerabiles Fratres, a Deo primùm, qui bo-
 tis. norum omnium auctor est, ferventiori cordis
 affectu opem exposcite. Ab eodem Nobis etiam,
 atque huic Apostolicæ Sedi auxilium precibus
 vestris implorare; et dum omni vos charitatis
 plenitudine complectimur, Fraternitatibus vestris,
 et Gregibus curæ vestræ commissis
 Apostolicam Benedictionem peramanter imper-
 timur.

Dat. die Datum ex Arce Gandulphi die 14. Junii 1751.
 14. Junii Pontificatus nostri Anno Undecimo.
 1751.

AQUILEJENSIS

L.

Patriarchatus et Sedis perpetua suppressio et
 extinctio; necnon Erectio duorum Archie-
 piscopatuum, *Utinensis*, et *Goritiensis*,
 cum aliis opportunis dispositionibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

INJUNCTA Nobis a Supremo Pastorum Principe, Pontifex
 cujus vices in terris planè immerentes gerimus, ex pasto-
 Ecclesiarum omnium sollicitudo, Nos usque a ralis sol-
 primis Pontificatus nostri annis adduxit, ut licitudi-
 gravissimum Aquilejensis Patriarchatus nego- nis officio
 tium a Prædecessoribus nostris Romanis Pon- Aquile-
 tificibus jam pridem susceptum, et a pluribus jensis Ec-
 eorum diu multumque agitatum prosequere- clesie sta-
 mur; nil aliud Nobis in nostræ tractationis in- tum com-
 itio, progressu, fineque proponentes, quàm id, ponere
 quod iisdem quoque Prædecessoribus nostris cupit.
 propositum semper fuisse non dubitamus; ut
 scilicet Aquilejensis Ecclesie status ita dispone-
 retur, prout optimo regimini animarum eidem
 subjectarum, et libero spiritualis gubernii exer-
 citio magis congruere, et opportunum fore di-
 gnosceretur.

§. 1. Hunc unice scopum præ oculis haben- Tempe-
 tes, superioribus annis certam quamdam Ec- ramenta
 clesiastici regiminis formam in ulteriori Aqu- capta pro
 lejensis Diocesis parte interea observandam meliori
 statuimus; sperantes gradum hinc factum iri, Anima-
 ad firmum, stabilemque rerum ordinem, per mine, do-

PONT. quem vigentes perturbationes perpetuò tolle-
 A. XI. rentur, ibidem feliciter constituendum; quem-
 nec de fir- admodum colligere licet ex nostris Litteris Apo-
 mo reme- stolicis incipientibus: *Omnium Ecclesiarum*,
 dio inter- quas die xxix. Novembris anni MDCCLXIX.,
 Partes et ex iis, quarum initium est: *Postquam per*
 conveni- *alias*, quasque die xxvii. Junii anni MDCCL.
 ret. in forma Brevis edidimus; quibus nimirum,
 temporaneum urgentibus necessitatibus reme-
 dium aptantes, decrevimus, illud tandiu du-
 raturum fore, donec aliqua ratio communi Par-
 tium consensu, nostraque, aut Successorum no-
 strorum approbatione, iniri valeret, per quam
 animarum Fidelium necessitatibus consuleretur.

§. 2. Verum scientes, omne datum optimum,
 et omne donum perfectum ab Omnipotente
 Deo petendum, et expectandum esse, nunquam
 omisimus in toto gravissimæ causæ decursu,
 Divinam Majestatem, interpositis etiam aliorum
 orationibus, enixè exorare, ut inter perturba-
 tionum procellas, et multiplicium difficultatum
 scopulos, trepidantem consilii nostri navim in
 portum Nobis optatum, ad afferenda nimirum
 animabus Christi Sanguine redemptis necessaria
 salutis æternæ subsidia, afflante Spiritus sui
 aura, deducere dignaretur.

§. 3. Invocantes Nos exaudivit misericors Do-
 minus, dumque maximarum tribulationum, et
 amaritudinum fluctibus jactaremur, misit ex
 alto adjutorium suum, factaque tranquillitate,
 Nos uberi consolationum suarum dulcedine re-
 creavit. Ipse etenim, in cujus manu sunt Re-
 gum corda, uno eodemque tempore Charissimæ
 in Christo Filiæ Nostræ Mariæ Theresiæ Hun-
 garicæ et Bohemicæ Reginæ Illustris in Romano-
 rum Imperatricem Electæ animum inclinavit,
 ut de proponendo stabili remedio pro Aque-
 lejsensibus rebus perpetuò componendis cogita-
 ret; simulque effecit, ut Dilecti Filii Nobiles
 Viri Dux et Respublica Venetiarum concordi
 studio id ipsum optarent. Cujus rei indubium
 testimonium Nobis præbuerunt Epistolæ ad Nos

Supremi
 Principes
 concordii
 studio in-
 ter se con-
 veniunt.

conscriptæ tum a prædicta Maria Theresia Re-
 gina in Imperatricem Electa sub die xvii. Martii
 currentis anni MDCCLi., quas Nobis exhibuit
 Dilectus Filius noster Marius hujus S. R. E.
 Presbyter Cardinalis Millinus nuncupatus, tum
 a præfato Venetiarum Duce sub die xxxi. ejus-
 dem mensis, et anni, quas dilectus quoque
 Filius noster Carolus ejusdem S. R. E. Presby-
 ter Cardinalis Rezzonicus etiam nuncupatus No-
 bis exhibuit.

§. 4. Qui sanè Marius, et Carolus Cardinales
 die vi. Aprilis ad audientiam nostram una si-
 mul se conferentes, memoratis respectivè Lit-
 teris Nobis redditis, non solum flagrantia utrius-
 que Partis desideria, ut hujusmodi perpetuò
 ac stabili remedio Aquilejensis Patriarchatus
 negotium terminaretur, unanimi Nobis voce
 representarunt; sed etiam singillatim ea Nobis
 exposuerunt, de quibus Partes ipsæ olim dis-
 sentientes, nostris invitationibus, et hortatio-
 nibus obsecundantes, diligentibus tractatibus
 et colloquiis habitis, convenerunt; cujus Con-
 ventionis exempla in scriptis redacta Nobis re-
 linquentes, earundem Partium nomine Nobis
 humiliter supplicarunt, ut illi, pro rerum Con-
 ventarum subsistentia et observantia, appro-
 bationis nostræ robur adjicere, necnon pro
 earundem rerum executione, Apostolicæ aucto-
 ritatis nostræ plenitudinem interponere digna-
 remur. Articuli autem conventionis inter præ-
 dictas Partes initæ, qui earundem mandato
 subscripti, et respectivè ab ipsis approbati, et
 ratificati fuerunt, sunt tenoris sequentis, vi-
 delicet:

§. 5. *Cum Sacra Cæsarea Regiaque Hunga- Articuli*
riæ Bohemicæque Majestas Serenissimam Vene- Conven-
tam Rempublicam sincero et singulari prorsus af- tionis.
fectu prosequatur, ac proinde de illibata cum
eisdem servanda amicilia, bona vicinitate, ac
unione, quàm maximè sit studiosa, neque mi-
nus præfata Serenissima Respublica hac ipsam
amicitiam, bonam vicinitatem, ac unionem pari

ANNO
 1751.

Conven-
 tionis ap-
 probatio-
 nem et
 rerum
 conventa-
 rum execu-
 tionem
 a Ponti-
 fice requi-
 runt.

PONT. studio excolere satagat; hinc est, quod tam ex
A. XI. una, quam ex altera parte enixo studio eo fue-
rit allaboratum, ut quæ per aliquot sæcula huc-
usque substiterat, circa Aquilejensem Patriar-
chatum controversia, amica ac utrinque æquæ
decora via penitus ac radicibus terminetur.

Quem in finem, ad opus tam salutare tra-
ctandum ac peragendum, Sacra Cæsarea Re-
giaque Hungaricæ et Bohemicæ Majestas Virum
Illustrissimum ac Excellentissimum Dominum
Corficium Sacri Romani Imperii Comitem ab
Ulfeld, suum Consiliarum Status actualem in-
timum, nec non Aulicæ et Status Cancellarium,
Supremum Supellectilæ Argentææ Regni Bohem-
icæ Hæreditarium Præfectum, Dominum Dy-
nastiarum Hostascov, Prodiz, Ottaslawitz, et
Zultsch etc. Aurei Velleris Equitem.

Serenissima verò Veneta Respublica suum in
Aula Cæsarea commorantem Oratorem Ordina-
rium Illustrissimum et Excellentissimum Nobilem
Dominum Andream Tronum Equitem etc. plena
facultate muniverunt; qui, collatis prius inter se
colloquiis, de sequentibus conditionibus conve-
nerunt.

ART. I. Sacra Cæsarea Regiaque Majestas
tum Sanctitati Sux, tum Serenissime Venetæ
Reipublicæ, optionem relinquit, num loco abo-
lendi prorsus Aquilejensis Patriarchatus, duo
Episcopatus, aut Archiepiscopatus, unus ex parte
Imperii, et alter ex parte Ditionum præfate
Reipublicæ Subditarum, institui velint; quorum
primus Goritiensis, alter Utinensis in posterum
nuncupabitur; ea tamen sub conditione, ut inter
eamdem, et Serenissimam Venetam Rempublicam
quoad hanc novam institutionem et erectionem,
perfecta æqualitas observetur, et uterque seu
Episcopus, seu Archiepiscopus, iisdem prorsus
gaudeat facultatibus.

ART. II. Ne dubium ullum superesse queat,
quid sub omnimoda Aquilejensis Patriarchatus
abolitione, juxta mentem contrahentium Par-
tium, prævio Sanctitatis Sux in id ipsum con-

sensu, intelligatur; disertim inter easdem con-
ventum est, sub hac ipsa denominatione non
solùm ipsius Patriarchatus abolitionem, sed et
abolitionem inde dependentium, Tituli, Digni-
tatum, Canonicatum, et Beneficiorum intelligi
debere, ita quidem, ut nullus in posterum seu
Canonicus, seu annexa quadam Aquilejensi,
qua Patriarchali, Ecclesiæ dignitate præditus,
se talem nuncupare audeat, sed qui ex parte
Imperii sunt, Goritienses, et qui ex parte Ve-
netæ Reipublicæ sunt, Utinenses in posterum
nuncupentur.

ART. III. Sacra Cæsarea Regiaque Majestas
consentit, ut Eminentissimus Dominus Cardi-
nalis Delfinus, quamdiu vixerit, Nomen, Titu-
lum, et Honores Patriarchæ retineat; eo tamen
pacto, ut ex consensu hocce suo, Augustæ Do-
mus suæ, aut Sacri Romani Imperii juribus,
prout illa ante præsentis concordie Articulos com-
parata fuerunt, nullum vel minimum præjudi-
cium illatum, nec quicquam in ditionibus suis
præfato Eminentissimo Domino Cardinali con-
cessum censi queat.

ART. IV. Mortuo autem eodem, Nomen quo-
que et Titulus Patriarchæ iis in Terris, quæ
Aquilejensi quondam Ecclesiæ suberant, cessare
omnino debet.

ART. V. Sacra Cæsarea Regiaque Majestas
pro se suisque Hæredibus et Successoribus, et
Serenissima Veneta Respublica sese quàm va-
lidissimè æquali tam ex una quàm ex altera
parte ratione obstringunt, quod nullis unquam
futuris temporibus, ultra supra memoratas con-
cordie Leges, multò minus contra easdem, in
iis, quæ Aquilejensem quondam Patriarchatum
quocumque demum modo, seu directè, seu indi-
rectè concernunt, quicquam a Sancta Sede Pon-
tificia expetere, aut si oblatum fuerit, accipere,
sed unicè præsentis concordie Legibus stare ve-
lint.

ART. VI. Sacra Cæsarea Regiaque Majestas
pro se, suisque Hæredibus, et Successoribus,

PONT. quo fieri potest meliore et firmiore modo, quæ
A. XI. jam in antecessum suo nomine toties declarata
fuerunt, denuò confirmat: nempe quod num-
quam ipsi in mentem venerit, sub colore, præ-
textu, aut ex causa eorum, quæ circa Aquile-
jensem Patriarchatum ventilata hucusque fue-
runt, vel unicam terræ palmam de territorio,
quod Serenissimæ Venetæ Reipublicæ subest,
sibi aut in præsens, aut in posterum arrogare;
renunciando disertim iis, quæ inde desumi pos-
sent, titulis aut prætensionibus quibuscumque.

ART. VII. Pro tollenda omni dissidiorum ansa,
redditus, qui ad Aquilejensem Ecclesiam hacten-
us spectarunt, ita separentur, ut qui ex terris
Austriacis proveniunt, constituendo ibidem novo
Episcopo, aut Archiepiscopo, eique subjectis Ca-
nonicis; illi verò, qui ex Veneto territorio pro-
manant, Utinensi Episcopo, aut Archiepiscopo,
et ibidem degentibus Canonicis ex asse cedant. Et
si quæ adhuc supersunt alia rerum capita ad
Aquilejensem Patriarchatum sese referentia, de
iis ex æquo et bono inter Sacram Cæsaream Re-
gamque Majestatem, et Serenissimam Venetam
Reipublicam, ad instar eorum, quæ quoad li-
mites observata hucusque fuerunt, quò citius,
et melius amica pariter via terminentur.

ART. VIII. Si quæ hinc inde, durante con-
troversia, speciatim ex Aquilejensi Ecclesia ablata
fuerint, bona fide quantocyus restituantur, et
super iis ad sensum præcedentis Articuli ex æquo
et bono omnia terminentur.

ART. IX. Ad normam præsentis conventionis,
tam ex parte Sacræ Cæsareæ Regiæque Maje-
statis, quam ex parte Serenissimæ Venetæ Rei-
publicæ, apud Sanctitatem Suam usitato et de-
cente modo instabitur, ut quemadmodum Eadem
pronam se jam in antecessum, et propensam
declaravit, erectioni duorum Episcopatum, seu
Archiepiscopatum iisdem utrinque facultatibus
munitorum benignè, annuere; ita Sanctitas Sua
ultimum tam salutari scopo, communi ac con-

corde studio utrinque promovendo, complemen-
tum quantocyus dare velit.

§. 6. Sanè, si ex communi plausu, quò hujus
conventionis inter præfatos Supremos Domi-
nantes feliciter initæ, necnon singulorum Ca-
pitu in ipsa Conventione contentorum noti-
tia, tam citra, quam ultra Montes, a Viris
cordatis, et publicæ tranquillitatis, rectique re-
rum Ordinis amatoribus excepta fuit, de illa
et illis judicandum simpliciter Nobis fuisse pu-
tavissemus; nil ultra laboris aut diligentia No-
bis, aut illis, quorum consiliis utimur, in eo-
rundem examine adhibendum fuisset.

§. 7. Sed quoniam nihil omittendum Nobis
esse judicavimus, quod ad approbationem no-
stram consideratius, atque consultius interpo-
nendam conducere valeret; quum ad memo-
riam nostram revocaverimus tam ea, quæ in
Ecclesiasticis Annalibus habentur circa Patriar-
chatus Aquilejensis exordia, gravissimasque per-
turbationes, quibus Ecclesia Dei propterea vexata
fuit; quam quæ in historiis sæcularibus relata
sunt, de multiplicibus dissensionibus, cruen-
tisque bellis, quæ inter Christianos Principes,
ejusdem Patriarchatus occasione, frequenter
arserunt; cujusmodi periculis verendum erat,
ne eorundem Christianorum Principum pax et
concordia, donec Patriarchatus ipse subsiste-
ret, perpetuò exposita remaneret, ipsius quo-
que Civitatis Aquilejensis præsentem statum
præ oculis habentes, et miseram conditionem,
ad quam a tanto jam tempore redacta esse di-
gnoscitur, ut in multoque Patriarcharum serie
nullus inveniatur, qui in ipsa resederit; nec
ullum in posterum in ea mansurum fore cre-
dendum esset. Considerantes præterea, quibus
cautelis plurium sæculorum spatio ab Aposto-
lica Sede procedi opus fuerit in ejusdem Pa-
triarchatus collatione et provisione, ad evita-
das offensiones, ac dissensionum, bellorumque
tumultus, qui inter Supremos Principes ea oc-
casione accendi potuissent: Quodque jamdudum

ANNO
1751.Conven-
tio com-
muni
plausu ex-
cipitur.Illiusque
executio-
nem com-
plures et
graves
cause
suadent.

PONT. Pastoralis sollicitudinem nostram magis au-
 A. XI. gebat, perpensis spiritualibus necessitatibus tot
 millium animarum, amplissimam partem Aquilejensis Diocesis ultra modum extensæ incolentium, et a Veneto Dominio dissitarum, quarum regimen jamdudum, ob inextricabiles rerum sæcularium difficultates, haud feliciter procedebat: Qua de re quum plures recursus a Patriarchis pro tempore ad hanc Apostolicam Sedem facti fuerint, dum statum Ecclesiæ suæ eidem Apostolicæ Sedi statutis temporibus de more referrent; cumque piorum atque prudentium Virorum, gravissimas dictarum animarum calamitates deplorantium, relationes et querelæ, tum ad Prædecessores nostros Romanos Pontifices, tum ad Nos ipsos sæpe pervenerint; animo occurrebat, quam frustra iidem Prædecessores nostri Pontificiæ sollicitudinis officia ad hujusmodi calamitates sublevandas pluries interposuerint; quot etiam ad hunc diem inutiliter excogitata fuerint remedia, quæ vel optatam executionem, vel speratum fructum nequaquam obtinere, vel plenam recti ordinis reintegrationem producere non potuerunt, vel denique temporaneam dumtaxat attulerunt utilitatem, quum scilicet idè excogitata fuerint et adhibita, ut viam sterneret ad firmum tandem et stabile remedium memoratis deordinationibus perpetuò tollendis inveniendum.

Itaque Pontifex satis, iisdemque conventionis Capitibus attentè perpensis, implorato sæpius Divini Luminis adiutorio, ac requisitis, auditisque super his nonnullorum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sententiis, de eorum consilio et assensu, postulationibus hujusmodi pro parte dictæ Charissimæ in Christo Filiæ nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ Reginæ Illustris, in Romanorum Imperatricem Electæ, necnon Dilectorum Filiorum Nobilium Virorum Ducis et Reipublicæ Venetiarum, Nobis, ut præfertur, exhibitis, in omnibus et per omnia plenissimè

plenissimè annuentes; non modo præinserta omnia et singula Conventionis capita, utpote ad publicum bonum, et felix animarum regimen tendentia, præsentium Litterarum tenore laudamus et approbamus; verum etiam per easdem præsentibus ad ea exequenda et statuenda, quæ pertinent ad omnimodam, atque perpetuam suppressionem Patriarchatus Aquilejensis, necnon ad erectionem duorum Archiepiscopatum æqualibus omnino juribus, præeminentiis, ac prærogativis præditorum, relicto, ut infra, Dilecto Filio nostro Danieli S. R. E. Presbytero Cardinali Delfino nuncupato, dum vixerit, Patriarchæ Titulo, procedere volentes; aliorum verò Caputum inter præfatas partes, ut supra dictum est, conventorum, ac respectivè a Nobis approbatorum executionem, per alias nostras Apostolicas Litteras implendam, statuendamque reservantes.

§. 9. De Apostolicæ potestatis nostræ plenitudine, qua Nobis datum est, justis concurrentibus causis, Ecclesias Patriarchales, Archiepiscopales, et Episcopales erigere, transferre, suppressere, et extinguere, earumque Dioceses dividere ac separare, prout in Domino expedire noverimus; Motu proprio, et certa scientia, ac præsentium Litterarum tenore, in dicta Aquilejensi Civitate et Ecclesia, Patriarchalem Cathedralam, Dignitatem, et Sedem, Titulum, ac denominationem, atque omnè Patriarchale, Metropolitanum, et Diocesanum jus eidem Ecclesiæ ac Sedi hactenus adnexum, necnon ipsius Ecclesiæ Capitulum, Dignitates, Canonicatus, atque Præbendas; ita ut deinceps Patriarchalis, Archiepiscopalis, aut Cathedralis Ecclesia Aquilejensis, illiusque Capitulum minimè existat, nec ullus Aquilejensis Patriarcha, Archiepiscopus, aut Episcopus, vel illius Ecclesiæ Dignitas, aut Canonicus denominari possit, penitus, omnino, ac perpetuò suppressimus et extinguimus.

POST. §. 10. Ut autem animabus Christifidelium in
 A. XI. locis hactenus Aquilejensis Patriarchatus per
 Utinen. Nos, ut præfertur, suppressi et extincti spiri-
 tuali jurisdictioni subjectis, quæque in tempo-
 raliibus tam Venetæ Reipublicæ, quàm Austriacæ
 Archiepiscopatū Familiæ supremo parent dominio, degentium,
 erigit ei- Ecclesiastici regiminis subsidia non desint; si-
 que Dio- simili motu, scientia, et potestatis plenitudine,
 cesim, et per easdem præsentis, ex nunc in Civitate Uti-
 Suffraganeos assi- nensi unam Archiepiscopalem Cathedram et Se-
 quat. dem, Archiepiscopatum Utinensem nuncupan-
 VERIT dam, cum omnibus, et singulis juribus, etiam
 Metropolitico, cæterisque præminentis et præ-
 rogativis, aliis Archiepiscopalibus Ecclesiis de
 jure, usu, ac consuetudine competentibus, per-
 petuò erigimus et constituimus; cui quidem Ar-
 chiepiscopatus, pro peculiari ejus Diocesi, to-
 tum illum Regionis tractum, qui temporali Rei-
 publicæ Venetæ dominio subjectus est, et ha-
 ctenus a pro tempore existente Patriarcha Ec-
 clesiæ Patriarchalis Aquilejensis per Nos, ut
 præfertur, suppressæ et extinctæ, Diocesanò
 jure obtinebatur, et pacificè regebatur, tribui-
 mus et assignamus; necnon in Suffraganeos eos
 omnes, et singulos Episcopos, quorum Cathedrales
 Ecclesiæ in præfatæ Reipublicæ Venetæ
 dominio consistunt, quique ad hunc diem ei-
 dem Patriarchatui Aquilejensi per Nos, ut præ-
 fertur, suppresso et extincto subjecti fuerunt,
 subjicimus atque supponimus; prout latius, at-
 que distinctius per alias nostras Apostolicas
 Litteras super erectione hujusmodi Utinensis
 Ecclesiæ Archiepiscopalis, æqualibus, ut præ-
 fertur, juribus et prærogativis cum infrascripta
 Goritien- Archiepiscopali pariter Ecclesiâ insig-
 niendæ peculiariter expediendas, statuetur, et
 explicabitur.

Goritien- §. 11. Simili quoque modo ex nunc in Civi-
 sem pari- tate Goritien- alteram Archiepiscopalem Cather-
 ter Archi- dram et Sedem, Archiepiscopatum Goritiensem
 episcopa- nuncupandam, cum omnibus et singulis præ-
 tum eri- dictis juribus, etiam Metropolitico, cæterisque

præminentis et prærogativis, aliis Archiepiscopi-
 scopalibus Ecclesiis de jure, usu, ac consuetu-
 dine competentibus, earumdem præsentium te-
 nore, dictisque motu, scientiâ, et potestatis
 plenitudine, perpetuò pariter erigimus et con-
 stituimus; cui etiam Archiepiscopatus, pro ejus
 peculiari Diocesi, alteram Patriarchalis hacten-
 us Ecclesiæ Aquilejensis, per Nos, ut præfer-
 tur, suppressæ et extinctæ, Diocesis partem,
 quæ Austriacorum Principum dominio subest,
 quæque novissimis temporibus per Vicarium
 Apostolicum Episcopali caractere præditum, a
 Nobis ad tempus, et ad nostrum, ac Sedis Apo-
 stolicæ beneplacitum inibi constitutum, in spi-
 ritualibus gubernata fuit, tribuimus et assigna-
 mus; ita ut, statim ac novæ Archiepiscopali
 Goritien- Ecclesiæ hujusmodi, Apostolica aucto-
 ritate, futurus illius Archiepiscopus præfi-
 cietur, prædicti Apostolici Vicarii gubernium,
 necnon omnes et singulæ providentiæ et ordi-
 nationes, sive a Prædecessoribus nostris Roma-
 nis Pontificibus, sive a Nobis ipsis, pro ani-
 marum regimine in dicta Aquilejensi quondam
 Diocesis parte Austriacæ Ditioni subjecta, cap-
 tæ, editæ; atque statutæ, exinde in posterum
 pro sublatis, irritis, abrogatisque eo ipso ha-
 beantur; eidemque Goritien- Archiepiscopatus
 in suffraganeos, eos omnes et singulos Episco-
 pos, quorum Ecclesiæ Cathedrales in temporali
 Austriacæ Ditione consistunt, quique ad hunc
 diem Patriarchali Ecclesiæ Aquilejensi per Nos,
 ut præfertur, suppressæ et extinctæ, simili jure
 subjectæ fuerunt, supponimus, atque subjici-
 mus; prout etiam in aliis nostris Apostolicis
 Litteris super erectione hujusmodi Goritien-
 sis Ecclesiæ Archiepiscopalis, æqualibus pariter ju-
 ribus et prærogativis cum supradicta Utinensi
 Archiepiscopali Ecclesiâ insigniendæ, peculiariter
 expediendis, plenius atque distinctius sta-
 tuemus, et explicabimus.

§. 12. Et quoniam illustria Religionis, ac Jus no-
 Pietatis argumenta, quæ in tractatione hujus minaudi

ANNO
 1751.

git eique
 Diocesim
 et Suffra-
 ganeos at-
 tribuit.

Vicarii
 Aposto-
 lici regi-
 men, a-
 liasque
 providen-
 tias, post
 Archiepi-
 scopatus
 provisio-
 nem ces-
 sare de-
 cernit.

PONT. gravissimi negotii, ex quo Ecclesia Dei tot per-
 A. XI. turbationes, et anxietates aliquot jam Sæculo-
 ad prædi- rum decursu sustinuit, necnon in superius re-
 ctas Ec- lata conventionem inter prædictas Partes provide
 clesias inita, et a Nobis per præsentem approbata, ex
 Austria parte tam dictæ Mariæ Theresiæ Reginæ in
 cis Prin- Imperatricem Electæ, quam prædictorum Du-
 cipibus, cis et Reipublicæ Venetiarum edita fuerunt,
 ac Venetæ maximum utilitatis fructum eidem Ecclesiæ
 Reipubli- Dei in præsentem attulerunt, atque etiam in po-
 cæ respo- sterum allatura fore prospicimus; idcirco Nos,
 bilitate tri- motu, scientiâ, et potestate paribus, ipsarum
 buit: TATI tenore præsentium, prædictæ Mariæ Theresiæ
 Reginæ in Imperatricem Electæ, ejusque suc-
 cessoribus in perpetuum, ad præfatum Gori-
 tiensem Archiepiscopatum per Nos, ut præfer-
 tur erectum, tam pro prima hac vice, quam
 quoties perpetuis futuris temporibus ipsum va-
 care contigerit, jus nominandi Nobis, et Ro-
 mano Pontifici pro tempore existenti Personam
 idoneam, per Nos, et successores nostros ad
 eundem Archiepiscopatum Goritiensem pro tem-
 pore promovendam, eique præficiendam; nec-
 non prædictis duci et Reipublicæ Venetiarum,
 ad alium Utinensem Archiepiscopatum, etiam
 per Nos, ut præferatur, erectum, quoties per
 liberam præfati Danielis Cardinalis dimissio-
 nem, sive per ejus decessum, ac etiam deinceps
 alio quovis modo, perpetuis futuris temporibus
 vacare contigerit, simile jus nominandi Nobis,
 et Romano Pontifici pro tempore existenti Per-
 sonam idoneam, etiam per Nos, et Romanos
 Pontifices successores nostros pro tempore ad
 eundem Archiepiscopatum Utinensem promo-
 vendam, eique præficiendam, etiam perpetuo
 respectivè concedimus, et impertimur; prout
 per alias quoque Litteras in forma Brevis su-
 per utriusque juris nominandi hujusmodi con-
 cessione peculiariter respectivè expediendas id
 ipsum statuimus, ac indulgebimus.

Patriar- §. 13. Præfato autem Dilecto Filio nostro
 chæ Tita- Danieli Presbytero Card. Delfino nuncupato, ob

personalium ipsius meritorum magnitudinem, ANNO
 ut, non obstante Patriarchatus Aquilejensis 1751.
 suppressione et extinctione, per Nos, ut præ-
 fertur, factis, ipse nihilominus, quoad vixerit, luma mo-
 absoluto et simplicem Patriarchæ Titulum et Card. Del-
 denominationem retinere, et gerere possit et va- fino reti-
 leat; ita tamen ut ejusdem in dicto Archiepi- neri con-
 scopatu Utinensi Successores, non alio, quam cedit.
 Utinensium Archiepiscoporum Titulo denomi-
 nari possint aut debeant, earumdem præsen-
 tium tenore concedimus et indulgemus.

§. 14. Aquilejensis porrò Civitas magnitudine In Civi-
 quondam et populi frequentia insignis, quan- tate Aqi-
 tum ab antiquo splendore prolapsa, quàmque lejensi,
 ad deteriorem conditionem redacta sit, omni suppressa
 bus notum est atque compertum. Illius autem Parochia-
 Incolorum Cura Parochialis inter duas Ec- litate Ec-
 clesias divisa est, ab eisque dependet; quarum clesias
 una est ipsa, quæ hactenus Patriarchalis etiam olim Pa-
 extitit, Ecclesia, in honorem Beatæ Mariæ Vir- triarcha-
 ginis in Cœlum Assumptæ, seu forsitan Nativi- lis, unam
 tatis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis, Omnipoten- damtaxat
 ti Deo dicata, cujus quidem Animarum Anima-
 rochianorum cura per ipsius Ecclesiæ Sacristam rum Cu-
 pro tempore existentem exerceri consuevit; al- ram fore
 tera verò est Parochialis Ecclesia S. Joannis in statut.
 foro, seu in Platea nuncupata, cujus Rector,
 seu Presbyter Curatus, a Communitate, et Ho-
 minibus dictæ Civitatis, ut accepimus, eligi,
 nominari, ac Ordinario Loci præsentari solitus,
 erga Parochianos Ecclesiæ hujusmodi jura Pa-
 rochialia exercet. Quum itaque Civitas Aquile-
 jensis sub temporali Austriacorum Principum
 ditione constituta sit; ideoque illius spirituale
 regimen, juxta præmissa, ad futurum Goritiensem
 Archiepiscopum pertinere, idemque futurus
 Archiepiscopus, Ordinarius, et Diœcesano
 jure, suam plenam jurisdictionem in eadem Ci-
 vitate exercere debeat; Ne quid unquam libero
 hujusmodi jurisdictionis exercitio officere va-
 leat, Nos in primodicta Ecclesia, cujus Patriar-
 chalem qualitatem, nec non Cathedralitatem,

PONT. A. XI. aliaque prædicta jura jam suppressimus et extinximus, omnem etiam Parochialitatem, illiusque Curam Parochialem, harum quoque serie suppressimus et extinguimus; ac illius sic suppressæ et extinctæ animarum Parochianorum curam, ad dictam Parochialem Ecclesiam S. Joannis in Foro, seu in Platea nuncupatam transferimus, illique subjicimus, et cum omnibus et singulis Parochialibus juribus respectivè applicamus, appropriamus, et cum ea incorporamus: Ita ut illius Rector, seu Parochus, omnium animarum Christifidelium tam suæ hactenus Parochiæ, quàm etiam alteri in præfata Patriarchali olim Ecclesia ad hunc diem existenti subjectorum, curam et regimen gerat, idemque, unà cum omnibus suis Parochianis, hoc est, cum universo Aquilejensis Civitatis populo, prædicti futuri Goritiensis Archiepiscopi Ordinario juri subjectus existat.

Eandem Ecclesiam a cuius Ordinarium jurisdictione exemptam, Sedi Apostolicæ perpetuò subjicit.

Apostolicum Delegatum ad illius curam deputat.

§. 15. Cum verò Apostolica hæc Sancta Sedes insignioribus quibusdam Basilicis, libertatis, et exemptionis, ac immediatæ eidem Apostolicæ Sedi subjectionis privilegia impertiri consueverit; Nos dictam Aquilejensem quondam Patriarchalem Ecclesiam Pontificiæ liberalitatis muneribus decorare volentes, dicta potestatis plenitudine, eandem a futuri, et pro tempore existentis Archiepiscopi Goritiensis, et cujuscumque alterius Archiepiscopi, seu Episcopi jurisdictione, in omnibus, et per omnia per easdem præsentibus eximimus et liberamus, ac perpetuis futuris temporibus exemptam, immunem et liberam, Nobisque, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus, et huic Apostolicæ Sedi immediatè subjectam esse et fore decernimus. Ne autem ob nimiam prædictæ Civitatis Aquilejensis a Romana Urbe, et Curia distantiam, ipsa Basilica prædicta necessariæ assistentiæ præsidio careat; Apostolico Delegato in dicta Civitate constituto, cui ab aliquot retrò sæculis Monialium Monasterii Aquilejensis gubernium, Apostolica auctoritate, et independentè ab Or-

dinarij jurisdictione commissum dignoscitur, ANNO 1751. ejusque futuris Successoribus, quos quidem in posterum semper ex personis eorundem Austriacorum principum subditis eligendos fore statuimus, nostras, et Apostolicæ Sedis vices committimus ac demandamus, ut ipse nunc existens Delegatus, ejusque Successores hujusmodi, tanquam Apostolici ad hoc etiam Delegati, nostroque, et ejusdem Apostolicæ Sedis nomine, et auctoritate, cum debita a Nobis, et Successoribus nostris dependentia, dictam Aquilejensem Basilicam olim Patriarchalem, ab Archiepiscopi Goritiensis, et alterius cujuscumque Archiepiscopi, sive Episcopi jurisdictione exemptam, Nobisque, et Apostolicæ Sedi, ut præfertur, immediatè subjectam, studeant salubriter regere, feliciter gubernare, et providè conservare.

§. 16. Præsentibus autem Litteras, et in eis contenta, et statuta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere prætendentes etiam quomodolibet in futurum, cujusvis status, ordinis, præminentia, et Ecclesiasticæ, vel Mundanæ Dignitatis sint, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint: seu, quod aliqui ex ipsis ad ea minimè vocati, vel etiam nullimodè, aut non satis auditi fuerint: Aut ex alia qualibet, etiam læsionis, vel aliàs juridica et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliòve quolibet defectu, quantumvis magno, inexcogitato et substantiali; sive etiam ex eo, quod in præmissis, solemnitates, et quæcumque alia forsanservanda et adimplenda, minimè servata et adimpleta, seu causæ, propter quas præsentibus emanaverint, non satis adductæ, verificatæ, ac justificatæ fuerint; notari, impugnari, aut in

Præmissorum omnium firmitati consulit per opportunas clausulas et Decreta

POST. controversiam vocari, seu adversus eas restitu-
A. XI. tionis in integrum, aperiitionis oris, aut aliud
quodcumque juris, facti, vel justitiæ remedium
impetrari posse: Sed tanquam ex Pontificiæ
providentiæ Officio, et Motu proprio, certa
scientia, deque Apostolicæ potestatis plenu-
dine Nostris, factas et emanatas, omnimoda
firmitate perpetuò validas et efficaces existere
et fore, suosque plenarios et integros effectus
sortiri et obtinere, ac per omnes et singulos,
ad quos spectat, et quomodolibet spectabit in
futurum, inviolabiliter observari; omnibusque
etiam et singulis, quorum favorem concer-
nunt, plenissimè suffragari; et si secus super
his a quoquam quavis auctoritate scienter vel
ignoranter contigerit attentari, irritum, et pro-
sus inane esse et fore, pari auctoritate volumus,
atque decernimus.

Contra-
riis qui-
buscum-
que dero-
gat.

§. 17. Non obstantibus, de jure quæsito non
tollendo, de suppressionibus committendis ad
Partes, vocatis, quorum interest, aliisque no-
stris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis; nec
non dictæ Ecclesiæ olim Patriarchalis, per Nos,
ut præfertur, suppressæ et extinctæ, erectione
et fundatione: Omnibusque et singulis Apo-
stolicis, ac in Synodalibus quoque, Provincia-
libus, et Universalibus Conciliis editis, vel eden-
dis, specialibus, vel generalibus Constitutioni-
bus, et Ordinationibus: Nec non ejusdem Ec-
clesiæ olim Patriarchalis per Nos, ut præfertur,
suppressæ et extinctæ, etiam confirmatione Apo-
stolica, vel quavis firmitate, alia roboratis, sta-
tutis et consuetudinibus, etiam immemorabili-
bus: Privilegiis quoque, Indultis, Concessioni-
bus, et Donationibus eidem Ecclesiæ, ut præ-
fertur, suppressæ et extinctæ, aut quibuscum-
que personis, quacumque Ecclesiastica, aut
Mundana dignitate fulgentibus, quantumvis spe-
cifica et individua mentione dignis, etiam Ro-
manorum Pontificum Prædecessorum nostro-
rum, Imperatorum, Regum, Rerum publica-
rum, et aliorum Supremorum Principum au-

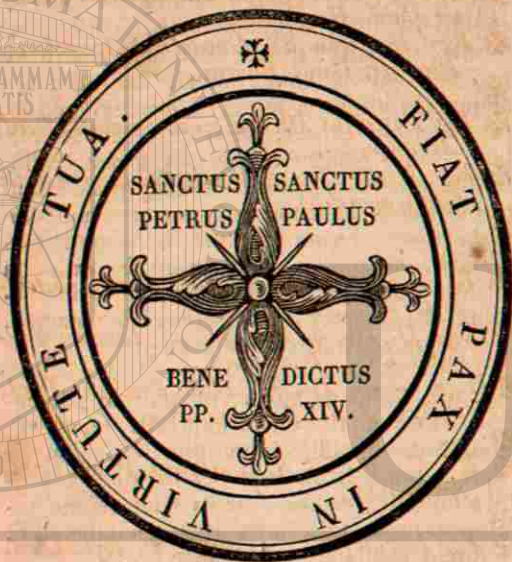
etoritate, et liberalitate, seu ad alicujus ex ANNO
supra expressis instantiam, intuitum, et con- 1751.
templationem, sub quibuscumque formis, et
verborum tenoribus, etiam Motu simili, et de
Apostolicæ potestatis plenitudine, seu Consistorialiter, in contrarium præmissorum concessis,
et emanatis, et longissimi, ac immemorabilis
temporis usu, possessione, seu quasi, exercitis,
atque præscriptis; Quibus omnibus et singulis,
etiãsi de illis, eorumque totis tenoribus, et
formis, specialis, specifica, et individua men-
tio, seu quævis alia expressio habenda, aut
aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fo-
ret; illorum tenores, ac si de verbo ad ver-
bum, nihil penitus omisso, et forma in illis
tradita observata, inserti forent, præsentibus
pro expressis habentes, ad præmissorum om-
nium et singulorum effectum, latissimè et plen-
nissimè, ac specialiter et expressè, ex certa
scientia, motuque, et potestatis plenitudine pa-
ribus, derogamus, et derogatum esse volumus,
cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 18. Volumus etiam, ut ipsarum præsen- Transum-
tium Transumptis, etiam impressis, manu ali- ptisFidem
cujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo ali- haberi Ju-
cujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate consti- bet.
tutæ munitis, eadem prorsus fides ubique ad-
hibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur,
si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 19. Nulli ergo omnino hominum liceat Sanctio.
hanc paginam nostræ approbationis, suppressio-
nis, extinctionis, duplicis erectionis, con-
stitutionis, concessionis, impertitionis, exem-
ptionis, liberationis, subjectionis, commissionis,
mandati, decreti, derogationis, et voluntatis
infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attentare præsumperit, indi-
gnationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri,
et Pauli Apostolorum ejus se noverit incur-
surum.

PONT. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
A. XI. Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septin-
Dat. die gentesimo quinquagesimo primo, pridie nonas
6. Julii Julii, Pontificatus Nostri Anno Undecimo.
1751.

✠ Ego Benedictus Catholicæ Ecclesiæ
Episcopus.

- ✠ Ego Thomas Episcopus Ostiensis Cardinalis
Rufus Decanus, S. R. E. Vice-Cancel-
larius.
✠ Ego Annibal Episcopus Portuen. Card. S.
Clementis Albanus.
✠ Ego Petrus Aloysius Episcopus Albanen.
Card. Carafa.
✠ Ego Antonius Xaverius Episcopus Prænestin.
Card. Gentili.
✠ Ego Raynerius Episcopus Sabinen. Cardin.
de Ilcio.

✠ Ego Joannes Antonius Episcopus Tuscula-
nus Card. Guadagni. ANNO 1751.

✠
✠
✠

- ✠ Ego Nicolaus Maria Tituli S. Petri ad Vin-
cula Presbyter Card. Lercari.
✠ Ego F. Tit. S. Mariæ Transtiberim Presby-
ter Card. Burghesius.
✠ Ego D. Tituli SS. Duodecim Apostolorum
Presbyter Card. Riviera.
✠ Ego Pompejus Tit. S. Eusebii Presbyter Card.
Aldrovandus.
✠ Ego Joseph Tit. S. Pudentianæ Presbyter
Card. Spinellus.

✠
✠
✠

- ✠ Ego Carolus Tit. S. Mariæ in Ara-Cœli Pre-
sbyter Card. Rezzonicus.
✠ Ego D. Tit. S. Bernardi ad Thermas Pre-
sbyter Card. Passioneus.
✠ Ego Silvius Tit. S. Callisti Presbyter Card.
Valenti S. R. E. Camerarius.

✠
✠
✠

- ✠ Ego Carolus Tit. S. Anastasiæ Presb. Card.
Sacripantes.
✠ Ego Joachim Tit. S. Cæciliæ Presbyter Card.
Portocarrero.
✠ Ego C. Tit. SS. Joannis et Pauli Presbyter
Card. Paulutius.
✠ Ego C. A. Tituli S. Mariæ de Pace Presby-
ter Card. Cavalchinus.

✠
✠
✠

- ✠ Ego Jacobus Tit. S. Hieronymi Illyricorum.
Presbyter Card. Oddi.

✠
✠
✠
✠
✠

PONT.
A. XII.

LI.

ECCLESIE PAROCHIALES

Aliaque Officia ad animarum curam spectantia, in Indiis Occidentalibus Hispaniarum Regi subjectis, etiam sæcularibus Clericis seu Presbyteris conferri posse, conceditur, contrariis non obstantibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Cum nuper Charissimus in Christo Filius noster Ferdinandus Hispaniarum Rex Catholicus, per Dilectum Filium nostrum Joachimum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Portocarrero nuncupatum, ad sua, suorumque Regnorum negotia apud Nos, et Apostolicam Sedem gerenda specialiter deputatum, et voce et scripto Nobis representari curaverit, opportuna aliqua Apostolicæ auctoritatis nostræ providentia opus esse in Indiis Occidentalibus ipsius Regis Dominio

Parochiæ, Doctrinæ, aliaque Munia et Officia ad animarum curam pertinentia, per Regulares dumtaxat obtinentur, et administrantur, in vim quarumdam Litterarum Apostolicarum a recolendæ memoriæ Prædecessore nostro S. Pio Papa V. Die xxiv. Martii Anni MDLXII. editarum, et incipientium: *Exponi Nobis*; quibus aliorum etiam Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum confirmationes accesserunt;

ex quo fit, ut universus Clerus Sæcularis illarum Partium, quantumvis a multo jam tempore, et numero frequens, et moribus, atque

doctrina conspicuus esse dignoscatur, ab iisdem Parochiis, Doctrinis, cæterisque Officiis, atque muneribus animarum curam concernentibus, omnino exclusus remaneat; qua quidem de re quum Venerabiles Fratres nostri Archiepiscopi et Episcopi per easdem Indiarum Regionibus constituti, non semel apud ipsum Ferdinandum Regem conquesti fuerint; idcirco ipse pro sua prudentia, magnopere expediens in Domino fore judicaret, ut quamvis etiam eorundem Antistitum votis, et Sæcularis Cleri rationibus, obstarent Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones, Nos hodierni temporis circumstantias perpendendo ab illis longè diversas, quibus hujusmodi provisiones emanarunt, eisdemque Constitutionibus derogando, prædictis Archiepiscopis et Episcopis liberam facultatem concederemus, ut dictas Parochias, Doctrinas, aliaque munia, et Officia ad animarum curam spectantia, Regularibus Personis hucusque conferri solita, in posterum etiam Sæcularibus Clericis, seu Presbyteris conferri liberè et licitè possent: Nos, omnibus maturè perpensis, quum Regiam hanc petitionem non modo Sacris Canonibus, sed etiam prædicti Sancti Pii Pontificis menti, et didictorum Prædecessorum nostrorum, ac Sedis Apostolicæ Institutis conformem agoverimus; hanc rem ejusmodi esse gaudemus, ut liceat Nobis ea verba usurpare, quibus olim Magnus Prædecessor noster Innocentius Papa III. Castellæ Regem est alloquutus: *Cum personam tuam, inter Christianissimos Reges, et Catholicos Principes, speciali dilectionis prærogativa in Domino amplectamur, preces ac petitiones tuas, in quibus possumus, libenti animo exaudimus, et ad ea gratanter intendimus, quæ Serenitati Regiæ novimus complacere, ut videre est in ipsius Pontificis Epistolarum Regest. XIII. lib. I. Epist. IV.*

§. 1. Sanè quemadmodum negari nequit, ex veterum Canonum lege, Monachos et Regulares veteri ju-

ANNO
1751.

et nume-
ro auctus,
non am-
plius ab
ea exclu-
dendus
videtur.
Episcopi
idem senti-
tione cum
Rege Ca-
tholico.

Pontifex
in eandem
senten-
tiam de-
scendit.

®

PONT. Ecclesiarum Parochialium regiminis capaces
A. XII. fuisse; de quo disertè pronunciat Innocentius
re anima- III. in sua Decretali: *Quod Dei timorem, Tit.*
rum curæ de *Statu Monachor.* per hæc verba: *Et per an-*
capaces tiquos Canones, etiam Monachi possunt ad Ec-
erant. clesiarum Parochialium regimen in Presbyteros
ordinari, ex quo debent prædicationis Officium,
quod privilegium est, exercere. Ita certum nunc

Sed nunc dispensatione ad id opus habent;

Non concedenda, nisi ad instantiam Episcopi.

Quid decretum de Canonicis Regularibus, licet laxiori regulæ inservientibus.

(1) Hujus Edit. vol. 3, p. 181.

est, ex recentiori Canonica Disciplina, interdictum esse Regularibus Parochialem curam assumere sine dispensatione Apostolica; quæ dispensatio a Romano Pontifice non aliter concedi solet, quàm si pro ea instet Episcopus; ab Episcopo autem sollicitanda non est nisi Ecclesiæ necessitas, aut utilitas id suadeat: Qua de re Rescriptum adest Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, relatum a celeberrimo Scriptore Fagnano in *Commentar. ad cit. cap. Quod Dei timorem, n. 17. de Statu Monachor.* in hæc verba conceptum. *Cum fuerit requisitum, an Regularis possit præfici curæ animarum ab Episcopo, sine dispensatione Apostolica; Sacra Congregatio Concilii censuit, non posse, nisi accedente dispensatione; quæ non videtur concedenda, nisi instante Episcopo, pro necessitate, vel utilitate Ecclesiæ.* In eandem sententiam deinceps alia complura Decreta prodierunt a Summis Pontificibus confirmata. Quibus inter se collatis, nostroque diuturno studio et labore diligenter ponderatis, ad definiendam veterem controversiam super capacitate Canonicorum Regularium *Lateranensium, et Sanctissimi Salvatoris* nuncupatorum, ad obtinenda Beneficia Curata, et Residentialia, Apostolicam Constitutionem septimo Idus Julii Anno Domini MDCCXLV. edidimus, incipientem: *Quod Inscrutabili*, quæ in Bullario nostro impressa est, *Tbm. I. num. CXXXV.* (1),

atque etiam, unâ cum Dissertatione super hoc a Nobis exarata, inserta fuit a diligentissimis Editoribus in *Commentariis Joannis Baptistæ Rigantii ad Regulas Cancellariæ Apostolicæ*:

In qua nempe Constitutione decretum fuit, ANNO
1751.
prædictos Canonicos, utpotè veros Regulares, Apostolica Dispensatione indigere, ut hujusmodi Beneficia assequantur; tametsi a *Sanctorum Monachorum consortio non sejuncti, regulæ inserviant laxiori*; ut de ipsis loquitur prædictus Innocentius Prædecessor, in citato cap. *Quod Dei timorem, de Statu Monachor.*

§. 2. Ab hac norma minimè recessisse putandus est laudatus Prædecessor Sanctus Pius V., dum per suas allegatas Litteras: *Exponit Nobis*, Religiosos Viros ad Parochias assequendas in partibus Indiarum Maris Oceani, aliaque Parochialia munia exercenda, habiles reddidit; sed hanc suam concessionem ea ratione constabilivit, quod scilicet ipsi Regulares eo usque in dictis partibus Officii Parochi functi fuerant; additis sequentibus verbis; *propter Presbyterorum defectum.* Quibus nimirum verbis satis ostenditur, hujusmodi Litterarum dispositionem locum habere dumtaxat, ubi desint, nec haberi possint Presbyteri Sæculares ad animarum curam exercendam idonei, juxta declarationem editam a felicitis recordationis Prædecessore nostro Innocentio Papa X. per Litteras Apostolicas datas die xiv. Maji Anni MDCXLVII., et in Bullario Romano relatas *Tomo V.* inter ejus Pontificis Constitutiones n. XXXII., quarum initium est: *Cum sicut accepimus*; ubi de hac ipsa Piana Constitutione loquendo, statuit *illam non suffragari, nisi in locis, ubi est defectus Parochorum.*

§. 3. Hæc olim per Nos ipsos, dum in minoribus constituti, Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Secretarii munereungebamur, latius deducta fuerunt, occasione propositionis cujusdam Cause *Mexicanæ*, quæ diebus quarta Julii, et octava Augusti Anni MDCCXXII. in eadem Congregatione discussa fuit, ut videre est in *Tomo II. Thesauri Resolutionum dictæ Congregationis Concilii.* Et quamvis ad instantiam tunc existentis Archie-

Privilegium Sancti Pii V. ob defectum Presbyterorum concessum fuit.

Equo defectu permanente, vim suam retinere censendum est.

Instantia ex parte Episcoporum alia proposita, cur sine Rescripto dimissa fuerit.

PONT. A. XII. piscopi Mexicani, contententis liberam sibi fieri facultatem, ut Parochiales Ecclesias, atque Doctrinas, quas Regulares privativo jure sibi vindicabant, conferre posset etiam Presbyteris Sæcularibus, quos magno numero, et requisitis qualitatibus præditos in sua Diœcesi adesse assererat, nihil tunc definitivè rescriptum fuerit: Nihilominus hanc generaliter sententiam ab ipsa Congregatione admissam, receptamque meminimus, ac pro certo testamur; quod nempe, deficientibus tantummodo Presbyteris Sæcularibus, prædicta Piana Constitutio locum habere deberet. Ideo autem nullum in ea Causa Decretum tunc editum fuit, quia, quum prædicta Piana Constitutio ad instantiam Regis Catholici primum emanaverit, et omnes Indiarum Occidentalium Regiones comprehendat; nihil prudenter decerni posse visum fuit, nisi et Decreta desuper edenda ad Catholicorum Regum notitiam deducerentur, et non solum quid Mexicanæ Diœcesi, sed etiam quid aliis Indiarum Ecclesiis, atque Diœcesibus contingeret, et magis opportunum foret, certis relationibus innotesceret.

Eidem §. 4. Quare, quum hodie ex parte ipsius Regis Catholici opportuna super hoc providentia requiratur; hanc verò Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque Ordinariorum dictarum Regionum preces vehementer exposcant; Cumque hujusmodi preces, et Canonicis sanctionibus consentaneæ, et ipsius Sancti Pii Prædecessoris menti minimè adversantes, et hujus demùm Apostolicæ Sedis sensui institutoque conformes esse dignoscantur; cum denique æquum non sit, ut ejusmodi Privilegium, quod eo tempore concessum fuit, quum in Indiis Occidentalibus Presbyterorum Sæcularium copia non aderat, his etiam temporibus parem vim habeat, dum Cleri Sæcularis numerus satis amplus ibidem existit, pluresque Sacerdotes Sæculares ad animarum curam idonei, cæterisque optimis dotibus instructi reperiuntur: Id-

ANNO 1751. circo Nos, prædicti Charissimi in Christo Filii nostri Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici instantiæ libenter annuentes, ac etiam motu potestatis plenitudine, præsentium Litterarum tenore, prædictis Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis Dilectis Filiis, in Indiis Occidentalibus constitutis, permittimus et concedimus, ut, non obstantibus præmissis Sancti Pii V. Prædecessoris Litteris, aliisque in earum confirmationem ab hac eadem Apostolica Sede emanatis, (quibus etiam, quatenus opus sit, earundem præsentium serie, ac dictis motu, scientia, et potestatis plenitudine derogamus,) Sæculares Clericos, seu Presbyteros quoscumque, quos scilicet, prævio examine, juxta ea, quæ in Concilio Tridentino statuta sunt, idoneos et habiles repperint, ad Parochias, Doctrinas, et alia quæcumque munia et Officia ad animarum curam pertinentia, prout ipsis opportunum in Domino visum fuerit, admittere et assumere, eisque etiam Parochiales Ecclesias hujusmodi, aliæque Ecclesiastica perpetua Beneficia, quibus animarum cura imminet, in Titulum conferre, dictosque Presbyteros, seu Clericos, de illis providere possint et valeant; ad quem effectum Nos ipsis necessarias omnes et opportunas facultates concedimus et impertimur.

§. 5. Quia verò ex hac concessione nostra minimè sequitur, quin Regulares prædicti plures adhuc Parochias, atque Doctrinas, in Indiarum Occidentalium Regionibus, et in præsens retinere, et in posterum adipisci valeant; aliunde autem Nobis relatam est, nonnullos hujusmodi Regulares animarum curam exercentes contendere, se Episcopis, et Ordinariis Locorum, in officio officinando dumtaxat, ut ipsi loquuntur, subjectos esse; Ideo Nos ad quarumcumque inordinationum pericula avertenda, rectæque disciplinæ leges asserendas intenti, dicimus et declaramus, hujusmodi Regulares curam ani-

ANNO 1751. Episcopis et Locorum Ordinariis permittitur, ut Beneficia et Officia Curata Sæcularibus Clericis seu Presbyteris conferre possint, contrariis non obstantibus.

Regulares in hujusmodi Officiis perseverantes, vel ad ea deinceps assumendi, Canonice subjectionem Ordinariis præstare debent.

PONT. A. XII. marum gerentes, in iis quidem, quæ concessunt eorum Regularis Instituti observantiam, Episcopo nullatenus subjectos esse, sed a suis Superioribus Regularibus quoad hæc privativè dependere; In his autem, quæ vel ad ipsum spectant exercitium curæ animarum, vel etiam ad eorum vitam et mores pertinent, Nos ipsarum præsentium tenore declaramus, eosdem Regulares etiam Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis subjectos esse; ideoque ab eisdem Episcopis, et Ordinariis, eorumque Visitoribus, æquè ac a suis Regularibus Superioribus, in his omnibus corrigi posse; siquidem impossibile non est, ut alicujus ex ipsis vitæ ratio talis esse dignoscatur, quæ cum animarum regimine minimè conveniat, et Fidelibus Parochiæ subditis, spirituale detrimentum et scandalum pariat. Hoc idem, Canonici Sanctionibus, et Concilii Tridentini Decretis inhærentes, jamdudum statuimus atque decrevimus, per nostras sub Plumbo Literas datas duodecimo Kal. Decembris Anni MDCCXLIV. quarum initium est: *Firmandis atque asserendis*, et impressæ sunt in Bullario nostro Tom. I. n. CLX. (f), quæ, cum ad Indias etiam Occidentales se extendant, ibidem quoque executioni mandari debent, et inviolabiliter observari: Quod idem decernimus de duabus Regulis in eadem Constitutione nostra, ex Apostolicæ Sedis Decretorum auctoritate, constitutis; quarum una est, quod in omnibus rebus, in quibus Regulares animarum curæ præpositi Episcoporum simul, et regularium Prælatorum jurisdictioni cumulativè subsunt, si aliter ab uno, aliter ab alio Superiore judicari contingat, Episcopi judicium Regularis Superioris judicio semper præferri debet: Altera verò est, quod, quum Regulares nonnisi cum amovibilitatis qualitate animarum curam exercere valeant, tam Episcopus, quam Regularis Prælatus, quoties ita in Domino expedire judicaverint, Regularem Parochum ab hujusmodi cura valent removere; ita ut neque

Ad formam Litterarum, quas vide supra Tom. I. num. 109.

(f) *Hujus Edit. vol. 2. p. 441.*

Regularis Superior compelli possit hujusmodi remotionis causas Episcopo significare; neque Episcopus ad similem remotionem procedens, Regulari Prælato notas facere teneatur causas, quibus ad id adductus fuerit.

§. 6. Quoniam verò fieri alicubi potest, maxime autem in novis Populorum ad Fidem reductionibus, ut Regulares Parochos mutare, etiam cum Sæculares Sacerdotes non desint, minimè expediat; Idecirco Nos eorundem Episcoporum, aliorumque Ordinariorum Præsulum, prudentiam admonemus, ut in hujusmodi circumstantiis, et ubicumque res optimè constitutas invenerint, nec ullam eas immutandi necessitatem revera adesse compererint, ab innovationibus abstineant; et tam hoc jure, quod ipsis competere asseruimus, quam ea facultate, quam Nos eisdem per has nostras Litteras impertiti sumus, ita utantur, quemadmodum æquitatis ratio, et animarum utilitas, ad quam unice respicere debemus, requirent, ac suadebunt, super quo Nos eorundem Episcoporum, et Ordinariorum Præsulum conscientiam oneramus.

§. 7. Denique ne quis unquam, aut ullibi, cujuslibet Ordinis, aut Instituti Regularis, ad animarum curam exercendam, sine prævio examine et approbatione Episcopi, seu Ordinarii Localis, assumi possit, earundem præsentium serie statuimus, atque decernimus; prout aliàs statutum, decretumque per Nos fuit, tam in præcæditis nostris Litteris, quam in aliis quinto Kalendas Martii Anni ab Incarnatione Domini MDCCXLV. editis, et in Bullarii Nostri Tomo II. num. I. (f) impressis, quarum initium est: *Quamvis ad confirmandum*; quæque et iisdem Sacrorum Canonum, ac Tridentinæ Synodi, necnon Provincialium et Synodaliū Conciliorum in ipsismet Indiarum Regionibus habiturum sanctionibus innixæ sunt, et tam ad Occidentales, quam ad Orientales Indias se protendant, ac utrobique inviolabilis legis vim obtinere debent.

ANNO 1751.

Ordinarii quomodo præsentibus concessione uti debeant.

Ordinarii quomodo præsentibus approbatione necessaria in cujuslibet deputacione ad animarum curam.

(f) *Hujus Edit. v. 4. p. 5.*

PONT. A. XII. §. 8. Præsentes quoque Litteras, et in eis contenta quæcumque, nulla unquam ex causa, Clausulæ colore, et capite, etiam in corpore juris clauso, salutare, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis jus vel interesse habentes, aut habere prætendentes, cujusvis status, aut Ordinis, Congregationis, et Instituti, etiam hic de necessitate specialiter exprimendi, existant, iisdem non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque causæ, propter quas præsentes emanaverint, satis adductæ, probatæ, aut verificatæ fuerint, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut consensus interesse habentium, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam et iudicium vocari, etiam ad effectum obtinendæ aperitionis, aut restitutionis in integrum, adduci posse; sed semper et perpetuò firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios effectus sortiri et obtinere, ac illis, quorum favorem concernunt, plenissimè suffragari, atque etiam ab omnibus, ad quos respective pertinet, et pertinebit in posterum, inviolabiliter observari, volumus et decernimus: sicque, et non aliter in præmissis iudicari et censi per quoscumque Ordinarios et Delegatos Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, eorumque Congregationes, necnon Apostolicæ Sedis Legatos, seu Nuntios, aliosque quoslibet quacumque præminentia et potestate fungentes et functuros; sublata eis, et eorum cuilibet, aliter iudicandi et interpretandi facultate; ac etiam irritum, et inane decernentes, quidquid ab eorum quolibet in contrarium iudicari et decerni, seu scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Deroga. §. 9. Non obstantibus prædictis Sancti Pii tiones spe Papæ V., aliisque Romanorum Pontificum Præciales, et decessorum nostrorum in eorundem confirmationem, etiam in forma specifica, editis Litteris, nostraque et Cancellariæ Apostolicæ Regula de non tollendo jure quæsito, aliisque Aposto-

licis, seu in Universalibus, Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis generalibus aut specialibus Constitutionibus et Ordinationibus; necnon quarumcumque Ecclesiarum, seu Ordinum, Congregationum, et Institutorum, etiam specialiter exprimendorum, quantumvis iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, exemptionibus, et Indultis, etiam in corpore juris clausis, aut sub quibusvis formis, et verborum tenoribus, seu clausulis, et decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, et irritantibus in genere vel in specie, etiam motu proprio, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, aut ad Regum aliorumque supremorum Principum instantiam, vel peculiarium quorumcumque meritorum intuitu, aliove titulo, etiam oneroso, quibuscumque Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, et Institutis, etiam Societatis JESU, vel Sancti Joannis Hierosolimitani, aliisve quibuslibet, in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis; Quibus omnibus et singulis, eorum tenores, formas, causas, et occasiones præsentibus pro expressis, insertis, ac specificatis habentes, pari motu, et Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ad præmissorum effectum, plenissimè derogamus, eaque respectivè, quatenus præsentibus adversantur, de medio tollimus et abolemus per præsentibus. Quarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eandem fidem ubique Locorum et gentium in iudicio et extra haberi volumus, quæ ipsis præsentibus haberetur, si originaliter exhiberentur.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostræ permissionis, concessionis, facultatum impertitionis, declarationis, inno-

A 1150
1751.

Exemplorum
Fides.

Sanctio.

PONT. vationis, admonitionis, derogationum, decre-
A. XII. torum, et voluntatis infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumperit, indignationem Omnipoten-
tis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Aposto-
lorum ejus se noverit incursum.

Dat. die Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
8. Novem. Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septim-
bris 1751. gentesimo quinquagesimo primo, sexto Idus No-
vembris, Pontificatus Nostri Anno XII.

D. Card. Passioneus.

J. Datarus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

BEATIFICATIO

ANNO
1751.

BEATIFICATIO

LII.

B. JOANNÆ FRANCISÆ FREMIOT DE
CHANTAL Ordinis Monialium à Visitatione
Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam,

CUM sexto decimo salutis nostræ turbulentis-
simo sæculo tot per universam Europam, tam-
que nefaria hæresum monstra longè, latèque
omni impetu irruerent, et grassarentur; mœ-
rentis Ecclesiæ lacrymas, et opprobrium Populi
sui ut Pater misericordiarum abstergeret, fecit
in bona voluntate sua, ut, cum abundaverit
delictum, superabundaret et gratia. Per illa
enim tempora, dum omnia maximis errorum,
seditionum, et discordiarum fluctibus, et pro-
cellis jaetabantur; ne contra summum angu-
larem lapidem Portæ inferi prævalerent, in bra-
chio extento suscitavit quamplurimos Electorum
suorum, qui eximiis, clarissimisque virtutibus
Orbi Terræ illucescerent, et per illustria ve-
teris disciplinæ exempla, in quibus Christianæ
legis partes omnes exprimerentur, nova Sancti-
tatis germina procrearent, quorum ope, et
auctoritate, Fidelium pietate aucta, et Perduel-
lium conatibus fractis atque compressis, incli-
natis Ecclesiæ rebus opportunum adhiberetur
auxilium, Sponsæque suæ acerbissimi luctus
tanto in discrimine allevarentur.

§. 1. Beneficentissimæ hujus Providentiæ præ-
cipuum specimen, etiam in sexu fragili Pater
Omnipotens, qui infirma mundi eligit, ut fortia
quæ confundat, ostendere dignatus est, dum

Tom. IX.

D

BEATÆ
JOANNÆ
FRANCI-
SÆ vir-
tutes præ-
fulgent.

®

PONT. in Famulam suam JOANNAM FRANCISCAM
A. XII. FREMIOT DE CHANTAL divitias bonitatis et gratiæ suæ uberrimè effudit. Hæc enim nobilissimis orta Parentibus, ea potissimum tempestate in lucem prodiit, iisque in locis propè versata est, in quibus transfugarum finitimorum immanis rabies et furens audacia in Catholicam Fidem magis efferata videbantur; nihilominus JOANNA FRANCISCA a Deo sibi in hæreditatem electa, benedictionibus dulcedinis Præventæ, et luminosissima charitate efficaciter ditata, vel a primis temporibus contra Mundi, et Diaboli nequitas nomen Domini exaltavit, et per omnes ætates, variasque vitæ vicissitudines, adeo crevit in gratia et scientia Dei, ut Sanctus Franciscus Salesius spirituum probatione longè clarissimus pronunciare non dubitaverit, eò sanctitatis et virtutis processisse Ancillam CHRISTI, ut pro ratione et modo gratiarum, quibus a Deo erat locupletata, nemini unquam assurgere altiùs liceret. Et sanè, quæ tum in virginitate, tum Viro conjuncta, egregia summi perfectionis indicia præbuerat, in solitudine demum, ac viduitate posita, tanta spiritus alacritate arctissimum sanctitatis iter arripuit, et in via mandatorum ecurrit, ut præ cæteris Divinis Charismatibus, arduum illud emisit Votum, semper faciendi quidquid perfectius, Deoque gratius et acceptius fore intelligeret.

Ordo Monachialis
Visitatio-
nis S. Mariae
ab ea
instituitur.

§. 2. Hinc novas in corde suo ascensiones disponens, eodem Sancto Francisco Salesio optimo duce et auctore, novum instituit Sanctimonialium Ordinem a Visitazione Sanctæ Mariæ nuncupatarum, quas altè jactis omnium virtutum fundamentis, Castitatis, et Fidei hostibus impudentissimis, velut aciem ordinatam in conspectu inimicorum fortiter opposuit; ut, dum illi summa vi, impetuque contenderent, quo Religiosum Christiani coelibatus propositum funditus everterent, et pœnitentiæ saluberrimas leges penitus abrogarent, nova integritatis et

innocentiæ prole, Deo afflante et incrementum præbente, Ecclesiam fœcundaret.

§. 3. Quapropter præstantissimæ huic Viduæ Satis convenire arbitrandum est, quod de Sanctis Olympiade, et Paulla veterum sacrarum rerum litteris tradita monumenta testantur. Quemadmodum enim Chrysostomo, et Hieronymo, sapientissimis et Sanctissimis Viris, nobilissimæ hujusmodi Fœminæ ad Fidei præsidium, et pietatis fructum et æmulationem instituendæ adhæserunt, sic Sancto Francisco Salesio augendæ et confirmandæ Religionis studiosissimo, JOANNA FRANCISCA precibus, vigiliis, et laboribus præsto fuit. Quidquid enim longo studio, et diuturna meditatione in Dei cultum, et Proximorum salutem complecti poterat, hoc illa libavit, didicit, atque perfecit. Facta igitur spectaculum Mundo, Angelis, et Hominibus, quæ, dum viveret, magnum sibi nomen comparaverat, postquam cessit e vita, singularem Sanctitatis famam undequaque est consecuta, universique hominum cœtus, qui Sancti Francisci Salesii doctrinam admirabantur, probatissimam hanc Viduam benedicentes benedicebant.

§. 4. Verùm, cum inani quorundam opinione, diutius quam par erat, ordinarii processus dilati essent, hinc quamplurimæ difficultates subortæ sunt, quæ Famulæ Dei Beatificationi maximè obsistebant, quæque ipsius causam per plures annos sunt remorata, ut in nostro Decreto, quod die 21. Augusti proximè elapsi emisimus, latiùs apparet; nihilominus Divina tandem ope, quæ contra faciebant, accuratissimè enodatis, Famulæ Dei Virtutes in gradu heroico, et quatuor Miracula a Deo ipsius intercessionem edita, in Sacrorum Rituum Congregatione pluries proposita, tum Cardinalium, tum Consultorum Suffragiis approbata fuerunt.

§. 5. Nos itaque, communibus, et peculiariibus Christianorum Principum, Episcoporum, Capitulorum, Civitatum, ac Sanctimonialium a ceditur.

ANNO
1751.

S. Francisci Salesii disciplinæ constantè adheret.

Ejus Causæ series innotuit.

Beate nomen et honores eidem de-

PONT. Visitatione Beatæ Mariæ nuncupatarum precipuis et votis annuentes, necnon de memoratorum Cardinalium consilio et assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut eadem Serva Dei JOANNA FRANCISCA FREMIOT DE CHANTAL in posterum BEATÆ nomine nuncupetur, ejusque Corpus, et Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de ea sub ritu Duplici recitetur Officium, et Missa celebretur nec Virginis, nec Martyris singulis annis, juxta Rubricas Breviarii, et Missalis Romani die vigesima prima Augusti. Porrò recitationem Officii, ac Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus in locis tantum infra-scriptis, in Civitate Divisione, in qua dicta Serva Dei ortum habuit, ac in Oppido Molinis, in quo efflavit Animam, necnon in Oppido Aneccii, in quo ejus Corpus humatum remansit, ac in singulis Monasteriis Monialium dicti Ordinis, et quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno, a datis hisce Litteris inchoando, in Ecclesiis Locorum, ac Monasteriorum prædictorum solemnia Beatificationis ejusdem, cum Officio, et Missa sub ritu Duplici Majori, die ab Ordinariis constituta, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint ejusmodi solemnia, pro qua re diem XXI. mensis Novembris currentis assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de, et super non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides habenda transumptis.
 §. 6. Volumus autem, ut ipsarum præsentium Litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarii supradictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, et sigillo Præfecti seu Pro-Præfecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique, tam in iudicio, quam extra illud

Beatificationis solemnia.

habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIII. Novembris MDCCLXIII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

ANNO 1751.
 Dat. die 13. Novembris 1751.

D. Card. Passioneus.

CONGREGATIONI FABRICÆ

LIII.

Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe novus Cardinalis Præfectus deputatur, et Congregatio Particularis super rebus æconomicis ejusdem Fabricæ instituitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

QUANTA curarum et expensarum mole Prædecessores nostri Romani Pontifices, alii quidem ad reædificandam B. Petri Basilicam, alii verò ad eam perficiendam atque ornandam, alii demum ad eandem conservandam opportunèque restaurandam incubuerint, universus novit Terrarum Orbis, quæ hujusce augusti et pulcherrimi Templi, ac religiosæ eorundem Pontificum magnificentiæ fama pervasit. Ad quæ omnia in Dei honorem, ac Beatissimi Apostolorum Principis venerationem agenda, ac perficienda, necesse ipsis fuit, tam pro exactione reddituum ac proventuum in opus Fabricæ ejusdem Basilicæ assignatorum, quam pro fideli ac provida eorundem erogatione in ipsum opus, ad quod unice destinati sunt, pari diligentia ac studio advigilare. Et Nos quidem

D 3

PONT. Visitatione Beatæ Mariæ nuncupatarum precipuis et votis annuentes, necnon de memoratorum Cardinalium consilio et assensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, ut eadem Serva Dei JOANNA FRANCISCA FREMIOT DE CHANTAL in posterum BEATÆ nomine nuncupetur, ejusque Corpus, et Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de ea sub ritu Duplici recitetur Officium, et Missa celebretur nec Virginis, nec Martyris singulis annis, juxta Rubricas Breviarii, et Missalis Romani die vigesima prima Augusti. Porrò recitationem Officii, ac Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus in locis tantum infra-scriptis, in Civitate Divisione, in qua dicta Serva Dei ortum habuit, ac in Oppido Molinis, in quo efflavit Animam, necnon in Oppido Aneccii, in quo ejus Corpus humatum remansit, ac in singulis Monasteriis Monialium dicti Ordinis, et quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus confluentibus. Præterea primo dumtaxat anno, a datis hisce Litteris inchoando, in Ecclesiis Locorum, ac Monasteriorum prædictorum solemnia Beatificationis ejusdem, cum Officio, et Missa sub ritu Duplici Majori, die ab Ordinariis constituta, postquam tamen in Basilica Principis Apostolorum de Urbe celebrata fuerint ejusmodi solemnia, pro qua re diem xxv mensis Novembris currentis assignamus, pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de, et super non cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Volumus autem, ut ipsarum præsentium Litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarii supradictæ Congregationis Cardinalium subscriptis, et sigillo Præfecti seu Pro-Præfecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique, tam in iudicio, quam extra illud

Beatifica-
tionis so-
lemnia.

Fides
habenda
transum-
ptis.

habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xiii. Novembris MDCCLXIII. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

ANNO
1751.
Dat. die
13. No-
vembris
1751.

D. Card. Passioneus.

CONGREGATIONI FABRICÆ

LIII.

Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe novus Cardinalis Præfectus deputatur, et Congregatio Particularis super rebus æconomicis ejusdem Fabricæ instituitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

QUANTA curarum et expensarum mole Prædecessores nostri Romani Pontifices, alii quidem ad reædificandam B. Petri Basilicam, alii verò ad eam perficiendam atque ornandam, alii demum ad eandem conservandam opportunèque restaurandam incubuerint, universus novit Terrarum Orbis, quæ hujusce augusti et pulcherrimi Templi, ac religiosæ eorundem Pontificum magnificentia fama pervasit. Ad quæ omnia in Dei honorem, ac Beatissimi Apostolorum Principis venerationem agenda, ac perficienda, necesse ipsis fuit, tam pro exactione reddituum ac proventuum in opus Fabricæ ejusdem Basilicæ assignatorum, quam pro fideli ac provida eorundem erogatione in ipsum opus, ad quod unice destinati sunt, pari diligentia ac studio advigilare. Et Nos quidem

D 3

PONT. hoc toto Pontificatus nostri decursu minimè
 A. XII. passi sumus nostram in his operam studium-
 Pontifex que desiderari; probè noscentes, hujusmodi
 simile onus non solum cum Romani Pontificis munere,
 studium quod pro virium nostrarum: modulo gerimus,
 prosequ- conjunctum esse, verum etiam ad Nosmetipsos
 tus est. peculiari ratione pertinere, qui, quum olim in
 eadem Vaticana Basilica Canonicatum et Præ-
 bendam per annos XIV. obtinuerimus, ad Nos
 transferre possumus verba illa, quæ magnus
 quondam prædecessor noster Innocentius Papa
 III. de se scripsit, videlicet: *Inter cæteras Ec-
 clesias per universum Orbem diffusas, Basilicam
 Principis Apostolorum, utpote Sedem Nostram,
 specialius diligere ac honorare tenemur; sicut
 qui olim in ipsa Canonici Beneficium assecuti,
 nunc de filio in patrem ejus, Divina sumus
 miseratione promoti.*

Clemens §. 1. Sanè quum rec. mem. prædecessor no-
 VII., qui ster Julius Papa II. ingens hoc opus Vaticani
 Basilicæ Templi reædificandi magno animo conceptum
 Fabricam vix aggredi potuerit, ejusque successoribus
 magnopere Leonî X. et Hadriano VI., ob temporum dif-
 re promo- ficultates, parum adjumenti licuerit ad id con-
 vit, Col- ferre; satis constat. Pontifici Clementi VII.
 leg. LX. datum fuisse, ut et primus omnium inceptum
 Virorum opus magnopere promoveret, et quæ ad ipsam
 super ea- Fabricæ constructionem, atque etiam amplia-
 dem Fa- tionem et conservationem, in posterum neces-
 brica in- saria forent, certa ratione procuranda et ad-
 stituit. ministranda constitueret; quamobrem Collegium
 unum LX. Virorum Curialium, ex omnibus Na-
 tionibus electorum, instituit ac deputavit, il-
 ludque, ac personas eidem adscriptas, quum a
 quorumvis, etiam Cardinalis ejusdem Basilicæ
 Archipresbyteri, jurisdictione ac superioritate,
 in his, quæ Fabricam ipsam concernerent, ex-
 misset, sibi dumtaxat et Apostolicæ Sedi im-
 mediatè subjecit; prout in dicti Clement. Litteris incipientibus: *Admonet Nos*, datis apud
 S. Petrum Anno Incarnat. Dominicæ MDXXIII.,

pridie Idus Novembris, latius et plenius con-
 tinetur. ANNO 1751.

§. 2. Hoc autem Collegium eò usque forsitan
 permansit, donec opportunum fuit, ac ædificii
 moles ad designatam initio formam et ampli-
 tudinem perducta est. Verum, immutatis rerum
 circumstantiis, fel. record. Prædecessor noster
 Clemens Papa VIII. (ut ab iis, qui Romanæ Clemens
 Curie res optimè callebant, assertum inveni- VIII. Con-
 mus) in hujusmodi extincti Collegii locum, gregatio-
 peculiarem Congregationem Fabricæ Sancti Petri nem Fa-
 nuncupatam instituit, in qua præter Cardina- bricæ ex
 lem Præfectum, certosque Curie Prælatos et S. R. E.
 Officiales, nimirum Auditorem Generalem Cau- libus, et
 sarum Camerae Apostolicæ, necnon Thesaura- Prælati
 rium pariter Generalem ejusdem Camerae, at- composi-
 que Palatii Apostolici Præfectum, et Auditorem tam ere-
 Decanum Causarum ejusdem Palatii Apostolici, xit.
 ac unum ex Clericis Præsentibus dictæ Camerae,
 et Judicem Ordinarium ipsius Fabricæ, ac ejus-
 dem Fabricæ Oeconomum Generalem, qui etiam
 hujusmodi Congregationis Secretarius existit,
 necnon ipsius Fabricæ Advocatum, quibus in
 hujusmodi Congregatione locum et suffragium
 perpetuò attribuit, plures quoque alios S. R. E.
 Cardinales, ejusdemque Curie Prælatos, arbi-
 trio Romani pro tempore Pontificis eligendos
 similem locum atque suffragium respectivè ha-
 bere voluit et decrevit; dictorum verò OEcon-
 omi, ac Judicis deputationem pro tempore,
 sibi et Successoribus Romanis Pontificibus re-
 servavit.

§. 3. Quamvis autem supraddictus Prædeces-
 sor noster Clemens VII. primodictum Collegium
 LX. Deputatorum Fabricæ S. Petri, a jurisdic-
 tione et superioritate Archipresbyteri Basilicæ
 Vaticanae, ut etiam inuimus, nominatim exem-
 ptum esse et fore decreverit; Quum tamen al-
 ter deinde prædecessor noster Sixtus Papa V. Collegium
 hujusmodi jus et superioritatem in ipsum De-
 putatorum Collegium bon. mem. Evangelistæ rum sub-
 Cardinali Pallottæ nuncupato Archiepiscopo jecerat.

Sixtus V.
 Archipre-
 sbytero
 Basilicæ
 Collegium
 LX. Viro-
 rum sub-

PONT. A. XII. Consentino, et dictæ Basilicæ Archipresbytero concesserit; ut videre est in ipsius Litteris incipientibus: *Cum ex debito*, datis apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ MDXC., quarto nonas Martii, ejusdem Pontificatus Anno V., ubi legitur. *Nihilominus valde*

Exinde omnes Archipresbyteri Basilicæ simul fuerunt Congregationis Fabricæ Præfecti.

expedit, ut Tu Fabricæ prædictæ tua auctoritate, consilio, et laudabili studio incumbas; ideoque prosequitur: *Te, quamdiu vixeris, et Archipresbyteratum prædictum obtinueris, Fabricæ, et ejus Collegii prædicti Protectorem et Superiorem auctoritate Apostolica tenore præsentium committimus et deputamus*: Cumque id ipsum deinceps usque ad hæc nostra tempora factum fuerit, etiam postquam Collegio dictorum LX. Deputatorum, a Clemente VIII., ut præfertur, subrogata fuit Congregatio ex pluribus S. R. E. Cardinalibus, ac Romanæ Curie Prælati composita, ita ut iidem semper hujusmodi Congregationis et Fabricæ prædictæ Præfecti constituti fuerint, qui Vaticanæ Basilicæ Archipresbyteratum pro tempore obtinuerunt; quemadmodum ex rerum gestarum monumentis nostro jussu conquisitis recognitum est, atque etiam animadversum fuit ab iis, qui citatas Sixti V. Litteras in Bullario Basilicæ Vaticanæ editas diligentibus Notis illustrarunt, quorum hæc verba sunt: *Exemplo tamen Sixti V. quotquot illum secuti sunt Romani Pontifices Collegii Rev. Fabricæ Præfecturam in Cardinales Archipresbyteros contulere*. Hinc est quod quum bon. mem. Annibal dum viveret S. R. E. Cardinalis Albanus nuncupatus, qui dictæ Basilicæ Vaticanæ Archipresbyteratum in Commendam ad censi com stui vitam ex concessione et dispensatione Apostolica obtinebat, simulque Præfectus Fabricæ et Congregationis prædictæ existebat, superiori mense Octobris ex hac vita migraverit, Nosque nuper dictum Archipresbyteratum Dilecto Filio nostro Henrico Benedicto Mariæ Clementi ejusdem S. R. E. Presbytero Cardinali Duci Eboracensi nuncupato, quoad vixerit obtinea-

UNIVERSIDAD ANTONIO MARIANO DE

ANNO 1751.

dum, Apostolica auctoritate per Litteras Apostolicas commendaverimus, nunc eundem Henricum Benedictum Mariam Clementem Cardinalem Fabricæ prædictæ, et Congregationis ejusdem Fabricæ Præfectum, quamdiu etiam vixerit, et Archipresbyteratus prædicti Commendam obtinuerit, cum omnibus juribus et honoribus hujusmodi Præfecturæ adnexis, quibus dictus Annibal, dum viveret, gavisus fuit, eadem Apostolica auctoritate, ac præsentium Litterarum tenore, constituimus et deputamus.

§. 4. Porro duplicis generis negotia sunt, circa quæ hujusmodi Congregatio Fabricæ primordico LX. Deputatorum Collegio jamdudum, ut præfertur, subrogata versatur. Alia siquidem judicalem respiciunt cursum causarum et litium, in quibus ipsius Fabricæ Judex Ordinarius sententiam tulit, aut definitivè decrevit, quoties pars in priori instantia succumbens, adversus sententiam aut decretum definitivum hujusmodi reclamat; circa quæ nihil invenimus, quod nova aliqua ordinatione indigeret. Quare illud idem in Causis contentiosis hujusmodi a Generali Congregatione Fabricæ prædictæ præstandum erit in posterum, quod superioribus temporibus ab ipsa præstari consuevit. Sed quia nonnunquam evenisse accepimus, ut hujusmodi Congregatio Generalis per integrum aliquot annorum decursum coacta non fuerit; volumus et decernimus, ut a prædicto Cardinali Præfecto, per Nos, ut præfertur, deputato, ejusque successoribus in futurum, duabus saltem vicibus in singulos annos hujusmodi Congregatio Generalis convocetur, atque in ea videatur, et prout juris erit, rescribatur in Causis ad ipsius jurisdictionem spectantibus; servatis tamen legibus aliis per Nos, in confirmationem Decretorum per prædecessores nostros Romanos Pontifices, eorumve auctoritate editorum, statutis et promulgatis per nostras Litteras, quarum initium est: *Romanæ Curie*, datas apud S. Mariam Majorem Anno Incarna-

Congregationem Generalem Fabricæ super Causis contentiosis, bis quolibet Anno haberi mandat.

D 5

PONT. tionis Dominicæ 1744. duodecimo Kalendas
A. XII. Januarii, Pontificatus Nostri Anno V.

Quoad §. 5. Alterius verò generis negotia, quæ spe-
ctant ad OEconomicum ipsius Fabricæ regimen,
visa sunt providentiæ nostræ curas requirere.
Quum enim satis appareat, hujusmodi res in
Congregatione Generali commodè ac diligenter,
ut par est, tractari non posse; ac propterea
aliquo abhinc tempore usus inoleverit, ut vel
a Cardinali Præfecto, vel ab OEconomio prædi-
ctæ Fabricæ, cum Pontifice immediatè ageretur
de expensis etiam majoris momenti, et ingentes
pecuniarum summas requirentibus, quæ pro
ipsius Basilicæ necessitatibus, aut ornamentis
faciendæ occurrerent; contra quàm antiquitùs
fieri consueverat, dum graviora hujusmodi ne-
gotia, antequam ad Pontificem deferrentur, ab
ipso prius Cardinali Præfecto, unà cum aliis
aliquot Cardinalibus atque Ministris, ex his,
qui in generali prædicta Congregatione locum
habent, diligenter ac maturè discutiebantur;
antiquiorem hujusmodi consuetudinem in po-
sterum observari volumus; idque non solum
OEconomicis ipsius Fabricæ rationibus profi-
cium, verùm etiam ad reprimendas magna ex
parte censuras et oblocutiones, quibus plerum-
que notari contingit eos sumptus, qui pro Va-
ticani Templi conservatione, aut ornatu fiunt,
opportunum fore confidimus.

Idco Con- §. 6. Itaque ad hujusmodi OEconomica Fa-
gregatio- bricæ S. Petri negotia cognoscenda ac dirigen-
nem par- da, Congregationem Particularem ex uno Cardi-
ticularem nali Præfecto, ac tribus aliis S. R. E. Cardi-
ex qua- naliibus supradictæ Congregationis Generalis,
tuor S. R. et ex ea selectis, compositam erigimus et de-
E. Cardi- putamus; Hujus autem Congregationis Particu-
nalibus laris Præfectum eundem esse volumus, quem
instituit. superiùs, ipsarum presentium tenore, primo-
dictæ Congregationis Generalis, ipsiusque Fa-
bricæ Præfectum constituimus; eidem Congre-
gationi Particulari infrascriptos tres alios Di-
lectos pariter Filios nostros, videlicet Silvium

Tituli S. Callisti Presbyterum Cardinalem Va-
lenti, et Hieronymum S. Angeli in Foro Piscium
Diaconum Cardinalem Columna, quem, licet
is, pro munere Præfecti Palatii nostri Aposto-
lici, tum ante, tum post suam ad Cardinalatus
assumptionem, in dicta Generali Congregatione
Fabricæ sessionem habuerit, nihilominus, qua-
tenus opus sit, inter Cardinales eidem Congre-
gationi Generali Præpositos, per easdem præ-
sentes accensemus, ac Prosperum S. Georgii in
Velabro Diaconum Cardinalem Columna de
Sciarra, respectivè nuncupatos, de quorum
idoneitate et experientia in ejus generis rebus,
quæ hujusmodi Congregationis Particularis a
Nobis per præsentem erecta cognitioni et di-
rectioni committimus, ac demandamus, Nobis
plenè constat, etiam per præsentem adscribi-
mus, eosque ad supradicta OEconomica negotia
in eadem Congregatione communiter consul-
tanda et tractanda, cum pleno suffragii jure,
eligimus et deputamus.

§. 7. Hujus autem Congregationis Particularis Huic Con-
Secretarium cum voto consultivo eligimus pa- gregationi
riter et deputamus dilectum Filium Magistrum OEcono-
Franciscum de Abbatibus Oliverium, qui etiam mum et
ejusdem Fabricæ OEconomus Generalis, dictæ Judicem
que Congregationis Generalis Secretarius exi- Fabricæ
stitit; ac præterea eidem Congregationi Parti- interesse
culari cum consultivo similiter voto interesse jubet.
volumus Dilectum quoque Filium Magistrum
Ludovicum de Constantio sæpeditæ Fabricæ
Judicem Ordinarium; decernentes, utriusque
eorum in OEconomii ac Secretarii et Judicis Of-
ficiis respectivè successores, in hujusmodi Con-
gregatione Particulari futuris temporibus simi-
lem locum et voti jus obtinere debere.

§. 8. Volumus autem, ut a prædicto et pro Faculta-
tempore existente Cardinali Præfecto, unà cum hujus
dictæ Fabricæ OEconomio, occurrentes sumptus Congrega-
pro sartis tectis, aliisque Vaticanæ Basilicæ op- tionis de-
portunitatibus, quingentorum scutorum mon- signat.
netæ currentis summam non excedentes, etiam

ANNO
1757.

PONT. sine hujusmodi Congregationis Particularis, aut
A. XII. Romani pro tempore Pontificis assensu, fieri
possint; Ubi vero opus faciendum hujusmodi
quingentorum scutorum summam excedere di-
gnosceatur, nihil ab ipsis fieri volumus sine præ-
dictæ Congregationis Particularis examine; in
qua videlicet consultandum erit tum super
propositi operis necessitate aut congruentia,
tum super executionis modo et conditionibus,
aliisque omnibus, quæ ad ipsius operis perfe-
ctionem, et ad æconomicas Fabricæ rationes
opportune advertenda videbuntur. Omnia verò
ad Romanum pro tempore Pontificem, sive a
Cardinali Præfecto, sive a Secretario referri
debeant; non sine indicatione differentiæ ac
numeri suffragiorum, atque etiam rationum,
quas unusquisque ad Confirmandam sententiam
suam attulit: Ut is nimirum, omnibus cognitis
atque perpensis, resolutionem in Congregatione
captam, nisi aliter ipsi videatur, approbare et
confirmare, ejusque executionis incessanter pro-
movendæ ac providè dirigendæ curam uni vel
alteri ex quatuor Cardinalibus, sive ex duobus
Prælatibus dictam peculiarem Congregationem
constituentibus, pro suo arbitrio, demandare
valeat.

Computa §. 9. Huic ipsi Congregationi Particulari ra-
Generalia tiones, et computa generalia Fabricæ, eorum-
eidem ex- que summaria, singulis quatuor Mensibus ex-
hiberi mandatum exhibenda statuimus et mandamus, ut eadem
singulis Congregatio, habito præ oculis universo statu
quatuor æconomico ipsius Fabricæ, de propositis sum-
Mensibus ptibus opportuna consilia capere possit. Dum-
que Cardinales et Prælati ad consultandum
convenient, quod quatuor saltem vicibus in
anno fieri debet. ad Aulæ limen adstare vo-
lumus ipsius Fabricæ Ratiocinatorem, et Ar-
chitectos, atque Pictorem operibus tessellatis
præpositum, necnon ipsius Fabricæ promptuarii
Custodem, vulgò *Fattore Generale* nuncupatum,
ut præsto sint ad omnia, quæ ipsa Congregatio ab
iis requirenda, vel iisdem demandanda judicabit.

§. 10. Denique, quum Nobis omnia comperta esse nequeant, quæcumque ad rectum æcono-
micum regimen ejusdem Fabricæ opportuna
Litterarum tenore decernimus et mandamus, ut
a prædicto Cardinali Præfecto, unà cum tribus
præfatis aliis Cardinalibus, ac duobus Prælatibus
prædictæ Congregationi Particulari per Nos ad-
scriptis, cum primum fieri poterit, non inter-
misso interim cursu Congregationum Genera-
lium, et Particularium a Nobis etiam superius
præscripto, accurata instituat et peragatur
visitatio ipsius Fabricæ, ejusque status æcono-
mici activi et passivi, conditisque Decretis, quæ
ipsis opportuna videbuntur, eorum relatio ad
Nos fiat; Nos enim quæcumque ab ipsis ritè
statuta et ordinata noverimus, Apostolica con-
firmatione roborare, atque Auctoritatis nostræ
præsidio juvare parati sumus; certam habentes
fiduciam, nihil ab ipsis decernendum fore, quod
consentaneum non sit menti ac proposito no-
stro, rectæ nimirum atque fideli administra-
tioni reddituum ac proventuum ipsius Fabricæ,
eorumque opportuniæ erogationi, resecatis abu-
sibus, si qui forte elapsi temporis decursu circa
hæc invecit fuisse dignosceantur, certisque ratio-
nibus constitutis, per quas optimo rerum ordi-
ni in futurum etiam consulatur.

§. 11. Atque ita et non aliter in præmissis
omnibus agendum et procedendum decernimus
et statuimus; Non obstantibus contrariis forsitan
Apostolicis Constitutionibus et Ordinationibus,
seu ejusdem Fabricæ et Congregationis Gener-
alis erectione, statutis, usibus, stilib, et con-
suetudinibus, etiam immemorabilibus, aliisque
in contrarium facientibus quibuscumque.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat pa-
ginam hanc nostrarum constitutionis, deputa-
tionis, erectionis, electionis, adscriptionis, man-
datorum, voluntatum, ac decretorum infrin-

ANNO
1751.Interim
visitatio-
nem sta-
tus activi
et passivi
haberi ju-
bet, ut
Relatio
Pont. fiatClausula
etiam de-
regatorie
contraria

R

PONT. gere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis
 A. XII. autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
 15. Nov. Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLI. decimo
 7701. septimo Kalendas Decembris, Pontificatus No-
 stri Anno Duodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 28. ejusdem Mensis et Anni.

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

®

POST.
A. XII.

LIV.

AVIÆ NEOPHYTÆ

Asseritur jus offerendi ad Baptismum infantes
Judæos ex Filio præmortuo Nepotes.

*Epistola ad R. P. Petrum Hieronymum
Guglielmi Congregationis S. Officii As-
sessorem.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

Pontifex **P**ROBE te meminisse arbitramur, Nos in Epi-
stola nostra die 28. Mensis Februarii Anni 1747.
ad Venerabilem Fratrem Vicarii Urbis Vicesge-
rentem, Tarsensem tunc temporis Archiepisco-
pum, nunc autem Constantinopolitanum Pa-
triarcham conscripta, quæ typis excusa, deinde
in secundum Bullarii nostri Tomum inserta fuit,
definuisse, patrem, qui ex Judaica perfidia ad
Christianam Fidem conversus sit, posse filium
suum infantem vel impuberem, Judæa Matre
licet dissentiente, Sanctæ Religionis nostræ ini-
tiandum offerre; Matri etiam Christi Fidem am-
plexæ hanc eandem potestatem inesse, quan-
tumvis Pater in Judaismo perseverans contradi-
cat; præterea hujusmodi offerendi jus ad Tu-
tores pertransire; illiusque paternum quoque
Avum participem esse, qui, secundum opinio-
nem, quæ Tribunalium decretis pluries rata
habita, et confirmata est, Nepotem infantem
vel impuberem Sanctæ Religionis Christianæ val-
idè offert, etiamsi vel Pater, vel Mater, aut
etiam utrique in Judaismo permanentes contra-
dicant. Qua quidem de re omnia in eadem Epi-

ANNO
1751.

SOPRA L'OFFERTA

LIV.

Fatta dall'Avia Neofita di alcuni suoi Nipoti
infanti Ebrei alla Fede Cristiana.

*Lettera a Monsignor Pier Girolamo Guglielmi
Assessore del Sant' Offizio.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

AVRA' ella la bontà di ricordarsi, essere stato il Ponte-
da Noi stabilito nella nostra Lettera scritta ai fice ha al-
28. di febbrajo 1747. a Monsignor Vice-Geren- trovato
te, allora Arcivescovo di Tarso, ed ora Pa- trat-
triarca di Constantinopoli, che fu data alle to di
stampe, e di poi inserita nel secondo tomo del quelli,
nostro Bollario, potere il Padre Neofito offerire che hanno
alla Santa Fede il Figlio infante, o impubere, bambini
ancorchè dissenta la Madre Ebra; potersi ciò al Batte-
fare dalla Madre Neofita, benchè il Padre Ebreo simo.
contraddica; passare questo diritto d'offerire
anche a' Tutori, e finalmente esserne partecipe
l'Avo paterno, che, giusta l'opinione più volte
canonizzata ne' Tribunali, validamente offre il
Nipote infante, o impubere alla Santa Cristiana
Religione; ancorchè dissentano o il Padre, o
la Madre, o pure ambidue restati nell'Ebrais-
mo. Tutto nella Lettera fu pienamente discusso,
e comprovato. Nulla però in essa si parlò dell'
Ava Paterna; cioè, se questa avesse il diritto
di offerire il Nipote infante, o impubere alla
nostra Santa Fede, ancorchè contraddicano i
di lui Genitori, e Tutori Ebrei; ma essendo
Ora si
deve esa-
minare,
se l'Ava
possa va-
lidamen-

POST.
A. XII.

LIV.

AVIÆ NEOPHYTÆ

Asseritur jus offerendi ad Baptismum infantes
Judæos ex Filio præmortuo Nepotes.

*Epistola ad R. P. Petrum Hieronymum
Guglielmi Congregationis S. Officii As-
sessorem.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

Pontifex **P**ROBE te meminisse arbitramur, Nos in Epi-
stola nostra die 28. Mensis Februarii Anni 1747.
ad Venerabilem Fratrem Vicarii Urbis Vicesge-
rentem, Tarsensem tunc temporis Archiepisco-
pum, nunc autem Constantinopolitanum Pa-
triarcham conscripta, quæ typis excusa, deinde
in secundum Bullarii nostri Tomum inserta fuit,
definuisse, patrem, qui ex Judaica perfidia ad
Christianam Fidem conversus sit, posse filium
suum infantem vel impuberem, Judæa Matre
licet dissentiente, Sanctæ Religionis nostræ ini-
tiandum offerre; Matri etiam Christi Fidem am-
plexæ hanc eandem potestatem inesse, quan-
tumvis Pater in Judaismo perseverans contradi-
cat; præterea hujusmodi offerendi jus ad Tu-
tores pertransire; illiusque paternum quoque
Avum participem esse, qui, secundum opinio-
nem, quæ Tribunalium decretis pluries rata
habita, et confirmata est, Nepotem infantem
vel impuberem Sanctæ Religionis Christianæ val-
idè offert, etiamsi vel Pater, vel Mater, aut
etiam utrique in Judaismo permanentes contra-
dicant. Qua quidem de re omnia in eadem Epi-

ANNO
1751.

SOPRA L'OFFERTA

LIV.

Fatta dall'Avia Neofita di alcuni suoi Nipoti
infanti Ebrei alla Fede Cristiana.

*Lettera a Monsignor Pier Girolamo Guglielmi
Assessore del Sant' Offizio.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam
Benedictionem.*

AVRA' ella la bontà di ricordarsi, essere stato il Ponte-
da Noi stabilito nella nostra Lettera scritta ai fice ha al-
28. di febbrajo 1747. a Monsignor Vice-Geren- trovato
te, allora Arcivescovo di Tarso, ed ora Pa- trat-
triarca di Constantinopoli, che fu data alle to di
stampe, e di poi inserita nel secondo tomo del quelli,
nostro Bollario, potere il Padre Neofito offerre che hanno
alla Santa Fede il Figlio infante, o impubere, bambini
ancorchè dissenta la Madre Ebra; potersi ciò al Batte-
fare dalla Madre Neofita, benchè il Padre Ebreo simo.
contraddica; passare questo diritto d'offerire
anche a' Tutori, e finalmente esserne partecipe
l'Avo paterno, che, giusta l'opinione più volte
canonizzata ne' Tribunali, validamente offre il
Nipote infante, o impubere alla Santa Cristiana
Religione; ancorchè dissentano o il Padre, o
la Madre, o pure ambidue restati nell'Ebrais-
mo. Tutto nella Lettera fu pienamente discusso,
e comprovato. Nulla però in essa si parlò dell'
Ava Paterna; cioè, se questa avesse il diritto
di offerire il Nipote infante, o impubere alla
nostra Santa Fede, ancorchè contraddicano i
di lui Genitori, e Tutori Ebrei; ma essendo
Ora si
deve esa-
minare,
se l'Ava
possa va-
lidamen-

P O S T.
 A. XII. stola nostra plenè discussa et comprobata repe-
 riuntur. Verùm quia nulla ibidem Paternæ Aviæ
 facta mentio est, num videlicet hæc Nepotem
 Nunc de- infantem, vel impuberem, Parentibus etiam
 finiendum an Avia illius, ac Tutoribus contradicentibus, Sanctæ
 Neophyta Religioni nostræ offerendi jus haberet; eventus
 Nepotes nuperrimè contigit, qui de hac quoque re No-
 infantes bis agendi occasionem præberet. Judæus etenim
 valide of- cum decesserit, ac filios duos uxoremque gra-
 ferat, dis- vidam reliquerit, eamdemque uxorem tutricem
 sentiente constituerit, aliis etiam Judæis tutoribus, tam
 Matre, et filiorum, qui nati, quàm qui nascituri essent,
 Tutoribus nominatis; superstes Avia paterna erat. Christi-
 Judæis. anam Fidem jamdudum amplexa, quæ Sanctæ
 Religioni nepotes offerre volebat, et cujus pio
 proposito ac studio tam patrum, quàm paternæ
 amitæ, Judæi scilicet prius defuncti fratres, et
 sorores, qui antea pariter Sanctum Baptismum
 receperant, adhærebant. Cùm itaque contro-
 verti cœptum sit, num hujusmodi oblatio acceptari
 possit ac debeat, ea in præsens questio
 necessario instituenda est, quæ in altera Epi-
 stola planè prætermittenda fuit; exactèque discuti-
 endum, num Avia nepotes offerendi potestatem
 habeat, et num ea oblatio acceptanda, quamvis
 tam Mater tutrix, quàm alii tutores Judæi
 contradicant. Hoc controversiæ caput argumentum
 erit præsentis Epistolæ nostræ, quam Tibi, Dilecte
 Fili, directam volumus, quoniam in Sanctissimæ
 Inquisitionis Tribunali, in quo Assessoris Offici-
 um laudabiliter sustines, eadem res inter Consulto-
 res primum, tum inter Cardinales coram Nobis
 examinata est, omnibus ante perlectis, quæ a
 Viris expertissimis pro utraque parte scripto
 deducta fuerunt.

Dubita- §. 2. In hujus autem quæstionis examine occurrit
 tur præci- statim Nobis difficultas hujusmodi. Nemini,
 pue pro- quod suum non sit, licitè offerendi potestas
 pter defe- est, neque eam oblationem, si fiat recipere
 ctum pa- ullo modo licet; non igitur ea oblatio recipi-
 triæ po- enda est, per quam infans in Judaismo natus
 testatis. Sanctæ Religioni initiandus offertur, nisi ab

poco tempo fa succeduto il caso, che essendo morto un Ebreo, ed avendo lasciati due Figli, e la Moglie gravida, con averla fatta tutrice, ed unitamente coll' aver nominati altri Ebrei tutori de' Figli nati, e che erano per nascere, ed essendo viva l'Ava paterna, già fatta Cristiana, e volendo questa offerire i Nipoti alla Fede Cristiana, ed aderendo alle di lei pie premure gli Zii, e le Zie paterne, cioè i fratelli, e sorelle del predefonto, che tempo fa riceverò il Santo Battesimo; nata controversia, se tale oblatione possa, e debba accettarsi, è ora preciso l'entrare nella questione, di cui l'altra volta non si trattò; strettamente esaminando, se possa l'Ava offerire i Nipoti, e se l'offerta debba accettarsi, ancorchè contraddica la Madre tutrice, e contraddicano ancora i Tutori Ebrei; ed a questo punto è ristretta la presente nostra Lettera, che scriviamo a lei, giacchè nel Tribunale della Santissima Inquisizione, in cui ella lodevolmente adempie l'offizio di Assessore, si è questo punto prima esaminato fra i Consultori, e di poi fra i Cardinali alla nostra presenza, dopo aver lette, e considerate le Scritture fatte da' bravi Professori per l'una, e l'altra parte.

A N N O
 1751.
 te offerire
 i Nepoti
 infanti,
 contraddi-
 cendo la
 Madre, e
 i Tutori
 Ebrei.

Di ciò §. 2. Nell' esame di questo punto abbiamo incontrata la seguente difficoltà. Non può veruno lecitamente offerire ciò, che non è suo; nè la di lui offerta può in veruna maniera accettarsi; e però non può farsi, nè accettarsi l'offerta alla Santa Fede d' un infante nato nell' Ebraismo, se non è fatta da chi ha l'autorità, che dice si.

Di ciò
 principal-
 mente si
 dubita
 per la
 mancanza
 della pa-
 tria pote-
 sta.

PONT. eo fiat, qui eam in ipsum auctoritatem habeat,
A. XII. quæ patria potestas appellatur. Quare cum paterna Avia in filios filii sui patria potestate minime prædita sit, primo statim intuitu visum est Nobis legitime inferri posse, neque illi potestatem esse Nepotes infantes aut impuberes licite offerendi, neque oblationem ab ea factam licite acceptari posse, præsertim cum Mater tutrix contradicat, eique assentiantur Tutores eidem matri a Genitore adjuncti.

Parentes olim filios impuberes tam in Clerum quam in statum Regularem adscribendos offerant.

§. 3. Neminem sanè, nisi Ecclesiasticæ Historiæ admodum imperitum, ignorare arbitramur, per plura sæcula eam in Ecclesia disciplinam vixisse, qua Genitores proprios filios impuberes non modo Ecclesiasticæ vitæ, adeoque Clericali statui, sed etiam Monasticæ disciplinæ offerant; quibus proinde filiis, etiam cum ad eam pervenerant ætatem, in qua bonum a malo discernendi facultas est, interdictum erat ab ea vitæ conditione resilire, cui adhuc infantes vel impuberes a Parentibus destinati fuerant; huiusmodi autem disciplinæ moderationem paucis abhinc sæculis inductam esse.

Monumenta de Clericis factis ex oblatione parentum

§. 4. Et quidem, quod ad eam spectat oblationem, qua infantes in Clerum recipiendi, ac Tonsura, et Lectoratu initiandi offerantur, complura videre licet apud Morinum *de Sacris Ordinationibus part. 3. exercit. 5. de Tonsura Clericorum. cap. 3.*, apud Martene *de antiquis Ecclesiæ ritibus tom. 2. lib. 1. cap. 3. num. 3.*, Bosquetum *in Notis ad Epistolam Innocentii III. 136. lib. 2. regesto 14. pag. 151.* Nuperrimè verò aureus annulus repertus est, quem, ut ejus capacitas indicat, pro duorum, aut trium mensium infante confectum fuisse oportet. In eo aliquot litteræ impressæ erant, quibus infantem illum *Levitam* esse innuebatur; quod tamen non ita intelligendum est, ut illum Diaconum fuisse credamus, verum tantummodo in Clerum cooptatum fuisse, quemadmodum a viro erudito Pa-

patria potestà, sopra lo stesso. Non avendo dunque l'Ava paterna patria potestà sopra i figli del figlio, ci è sembrata, a prima vista, legittima la conseguenza, nè poter essa lecitamente offerire i nipoti infanti, o impuberi, nè potersi lecitamente accettare l'offerta, contraddicendo particolarmente la Madre tutrice, e stando uniti colla Madre pure i Tutori dati in compagnia d' essa dal Padre.

§. 3. Sarebbe troppo rude, e poco pratico delle Storie Ecclesiastiche, chi non sapesse, essere stata per più secoli vigente nella Chiesa la disciplina, giusta la quale i Genitori offerivano alla vita Ecclesiastica, e così al Chericato, ed anche al Monacato, i proprj figli impuberi; ai quali veniva, ancorchè giunti all'età, in cui si discerne il bene dal male, vietato il recedere dalla vita, a cui erano ne' loro primi anni stati destinati dai loro Genitori; e che tal disciplina fu moderata ne' secoli da noi non tanto remoti.

ANNO
1751.

Anticamente i Genitori offerivano i proprj figli impuberi al Chericato ed anche al Monacato.

§. 4. Dell' offerta, che facevasi degl' infanti alla Chiesa, acciò fossero ricevuti nel Clero, ed ammessi alla Tonsura, ed al Lectorato, discorre diffusamente il Morino *de Sacris Ordinationibus alla part. 3., exercit. 5. de Tonsura Clericorum. cap. 3.*, il Martene *de antiquis Ecclesiæ Ritibus tom. 2. lib. 1. cap. 3. num. 3.*, il Bosqueto *nelle Note alla Lettera d' Innocenzo III. 136. lib. 2. regesto 14. pag. 151.*, ed ultimamente si è ritrovato un Anello d' oro, dal di cui cerchio si comprende, essere stato per un infante di due o tre mesi. Nel cerchio d' esso erano alcune lettere impressæ, che additavano, che il Fanciullino era *Levita*; il che non significa già, che fosse Diacono, ma che era semplicemente ammesso nel Clero, come molto bene dimostra l' erudito Padre Baldini nelle sue Note ad Ana-

Prrove dell' oblatione de' Chericis.

PONT. A. XII. tre Baldino in suis notis ad Anastasium Bibliothecarium tom. 4. ad Vitam Sancti Eugenii Papæ ad pag. 61. et seq. valde appositè demonstratur.

Item de Monachis §. 5. De illa autem oblatione, per quam pueri Monasterio dicantur, inter ceteros Pater Mabillonius in sua Prefatione ad sæculum sextum Benedictinum num. 36. quamplurima edisserit; item Muratorius tom. 5. *Antiquitatum Italianæ mediæ ævi dissertatione* 65. col. 380. et seqq. Alia, quæ ad huiusmodi rem pertinent monumenta à Gratiano ad *Causam* 20. *quæst.* 1. collecta habentur. Idem autem antiquo etiam Concilii Toletani adagio comprobatur, quod a Clemente III. in Decretali sua: *Cum Virum, de Regularibus*, pariter usurpatum invenitur, quod scilicet *Monachum aut paternam devotio, aut propria facit professio*. Dartis in *Commentariis ad Decretum Gratiani part. 2. Caus. 20. quæst. 1.* omnia, quæ ibi continentur, ita in compendium redigit: *Olim pater poterat filium suum impuberem Monasterio delegare et tradere, nec liberum illi reverti ad sæculum*. Si quis autem super huiusmodi re plenius omnia cognoscere cupiat, consulere poterit Calmetum super *cap. 59. Regule Sancti Benedicti*, et Hæftenum in *part. 2. Disquisitionum Monasticarum lib. 4. tract. 2. disquisit. 5.*

Quo tempore, et quatenus huic discipline modus impositus. §. 6. Disciplina huiusmodi ad usque Cœlestino III. permansit, qui Pontifex eidem moderamine adhibito, decrevit, puerum Monasterio oblatum, cum ad discretionis annos pervenerit, interrogari debere, num illi remanendi, an abeundi voluntas sit; eumque, quoties abeundi animum habeat, nullatenus ad remanendum cogi debere. Ita in Decretali ipsius in *Cap. Cum simus, de Regularibus*, videre est, cum qua Innocentius III. *lib. 15. epist. 116.* ad Episcopum Lugdunensem conscripta etiam concordat. Cœlestinum III. disciplinæ illi modum imposuisse dictum a Nobis est; eo quod non omnino ac penitus eandem sustulerit aut abrogaverit; quin immo hodiernis etiam temporibus, quo-

stasio Bibliotecario *tomo 4.* sopra la Vita di ANNO Sant' Eugenio Papa *alla pag. 31. e seguenti.* 1751.

§. 5. Dell' offerta poi, che facevasi de' Fanciulli al Monacato, trattano fra gli altri diffusamente il Padre Mabillon nella sua Prefazione al secolo sesto *Benedettino num. 36.*, il Muratori nel *tom. 5. Antiquit. Italic. mediæ ævi alla disser. 65. col 380. et seq.* Altri monumenti, che appartengono a questo proposito, sono radunati dal Graziano alla *Causa 20. quæst. 1.*, il che anche resta comprovato dall' antico Adagio del Concilio Toletano, riassunto da Clemente III. nella sua Decretale: *Cum Virum, de Regularibus*, che, *Monachum aut paternam devotio, aut propria facit professio*. Il Dartis ne' *Commenti al Decreto di Graziano part. 2. Caus. 20. quæst. 1.* fa in questo modo il compendio di quanto ivi si contiene: *Olim pater poterat filium suum impuberem Monasterio delegare, et tradere, nec liberum illi reverti ad sæculum*; e chi sopra questo punto volesse pienamente soddisfarsi, basta, che legga il Calmet sopra il *cap. 59. della Regola di S. Benedetto*, e l' Hæfteno nella *part. 2. delle disquisizioni Monastiche lib. 4. tract. 2. disquisit. 5.*

§. 6. Durò questa disciplina sino al Pontefice Celestino III., che fu quello, che la moderò; avendo determinato, che il fanciullo offerto al Monachismo, giunto agli anni della discrezione, debba interrogarsi, se vuol restare, o partire, e che volendo partire, non debba in verun modo esser forzato a restare. Così si legge nella sua Decretale nel *cap. Cum simus, de Regularibus*, colla quale anche concorda il Pontefice Innocenzo III. *al lib. 15. lett. 116.* scritta al Vescovo di Lione. Si è detto, che il Pontefice Celestino III. la moderò; non avendola in tutto, e per tutto levata, o sia abrogata: imperocchè ancora oggidì, quando non ostino

Altre della oblatione de' Monaci.

In qual tempo, e fino a qual segno fosse moderata questa disciplina.

PONT. A. XII. ties non obstant peculiare Regularium Ordinum, sive Institutorum Constitutiones, de quibus agit Fagnanus in Cap. Cum Virum, de Regularibus, aut recentiores Pontificie Constitutiones, quæ certam ætatem præstituunt pro illis, quibus intra Monasterii septa pernoctandum sit: quod spectat ad Jus Canonicum Decretalium, nequaquam vetita est (salva semper Concilii Tridentini observantia quantum ad ætatem, ac tempus Tyrociniæ, et Professionis) ea oblatio, qua filii impuberes Monasticæ vitæ offeruntur. Ex hujusmodi autem oblatione tres effectus existunt; primò, quod filius impubes a Religione recipi potest; deinde quod parenti patria uti potestate, ut eundem ad sæcularem statum revocet, amplius integrum non est; denique quod etiamsi filio impuberi ante pubertatis annos Religiosa Claustra deserere minimè permissum est, quod ipsi tamen facere licet, ubi eam attigerit ætatem, in qua potestatem habet, ut de seipso disponat, potest nihilominus Religio proprio jure uti, ut etiam ante pubertatis annos eundem dimittat, dummodo in eo recipiendo ea se obligatione non obstrinxerit, ut usque ad dictum tempus eundem retineret, quemadmodum valde appositè Suarez de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 1. num. 13. edisserit. Eadem de sponsalibus dicenda, quæ pro filiis impuberibus ab eorum parentibus fiunt. Secundum veterum Canonum præscriptum, filii, etiam postquam ad puberem ætatem pervenerant, ea servare tenebantur, quemadmodum colligitur ex Decretali, quæ Pontifici Hormisdæ attribuitur, et quæ in cap. Tua Fraternitas sub tit. de Desponsatione impuberum refertur: Potest autem filium nondum adultum (voluntas cujus discerni non potest) pater, cui vult, matrimonio tradere; et postquam filius pervenerit ad perfectam ætatem, omnino debet hoc adimplere. Verùm Pontifex Bonifacius VIII. in sua Decretali, cujus initium: Infantes, et quæ in titulo de Desponsatione impuberum, l. 6. unica

Idem jus ferè obtinet in Sponsalibus impuberum.

le

le Costituzioni particolari delle Religioni, o sia degl' Istituti Regolari, de' quali parla il Fagnano nel cap. Cum Virum, de Regularibus, o quando non ostino le più recenti Costituzioni Pontificie, che prefiggono una certa età a quelli, che debbono pernottare ne' Chiostrì, in ciò che riguarda il diritto Canonico delle Decretali, non è vietata (salva sempre l'osservanza del Concilio di Trento quanto all' età, ed al tempo del Noviziato, e della Professione) l'offerta, che si fa da' Genitori de' figli impuberi al monacato: Nascendo da questa offerta tre effetti; uno, che il figliuolo impubero può riceversi dalla Religione; l'altro, che il Padre non si può più servire della patria podestà per richiamarlo al secolo; l'ultimo, che quantunque prima degli anni della pubertà il figlio impubere non può abbandonare i Chiostrì, essendogli ciò permesso, giunto che sarà all' età, in cui può disporre di se stesso, può però la Religione servirsi del proprio diritto di cacciarlo anche prima degli anni della pubertà, quando, ricevendolo, non si fosse obbligata a ritenerlo sino al detto tempo, come molto bene la discorre il Suarez de Relig. tom. 3. lib. 5. cap. 1. num. 13. Simile è il caso degli Sponsali, che si fanno pe' figli impuberi da' loro Padri. Giusta gli antichi Canoni, erano i figli obbligati a mantenerli ancor dopo, che erano giunti all' età pubere, come si deduce da una Decretale attribuita al Pontefice Ormisda, e riferita nel cap. Tua Fraternitas, sotto il tit. de Desponsatione impuberum: Potest autem filium nondum adultum (voluntas cujus discerni non potest) pater, cui vult, matrimonio tradere; et postquam filius pervenerit ad perfectam ætatem, omnino debet hoc adimplere. Ma il Pontefice Bonifacio VIII. nella sua Decretale, che incomincia: Infantes, ed è l' unica nel titolo de desponsatione impuberum, al lib. 6. moderò le antiche Canoniche disposizioni; determinando, non essere obbligati gl' impuberi, fatti puberi, a man-

Tom. IX.

E

Le istesse regole procedono in materia di Sponsali.

PONT. A. XII. est, antiquas Canonicas dispositiones moderatus est, statuitque, impuberes postquam ad pubertatem pervenerint, nequaquam obligari ad ea adimplenda sponsalia, quæ a parentibus eorum facta sint, nisi eadem, postquam puberes evaserint, aliqua ratione approbent: *Nisi per cohabitationem eorum mutuum, seu aliàs verbo, vel facto ipsorum, liquido appareat, eosdem in eadem voluntate, factos majores septennio, perdurare.*

Jus prædictarum oblationum in patria potestate fundatur.

§. 7. Tam antiquis autem, quàm hodiernis temporibus non defuere, qui disciplinam illam auderent improbare, secundum quam, ut dictum paulo ante est, impuberi filio Monasticæ vitæ a parentibus oblato, ampliùs illam deserere interdictum erat. Rhabanus in libro ad Ludovicum Imperatorem conscripto invehitur in eos, a quibus id affirmabatur, contenditque, eos id asserere, quod sit *contra superiorum sæculorum sententiam, immo etiam contra Conciliorum, et Pontificum decreta.* Idem argumentum hac nostra ætate a Joanne Petro Gibert tom. 2. sui *Corporis Juris Canonici tit. 23. de Ecclesia ad sect. 4.* pertractatum est. Hanc eandem causam Hugo Menardus cap. 66. *Concord. Reg.* agenda suscipit, statuendo jus illud, per quod filiorum ad Monasticam vitam oblatio fit, in effrenata patria potestate fundatum esse: *Dico hoc jus esse a naturali potestate, quam habent parentes in liberos, qui possunt eos etiam vendere necessitatis causâ; ergo etiam devotionis causâ Deo offerre in perpetuum ejus obsequium, tam pro salute sua, quàm liberorum; modo id fiat pura intentione, et devotione.* Quæ quidem ratio admitti posse videtur, dummodo veteri illi patriæ potestati non innitatur, adeo effrenatæ, ut ejus vigore licitum esset patri non modo filium venumdare, sed etiam occidere, si ita ei collibisset, quemadmodum apud Sigonium *de Jure antiquo Civium Romanorum ad cap. 10.* videre est; sed alteri potiùs mitiori patriæ potestati, quam Romani adoptarunt,

tenere gli sponsali fatti da' lor genitori, se giunti alla pubertà, in qualche maniera non li approvano: *Nisi per cohabitationem eorum mutuum, seu aliàs verbo, vel facto ipsorum, liquido appareat, eosdem in eadem voluntate, factos majores septennio, perdurare.* ANNO 1751.

§. 7. Ne' tempi antichi, ed anche ne' nostri, non è mancato chi ha avuto l'ardire di disapprovare la predetta disciplina, secondo la quale, come poc' anzi si è detto, il figlio impubere offerto dai genitori al Chiostro, non poteva più abbandonarlo. Rabano in un libro scritto a Lodovico Imperadore impugnò quelli, che ciò asserivano, sostenendo, che la loro asserzione era *contra superiorum sæculorum sententiam, immo etiam contra Conciliorum et Pontificum decreta.* Ne' nostri tempi questo stesso argomento è stato ben trattato da Giovanni Pietro Gibert nel tom. 2. del suo *Corpo del Jus Canonico tit. 23. de Ecclesia alla sez. 4.* Entra in questo stesso arringo Ugone Menardo nel cap. 66. *Concord. Reg.* ponendo il fondamento per l'offerta de' figli al Chiostro nella effrenata potestà paterna: *Dico hoc jus esse a naturali potestate, quam habent parentes in liberos, qui possunt etiam eos vendere necessitatis causâ; ergo etiam devotionis causâ Deo offerre in perpetuum ejus obsequium, tam pro salute sua, quàm liberorum; modo id fiat pura intentione, et devotione.* E questo discorso è plausibile, ogni volta che non si riconosca per di lui base quell' antica effrenata potestà paterna, con cui non solo era permesso al padre vendere il figlio, ma ancora privarlo di vita, se così gli fosse piaciuto, come può vedersi appresso il Sigonio *de Jure antiquo Civium Romanorum al cap. 10.* ma quella più moderata potestà paterna, che adottarono i Romani dopo aver appresa dai Greci la disci-

PONT. A. XII. postquam a Græcis, cum bonarum artium disciplina, morum etiam humanitatem et cultum didicerunt, quæ potestas restricta fuit ad moderatam in filios coercitionem, reservata Magistratibus severiori, quando ea opus foret, et ad omnimodam dispositionem status filiorum, et vitæ generis, atque conditionis, quam usque ad exitum servare, et profiteri deberent. His eisdem limitibus definita fuit apud Judæos patria potestas super filios ac filias, cum *cap. 11. lib. Judicum* legatur, Jephthe votum Domino vovisse, si eidem datum esset superare filios Ammon, quicumque primus de Domo ipsius egrediens sibi redeunti occurrisset, eum se holocaustum Domino oblaturum; cum autem prima eidem occurrisset unigenita ipsius filia, votum adimplere non omisisset, atque eam Deo immolasse. Sanè inter sacros Interpretes disputatio et controversia est, num Jephthe, hujusmodi votum faciendo, et adimplendo, peccatum commiserit, necne. S. Thomas in 2. 2. *quest. 88. art. 2. ad secundum* considerans, Jephthe in Epistola ad Hebræos *cap. 11.* in Sanctorum Catalogo poni, probabile esse ait, Jephthe peccati sui pœnitentiam egisse: *Probabile est, eum pœnituisse de facto iniquo.* Eisdem vestigiis insistit Suarez *tom. 2. de Religione ad lib. 2. cap. 10. num. 12. Factum illud contra legem naturalem erat, et contra legem scriptam Exodi 20. de non interficiendo innocente, quæ procedit, et obligat etiam titulo Religionis, et voti, quia pater non est dominus vitæ filice, ut illam vivere, aut sacrificare possit.* Atque hisce quidem comprobatur videmus, patriæ auctoritati ac potestati apud Judæos jus vitæ, et necis supra filios nequaquam adnexum fuisse. Alii porro sunt, qui Jephthe a peccato excusant, vel quod eundem Spiritus Sancti instinctu, qui præcepto æquipolleat, votum fecisset, atque adimplevisse dicant (quod nihil facit ad rem, de qua hic agitur); vel quod is filicæ suæ non naturalem mortem, sed civilem dederit, eam-

Patria potestas iustis limitibus definita apud Hebræos viguisse probatur. Factum Jephthe, quomodo accipiat, hoc indicat.

plina delle buone lettere, ed anche la piacevolezza ed umanità del costume; qual podestà era ristretta ad un moderato gastigo de' figli, riservato il più severo ai Magistrati, quando ve ne fosse stato di bisogno, e ad una dispotica disposizione dello stato de' figli, e di quel tenore di vita, che dovevano mantenere, e professare sino alla morte. Dentro questi stessi confini fu ristretta l'autorità paterna sopra i figli, e le figlie dagli Ebrei; leggendosi nel *cap. 11. del Libro de' Giudici*, che Jefte fece voto a Dio di sacrificarli il primo, che da' confini della sua Casa gli fosse venuto incontro dopo aver ottenuta la grazia di vincere e superare i figli d'Ammon; e che essendo stata la prima ad incontrarlo la sua unigenita figlia, non lasciò d'adempire il voto, e la sacrificò a Dio. Si discorre, e si controverte fra i sagri Interpreti, se Jefte nel fare, e nell'eseguire il voto, commettesse, o non commettesse peccato. S. Tomaso nella 2. 2. *quest. 88. art. 2. ad secundum*, considerando, che Jefte è posto nel Catalogo de' Santi nella lettera agli Ebrei *al cap. 11.* dice, esser probabile, che Jefte facesse penitenza del suo peccato: *Probabile est, eum pœnituisse de facto iniquo.* Per la stessa strada cammina il Suarez nel *tom. 2. de Religione al lib. 2. cap. 10. num. 12. : Factum illud contra legem naturalem erat, et contra legem scriptam Exodi 20. de non interficiendo innocente, quæ procedit, et obligat etiam titulo religionis, et voti, quia pater non est dominus vitæ filice, ut illam vivere, aut sacrificare possit.* Ed ecco provato, che all'autorità, e podestà paterna presso gli Ebrei non era annesso il diritto della vita e morte del figlio. Altri poi scusano Jefte dal peccato, o per aver fatto ed eseguito il voto per istinto dello Spirito Santo, equipollente ad un precetto (il che non ha che fare col nostro proposito); o per non aver data la morte naturale alla sua figlia, ma una morte civile, consecrandola a Dio, separandola dal commercio degli uomini,

ANNO 1751.

La Patria potestà, dentro i giusti confini ristretta era in vigore anche appresso i Giudei. Ciò dimostra il fatto di Jefte.

PONT. dem ab hominura commercio segregatam Deo
A. XII. consecrando, ac perpetuæ virginitati destinando. Quidquid sit de hac opinione, Nos eam in medio relinquimus, utpote quam communi Patrum, et Interpretum sententia improbari videamus, quemadmodum tum in Dissertatione Calmeti super hac materia, tum in Suarez loco citato, tum doctè admodum in Sylvio in Commentariis supra 2. 2. quæst. 8. art. 2. conclus. 7. videre est. Verùm ex eadem ipsa opinione comprobare posse videmur, etiam apud Hebræos liberam fuisse patri facultatem, ut filium certæ vivendi rationi destinaret, in qua eidem usque ad vitæ finem permanendum foret; cum neminem deprehenderimus, qui ideo opinioni illi refragetur, propterea quod pater apud Judæos talem auctoritatem minimè haberet; sed quod illiusmodi interpretatio litterali Divinæ Scripturæ sensui contraria videatur.

§. 8. Jus igitur filios impuberes Claustro sive Oblatio ad Monasterio offerendi, vel cum obligatione perpetuò ibi manendi, vel cum facultate abeundi, debet ab eis, cum ad pubertatem pervenerint, oblationem de se factam minimè confirmari, patriæ potestati, atque auctoritati innixum est, quemadmodum appositè a S. Thoma in quodlibet 4. quæst. 12. art. 33. §. Primo ergo indicatur: *Pueri ante annos pubertatis ex naturali jure sunt sub cura parentum, propter hoc quod patiuntur discretionis defectum, secundum quem possunt bene regere seipos; ideo in hac ætate possunt quidem Religioni tradi, si a parentibus offerantur, et erit rata traditio, præcipuè si, cum ad annos pubertatis pervenerint, ratam habuerint paternam oblationem.* Huic disserendi rationi prædecessoris quoque nostri Clementis IV. Decretalis Epistola cohæret, die 27. Aprilis 1267. Viterbi data, et Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, et Guardianis Prædicatorum, Minorum, Cisterciensium, et Præmonstratensium de Montepessulano, et illius suburbii directa, quæ inter ejusdem Pontificis Epistolas 452. numeratur.

e destinandola ad una perpetua verginità. Noi non entriamo nel merito di questa opinione, vedendola riprovata dal comune sentimento de' Padri, e degl' Interpreti, come può vedersi in una Dissertazione del Calmet sopra questa materia, nel Suarez nel luogo citato, e ben dottamente nel Silvio ne' Comenti sopra la 2. 2. qu. 88. art. 2. conclus. 7. Ma con essa ci sembra poter comprovare, aver anche il padre appresso gli Ebrei potuto destinare liberamente il figlio ad una certa maniera di vivere, da continuarsi da esso sino alla morte; non avendo veduto chi l'impugni, pel motivo che il padre appresso gli Ebrei non avesse la detta autorità; ma perchè l'interpretazione sembra contraria alla lettera della Divina Scrittura.

§. 8. Appoggiasi dunque il jus di offerire i figli impuberi al Chostro, o sia al Monastero, o per dovervi restar sempre, o per poterne partire, se giunti alla pubertà non confermano l'offerta fatta d'essi loro, all' autorità e patria podestà, conforme ben addita S. Tommaso nel quodlibet 4. quæst. 12. art. 33. Primo ergo: *Pueri ante annos pubertatis ex naturali jure sunt sub cura parentum, propter hoc quod patiuntur discretionis defectum, secundum quem possunt bene regere seipos; ideo in hac ætate possunt quidem Religioni tradi, si a parentibus offerantur, et erit rata traditio, præcipuè si, cum ad annos pubertatis pervenerint, ratam habuerint paternam oblationem.* Coerente a questo discorso è anche una Decretale del Pontefice Clemente IV. scritta da Viterbo ai 27. d' Aprile 1267. agli Abbati, Abbadesse. Priori, e Guardiani de' Predicatori, Minori, Cisterciensi, e Premonstratensi della Città di Montpellier, e luoghi vicini, che è la 452. fra quelle del detto Pontefice nel tomo 2. del Tesoro degli Anecdoti raccolto dal Martene col. 459. Non v' è sistema, per buono ed utile

PONT. tur, tom. 2. *Thesauri Anecdotorum* a Martene
 A. XII. collecti col. 459. Nihil sanè pro recto modera-
 mine rerum tam bene, atque utiliter potest
 esse provisum, quod tractu temporis malitia
 hominum pervertere conetur. Perlatum ad dicti
 Pontificis aures est, eum tunc temporis abusum
 invaluisse, ut oblationes impuberum ad Mona-
 steria, a quacumque persona fierent, promi-
 scè acceptarentur, idque privati commodi,
 et emolumentum gratiæ, ut scilicet Monasteria
 bonis illis potirentur, quæ ad impuberem
 oblatum spectabant. Apostolicus Pontificis zelus
 tam gravi incommodo obviam ire non præter-
 misit, edixitque, ut impuberes nequaquam re-
 ciperentur, nisi oblatio a patre, et matre fie-
 ret, aut a tutoribus, qui in iis, quæ pertinent
 ad pupillorum curam aut dispositionem, in jus
 paternum succedunt: *Absque voluntate parentum,
 et tutorum suorum.* Ab hoc etiam proposito
 non aliena ea quæstio est, quæ a Pontifici Juris
 peritis discutitur, utrum scilicet, si filius a pa-
 tre sine consensu matris, vel si a matre sine
 patris consensu offeratur, talis oblatio legitima
 sit, atque acceptari possit: in qua quæstione,
 quanquam sunt, qui neutram harum oblatio-
 num legitimam esse contendunt, ex legalis
 adagii vi, quod *in re communi melior est conditio
 prohibentis*; magis tamen probanda est ea opi-
 nio, quæ paterno juri omnimodè favet, cum in
 patre, non autem in matre, patria potestas
 resideat; quemadmodum videre est apud Cardi-
 nalem de Turrecremata in *Commentariis super
 Can. Addidistis* n. 2., 20. quæst. 1. Quod si
 quis illud objiceret, Annam Elcanæ uxorem
 obtulisse Deo in Templo inter manus Sacerdotis
 Heli Samuelem filium suum, postquam ab-
 lactatus fuit, eo quod de ipso ita Domino spon-
 didisset: *Dabo eum Domino omnibus diebus
 vite ejus*, quemadmodum in lib. 1. *Regum* cap. 1.
 habetur; facile esset respondere, id quidem ab
 Anna, sed cum Elcanæ viri sui ac respectivè
 patris consensu factum fuisse, juxta id, quod

Ideo ab
 Auctori-
 bus præ-
 cipua Pa-
 tris ratio
 habetur;
 matris
 verò vix
 ulla.

che sia, che col tratto del tempo la malizia degli uomini non s'ingegni di guastare. Giunse a notizia del detto Pontefice, che indifferen- temente si accettava l'offerta degl' impuberi al Monastero, da qualunque persona fosse fatta, e ciò per puro interesse, che è lo stesso che dire, per acquistare i beni, che erano di ragione dell' impubere offerto. L' Apostolico zelo si oppose al grave inconveniente, comandando, che non fossero ricevuti gl' impuberi, se l' offerta non fosse stata fatta dal padre e dalla madre, o pure dai tutori, che subentrano nel diritto paterno in ciò, che appartiene alla cura o disposizione de' pupilli: *Absque voluntate parentum et tutorum suorum.* Fa anche a proposito la questione promossa dai Canonisti, se, offerendosi dal padre il figlio senza il consenso della madre, o offerendosi dalla madre senza il consenso del padre, sia legittima l' offerta, e possa accettarsi: nella qual questione sebbene alcuni sostengono, non esser legittima nè l' una nè l' altra offerta, per l' adagio legale, che *in re communi melior est conditio prohibentis*; plausibile però è l' opinione favorevole in tutto e per tutto al padre, essendo in esso la patria podestà, e non nella madre; come può vedersi nel Cardinale Turrecremata ne' *Comenti sopra il Can. Addidistis*, num. 2., 20. quæst. 1. E quando mai si opponesse, aver Anna moglie di Elcana offerto a Dio benedetto nel Tempio, nelle mani del Sacerdote Heli, il suo figlio Samuele, dopo averlo slattato, avendogli così promesso: *Dabo eum Domino omnibus diebus vite ejus*, come si legge nel lib. 1. de' *Rè* al cap. 1.; non mancherebbe la risposta, che il passo fu fatto da Anna, ma col consenso di Elcana marito, e padre rispettivamente; altrimenti non sarebbe stato valido, giusta ciò, che diffusamente comprova il Tostato alla qu. 22., *si autem sola fuisset in voto, non tenuisset*; il che pure vien confermato dal Calmet.

ANNO
 1751.

Dagli Au-
 tori per-
 ciò fassi
 conto del
 Padre,
 ma poco
 o nulla
 della Ma-
 dre. (R)

PONT. a Tostato *ad quæst.* 22. pluribus comprobatur;
A. XII. *si autem sola fuisset in voto, non tenuisset;*
quod etiam Calmetus confirmat.

Hinc Avia §. 9. Quorsum nostra hæc omnis pertineat
ab eo jure ratiocinatio, minimè tibi obscurum esse po-
exclusa test; cum enim ex ea colligi possit, legitimam
multo mi- impuberum oblationem patriæ potestatis se-
nus videri quelam esse, cumque paterna avia ea potestate
posset ne- minime prædita sit, jus offerendi nepotem ex
potes ad filio nunquam ad eam pertinere potest; si au-
Baptis- tem id paternæ aviæ, cum de nepote ad Clau-
mum va- strum, sive Monasterium offerendo agitur, in-
lide obtu- terdictum est; potiori ratione interdictum illi
lisse. esse debet hujusmodi nepotem ad Baptismum
offerre; etenim, secundum recentiore[m] disci-
plinam, ut supra dictum est, impubes, qui
Monasticæ vitæ oblati est, cum ad pubertatem
pervenerit, Religiosum Institutum deserendi
libertatem habet; sed infanti aut impu-
beri Judæo ad Baptismum oblato, et baptizato
in Christiana Fide permanendum omnino est,
et, si cum ad pubertatem pervenerit, contra
facere præsumat, Canonicis penis punietur,
secundum Bonifacii VIII. Decretalem, cujus ini-
tium *Contra*, sub titulo *de hæreticis in sexto*.
Verum quia hujusmodi argumentationi illud
validè opponendum occurrit, permultum scilicet
discriminis inter Claustrum, ac Baptismum
intercedere, cum sine priori æterna salus obti-
neri possit, quæ sine altero nequiquam sperari
potest; de Baptismo dispiciendum Nobis hoc
loco est, ac demonstrandum, omnia, quæcum-
que dicta sunt de oblatione ad Monasterium,
habere locum, etiam cum agitur de oblatione
ad Baptismum.

§. 10. Res hæc, de qua quærimus, tam a
Theologis, quam a Pontificii Juris peritis per-
tractatur, quinam videlicet sint, qui filios in-
fantes, vel impuberes Christianæ Religionis, et
Sancto Baptismati offerendi jus habeant. Primo
igitur loco, hujusmodi jus penes parentes esse
affirmant, sive ii Neophyti sint, sive etiam

§. 9. Ella già vede lo scopo di tutto questo L'offerta
ragionamento, dal quale potendosi inferire, pertanto
che l'offerta legittima degl' impuberi, è una se- al Batte-
quela della patria podestà; siccome l'Ava pa- simo dei
terna di tal podestà non è rivestita, così ad nipoti fat-
essa non può mai appartenere il jus d'offerire ta dall'
il Figlio del Figlio, o sia il nipote; e che se non ha
ciò all'Ava paterna vien proibito, trattandosi patria po-
d'offerire il nipote al Chiostro, o sia al Mo- destà,
nastero; con più forte ragione dovrà efferle molto me-
proibito offerirlo al Battesimo; imperciocchè, no può
secondo la più recente disciplina, come di so- sembrare
pra si è detto, l'impubere offerto al Chiostro, valida.
giunto alla pubertà, può abbandonare la vita
religiosa; quando l'infante e l'impubere Ebrei,
offerti al Battesimo, e battezzati, debbono pro-
seguire nella Fede di Cristo, e giunti alla pu-
bertà, contravvenendo, sono puniti con le pene
Canoniche, secondo la Decretale di Bonifazio
VIII., che incomincia *contra*, nel titolo *de hæ-
reticis, in sexto*. Ma, perchè alla sopraddetta
riflessione si può validamente opporre, che
corre una gran differenza fra il Chiostro, ed
il Battesimo, potendosi senza quello conseguire
l'eterna salute, che senza questo non si può
ottenere; ci ritroviamo nella necessità di assu-
mere l'ispezione del Battesimo, e dimostrare,
che quanto si è detto nell'offerta al Chiostro,
deve aver il suo luogo nell'offerta nel Batte-
simo.

§. 10. Trattano gli Autori, e Teologi, e Ca-
nonisti, la materia, che è in questione, di quelli,
che hanno il diritto d'offerire i figli infanti,
ed impuberi alla Cristiana Religione, e così al
Battesimo. Dicono dunque in primo luogo, che
il jus d'offerire è ne' loro Genitori; o siano essi
Neofiti, o siano anche Gentili, o Ebrei; pur-

PONT. A. XII. Ethnici, vel Judæi; dummodo, si tales sint, fide bona ab eis oblatio hujusmodi fiat, et infantes baptizati apud Christianos remaneant, neque illis, propter perversionis periculum, restituantur, quemadmodum a Nobis in supracitata Epistola ad Urbis Vices-Gerentem conscripta plurimis probatum est. Concordat S. Thomæ doctrina in quodlibet 2. art. 7., in 2. quæst. 10. art. 12., et in 3. part. quæst. 68. art. 10., ubi docet, infantes Infidelium sine parentum consensu nequaquam baptizari posse; eaque doctrina et ab aliis communiter recepta, et cum aliorum Tribunalium Ecclesiasticorum, tum etiam Supremæ hujus Inquisitionis sententiis atque judiciis roborata et confirmata est, ut etiam a Nobis in eadem Epistola desuper citata num. 4. et seq. demonstratum est.

Infideli-
lium filii
infantes
inuitis
parenti-
bus bapti-
zari non
debent.

§. 11. Secundo loco iidem Auctores docent, quoties maritus Christi fidem amplectatur, uxore in Judaismo remanente, si hæc oblationi communis prolis ad Baptismum repugnet, jus offerendi penes solum patrem remanere, cum non in matris, sed in patris potestate, secundum civiles leges, filius sit; quam rationem etiam Pontifex Greg. IX. adduxit in celebri sua Decretali: *Ex litteris, de conversione Infidelium. Cum autem filius in patris potestate consistat, cujus sequitur familiam etc. respondemus, patri eundem puerum assignandum.*

Idem de-
finitum
est de avo
paterno,
qui nepo-
tes habet
in pote-
state.

§. 12. Tertio loco, cum, Gregorio XIII. summum Pontificatum tenente, controversia exorta fuisset, utrum paternus avus, qui Christianam Religionem amplexus, nepotem ex filio, dissentiente matre Judæa, baptizandum offerre volebat, id faciendi jus haberet; responsum, decretumque est, avum matre etiam dissentiente, offerre posse, adeoque oblationem illam admittendam esse, quemadmodum admissa fuit. Quæ a Nobis in citata Epistola nostra num. 17. relata et comprobata habentur. Hujus quoque

chè, essendo tali, facciano l'offerta con buona fede, e gl'infanti battezzati restino appresso i Cristiani, e non siano loro restituiti, pel pericolo della perversione, come da Noi diffusamente si è dimostrato nella nostra Lettera a Monsignor Vice-Gerente. Coerente a questo diritto è la dottrina di S. Tommaso nel quodlibet 2. art. 7., nella 2. 2. quæst. 10. art. 12., e nella 3. part. quæst. 68. art. 10., ove insegna, che regolarmente parlando, non si possono gl'infanti degl' infedeli battezzare senza il consenso de' loro Genitori: dottrina ricevuta comunemente dagli altri, e sostenuta, ed eseguita ne' Tribunali Ecclesiastici, ed in questo ancora della Suprema Inquisizione, come da Noi fu dimostrato nella nostra Lettera supracitata, indirizzata a Monsignor Vice-Gerente al num. 4. e seg.

§. 11. Insegnano in secondo luogo, che convertendosi il marito Ebreo, e restando la moglie nell'Ebraismo, e ripugnando questa all'offerta del figlio al Battesimo, resta il jus d'offerirlo nel solo padre; non essendo, secondo le Leggi Civili, il figlio in podestà della madre, ma bensì in quella del padre: della qual ragione si prevalse il Pontefice Gregorio IX. nella sua celebre Decretale: *Ex litteris, de conversione infidelium. Cum autem filius in patris potestate consistat, cujus sequitur familiam etc. respondemus, patri eundem puerum assignandum.*

§. 12. In terzo luogo, essendosi nel Pontificato di Gregorio XIII. eccitata una questione, se volendo l'Avvo paterno, fatto Cristiano, offerire al Battesimo il nipote, cioè il figlio del figlio, ripugnando la madre Ebreica, potesse farlo; fu risoluto, che l'avo potesse offerire, ancorchè dissentisse la madre, e che l'offerta si dovesse accettare, come in fatti fu accettata. Il tutto è riferito e comprovato da Noi nella citata nostra Lettera al num. 17. Di ciò fa anche menzione il Silvio nel tom. 4. sopra la 3.

ANNO
1751.

Gl'in-
fanti degl'
infedeli
non si pos-
sono bat-
tezzare
senza il
consenso
de' loro
genitori.

Il Padre
può da se
solo, ben-
che la ma-
dre dis-
senta, of-
ferire il figli
in podestà della ma-
dre, ma bensì in quella del padre: della qual
al Battesi-
mo.

Lo stesso
dicesi
dell' avo
paterno,
ch' ha in
sua pote-
stà i ni-
poti.

POST. rei mentionem factam a Sylvio in tom. 4. super 3. part. S. Thom. qu. 68. art. 10. conclus. A. XII. 6. deprehendere licet, cujus verba hujusmodi sunt. *Gregorius XIII. dicitur statuisse, ut parvulus, quem avus paternus baptizari volebat, baptizaretur, invita matre Judæa, quæ defuncto patri superstes erat; quia scilicet avus tanquam pater curam Nepotum habet. Neque verò desunt judiciales sententiæ a Tribunalibus prolatae, quæ a Nobis loco citato indicatae sunt, per quas avo jus offerendi nepotes permittitur, non solum si, defuncto patre, mater repugnet, verum etiamsi utrique parentes superstites contradicerent; idque propter eam rationem, quod leges non tantum filium, sed et filii filium patriæ potestati subjiciunt: Qui igitur ex te et uxore tua nascitur, in tua potestate est: item qui ex filio tuo et uxore ejus nascitur, id est nepos tuus et neptis, æquè in tua potestate, et pronepos et proneptis, et deinceps cæteri, ut habetur in Institutionibus Imperialibus, et in lib. 4. de his, qui sui, vel alieni juris; et qui in familia nascitur, illius capiti, qui avus paternus est, subjectus remanet; filius verò, qui avi potestati subjectus est, alios in potestate habere non potest, quemadmodum l. 5. eodem titulo prosequitur.*

Tutores etiam jus habent assentiendi, et dissentendi quoad baptismum pupilli.

§. 13. Quarto loco Auctores prædicti jus offerendi tutoribus attribuunt, sub quorum cura infantes et impuberes vivunt, cum pro eo, quod pertinet ad illorum educationem, patria potestas in ipsos transfusa sit; quare quemadmodum de jure non licet, ut supra dictum est, infantes infidelium sine parentum consensu baptizare; ita neque sine tutorum consensu eosdem baptizandos offerre permissum est, ut etiam in citata Epistola nostra §. 14. habetur; quod tamen a Soto in 4. sententiarum distinct. 5. quæst. unica art. 10. in 2. conclus. ad §. Addit, non libenter admittitur, cujus hic verba subjicimus. *Addit idem Paludanus, idem esse de puero utroque orbato parente, qui, renuentibus tutori-*

part. di S. Tommaso quest. 68. art. 10. conclus. ANNO 1751. 6. ed ecco le di lui parole: *Gregorius XIII. dicitur statuisse, ut parvulus, quem avus paternus baptizari volebat, baptizaretur, invita matre Judæa, quæ defuncto patri superstes erat; quia scilicet avus, tanquam pater, curam nepotum habet. Nè mancano giudicati de Tribunali, da Noi indicati nel luogo citato, giusta i quali si dà all'avo paterno il jus d'offerire i nipoti, non solo, se, morto il padre, la madre contradica, ma ancora, se, vivendo l'uno e l'altra, ambidue contradicessero; e ciò per la ragione, che le Leggi non solo sottopongono alla podestà paterna il figlio, ma anche il figlio del figlio: Qui igitur ex te et uxore tua nascitur, in tua potestate est: item qui ex filio tuo et uxore ejus nascitur, id est nepos tuus, et neptis, æquè in tua sunt potestate, et pronepos, et proneptis, et deinceps cæteri, come si legge nelle Istituzioni Cesaree, e nella l. 4. de his, qui sui, vel alieni juris; e chi nasce nella famiglia, resta soggetto al capo d'essa, che è l'avo paterno; ed il figlio, che è soggetto alla podestà dell'avo, non può aver altri sottoposti alla sua, come prosiegue la l. 5. nello stesso titolo.*

§. 13. Danno gli Autori in quarto luogo il Anche i jus di offerire ai tutori, sotto la cura de' quali tutori vivono gl' infanti, e gl' impuberi; essendo in hanno jus essi trasfusa la potestà de' genitori in ciò, che diconsentire, o riguarda la loro educazione; per lo che siccome, regolarmente parlando, come si è detto, o ripugnare nel Battesimo de' senza il consenso de' loro genitori, così tam- Pupilli. poco non è lecito offerirli al Battesimo senza il consenso de' loro tutori, come può vedersi nella citata nostra Lettera al §. 14.; il che però non è di buona voglia ammesso dal Soto nel 4. delle sentenze dist. 5. quæst. unic. art. 10. nella 2. conclus. al §. Addit, ed ecco le di lui parole: *Addit idem Paludanus, idem esse de*

PONT. A. XII. *bus, non est baptizandus: sed arbitror, non esse tam atrocem injuriam, ac si parentes contradicerent.*

Hebræorum in-
fantes in
mortalis pe-
riculo con-
stituti,
aut a pa-
rentibus
abjecti,
possunt a
quocum-
que
baptizari.

§. 14. Omittimus hic verba facere de eo casu, quum scilicet Judæi filius in extremo mortis discrimine constitutus sit, quo nempe casu, repugnantibus etiam parentibus, a quolibet ad Baptismum offerri, et baptismalibus aquis abluipotest; idque ratione modici damni, quod ad parentes inde provenit, gravissimi autem æternæque præjudicii, quod in prolem redundaret, nisi salutari lavacro regeneraretur, ut in citata Epistola nostra ad num. 8. disseruimus. Nec etiam hic agendum censemus de altero casu, si fortè videlicet evenerit, ut Judæi filius a patre relictus ac destitutus sit; quem, invitatis etiam parentibus, baptizandum offerre cuilibet permissum est, eò quod ipsi, propter destitutionem ejusmodi, patria potestate ceciderint, juxta responsum prædecessoris nostri Gregorii IX. in cap. 1. de infantibus, et languidis expositis, ubi ita legitur: *Si a patre, vel ab alio, sciente ipso, aut ratum habente (relegato pietatis officio) infans expositus extitit, hoc ipso a potestate fuit patria liberatus: cum iis, quæ insuper a Nobis in citata Epistola num. 9. deducta reperiuntur.*

Domini
filios ser-
vorum in-
fidelium
ad Baptis-
mum va-
lidè offe-
runt.

§. 15. Ex Auctorum sententia, nequaquam denegatum Dominis jus est offerendi filios mancipiorum suorum infidelium ad sacrum Baptismatis fontem; qua de re licet S. Thomas expressè verba non fecerit; cum tamen idem *citatis locis* docuerit, filios eorum, qui apud Christianos Principes servitutem civilem serviunt, invitatis parentibus, baptizari non posse, satis quidem dixisse putandus est, ut inferre liceat, ejusdem doctrinam esse, quod filii servorum, qui servi sint servitute pœnali, possint a dominis ad Baptismum offerri; quemadmodum appositè a Sylvio loco citato ad conclus. 7. animadversum fuit, at-

puero utroque orbatò parente, qui renuentibus ANNO
tutoribus, non est baptizandus: sed arbitror, 1751.
non esse tam atrocem injuriam, ac si parentes contradicerent.

§. 14. E lasciando da parte il caso del figlio I figli
Ebreo ridotto in pericolo di morte, che può degl' E-
da ognuno offerirsi al Battesimo, e battezzarsi, brei o ri-
ancorchè dissentano i genitori, e ciò pel poco dotti in
danno, che essi ne risentono, e pel gravissimo pericolo
di morte,
simo ed eterno pregiudizio, che proverebbe o abban-
alla prole, se non fosse battezzata: come da donati dal
Noi fu ragionato nella citata Lettera al num. padre,
8. Come pure, lasciando da parte l'altro del possono
figlio Ebreo abbandonato dal padre, che og- que offe-
nuno può offerire al Battesimo, ancorchè i di rirsi al
lui genitori dissentissero, avendo pel loro ab- Battesimo
bandono perduta la patria podestà, giusta la
risposta del Pontefice Gregorio IX. nel cap. 1.
de infantibus et languidis expositis, ove così si
legge: *Si a patre vel ab alio, sciente ipso, aut
ratum habente (relegato pietatis officio) infans
expositus extitit, hoc ipso a potestate fuit patria
liberatus: con quello di più, che da Noi
si vede dedotto nella citata Lettera al num. 9.*

§. 15. Ammettono gl' Autori ne' padroni il padroni
jus d'offerire al Battesimo i figli de' loro man- hanno il
cipi infedeli; del che benchè non abbia S. Tom- jus d'offe-
maso espressamente parlato, avendo però ne' rire al
luoghi citati insegnato, non potersi battezzare il Battesimo
a dispetto de' loro genitori i figli de' servi i figli de'
de' Principi Cristiani, ma servi di servitù ci- loro servi
vile, ha detto quanto basta per inferire, infedeli.
che, anche giusta la sua dottrina, possono
i padroni offerire al Battesimo i figli de' loro
servi, quando sono servi di servitù penale;
come ben riflette il Sylvio nel luogo citato
alla conclusione 7., e prima di lui aveva ad-
ditato il Suarez nel tom. 3. sopra la 3.

PONT. que ante eum a Suarez tom. 3. super 3. part. A. XII. S. Thomæ q. 68. art. 10. disput. 25. sect. 4. §. Dico secundo indicatum fuerat. Porrò Judæi Christianorum servi sunt, sed civili servitute, ut docet S. Thomas; et licet Innocentius III.

Hebræi in cap. *Etsi Judæos, de Judæis*, de eisdem affirmet, quod eos propria culpa submisit perpetuæ servituti, cum tamen idem Pontifex subjungat, quod pietas Christiana eos recepat, et sustinet cohabitationem illorum, satis indicat, se Judæos, rum servitute civilem innere voluisse; quod non verò etiam Vasquez tom. 2. super 3. part. S. Thomæ, poenalem. qu. 68. art. 10. disput. 154. cap. 5. in fine probè

Hinc tan- animadvertit. Servi autem servitute penali Tur- tum sub- carum filii sunt, bello capti, non autem filii jecti sunt Christianorum; nam in bellis, quæ Christianos infideles inter geruntur, Juris Gentium rigor in eo dum in bello taxat, quod spectat ad res, non autem in eo, capti, non autem homines bello capti capientium servi fiunt, licet hostium res in hostis dominium transeant, Christia- ni.

qui eisdem potitur; ita in monumentis a Vinnio collectis tom. 1. suarum Institutionum Civilium lib. 1. tit. 3. pag. 35. novissimæ editionis Venetæ habetur. Neque verò juri illi, per quod domino licet filios servi sui, qui servitute penali servus sit, ad Baptismum offerre, patria genitoris potestas ullo modo officit: Nam qui serviliter domino subicitur, est in potestate domini, tam ratione sui, quam aliarum personarum sibi conjunctarum, puta uxoris, aut filiorum, nec amplius in res suas dominium retinet; quin et potest a domino divendi. Loquimur hic de servitute propriè dicta, vi cujus dominus potestatem habet vendendi servum, ut fit apud Turcas: hisce verbis Hon. Tournely in suis Prælectionibus Theologicis de Sacramento Baptismi ediserit, pag. 328. editionis Parisiensis Anni 1727.

§. 16. Probè intelligimus, dilecte Fili, nonnullos ex præcedentibus Epistolæ hujus Paragraphis prætermitti per Nos potuisse, alterius Epistolæ nostræ ad Urbis Vices-Gerentem con-

part. di S. Tommaso quæst. 68. artic. 10. ANNO disput. 25. sect. 4. §. Dico secundo. Sono gli 1751. Ebrei servi de' Cristiani, ma di servitù civile, come ben insegna S. Tommaso; e benchè il Pontefice Innocenzo III. nel cap. *Etsi Judæos*, Gli Ebrei de *Judæis*, dica degli Ebrei, che propria culpa sono servi submisit perpetuæ servituti, soggiungendo però, de' Cri- che pietas Christiana eos recepat, et sustinet stiani di cohabitationem illorum, dà abbastanza a dive- servitù civile, ma dere, aver esso inteso essere la servitù degli non pe- Ebrei, servitù civile; come ben osserva il Vas- nale. quez nel tom. 2. sopra la 3. part. di S. Tommaso A questa quæst. 68. art. 10. disput. 154. cap. 5. in fine. sono sog-

Servi poi di servitù penale sono i figli de' Turchi presi in guerra, ma non già i figli de' Cristiani; infedeli imperocchè nelle guerre fra i Cristiani non si osserva il jus delle Genti in ciò, che appartiene agli uomini, ma in ciò solo, che riguarda la roba; non diventando gli uomini presi in guerra, servi di chi li prende, quantunque la roba degl' inimici passi nel dominio dell' inimico, che se ne impossessa, come può vedersi ne' monumenti raccolti dal Vinnio nel tom. 1. delle sue Istituzioni Civili al lib. 1. tit. 3. pag. 35. dell' ultima stampa di Venezia. E nulla ostando al jus, che ha il padrone d' offerire al Battesimo i figli del suo servo di servitù penale, la patria podestà del genitore: Nam qui serviliter domino subicitur, est in potestate domini, tam ratione sui, quam aliarum personarum sibi conjunctarum, puta uxoris aut filiorum, nec amplius in res suas dominium retinet; quin et potest a domino divendi. Loquimur hic de servitute propriè dicta, vi cujus dominus potestatem habet vendendi servum, ut fit apud Turcas: sono parole del Tournely nelle sue Prelezioni Teologiche del Sacramento del Battesimo pag. 328. della stampa di Parigi del 1727.

§. 16. Riconosciamo, Monsignor nostro, che le avremmo potuto risparmiare il tedio di leggere alcuno de' sopradetti Paragrafi di questa nostra Lettera, col rimettere lei all' altra nostra

PONT. scriptæ, lectionem tibi proponendo, in qua ea
A. XII. omnia, quæ in præmissis Paragraphis summa-
tim indicavimus, exposita plenissimè sunt; ve-
rùm ita faciendum existimavimus, tum majoris
ordinis et claritatis gratiâ, tum ut uno aspectu

Summa quod jus ad Baptismum offerendi ex patria po-
difficulta- testate, tanquam ex origine, consequatur; al-
tis capit- terum, quod cum avia paterna patriæ pote-
quæ ex statis expers sit, non ita facile sustineri posse
præmis- videatur, eandem habere jus offerendi nepo-
sis orien- tem, dum maximè Judæa mater tutrix, aliique
tor. pariter tutores dissentiant; postremum autem,
quod sicut ob patriæ potestatis defectum avia
nequaquam jus habet nepotem ad Monasterium
offerendi, ita ex ejusdem patriæ potestatis de-
fectu, ne illud quidem jus habere potest, ut
eundem offerat baptizandum.

§. 17. Atque hæc ea difficultas est, quæ Nos
non modò aliquamdiu hærentes atque suspensos
tenuit, verum etiam in eam partem proclives,
ut paternæ avia oblationem repudiaremus. Ve-
rùm cum deinde animadversum a Nobis sit,
fieri aliquando posse, ut etiam extra circum-
stantias paulo ante indicatas, vel scilicet infantis
in extremo mortis discrimine positi, vel ejus-
dem a parentibus deserti ac destituti, vel de-
nique pœnalis servitutis, liceat infantem et im-
puberem Judæos baptizandos offerri ab eo, qui
patriam super ipsos potestatem minimè habeat;
id tandem Nobis persuasum remansit, quod
licet jus offerendi competat unicuique patriam
potestatem habenti (quod argumentis desuper
adductis satis comprobatum est); non tamen
omnino alteri cuiquamque, qui patriam pote-
statem non habeat, præclusa remanet via, quo
minùs oblationem hujusmodi in aliquo pecu-
liari casu facere possit.

Prælatio §. 18. Gregorius IX., sicut antea memoratum
a jurecon- est, in citato cap. Ex litteris, de conversione in-
cessa ob- fidelium, decrevit, quod cum pater ad Chri-
stianam Fidem conversus esset, mater autem

Lettera scritta a Monsignor Vice-Gerente, es-
sendo in essa diffusamente riferito tutto ciò,
che ne' detti Paragrafi compendiosamente si è
accennato; ma abbiamo creduto di fare quanto
abbiamo fatto, per maggior chiarezza ed ordine,
ed acciò chi legge, in un colpo d'occhio possa
vedere tre cose: una, che il jus d'offerire al
Battesimo, è una sequela della patria podestà;
l'altra, che, non avendo l'ava paterna la pa-
tria podestà, non sembra facile il sostenere,
che abbia il jus d'offerire il nipote, contradi-
cendo particolarmente la madre Ebraea tutrice,
unitamente con gli altri tutori; e l'ultima, che
siccome per difetto della stessa patria podestà
non ha l'ava il diritto d'offerire il nipote al
Chiostro, così nemmeno per difetto della stessa
patria podestà può avere il diritto d'offerirlo
al Battesimo.

§. 17. Questa è la difficoltà, che ci ha per
qualche tempo tenuti perplessi, e diremo an-
che inclinati a rigettare l'offerta dell'ava pa-
terna. Ma avendo poi considerato, esservi qual-
che caso, in cui, senza che vi siano le circo-
stanze poc' anzi accennate o dell'infante ridotto
in punto di morte, o del di lui abbandona-
mento fatto da' genitori, o pure l'altra della
servitù penale, possono l'infante, e l'impubere
Ebrei esser offerti al Battesimo anche da chi
non ha sopra d'essi la patria podestà; ci siamo
persuasi, che, benchè ad ognuno, che ha la
patria podestà, compete il jus d'offerire, il che
resta ben comprovato dalle prove di sopra es-
poste, non resta però affatto perclusa la strada
di fare l'offerta in qualche caso particolare a
chi anche non è rivestito della patria podestà.

§. 18. Conforme di sopra si è detto, il Pon-
tefice Gregorio IX. nell' allegato cap. Ex litteris,
de conversione infidelium, determinò, ch'essen-
dosi il padre convertito alla Fede Cristiana, renza all'

ANNO
1751.

Difficoltà,
che dalle
premesse
cose nas-
cono.

Da esse
però non
ricavasi,
che il jus
di offerire
unica-
mente pro-
venga dal-
la patria
podestà.

Il Jus Ca-
nonico dà
la prese-
renza all'

PONT. in Iudaismo remansisset, filius patri assignari
 A. XII. deberet, non autem penès matrem relinqui,
 tra con- propterea quod in illo, non verò in hac, pa-
 tra vrlun- tria potestas sita esset; idque eo vel magis,
 tatem ma- quod ita Sanctæ Religionis favor exigeret: *Cum*
 tris. *autem filius a patris potestate consistat, cujus*
sequitur familiam, et non matris etc. in favorem
maximè Fidei Christianæ respondemus, patri
eundem puerum assignandum. Cum autem ibi
nulla a Gregorio mentio habeatur de altero
casu, cum scilicet mater ad Christi fidem con-
versa foret, pater verò in Iudaismo permane-
ret; non tamen ea res ab Auctoribus præter-
missa est, iique omnes, debere tunc filium apud
matrem remanere, atque huic jus ad Baptis-
imum offerendi competere affirmant, licet ipsa
potestate patria nequaquam prædita sit; idque
tanta concordia inter se, ut omni diligentia ad-
hibita, neminem Nobis reperire contigerit, a
quo contrarium asseratur. Cardinalis Ostiensis
in Commentariis super memorata Decretali: Ex
litteris, num. 13. usque eo progreditur, ut Pon-
tificem Gregorium dicat in Decretali sua minus
plenè rem explicuisse: Potuisset ergo Dominus
Gregorius hanc materiam plenius, brevius, et
planius expedire, ut sic dixisset: si quis duorum
conjugum infidelium ad fidem conversus fue-
rit, in infidelitate alio remanente, liberi infantes
converso adjudicentur. Quod quidem Cardinalis
Ostiensis dictum, tum ab Abbate in Commen-
tariis super eandem Decretalem ad num. 6.,
tum a Petro de Ancharano ad num. 17., aliis-
que compluribus celebratur. Nobis verò, quod
a Cardinali Ostiensi nimis fidenter dictum est,
minimè probari potest; sed duo hic dicenda
occurrunt: primum, quod eum ibi ageretur de
patre ad Christianam Fidem converso, et ma-
tre in infidelitate remanente, eaque res ad Pon-
tificis Judicium delata fuisset, non aliæ Gregorii
partes erant, quam ut ad rem propositam res-
ponderet; alterum quod, cum ipse pro ratione
Legis ratio, id definitionis suæ favorem Fidei adduxerit, jure

Extensa
est com-
munitè
favore
matris of-
ferentis
invito pa-
tre.

ed essendo la madre restata nell' Ebraismo, do-
 veva il figlio consegnarsi al padre, e non las-
 ciarsi in mano della madre, competendo al pri-
 mo la patria podestà, e non alla seconda; tanto
 più, che così esiggeva il favore della Santa Re-
 ligione: *Cum autem filius in patris potestate*
consistat, cujus sequitur familiam, et non ma-
tris etc. in favorem maximè Fidei Christianæ
respondemus, patri eundem puerum assignan-
dum. Non parla ivi Gregorio dell' altro caso,
 in cui la madre si fosse convertita, ed il padre
 fosse restato Ebreo; ma. se esso non ne ha pa-
 lato, ne hanno però parlato gli Autori, che in-
 segnano, con tanta concordia fra di loro, che
 dopo esatte diligenze a Noi non è riuscito di
 ritrovare chi dica il contrario, dover il figlio
 restare appresso la madre, e ad essa competere
 il jus d' offerire al Battesimo, benchè essa non
 abbia la patria podestà. Il Cardinale Ostiense
 ne' *Commenti sopra la detta Decretale: Ex lit-*
teris, al num. 13. passa tant' oltre, che dice,
 non essersi il Pontefice Gregorio bene spiegato
 nella sua Decretale: *Potuisset ergo Dominus*
Gregorius hanc materiam plenius, brevius, et
planius expedire, ut sic dixisset: si quis duorum
conjugum infidelium ad Fidem conversus fuerit,
in infidelitate alio remanente, liberi infantes con-
verso adjudicentur. Ed il detto del Cardinal
 Ostiense è esaltato dall' Abbate ne' *Commenti*
 sopra la stessa Decretale al num. 6., e da Pietro
 de Ancharano al num. 17., e da molti altri.
 Noi non approviamo l' espressione troppo forte
 del Cardinale Ostiense, ma diciamo due cose:
 una ch' essendo stato proposto al Pontefice Gre-
 gorio il caso del padre convertito, e della madre
 restata nell' infedeltà, non gli correva altro
 impegno, che di rispondere al caso proposto;
 la seconda, che avendo esso dato per motivo
 della sua risoluzione il favore della Fede, hanno
 molto bene gli Autori concordemente risposto,
 che quanto ha detto Gregorio nel caso del pa-
 dre convertito, restando la madre nell' Ebrais-
 mo, non gli correva altro impegno, che di
 rispondere al caso proposto; la seconda, che
 avendo esso dato per motivo della sua risolu-
 zione il favore della Fede, hanno molto bene
 gli Autori concordemente risposto, che quan-
 to ha detto Gregorio nel caso del padre con-
 vertito, restando la madre nell' Ebraismo, non
 gli correva altro impegno, che di rispondere al
 caso proposto.

ANNO
1751.

oblazione
del Padre
contro la
volontà
della ma-
dre.

La comu-
ne degli
Autori ha
estesa tal
preferen-
za all' of-
ferta fatta
dalla ma-
dre ripu-
gnando il
padre.

Il motivo
della leg-
ge, che è
il favore
della Fe-

PONT. ac merito responsum ab Auctoribus est, quod
 A. XII. a Gregorio in casu patris ad Christi Fidem
 conversi, matre in Judaismo remanente, dictum
 est favor fuerat, id ipsum in casu etiam matris conversæ,
 Fidei, et patris in Judaica perfidie hærentis, locum
 utrique habere debere, cum in utraque facti specie idem
 casui aptatur. Religionis favor ita suadeat; idque eo vel magis
 quod in Concilio Toletano IV., quod anno 633.
 sub S. Isidoro celebratum fuit ad Can. 63. in
 Collectione Conciliorum Hispaniæ Cardinalis de
 Aguirre tom. 2. pag. 483. expressè statutum de-
 cretumque reperitur, filium quidem sequi de-
 bere matris Religionem, quoties ipsa ex Judæa,
 patre Judeo remanente, Christiana facta sit;
 contra verò patris Religioni adhærere debere,
 si matre in Judaismo remanente, pater ad Chri-
 stianam Fidem transierit: *Filii, qui ex talibus
 nati existunt, id est ex Matrimonio inter eas
 personas, quarum altera in Judaismo perman-
 serit, altera autem Christianam deinceps Reli-
 gionem amplexa fuerit, Fidem ac conditionem
 matris sequantur, quæ jam in Christianam trans-
 lata est Fidem, similiter et ii, qui procreati sunt
 de infidelibus mulieribus, et fidelibus viris, Chri-
 stianam sequantur Religionem, non Judaicam
 superstitionem.*

Favor §. 19. En igitur casum, quo, in Religionis
 favore, oblatio ad Baptismum admittitur,
 Fidei jun- etiamsi ab illo facta sit, qui patriæ potestatis
 ctus legi- expers est; etenim patria potestas, ut dictum
 timo juri est superius, in patre, non autem in matre
 cujusvis superior est, in patre, non autem in matre
 generis consistit: En, inquam, casum, ubi posita in
 prævalet, altera trutinæ lance tum patria naturali pote-
 etiam ju- state, quam pater filium generando acquirit,
 ribus pa- tum etiam illa, quæ eidem tanta amplitudine
 tris pote- a Jure Civili attributa est, ex altera verò parte
 statis. posita dumtaxat aliquali illa potestate, quam
 mater ex naturæ lege in filii generatione ac-
 quirat sine alio quopiam Juris Civili præsidio,
 hæc trutinæ pars alteri prævalet, propter illud
 ponderis, quod ex favore Religionis eidem ac-
 cedit. Porrò hæc ratio ab antiquis peritissimis
 mo

mo, deve aver luogo nel caso della madre con- ANNO
 vertita, e del padre restato Ebreo; militando 1751.
 nell'uno e nell'altro caso lo stesso motivo della de, mi-
 Religione; tanto più che nel quarto Concilio lita in am-
 Toletano tenuto sotto S. Isidoro l' Anno 633. bidue i
 al Can. 63. nel tomo 2. della Collezione de' Con- casi.
 cilij della Spagna del fu Cardinale de Aguirre
 pag. 489. vien chiaramente determinato e sta-
 bilito, che il figlio siegua la Religione della
 madre, se essa d'Ebrea si è fatta Cristiana;
 restando il padre Ebreo; o quella del padre,
 se il padre si è fatto Cristiano, e la madre è
 restata Ebrea: *Filii, qui ex talibus nati exi-
 stunt, cioè da un matrimonio contratto fra una
 parte Ebrea, e l'altra poi fatta Cristiana, Fi-
 dem ac conditionem matris sequantur, quæ jam
 in Christianam translata est Fidem, similiter et
 ii, qui procreati sunt de infidelibus mulieribus,
 et fidelibus viris, Christianam sequantur Reli-
 gionem, non Judaicam superstitionem.*

§. 19. Ed ecco il caso, in cui pel favore della Il favore
 Religione si ammette l'offerta al Battesimo fatta dellaFede
 da chi non ha la patria podestà; stando, come congiunto
 di sopra si è detto, la Patria podestà nel pa- a qualun-
 dre, e non nella madre: Ed ecco il caso, in que altro
 cui, posta in una parte della bilancia la patria legittimo
 naturale podestà, che acquista il padre genero diritto
 rando il figlio, unitamente con quella patria prevale
 podestà, che gli compete, datagli con tanta alla patria
 ampiezza dal Diritto Civile; e posta sopra l'altra podestà.
 parte della bilancia quella tal quale podestà, (R)
 che la madre nella generazione del figlio ac-
 quista per natura senza verun altro presidio
 del Diritto Civile; prevale questa parte della
 bilancia all'altra, pel sopraccarico, che se le
 aggiunge, che è il favore della Religione: mo-

PONT. A. XII. Decretalium interpretibus et ritè æstimata, et magni, ut par erat, momenti habita est; nam Pontifex Innocentius IV. in suis *Observationibus in citatam Decretalem*: *Ex litteris*, scribit, quod tam ubi iudicium patris pro Baptismo filii matris voluntati præfertur, quàm ubi matris oblatio patris dissensui prævalet, ratio, quæ contraria omnia exsuperat, in favore Fidei posita est; Antonius verò a Budrio *super idem cap. Ex litteris, num. 7.* eo usque progreditur, ut vehementiori quadam emphasi dicat, quod cum Judæa mater ad Christianam Fidem conversa filium ad Baptismum offert, dissentiente patre, qui in Judaismo remansit, dici ob favorem Fidei potest, quod mulier vir evaserit, et ex matre pater effecta sit.

Potestas offerendi filios ad vitam Regularem etiam in matre residet.

§. 20. Quoniam verò, dum superius de filii ad Monasterium oblatione a Nobis dictum fuit, tanquam plausu dignam reputavimus eam opinionem, quod parva aut nulla ratio habenda esset consensus matris, sed totum ex patris consensu, qui patriam potestatem habet, dependere deberet; ex quo deduximus, idem respectu oblationis ad Baptismum dicendum esse; illud hoc loco subdere necesse habemus, quod prædictæ opinionis plausu nequaquam obstante, communior sententia est, jus ad Monasterium offerendi penès parentes esse, idque non minùs a patre quàm a matre exerceri posse: *Si pater, vel mater, filium, filiamve intra septa Monasterii in infantia annis sub regulari tradiderunt disciplina, utrum liceat eis, postquam ad pubertatis annos devenerint, egredi, et matrimonio copulari; hoc omnino devitamus, quia nefas est, ut oblati a parentibus Deo filiis voluntatis fræna relaxentur*: verba sunt S. Gregorii in Epistola ad Bonifacium, quæ in *Can. Addidistis 20. quæst. 1.* relata habentur; et in *Textus hujus sequelam* Gibertus in *Corpore Juris Canonici tom. 2. tit. 23. de Ecclesia sect.*

tivo ben considerato, e molto, come dovevasi valutato dagli antichi peritissimi Commentatori delle Decretali, scrivendo il Pontefice Innocezo IV. nelle sue osservazioni sopra la citata Decretale, *Ex litteris*, che tanto nel caso, in cui in ordine al Battesimo prevale il padre alla madre, quanto nel caso, in cui la madre prevale al padre, la ragione assorbente è quella del favor della Fede; ed arrivando Antonio da Budrio sopra lo stesso cap. *Ex litteris, al num. 7.* a dire con enfasi alquanto gagliarda, che offerendo la madre Ebraea, fatta Cristiana, il figlio al battesimo, contradicendo il padre restato nell'Ebraismo, per favor della Fede la donna può dirsi diventata uomo, e la madre diventata padre.

§. 20. E perchè quando di sopra discorremmo dell'offerta del figlio al Chiostro, valutammo per plausibile l'opinione, che poco o nulla doveva attendersi il consenso della madre, e che tutto doveva dipendere da quello del padre, che ha la patria potestà; dal che inferimmo, doversi anche dire lo stesso, rispetto all'offerta al Battesimo; ci ritroviamo ora obbligati a soggiugnere, che non ostante il plauso dell'opinione sopradetta, la più comune è, essere l'offerta al Chiostro diritto de' genitori, quale non meno può esercitarsi dal padre, che dalla madre: *Si pater, vel mater, filium, filiamve intra septa Monasterii in infantia annis sub regulari tradiderunt disciplina, utrum liceat eis, postquam ad pubertatis annos devenerint, egredi, et matrimonio copulari; hoc omnino devitamus, quia nefas est, ut oblati a parentibus Deo filiis voluntatis fræna relaxentur*: sono parole di San Gregorio nella lettera a Bonifazio, riferite nel *Can. Addidistis 20. quæst. 1.*, ed in sequela di questo testo il Giberto nel *Corpo del Jus Canonico al tom. 2. tit. 23. de Ecclesia sect. 3. regul. 14.* così scrive:

PONT. 3. regula 14. ita scribit: *Offerendi filios potestatis tam ad matrem, quam ad patrem pertinet.*

Casus §. 21. Feliciter Nobis patriæ potestatis obstaculum superasse videmur, quod Nobis alienis di- quam difficultatem ingerebat, in eoque super- stinguai rando ratione validissima nixos fuisse, quæ in debet ab Religionis favore posita est; ingenue tamen extranei omnino agnoscimus, aliquid præterea adhuc cojusque desiderari, ut statuere possimus, oblationem temeritate. ad Baptismum ab Avia factam, tam Judæa matre, quam Tutoribus Judæis repugnantibus, licitam validamque esse, adeoque admittendam. Nam si in solo favore Fidei omnia posita ac fundata essent, exinde consequeretur, ut a quacumque persona, licet extranea, fieret oblatio infantis Judæi ad Baptismum, parentibus licet ipsius reluctantibus, eadem admittenda esset; contra quam docet Sanctus Thomas, quem cæteri Theologi communiter sequuntur, Infantes ex infidelibus natos, sine parentum consensu minimè baptizandos esse; atque illud etiam fortasse eveniret, ut Christianorum cui libet permissum in posterum videretur, in Hebræorum Vicum penetrare, atque alicujus Judæi infantem, utroque parente invito, vel ibidem baptizare, vel foras asportando baptizandum offerre, quod hodierno tempore non solum improbatum, sed etiam a Tribunalibus Ecclesiasticis vindicatur.

Avia, sub appellatione Patrum comprehenditur. §. 22. Verum, si casus hic, qui in questione versatur, una cum adjunctis circumstantiis consideretur, haud facile quidem demonstrari poterit, ex eo quod aviæ oblatio admittatur, vel communem lædi Theologorum sententiam, quam supra exposuimus, vel violentiis aut dolis aditum aperiri ad Hebræorum infantes, invitis eorum parentibus, Baptismati offerendos, aut re ipsa baptizandos; tum quia communis Theologorum sententia nihil aliud docet, nisi quod minimè licet infantes infidelium, *invitis parentibus*, baptizare; cumque

Offerendi filios potestas tam ad matrem, quam ad patrem pertinet. ANNO 1751.

§. 21. Ci sembra d'aver felicemente superato l'ostacolo della patria podestà, che era quello, che ci dava imbarazzo, e di averlo superato col gran motivo del favore della Religione. Riconosciamo però con tutta buona fede, esservi bisogno di qualche altra cosa di più, per arrivare a stabilire, esser valida, lecita, e dove accettata l'offerta dell'Ava al Battesimo, ancorchè contradica la madre Ebrea tutrice, unitamente coi tutori Ebrei. Imperocchè, quando tutto il sistema unicamente si appoggiasse al favore della Fede, ne seguirebbe, che facendosi da qualsivoglia persona, benchè estranea, l'offerta dell'infante Ebreo al Battesimo, contraddicendo i di lui genitori, dovrebbe l'offerta accettarsi; il che è contrario alla dottrina di S. Tommaso, a cui gli altri Teologi comunemente aderiscono, non doversi regolarmente battezzare i figli infanti degl'infedeli senza il consenso de' loro genitori; e forse anche ne seguirebbe, che potrebbe in avvenire ogni Cristiano entrare nel Ghetto, battezzare l'infante di qualche Ebreo a dispetto del padre, e della madre, o portarlo fuori del Ghetto, ed offerirlo al Battesimo, il che oggidì non è approvato, anzi punito dai Tribunali Ecclesiastici.

§. 22. Considerando però il caso presente con tutte le sue circostanze, sarà difficile il poter dimostrare, che, accettandosi l'offerta dell'Ava, si offenda la sentenza comune de' Teologi poc' anzi memorata, o che si dia campo alle violenze, o alle sorprese d'offerire al Battesimo, o di battezzare gl'infanti degl'Ebrei a dispetto de' loro genitori, sì perchè la sentenza comune de' Teologi altro non insegna, se non che non è lecito il battezzare gl'infanti degl'infedeli, *invitis parentibus*, nè dipoi inoltrandosi ad ispiegare chi venga *sub appella-*

PONT. A. XII. iidem nequaquam ulterius procedant ad explicandum, quinam illi sint, qui sub appellatione parentum veniant, locum excipit legalis dispositio, quæ docet, sub appellatione parentum aviam comprehendi; quam ad rem verba Textus in promptu sunt in *L. Appellatione ff. de verbor. significat. Appellatione parentum non tantum pater, sed etiam avus, et proavus, et deinceps omnes superiores continentur, sed et mater, et avia, et proavia; tum quia hoc ipso in casu non improvisa aliqua vis, aut impetus intercedit, nec talis oblatio fit a persona penitus extranea, cum paterna avia sit, quæ ad Christi Fidem conversa nepotem ad Baptismum sponte offerat; ac præter id, quod jam dictum est, videlicet appellatione parentum paternam quoque aviam comprehendi, observandum etiam occurrit, quod Romanis legibus a tutela mulieres omnes excludebantur: Tutelam administrare virile munus est, et ultra sexum femineæ infirmitatis tale officium est, quemadmodum legitur in *Leg. Tutelam Cod. quando mulier tutelæ officio fungi potest. Quum tamen deinde rigorem hujusmodi mitigari placuisset, et mulieres etiam ad tutelam exercendam idoneas declarari; id ad solam aviam, solamque matrem restrictum fuit, ut in *Authorit. Matri et Avia, eodem titulo, videre est; quod quidem signum evidens, immo argumentum satis clarum est, paternam aviam minimè extraneam dicendam esse, etiam in eo, quod pertinet ad nepotum seu filiorum filii sui educationem; maximè verò ubi, velut in præsentis casu, cum avia ipsa consentiunt patrui; quorum quidem in Judaica lege tanta ratio habetur, ut matri in proprii filii successione præferantur, quemadmodum in *C. 27. libri Numerorum præscriptum habetur, ac super ipso observant expositores Tostatus q. 33., Calmetus ad vers. 11. et du Hamel ad vers. 9.****

Et ad nepotum tutelam admittitur ab hoc officio, præter matrem, aliis mulieribus.

Duplex objectum contra hæc insurgens.

§. 23. Hic verò novimus dictum iri, aviam ad legitimam nepotis tutelam habilem quidem

latione parentum; subentra la disposizione legale, che insegna esser compresa l'Avia sub appellatione parentum; ed ecco il testo puntuale nella *L. Appellatione ff. de verborum significatione: Appellatione parentum non tantum pater, sed etiam avus, et proavus, et deinceps omnes superiores continentur, sed et mater, et avia, et proavia; si perchè il caso presente non è o d'una violente sorpresa, o d'un'offerta, che si faccia da una persona totalmente estranea, essendo l'Ava paterna quella, che fatta Cristiana, offre il nipote volontariamente al Battesimo. Oltre al già detto, che l'Ava paterna viene sub appellatione parentum, escludevano le Leggi tutte le donne: Tutelam administrare virile munus est, et ultra sexum femineæ infirmitatis tale officium est, come si legge nella *L. Tutelam C. Quando mulier tutelæ officio fungi potest. Si volle di poi mitigare questo rigore, e dovendosi abilitare le donne alla tutela, ciò fu ristretto alla sola ava, ed alla sola madre, come può vedersi nell' *Auth. Matri et Avia, sotto lo stesso titolo; segno evidente, anzi prova assai chiara, non potersi dire l'ava persona estranea in ciò ancora, che appartiene all'educazione de' nipoti, o sia de' figli del figlio; tanto più, quando, come nel caso presente, sono concordi coll'ava gli Zii paterni, che nella Legge Ebraica sono tanto valutati, che vengono preferiti alla madre nella successione del proprio figlio, come può vedersi nel *c. 27. del libro de' Numeri, e sopra esso vanno divisando il Tostato alla q. 33., il Calmet vers. 11., ed il du Hamel vers. 9.****

ANNO 1751.

E si ammette alla tutela de' nipoti in esclusione dell'altre donne, eccettuata solo la madre.

Due obiezioni nascono contro le dette cose

§. 23. Dirassi, e bene lo conosciamo, esser contro l'ava abilitata alla tutela legittima del nipote,

PONT. redditam esse, verum secundo loco, id est
 A. XII. post matrem; ac præterea locum non esse lo-
 quendi de Tutoribus legitimis, quoties, ut in
 re præsentis accidit, testamentarii adsunt a pa-
 tre dati. Verumtamen utrique responsionis parti
 non deest, quod denuò reponi possit. Verum
 quidem est, secundum jam citatam authenti-
 cam *Matri, et Avie*, in tutela legitima ma-
 trem aviæ præferri: *Matri et Avie secundum
 ordinem tutelam subire permittimus*: quo loco
 Glossa ad verba *secundum ordinem* notat; *Cum
 primò Mater, secundo Avia admittatur*; at sal-
 tem extra controversiam non est, et valde in-
 certum videtur, utrum prælatio matris respectu
 aviæ, matri competat quando ipsa Judæa sit;
 cum complures, iique graves Auctores doceant,
 matrem in tutela filii aviæ præferendam esse,
 cum ipsa Christiana est, non autem cum Ju-
 dæa. Etenim Authentica *Matri et Avie* de-
 sumpta est ex Novella 118. *de hæredibus ab
 intestato venientibus*. In hac Novella Legislator
 ordinem successionum constituit: ac deinde ad
 tutelarum ordinem gradum faciens, parem hunc
 successionum ordini fore statuit, ideoque matri
 prælationem in tutelis supra aviam tribuit:
 Ad extremum autem totam suam dispositionem
 iterum complectens, verbis hujusmodi eandem
 concludit: *Hæc autem omnia, quæ de Succes-
 sione sancimus, obtinere in iis volumus, qui
 Catholicæ Fidei sunt*. Ex quo plausu dignum et
 probabile argumentum illis suppeditatur, qui
 contendunt ac docent, in tutela legitima mi-
 tatur in nimè matri supra aviam prælationem deberi,
 variis ca- cum mater Judæa est, sed tutelam Christianæ
 sibus. aviæ deferendam esse, quod ita favor exigat
 Religionis; cujus quidem ratio a Legislatore
 habita est in re minoris momenti; cum statue-
 rit, quod licet mater filiam dotare teneatur,
 quando pater id faciendi de suo facultatem
 non habet, id tamen a matre omnino præstan-
 dum sit, etiamsi patri divitiæ suppetant, quo-
 ties hic Christianus, et proles Christiana sit,

Legis or-
 do ma-
 trem aviæ
 in tutela
 præfert.

Hic ta-
 men ordo
 ratione
 infidelita-
 tis immu-
 tatur in
 variis ca-
 sibus.

ma in secondo luogo, cioè dopo la madre; ed ANNO
 in oltre dirassi, non esser luogo a discorrere 1751.
 de' tutori legittimi, quando vi sono, come nel
 caso nostro, i testamentarij dati dal padre:
 ma non manca la replica a ciascheduna parte
 della risposta. Secondo l' Autentica *Matri et
 Avie* di già citata, è vero, preferirsi nella
 tutela legittima la madre all'ava: *Matri et
 Avie secundum ordinem tutelam etiam ante
 aghatos subire permittimus*; ove la Chiesa alle
 parole *secundum ordinem*, nota: *Cum primò
 mater, secundo avia admittatur*; ma per lo
 meno è disputabile, ed è assai incerto, se la
 prelazione della madre all'ava compete alla
 madre, quando essa è Ebrea; insegnando molti
 e gravi Autori, competere alla madre la pre-
 lazione sopra l'ava nella tutela del figlio,
 quando essa è Cristiana, ma non quando è
 Ebrea. L' Autentica *Matri et Avie* è ricavata
 dalla Novella 118. *de hæredibus ab intestato ve-
 nientibus*. In questa Novella il Legislatore sta-
 bilisce l'ordine delle successioni; fa dipoi pas-
 saggio all'ordine delle tutele, e vuole, che
 questo sia eguale a quello delle successioni,
 dando nelle tutele la prelazione alla madre so-
 pra l'ava: Riassume nel fine tutta la sua dis-
 posizione, conchiudendola colle seguenti pa-
 role: *Hæc autem omnia, quæ de successione
 sancimus, obtinere in iis volumus, qui Catho-
 licæ Fidei sunt*. Ciò somministra un plausibile,
 e probabile argomento a chi sostiene, ed in-
 certo casi per ragione dell'In-
 fedeltà. Quest'ordi-
 dine mu-
 tasi in
 certi casi
 per ragio-
 ne dell'In-
 fedeltà. (R)

La legge
 preferisce
 la madre
 all'ava
 nella tu-
 tela.

Quest'ordi-
 dine mu-
 tasi in
 certi casi
 per ragio-
 ne dell'In-
 fedeltà. (R)

PONT. mater verò in infidelitate, aut in Judaismo
A. XII. remanserit; quemadmodum, Legum Civilium
dispositiones referendo, pluribus ostendunt
Bossius *de Dote ad cap. 5. §. 2. num. 26. et
seq.* et Cardinalis de Luca *de Dote discours. 142.
num. 54.*

Tutores §. 24. Non inficiamur item, quod minime
testamen- dubium est, legitimis Tutoribus nequaquam lo-
tarii legi- cum esse, ubi Testamentarii adsunt; verùm
timos a illud videndum restat, num id admittendum
tutela re- sit, quando Testamentarii suspecti sunt, cum,
pellunt. secundum Romanas leges, Testamentariis etiam
Sed et suspitionis exceptio detur, ipsæque Leges in
illi suspi- Urbe quidem Prætori, in Provinciis autem Præ-
cionis ex- sidibus onus injunxerint, suspectos tutores re-
ceptione movendi, et in eorum locum alios non suspec-
repellant- tos substituendi, ut in Institutionibus Justi-
tur. niani, et in titulo Codicis, *de suspectis tutori-
bus vel curatoribus*, videri potest. Pontifex Gre-
gorius IX. in controversia, quæ per ipsum
soluta fuit in pluries laudato c. *Ex litteris*,
de conversione infidelium, utrùm videlicet filius
apud Judæam matrem remanere, an Christiano
patri tradi deberet, supradictam legum dispo-
sitionem præ oculis habuit, ut ex subjectis ejus-
dem verbis colligitur: *Non debet apud eas re-
manere personas, de quibus possit esse suspicio,
quod saluti vel vitæ insidientur illius; et con-
tra Judæam matrem pronunciavit, propter pe-
riculum perversionis: Materque pueri, si eum
remanere contingeret apud eam, posset illum
adducere ad infidelitatis errorem, in favorem
maximè Fidei Christianæ respondemus, patri
eumdem puerum assignandum. Hoc autem res-
ponsioni illi fundamentum præbet, non loquen-
dum scilicet de Tutoribus legitimis, ubi Testa-
mentarii adsunt, si Testamentarii ab exceptione
immunes sint; secus verò quando iidem excep-
tionem patiuntur præjudicii, damnique nota-
bilis, quod pupillo afferrent, cum Religionis
offensa; quemadmodum omnino contingeret,*

sia Cristiana, e la madre sia restata nell' in- ANNO
fedeltà, o nell' Ebraismo; come ampiamente, 1751.
riferendo le disposizioni delle Leggi Civili, di-
mostrano il Bossio *de Dote al c. 5. §. 2. n. 26.
e seg.*, il Cardinali de Luca *de Dote discours. 142.
num. 54.*

§. 24. Si ammette pure, come si deve am- I Tutori
mettere, che, generalmente parlando, non testamen-
hanno luogo i Tutori legittimi, quando vi sono tarj esclu-
i Testamenti; ma il punto consiste nel vedere, dono dal-
se ciò possa ammettersi, quando i Testamen- la tutela
tarj sono sospetti; dandosi anche ai Testamen- illegittimi
tarj, secondo le Leggi Romane, l'eccezione Non è
di sospetto, ed avendo esse incaricato in Roma così quan-
al Pretore, e nelle Provincie ai Presidi l'ob- sospetti i
bligo di rimuovere i tutori sospetti, come può Tutori
vedersi nelle Istituzioni di Giustiniano, e nel Testamen-
titolo del Codice: *de suspectis tutoribus vel cu- tarj.*
uratoribus. Il Pontefice Gregorio IX. nella con-
troversia da esso risolta nel più volte citato
cap. Ex litteris, de conversione infidelium, se
il figlio dovesse restare nelle mani della madre
Ebrea, o consegnarsi al padre Cristiano, ebbe
avanti gli occhi la sopradetta disposizione delle
leggi, come si raccoglie dalle seguenti di lui
parole: *Non debet apud eas remanere personas,
de quibus possit esse suspicio, quod saluti vel
vitæ insidientur illius; ed avendo sentenziato
contro la madre Ebrea, pel pericolo della per-
versione: Materque pueri, si eum remanere
contingeret apud eam, posset illum adducere ad
infidelitatis errorem, in favorem maximè Fidei
Christianæ respondemus, patri eumdem puerum
assignandum*: ciò dà fondamento alla risposta,
non potersi parlare de' Tutori legittimi, quando
vi sono i Testamentarij, se i Testamentarij sono
senza eccezione; ma non quando patiscono l'ec-
cezione del pregiudizio, e sono di danno no-
tabile al pupillo, ed offendono la Religione:
come per appunto succederebbe, se oggi si ri-
cusasse l'offerta dell' Ava Cristiana per non

PONT. si nunc Christianæ aviæ oblatio rejiceretur, ne
A. XII. jus impediretur eorum Judæorum, qui Tutores
Testamentarii existunt.

Nil ob- §. 25. Nonnullos fortasse audieris dicentes,
stat, quod quod si oblatio aviæ admittatur, res fiet, quæ
huius rei antea nunquam facta fuisse memoretur. Hoc
exempla idem Nobis objectum fuit; sed nihil planè ea
non ad- res Nos commovit, cum ne casus quidem ullus
sint. allatus fuerit, quo aviæ oblatio repudiata sit.

Cum autem res, quæ in quæstionem cadit,
non quidem tantummodo ratione dispicienda,
sed quoquo modo executioni mandanda sit,
et positiva necessitas adsit de ipsa in alteru-
tram partem discernendi; nullus relictus locus
est illius negligendæ, aut in aliud tempus dif-
ferendæ; sed videndum omnino est, quid se-
cundum justitiam fieri oporteat. Idem planè
contigit Gregorii XIII. tempore, quum scilicet
ipse decrevit, ut Avi ad Christi Fidem conversi
oblatio reciperetur, etiamsi mater dissentiret,
quemadmodum a Nobis plenè expositum fuit in
alia Epistola nostra ad Urbis Vices-Gerentem
conscripta; et relatum habetur, ut supra in-
nuimus, apud Sylvium, cui nunc adjungimus
Valentiam tom. 4. Commentariorum Theologicorum
disput. 4. quæst. 3. punct. 3. §. Quarto dico:
Etenim ne tunc quidem ante ejusmodi senten-
tiam a Pontifice prolatam contigerat, ut obla-
tio avi, dissentiente matre, recepta unquam
fuisset. Ergo et sententia illa nova extitit, et
tamen executioni demandata, et cum plausu
excepta fuit: Eademque dici potest aditum iis
aperuisse, qui in præsentia ad recipiendam aviæ
oblationem propensi sunt, quum pari jure
censeri debeant avus et avia in eo, quod per-
tinet ad curam non minus filii, quam filiorum
ipsius, cum hæc a familia sua per matrimo-
nium in viri familiam translata, primas in
hac partes unà cum illo obtinuerit. Et quo-
niam avi mentione redeunte, objectum illud
iterum redit, patriam potestatem penès eum-
dem, non autem penès aviam residere; non

Exem-
plum Avi
in paribus
circum-
stantiis.

Hujus
patriæ po-
testati æ-
quivalet

impedire il diritto degli Ebrei Tutori testamen-
tarj.

ANNO
1751.

§. 25. Avrà ella forse inteso motivarsi da ta-
luno, che, ammettendosi l'offerta dell'ava, si
farebbe un passo non mai fatto per l'addietro.
Noi pure abbiamo intesa la stessa cosa; ma
questa non ci ha fatta veruna breccia, non
essendosi nemmeno portato verun caso, in cui
sia stata rigettata l'offerta dell'ava: E non es-
sendo il punto, che dee risolversi, ideale, ma
pratico, e concorrendo la positiva necessità di
dover risolverlo o in un modo, o in un altro,
cessa ogni arbitrio di trascurarne, o differirne
la risoluzione, ed è d'uopo vedere ciò, che
esigge la giustizia. Lo stesso per appunto successe
nel tempo di Gregorio XIII. quando esso giu-
dicò, che si accettasse l'offerta dell'avo neofito,
ancorchè dissentisse la madre, come da Noi fu
pienamente dedotto nell'altra nostra Lettera
scritta a Monsignor Vice-Gerente; caso memo-
rato, come poc' anzi abbiamo detto dal Silvio,
a cui ora aggiungiamo il Valenza nel tom. 4. de'
suoi Commentari Teolog. disp. 4. q. 3. §. punct. 3. Quarto
dico: imperocchè nemmeno allora verificossi,
che prima della risoluzione del Pontefice si fosse
mai accettata l'offerta dell'avo, dissentiente la
madre. Essa dunque fu nuova, fu eseguita, e
fu ricevuta con applauso; ed essa pure può
dirsi, che abbia aperto l'adito a chi inclina ad
accettare oggidì l'offerta dell'ava; dovendo esser
uguali l'avo, e l'ava in ciò, che appartiene
alla cura non meno del figlio, che dei figli del
figlio, essendo essa passata dalla sua famiglia,
mediante il matrimonio, in quella del marito,
ed avendo fatto con lui nella famiglia la prima
figura. E perchè, facendosi menzione dell'avo,
ritorna sul tavoliere la risposta, che la paterna
potestà risiede nell'avo, e non nell'ava; non
dee poi parere strano, se sul tavoliere si rimette
la replica, non ostare, pel favore della Reli-
gione, il difetto della patria potestà a chi per della Re-

Non osta,
che non
vi sia e-
sempio
alcuno,
sopra ciò.

Vi è l'e-
sempio
dell'Avò
in simili
circostan-
ze.

Alla pa-
tria pode-
stà di
questo
equivale
il favore
della Re-

PONT. A. XII. favor Religionis in avia junctus alteri legitimo titulo.

mirum videri debet, si et Nos responsione illa denuò occurramus, videlicet favorem Religionis id præstare, ut patriæ potestatis defectus illi non officiat, qui alio cæteroquin legitimo titulo infantis oblationem facit; ad ea autem, quæ supra dicta sunt de communi opinione, qua mater filium, dissentiente patre, validè ac licitè baptizandum offert, etiamsi patria potestas in patre, non autem in matre sita sit, non injucundum fore arbitramur, si id adjungamus, quod ad rem hanc scribit Vasquez tomo 2. super 3. part. S. Thom. quæst. 68. art. 10. disput. 155. cap. 3. numer. 35. *Licet Jure Civili soli patri concessa sit patria potestas in filium, quod attinet ad aliquos effectus in ipso Jure peculiare, nempe ut pater usumfructum habeat in bonis filii, non autem mater, et ut suus hæres dicatur, ac proinde jure (ut dicunt) suitatis gaudeat, quod respectu matris non conceditur; tamen, quod spectat ad retinendum filium in suo consortio, et societate, ut illum nutriat, æquale videtur jus matris cum jure patris; ac proinde si alter consentiat, etiamsi sit mater, quia nimirum videtur ex consortio filii cum altero, nempe cum patre, ei damnum spirituale sequi, ratione commodi spiritualis, quod filio ex separatione provenit, consensus illius repugnantia alterius prævalere debet.*

Jus naturale matris in filiorum educatione non undequaque insuperabile ostenditur.

§. 26. Nisi Nos memoria fallit, nihil aliud modo reliquum est, quam ut quæstioni illi respondeamus, quomodo scilicet fieri possit, ut mater, quæ super educatione filii infantis jus habet ab ipsa natura derivatum, quod ideo naturale Jus appellatur, eo jure privari possit ab avia, quæ aliam auctoritatem in nepotem habere nequit, quam quæ ipsi a Jure Civili tribuitur. In quo illud forsitan satis esset respondere, præcipuum fundamentum illius præponderantia, quæ Avia facto tribuitur, in Religionis favore situm esse; quod autem hic quæritur, jam antea quæsitum fuisse in altero casu, quum scilicet Gregorius XIII. Avi factum

altro legitimo titolo fa l'offerta dell' infante. ANNO 1751. Poc' anzi si è riferita, ed esposta la comune opinione della madre, che, dissentiente il padre, offre validamente, e lecitamente il figlio al Battesimo, ancorchè la patria podestà sia nel padre, e non nella madre; ed ora pensiamo non dover esser discaro l'aggiungere ciò che scrive in questo proposito il Vasquez nel tom. 2. sopra la 3. parte di S. Tommaso qu. 68. art. 10. disput. 155. cap. 3. num. 35. *Licet Jure Civili soli patri concessa sit patria potestas in filium, quod attinet ad aliquos effectus in ipso Jure peculiare, nempe ut pater usumfructum habeat in bonis filii, non autem mater, et ut suus hæres dicatur, ac proinde jure (ut dicunt) suitatis gaudeat, quod respectu matris non conceditur; tamen, quod spectat ad retinendum filium in suo consortio et societate, ut illum nutriat, æquale videtur jus matris cum jure patris; ac proinde si alter consentiat, etiamsi sit mater, quia nimirum videtur ex consortio filii cum altero, nempe cum patre, ei damnum spirituale sequi, ratione commodi spiritualis, quod filio ex separatione provenit, consensus illius repugnantia alterius prævalere debet.*

§. 26. Se la memoria non ci tradisce, ora altro non resta, che rispondere al quesito, colla, che che si fa, come avendo la madre un diritto derivante dalla natura, e che perciò dicesi jus naturale, sopra l'educazione del figlio infame, possa essa restarne spogliata per fatto dell'ava, che sopra il nipote non può avere altra autorità, che quella, che le proviene dal Jus Civile. Basterebbe forse il rispondere, che la preponderanza del fatto dell'ava ha il suo principale fondamento nel favore della Religione; e che l'interrogazione ora promossa, fu anche promossa nell'altro caso dell'avo, il di cui fatto, secondo la risoluzione di Gregorio XIII., pre-

Per r. dissensui matris prevalere debere judicavit; nec
 A. XII. ullam de hujusmodi quæsito rationem habitam
 fuisse. Sed ut ad propositæ interrogationis no-
 dum propius accedamus, quærimus, utrum
 filii mancipiorum et eorum, qui pleno jure
 servi sunt, dissentientibus eorum parentibus,
 baptizari possint; Et quidem, si secundum
 communem opinionem responsum dandum sit,
 respondendum erit, posse. Iterum igitur quæ-
 rimus, num hujusmodi parentibus faveret, nec
 ne, jus naturale pro educatione filiorum suo-
 rum infantium; neque responderi posse arbi-
 tramur, eosdem naturali eorum jure in pro-
 prios filios caruisse. Quærimus denique, quo-
 modo filii prædicti baptizari possint sine con-
 sensu parentum, pro quibus stat jus naturale,
 quod immutabile dicitur: Verum, ut hujusmodi
 interrogationi responsum dari possit, ad Theo-
 logos recurrendum est. Respondent ipsi, jus
 patrum in filios infantes, pro eo, quod ad
 educationem pertinet, naturale dici posse du-
 pliciter ratione; vel scilicet quia a natura origi-
 nem habeat, vel quia lex naturæ jubeat, ut
 nemo alius eorum educationi, exclusis paren-
 tibus, se immiscere possit. Admittunt Theologi,
 jus illud primo sensu naturale esse, non autem
 secundo; ideoque concludunt, quod cum do-
 minium mancipii seu servi, ejusque filiorum,
 jure gentium in Dominum transferatur, po-
 test Dominus filios infantes a parentibus sepa-
 rare, eosque baptizandos jubere, etiamsi pa-
 rentes dissentiant. Ita edisserit Sylvius tom. 4.
 sup. 3. part. S. Thomæ quæst. 68. art. 10. concl.
 7., et ante eum satis solidè Suarez tom. 3. su-
 per 3. parte S. Thomæ quæst. 68. art. 10. disp.
 25. sect. 4. Quocirca, Jam verò nihil præter jus
 et fas postulare Nobis videmur, dum conten-
 dimus, quod quemadmodum naturæ jus non
 læditur, ubi, repugnantibus parentibus, ca-
 ptivorum filii Baptismus confertur, ita neque
 idem naturæ jus violari dicatur, quoties, nulla
 vi adhibita, ac petente persona, quæ id faciendi

Aliud est
 jus a na-
 tura ori-
 ginem du-
 cens, a-
 liud lex
 naturæ
 aliquid
 præci-
 piens, aut
 vetans.

Jus a na-
 tura tri-
 butum,
 quod
 jure gen-
 tium su-
 peratur,
 multo ma-

valse al dissenso della madre, e che dell' inter-
 rogazione non fu fatto verun conto. Ma per
 entrare nelle viscere del quesito, domandiamo,
 se i figli dei mancipi, o veri schiavi, si pos-
 sano battezzare dissentienti i loro genitori; e
 volendosi rispondere secondo la comune opinio-
 ne, è d' uopo rispondere di sì. Domandiamo, se ai
 predetti genitori assisteva il jus naturale dell'
 educazione de' loro figli nell' infantile età; nè
 vediamo come possa risponderci, che i predetti
 genitori fossero privi del loro diritto naturale
 sopra i proprj figli. Domandiamo finalmente,
 come possano i figli predetti esser battezzati
 senza il consenso de' genitori assistiti dal jus
 naturale, che si dice immutabile; e per rispon-
 dere a quest' interrogazione fa di mestieri il ri-
 correre ai Teologi. Rispondono essi, che il jus
 de' padri sopra i figli infanti in ordine all' edu-
 cazione può dirsi naturale in due maniere, o
 perchè ha l'origine dalla natura, o perchè il
 jus della natura obbliga, che niun altro possa
 porre mano nell' educazione, privandosene i
 genitori. Ammettono i Teologi, che il jus sia
 naturale nel primo senso, e non nel secondo;
 e però conchiudono, che trasportando il jus
 delle Genti nel padrone del mancipio, o sia
 dello schiavo, il dominio d' esso, e de' suoi
 figli, può il padrone separare i figli infanti
 dai genitori, e farli battezzare, ancorchè i ge-
 nitori dissentano. Così la discorre il Silvio nel
 Tom. 4. sopra la 3. parte di S. Tommaso qu. 68.
 art. 10. conclus. 7., e prima di lui assai profon-
 damente il Suarez nel tom. 3. sopra la 3. parte
 di S. Tommaso quæst. 68. art. 10. disput. 25.
 sect. 4. §. Quocirca. Non ci pare di pretender
 molto, quando pretendiamo, che, siccome non
 è offeso il jus naturale, quando, dissentienti
 i genitori, si dà il Battesimo agl' infanti de'
 schiavi, così nemmeno debba dirsi offeso lo
 stesso jus della natura, ogni volta che senza
 veruna violenza, ed a petizione di chi ha jus
 di farla, o si battezza, o si offre al Battesimo

ANNO
 1751.

Evvi l'e-
 sempio
 de' Geni-
 tori; che
 sono in
 servitù
 penale.

Altro è
 il diritto,
 che ha l'
 origine
 dalla na-
 tura, al-
 tro è il
 jus natu-
 rale che
 comanda,
 o proibisce.

Il diritto
 naturale,
 se si su-
 pera dal
 diritto
 delle gen-
 ti, molto
 più può
 superarsi

PONT. jus habeat, infans Hebraeus, dissentiente matre, aut sacro Fonte abluitor, aut baptizandus offertur; sicut enim pro primo casu militat Jus Gentium, ita pro altero favor Religionis, cujus vis eam Nobis obligationem imponit, ut eandem promoveamus, quantum, seclusa cujuslibet injuria, Nobis facere permissum est; veluti in praesentia continget, si oblatio Hebraei infantis, quae ab Avia sponte fit, recipiatur.

§. 27. Habes igitur, dilecte Fili, eas omnes rationes, quibus adducti sumus, ut eam, de qua quaestio est, oblationem recipiendam judicaveris, quemadmodum recipiendam judicamus; quae rationes et causae, sive per se singulae considerentur, sive, ut in casibus practicis fieri consuevit, conjunctim accipiantur, magni procul dubio ponderis, atque momenti sunt. Quod si in re dubia in favorem Fidei pronuntiandum esse constans regula est, quisnam erit, qui, perpensis tot propositis rationibus, materiam hanc saltem pro dubia habendam, adeoque in favorem aviae, quod idem est in casu, ac in favorem Religionis, decernendum non existimet? Novimus, dilectos Filios Sanctae Inquisitionis Consultores, tum sacrae Theologiae, tum Canonici Juris peritos, quorum suffragia validis rationibus innixa perlegimus, pro avia communiter censuisse. His concordans audivimus in Congregatione coram Nobis habita Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium sententias pro admittenda aviae oblatione. Quare tam sapientibus consiliis inharendo, huic Epistolae nostrae finem imponimus, oblationem aviae recipiendam esse decernentes, tibi que impertientes Apostolicam Benedictionem.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die xv. Decemb. MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

Pontifex jubet oblationem Aviae acceptari.

Dat. die
15. Dec.
1751.

l'infante Ebreo, dissenziente la madre; assistendo al secondo il favore della Religione, fondato sull'obbligo, che abbiamo, di promoverla, ogni volta che ciò si può fare senza veruna ingiustizia, come per appunto presentemente succede, accettandosi l'offerta dell'infante Ebreo, che si fa volontariamente dall'Ava.

§. 27. Ed ecco esposti a lei i motivi, pe quali abbiamo creduto, e crediamo doverci accettare l'offerta, che è in questione, motivi senza dubbio rilevanti, o ciascheduno d'essi si consideri a parte, o si prendano tutti insieme, come suol farsi giudicando de' casi pratici. E se è massima ben fondata, che in dubbio dee pronunziarsi a pro della Religione; e chi mai sarà, che a vista di tante ragione non debba almeno ammettere la materia per dubbia, e così conchiudere a pro dell'Avia, ch'è lo stesso che dire della Religione? Sappiamo, che i Consultori del Sant' Ufficio, e Teologi, e Canonisti, hanno comunemente opinato per l'Avia, avendo letti i loro ben fondati Voti. Abbiamo nella Congregazione tenuta avanti di Noi inteso uniforme il parere de' Cardinali, acciò si accetti l'offerta dell'Avia. Ed inerendo a' così savj sentimenti imponiamo fine a questa Lettera, ordinando, che si accetti l'offerta, e dando a lei l'Apostolica Benedizione.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die xv. Decemb. MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

ANNO
1751.
dal favore
della Re-
ligione, e
della sa-
lute dell'
anime.

I motivi
sin qui
esposti di-
mostrano
che debba
accettarsi
l'oblatio-
ne dell'
Ava.

O almeno
provano,
che la co-
sa è dub-
bia, e per-
ciò dee ri-
solversi a
favore
della Re-
ligione.

Questo
è stato il
parere de'
Consulto-
ri, e de'
Cardinali
del S. Of-
fizio.

Comanda
il Ponte-
fice s'ac-
cetti l'of-
ferta dell'
Ava.

Dat. die
15. Dec.
1751.

PONT.
A. XII.

LV.

SAC. CONGREG. RITUUM

Decreta super modo utendi Indulto Pontificalium Capitulo et Canonicis Ecclesie Archiepiscopalis Urbinaten. olim a Sede Apostolica concessa, approbantur, et confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proo-
mium.

IN Throno justitie super omnes Gentes Divina dispositione collocati, ad ea potissimum, quae ab Ecclesiarum Praesulibus pro extirpandis in Ecclesia Dei exortis abusibus, utiliorique commissi Gregis gubernio, provida ratione prius ordinata, et postea a Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Almae Urbis Congregationibus, quae vocis nostrae organa sunt, decreta fuerunt, sollicitudinis, et vigilantiae nostrae curas libenter convertimus; Illaque, dum Divino cultui, Pastoralique dignitati prodesse comperimus, Apostolicae nostrae confirmationis robore communimus, prout arbitramur in Domino salubriter expedire.

Indultum a Benedicto XIII. Urbinaten. exhibita Nobis nuper petito continetur. Capitulum, et Canonicis concessum.

§. 1. Sanè pro parte Venerabilis Fratris nostri Antonii Guglielmi moderni Archiepiscopi Urbinaten. exhibita Nobis nuper petito continetur. Benedictus Papa XIII. Praedecessor noster, per suas Litteras Apostolicas, tunc existentibus Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Urbinaten. ac Dignitates in ea obtinentibus, ut ipsi tam in Civitate, quam in Diocesi Urbinaten., absente, vel praesente

sente Archiepiscopo, sive interveniente Legationis Urbinatensis S. R. E. praefata Cardinali Legato de Latere, in Missis, Vesperis, ac Laudibus solemniter decantandis, ac etiam in Processionibus, Benedictionibus Candelarum, Cinerum, Palmarum, et Fontis Baptismalis, ac in reliquis Ecclesiasticis functionibus, in quibus sacra adhibentur Paramenta, Mitra, alisque Indumentis, et Paramentis tantum ad instar Abbatum usum Mitrae habitium, uti liberè, et licitè possent, et valent, Apostolica auctoritate perpetuò concesserat, et indulserat; eisque, ut in eorum Armis, et Insigniis Mitram apponi facere, et addere etiam valerent, licentiam, et facultatem dicta Apostolica auctoritate tribuerat, et impartitus fuerat; bon. mem. Thomas Maria Marelli, dum viveret, primum Archiepiscopus Urbinaten. et deinde Imolen. Episcopus, tempore, quo ipse dictae Ecclesiae Urbinaten. praesidebat, modum, et tenorem dictarum litterarum, tam in illarum interpretatione, quam in decernenda earum executione, praetereundo; easdem litteras, plura, licet in eis non expressa, continere, et comprehendere declaravit in gravissimum dignitatis Archiepiscopalis praedictum.

§. 2. Quapropter, ubi primum dictus Antonius Archiepiscopus praefatae Ecclesiae Urbinaten. certo tunc expresso modo Pastoris solatio destituta, eadem Apostolica auctoritate in Archiepiscopum praefectus fuit, sublatis prius per eum nonnullis abusibus in celebratione Divinorum Officiorum inventis, animum suum ad alios abusum, qui respiciebant usum Pontificalium, aliarumque prerogativarum exercitium, quas tunc existentes Capitulum, et Canonicis dictae Ecclesiae, ac Dignitates in ea obtinentes sibi indebitè arrogaverant, removendos convertit. Idcirco dilecto Filio moderno dictae Ecclesiae Praeposito significavit, quod ad iudicium Congregationis ejusdem S. R. E. Cardinalium super Ritibus Ecclesiasticis praepositorum deferri poterat,

ANNO
1752.

Ejus Indulti intelligentia ultra debitos fines extenditur.

Lis, et controversia inter modernum Archiepiscopum, et Capitulum agitata coram Congreg. Sac. Rit.

PONT. quænam prærogativæ dilectis quoque Filiis Capitulo, et Canonicis dictæ Ecclesiæ, ac Dignitates in ea obtinentibus prædictis, vigore dicti Indulti, competere. Sed perspicuus ipse Antonius Archiepiscopus, quod Capitulum, et Canonici ejusdem Ecclesiæ, ac Dignitates in ea obtinentes præfati, moras nectendo, nil aliud cupiebant, quàm in possessione prætensarum prærogativarum se confovere, censuit, pro muneris sui debito, ac Archiepiscopalis Dignitatis defensione, singula controversiarum Capita, in infrascriptis r3. Dubiis disposita, et inter partes concordata, ac a dilecto similiter Filio nostro Prospero Sancti Georgii ad Velum aureum ejusdem S. R. E. Diacono Cardinali Columna de Sciarra nuncupato, in controversia hujusmodi Ponente, subscripta, eidem Congregationi proponere.

Dubia in §. 3. Quorum Dubiorum tenor est, qui sequitur, videlicet :
Congreg. proposita.

Primo : *An Dignitates, et Canonici Metropolitanæ Ecclesiæ Urbinatæn. uti possint Annulo, Cruce pectorali cum gemmis, Caligis, Sandaliis, et Chyrothecis, præsertim auro ornatis, in casu etc.*

II. *An eadem Dignitates, et Canonici Pontificaliter celebrantes uti queant Faldistorio, et quatenus negativè, quomodo sedere debeant?*

III. *An Faldistorium debeat esse coopertum oloserico coloris currentis, seu simplici panno?*

IV. *An uti valeant Palmatoria, seu Bugia in Pontificalibus, et an in Missis lectis, seu privatis?*

V. *An liceat eisdem in Missa Pontificali Populum salutare, dicendo : Pax vobis, loco dicendi : Dominus vobiscum?*

VI. *An post Missas, Vesperas, aut Matutinum in Pontificalibus celebratum, possint ipsi solemnem dare Benedictionem, dicendo : Sit nomen Domini benedictum; seu potiùs simplicem Benedictionem tantum post Missam, dicendo :*

Benedicat vos Omnipotens Deus cum unico, seu cum trino signo Crucis?

ANNO
1752.

VII. *An Dignitates, et Canonici in Missis, aut Vesperis in Pontificalibus celebratis, benedicendo populum cum Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, dare possint trinam Benedictionem, vel unicam tantum dare debeant?*

VIII. *An eadem Dignitates, et Canonici in diti Mitra, aliisque Paramentis ad instar Abbatum, etiamsi Missas, aut Vesperas in Pontificalibus non celebraverint, dare possint trinam Benedictionem?*

IX. *An possint Pontificaliter celebrare Missas in Ecclesiis Monialium absque consensu Archiepiscopi?*

X. *An in vestitionibus, et velationibus Monialium factis de commissione Archiepiscopi, uti possint Mitra?*

XI. *An in Metropolitana Ecclesia uti possint Mitra, et Pontificaliter celebrare, in Missis Defunctorum?*

XII. *An in Insigniis, et Armis suæ Familiæ, appositis, vel apponendis in Paramentis sacris, aliisque rebus Ecclesiam concernentibus, loco Mitræ, vel unâ cum ipsa, Pileum apponere valeant?*

XIII. *An dictæ Dignitates, et Canonici in Processionibus Sanctissimi Corporis Christi incedere possint capite Mitru cooperto?*

§. 4. Et Sacra eadem Congregatio, utraque Rescripta Parte scripto et voce informante audita, visisque super singulis præmissis dubiis edita.

Ad Primum : *Affirmativè juxta modum : modus est, quod in Missis solemniter decantandis solus Celebrans uti possit enuntiatis Indumentis auro non ornatis, nec non annulo cum unica gemma, et Cruce pectorali sine gemmis, et ampliùs.*

Ad II. *Negativè, et sedere debeant in scamno cooperto tapete, vel panno currentis coloris, et ampliùs.*

- POST. Ad III. *Provisum in secundo, et amplius.*
 A. XII. Ad IV. *Negative, et amplius.*
 Ad V. *Negative, et amplius.*
 Ad VI. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, cum unico signo, et amplius.*
 Ad VII. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, cum unica tantum et amplius.*
 Ad VIII. *Negative, et amplius.*
 Ad IX. *Negative, et amplius.*
 Ad X. *Negative, et amplius.*
 Ad XI. *Negative, et amplius.*
 Ad XII. *Affirmative quoad Mitram tantum, et amplius.*
 Ad XIII. *Negative, et amplius.*
Et ita decrevit, ac servari mandavit die 29. Januarii 1752.

M. Marefusus Sac. Rituum
 Congr. Secretarius.

Archiepiscopus
 supplicat
 pro confirmatio-
 ne Apostolica.

§. 5. Cum autem, sicut eadem petitio sub-
 iungebat, ea, quæ Sedis Apostolicæ munimine
 roborantur, firmiter subsistant, et exactius ab
 omnibus observari soleant; proptereaque dictus
 Antonius Archiepiscopus, ne adversus decre-
 tum, et mandatum ab eadem Congregatione
 super præmissis, ut præfertur, edita, quidquam
 unquam sub quovis prætextu a modernis, et
 pro tempore existentibus Capitulo, et Canoni-
 cis dictæ Ecclesiæ, ac Dignitates in ea obti-
 nentibus, opponi, seu illa impugnari, aut eis
 contradici queat, plurimum cupiat, decretum,
 et mandatum huiusmodi, pro majori illorum
 validitate, et subsistentia, ac inviolabili obser-
 vantia, per Nos, et Sedem Apostolicam præ-
 fatam perpetuò, ut infra, opportunè appro-
 bari, et confirmari: quare pro parte prædicti
 Antonii Archiepiscopi Nobis fuit humiliter sup-
 plicatum, quatenus ei in præmissis opportunè
 providere de benignitate Apostolica dignemur.

Pontifex præmissa approbat
 §. 6. Nos igitur, qui dignum et rationi con-
 sonum arbitramur, honestis votis, et petitio-
 nibus huiusmodi annuere et abusus prædictos,
 potius

potius a vanitate, quàm a pietate Ministrorum
 introductos, remove sinceris desideramus af-
 fectibus, eidem Antonio Archiepiscopo specia-
 lem gratiam facere volentes, illiusque zelum,
 et pietatem debitis laudibus commendantes, ip-
 sumque a quibusvis suspensionis, et interdicti,
 aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœ-
 nis a jure, vel ab homine quavis occasione,
 vel causa latis, si quibus quomodolibet inno-
 datus existit, ad effectum præsentium dumtaxat
 consequendum, harum serie absolventes, et abso-
 lutum fore censentes, huiusmodi supplicationi-
 bus inclinati, decretum, et mandatum huius-
 modi ab eadem Congregatione super præmissis,
 ut præfertur, edita, tanquam Dignitatis Archie-
 piscopalis respicientia, ac ad abusus in Ecclesia
 Dei removendos tendentia, Apostolica auctori-
 tate tenore præsentium perpetuò approbamus,
 et confirmamus, iisque perpetuæ, inviolabilis,
 et irrefragabilis Apostolicæ firmitatis robur,
 vim, et efficaciam adjicimus, illaque a præfatis
 modernis, et pro tempore existentibus Capitu-
 lo, et Canonicis dictæ Ecclesiæ, ac Dignitates
 in ea obtinentibus, aliisque omnibus, et sin-
 gulis, ad quos nunc spectat, et pro tempore
 quomodolibet spectabit in futurum, firmiter,
 et inviolabiliter observari, et adimpleri, nec
 ab illorum observantia, et adimplemento hu-
 jusmodi ullo unquam tempore resiliri, aut re-
 cedi debere.

§. 7. Easdemque præsentibus semper, et per-
 petuò validas, et efficaces existere, et fore, ac pro
 nullo unquam tempore de subreptionis, obre-
 ptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis no-
 stræ, vel alio quocumque defectu notari, im-
 pugnari, invalidari, retractari, aut in jus, vel
 controversiam vocari; nec sub quibusvis simi-
 lium, vel dissimilium gratiarum revocationibus,
 suspensionibus, limitationibus, derogationibus,
 aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, et
 Sedem Apostolicam prædictam sub quibuscum-
 que tenoribus, et formis, ac cum quibusvis

ANNO
 1752.
 et confir-
 mat, ac
 perpetuò
 servari
 mandat.

Clausula
 pro præ-
 sentium
 Littera-
 rum vi-
 gore.

PO. RT. A. XII. clausulis, et decretis, etiam Motu proprio factis, et faciendis comprehendere, vel confundi, sed semper ab illis excipi, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenariè reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data per præfatum Antonium Archiepiscopum, et successores suos dictæ Ecclesiæ Urbinaten. Præsules pro tempore existentes, quoadcumque eligendos, concessas fore, et esse, suosque plenarios effectus sortiri, et obtinere.

Aliter §. 8. Sicque, et non alias per quoscumque iudicari. Iudices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac præfata S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuncios, iudicari, et definiri debere; et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Contra- §. 9. Non obstantibus quibusvis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibus, Universalibusque Conciliis editis, vel edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit, dictæ Ecclesiæ Urbinaten. etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Litteris Apostolicis, quibusvis personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet forsitan concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, et expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro plenè, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissimè, et plenissimè, ac specialiter, et expressè, necnon opportunè, et validè, ad præmissorum validissimum effectum, hac vice dum-

taxat, harum quoque serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. ANNO 1752.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, approbationis, confirmationis, roboris adjectionis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Sanctio.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majori. Dat. die rem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLII. 28. Febr. tertio Kalendas Martii, Pontificatus Nostri Anno 1752. Duodecimo.

J. C. Travagli.

X.

I. Miliatus.

I. Smachers.

Loco ✕ Plumbi.

L. Eugenius.

PONT.
A. XII.

LVI.

INDULGENTIARUM

Nova concessio, pro personis Sæcularibus utriusque Sexus, tam Tertio Ordini S. Francisci de Paula adscriptis, quàm Chordigeris ejusdem Sancti Funiculum Benedictum deferentibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

*Ad perpetuam rei memoriam.*Proc.
mum.

INEXHAUSTI Ecclesiæ Thesauri administrationem et dispensationem, Dei voluntate Nobis commissam, summa, qua decet, fide, ac diligentia gerere satagentes, dubia quæque, et incertitudines circa Indulgentias, et spirituales Gratias a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, piis maximè Personarum cœtibus concessas, ne Christifidelium animi nutantes in incerta ferantur, ac ob id eorum languescat charitas et fides, declarare, ac etiam quandoquæ novis ex integro factis concessionibus, de medio tollere non omisimus; et quoties id ipsum simile causa Nobis fidenter exposita suadere dignoscuntur, eandem viam insistentes, spiritualibus piorum Institutorum profectibus, et Christifidelium devotioni consulere non recusamus.

Instantia
facta Pon-
tifici pro
nova con-
cessione
Indulgen-
tiarum

§. 1. Cum itaque dilectus Filius Julius Malmusius Presbyter Ordinis Sancti Francisci de Paula Minorum nuncupatorum expressè Professus, ejusdemque Ordinis modernus Procurator Generalis, seu Zelosus nuncupatus, Nobis nuper supplicaverit, ut Indulgentias, et pecca-

torum remissiones Personis utriusque sexus Sæcularibus, tam *Tertiariis* nuncupatis, quàm aliiis Cingulum laneum dicti S. Francisci gerentibus, *Chordigeris* nuncupatis, competentes, quemadmodum Nos ipsi superiori anno ad præfiniendas Indulgentias Fratrum, et Sororum Tertii etiam Ordinis Sæcularis S. Francisci de Assisio nuncupati peculiaribus nostris Litteris incipientibus: *Ad Romanum Pontificem*: sub datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Idibus Martii, Pontificatus Nostri Anno undecimo præstitimus, præfinire etiam et edicere dignaremur; Nos dicti Julii supplicationem non modo congruam, sed etiam necessariam quodammodo agnoscentes, ex quo videlicet Ven. Dei Famulus Innocentius Papa XI. Prædecessor noster in generali Decreto super Indulgentiis die VII. Martii Anni Domini MDCLXXVIII. per ipsum edito, inter apocryphas Indulgentias, nonnullas etiam recensendas judicavit, quæ in aliquibus tunc impressis Foliis asserebantur iis concessæ, qui Cingulum prædicti S. Francisci de Paula gerentes, *Chordigeri* dicuntur; ipsius Julii precibus annuentes, Tertiariorum tamen seorsim a Chordigeris hujusmodi ratione habita, circa Indulgentias, tam illis, quàm hisce deinceps competituras, harum nostrarum Litterarum tenore, ut infra, stabilire in Domino judicavimus.

§. 2. Sanè præter Regulam Fratibus sui Ordinis, Minimis nuncupatis, nec non Monialibus, præstitutam, idem Sanctus Franciscus de Paula, exemplum forsitan prædicti Sancti Francisci de Assisio præ oculis habens, aliam quoque utriusque sexus Sæcularibus Personis, Tertiaris, ut præfertur, nuncupatis, aptatam edidit Regulam, ab Alexandro VI. et Julio II. Romanis Pontificibus etiam Prædecessoribus nostris, ut accepimus, approbatam. Cui quidem Regulæ, ac Tertio Ordini Sancti Francisci de Paula, omissis iis, quæ de aliis illustribus Personis enarrantur, adscriptum olim et aggregatum fuisse novimus S. Franciscum Salesium Episco-

ANNO
1752.
Tertiariis
S. Fran-
cisci de
Paula, et
illius
Chordige-
ris.Pontifex
agnoscit
hujus in-
stantiæ
necessita-
tem, et
precibus
annuit,
Tertiario-
rum a
Chordige-
ris seorsim
habita
ratione.De Regu-
la Tertia-
riis a S.
Francisco
de Paula
proposita

®

POST. Vita per Augustum etiam Salesium illius ex
A. XII. Fratre Nepotem conscripta Lib. IX. pag. 405.
*Cinctus est igitur in Monasterio Divi Andreae ab
Antonio Biluaco Superiore, et in Fratrum nume-
rum relatus etc. Deinceps cum ex Minimis ali-
quis inter eundem offenderet. Cingulum illud
trahens ex perula: Videte, inquit, num ego
Frater vester sim; atque re vera, non solo no-
mine, sum Minimus.*

Tertiariis utriusque sexus Sæcularibus Indulgentias indulget, id est Plenariam in ingressu, et quater in anno, ac in mortis articulo.

§. 3. Hisce igitur utriusque sexus Sæcularibus Personis prædictam Regulam S. Francisci de Paula pro Tertiariis conditam professuris, et in Tertium Ordinem hujusmodi ingressuris, die eorum, et earum ingressus, si verè pœnitentes, et confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, Plenariam, nec non iisdem nunc et pro tempore existentibus ejusdem Tertii Ordinis Fratribus, et Sororibus, verè pœnitentibus, et confessis, ac Sacra Communione refectis, qui in Dedicationis S. Michaëlis Archangeli, ac in ejusdem S. Francisci de Paula, et dicti S. Francisci Salesii, nec non Commemorationis Sanctorum Omnium die prima Novembris Festis diebus, a primis Vesperis usque ad occasum Solis dierum hujusmodi, Ecclesiam aliquam Ordinis Fratrum Minimorum prædictorum, vel in ejus defectum, in Civitate vel loco, ubi ipsi tunc degent, aliam quancumque hujusmodi Civitatis, vel loci Ecclesiam devotè visitaverint, et inibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, et Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; singulis præfatis diebus, quibus id egerint, etiam Plenariam; in cujuslibet verò eorum mortis articulo, si verè pariter pœnitentes, et confessi, ac sacra Communione refecti, vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, Sanctissimum JESU Nomen, ore, si potuerint, sin minus corde, devotè invocaverint, Plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgen-

tiam, et remissionem misericorditer in Domino ANNO concedimus, et impertimur. 1752.

§. 4. Iisdemque tam in Civitatibus, et locis, ubi dictæ Ecclesiæ Fratrum Ordinis Minimorum existunt, quàm alibi ubivis commorantibus, qui singulis Quadragesimalibus, et aliis Anni diebus, in quibus Stationes Ecclesiarum Urbis et extra illius muros sitarum occurrunt, prout in Missali Romano descriptæ sunt, aliquam primodicti Ordinis, si ibi fuerit, alioquin aliam ejusdem Civitatis, vel loci, ubi eos pro tempore residere, vel morari contigerit, Ecclesiam devotè visitaverint, et, ut præfertur, oraverint, ut easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur, si iisdem Stationum temporibus et diebus, singulas Ecclesiæ dictæ Urbis, et extra illius muros hujusmodi, pro iisdem Stationibus, et Indulgentiis consequendis destinatas, personaliter visitarent, concedimus, et indulgemus.

§. 5. Ipsis quoque verè pœnitentibus, et confessis, sacraque Communione refectis, qui in Festis Nativitatis Domini Nostri JESU CHRISTI Resurrectionis Dominicæ, et Pentecostes, ac Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, et Assumptionis Beatissimæ Virginis Mariæ, Apparitionis S. Michaëlis Archangeli, nec non Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomæ, Philippi et Jacobi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis et Judæ, et Mathiæ, aliquam Ecclesiam, ut supra, visitaverint, ibique, ut præfertur, oraverint, quo die præfatorum id egerint, septem annos et totidem Quadragenas de injunctis eis, vel aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus.

§. 6. Quo verò ad alios supradictos ejusdem De Chor. S. Francisci de Paula *Chordigeros* nuncupatos, digeros qui non quidem Regulam Tertii Ordinis ipsius instituti Sancti Francisci profitentur, sed Cingulum, seu Funiculum laneum ab aliquo ex Fratribus primodicti Ordinis Professis, seu alio quocum-

Et Indulgentias Stationum Urbis.

Ac in aliis 18. diebus 7. annorum etc.

РОКЪ.
А. XII.

que, ad id a Superioribus Regularibus deputato, benedictum, sibi que cinctum deferunt: Etsi de hac Institutione nullum extet authenticum monumentum, et piè solummodo credatur, prædictum Sanctum Fundatorem adhuc in humanis agentem, Personis utriusque sexus devota ad eum affectione et obsequio recurrentibus, licet in prædicto Tertio Ordine nequam professis, Cingulum seu Funiculum laneum a se benedictum, ac illi similem, quem ipse deferebat, dare solitum fuisse; Certum porro est, subsequentibus temporibus pium huic morem magis magisque invaluisse; Cumque Romani Pontifices prædecessores nostri hac de re edocti, ac Ecclesiarum Præsules id ipsum in suis Civitatibus et Diocesisibus factitari non ignorantes, nunquam piæ huic Institutioni obsequendum, aut adversandum judicaverint; Nos sanè nullum eidem obstaculum aut impedimentum afferre intendimus; sed ad omnem tollendam confusionis occasionem, quemadmodum iis, qui supradictum Tertium Ordinem Sancti Francisci de Paula profitentur, proprias Indulgentias harum serie impertiti fuimus; ita et alterius Instituti Personis, quæ simpliciter Cingulum seu Funiculum prædictum deferunt, Chordigerique nuncupantur, ipsarum præsentium tenore, proprias quoque, ac certas ab ipsis lucrandas Indulgentias assignare decrevimus.

Eis proprias Indulgentias impertitur: videlicet Plenariam in actu susceptio- nis Cinguli et in Festo S. Francisci, ac in articulo mortis.

§. 7. Cæteris igitur utriusque sexus Christianis fidelibus, etiamsi Tertium Ordinem prædictum professi non fuerint, qui cingulum seu Funiculum laneum, quem vocant S. Francisci de Paula, a modernis et pro tempore existentibus Ordinis Minimorum Superioribus, vel ab alio Presbytero ejusdem Ordinis Professore, seu alio quocumque ab iisdem Superioribus deputato benedictum, et ab eis susceperint, ea die, qua verè poenitentes et confessi, ac Sacra Communione refecti, primò id egerint, Plenariam: Præterea eisdem utriusque sexus Chor-

digeris verè quoque poenitentibus, et confessis ac Sacra Communione refectis, qui in Festo prædicti S. Francisci de Paula, a primis Vesperis usque ad occasum Solis, Ecclesiam aliquam Fratrum Ordinis Minimorum, vel in ejus defectum aliam quancumque Civitatis vel Loci, ubi eos pro tempore degere contigerit, devotè visitaverint, ibique, ut præfertur, oraverint, etiam Plenariam: Item eisdem, dum in articulo mortis constituti, verè poenitentes, et confessi, ac Sacra Communione refecti, vel quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, Sanctissimum JESU Nomen corde, si ore non potuerint, devotè invocaverint, itidem Plenariam omnium peccatorum suorum remissionem et Indulgentiam concedimus et impertimur: Nec non, ut quisquis eorum et earum, præfatum Cingulum seu Funiculum benedictum deferens, semel in die, si in honorem Domini Nostri JESU CHRISTI, et Sanctorum Apostolorum ejus, piæ, ut præfertur, preces effuderint, quo die id egerint, Centum dierum Indulgentiam consequatur, concedimus pariter et indulgemus.

§. 8. Denique tam primodicti Tertii Ordinis, quam alterius pii Instituti prædicti Personis Sæcularibus utriusque sexus, quoties ipsi, et quilibet eorum Missis et aliis Divinis Officiis in Ecclesiis celebrandis, et recitandis devotè interfuerint, ac pauperes hospitio susceperint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint, vel etiam, qui corpora Defunctorum ad sepulturam associaverint, aut quascumque Processiones de licentia Ordinarii faciendas, Sanctissimumque Eucharistiæ Sacramentum, tam in Processionibus, quam cum ad infirmos, vel alias quocumque et quandocumque pro tempore deferretur, comitati fuerint, vel impediti, Campana ad id signo dato, semel Orationem Dominicam, et Salutationem Angelicam dixerint, aut quinque Orationem et Salutationem eamdem pro

ANNO
1752.

Et pro aliquibus præcibus Centum dierum quotidiana.

Indulgentias item communitè Tertiaris et Chordigeris concedit, id est LX. dierum pro singulis operibus piis.

PONT. necessitatibus Sanctæ Matris Ecclesiæ, sive pro
A. XII. Animabus Defunctorum tam ejusdem Tertii
Ordinis, quàm Chordigerorum præfatorum re-
citaverint, aut devium aliquem ad viam salutis
reducerint, et ignorantes præcepta Dei, et
quæ ad salutem sunt, docuerint, aut quod-
cumque aliud pietatis, vel charitatis opus exer-
cuerint; Toties pro quolibet prædictorum ope-
rum exercitio, sexaginta dies de injunctis eis,
seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in
forma Ecclesiæ consueta relaxamus.

Omnes Indulgen-
tias, ut
supra,
concessas
applicari
posse A-
nimabus
Purgato-
rii per-
mittit.

§. 9. Eisdemque non solum Tertiariis, sed
etiam Chordigeris, ut omnes et singulas In-
dulgencias, et peccatorum seu pœnarum re-
missiones et relaxationes hujusmodi, ab ipsis,
ut præfertur, respectivè consequendas, etiam
pro Animabus Christifidelium Defunctorum,
quæ Deo in charitate conjunctæ ex hac luce
migraverint, per modum suffragii applicare
possint, misericorditer in Domino concedimus
et indulgemus.

Revocat
omnes a-
lias Indul-
gencias
Tertiariis
et Chordi-
geris con-
cessas.

§. 10. Cæterum alias omnes et singulas In-
dulgencias et peccatorum remissiones Personis
utriusque sexus tam prædicto Tertio Ordini S.
Francisci de Paula adscriptis, quàm Chordi-
geris præfatis, sive directè et immediatè, sive
promiscuè, aut alio quocumque modo, etiam
per communicationem cum Minimorum præ-
dictorum, et aliorum Mendicantium Fratrum
Ordinibus, tam vigore Privilegiorum, et Lit-
terarum Apostolicarum, quàm vivæ vocis ora-
culo, aut aliàs quovis modo per quoscumque
Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac
Nos, et Apostolicam Sedem hactenus conces-
sas, confirmatas, approbatas, et innovatas,
eisque hucusque competentes, seu per eos præ-
tensas, earundem præsentium tenore revoca-
mus, cassamus, abolemus, annullamus, et
abrogamus.

Clausula §. 11. Præsentes autem Litteras, tam quoad
concessionem superius factas, quàm quoad re-
vocationem, et abolitionem hujusmodi, etiamsi

eidem Tertio Ordini S. Francisci de Paula ad-
scripti, et Chordigeri præfati, seu alii quicum-
que in præmissis interesse habentes, vel ha-
bere quomodolibet prætendentes, eisdem non
conseuerint, nec ad ea vocati aut auditi fue-
rint, nullo unquam tempore impugnari, seu
de voluntatis nostræ defectu, aut subreptionis,
obreptionis, aliove quolibet vitio notari; vel
adversus eas a peritionis oris, restitutionis in
integrum, aliudve juris vel facti remedium
impetrari posse: sed semper et perpetuè fir-
mas et efficaces existere et fore, suosque ple-
narios et integros effectus sortiri et obtinere,
ac iis, quorum favorem concernunt, in omni-
bus et per omnia plenissimè suffragari, et re-
spectivè ab iis, ad quos pertinet, inviolabili-
ter observari; sicque, et non aliter, per quo-
cumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam
S. R. E. Cardinales Indulgentiis et Sacris Re-
liquiis præpositos, aliosque etiam de Latere Le-
gatos, et Apostolicæ Sedis Nuntios, de præ-
missis judicari, interpretari, ac definiiri debere
decernimus, atque irritum et inane si secus a
quoquam cujuslibet auctoritatis præsidio scien-
ter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 12. Quocirca Venerabilibus Fratribus no-
stris Ecclesiarum Episcopis, aliisque Locorum
Ordinariis, nec non prædictæ Apostolicæ Sedis
Nuntiis, et S. Officii Inquisitoribus, harum
quoque serie, et dicta auctoritate committi-
mus et mandamus, ut nullas alias Indulgen-
tias, seu peccatorum remissiones, præter præ-
missas, per quoscumque, tanquam prædicto
Tertio Ordini S. Francisci de Paula, et Chor-
digeris hujusmodi, specialiter, et intuitu eo-
rum Institutu, competentes, vulgari, nunciari,
aut proponi permittant: Sed ipsarum præsen-
tium tenorem per ipsos fideliter, ut par est,
observari faciant; Et si qui fortè contumaces,
vel rebelles fuerint, aut quovis modo præsen-
tibus contradixerint, omnibus juris remediis,
appellatione postposita, compescant.

ANNO
1752.

Committitur
Episcopis etc.
ut pro
præsen-
tium ob-
servantia
invigilent

PONT. §. 13. Non obstantibus Constitutionibus et
A. XII. Ordinationibus Apostolicis, nec non Nostra, et
Derogatio contrariis Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quasito
non tollendo, ac ejusdem Tertii Ordinis S. Fran-
cisci de Paula, ac, si quæ sint, prædictorum
Chordigerorum, etiam juramento, confirma-
tione Apostolica, vel quavis firmitate alia ro-
boratis statutis, et consuetudinibus: Privilegiis
quoque, Indultis, et Litteris Apostolicis præ-
dicto Tertio Ordini S. Francisci de Paula, et
Personis ei adscriptis in contrarium præmisso-
rum forsitan concessis, confirmatis, et innova-
tis: Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro
illorum sufficienti derogatione, de illis, eorum-
que totis tenoribus, specialis, specifica, et ex-
pressa, ac de verbo ad verbum, non autem
per clausulas generales idem importantes, men-
tio, seu quævis alia expressio habenda foret,
tenores hujusmodi præsentibus pro expressis
habentes, illis aliàs in suo robore permansu-
ris, specialiter et expressè derogamus, cæteris-
que contrariis quibuscumque.

Fides præ-
standa
transum-
ptis.

§. 14. Volumus autem, ut præsentium Tran-
sumptis etiam impressis, ac pro tempore exi-
stentis Procuratoris Generalis seu Zelosi dicti
Ordinis, vel alicujus Notarii publici manu
subscriptis, et alicujus Personæ in Dignitate
Ecclesiastica constitutæ, vel pro tempore etiam
existentis Correctoris Generalis ejusdem Ordi-
nis sigillo munitis, eadem fides adhibeatur,
quæ præsentibus ipsis haberetur, si forent
ostensæ.

Sanctio
penalis.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostræ concessionis, impertitio-
nis, indulti, relaxationis, revocationis, aboli-
tionis, decreti, derogationis, et voluntatis in-
fringere, vel ei ausu temerario contraire. Si
quis autem hoc attentare præsumpserit, indi-
gnationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Pe-
tri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit in-
cursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno ANNO
Incarnationis Dominicæ MDCCLII. tertio Ka- 1752.
lendas Martii, Pontificatus Nostri Anno Duo- Dat. die
decimo. 28. Febr.
1752.

D. Card. Passioneus.

J. Datarus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

PONT.
A. XII.

LVII.

DE BONIS ECCLESIARUM,

Quæ semel ab Infidelibus occupata, deinde
in Christianorum potestatem devenerunt.

*Epistola ad Rev. P. Nicolaum Lercari Sac.
Congregationis de Propaganda Fide Se-
cretarium conscripta, occasione Postula-
torum a R. P. Archiepiscopo Antibarensi
eidem Congregationi propositorum.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.*

URBEM Antibarum, italicè *Antivari*, eo no-
mine appellatam, propterea quod in ora illius
regionis, quæ nunc *Albania* dicitur, contra Ba-
rium Apuliæ civitatem constituta sit, jamdu-
dum, ut nosti, Othomanicæ Dominationis ju-
gum premit, ab anno scilicet 1571. ut testatur
Reipublicæ Venetæ Senator Jacobus Diedo in
nitida, quam nuper edidit, *Historia ejusdem
Reipublicæ tom. 2. lib. 7. pag. 261.* Neque Venetis
datum est, illius possessionem recuperare,
magno licet virtutis conatu, tum anno 1648.
tum etiam anno 1717. in id incubuerint, ut
idem Historicus prosequitur. De hac Urbe P.
Daniel Farlatus *tom. 1. Illyrici Sacri, in Pro-
legomenis part. 2. cap. 5. §. 3. pag. 150.* ita scri-
bit: *Antibarum Urbs prisca ignota, quod sæ-
culis posterioribus condita fuit e regione Bari
civitatis Apuliæ, a qua denominata est, quasi
contra Barium; idemque Auctor subdit, Dio-
clea urbe in ruinis jacente, Archiepiscopalem
illius titulum translatum fuisse Antibarum; et*

ANNO
1752.

SOPRA I BENI

LVII.

Delle Chiese, occupati già dagl' Infedeli, e
poi venuti in potere de' Cristiani.

*Lettera scritta da N. S. a Monsig. Niccolò
Lercari Segretario della Congregazione de
Propaganda Fide, a motivo d' alcuni
Quesiti proposti da Monsignor Arcivescovo
d' Antivari alla stessa Congregazione.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.*

LA Città d' Antivari, che in latino dicesi *Della si-
Antibarum*, per esser situata dirimpetto alla tuazione
Città di Bari, Città della Puglia, si ritrova della Cit-
come bene Ella sa, da molto tempo in qua, tà di An-
cioè dal 1571. sotto il giogo della Potenza Ot- tivari, e
tomana, come espone il moderno Senatore Gia- suo stato
como Diedo nella sua bella Storia della Repub- civile ed
blica di Venezia *al tom. 2. lib. 7. pag. 261.* non Ecclesia-
essendo riuscito ai Veneziani nel 1648. e nem- stico.
meno nel 1717. di poterla recuperare, ancorchè
con molto valore ne tentassero l' impresa, come
prosegue lo stesso Storico. Il Padre Daniele
Farlato *nel tom. 1. del suo Illyrico Sacro nei
Prolegomeni part. 2. cap. 5. §. 3. pag. 150.* così
scrive: *Antibarum Urbs prisca ignota, quod
sæculis posterioribus condita fuit e regione Bari
Civitatis Apuliæ, a qua denominata est, quasi
contra Barium; e lo stesso Autore aggiugne,
essere stato trasferito da Dioclea, Città rovi-
nata, ad Antivari il titolo Arcivescovile, e leg-
gersi ancora in una Bolla d' Alessandro II. i*

PONT.
A. XII.

LVII.

DE BONIS ECCLESIARUM,

Quæ semel ab Infidelibus occupata, deinde
in Christianorum potestatem devenerunt.

*Epistola ad Rev. P. Nicolaum Lercari Sac.
Congregationis de Propaganda Fide Se-
cretarium conscripta, occasione Postula-
torum a R. P. Archiepiscopo Antibarensi
eidem Congregationi propositorum.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.*

URBEM Antibarum, italicè *Antivari*, eo no-
mine appellatam, propterea quod in ora illius
regionis, quæ nunc *Albania* dicitur, contra Ba-
rium Apuliæ civitatem constituta sit, jamdu-
dum, ut nosti, Othomanicæ Dominationis ju-
gum premit, ab anno scilicet 1571. ut testatur
Reipublicæ Venetæ Senator Jacobus Diedo in
nitida, quam nuper edidit, *Historia ejusdem
Reipublicæ tom. 2. lib. 7. pag. 261.* Neque Venetis
datum est, illius possessionem recuperare,
magno licet virtutis conatu, tum anno 1648.
tum etiam anno 1717. in id incubuerint, ut
idem Historicus prosequitur. De hac Urbe P.
Daniel Farlatus *tom. 1. Illyrici Sacri, in Pro-
legomenis part. 2. cap. 5. §. 3. pag. 150.* ita scri-
bit: *Antibarum Urbs prisca ignota, quod sæ-
culis posterioribus condita fuit e regione Barii
civitatis Apuliæ, a qua denominata est, quasi
contra Barium; idemque Auctor subdit, Dio-
clea urbe in ruinis jacente, Archiepiscopalem
illius titulum translatum fuisse Antibarum; et*

ANNO
1752.

SOPRA I BENI

LVII.

Delle Chiese, occupati già dagl' Infedeli, e
poi venuti in potere de' Cristiani.

*Lettera scritta da N. S. a Monsig. Niccolò
Lercari Segretario della Congregazione de
Propaganda Fide, a motivo d' alcuni
Quesiti proposti da Monsignor Arcivescovo
d' Antivari alla stessa Congregazione.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.*

LA Città d' Antivari, che in latino dicesi *Della si-
Antibarum*, per esser situata dirimpetto alla tuazione
Città di Bari, Città della Puglia, si ritrova della Cit-
come bene Ella sa, da molto tempo in qua, tà di An-
cioè dal 1571. sotto il giogo della Potenza Ot- tivari, e
tomana, come espone il moderno Senatore Gia- suo stato
como Diedo nella sua bella Storia della Repub- civile ed
blica di Venezia *al tom. 2. lib. 7. pag. 261.* non Ecclesia-
essendo riuscito ai Veneziani nel 1648. e nem- stico.
meno nel 1717. di poterla recuperare, ancorchè
con molto valore ne tentassero l' impresa, come
prosegue lo stesso Storico. Il Padre Daniele
Farlato *nel tom. 1. del suo Illyrico Sacro nei
Prolegomeni part. 2. cap. 5. §. 3. pag. 150.* così
scrive: *Antibarum Urbs prisca ignota, quod
sæculis posterioribus condita fuit e regione Barii
Civitatis Apuliæ, a qua denominata est, quasi
contra Barium; e lo stesso Autore aggiugne,
essere stato trasferito da Dioclea, Città rovi-
nata, ad Antivari il titolo Arcivescovile, e leg-
gersi ancora in una Bolla d' Alessandro II. i*

PONT. nomina Episcoporum suffraganeorum, qui novo
A. XII. Archiepiscopo assignati fuerunt, descripta legi
in Bulla Alexandri Papæ II.; Ut autem Sedes
Archiepiscopalis in præfata civitate collocaretur,
occasionem desumptam fuisse ex infortunio,
quod accidit quatuor Episcopis, Antibarensi,
Cattarensi, Olchiniensi, et Suacensi, qui, dum
Spalatum petebant, ut Provinciali Concilio
interessent, naufragio perierunt; ut videre est
in laudatis Prolegomenis part. 3. sect. 2. §. 5.
pag. 308.

Dubia ab Archiepiscopo posita. §. 2. Venerabilis Frater hodiernus Archiepiscopus Antibarensis, pastoralis zeli laude magnopere commendandus, quum Diocesim suam visitasset, et acta Visitationis ad Congregationem de Propaganda Fide misisset, super duobus sequentibus capitibus opportunum sibi lumen ab eadem præberi, et adjuvamenta præstari postulavit. In primo capite exponit, Turcas Albaniam potitos, magnam partem honorum ad Ecclesias pertinentium occupasse, quorum nonnulla deinde Christianifidelibus divendita, alia vero eisdem ad colendum tradita fuerunt. In secundo autem refert, nonnullos ex Christianis, domos habentes proximas Ecclesiis eversis, et prædia prædiis Ecclesiarum contigua, areas et terras ad easdem Ecclesias olim pertinentes usurpasse.

De bonis Ecclesiarum qua Christiani de malibus infidelium acquisiverunt. Quærit propterea quomodo in his se gerere debeat; et an hujusmodi malis remedium ullum, et quodnam sit adhibendum: declarans se lumine sibi præstato usurum, ut opportunis documentis instruat Confessarios, qui ea vehementer exoptant; quum aliqui sint ex hujusmodi possessoribus, qui nihil pensi habeant, alii vero propriæ conscientie stimulos cohiliter cupiant, atque a censuris absolvi, quas contra detinentes Ecclesiarum bona statutas et latas esse non ignorant. Addit præterea Archiepiscopus, hoc idem, quod in præfata visitatione peragenda, in sua Diocesi evenire comperit, in aliis quoque Albanie Diocesibus contingere: ita ut, manibus magno operi admotis, tumul-

Vescovi suffraganei assegnati al nuovo Arcivescovo; essendosi presa la congiuntura di piantare nella detta Città la Sede Arcivescovile, per la disgrazia seguita ai quattro Vescovi Antibarensi, Cattarensi, Olchiniensi, e Suacense, che naufragarono nel mare, nel mentre che andavano a Spalatro, per assistere ad un Concilio Provinciale; come può vedersi nella terza parte de' citati Prolegomeni sect. 2. §. 5. pag. 308.

ANNO
1752.

§. 2. Il Prelato odierno Arcivescovo è un Dobbj Ecclesiastico di molto zelo; ed avendo fatta la proposta Visita della sua Diocesi, ed avendone trasmessi dall'Arcivescovo. gli Atti alla Congregazione di Propaganda, ha chiesto i lumi opportuni, e gli adjuti sopra i due seguenti punti. Nel primo espone, che, De' beni impadronitisi i Turchi dell' Albania, occuparono gran parte de' beni appartenenti alle Chiese, e che alcuni di questi furono di poi venduti ai Cristiani, ed altri dati pure a lavoro a Cristiani. Nel secondo rappresenta, che avendo alcuni Cristiani le loro case vicine alle Chiese rovinate, e godendo i beni contigui a quelli delle dette Chiese, hanno occupati i terreni, che ad esse appartenevano: Cercando come debba contenersi, e se, e qual remedio possa applicarsi, per riparare i detti disordini; volendo prevalersi de' lumi, che a lui saranno somministrati, per dare le opportune istruzioni ai Confessori, che ne sono ansiosi, essendovi alcuni, che possiedono, e a null' altro pensano; ed essendovi altri, che vorrebbero quietare le loro coscienze, ed essere prosciolti dalle censure fulminate contra quelli, che ritengono i beni delle Chiese: Nè lascia l'Arcivescovo d'aggiungere nella predetta sua Visita, che quanto succede nella sua Diocesi, succede ancora nell' altre dell' Albania; e che pur troppo, mettendosi mano alla grand' opera, teme di tumulti, e di discordie.

PONT. tus, atque discordias suscitatum iri valde per-
A. XII. timescat.

Congre- §. 3. Utroque capite hujusmodi in Congre-
gationis gatione de Propaganda Fide maturè discusso
de propa- existimavit ipsa, debere Archiepiscopum, ac-
ganda Fi- citis ad se Missionariis, Parochis, et Confessa-
de senten- riis, eisdem injungere, ut pœnitentibus demon-
tia et cou- strent, non posse eos sine propriæ conscientiæ
silium. damno detinere bona, quæ olim ad Ecclesias
pertinentia, deinde a Turcis occupata, in eor-
rum manus devenerunt, sive ea a Turcis ipsis
emerint, sive tanquam derelicta sibi usurpa-
verint; ideoque necessarium omnino esse, ut
aliquem legitimum titulum habeant, quo se in
eorum honorum possessione confovere possint;
totamque difficultatem in novo hujusmodi legi-
timo titulo adveniendi versari. Quamobrem
ipsa Congregatio proposuit, ut possessores Ar-
chiepiscopum adire debeant, eique distinctam
exhibere indicationem quantitatis, qualitatisque
honorum, quæ ex antiquo Ecclesiarum censu ad
eos ita pervenerunt. Ipsius autem Archiepiscopi
æquitati et prudentiæ permittendum, ut et Ec-
clesiarum utilitati, quantum fas est, providere,
et possessoribus novum legitimum titulum pro-
curare studeat, eos admittendo ad novos con-
tractus, puta, emphyteuticos, tenuissimis etiam
canonibus impositis, juxta facultates, quæ a
Nobis præfato Archiepiscopo concedi poterant.
Conclisit denique, hac facilitate dumtaxat erga
illos agendum, qui invitati ad præmissa præ-
standa accesserint, contumacibus in propria
perdizione derelictis. Quum verò hæc omnia
a te, Dilecte Fili, juxta tui ministerii debi-
tum, Nobis diligenter relata fuerint, et pro
opportuna facultatum concessione supplicatum;
Nos verò ad rem accuratè inspiciendam et per-
pendendam nonnihil temporis sumpserimus;
nunc tandem decrevimus sententiam nostram
hac super re, quæ magni momenti effectus
suscipit. parere potest, in scriptis redigere.

Pont. rem
examinat
et in hac
epistola
pertra-
ctandam
suscipit.

ANNO
1752.

§. 3. Esaminatosi l'uno e l'altro punto nella Parere e
Congregazione di Propaganda, ha essa creduto suggeri-
dovere l'Arcivescovo chiamare a se i Missio- mento
narj, i Parochi, ed i Confessori, ingiugnendo della Sa-
loro di far comprendere ai penitenti, che senza cra Con-
aggravio delle loro coscienze non possono gregaz. di
ritenere i beni, che anticamente appartenevano Propagan-
alle Chiese, e che poi, essendo stati occupati da Fide.
da' Turchi, sono passati nelle loro mani, o
per averli comprati dagli stessi Turchi, o pure
per averli usurpati, come derelitti; ed essere
perciò necessario, che abbiano un titolo legiti-
mo di continuare nel possesso; e che la dif-
ficultà consisteva nel nuovo titolo legittimo poc-
anzi accennato: Onde la stessa Congreg. ha
suggerito doversi i Possessori presentare all'
Arcivescovo colla distinta nota della quantità,
e qualità de' beni, che hanno le dette proveni-
enze, lasciando poi alla sua equità e prudenza
il procurare non meno il vantaggio possibile
per le Chiese, che il nuovo legittimo titolo per
i possessori, ammettendoli a nuovi contratti,
per esempio enfiteusi, anche con tenuissimi
Canoni, a tenore delle facultà, che da Noi al
detto Arcivescovo potevanzi concedere; con-
chiudendo, che questa benignità dovesse aver
luogo per quelli, che invitati, fossero comparsi,
lasciando i contumaci abbandonati nella loro
perdizione. Ed avendoci Ella, secondo l'obbligo
del suo ministero, fatta relazione esattamente
del tutto, pregandoci delle opportune facultà; e prende
ed avendo Noi preso tempo per vedere, ed a trattarla
esaminare la materia, ci siamo finalmente ri- nella pre-
soluti d' esporre in carta i nostri pensieri, in sente Let-
una materia, che può portar seco conseguenze tera.
di gran rilievo.

N. S. ez-
amina la
materia;
e prende
a trattarla
nella pre-
sente Let-
tera.

PONT. §. 4. Sanè a nemine in dubium revocatur ,
 A. XII. quidquid in bello justo capitur , quod ad ho-
 stem pertinebat , in victoris dominium transire ;
 Acqui- mobiliam scilicet in illius potestatem , qui pri-
 rendi re- mum ea occupaverit , immobilia verò in domi-
 rum do- minium supremi Principis , qui bellum intulit , ut
 minii ti- sibi pro ipsius belli expensis satisfaciat , ali-
 tulum ex- bello ju- quando etiam , ut majores ad defensionem vires
 bello ju- sto oritur sumat , ac se a futuris eventibus tueatur. Sylvius
 in 2. 2. q. 40. art. 1. q. 6. conclus. 6. et conclus. 7.
 Covarruvias in 2. part. Relect. Regul. Possessor
 malæ fidei §. 11. sub num. 6. Similiter extra con-
 troversiam est , in bello injusto , totum id. quod
 capitur , restituendum ; quum occupatio hujus-
 modi nihil aliud sit , quam formalis rapina. Ita
 docet S. Thomas 2. 2. qu. 66. art. 8. ad primum ;
 en ejus verba : *Circa quædam distinguendum
 est : quia si illi , qui deprædantur hostes , ha-
 beant bellum justum , ea , quæ per violentiam in
 bello acquirunt , eorum efficiuntur ; et hoc non
 habet rationem rapinæ ; unde nec ad restituti-
 onem tenentur etc. Si verò illi , qui prædam ac-
 ciipiunt , habeant bellum injustum , rapinam com-
 mittunt , et ad restitutionem tenentur. Illustria
 sunt exempla veterum Romanorum , qui quum
 injustitiam belli suscepti agnoverunt , quicquid
 abstulerant , promptè restituerunt , ac detri-
 menta , quæcumque victis et debellatis populis
 præliando intulerant , summa fide repararunt.
 Hæc in Livii Historiis occurrunt ; ac duo hu-
 jusmodi exempla a Valerio Maximo referuntur ,
 alteram , quod pertinet ad Faliscos a Quinto
 Lutatio domitos , alterum ad Camarinos a Pub-
 lico Claudio devictos , atque per varias Orbis
 plagas dispersos. Cum Publius Claudius Cama-
 rinos ductu atque auspiciis suis captos animad-
 vertebat ; tamen quia parum liquida fide id ge-
 stum ab Imperatore videbatur ; (Senatus) maximâ
 curâ conquisitos redemit , iisque habitandi gratia
 locum in Aventino assignavit , et prædia restituit
 etc. justitiæque promptissimo tenore effecit , ut
 exitio suo lætari possent , quia sic renati erant.*

§. 4. E' principio non controverso da veruno , ANNO
 che nella guerra giusta , quanto si prende , che 1752.
 era dell' inimico , passa nel dominio del vinci- Nella
 tore , cioè i mobili nel dominio di chi li pre- guerra
 de , e gli stabili o siano immobili nel dominio giusta , i
 del Principe , che ha mossa la guerra , per le beni dell'
 spese fatte , ed alle volte ancora per sempre più inimico
 mettersi in difesa , e restar sicuro contra i fu- passano
 turo eventi ; Sylvio in 2. 2. q. 40. art. 1. q. 6. in domi-
 concl. 6. et concl. 7. , Covarruvias in 2. part. Vinctore
 Relect. Regul. Possessor malæ fidei §. 11. sub n. 6.
 Ed è anche principio non controverso da ve- Non così
 runo , che nella guerra ingiusta quanto si prende. nella guer-
 tanto si dee restituire ; riducendosi il preso ad ra ingiu-
 una formale rapina. Così insegna S. Tommaso sta.
 nella 2. 2. q. 66. art. 8. ad 1. ; ed ecco le sue
 parole : *Circa quædam distinguendum est : quia
 si illi , qui deprædantur hostes , habeant bellum
 justum , ea , quæ per violentiam in bello acquirunt ,
 eorum efficiuntur ; et hoc non habet ratio-
 nem rapinæ ; unde nec ad restitutionem tenentur
 etc. Si verò illi , qui prædam accipiunt , habeant
 bellum injustum , rapinam committunt , et ad re-
 stitutionem tenentur. Illustri sono gli esempj
 degli antichi Romani , che , avendo conosciuta
 per ingiusta la guerra , che avevano intrapresa ,
 restituirono prontamente , quanto avevano oc-
 cupato , rifacendo con ogni puntualità i danni ,
 che guerreggiando , avevano dati ai popoli vinti
 e superati da essi. Si leggono questi esempj
 nelle Storie di Livio , e due ne sono in Valerio
 Massimo al lib. 6. cap. 5. uno rispetto ai Falisci
 debellati da Quinto Luttazio , e l'altro rispetto
 ai Camarini soggiogati da Publio Claudio , e
 dispersi in varie parti del Mondo : Cum Publius
 Claudius Camarinos ductu atque auspiciis suis
 captos animadvertibat ; tamen quia parum liquida
 fide id gestum ab Imperatore videbatur , il Senato ,
 maximâ curâ conquisitos redemit , iisque habi-
 tandi gratia locum in Aventino assignavit , et
 prædia restituit etc. justitiæque promptissimo te-
 nore effecit , ut exitio suo lætari possent , quia
 sic renati erant.*

PONT. §. 5. Hinc patet, quum bellum, quo Turcæ
 A. XII. Antibarum occuparunt, omni procul dubio
 Christiani fuerit injustum, quicquid ea occasione ab ip-
 nis a Tur- sis captum et occupatum fuit, sive mobile sive
 cis inju- stis captum et occupatum fuit, sive mobile sive
 sto bello immobile fuerit, id eos injustè usurpasse, ve-
 subacti, ramque in eo rapinam commisisse; quare omnis
 jus suum, justitiæ ratio postulet, ut ab ipsis cuncta
 licet in- restituere Christianis, quos fortunis
 exercibile suis injustè spoliarunt, vel, illis vita functis,
 retineant eorum hæredibus et successoribus. Sed hoc non
 runt su- est præsentis quæstionis subjectum; et si esset,
 pra bona frustra de eo ageretur, quod in perditis et de-
 sibi ere- speratis rebus habendum est. Quæstionis cardo
 pta ad- vertitur circa bona, quæ Turcæ Christianis
 versus in- vendiderunt, et nunc ab emptoribus detinen-
 vasores. tur; quæriturque utrum, qui ea emerint, qui-
 Quæritur que emptorum hæredes aut legitimi successores
 an hujus- modi jus sunt, tuta conscientia retinere illa possint, an
 persequi possint verò eadem legitimis dominis restituere tenean-
 possint tur; idque eo magis, quod agitur de bonis ad
 Ecclesiæ Ecclesias et Monasteria pertinentibus, quorum
 adversus injusta detentio censurarum pœna mulctatur;
 Christianos, qui quodque, quum Ecclesiastici, non secus ac
 earum bona, a Tur- Peregrini, in bellis, minimè sint partes Reipu-
 cis occu- blicæ nocentis, efflagitat ipsa ratio, ut nec
 pata, ac- illorum, nec istorum personæ lædantur, neque
 quisive- bonis suis exturbentur, ut legitur in Decretali:
 runt. *Innovamus, de Treuga et Pace*; ubi, necessita-
 tis publicæ causa, hoc ipsum Privilegium ad
 Privile- mercatores etiam et agricolas extenditur, ut
 gia Eccle- mercatores etiam et agricolas extenditur, ut
 siarum, optime ad citatum Textum perpendunt Repe-
 Peregrin- tentes. Quanquam autem id sæpe sæpius re ipsa
 norum, non observetur: *Quos Canones rationabiles ac*
 Colonorum, *et sanctos, quantum ad id, quod positivi juris per-*
 Mercatorum in *tinet, an abusus deleverit, nescio*: verba sunt
 bellis. Cardinalis Cajetani in ejus *Summa, verbo: Belli*
damna §. 4. de damnis; illud tamen non obstat,
 Canonica- quominus prædictorum Canonum ratio habenda
 carum Leg- sit, quoties de animarum directione in foro
 gum vigor conscientia agatur.
 in foro
 conscien-
 tia.

§. 6. De Peregrinis, Clericis, et Ecclesiis, ad
 sensum laudatæ Decretalis, loquitur Sylvius

§. 5. Prova questo discorso, che, essendo ANNO
 stata, come indubitabilmente lo fu, ingiusta la 1752.
 guerra, nelle quale i Turchi occuparono Anti-
 vari, quanto in quella occasione fu da essi ni non
 preso ed occupato, o mobile o stabile, fu hanno
 occupato con ingiustizia, fu rapina, e che però perduto il
 ogni giustizia richiederebbe, che da essi se ne loro jus
 facesse la restituzione ai Cristiani spogliati de' sopra i
 loro averi, o, essendo morti gli spogliati, ai beni oc-
 loro successori, ed eredi. Ma questo non è il cupati lo-
 caso nostro: e, quando lo fosse, sarebbe un ro da' Turchi,
 caso disperato. Il caso è de' beni, che i Turchi benchè
 hanno venduti ai Cristiani, e che sono nelle non pos-
 mani de' compratori; e cercasi, se chi gli ha sano di
 comprati, e chi è o erede, o legittimo succes- fatto ri-
 sore de' compratori, li possa ritenere in buona peterli.
 coscienza, o pure sia obbligato a restituirli ai La que-
 legittimi padroni; tanto più, che si tratta di stione è,
 beni appartenenti alle Chiese, e Monasterj, se le Chie-
 l'ingiusta ritenzione de' quali è punita colle se possano
 Censure; e che non essendo gli Ecclesiastici ripetere i
 nelle guerre parte della Repubblica, che nuoce, beni per-
 siccome nemmeno lo sono i pellegrini, la rag- duti, dalle
 gione richiede, che nè questi, nè quelli siano mani de'
 offesi nelle loro persone, o pure spogliati de' Cristiani,
 loro beni, come si legge nella Decretale *Inno- che gli
 vamus de Treuga et Pace*: ove lo stesso pri- hanno ac-
 vilegio si estende ancora ai mercanti, ed agri- quisitati
 coltori, pel motivo della pubblica necessità, dopo l'in-
 come ben riflettono i Reppenti sopra il detto vazione
 Testo. E quantunque ciò pur troppo non sia de' Turchi
 praticato: *Quos Canones rationabiles ac sanctos, agli Chie-
 quantum ad id, quod positivi juris pertinet, an agli Pel-
 abusus deleverit, nescio*: sono parole del Car- legrini,
 dinale Gaetano nella sua somma, alla parola: agli agri-
Belli damna §. 4. de damnis; ciò però non to- coltori, e
 glie, che dalle sopradette canoniche disposizioni Merca-
 non debba farsi il meritato conto, quando si danti, si
 tratta di regolare le coscienze. ammetto-
 no privi-
 legi par-
 ticolarium
 tempo di
 guerra.

§. 6. De' Pellegrini, ed Ecclesiastici, e Chiese Le Leggi
 coerentemente alla citata Decretale, discorre il Canoni-

PONT. loco citato conclus. 5. Spoliare peregrinos et ho-
A. XII. spites, qui sunt in urbe hostili, non licet, nisi
Præmissa constet de ipsorum culpa, quia non sunt pars
auctorita- Reipublicæ adversæ: neque etiam licet spoliare
tibus con- Ecclesias, Monasteria, vel Ecclesiasticos, etiamsi
firmantur ex causa rationabili data sit civitas prædæ mili-
tium, quum neque ipsi verè sint pars populi ho-
stilis.

§. 7. De extensione autem hujusmodi juris
ad mercatores et agricolas, agit Laymann. in
Commentariis ad eandem Decretalem, ubi post-
quam illud statuit, quod Clerici et peregrini,
membra non sunt Reipublicæ nocentis, ideo-
que in bellis etiam, quæ jure inferuntur, nec
in persona, nec in rebus damnum pati aliquod
debent, hæc addit: *Quædam verò personæ non
sunt pars Reipublicæ nocentis, ut mercatores et
agricolæ; et his parcendum est propter publicam
necessitatem, ne, commerciis et agricultura im-
peditis, majus incommodum afferatur.*

§. 8. Denique, quod licet Canonice leges in
praxi negligantur, earum tamen ratio necessa-
rio habenda sit, ad animas conscientiasque tuto
dirigendas, rectè sapienterque suo more disse-
rit Covarruvias in 2. part. Relect. Regul. Pos-
sessor malæ fidei §. 11. sub num. 8. §. At hæc
leges.

Decreta §. 9. Quæstionis statu sic constituto, ideoque
super da. ad intimam illius discussionem descendentes,
hîs a P. necessarium ducimus in hac nostra Epistola in-
Longo- serere duo decreta anni 1630. jam typis edita
bardo Tu- in Operibus Peyrini tom. 3. Priv. in addit. c. 4.
neti Mis- num. 30. et 31. et Auctoribus cæteroquin, qui
sionario postea scripserunt, probè cognita, ut ex infra
transmis- dicendis apparebit, licet fortasse accuratam to-
sis anno tius rei notitiam non habuerint. Nam ea omnia
1630. tanquam Decreta Congregationis supremæ Inqui-
quam au- sitionis, et quidem a Pontifice Urbano VIII.
ctoritatem approbata et confirmata, ediderunt. Verumta-
habeant. men constat, Dubia, super quibus Decreta
emanarunt, a P. Francisco Longobardo Ordinis
Sylvio

Silvio nel luogo cit. alla concl. 5. Spoliare pe-
regrinos et hospites, qui sunt in Urbe hostili,
non licet, nisi constet de ipsorum culpa, quia
non sunt pars Reipublicæ adversæ: neque etiam
licet spoliare Ecclesias, Monasteria, vel Eccle-
siasticos, etiamsi ex causa rationabili data sit
Civitas prædæ militum, cum neque ipsi verè sint
pars populi hostilis.

§. 7. Dell' estensione ai mercanti, ed agri-
coltori ragiona il Laymann ne' commenti alla
stessa Decretale, ove, dopo aver detto, che le
persone Ecclesiastiche, ed i pellegrini non sono
membri della repubblica nocente, e che però
non debbono ricevere nelle guerre offensive,
anche quando fossero giuste, verun danno
nelle persone, o nelle robbe, aggiugne: *Quæ-
dam verò personæ non sunt pars Reipublicæ
nocentis, ut mercatores et agricolæ: et his par-
cendum est propter publicam necessitatem, ne
commerciis, et agricultura impeditis, majus in-
commodum afferatur.*

§. 8. E finalmente della necessaria avvertenza
a queste canoniche disposizioni, ancorchè forse
in pratica siano conculcate, ad effetto di ben
dirigere le anime, e le coscienze, discorre se-
condo il suo solito molto saviamente, il Covar-
ruvias nella 2. part. Relect. Regul. Poss. malæ
fidei §. 11. sub num. 8. §. At hæc leges.

§. 9. Fissato lo stato della questione, e però
entrando nelle viscere della medesima, non pos-
siamo esentarci dall' inserire in questa nostra
Lettera due Decreti del 1630. stampati nell' opere
del Peirino tom. 3. Privil. in addit. c. 4. n. 30.
et 31., e per altro molto ben cogniti agli Autori,
che hanno scritto dopo di lui, come vedrassi in
appresso, benchè forse non ne abbiano avuta
un' esatta notizia; dandoli tutti quanti per De-
creti fatti dalla Congregazione della Suprema
Inquisizione, e come confermati, ed approvati
dal Pontefice Urb. VIII., quando la verità del
fatto si è, che i dubbj, sopra de' quali furono
fatti i Decreti, furono trasmessi dal P. Fran-
Tom. IX. H

ANNO
1752.
che hanno
sempre il
loro vi-
gore nel
foro della
Coscienza

Si appor-
tano auto-
rità in
conferma-
delle mas-
sime poc'
anzi sta-
bilitate.

Quale au-
torità ab-
biano cer-
ti Decreti
del 1630.
emanati
sopra al-
cuni Dub-
bj tras-
messi dal
P. Longo-
bardo di Mis-
sionario
di Tunisi

PONT. A. XII. Minimorum Tuneti Missionario transmissa fuisse ad Congregationem de Propaganda Fide, quæ quum a suis Theologis diligenter ea examinari fecisset, consilium cœpit eadem ad Congregationem Sancti Officii remittere. Hæc autem insignium suorum Theologorum ope, quorum nomina in ipsius Tribunalis Actis recensentur, in noyū illa deduxit examen. Quindecim porrò fuerunt Dubia a Patre Longobardo transmissa; atque ad ea omnia tum Theologi Congregationis de Propaganda Fide, tum Consultores supremæ Inquisitionis sua responsa ediderunt. Verum ex iisdem Dubiis aliqua relata fuerunt in Congregationibus habitis coram Pontifice Urb. VIII., ad quæ Pontificium adhuc exstat responsum: Reliqua verò compertum minimè est, an coram Pontifice proposita fuerint. Inter hæc autem quintum illud et sextum numerantur, quæ nimirum præsentem respiciunt controversiam: ita ut error facti sit, id quod Auctores asserunt, responsa scilicet ad quintum et sextum Dubium Oraculo Pontificio confirmata fuisse; quum nihil aliud revera sint, quàm responsa Theologorum Congregationis de Propaganda Fide, et Consultorum S. Officii, quæ tamen suo robore non carent, quum a doctis Viris, et Sacræ Theologiæ, Jurisque Canonici peritissimis emanaverint.

Dubium quintum a P. Longobardo propositum.

§. 10. Proposuit igitur Pater Franciscus Longobardus sequentem quæstionem ordine quintam: *Utrum Christiani liberi, qui hic (id est Tuneti) negociandi gratiâ commorantur, et alii captivi, ementes a Pyratibus infidelibus bona a fidelibus rapta, et in hac Urbe venum exposita, vel dono ea recipientes, ut hic ad proprios usus utantur, vel ad terras Christianorum lucri gratiâ transmittant, peccent mortaliter, et teneantur ad restitutionem?*

Responsum Theologorum Congrega.

§. 11. Responsio Theologorum de Propaganda Fide fuit sequens: *Patres deputati existimant, bona Christianorum a Pyratibus rapta, posse fideles absque noxa mortali et onere restitutio-*

cesco Longobardi dell'Ordine de' Minimi, Missionario in Tunisi, alla Congr. di Propaganda Fide, che dopo averli fatti diligentemente esaminare da' suoi Teologi, credere ben fatto di trasmetterli alla Congr. del Sant' Offizio, che in un nuovo esame si prevalse dell' opera de' suoi insigni Consultori, i nomi de' quali sono registrati nell' Archivio del Tribunale. Quindici furono i Dubbj, che furono trasmessi dal Padre Longobardi. Sopra tutti quindici risposero i Teologi di Propaganda, ed i Consultori della Suprema Inquisizione. Alcuni di essi furono portati nelle Congregazioni tenute alla presenza del Pontefice Urbano VIII., e sopra vi è la risposta Pontificia. Altri poi non si ritrova, che fossero proposti avanti il Papa, e fra questi si annoverano il quinto, ed il sesto, che sono per appunto quelli, che risguardano la presente controversia; in tal maniera che è un equivoco di fatto ciò, che gli Autori espongono, che le risposte sopra il quinto, ed il sesto, siano risposte avvalorate coll' Oracolo Pontificio: non essendo in sostanza altro, che risposte date dai Teologi di Propaganda, e dai Consultori del Sant' Offizio, risposte, che per altro non mancano d' avere il suo peso, essendo state concepite da Uomini dotti, e periti nella Sacra Teologia, e Diritto Canonico.

§. 10. Fece dunque il Padre Francesco Longobardi il seguente Quesito, che è il quinto: *Utrum Christiani liberi, qui hic (cioè in Tunisi) negociandi gratiâ commorantur, et alii captivi, ementes a Pyratibus infidelibus bona a fidelibus rapta, et in hac Urbe venum exposita, vel dono ea recipientes, ut hic ad proprios usus utantur, vel ad terras Christianorum lucri gratiâ transmittant, peccent mortaliter, et teneantur ad restitutionem?*

§. 11. E la risposta de' Teologi di Propaganda fu la seguente: *Patres deputati existimant, bona Christianorum a Pyratibus rapta, posse fideles absque noxa mortali, et onere restitutionis,*

ANNO
1752.

Dubbio quinto fra quelli mandati dal P. Longobardi.

Risposta de' Teologi di Propaganda Fide.

PONT. nis, emptione, venditione, aut alio quocumque A. XII. legitimo titulo sibi accipere, ac in proprios usus tionis de convertere, non obstante, quod sint in bello in- Propa- justo rapta.

ganda Fi- §. 12. Sequitur sextus casus a P. Longobardo de. propositus: *Utrum antedicti, præsertim Mercatores liberi, non solum peccent ratione rei acceptæ, sed injustæ acceptionis, tanquam rapientium receptatores, et consequenter teneantur in solidum ad restitutionem, non solum mercium emptarum, sed omnium præterea damnorum Christianis illatorum. Ratio dubii est, quia, ut quidam asserunt, Pyratæ inter deprædandum, aliqua rapiunt spe vendendi dictis captivis vel liberis Christianis, quæ, hac spe sublata, non raperent, ut Infidelibus non necessaria, neque utilia. Hoc autem non semper accidit in rebus magni pretii, et ipsi Mercatores liberi principaliter hic morantur, ut emant merces loci; et præterea eorum Incolatus multum videtur conferre ad miserorum captivorum redemptiones secretius, facilius, et vilius faciendas, præter quotidianas eleemosynas, quibus non solum sublevant necessitates captivorum, sed etiam suppeditant ex magna parte Oratoriis, et Ministris Divini Cultus.*

Respon- §. 13. Theologi de Propaganda Fide ita res- sum. ponderunt: *A Patribus deputatis concordi voto decisum est, Fidelium neminem Tuneti commorantium teneri ad restitutionem bonorum raptorum per Pyratas Christianis, neque incurrere noxam peccati mortalis, etiamsi Pyratæ bona illa subripiant spe lucri ex futura venditione eisdem Fidelibus faciendâ, aliâs non furaturi: licet peccare possint ex complacentia super furto rerum per Pyratas Christianis sublatarum.*

Premissa §. 14. A Theologis de Propaganda Fide ad Responsa Consultores Sancti Officii translatum fuit Du- probatur a Con- biorum examen; et hi quidem sententiam illo- sultori- rum approbaverunt et confirmarunt: Nonnulli bus S. Of- tamen addiderunt, ad hoc ut emptores Chri- ficii. stiani ab omni peccati nota immunes essent, Dammo- necessarium fore, ut animum paratum habe-

empione, venditione, aut alio quocumque legi- ANNO timo titulo sibi accipere, ac in proprios usus con- 1752. vertere, non obstante, quod sint in bello injusto rapta.

§. 12. Il sesto caso proposto dal P. Longobardi Dubio fu il seguente: *Utrum antedicti, præsertim sexto. Mercatores liberi, non solum peccent ratione rei malæ acceptæ, sed injustæ acceptionis, tanquam rapientium receptatores, et consequenter teneantur in solidum ad restitutionem, non solum mercium emptarum, sed omnium præterea damnorum Christianis illatorum. Ratio dubii est, quia, ut quidam asserunt, Pyratæ inter deprædandum, aliqua rapiant spe vendendi dictis captivis vel liberis Christianis, quæ, hac spe sublata, non raperent, ut Infidelibus non necessaria, neque utilia. Hoc autem non semper accidit in rebus magni pretii, et ipsi Mercatores liberi principaliter hic morantur, ut emant merces loci; et præterea eorum Incolatus multum videtur conferre ad miserorum captivorum redemptiones secretius, facilius, et vilius faciendas, præter quotidianas eleemosynas, quibus non solum sublevant necessitates captivorum, sed etiam suppeditant ex magna parte Oratoriis, et Ministris Divini Cultus.*

§. 13. E la risposta di Propaganda fu la se- Risposta. guente: *A Patribus deputatis concordi voto decisum est, fidelium neminem Tuneti commorantium teneri ad restitutionem bonorum raptorum per Pyratas Christianis, neque incurrere noxam peccati mortalis, etiamsi Pyratæ bona illa subripiant spe lucri ex futura venditione eisdem Fidelibus faciendâ, aliâs non furaturi: licet peccare possint ex complacentia super furto rerum per Pyratas Christianis sublatarum.*

§. 14. Passato l'esame dai Teologi di Propa- Tali ris- ganda a quello de' Consultori del Sant' Offizio, poste sono il sentimento di quelli fu approvato e confer- approvato dalla Con- mato da questi, fra' quali però alcuni aggiun- sulta del sero, che ad effetto che i compratori Cristiani S. Officio. fossero esenti dal peccato, era d'uopo, che Purchè i avessero l'animo di restituire la roba comprata, compra-

PONT. A. XII. rent ad restitutionem emptarum rerum, si unquam verus earum Dominus compareret, easque redimere vellet, soluto pretio, quod emptor Turcis in emptione numeravit. *Aliqui tamen Qualificatores dixerunt, requiri animum restitutionis, accepto pretio dato, si dominus rerum occurrerit.* Neque hoc ad pacandas conscientias inopportunum, aut a ratione alienum est. Molina in *Opere de Justitia et Jure* tom. 1. tract. 2. disput. 118. num. 15. ita scribit: *Ad pacandas tamen conscientias illud est addendum, quando verisimile esse illas, id est, merces, quas Christiani homines a Turcis aut Saracenis emerint, qui eas per vim occupaverant, deven-
turas nunquam esset in potestatem suorum dominorum, ut ordinariè eveniet, licitum esse eas emere vili etiam pretio, eo animo, ut si proprius dominus comparuerit, illas accipiat pro eodem pretio, sin minus emptor illas sibi retineat. Quoniam verisimile est eam esse præsumptam dominorum voluntatem; et quoniam quodammodo essent irrationabiliter inviti, nisi id ita vellent. Atque ita respondi aliquibus Christianis captivis, qui in Africa emerunt vili pretio a Mauris aliqua de spoliis Lusitanorum, quando Rex Sebastianus occubuit. Atque hæc sententia communis dici potest, cui reliqui omnino suffragantur: Coninch disput. 31. de bello dub. 7. num. 126.; Reginald. tom. 2. lib. 21. cap. 8. sect. 4. num. 117.; Decastillus lib. 2. tract. 1. disput. 10. num. 429.; Tanner tom. 3. disp. 2. quæst. 6. num. 76. et 77.; Fragos. de regim. Christianæ Reip. tom. 3. part. 1. lib. 3. disput. 5. num. 16.; Castro Palao Oper. Moral. tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 5. num. 27.; Bonacina Oper. Moral. tom. 2. de restitutione in genere disput. 2. quæst. ult. punct. ult. §. 3. n. 23.; Diana in Edit. Coord. tom. 7. tract. 7. resolut. 33. num. 8. Eorum etiam aliqui, et præcipuè Molina et Castro Palao addunt, id locum habere in sacris rebus mobilibus, puta Calicibus, aliisque sacris suppellectilibus. De his enim fortiùs procedere censenda*

In eandem sententiam scripserunt Auctores, qui hic allegantur.

Ita sua-dente præsumpta dominorum voluntate.

se mai fosse comparso il vero padrone, che la rivolesse, offerendo al compratore il prezzo da esso pagato, quando la comprò dai Turchi: *Aliqui tamen Qualificatores dixerunt, requiri animum restitutionis, accepto pretio dato, si dominus rerum occurrerit.* Nè quest' aggiunta è fuor di proposito, o irragionevole, per levare gli scrupoli alle coscienze: scrivendo il Molina nella sua *Opera de Justitia et Jure* al tom. 1. tratt. 2. disput. 118. num. 15. come in appresso: *Ad pacandas tamen conscientias illud est addendum, quando verisimile esset, illas, cioè le merci comprate dai Cristiani, che erano state rapite dai Turchi o dai Saraceni, deven-
turas nunquam esse in potestatem suorum dominorum, ut ordinariè eveniet, licitum esse eas emere vili etiam pretio, eo animo, ut, si proprius dominus comparuerit, illas accipiat pro eodem pretio, sin minus emptor illas sibi retineat. Quoniam verisimile est, eam esse præsumptam dominorum voluntatem; et quoniam quodammodo essent irrationabiliter inviti, nisi id ita vellent; atque ita respondi aliquibus Christianis captivis, qui in Africa emerunt vili pretio a Mauris aliqua de spoliis Lusitanorum, quando Rex Sebastianus occubuit. E questa può dirsi dottrina comunemente ricevuta, ed alla quale pienamente gli altri aderiscono: Coninch disput. 31. de bello dub. 7. n. 126.; Reginald. tom. 2. lib. 21. c. 8. sect. 4. num. 117.; Dicastello lib. 2. tr. 1. disp. 10. num. 429.; Tanner tom. 3. disp. 2. quæst. 6. num. 76. et 77.; Fragos. de regim. Christianæ Reip. tom. 3. part. 1. lib. 3. disp. 5. num. 16.; Castro Palao Oper. Moral. tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 5. num. 27.; Bonacina Oper. Moral. tom. 2. de restitutione in genere disp. 2. quæst. ult. punct. ult. §. 3. n. 23.; Diana in Edit. Coord. tom. 7. tract. 7. resolut. 33. n. 8. Ed alcuni di essi, e particolarmente il Molina, ed il Castro Palao aggiungono, aver ciò luogo anche ne' mobili sacri, come sono i Calici, e le sacre suppellettili: dovendo in ordine a queste cose esser*

se mai fosse comparso il vero padrone, che la rivolesse, offerendo al compratore il prezzo da esso pagato, quando la comprò dai Turchi: *Aliqui tamen Qualificatores dixerunt, requiri animum restitutionis, accepto pretio dato, si dominus rerum occurrerit.* Nè quest' aggiunta è fuor di proposito, o irragionevole, per levare gli scrupoli alle coscienze: scrivendo il Molina nella sua *Opera de Justitia et Jure* al tom. 1. tratt. 2. disput. 118. num. 15. come in appresso: *Ad pacandas tamen conscientias illud est addendum, quando verisimile esset, illas, cioè le merci comprate dai Cristiani, che erano state rapite dai Turchi o dai Saraceni, deven-
turas nunquam esse in potestatem suorum dominorum, ut ordinariè eveniet, licitum esse eas emere vili etiam pretio, eo animo, ut, si proprius dominus comparuerit, illas accipiat pro eodem pretio, sin minus emptor illas sibi retineat. Quoniam verisimile est, eam esse præsumptam dominorum voluntatem; et quoniam quodammodo essent irrationabiliter inviti, nisi id ita vellent; atque ita respondi aliquibus Christianis captivis, qui in Africa emerunt vili pretio a Mauris aliqua de spoliis Lusitanorum, quando Rex Sebastianus occubuit. E questa può dirsi dottrina comunemente ricevuta, ed alla quale pienamente gli altri aderiscono: Coninch disput. 31. de bello dub. 7. n. 126.; Reginald. tom. 2. lib. 21. c. 8. sect. 4. num. 117.; Dicastello lib. 2. tr. 1. disp. 10. num. 429.; Tanner tom. 3. disp. 2. quæst. 6. num. 76. et 77.; Fragos. de regim. Christianæ Reip. tom. 3. part. 1. lib. 3. disp. 5. num. 16.; Castro Palao Oper. Moral. tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 5. num. 27.; Bonacina Oper. Moral. tom. 2. de restitutione in genere disp. 2. quæst. ult. punct. ult. §. 3. n. 23.; Diana in Edit. Coord. tom. 7. tract. 7. resolut. 33. n. 8. Ed alcuni di essi, e particolarmente il Molina, ed il Castro Palao aggiungono, aver ciò luogo anche ne' mobili sacri, come sono i Calici, e le sacre suppellettili: dovendo in ordine a queste cose esser*

ANNO 1752.
tori delle robe tolte a' Cristiani, siano disposti a restituirla per l'istesso prezzo a' Padroni.
Autori, che sono dell'istesso parere.
Si fonda- no sulla presunta volontà de' padroni.

PONT. est superius indicata præsumptio; quod scilicet
A. XII. Christifidelibus, ad quos hujusmodi res ablatae
pertinent, molestum non sit, aut saltem esse
non debeat, illas in dominio potius aliorum
Christianorum, quam Turcarum et Saraceno-
rum existere.

Grotii §. 15. Hugo Grotius in suo *Tractatu de Jure*
belli ac pacis lib. 2. cap. 10. §. 9. num. 1. hanc
eodem re- statuit regulam: *Rem alienam bona fide emptam,*
cidit. *restituendum, nec posse erogatum pretium repeti,*
ac immediatè sequentem addit exceptionem:

Cui regulæ hæc addenda mihi videtur exceptio,
nisi quatenus dominus rei suæ possessionem recipere sine impendio aliquo probabiliter non potuit, ut puta, si res apud Pyratas fuerit; tunc enim deduci poterit, quantum dominus impensurus libenter fuerat. Ipsa enim facti possessio præsertim recuperatu difficilis, est aliquod æstimabile; et in hoc dominus post rem amissam censetur factus locupletior. Et in lib. 3. cap. 10. §. 6. num. 1. postquam docuerat, quod qui detinet rem in bello injusto ab alio captam, eam restituere tenetur: Qui damnum ipse non dedit, sed rem bello injusto captam ab alio penès se habet, tenetur eam reddere: quia cur alter ea carere debeat, nulla causa subest naturaliter justa, non consensus ipsius, non malum meritum, non compensatio; relatam paulo ante exceptionem resumit, et ita prosequitur n. 2. Poterit tamen, si quid sumptus aut operæ impendit is, qui rem tenet, deducere tantum, quantum domino valebat adipisci desperatam possessionem, secundum ea, quæ alibi explicata sunt. Quod si rei possessor culpæ exors eam consumpserit, aut eliminaverit, non tenebitur, nisi in quantum censi potest locupletior factus. Jure

De alieno servo ab hostibus capto, et vendito, quid cautum jure civili.
Civili cautum est, ut, qui alienum servum, ab hostibus prius captum emerit, illius dominium acquirat, ea tamen lege, ut eum teneatur restituere antiquo domino, si hic pretium rependat, quod emptor, quamvis mancipii conditionem non ignoraret, pro illius

più forte la presunzione poc' anzi accennata, ANNO
cioè non essere, o non dover essere malcon- 1752.
tenti i Cristiani, a' quali le sacre cose derobate appartengono, ch'esse siano nelle mani d'altri Cristiani, piuttosto che in quelle de' Turchi, e de' Saraceni.

§. 15. Ugone Grozio nel suo *Trattato de Jure* L'istessa
belli ac pacis al lib. 2. cap. 10. §. 9. num. 1. conclu-
stabilisce la regola seguente: *Rem alienam bona sione può*
fide emptam, restituendam, nec posse erogatum ricavarsi
pretium repeti; ed immediatamente stabilisce la da quanto
seguente limitazione: *Cui regulæ hæc addenda scrive U-*
mihi videtur exceptio, nisi quatenus dominus rei gione Gro-
suæ possessionem recipere sine impendio aliquo zio.
probabiliter non potuit, ut puta, si res apud Py- ratas fuerit; tunc enim deduci poterit, quantum dominus impensurus libenter fuerat. Ipsa enim facti possessio præsertim recuperatu difficilis, est aliquod æstimabile; et in hoc dominus post rem amissam censetur factus locupletior. E nel lib. 3. al cap. 10. §. 6. num. 1. dopo aver insegnato, che chi ritiene la roba presa da un altro in guerra ingiusta, è obbligato a restituirla: Qui damnum ipse non dedit, sed rem bello injusto captam ab alio penès se habet, tenetur eam reddere, quia cur alter eâ carere debeat, nulla causa subest naturaliter justa, non consensus ipsius, non malum meritum, non compensatio; ripiglia l'eccezione già poc' anzi riferita, e così prosiegue al num. 2. Poterit tamen, si quid sumptus aut operæ impendit is, qui rem tenet, deducere tantum, quantum domino valebat adipisci desperatam possessionem, secundum ea, quæ alibi explicata sunt. Quod si rei possessor culpæ exors eam consumpserit, aut eliminaverit, non tenebitur, nisi in quantum censi potest locupletior factus. Nel diritto Civile è deciso il caso di chi compra il servo d'un altro, fatto schiavo dagli inimici; dicendosi, che ne acquista il dominio, coll'obbligo però di doverlo restituere all'antico padrone, ancorchè lo avesse comprato, sapendo ch'era di lui servo, purchè il padrone vi presi

PONT. A. XII. emptione persolvit. Si autem hic eum alienum esse nescivit, statuitur, domino comparenti ac pretium offerenti restituendum, dummodo infra triennii spatium comparuerit; quo tempore elapso, antiquus dominus jure redimendi cadit: ut colligitur ex *Lege in bello* §. *Si quis servum ff. de captivis et postliminio reversis*, alteri conjungenda *L. Ab hostibus C. eodem tit.* Hæc omnia comprobant, justum omnino esse id, quod Theologi S. Officii responsis Theologorum Congregationis de Propaganda Fide addiderunt; Eademque certiore stabilioremque reddunt sententiam illorum, qui docent, pretium restituendum esse illi, qui numerata pecunia rem ab hostibus etiam in bello injusto captam sibi acquisivit. Quanquam enim Hugo Grotius, quod pertinet ad restitutionem pretii, cum aliis præallegatis auctoribus non consentiat: quum tamen a domino tantum emptori rescindendum velit, quantum ipse ad rei amissæ possessionem recuperandam æquo animo impendisset; si hujus æstimatio summæ a Forensi Calculatore rectè inæatur, magnum profectò erit, nisi ad eam pecuniæ quantitatem pertingat, quam emptor pro rei acquisitione persolvit.

Tanti fere interest rem amissam recuperare, quanti a padrone vendita est.

An eadem circa mobilia procedant, in quaestione revocatur.

§. 16. Quæ hætenus exposuimus, in rebus mobilibus tantummodo locum habent; ideoque tota disputationis difficultas nunc eò redacta est, ut videatur, an hæc eadem, quæ de mobilibus dicta sunt, immobilibus etiam rebus aptari possint; quandoquidem dubia, quæ nunc examinantur, quæque presenti disquisitioni occasionem præbuerunt, mobilia bona non respiciunt, sed immobilia. Porrò si aliqua differentia inter mobilia et immobilia intercederet, et ratio, quæ pro illis valida reputatur, pro his æque afferri non posset; vel si aliqua adesset legum dispositio, quæ rerum immobilium dominis magis faveret, facile quisquam affirmare posset, quod, licet is, qui a Turcis res mobiles in bello captas mercatus fuerit, eas tuta conscientia detinere queat, modo ani-

offra il rimborso del prezzo: che se poi comprandolo, avesse ignorato esser servo d'altri, si determina, che, comparando il padrone, ed offerendo il prezzo, gli venga restituito il servo, purchè la comparsa siegua dentro tre anni, trascorsi i quali, cade l'antico padrone dal jus di ripeterlo: come si deduce dalla *L. In bello* §. *Si quis servum ff. de captivis et postliminio reversis*, unendola coll'altra *L. Ab hostibus C. eod. tit.* Cose tutte che comprovano la giustizia dell'aggiunta fatta dai Teologi del Sant'Offizio alle risposte date dai Teologi di Propaganda, e rendono sempre più fondata l'asserzione di tutti quelli, che insegnano, doversi restituire il prezzo a chi col suo denaro ha comprata la roba, che era in mano degl'inimici, anche in caso di guerra ingiusta. Perchè sebbene Ugone Grozio non concordi nel punto della restituzione del prezzo; volendo però, che si bonifichi al compratore dal padrone, quanto esso avrebbe di buona voglia speso per ricuperare il possesso della roba perduta, questa partita, ben maneggiata da un Computista Curiale, arriverà per lo meno all'importanza del prezzo sborsato da chi ha comprata la roba.

§. 16. Quanto sin ora è stato detto, ha luogo ne' mobili: e perciò la difficoltà ora si riduce a vedere, se, quanto si è detto de' mobili, abbia luogo anche negli stabili, giacchè il punto, che ora si esamina, e che dà occasione alla presente indagine, non riguarda i mobili, ma gli stabili. E quando mai vi fosse qualche differenza fra i mobili e gli stabili, e qualche ragione militasse per gli primi, che non potesse adattarsi ai secondi; o pure vi fosse qualche disposizione delle Leggi favorevole agli stabili, ciascheduno facilmente potrebbe sostenere, che se i mobili comprati dai Turchi, che in guerra ingiusta se n'erano fatti padroni, possono esser ritenuti in buona coscienza dal compratore, purchè comprandoli, abbia l'animo preparato a restituirli, quando il padrone comparisca,

ANNO 1752. dagli inimici, e poi venduti.

Il recuperare le robe perdute facilmente costerebbe tanto, quanto il compratore le ha pagate al nemico.

La questione è, se le prece messe dottrine possano applicarsi a' beni stabili.

PONT. A. XII. mus ipsi sit ad restitutionem paratus, quotiescumque dominus comparuerit, et pecunia impensæ solutionem obtulerit; non idem tamen iudicium de emptore immobilium ferre liceret.

Decreta §. 17. Diximus autem, ea, quæ superius superius exposita sunt, locum sibi vindicare in solis allegata mobilibus: Decreta enim anno 1630. edita, de de mobilibus loquuntur; ac de mobilibus item libus tantum agunt disserunt supra recensiti Auctores. Innuimus etiam dubitari posse, an aliqua differentia juris intersit inter mobilia et immobilia bona: atque hujus differentiae ratio a Nobis nunc exponenda est. Fundamentum, quo innitur ea

Rationes ex quibus domini voluntas de mobilibus præsumitur, ad immobilia extendi non possunt. sententia, quod Christifideles tuta conscientia retinere possint bona mobilia, quæ a Turcis emerunt, a Turcis autem in bello injusto aliis Christianis hominibus ablata fuerant, in præsumpta dominorum voluntate positum est, quæ scilicet aut consentit, aut non dissentit omnino, ut prædicta eorum bona mobilia ab aliis Christifidelibus acquirantur. Etenim ex mobilibus nullus fructus percipitur; domini autem libentiore animo, aut minore certè molestia ferre debent, quod illa in Christianorum potestatem deveniant, potius quam in dominio Turcarum remaneant, a quibus facilius disperderentur; ut rectè ponderat Molina loco laudato, atque etiam prosequitur Verjuys in suo Pastoralis Missionariorum tract. 4. art. 13. de Hæreticis §. Probatur etiam ratione. Quoniam verò hæc ratio a præsumpta dominorum voluntate desumpta, ad immobilia, quæ Christifideles emunt, extendi nequit, tum quia domini fructus amittunt, tum quia hujusmodi bonorum dispersionis timor non adest; hinc oritur indicata juris differentia, quæ inter mobilium ac

Bona immobilium acquisitionem intercedit. Denique paulo ante significavimus, aliquid forsitan reperiri posse legibus præscriptum, quod immobilibus, non item mobilibus faveat. Sanè in L. Si quis bello ff. de re militari sequentia verba legere est: Si quid in bello captum est, in præda

ed offra al compratore di pagare il prezzo, che ha sborsato; non potrebbe questo sistema abbracciarsi in ordine al compratore degli stabili. ANNO 1752.

§. 17. Poc' anzi si è accennato, che quanto è stato detto, ha luogo ne' mobili; e ciò, perchè i Decreti del 1630. parlano de' mobili, e de' mobili pure discorrono gli Autori citati di sopra. Poc' anzi si è dato contrassegno di potersi dubitare esservi differenza di ragione fra i mobili e gli stabili, e questa differenza è appunto quella, che ora siamo per esporre. Il fondamento, a cui si appoggia l'opinione, che sano i Cristiani in coscienza ritenere i mobili comprati dai Turchi, o presi da' Turchi agli altri Cristiani in guerra ingiusta, consiste nella presunta volontà de' padroni de' mobili, o favorevole, o non in tutto e per tutto dissente dall'acquisto, che gli altri Cristiani fanno dei loro predetti mobili; non ricavano verun frutto dai mobili, e dovendo avere i padroni d'essi maggior soddisfazione, o minor disgusto, che passino nelle mani de' Cristiani, anzi che restare in quelle de' Turchi, nelle quali più facilmente si disperderebbero; come considera il Molina nel luogo citato, ed anche prosegue il Verjuys nel suo Pastorale Missionariorum tract. 4. art. 13. de Hæreticis §. Probatur etiam ratione; e non potendo questo discorso della presunta volontà de' padroni aver luogo negli stabili, che si comprano da' Cristiani, si perchè i padroni restano privi de' frutti, sì perchè non vi è pericolo della dispersione de' beni; da ciò deriva l'accennata differenza di ragione. che corre fra l'acquisto de' mobili, e l'acquisto degli stabili. Poc' anzi pure si è accennato, potervi essere qualche disposizione delle Leggi favorevole agli stabili, e non ai mobili: essendo registrate nella L. Si quis bello ff. de re militari, le seguenti parole: Si quid in bello captum est, in præda est, non postliminio redit: parole che accennano i mobili, gli stabili.

PONT. *est, non postliminio redit*: quibus verbis mobilia significantur, ut animadvertit Glossa. At verò in *L. Si captivus, eod. tit.* leguntur hæc alia: *Expulsis hostibus ex agris, quos ceperant, constitit, dominia eorum agrorum ad priores dominos redire, nec aut publicari, aut prædæ loco cedere*: quæ Doctoribus argumentum præbent asserendi, majori privilegio in bellis gaudere immobilia, quam mobilia bona. Hæc enim postquam in militum manus devenerunt, licet deinde pax conficiatur, non ampliùs restituuntur; illa verò antiquis dominis, pace inita, illico redduntur: ut rectè animadvertunt Molina *loc. cit. §. 5.*; Covarruvias *part. 2. Relect. Regul. Possessor malæ fidei §. 11. n. 7.*; Diana in *Edit. coord. tom. 7. tract. 7. resolut. 33. n. 3.*; Castro Palaus *tom. 1. tract. 6. disput. 5. punct. 4. n. 24.*

Unde videtur, immobilia a non justis hostibus vendita, aut derelicta, tuto retineri non posse. Quibus sic stantibus, conclusum superiùs a Nobis est, facile quempiam propugnare posse, ex rationibus adductis concedi quidem Christianis fidelibus, ut mobilia de Turcis empta, licet ab his in bello injusto occupata fuerint, tuta conscientia detineant, dummodo ea restituere domino parati sint, qui pretio oblato redimere illa velit; at id de emptore immobilium non æquè affirmari posse. Id autem nunc, Auctorum scita atque rationes ad trutinam revocando, demonstrandam aggredimur.

§. 18. Pater Leonardus Lessius obiit, antequam Decreta anni 1630. emanarent, scilicet anno 1623. In ejus Opere Theologico in S. Thomam, exhibentur resolutiones nonnullorum conscientiarum casuum; in quorum sexto, verbo *Beneficium*, sequentem sibi proponit quæstionem ordine secundam: *An Catholici emere possint ab Hæreticis bona Ecclesiastica?* atque ita respondet: *Non licet Catholicis emere bona Ecclesiarum vel Monasteriorum ab Hæreticis occupata, et confiscata, nisi cum animo restituendi ea suo tempore legitimis dominis, cum omnibus emolumentis et fructibus, qui inde obtulerunt: quia bona illa in specie sunt aliena,*

come ivi avverte la Chiosa: e leggendosi nella *L. Si captivus, nello stesso titolo*, queste altre parole: *Expulsis hostibus ex agris, quos ceperant, constitit, dominia eorum agrorum ad priores dominos redire, nec aut publicari, aut prædæ loco cedere*: parole, che danno fondamento ai Dottori d'asserire, esser nelle guerre più privilegiati gli stabili dei mobili; non facendosi di questi la restituzione, dopo che sono passati nelle mani de' soldati, ancorchè si faccia la pace; e restituendosi quelli, fatta la pace, a dirittura ai loro antichi padroni: come ben riflettono il Molina *nel luogo cit. al §. 5.*; il Covarruvias *nella 2. part. Relect. Regul. Possessor malæ fidei §. 11. n. 7.*; il Diana in *Edit. coord. tom. 7. tract. 7. resolut. 33. num. 3.*; il Castro Palao *tom. 1. tract. 6. disp. 5. punct. 4. n. 24.* Finalmente di sopra fu accennato, potersi in vigore dell'esposte ragioni sostenere, che i mobili, che i Cristiani comprano dai Turchi, benchè da essi occupati in guerra ingiusta, si possono in buona coscienza ritenere, ma coll'animo preparato di restituirli al padrone, che offerendo il prezzo, gli vuol ricuperare; ma che ciò non può aver luogo nel compratore degli stabili: il che è quello, che siamo in procinto di comprovare, esaminando le asserzioni degli Autori.

§. 18. Il Padre Leonardo Lessio morì prima che uscissero i citati Decreti del 1630., essendo esso morto nel 1623. Nella sua Teologia sopra S. Tommaso sono registrate le risoluzioni di alcuni casi di coscienza, nel sesto de' quali, alla parola *Beneficium*, si propone la seguente questione seconda: *An Catholici emere possint ab hæreticis bona Ecclesiastica?* e la risposta è la seguente: *Non licet Catholicis emere bona Ecclesiarum vel Monasteriorum ab hæreticis occupata et confiscata, nisi cum animo restituendi ea suo tempore legitimis dominis, cum omnibus emolumentis et fructibus, qui inde obtulerunt; quia bona illa in specie sunt aliena,*

ANNO
1752.

Quindi pare, che gli stabili occupati in guerra ingiusta, non possano mai sicuramente ritenersi, benchè dall'occupante venduti, o lasciati in abbandono.

Senza del Lessio, che non sia lecito, nè ritenere il capitale, nè prenderne i frutti.

PONT. A. XII. *similiter fructus illorum. Ex quibus sequitur, ut inferius ostendemus, emptorem ab Ecclesiis et Monasteriis, nunquam repetere posse pretium honorum hujusmodi a se persolutum. Quum autem obijciendum sibi prævideret, quod bona illa, nisi emissent Catholici, remansissent penes hæreticos, qui perciperent ex eis fructum; respondet id minimè ad rem facere, quandoquidem hæretici quoque ad restitutionem obligarentur. Denique id Catholicis consilii præbet, ut cum honorum dominis agentes, cum iis paciscantur, ac novos contractus ineant, quorum præsidio honorum possessionem tuta conscientia retinere valeant.*

Alii perceptionem fructuum detentori permit- tant, do- nec do- minus feudum repetere possit.

§. 19. Post Decreta anni 1630. scripserunt sequentes Auctores, de illis expressam facientes mentionem. Verjuys loco cit. a Lessii opinione recedit in eo, quod respicit restitutionem fructuum, sed cum eo sentit, quod ad fundi restitutionem pertinet, etiamsi dominus emptori solutum pretium non rependat; Rationem autem sic opinandi in præsupposita bona fide collocat, quæ si verè adsit, possessorem a fructuum quidem, minimè verò a fundi restitutione eximere potest. *Posse Catholicos bona fide possidentes Monasteria, domos, Tempia, vel similia bona immobilia, illa tantisper sibi pacificè retinere, quamdiu a propriis dominis occupari non possunt; nec interea obligantur ad interesse, aut quidquam solvendum pro fructibus.*

Alii de voluntate dominorum, et Summi Pontificis ac de quarundam conventionum vigore, plus æquo præsumunt.

Arsdekinus in sua Theologia tripartita tom. 2. part. 2. tract. 6. quæst. 10. quærit, *An Catholici possint emere bona aliorum Catholicorum, injusto bello ab Hæreticis occupata*; ac respondet, id fieri posse, I. si dominorum voluntas in eo consentiat; II. si Pontifex assensum præbeat, ad quod adstruendum affert citata Decreta anno 1630. edita; III. si conventionibus inter Catholicos et Hæreticos Principes initis cautum sit, ut Hæretici Catholicorum bona retinere possint, ac liberè de illis disponere: quæ omnia extra casum præsentis quæstionis versan-

similiter fructus illorum: Dal che deriva, come abbasso vedrassi, non poter mai aver luogo la pretensione di riavere dalle Chiese, e da Monasterj il prezzo de' beni sborsato da chi ne fece l'acquisto: e prevedendo l'opposizione, che se i Cristiani non avessero comprati i beni, sarebbero restati nelle mani degli eretici, che ne avrebbero percepiti i frutti; risponde, che ciò non giova all'intento, per la ragione che anche gli eretici ad restitutionem obligarentur. E finalmente consiglia i Cattolici a trattare coi padroni de' beni, e convenire con essi, facendo un nuovo contratto, se vogliono in coscienza proseguire nella ritenzione de' beni.

§. 19. Hanno scritto dopo i Decreti del 1630. Altri seguenti Autori, facendo d'essi espressa men- zione. Il Verjuys nel luogo citato si scosta dall'asserzione del Lessio in ciò, che riguarda la restituzione de' frutti, ma non in ciò, che appartiene al dover restituire lo stabile comprato, ancorchè il compratore non riceva dal patrone quanto ha pagato nell'acquistarlo: appoggiandosi alla supposta buona fede, che anche verificata, salva dalla restituzione de' frutti, ma non da quella del capitale: *Posse Catholicos bona fide possidentes Monasteria, domos, templa, vel similia bona immobilia, illa tantisper sibi pacificè retinere, quamdiu a propriis dominis occupari non possunt; nec interea obligantur ad interesse, aut quidquam solvendum pro fructibus.* L'Arsdekin nella sua Teologia tripartita tom. 2. part. 2. tract. 6. quæst. 10. cerca, *An Catholici possint emere bona aliorum Catholicorum injusto bello ab hæreticis occupata?* e risponde, che ciò più farsi, I. se vi è la volontà de' padroni; II. se il Papa in ciò consente, al qual proposito porta i citati Decreti del 1630. III. se vi sono convenzioni fra i Principi Catholici ed Eretici, che possano gli Eretici ritenere i beni de' Cattolici, e disporre d'essi: cose tutte non applicabili al caso, che è in questione. Parla senza dubbio questo degno Religioso de'

ANNO
1752.

Altri ammettono, che sia lecito godere i frutti del fondo, finchè il padrone di questo non sia in grado di tornarne al possesso.

Altri vanno più lontano, e dicono, che la volontà de' padroni, il consenso del Papa, le convenzioni tra' Principi.

PONT. tur. Ibi autem religiosus Auctor procul dubio
A. XII. loquitur de bonis immobilibus; inter ceteras
enim sententiæ suæ rationes, utilitatem per-
pendit et commodum Catholicæ Fidei, cui ma-
gis prodesse asserit, quod bona penes Orto-
doxos, quam in Hæreticorum manibus existant:
*et sanè plures ob causas, multò conducibilius
videtur, bonè illa tali emptione in manus Catho-
licorum devolvi, qui tanto potentiùs possunt ne-
gotium Fidei protegere ac propagare, quam si ea
penes hæreticos perpetuò remanerent; quæ qui-
dem ratiocinatio immobilibus convenit, non
item mobilibus. Verùm rationes illæ ab Au-
ctore indicatæ, et a Nobis paulo ante relatæ,
nullius aut levis admodum roboris sunt. Etenim
dum bona immobilia ad Catholicos olim per-
tinentia, illisque in bello injusto ablata, Or-
thodoxi ab Hæreticis emunt, præsumpta domi-
norum voluntas adesse non potest, ut supra
dictum est; Decreta verò anno 1630. edita,
quæ de mobilibus loquuntur, ad immobilia
trahi nequeunt; Denique conventiones et con-
cordata inter Catholicos Principes laicos et
Heterodoxos inita super possessione ac deten-
tione honorum Ecclesiasticorum, ab Apostolica
Sede improbantur, ut prolixè probat P. Schmalz-
grueber consiliorum tom. 2. consilio 15. qu. 1.
et hæc sunt conventiones, ad quas alludit ci-
tatus Auctor. De hac materia loquitur etiam
La Croix Presbyter Societatis JESU in sua
Theologia Morali tom. 1. lib. 3. part. 2. n. 972.
ac Decreta anni 1630. se probè nosse indicat:
at quum nil aliud ipse faciat, quam ea referre,
quæ a super laudatis Auctoibus dicta fuerunt,
in neutram partem allegari aut proferri potest.*

P. a Breno de tota re præclare disputat. §. 20. Pater Carolus Franciscus a Breno Ord. Min. Strictioris Observantiæ, in suo *Manuali Missionariorum Orientalium tom. 2. lib. 1. c. 3. qu. 21.* hanc proponit quæstionem: *An bona Ecclesiastica ab Infidelibus redempta, restitui necessariò debeant, vel saltem transactio adhiberi; ac respondeat, restituenda esse; tum quia Chri-*

beni stabili, portando fra gli altri fondamenti della sua asserzione l'unità ed il vantaggio della Fede Cattolica, a cui dice esser di maggior giovamento, che i beni stiano nelle mani de' Cattolici, che in quelle degli Eretici; *et sanè plures ob causas, multò conducibilius videtur, bona illa tali emptione in manus Catholicorum devolvi, qui tanto potentiùs possunt negotium Fidei protegere, ac propagare, quam si ea penes hæreticos perpetuò remanerent;* qual discorso è adattabile agli stabili, e non ai mobili. Ma i motivi poc' anzi dallo stesso Autore additati, e da Noi riferiti, non hannò veruna, o se l'hanno, hanno una assai debole forza; non essendovi nella compra de' stabili, che fanno i Cattolici dagli Eretici, e che prima ad altri Cattolici appartenevano, e che furono loro levati in guerra ingiusta, la presunta volontà de' padroni, come di sopra si è detto; non applicandosi agli stabili i Decreti del 1630., che parlano de' mobili; ed essendo riprovate dalla Santa Sede le convenzioni, ed i concordati fatti fra le Podestà laicali ortodosse, ed eterodosse, in ordine al possesso, e detenzione de' beni Ecclesiastici, come diffusamente comprova il Padre Schmalzgrueber nel tom. 2. de' suoi consigli, consiglio 15. quesito 1., alle quali convenzioni il citato Autore allude. La Croix Religioso della Compagnia di GESU' nella sua *Theologia Morale al tom. 1. lib. 3. par. 2. n. 972.* parla della materia: si mostra ben inteso dei Decreti del 1630.; ma null' altro facendo, che riferire quanto i sopraccitati Autori hanno detto, non può nominarsi ed allegarsi o per l'una, o per l'altra parte.

§. 20. Il Padre Carlo Francesco a Breno dell' Ordine de' Minori della più stretta Osservanza, nel suo *Manuale Missionariorum Orientalium tom. 2. lib. 1. cap. 3. quæst. 21.* propone la quæstione: *An bona Ecclesiastica ab Infidelibus redempta, restitui necessariò debeant, vel saltem transactio adhiberi;* e risponde, che devono re-

ANNO
1752.

Il P. a
Breno di-
scorre
molto be-
ne sopra
questa
materia.

PONT. A. XII. stianus, sciens bona illa Ecclesie esse, alienam rem mala fide possideret; tum quia non potuit Infidelis raptor in emptorem Christianum transferre jus majus illo, quod ipsemet in bona divendita habebat: Ideoque, si venditor, propter rapinae vitium, nullum omnino jus habuit in rem violenter ablatam, occupatam, et postea divenditam; nil pariter juris in eandem rem acquisivisse dicendus est, qui eam mercatus fuit: Tum denique, quia regula generalis est, quod etiam ille, qui furti ignarus a fure aliquid emit, in foro conscientiae ad restitutionem tenetur, simul ac verus legitimusque dominus occurrit. Invehit deinde in eos, qui quum ab Infidelibus aliquid ad Ecclesiam pertinens mercati sint, debiti sui partes implere se putant, si Parochos, ad quorum Ecclesias res emptae pertinent, ad convivia et coenas invitent. Non omittit Pater a Breno saepe memorata Decreta anno 1630. condita commemorare; sed ea pertinere censet tantummodo ad bona mobilia a piratis capta, ac inde Christianis divendita, quorum verus dominus sperari nequit, ut ad ea redimenda compareat. Denique sibi objicit, quod qui numerata pecunia ab Infidelibus emit Ecclesiae bona, rem eidem Ecclesiae utilem gesserit; ideoque non solum nullum exinde damnum pati, verum etiam aliquam, si fieri potest, utilitatem percipere debeat: Huic autem argumento respondet, emptores, qui rem ab Infidelibus redemerint, id emolumentum ex emptione capere, ut ab Ecclesia pretium repetant, aut ad aliquam cum ipsa compositionem deveniant: *Ementes bona Ecclesiae ab usurpatoribus Infidelibus, restituere quidem tenentur, quum sua bona illa non sint, sed accepto pretio, vel alia compositione cum Praelatis habita.* Verum quum Auctor ad aliam ex prima consequentem quaestionem gradum faciat, videlicet utrum emptor restituere bona teneatur, etiamsi Praesul nec pretium reddere, nec compositionem ullam facere velit, et hujusmodi quaestioni affirmative

Sed quae prius recte constituerat, deinde evertit.

stituirsi; si perchè sapendo il Cristiano, che que' beni sono veramente della Chiesa, riterrebbe la roba altrui con mala fede; si perchè non avendo potuto l' infedele usurpatore trasferire nel Cristiano, che da lui ha comprato i beni, maggior jus di quello, ch' esso stesso aveva, se il venditore, avvegnachè usurpatore, non aveva verun minimo jus sopra la roba rapita, occupata, e venduta, negli stessi piedi per appunto si trova chi l' ha comprata; e finalmente perchè è regola generale, che anche chi compra da un ladro qualche cosa, senza sapere che sia furtiva, è obbligato in coscienza a restituirla, subito che comparisce il vero e legittimo padrone. Sgrida di poi l' autore contro coloro, che avendo comprata dagl' Infedeli qualche cosa appartenente alla Chiesa, si lusingano di soddisfare al proprio dovere, invitando ai conviti, ed alle cene i Parochi, alle Chiese de' quali appartengono le robe comprate. Non trascura il Padre a Breno i più volte nominati Decreti del 1630. ma li restringe ai mobili presi dai Pirati, e poscia venduti ai Cristiani, non essendovi speranza, che possano comparire i veri padroni per ricuperarli. Finalmente si fa l' opposizione, che chi col prezzo alla mano ha comprato dagl' infedeli i beni della Chiesa, ha fatto ad essa una cosa utile, e che non deve ricever danno, ma, se è possibile, qualche comodo da questa sua azione: ed a questo argomento risponde, ricevere i compratori vantaggio dalla compra, che hanno fatto ricuperando la roba dalle mani degli infedeli, riponendo il vantaggio nel prezzo, che devono ricuperare dalla Chiesa, o facendo con essa qualche composizione: *ementes bona Ecclesiae ab usurpatoribus infidelibus, restituere quidem tenentur, cum sua bona illa non sint, sed accepto pretio, vel alia compositione cum Praelatis habita.* Ma passando poi l' Autore ad una quaestione subalterna, se sia obbligato il compratore a restituire i beni, quando il Prelato non

Ma in fine distrugge quanto

PONT. respondeat, videtur profectò id, quod antea affirmaverat, evertere et non cohærenter ratiocinari: *Si verò Prælatas quidquam ipsis redimentibus restituere nolle, aut transactionem, vel compositionem ullam facere: adhuc emptores, seu redimentes illi restituere omnino tenerentur, quum bona illa reipsa sint Ecclesiæ, ac infortunio suo tribuere, quod emerint rem alienam, eo modo, quo discurremus de ementibus a fure, quotiescumque ab ipso repetere pretium minimè possint.*

Illius ratiocinationis viget. §. 21. Quibus sanè diximus Auctorem evertere id quod antea affirmaverat. Superiùs namque voluerat, emptorem a vero domino pretium recuperare: Nunc autem ipsius domini arbitrio permittens hujusmodi pretium reddere, aut non reddere, vult porrò, rem ab emptore, etiam sine pretii recuperatione, restitui. Diximus etiam, eundem non cohærenter ratiocinari. Quum enim statuerit, immobilium dominium penès antiquum dominum semper remanere, nec unquam ad emptorem transiisse, ex hoc satis aperte consequitur, non quidem rei pretium solvendum esse a legitimo domino, qui eam recuperare intendit; sed potiùs rem ipsam sine ulla solutione, aut pretii restitutione, ab eo recuperandam esse, aliter enim rem suam emere cogeretur. Quod si aliquis responderet, id ab æquitate et justitia alienum non esse, quoniam juxta Decreta anni 1630. idem omnino contingit in mobilibus, quæ sine solutione pretii a domino recuperari non possunt; respondetur, dominium mobilium, quamvis resolubile, in emptorem transire, qui deinde illa domino pretium offerenti restituere tenetur; id autem minimè accidere emptori immobilium, quorum dominium remanet semper apud legitimum dominum. Rerum porrò dominium a priore domino ad alterum non transfertur, nisi id aut lex jubeat, aut hominis voluntas præscribat. Emptores autem tam rerum mobilium, quàm

vuòle restituire il prezzo, o non vuole venire a veruna compositione, e rispondendo di sì, ci sembra, che distrugga il già detto da esso stesso, ANNO 1752. e che non discorra coerentemente: *Si verò Prælatas quidquam ipsis redimentibus restituere nolle, aut transactionem, vel compositionem ullam facere, adhuc emptores, seu redimentes illi restituere omnino tenerentur, cum bona illa reipsa sint Ecclesiæ, ac infortunio suo tribuere, quod emerint rem alienam, eo modo, quo discurremus de ementibus a fure, quotiescumque ab ipso repetere pretium minimè possint.*

§. 21. Si è accennato, che distrugge quanto ha detto; perchè volendo, che il compratore ricuperi dal vero padrone il prezzo, ogni volta che rimette all'arbitrio del padrone restituire o non restituire il prezzo, questo è lo stesso che dire, che renda la roba senza ricuperare il prezzo. Si è detto, che non discorre coerentemente; perchè avendo stabilito, che il dominio degli stabili resta sempre appresso l'antico padrone, senza essere mai passato nel compratore; tanto basta per inferire, non già che il legittimo padrone debba sborsare il prezzo per riavere la roba, ma bensì che deve riavere la roba senza pagare cosa veruna, e senza restituire il prezzo, altrimenti sarebbe forzato a comprare quel che è suo. O quando mai si risponderesse, non essere ciò cosa tanto stravagante, giacchè secondo i Decretali del 1630. lo stesso per appunto succede ne' mobili, non potendo il padrone riaverli, se non sborsa il prezzo; si risponde, che il dominio de' mobili, ma resolubile, passa nel compratore, che poi è obbligato a restituirli al padrone, quando gli offre il prezzo; il che non succede nel compratore degli stabili, il dominio de' quali sempre resta appresso il legittimo padrone. Non passa il dominio della roba dal padrone in altra persona, se non quando o la legge così comanda, o la volontà dell'uomo così prescrive. Sono il compratore de' mobili, ed il compratore degli sta-

Disetti del di lui discorso.

Il motivo per cui s'intende trasferirsi nel compratore il dominio de' mobili, non si può applicare agli stabili.

PONT. A. XII. immobilium, pro eo quod ad legem attinet, aequali prorsus jure censentur. Nulla enim lege præscriptum est, ut dominium rerum siue mobilium, siue immobilium, a vero domino ad illum, qui eas ab inuasoribus, ac raptoribus mercatus fuerit, transferatur. Sed differentia, quæ inter mobilium, ac immobilium emptorem intercedit, ab hominis voluntate oritur; quia nimirum domini voluntas, ut supra dictum est, illi, non autem isti, favere præsumitur.

Concluditur immobilia sine repetitione pretii restituenda esse, cum omnibus fructibus. §. 22. Itaque Decretis anni 1630. nullo modo contraire nobis videtur, si asseramus, satis fundatam esse opinionem illam, quæ immobilium domino jus tribuit, ut sine ulla pretii restitutione recuperare valeat bona sua, cum omnibus fructibus inde perceptis, ab illo, qui numerata pecunia ea ipsa ab inuasoribus emit. Id enim exigit natura belli injusti, in quo hujusmodi bona occupata fuerunt: Id expetit eorum Auctorum sententia, qui optima ratione docent, eum, qui furtivam rem se emere dubitat, aut suspicatur, non posse deinde a domino repetere pretium, quod furi numeravit: *Emptor malæ fidei si sibi emit rem, quam vel sciebat, vel dubitabat, seu suspicabatur esse furtivam, non potest a domino illius rei repetere pretium, quod numeravit furi venditori, quoniam talis repetitionis nullum habet justum titulum*: verba sunt Sylvii in 2. 2. Sancti Thomæ quæst. 62. quæsit. 6. art. 6. conclus. 3. pag. 361. ultimæ editionis Antverpiæ: Id exigit opinio communis eorum, qui docent, etiam illum, qui rem furto sublatam, bona fide, vel ab ipso fure, vel ab alio mercatus fuit, teneri eandem domino reddere, nec solum pretium ab eo repetere posse; ut videre est apud Sanchez in *Summa lib. 2. cap. 23. n. 2.* et apud Bonacinam *tom. 2. de restitutione in genere, disput. 1. q. 2. punct. 1. proposit. 1. num. 4.* Id ipsum deducitur ex regula, quam sequuntur majora Tribunalia: quorum videlicet auctoritate decernitur, bona immobilia Ecclesiarum ab Hæreticis occupata, bili

bili, uguali fra di loro in tutto quello, che concerne la Legge: non essendovi Legge, che trasferisca dal vero padrone il dominio, o de' mobili, o degli stabili, in chi li compra dagli usurpatori. La disuguaglianza del compratore de' mobili da quello degli stabili, deriva dalla disposizione dell' uomo; militando a pro del primo la presunta volontà del padrone, e non a pro del secondo, come si è detto.

§. 22. Per lo che, senza punto offendere i Decreti del 1630. ci sembra poter asserire, essere ben fondata l' opinione, che il padrone degli stabili, che taluno, sborsando il prezzo, ha comprati dagli usurpatori, dee riavere i suoi beni con tutti i frutti percetti, senza sborsare cosa veruna; così esigendo l' ingiustizia della guerra, in cui gli stabili sono stati occupati; così esigendo l' opinione ben fondata degli Autori, che insegnano, che chi dubita; o sospetta, che la roba, che compra, sia furtiva, non può dal padrone ripetere il prezzo, che ha pagato al ladro: *Emptor malæ fidei si sibi emit rem quam vel sciebat, vel dubitabat, seu suspicabatur esse furtivam, non potest a domino illius rei repetere pretium, quod numeravit furi venditori, quoniam talis repetitionis nullum habet justum titulum*; sono parole del Silvio nella 2. 2. di S. Tommaso quæst. 62. quæsit. 6. art. 6. conclus. 3. pag. 361. dell' ultima stampa di Anversa: Così esigendo la comune opinione degli Autori, che anche insegnano, che chi con buona fede ha comprata o dal ladro, o da un altro, la roba rubata, dee restituirla al padrone senz' aver jus di ripetere da esso il prezzo sborsato; come può vedersi appresso il Sanchez nella *Somma lib. 2. cap. 23. num. 2.*, e nel Bonacina *tom. 2. de restitutione in genere, disp. 1. qu. 2. punct. 1. proposit. 1. num. 4.* Così esigendo la massima de' maggiori Tribunali, giusta la quale resta stabilito, che i beni stabili appartenenti alla Chiesa, ed occupati dagli Eretici, se escono dalle loro mani, ritornino a dirittura *Tom. IX.*

Si conclude, doversi restituire i beni stabili, con tutti i frutti, percetti, senza poterne ripetere il prezzo.

PONT. A. XII. statim ac ab ipsorum manibus elapsa fuerint, ipso jure redire ad Ecclesias, ad quas pertinebant: uti videre est in Decisionibus *Herbipolen. Monasterii* 10. Junii 1707. et 17. ejusdem mensis coram hon. mem. Caffarella, confirmatis in *decis.* 562. num. 1. tom. 5. coram hon. mem.

Lancetta Decano. Ita præscribit famigeratus Textus Innocentii III. in cap. *Sæpe*, de restitutione spoliatorum. Cum enim Jus Civile beneficium interdicti *Unde vi*, sive restitutionis, concessisset dumtaxat adversus illum, qui per vim alium de possessione dejecerat, et contra ejus hæredem universalem, ut habent *Lex* 1. §. ult., et *Lex* 2. ff. *Unde vi*; minimè verò contra illum, in cujus potestatem res furto ablata devenerat, ut patet ex *L.* 7. ff. *eod. tit.*; etiamsi ille, dum rem emit, furtivam eam esse non ignorasset; idque ea ratione, quod interdictum *Unde vi* directè propositum fuerat adversus eum, qui vim intulisset: *Unde tu illum vi dejecisti*. Magno illi Pontifici parum tuta visa est hæc Juris Civilis dispositio, ideoque decrevit, ut remedium Possessorii *Unde vi* locum etiam haberet adversus illum, qui spoliū quidem non commiserat, sed rem, quam alienam ac furto sublatam esse non ignorabat, a spoliatore mercatus fuerat: non obstante Juris Civilis rigore, sancimus, ut si quis de cætero scienter rem talem acceperit, quam spoliatori quasi succedat in vitium etc., contra possessorem et hujusmodi spoliato per restitutionis beneficium succurrantur; Atque sequentem Decreti sui attulit rationem: *Èd quod multum intersit, quoad periculum animæ, injustè detinere, aut invadere alienum. Hoc denique postulat Canonici Juris Adagium, quod est in Can. Rapinam 14. qu. 5. ubi sic legitur: Rapinam emere non licet, nisi ea intentione, ut, cui est ablata, reddatur.*

§. 23. Si autem ea, quæ hactenùs dicta sunt, locum habent in casu eorum, qui fundos ab injustis invasoribus occupatos emerunt; et hi procedunt quidem illos, nullo recepto pretio, restituere

Purgationi spoliati jure canonico subjicitur etiam successor particularis.

alle Chiese, alle quali appartenevano; come può vedersi nelle decisioni *Herbipolen. Monasterii* 10. Junii 1707. et 17. ejusdem mensis 1709. avanti la buona memoria di Monsignor Caffarella, confermate nella *decis.* 562. n. 1. tom. 5. avanti la buona memoria di Monsignor Lancetta Decano: E così ancora esigendo il celebre Testo d'Innocenzo III. nel cap. *Sæpe*, de restitutione spoliatorum. Il Jus Civile non aveva dato il beneficio dell'interdetto *Unde vi*, o sia della restituzione, se non contra quello, che colla forza aveva cacciato taluno di possesso, e contra il di lui erede universale; come si vede nella *L.* 1. §. ult. e nella *L.* 2. ff. *Unde vi*, ma non contra quello, nel potere del quale era venuta la roba rubata ad altri, come può vedersi nella *L.* 7. ff. *eod. tit.* ancorchè questi l'avesse comprata, sapendo, ch'era roba rapita; e ciò perchè l'interdetto *Unde vi*, era indirizzato contra la persona, che aveva usata la violenza: *Unde tu illum vi dejecisti*. Parve a quel gran Pontefice pericolosa la disposizione del Jus Civile; e però volle, che avesse luogo il rimedio del possessorio *Unde vi* anche contra quello, che non aveva spogliato, ma l'aveva acquistato dallo spogliatore, sapendo il vizio dello spoglio, e che la roba era d'altri: Non obstante Juris Civilis rigore, sancimus, ut si quis de cætero scienter rem talem acceperit, cum spoliatori quasi succedat in vitium etc. contra possessorem et hujusmodi spoliato per restitutionis beneficium succurratur; allegando la seguente validissima ragione: *Èd quod multum intersit, quoad periculum animæ, injustè detinere, aut invadere alienum*: Così finalmente esigendo l'Adagio Canonico nel *Can. Rapinam* 14. quæst. 5. ove così si legge: *Rapinam emere non licet, nisi ea intentione, ut, cui est ablata, reddatur.*

§. 23. E se il detto sin ora ha luogo nel caso di quelli, che hanno comprato gli stabili dagli usurpatori, e se debbono essi restituire senza poter esigere il prezzo; quale scusa potrà mai deve dirsi

Lo stesso con più ragione

PONT. A. XII. tenentur: quam excusatione tueri se poterunt alii illi, qui, ut refert Archiepiscopus Antitabarensis, agros et fundos ad Ecclesias et Monasteria spectantes, ipsi furtim invaserunt, et per occasionem adjacentiæ aut vicinitatis usurparunt? Quomodo hi ab obligatione restitutionis, qua manifestè tenentur, se eximere poterunt? Leges Civiles usucapionem longi temporis in rebus furtivis, ob malæ fidei vitium, nequaquam admittunt. Cum autem inter antiquos Prudentes orta esset quæstio, an furtum in solis rebus mobilibus, an verò etiam in rebus immobilibus locum haberet; cumque eorum valuisset opinio, qui asserebant, furtum de mobilibus tantummodo intelligendum esse; ulterius deinde progressi, in eo convenerunt, ut si quis, absque vi, licet mala fide, alicujus rei immobilis possessionem usurpasset, non ipse quidem posset hujusmodi rem usucapione suam facere, posset tamen alius, qui ab ipso rem illam bona fide accepisset; ut videre est in *L. furtum* 37. §. 1. ac in *L. sequ. ff. de Usucap.* atque in Institutionibus Justiniani eodem titulo. Sed neque hic substitit immoderata laxitas Auctorum Juris Civilis, qui, ad inducendum usucapionis jus, satis habuerunt, bonam fidem initio adeptæ possessionis adfuisse; parum solliciti si mala fides deinde supervenisset; ut videre licet in *L. 48. §. 1. ff. de acquirendo rerum dominio, et in L. unic. C. de usucap.* At Sacri Ecclesiæ Canones, nil aliud, quam æquitatem, animarumque salutem respicientes, tot inutiles subtilitates sustulerunt, statuentes, nullam præscriptionem induci, nisi bona fides et initium possessionis, et medium, et finem comitetur: *Quoniam omne, quod non est ex fide, peccatum est; synodali judicio definimus, ut nulla valeat absque bona fide præscriptio tam canonica, quam civilis: quum generaliter sit omni constitutioni, atque consuetudini derogandum, quæ absque mortali peccato non potest observari. Unde oportet, ut qui præscribit, in nulla*

suffragare a quegli altri, che, come scrive Monsignor Arcivescovo d'Antivari, si sono posti in possesso de' campi, e possessioni appartenenti alle Chiese, ed ai Monasterj, di soppiatto, e per avere i loro beni contigui o vicini agli altri predetti? E come mai potranno questi tali esentarsi dall'obbligo evidente di dover restituire? Giusta anche il Jus Civile, non ha luogo l'usucapione di lungo tempo nelle cose furtive, e ciò per la cattiva fede. Essendo poi nata fra gli antichi Prudenti la questione, se il furto avesse luogo nelle sole cose mobili, o pure si estendesse anche alle immobili, ed essendo prevaluta l'opinione, che il furto s'intendesse ristretto alle cose mobili; si passò più oltre, e fu ammesso, che quando taluno senza forza si fosse intruso anche con cattiva fede nel possesso di qualche effetto immobile, se a pro di lui non poteva aver luogo l'usucapione, potesse però aver luogo a pro di quello, che da lui l'avesse ricevuta con buona fede; come si può vedere nella *L. Furtum* 37. §. 1., e nella *L. seg. ff. de usucap.*, e nelle Istituzioni di Giustiniano al detto titolo. Nè contento il Jus Civile di un passo tanto esorbitante, volle, che per l'usucapione bastasse la buona fede nel principio del possesso, senza punto curarsi della cattiva fede, che di poi sopraggiugnesse; come si vede nella *L. 48. §. 1. ff. de acquirendo rerum dominio, e nella L. unic. C. de usucap.* Ma i sacri Canoni della Chiesa, non avendo altr'oggetto, che l'equità, e la salute delle anime, hanno tolte di mezzo tante inutili sottigliezze; volendo, che non si dia prescrizione senza buona fede nel principio, nel mezzo, e nel fine: *Quoniam omne, quod non est ex fide, peccatum est; synodali judicio definimus, ut nulla valeat absque bona fide præscriptio tam Canonica, quam Civilis: quum generaliter sit omni constitutioni, atque consuetudini derogandum, quæ absque mortali peccato non potest observari. Unde oportet, ut qui præscribit, in nulla*

PONT. *temporis parte rei habeat conscientiam alienæ* :
 A. XII. *Verba sunt Innocentii III. in cap. ult. de præ-*
scriptionibus. Hæc autem bona fides in nemine
sanè eorum, de quibus nunc sermo est, ad-
mitti potest; quum incredibile sit, in toto as-
sertæ usucapionis decursu, nullam eis suppe-
tiisse notitiam, quod bona occupata ad Eccle-
siam pertinuerint.

Pro de- §. 24. Quod si prædicti possessores hoc sal-
 relicti tem contenderent, se bona hujusmodi retinere
 haberi ne- posse tanquam a dominis, nimirum ab Ecclesiis
 queunt et Monasteriis, derelicta, quo casu bona fiunt
 bona, que occupantis, juxta §. penult. et ult. Institutionum
 ab Eccle- de rerum divisione, et L. 1. et seq. ff. pro dere-
 sia, ob licto; in magno quidem errore versarentur. Et-
 impoten- enim inter bona derelicta numerari non pos-
 tiam, non sunt illa, quæ dominus ob impotentiam non
 recupe- recuperat, ut accidit in casu nostro; sed illa
 rantur. dumtaxat, quæ quis spontè deserit ac derelin-
 quit, propterea quod eorum possessionem de-
 finire nihili pendit: *Pro derelicto autem habe-*
tur, quod dominus ea mente abjecerit, ut id in
numero rerum suarum esse nolit, ideoque statim
dominus ejus esse desinit. Quocirca derelictæ
 nequaquam censentur res, quæ a domino na-
 vis, ut naufragium effugiat, in mare proje-
 ciuntur; et si quis illas lucri causa recuperat,
 furtum committit: *Alia sanè causa est earum*
rerum, quæ in tempestate, levandæ navis causa,
ejiciuntur; hæc enim dominorum permanent; quia
palam est, eas non eo animo ejici, quod quis
eas habere nolit, sed quo magis cum ipsa navi
maris periculum effugiat. Qua de causa si quis
eas fluctibus expulsas, vel etiam in ipso mari
nactus, lucrandi animo abstulerit, furtum com-
mittit. Hæc omnia verba sunt Textus Civilis in
citatis duobus ultimis paragraphis Tituli In-
stitut. de rerum divisione.

In casu,
 de quo
 agitur,
 cautissi-
 mè proce-
 dendum.

§. 25. En tibi, Dil. Fili, quicquid in unum
 congerere Nobis datum est, ut quæstionibus ab
 Archiepiscopo Antibarensi propositis responde-
 remus; quod quidem in summa, sententiæ

habeat conscientiam alienæ: sono parole d'In- ANNO
 nocenzo III. nel cap. ult. de præscriptionibus; 1752.
 qual buona fede non può certamente esser am-
 messa in veruno di quelli, de' quali presente-
 mente si parla, essendo impercettibile, che nel
 decorso della pretesa usucapione non siavi stata
 la notizia della pertinenza de' beni occupati
 alla Chiesa.

§. 24. Che se mai dai sopraddetti si eccitasse Non deb-
 la pretensione di poter godere i beni, ayve- lono cou-
 gnachè abbandonati da' padroni, o sia dalle siderarsi
 Chiese, o dai Monasterj, nel qual caso i beni per abban-
 diventano dell' occupante, secondo i §. penult. donati
 ed ult. delle Istituzioni de rerum divisione, e la dalle Chie-
 L. 1. e seg. ff. pro derelicto; resterebbero in se que'
 gagnati a partito: non potendoli riporre nella beni, che
 classe di beni derelitti quelli, che, come suc- esse non
 cede nel caso nostro, il padrone non ricupera ricupera-
 per impotenza, ma quelli, che lascia ed ab- no, perchè
 bandona volontariamente, perchè nulla stima non puon-
 il ritenerli: *Pro derelicto autem habetur, quod* no.
dominus ea mente abjecerit, ut id in numero
rerum suarum esse nolit, ideoque statim domi-
nus ejus esse desinit; pel qual motivo non si
 danno per derelitte le robe, che si gettano in
 mare dal padrone della barca, per isfuggire il
 naufragio; e chi le ricupera, se le ricupera per
 farci guadagno, commette furto: *Alia sanè*
causa est earum rerum, quæ in tempestate, le-
vandæ navis causa, ejiciuntur; hæc enim domi-
norum permanent; quia palam est, eas non eo
animò ejici, quod quis eas habere nolit, sed quo
magis cum ipsa navi maris periculum effugiat.
 Qua de causa si quis eas fluctibus expulsas,
 vel etiam in ipso mari nactus, lucrandi animo
 abstulerit, furtum committit: sono tutte parole
 del Testo Civile nelli sopracitati due ultimi
 paragrafi delle Istituzioni tit. de rerum divisione.

§. 25. Ed ecco, Monsignore, quanto ci è riu- Motivi
 scito di poter unire, per rispondere ai quesiti di cam-
 proposti da Monsignor Arcivescovo d'Antivari; minar con
 il che può dirsi che in sostanza concorda col cautela
 nel caso presente.

POST. Congregationis de Propaganda Fide, quam
 A. XII. Nobis retulisti, consentaneum dici potest; Ve-
 rum non ideo Nobis planè satis factum esse
 profitemur. Innuìt in suis litteris Archiepiscopus,
 id quod Antivari accidit, in aliis quoque
 Albanæ Civitatibus contingere, ubi complures
 sunt Christiani, qui bona immobilia Ecclesia-
 rum aut empta de Turcis, aut de facto occu-
 pata possident. Ulterius itaque progreditur pru-
 dens ille Præsul; cùmque magnopere cupiat
 aliquam sibi viam pateferi ad pacandas consci-
 entias, illasque a censuris, quibus propter
 injustam Ecclesiasticarum possessionum deten-
 tionem adstrictæ sunt, absolvendas, nihilomi-
 nus æquè vereri se ostendit, ne turbæ exciten-
 tur, si hodiernis possessoribus, ut justitiæ ra-
 tio postularet, injungeretur aut fundorum, aut
 fructuum, vel alicujus portionis eorum resti-
 tutio. Animadvertendum quoque est, Antiba-
 rum, aliasque Albanæ Civitates, de quibus
 nunc agitur, sub temporali Othomanica di-
 tione consistere; unde minimum quod metuere
 possemus, aliqua exoriente perturbatione, id
 esset, ut prodiret decretum: *uti possidetis,
 ita possideatis*, quod ad pacandas conscientias
 nihil valeret; nisi etiam deterius aliquid in
 Christianorum, Sanctæque nostræ Religionis
 perniciem contingeret. Hoc illud est, quod ani-
 mum nostrum commovet, atque perturbat;
 nosque eo adducit, ut nisi nova, et certiora
 nobis suppeditentur indicia, ex quibus intelli-
 gamus, quid maximè in prædictis regionibus
 timeri posset, si huic negotio manus admovean-
 tur, nihil nos statuere posse existimemus de
 instructionibus, aut facultatibus circa hæc An-
 tibarensi Archiepiscopo communicandis. Quod
 nunc tibi significare possumus, et de quo tibi
 mandamus, ut ipsam Congregationem certio-
 rem facias, illud est, Nos ita animo esse compara-
 tos, ut suprema, qua fungimur auctoritate,
 pro Generalis bonorum Ecclesiasticorum Ad-
 ministratoris officio, hujusmodi bonorum pos-

Pontifex
 si ita res
 ferent,
 Apostoli-
 ca aucto-
 ritate ad
 indulgen-
 dam uti
 non dubi-
 tabit.

sentimento della Congregazione di Propaganda, ANNO
 ch' Ella ci ha esposto. Ma non perciò siamo 1752.
 pienamente appagati. Monsignor Arcivescovo
 nelle sue lettere accenna, che quanto succede
 in Antivari, succede ancora nelle altre Città
 dell' Albania, ove i Cristiani pur troppo pos-
 siedono beni stabili delle Chiese, o acquistati,
 avendoli comprati dai Turchi, o essendosene
 impossessati a dirittura. Passa più oltre il de-
 gno Prelato; e quanto si mostra desideroso,
 che se gli dia il modo di quietare le coscienze,
 e di liberarle dalle censure incorse per la de-
 tenzione de' beni delle Chiese, altrettanto si
 dimostra timoroso di qualche tumulto, quando
 o si ordinasse, come sarebbe del dovere, la
 restituzione de' capitali, o quando si volesse
 che i presenti possessori restituissero o tutti
 i frutti, o anche parte di essi. E' degna pure
 di considerazione la circostanza, che Antivari,
 e le altre Città dell' Albania, delle quali oggi
 si tratta, sono sottoposte al dominio tempo-
 rale della potenza Ottomana, dalla quale il
 meno che si possa temere, nascendo qualche
 scompiglio, sarebbe un Decreto: *Uti posside-
 tis, ita possideatis*, che a nulla servirebbe per
 la quiete delle coscienze; quand' anche pur
 troppo non seguisse qualche cosa di peggio in
 pregiudizio de' Cristiani, e della nostra santa
 Religione. Questo è quello, che ci eccita, e ci
 conturba, e senza nuove, e più precise notizie
 in ordine a ciò, che movendo questa pietra,
 potrebbe in que' paesi temersi di male; non
 siamo in grado di potere stabilire cosa veruna,
 e dare istituzioni, e facoltà a Monsignor Arci-
 vescovo di Antivari. Ciò, che ora possiamo
 dire a Lei, incaricandola ancora di manifestarlo
 alla Congregazione, si è, esser Noi preparati
 a prevalerci della nostra suprema autorità di
 Generale Amministratore de' beni delle Chiese,
 condonando ai possessori de' beni ecclesiastici
 la percezione de' frutti, abilitandoli a possedere
 i capitali, benchè ingiustamente occupati, e stanze.

Nostro
 Sig. è dis-
 posto ad
 usare ogni
 facilità,
 se così esi-
 geranno
 le circo-
 stanze.

PONT. A. XII. sessoribus perceptos fructus condonemus, eosque ad retinendam possessionem fundorum, quamvis injustè occupatorum et detentorum, idoneos reddamus, et ab incursis censuris absolvamus, ne fortè Christianæ Religionis eversionem intueri in illis regionibus, in quibus, licet sub Turcarum dominatione degentibus, eadem adhuc Deo miserante viget, neve, Episcoporum ejectiones, aut innocuorum Christianorum persecutiones, et vexationes audire cogamur; nobisque tot mala imputari, propterea quod auctoritatem illam in his interponere neglexerimus, quam nobis Deus in *edificationem, et non in destructionem* largitus est, quæque Prædecessores nostri similibus in casibus uti non dubitarunt.

Facultates olim a Sede Apostol. tributa Card. Polo super bonis Ecclesiarum Angliæ.

§. 26. Quum tempore Mariæ Angliæ Reginæ. bon. mem. Reginaldo Cardinali Polo gravissima demandata fuisset Provincia, Angliam ipsam Ecclesiæ Romanæ reconciliandi, Pontifex Julius III. in Brevi expedito die 8. Martii 1554. facultatem ei concessit, cum his, qui Ecclesiasticorum bonorum possessionem injustè occupaverant, quique ad Ecclesiæ Romanæ sinum redirent, concordandi et transigendi super fructibus malè perceptis, et super mobilibus consumptis: *restitutis prius, si tibi expedire videbitur, immobilibus per eos indebitè detentis; uti videre est in tom. 4. Conciliorum magnæ Britanniæ. pag. 42. col. 2.* At quia in rei executione fortasse compertum est, hujusmodi facultates nimis angustas esse, in alio Brevi expedito die 28. Junii ejusdem anni, præfato Cardinali plenam ac liberam largitus est potestatem cum quibuscumque bonorum Ecclesiasticorum tam mobilium, quàm immobilium in præfato Regno possessoribus, seu detentoribus, pro quibus ipsa Serenissima Regina Maria intercesserit, de bonis per eos indebitè detentis, auctoritate nostra tractandi, concordandi, transigendi, componendi, et cum eis, ut præfata sine ullo scrupulo in posterum retinere possint, dispensandi;

detenuti, assolvendoli dalle censure; per non vedere l'esterminio della Religione Cristiana in que' luoghi, ove per misericordia di Dio si mantiene, benchè sotto il dominio del Turco, e per non sentire qualche espulsione de' Vescovi, o persecuzione e danni anche degl' innocenti; temendo il rimprovero, che simili funeste cose fossero seguite, per non esserci Noi prevaluti di quella autorità, che Iddio ci ha data in *edificationem, et non in destructionem*, e di cui in casi consimili si sono serviti i nostri Predecessori.

ANNO 1752.

§. 26. Nel gravissimo affare incaricato al Cardinal Polo di riunire, nel tempo del governo della Regina Maria, l'Inghilterra alla Chiesa Romana, il Pontefice Giulio III. con suo Breve spedito agli 8. di Marzo 1554. gli diede la facoltà di concordare, transigere coi possessori intrusi ne' beni ecclesiastici, e che si riunissero colla Chiesa Romana, sopra i frutti malamente percetti, e sopra i mobili consunti: *restitutis prius, si tibi expedire videbitur, immobilibus per eos indebitè detentis; come può vedersi nel tom. 4. de' Concilij della Oran-Brettania pag. 42. col. 2.* E perchè forse in atto pratico si vede, che simili facoltà erano troppo ristrette, in un altro Breve spedito ai 28. di Giugno dell' anno stesso diede al predetto Cardinale piena e libera facoltà cum quibuscumque bonorum Ecclesiasticorum tam mobilium, quàm immobilium in præfato Regno possessoribus, seu detentoribus, pro quibus ipsa Serenissima Regina Maria intercesserit, de bonis per eos indebitè detentis, arbitrio tuo, auctoritate nostra tractandi, concordandi, transigendi, componendi, et cum eis, ut præfata sine ullo scrupulo in posterum retinere possint, dispensandi; omnia et singula alia, quæ in his et circa ea quomodolibet necessaria, et opportuna

Facoltà già concessa dalla Santa Sede al Cardinal Polo sopra i beni delle Chiese d'Inghilterra.

PONT. omnia et singula alia, quæ in his et circa eâ
 A. XII. quomodolibet necessaria et opportuna fuerint,
 consulendi et faciendi; salvo tamen in his, in
 quibus propter rerum magnitudinem et gravita-
 tem hæc Sancta Sedes merito tibi videretur con-
 sulenda, nostro et præfate Sedis beneplacito et
 confirmatione. Breve hoc editum est in citato
 tom. 4. pag. 102. et 103. et in Annalibus Ray-
 naldi ad Annum Christi 1554. n. 8. Prædictus
 verò Cardinalis, ne novæ inde turbæ concitaren-
 tur, Ordinibus postulantibus, et urgentibus, ada-
 ctus est publico instrumento, Pontificis nomine
 et auctoritate, omnes de ejusmodi bonis et pos-
 sessionibus, quoad pœnas et censuras canonicas,
 in perpetuum securos et absolutos declarare:
 verba sunt Spondani ad eundem ann. 1554. n.
 4. Hisque consentiunt Sanderus de Schismate
 Anglicano l. 2. pag. 349. edit. Rom. an. 1586.
 Davanzatus in sua Historia Schismatis Angli-
 cani edita Florentiæ anno 1628. pag. 91. qui
 omnes pariter conveniunt in celebranda præfati
 Cardinalis prudentia, qua difficillimum nego-
 tium, servata Ecclesiæ dignitate, transegit.

Alia dis-
 pensatio-
 nes ab ea-
 dem con-
 cedere in
 hac mate-
 ria.

§. 27. P. Schmalzgrueber in suo citato consilio
 15. tom. 2. casum perpendit hæretici Principis,
 qui Augustanam Confessionem deserens, Catho-
 licam amplectitur Religionem; ac quærit,
 quomodo gerere se debeat quoad bona Eccle-
 siastica, quæ auctoritate pacis Westfaliæ ab
 Ecclesia reprobata possidet; et quidem ejusdem
 consil. quæsit. 2. num. 22. concludit, quod
 vel restituere illa tenetur, vel ad ea retinenda
 Apostolicæ Sedis dispensationem sollicitare, exem-
 plum afferens Ducis Neuburgi Wolphangi Wil-
 helmi, ac ejus filii Electoris Palatini Wilhelmi;
 et asserens, quod erga conversos ad Fidem Catho-
 licam adeo benigna esse solet Sedes Aposto-
 lica, ut etiamsi justa sit causa, retentionem il-
 lorum, id est immobilium Ecclesiæ honorum,
 ipsis dispensativè concedat.

Quid §. 28. Denique Prædecessor noster Clemens
 Clem. XI. Papa XI. ad Augustum II. Poloniæ Regem in

fuerint, consulendi et faciendi; salvo tamen in ANNO
 his, in quibus propter rerum magnitudinem et 1731.
 gravitatem hæc Sancta Sedes merito tibi videretur
 consulenda, nostro et præfate Sedis bene-
 placito et confirmatione. Il Breve è stampato nel
 cit. tom. 4. pag. 102. et 103. e nel Rainaldi all'
 anno di Cristo 1554. n. 8.; ed il Cardinale, ne
 novæ inde turbæ concitarentur, Ordinibus postu-
 lantibus, et urgentibus, adactus est publico in-
 strumento, Pontificis nomine et auctoritate, om-
 nes de ejusmodi bonis et possessionibus, quoad
 pœnas et censuras canonicas, in perpetuum se-
 curos et absolutos declarare: sono parole dello
 Spondano all' anno stesso 1554. n. 4. colle quali
 concordano il Sanderus de Schismate Anglicano
 l. 2. pag. 349. dell' edizione Romana dell' ann.
 1586. il Davanzati nella sua Storia dello scisma
 d' Inghilterra, stampata in Firenze l' an. 1628.
 pag. 91., quali tutti pure concordano nell' esal-
 tare la decorosa condotta di quel Cardinale in
 quel gravissimo emergente.

§. 27. Il P. Schmalzgrueber nel suo già citato Altri
 consiglio 15. tom. 2. esamina il punto del Prin- esempi di
 cipe eretico, che abbandonando la Confessione dispense
 Augustana, passa alla Religione Cattolica; e date sopra
 cerca, come debba regolarsi rispetto ai beni di ciò
 Ecclesiastici, de' quali è in possesso in vigore dalla Sede
 della riprovata Pace di Westfalia; e nel quesit. Aposto-
 2. dello stesso consiglio al n. 22. conchiude, lica.
 che vel restituere illa tenetur, vel ad ea reti-
 nenda Apostolicæ Sedis dispensationem sollici-
 tare, allegando l' esempio del Duca di Neuburgo
 Wolfango Wilhelmo, e del di lui figlio Elettore
 Palatino Filippo Wilhelmo, e dicendo, che verso
 de' convertiti adeo benigna esse solet Sedes Apo-
 stolica, ut etiamsi justa sit causa, retentionem
 illorum, cioè de' beni stabili delle Chiese, ipsi
 dispensativè concedat.

§. 28. Finalmente il Pontefice Clem. XI. al Dichia.
 Re Augusto di Polonia in un suo Breve dei 10. ragione di

POST. Litteris datis die 10. Nov. an. 1712. in tom. A. XII. 2. illius Brevium editorum pag. 243. ut eum edixerit ad promovendam Fidei Catholice propagationem in suis Saxonie ditionibus excitaret, ita de bonis Ecclesiarum Saxonie scripsit: *Certam reddimus Majestatem tuam, quod neque a te, neque a tuis Successoribus Catholicis, aut ab aliquo alio, qui sanctam ibi Religionem nostram amplexurus sit, Nos unquam illorum bonorum, quæ per Saxoniam antiquitus ad Ecclesias pertinebant, restitutionem postulaturi sumus: quinimmo ad pacandas conscientias eorum, qui illa occupant, si, hæresi ejurata, ad Catholicam Fidem redire constituent, nos ipsis præfata bona omnia in perpetuum condonabimus; idque ea ratione ac forma exequemur, ut ne a nostris quidem Successoribus in posterum quicquam adversus hæc postulari queat.* Atque hoc promissum adimplens Clemens XII. in sua Costituzione, quæ incipit *Sedes Apostolica, num. 67. in tomo 13. novi Bullarii Romæ editi, illis Saxonie incolis, qui bona ad Ecclesias antiquitus pertinentia possident, hæresim aut ejurassent, aut ejuraturi forent, concessit, ut bona, quæ possidebant, retinere, ac de illis, tamquam de rebus suis, disponere liberè possent; omnesque præterea fructus ex ipsis antea perceptos illis condonavit.*

§. 29. Allata hæc exempla nostro sanè casui per omnia nequaquam similia esse cognoscimus; ibi enim agebatur de impedimento removendo ab illis, qui Sanctæ Romanæ Ecclesiæ gremium ingredi cupiebant; hic autem sermo est de hominibus, qui nostrarum partium sunt, quique Christiana et Catholica professione censentur. Verumtamen rationis fundamentum idem omnino in allatis exemplis, ac in nostra facti specie, Nobis esse videtur; ut scilicet suprema Apostolica auctoritas adhibenda sit in gravibus publicis, ac urgentibus casibus, quibus per ordinariæ auctoritatis usum satis provideri nequit. Eos verò, qui recedendi a Nobis tenta-

Quod ad errantes reducendos præstitum fuit, id ipsum ad nutantes retinendos fieri potest.

di Nov. 1712. nel tom. 2. de' Brevi stampati pag. 243. per animarlo a promuovere ne' suoi Stati della Sassonia la propagazione della Fede Cattolica, così scrisse: *Assicuriamo la M. V., che nè da Lei, nè da' suoi Successori Cattolici, nè da qualunque altro che ivi fosse per abbracciare la nostra santa Religione, pretenderemo mai la restituzione di quei beni della Sassonia, che anticamente appartenevano alle Chiese; anzi per quiete delle coscienze di quei, che gli occupano, ove essi si risolvano, abjurata l'eresia, di farsi Cattolici, glie ne faremo amplissima e perpetua condonazione; e tutto ciò faremo in maniera, che neppure da' nostri Successori possa mai pretendersi in avvenire cosa alcuna in contrario.* Ed in esecuzione di questa promessa, il Pontefice Clem. XII. in una sua Costituzione, che incomincia *Sedes Apostolica*, e che è la 67. fece la grazia a quelli della Sassonia, che possedevano beni, che una volta erano delle Chiese, e che avevano abjurata, o erano per abjurare l'eresia, di poter ritenere i beni, de' quali erano in possesso, e poterne disporre liberamente, come se fossero proprj, condonando loro in oltre tutti i frutti percetti.

§. 29. Conosciamo, che gli addotti esempj non sono in tutto e per tutto simili al caso nostro, perchè in quelli trattavasi di impedimento a chi voleva entrare nel grembo della Santa Romana Chiesa, quando ora si discorre di persone, che sono fra Noi, sono Cristiane, e sono Cattoliche; ma ci sembra, che il motivo predominante sia lo stesso ne' casi addotti, e nel nostro; consistendo esso nell'uso dell'Apostolica suprema autorità ne' casi gravi, pubblici, ed urgenti, ed ai quali non si può provvedere coll'uso dell'autorità ordinaria; e sembrandoci, che, se non è uguale, sia quasi uguale il caso di trattenerne con ogni

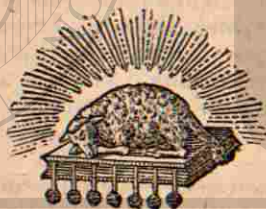
ANNO 1752.
Clem. XI.
circa i beni delle Chiese di Sassonia.

Bolla di Clem. XII sopra i medesimi

Quel che si è fatto per richiamare i travati, può farsi per trattenerne i pericolanti.

PONT. tione sollicitari possent, a præcipiti casu, quantum fas est, remorari, si non idem est, ac viam sternere illis, qui ad Nos accedere cupiunt, non multum sanè ab eo differre Nobis videtur. Hæc habebamus Tibi significanda: Tibique, dilecte Fili, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. die Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
19. Martii die XIX. Martii MDCCLII. Pontificatus Nostri
1752. Anno Duodecimo.

possibile maniera chi potrebbe esser tentato di partire da noi, all'altro di aprire la strada a chi desidera di venire fra noi: Che è quanto dovevamo significarle, dandole l'Apostolica Benedizione.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die Dat. die
XIX. Martii MDCCLII. Pontificatus Nostri Anno 19. Martii
Duodecimo. 1752.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

PONT.
A. XII.

LVIII.

DAMNATIO,

Et prohibitio cujusdam Folii continentis Theses, quas in Sorbona defendendas proposuit Joannes Martinus de Prades Sacerdos Moltalbanensis sub titulo: *Hierusalem Cœlesti. Quæstio Theologica: Quis est ille, cujus in faciem Deus inspiravit spiraculum vitæ? Gen. 27.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proce-
mum.

COMMISSA Nobis a Salvatore Nostro JESU CHRISTO Gregis sui cura exigit, ut Animarum periculis et detrimentis, quæ ex præ doctrinæ conatibus ad labefactandam Christianam Fidem pertinentibus oriuntur, Pastoralis sollicitudine, quantum cum Domino possumus, occurramus.

Folii cen-
sura, da-
mnatio,
et prohi-
bitio.

§. 1. Cum itaque, sicut ad aures nostras pervenit, in lucem prodierit Folium quoddam quamplures continens Theses, quas in Sorbona defendendas proposuit Joannes Martinus de Prades Sacerdos Moltalbanensis sub titulo: *Hierusalem Cœlesti. Quæstio Theologica: Quis est ille, cujus in faciem Deus inspiravit spiraculum vitæ? Gen. 27.* Nos Folium hujusmodi nonnullis Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aliisque in Sacra Theologia Magistris examinandum commisimus; quorum censura audita atque perpensa, Folium prædictum tanquam continens propositiones respectivè falsas, piarum aurium offensivas, malè sonantes, temerarias, erroneas, blasphemias, impias, hæresi proximas, hæreticas, ac

faventes Deistarum, ac Materialistarum erroribus, auctoritate Apostolica; tenore præsentium damnamus, et prohibemus: ita ut nemo deinceps, cujuscumque gradus, et conditionis existat, etiam speciali, et specialissima nota dignus, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrendæ, illud legere, retinere, vendere, aut imprimere, vel imprimi facere audeat, seu præsumat; sed sub eadem pœna quicumque illud habent, Locorum Ordinariis, seu Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, statim atque præsentis prohibitionis notitiam habuerint, exhibere teneantur; Hi verò exemplaria sibi sic tradita, illico flammis aboleri curent. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

§. 2. Ut autem eadem præsentis Litteræ ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illorum ignorantiam allegare possit; Volumus, et auctoritate prædicta decernimus, illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum ac Cancellariæ Apostolicæ, nec non Curie Generalis in Monte Citatorio, et in Acie Campi Floræ de Urbe per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibidem affixa relinqui; Sic verò publicatas omnes, et singulos, quos concernunt, perinde afficere, et arctare, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, ac intimatæ fuissent; et ipsarum præsentium Litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eandem prorsus fidem tam in Judicio, quàm extra illud ubique Locorum haberi, quæ haberentur, eisdem præsentibus, si exhibitæ forant, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Dat. die
Annulo Piscatoris die xxii. Martii MDCCCLII. 22. Martii
Pontificatus Nostri Anno Duodecimo. 1752.

D. Card. Passioneus.

Publicat. eodem die, mense, et anno.

ANNO
1752.Publica-
tionis ef-
fectus, et
fides ha-
benda præ-
sentium
Transum-
ptis.

PONT.
A. XII.

LIX.

VATICANÆ BASILICÆ

Et illius Archipresbyteri, Capituli, et Cleri præcipua Privilegia et Jura recensentur, iustaurantur, et Apostolica auctoritate confirmantur; iisdemque nova Privilegia, et gratiæ conceduntur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

AD honorandam memoriam Beatissimi Apostolorum Principis, cujus prædicatione Urbs hæc ad Christi fidem conversa Martyrio consecrata, Sepulero illustrata est, cujus patrocinio stabilitatem, cujus auctoritate in universa Ecclesia primatum obtinet, incenso jampridem animo ferebamur; non solum ob debitum gloriosissimo Ecclesiæ Principi venerationis obsequium, quo permoti plerique Prædecessores Nostri Romani Pontifices, ad tuendum augendumque Vaticanæ Basilicæ splendorem ac decus ejusdemque jura et ornamenta amplificanda, operam auctoritatemque suam quadam veluti pietatis et munificentiae contentione, conferre certarunt; verum etiam peculiari devotionis nostræ studio impulsus, et jucundissima illius temporis recordatione, quo, inter ejusdem Basilicæ Canonicos adscripti, coram Beati Apostoli Confessione, Omnipotenti Deo in Hymnis et Canticis Matutinum Vespertinumque Sacrificium laborum nostrorum ineffabili affectu suavitatis obtulimus. Et quamvis hujusce animi

Præcipua
Romæ
laus ab
Apostolo-
rum priu-
cipe.

Gratus
Pontificis
animus
erga Bas-
ilicam D.
Petri.

nostrum erga Beati Petri Apostoli honorem et cultum, ipsiusque Ecclesiæ decorem atque utilitates magnopere propensi, plures atque perspicuas jam ediderimus significationes: quum tamen eas probè nosceremus cum amplissimis beneficiis a plerisque Prædecessoribus nostris in eandem Basilicam effusè congestis, nullo modo esse comparandas, vehementer optabamus aliquam Nobis occasionem præberi, qua Nobis liceret illustre aliquod amoris studii nostri in ea statuere monumentum, suprema dignum auctoritate, quam inscrutabilis Dei providentiæ Nobis cum Apostolici culminis hæreditate concessit: ut sicuti assidua quondam erga B. Apostolorum Principem ministerii nostri extiterunt obsequia, ita, dum ad ipsius successionis fastigium, meritis licet imparibus, eveci sumus, collata Nobis potestas in ejusdem honorem aliqua saltem ex parte referretur: ipsiusque Ecclesiæ, quæ olim officiosam filii pietatem in Nobis experta fuit, paternæ nunc charitatis nostræ fructus in se derivari sentiret.

§. 2. Itaque memoria repetentes, pro ea notitia, quam de Vaticanæ Basilicæ rebus, ex diuturna munerum ab ejus Capitulo Nobis injunctorum administratione, olim acquisivimus, complura ipsius jura et privilegia existere, diversis temporibus et titulis, jure meritoque ipsi tributa; quorum aliqua, ad ipsius Basilicæ decus, clariori in luce collocanda, aliqua vero nonnunquam aliorum controversiis, frustra licet, impetita, novo tandem Apostolicæ confirmationis robore constabilienda viderentur: Idcirco plerasque et illustriores ejusdem Basilicæ prærogativas Nobis ob oculos repræsentari jussimus, earumque origine, usu, et possessione maturè perpensis, nec non ipsarum cum justitia et Canonicis legibus consonantia penitus perspecta, plures ex illis, licet firmissimis titulis, et non interrupta possessione fundatas, hac nostra perpetuè valitura Consti-

ANNO
1752.

Jura et
privilegia
Basilicæ
memoria
repetit et
expendit.

PONT. tutione expressè complecti; nonnullas verò,
A. XII. quas aliquando in dubium revocari contigerat.

Ea par. de Apostolicæ potestatis plenitudine asserere et
tim auct. confirmare; alias demum Motu proprio, non
Apost. ad alicujus oblata Nobis petitionis instantiam, non
confirmat. sed ex mera nostra liberalitate, et certa scientia,
partim, ac voluntate, eidem Basilicæ, ejusque Archipresbytero,
concessu. Capitulo, et Clero, ex integro
tribuere, et concedere decrevimus, prout in
Domino judicavimus salubriter expedire.

Præconia Basilicæ a suis Prædecessoribus usurpata in-
nuit. §. 3. Et quoniam amplissima honoris præconia, quibus complures ex Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus Vaticanam Beati Petri Basilicam, tanquam dilectam Sponsam, ac splendidissimam Apostolicæ dignitatis Sedem, cumularunt, eorum Apostolicis litteris, ac perennibus monumentis consignata reperiuntur; præcipua verò ipsius Basilicæ jura, privilegia, atque statuta, quorum complexu ejusdem status, dignitas, et regimen consistit, plurimum quoque Romanorum Pontificum cura et sollicitudine jamdudum constituta et coordinata noscuntur; novissimè verò a fel. record. Decessore nostro Clemente Papa XI. per Apostolicas litteras sub Annulo Piscatoris die v. Septembris Anno MDCCI. datas, in genere confirmata fuerunt; Nos quoque generaliter prædicta omnia

Jura, privilegia et consuetudines a Clem. XI. confirmata in genere, pari modo comprehensa, neque posterioribus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, aut sacris Canonibus, vel Concilii Tridentini Decretis adversentur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robor adicimus; salva tamen auctoritate Archipresbyteri, et Capituli, in his, quæ ab ipsorum ar-

bitrio, et facultatibus pendere dignoscuntur; eademque jura, privilegia, gratias, et indulta hujusmodi semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et quancumque spectabit, perpetuis futuris temporibus, in omnibus et per omnia volumus suffragari.

§. 4. Ac perpendentes cum recolendæ mem. Prædecessoribus nostris Innocentio III. Gregorio IX. ac Innocentio VI. minimè conveniens esse, ut in prædicta Vaticana Basilica, quæ speciale Sedis Apostolicæ membrum, ac Pontificiæ dignitatis ornamentum et domicilium existit, *ullus omnino, præter auctoritatem Romani Pontificis, aliquam sibi vindicet potestatem*, propterea ipsam Basilicam, ejusque Edificia, ac Seminarium, nec non pro tempore existentes illius Capitulum, et Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Ministros, et Seminarii prædicti Alumnos, aliasque personas ejusdem Basilicæ servitio pro tempore addictas, durante servitio hujusmodi, et in his, quæ ad prædictum servitium pertinent, ab omni et quacumque superioritate, obedientia, correctione, visitatione, gubernio, aut alia quavis spirituali jurisdictione tam ordinaria, quam delegata, cujuscumque Superioris, ac etiam pro tempore existentis nostri et Romanorum Pontificum Successorum nostrorum in Urbe ejusque Districtu Vicarii in spiritualibus Generalis auctoritate et tenore prædictis eximimus, et perpetuò exemptos esse et fore decernimus; Illosque sic exemptos, Nobisque et Sedi Apostolicæ immediate subjectos, sub speciali nostra, et prædictorum Successorum nostrorum tutela et protectione recipimus, et immutabiliter constituimus.

§. 5. Jurisdictionem autem quoad præmissa in spiritualibus Ordinariam in eadem Basilicam, ejusque Seminarium, Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Alumnos, Ministros, aliosque omnes ipsi quomodolibet inservientes, unè

ANNO
1752.

Subjectionem Basilicæ immediate tam S. Sedi præcipue adstruit.

Una cum personis omnibus ejus servitio addictis.

Jurisdictionem spirituales Archipresbytero antiquam confirmat

PONT. cum omnibus et singulis jurisdictionibus, potestati-
 A. XII. bus, et privilegiis, exemptionibus, liber-
 tati- bus, prærogativis, antelationibus, indultis,
 auctoritatibus, et facultatibus, quæ aliàs per
 fel. rec. Paulum III., Pium IV., Sixtum V.,
 Paulum etiam V. Urbanum VIII., Clementem
 IX., Clementem XI. et alios quoscumque Ro-
 manos Pontifices Prædecessores nostros, bon.
 mem. Alexandro Cardinali Farnesio, et suc-
 cessivè Evangelistæ Cardinali Consentino, ac
 Scipioni Cardinali Burghesio, et Francisco Car-
 dinali Barberino, ac Carolo Cardinali etiam
 Barberino, et Francisco Cardinali Nerlio, ac
 Hannibali Cardinali Albano Sancti Clementis,
 respectivè nuncupatis, dum viverent, dictæ
 Vaticanæ Basilicæ Archipresbyteris, nuper verò
 per Nos ipsos dilecto Filio nostro Henrico Ti-
 tuli Sanctæ Mariæ in Porticu nuncupatæ, Sanctæ
 Romanæ Ecclesiæ Presbytero Cardinali, Duci
 Eboracen. nuncupato, Archipresbyteratum ejus-
 dem Basilicæ ex concessione, et dispensatione
 nostris in Commendam ad sui vitam obtinenti,
 ac eorum singulis, tanquam dictæ Basilicæ Ar-
 chipresbyteris, et quoad Basilicam et Ecclesiam
 prædictam, etiam illorum personæ intuitu,
 vel ad eorum vitam dumtaxat in genere vel
 in specie concessa sunt, et concedi consueve-
 runt; volumus in posterum ipsius Archipre-
 sbytero prædicto nunc existenti, ejusque in
 perpetuum in Archipresbyteratus dignitate Suc-
 cessoribus, tam per se ipsos, quàm per suos
 respectivè Vicarios ab illis pro tempore depu-
 tandos, auctoritate Apostolica exereenda, præ-
 sentium litterarum mansuro vigore competere;
 ita ut futuri pro tempore Vaticanæ Basilicæ
 Archipresbyteri, vigore litterarum Apostolica-
 rum super concessione Commendæ dicti Ar-
 chipresbyteratus, seu illius collatione et pro-
 visione, expeditarum, statim post adeptam pa-
 cificam ejusdem Archipresbyteratus possessione-
 nem, hujusmodi spiritualem jurisdictionem,
 tamquam Archipresbyterali Dignitati perpetuò
 adnexam

Ac di-
 gnitati,
 non per-
 sonæ, ad-
 nexam
 vult in
 posterum

adnexam, quoad præmissas res atque personas
 exercere; servata tamen forma Constitutionis
 piæ mem. Innocentii Papæ XII. etiam Præde-
 cessoris nostri super suppressione, abolitione,
 et abrogatione Tribunalium et Judicium parti-
 cularium Urbis, ac reductione privilegiorum,
 et eorundem Tribunalium ad jus commune,
 sive ad Judices Ordinarios Romanæ Curie,
 editæ de anno MDCXCII. quam Nos per aliam
 nostram Constitutionem xv. Kalendas Martii
 anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLI. Pon-
 tificatus Nostri Anno II. datam expressè con-
 firmavimus, atque innovavimus; eisdemque
 juribus, privilegiis, et facultatibus uti et frui
 liberè et licitè possint et valeant; absque eo
 quod alias peculiare literas, seu concessiones
 a Nobis aut a Successoribus rostris, super his
 petere et impetrare, seu desuper expedire te-
 neantur.

§. 6. Proindeque, ut iidem Canonici, Bene-
 ficiati, Clerici, Alumni, et Ministri prædicti,
 ab eodem Archipresbytero, ejusque in Archi-
 presbyteratus dignitate pro tempore Successo-
 ribus quibuscumque, quatenus Episcopali cha-
 ractere præditi sint, vel de ipsorum licentia
 tantum, nec aliàs, a quocumque Catholico An-
 tistite gratiam et communionem Sedis Aposto-
 licæ habente, per eum, eosque deputando, ad
 omnes, etiam sacros, et Presbyteratus Ordines
 promoveri, et tam ipse Archipresbyter, ejus-
 que in Archipresbyteratus dignitate Successo-
 res, quàm Antistites ab eo deputati, eosdem
 Canonicos, Beneficiatos, Clericos, Alumnos,
 et Ministros, re ipsa actu inservientes, ut su-
 pra, absque nostra, vel Successorum nostro-
 rum, aut nostri in Urbe, ejusque districtu Vi-
 carii in Spiritualibus Generalis, vel cujusvis
 alterius, etiam eorum originis, Ordinarii li-
 centia, dimissoriis, aut examine; Convictores
 verò Seminarii prædicti, accedentibus ipsorum
 respectivè Ordinariorum licentia, ac dimisso-
 rialibus litteris, ad præmissos omnes Ordi-
 narios

ANNO
 1752.

Ordina-
 tiones ad
 quosvis
 Ordines
 minores
 et majores
 privativè,
 et liberè
 illiasserit
 pro omni-
 bus Basi-
 licæ addi-
 ctis.

Ac etiam
 pro Semi-
 narii Con-
 victori-

PONT. nes, servatis de jure servandis, promovere li-
A. XII. citè possint ac debeant, præsentium tenore per-
bus, ac petuò concedimus et indulgemus.

cedente
eorumOr-
dinario-
rum li-
centia, et
dimisso-
riis.

§. 7. Ideirco idem Archipresbyter, ejusque
Successores Archipresbyteri præfati, ex ejus-
dem Capituli gremio tres aut plures pro tem-
pore Examinatores, in Sacra Theologia, vel in
Jure Canonico Magistros, sive Doctores, depu-
tare possint, ac debeant, quorum munus sit,

Examini-
natores e
gremio
Capituli
deputan-
dos de
more con-
stituit.

prædictos Canonicos, Beneficiatos, Clericos,
Alumnos, sive Convictos, ut supra, atque
Ministros, ad quemcumque, etiam Sacrum et
Presbyteratus Ordinem promovendos, sive or-
dinandos, juxta Concilii Tridentini Decreta,
examinare, atque probare, prout hactenus lau-
dabiliter factum esse novimus, et Nos ipsi,
dum ejusdem Basilicæ Canonicatum obtineba-
mus, plures annos hujusmodi Examinatoris of-
ficium sustinuimus. Idemque pro tempore Ar-
chipresbyter possit cum prædictis Canonicis,
Beneficiatis, Clericis, Alumnis, aliisque præ-
dictæ Basilicæ Inservientibus, super observan-
tia interstitiorum ad Ordines prædictos susci-
piendos, justis de causis, dispensare; atque
ipsis, in quolibet Ordine constitutis, mini-
strandi, celebrandique licentiam tam in præ-
dicta Basilica, quàm in quibuslibet aliis Sæcu-
larium, aut Regularium Ecclesiis in Urbe et
extra Urbem, per Litteras Dimissoriales, quas
quidem tam ab ipsis Archipresbyteris, quàm
ab eorum pro tempore Vicariis confectas atque
subscriptas, ubique admittendas fore decerni-
mus, valeat impertiri.

Altarium
Consecre-
tiones,
benedi-
ctiones,
et aliaque
Pontifica-
lia, Ar-
chipresb-
et Capito-
lo confir-
mat.

§. 8. Item Consecrationes Altarium ejusdem
Basilicæ, nec non Ecclesiarum, quæ inter ip-
sius Basilicæ membra connumerantur, et Al-
tarium in ipsis existentium, sacrorum quoque
utensilium ac vestimentorum benedictiones, ab
eisdem Archipresbyteris, sive ab eorum Vica-
riis Episcopis, aut aliis Antistitibus, vel etiam,
quoad ea in quibus Sacra Olea non adhiben-

tur, ab aliquo ex Canonicis prædictæ Basilicæ
Presbytero, de ipsorum tamen Archipresbyte-
rorum mandato et delegatione, fieri possint;
ac demum tam Ordinationes prædictas, quàm
cætera Pontificalia munia sive functiones, ab
eodem Archipresbytero nunc existente, ejusque
in Archipresbyterali dignitate Successoribus qui-
buscumque, sive per se ipsos, sive per suos
respectivè Vicarios, qui Episcopali caractere
sint insigniti, ac etiam per alios Episcopos, Ar-
chiepiscopos, aut Patriarchas de gremio Capi-
tuli, vel his deficientibus, etiam per alios ex-
traneos Antistites quoscumque, de licentia ta-
men ipsius Archipresbyteri, in præfata Basilica
tantum exerceri posse, perpetuò statuimus,
atque decernimus. Quin etiam, vacante hujus-
modi Archipresbyteratus dignitate, omnia Pon-
tificalia munia hujusmodi, sive functiones, ex-
ceptis Ordinationibus prædictis, et excepta col-
latione Sacramenti Confirmationis, de quo in-
feriùs agemus, pro rerum et temporis oppor-
tunitate, de Capituli dumtaxat licentia, ab
aliquo Antistite, ut præfertur, de ejusdem Ca-
pituli gremio, atque etiam ab extraneo, si ab
Episcopo de ipsius Capituli gremio impleri ne-
queant, in eadem Basilica pariter exerceri posse
concedimus: Innovantes insuper, et perpetuò
confirmantes Prædecessorum nostrorum Inno-
centii VI. et Urbani V. Privilegium, quo eam-
dem Basilicam sanguinis aut seminis effusione
fortè violatam, a Canonico Altarista, seu an-
tiquiori Canonico in Presbyteratus Ordine con-
stituto, cum aqua tamen ab aliquo Antistite
ritè benedicta, reconciliari posse indulserunt.

§. 9. Præsertim verò veterem observantiam, Vetostis-
plurium Romanorum Pontificum, ac potissimum
Joannis XIX., Benedicti IX., Innocentii III. et
Gregorii IX. vigentibus ad hunc diem privile-
giis et concessionibus inductam, ac perpetuò
usu, et immemorabili consuetudine firmatam,
qua in eadem Basilica singulis annis Feria V. in perpe-
tuum in Cœna Domini, tum sancta Infirorum et Ca-
tuum.

ANNO
1752.

Eadem,
vacante
Archipre-
sbyt. con-
cedit Ca-
pitulo,
præter
Ordina-
tiones, et
Confirma-
tiones,
Privil.
reconci-
liat. Ba-
silicæ Al-
taristæ et
Canonico
antiquiori
asserit.

PONT. A. XII. techumenorum Olea, tum etiam Sacrum Chrisma, ab ipsius Archipresbytero, sive hujus pro tempore Vicario in Episcopali gradu constituto, vel ab alio Antistite, de Archipresbyteri prædicti licentia, ritè confici, et benedici, pluribusque Ecclesiis Parochialibus, tam ejusdem Vaticanæ Basilicæ Filialibus, quàm aliis quibusdam non Filialibus, distribui consuevit, auctoritate nostra confirmamus, et quatenus opus sit, præsentium tenore innovamus, et in perpetuum stabilimus; volentes, ut omnes et singuli Rectores vel Parochi sive Curati Ecclesiarum, tam videlicet earum, quas inter prædictæ Basilicæ Filiales infra recensebimus, aliarumque, si quæ sunt, aut in posterum Filiales existant, quàm aliarum quomodolibet eidem Basilicæ subjectarum, præsertim Sanctæ Mariæ in Transpontina nuncup. et tam Ecclesiæ, quàm Hospitalis S. Spiritus in Saxia, et cæterarum omnium, quæ vel expressis Prædecessorum nostrorum legibus, vel recepta consuetudine ad id teneri dignoscuntur, hujusmodi sacrorum Oleorum confectioni in die Cœnæ Domini, nec non Benedictioni Fontis Baptisterii in Sabbato Sancto, et in Vigilia Pentecostes, singulis annis, ut præfertur, interesse, vel si ipsi legitimo impedimento detenti fuerint, alios respectivè Presbyteros ad ipsorum vices in hujusmodi sacris Functionibus decenter sustinendas, mittere; iidemque Rectores vel Parochi seu Curati Olea prædicta ab ipsa Basilica quotannis in sacros Ecclesiarum suarum usus asservanda atque utenda recipere, teneantur; et quatenus opus sit, opportunis præceptis et poenis, arbitrio Archipresbyteri statuendis, adigantur. Neque verò propter hujusmodi præsentiam ab ipsis præstitam, vel propter prædictorum sacrorum Oleorum receptionem, ab ullo quomodolibet, sive judicialiter, sive extrajudicialiter molestari possint, vel ad aliam quamcumque Ecclesiam aut Basilicam pro hujusmodi præsentia præstanda accedere, aut præ-

Cum interventu Parochiorum Ecclesiarum filial. et alias subjeetar. Basilicæ, per se, aut per substitutos.

dicta sacra Olea ab alia qualibet recipere compellantur.

§. 10. Huic porrò juri sacrorum Oleorum et Chrismatis conficiendorum, consequens est, ut Sacramentum Confirmationis in ipsa Basilica, et ab illius pro tempore Archipresbytero, sive ab illius Vicario Episcopo, aut etiam de ipsius licentia, ab alio quolibet Antistite, ministrari et conferri possit. Quod quum eidem Archipresbytero ab antiquissimis temporibus licuisse constet, et quidem, quod attinet ad personas ejusdem Basilicæ ministeriis addictas, illique actu inservientes, in contradictorio quoque judicio coram Congregatione S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum habito, eidem Archipresbytero, sive per se, sive per alium ab ipso deputatum, indistinctè licere definitum fuerit, cum subsequuta contradicentium acquiescentia; Nos hujusmodi Resolutionem sive Decretum a tunc existentibus Congregationis prædictæ Cardinalibus die xv. Februarii anni MDCXLVIII. latum, et a fel. rec. Prædecessore nostro Innocentio Papa X. approbatum, mox etiam a recol. mem. Clemente Papa X. Prædecessore pariter nostro per Litteras in forma Brevis die xxvii. Junii anni MDCLXXV. editas, iterùm confirmatum, quatenus prædictam Archipresbyteri facultatem admittit, auctoritate quoque nostra roboramus, et quoad prædictos Basilicæ Vaticanæ Ministros eidem actu ministrantes et inservientes, ejusdemque pro tempore Archipresbyteri jurisdictioni in spiritualibus subjectis, debitæ executioni demandari, ac perpetuò inviolabiliter observari præcipimus. Quod verò spectat ad alias personas, quæ neque sunt de ipsius Vaticanæ Basilicæ gremio, aut illius servitiis addictæ, neque Archipresbyteri prædicti jurisdictioni subsunt, plenissimè Nobis cognita atque perspecta est lis et controversia, quæ diu agitata fuit, quæque adhuc indecisa pendet, super jure conferendi Sacramentum Confirmationis perso-

ANNO 1752.

Jus perinde aut quum Confirmationis Sacramentum conferendi ad examen revocatur.

Ad Basilicæ inservientes quod attinet, illud probat, et confirmat

Pro reliquis Archipresbyteri jurisdictioni non subiectis, contro-

PONT. nis hujusmodi in Vaticana Basilica. Ex quo
 A. XII. siquidem recol. mem. Prædecessoris nostri Cle-
 fuisse, et mentis Papæ XI. beneficio in eadem Basilica
 esse ad- Canonicatum et Præbendam adepti fuimus,
 huc decla- quum ipsius Archivi præfectura Nobis a Ca-
 rat. pitulo demandata fuisset, id munus per an-
 nos quatuordecim, nimirum usque ad nostram
 promotionem ad Anconitanam Ecclesiam, reti-
 nuimus. Cumque propterea Nobis a prædicto
 Clemente XI. Prædecessore injunctum fuisset,
 ut quæcumque ad hujusmodi Confirmationis
 negotium coram diversis Judicibus vario eventu
 discussum pertinerent, in unum redacta, eidem
 consideranda exhiberemus, vel potius ea, quæ
 olim ipsiusmet Pontificis tunc in minoribus
 ejusdem Basilicæ Vicarii, deindeque Canonici,
 opera ac studio digesta et ordinata fuerant,
 eidem in memoriam revocarem; Nos quidem
 omnibus investigatis atque collectis, totam ipsi
 exposuimus rationum summam, ob quas con-
 tendebatur licitum esse in Ecclesia S. Petri in
 Vaticano Sacramentum Confirmationis omnibus
 Civitatem Leoninam usque ad Septimianum in-
 colentibus, idemque Sacramentum recipiendi
 causâ ad ipsam Ecclesiam confluentibus con-
 ferre. Quarum rationum momenta, quum olim
 anno MDCXLI. Congregatio S. R. E. Cardina-
 lium, ac Romanæ Curie Prælatorum ad co-
 gnoscendas causas in Apostolica Visitatione oc-
 currentes deputatorum agnovisset, ac decreto
 edito comprobasset, hujusmodi Decretum ab
 Urbano Papa VIII. confirmatum fuerat per Li-
 teras in forma Brevis datas die xv. Januarii
 Anni MDCXLII. Et quamvis deinceps concessa
 adversus hæc Urbani litteras aperiitione oris,
 causaque ad aliam Congregationem ejusdem
 Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii
 Tridentini Interpretum delata, resolutio præ-
 diisset, quæ hujusmodi facultatem limitavit et
 coarctavit ad eas tantum personas, quæ in
 ministeriis ipsius Basilicæ, ut supra diximus,
 actu inservirent, atque hæc pariter resolutio

Causæ
 momenta
 ejusque
 postero-
 rem exi-
 tum enar-
 rat.

o Clemente Papa X. per speciales Litteras in forma ANNO
 Brevis confirmata fuisset; nihilominus adversus 1752.
 has quoque literas aperiitione oris concessa fuerat Eiusdem
 a venerab. mem. Innocentio Papa XI. sub die statum
 xxiv. Junii anni MDCLXXXV. cujus obtinendæ præsen-
 in primis auctor extitit ipse Prædecessor Cle- præsen-
 mens XI. dum in eadem Vaticana Basilica, tem pro-
 ut supra diximus, Vicarii munus exercens, Ar- ponit.
 chipresbyteri et Capituli preces atque rationes
 eidem Innocentio XI., supplici Libello a se
 disertè exarato, porrexerat. Cum autem post Causam
 hæc, hujusmodi controversia, quæ ad eandem denique
 Congregationem Concilii Tridentini, rescripto istam ad-
 ejusdem Innocentii XI. Prædecessoris remissa hac inde-
 fuerat, usque ad ipsius Clementis XI. Pontifi- cisam de-
 catum indecisa conquievisset, in animo quidem finire sta-
 ipsi erat, pro sua sapientia et auctoritate, tunc tuit.
 eam dirimere, sineque debito terminare. Sed
 quoniam gravissimorum negotiorum, quæ su-
 pervenerant, cura et sollicitudine detentus, ipse
 id, quod optabat, præstare non potuit, inte-
 grum Nobis reliquit, aliquam hujusmodi con-
 troversia in perpetuum extinguendæ rationem
 excogitare. Quam quidem, matura deliberatione
 præhabita, præsentium tenore edicimus, et pro-
 mulgamus, ac de Apostolicæ potestatis plenu-
 dine in posterum observari mandamus: In pri- Idcirco
 mis videlicet prædictam controversiam, litem, etiam ad se
 et causam, inter dilectos filios Capitulum et advocat,
 Canonicos S. Joannis in Laterano ex una, et perpetuo
 Archipresbyterum, Capitulum, et Canonicos partibus
 S. Petri in Vaticano Patriarchalium Urbis Basi- silentio
 licarum ex altera partibus, super jure et facultate iudicto.
 conferendi Sacramentum Confirmationis in sæ-
 predicta Vaticana Basilica, coram præfata Con-
 gregatione Concilii Tridentini, vel in alio quo-
 vis Tribunali coram quocumque Judice, et in quocumque
 instantia pendentem, (cujus statum, et in
 quacumque instantia pendentem, (cujus statum, et in
 merita, et alia quæcumque etiam de necessitate
 juris, vel facti omnino exprimenda, nec non
 utriusque Capituli et Ecclesiarum prædictarum
 jura, privilegia, indulta, concessionem, et lit-

PONT. A. XII. teras Apostolicas, eorumque plenos et integros tenores, præsentibus pro sufficienter expressis, ac etiam de verbo ad verbum insertis haberi volumus) Motu, scientia, et potestatis plenitudine præfatis, harum serie ad Nos avocamus, penitusque et omnino supprimimus, perpetuumque desuper silentium prædictis partibus, aliisque quibuslibet in præmissis jus aliquod seu interesse habentibus, vel habere prætendenti-
bus, imponimus, atque os ocludimus.

Provide-
dispositio-
ut in La-
teranen-
Basilica
Sacramen-
Confir-
mationis
admini-
stretur
omnitem-
pori a
Card. Vic.
Urbis,
aut Vices-
ger. seu per
illum de-
legato.

§. 11. Volumus autem, Sacramentum Confir-
mationis in Lateranensi quidem Basilica per-
petuis futuris temporibus de more administrari
a Cardinali pro tempore Romani Pontificis in
Urbe ejusque districtu Vicario in spiritualibus
Generali, vel ab ipsius Vicesgerente, aut ab
alio Antistite, quem ipse Vicarius prædictus,
pro suo arbitrio, ad id deputaverit, idque to-
ties, quoties, quibusque temporibus, atque
diebus ipsi Vicario opportunum videbitur. Sed
insuper moderno et pro tempore existenti S. R.
E. Cardinali Vaticanæ Basilicæ Archipresbytero,
non tam ratione veterum titulorum, jurium,
privilegiolorum, atque consuetudinum, quæ ta-
men Nobis plenè cognita esse supra memora-
vimus, quam vigore novæ hujus concessionis,
quam motu proprio ipsi, ejusdemque in Archi-
presbyteratus dignitate Successoribus quibus-
cumque, de Apostolica liberalitate tribuimus,
præsentium tenore perpetuò concedimus et in-
dulgemus, ut singulis annis infra Octavam Na-
talitiæ Solemnitatis Sanctorum Apostolorum Pe-
tri et Pauli principalium hujusce Almæ Urbis
Patronorum, singulis videlicet septem diebus
dictam Solemnitatem immediatè sequentibus,
in prædicta Vaticana Basilica, per se ipsum,
si ipse Episcopali gaudeat caractere, sin mi-
nus, vel etiam si ipse aliquo impedimento de-
tineatur, per suum Vicarium Episcopum, aut
per alium Antistitem de gremio Capitali, vel,
his deficientibus, etiam per alium quemlibet
Antistitem ab ipso deputandum, omnibus et

In Vati-
cana se-
ptem fan-
tium die-
bus, Na-
tale SS.
Apostolo-
rum Petri
et Pauli
subse-
quentibus
a Card.
Archi-
presb. aut
per eum
delegato,
omnibus

singulis non solum Vaticanæ Basilicæ inservien-
tibus, atque ipsius Archipresbyteri jurisdictioni,
ut præfertur, subjectis, et non solum ex civi-
tate Leonina nuncupata, aut ex Septimiano
prædictis, sed etiam ex cæteris Urbis Regioni-
bus quibuscumque, et aliis undecumque in hunc
finem confluentibus, Sacramentum Confirma-
tionis perpetuis futuris temporibus administrare
et conferre liberè et licitè possit et valeat.

§. 12. Qua in re non tam nostro erga præ-
dictam Vaticanam Basilicam amori studioque
indulgemus; nec eo tantum consilio ad id ad-
ducimur, quo Sanctorum Apostolorum cultum
in hac Alma Urbe magis magisque augeri, eo-
rumque Festivitatis Octavam in ipsa Urbe so-
lemnius celebrari cupientes, aliis nostris
Apostolicis Litteris pridie Kalendas Aprilis an.
MDCCLXIII. datis plura præscripsimus per eos
dies a singulis Romanæ Curie Ordinibus, et
Cleri, Populique cœtibus adimplenda; sed pe-
culiari quadam ratione movemur, quam Nobis
sacræ antiquitatis monumenta suppeditant; ut
scilicet in ea Basilica, in qua et olim, ex præ-
dictorum Romanorum Pontificum delegatione,
Sacramentum Baptismi solemniter in Sabbato
Sancto administratum fuisse constat, et nunc
etiam, ex veteri approbataque consuetudine,
de qua inferius verba faciemus, Baptismus idem
omnibus indistinctè, et quolibet anni tempore
confertur, in eadem etiam Sacramentum Con-
firmationis, quod olim regeneratis statim post
Baptismum conferebatur, aliquibus saltem anni
diebus, omnibus pariter optantibus, ab ipsius
Basilicæ Archipresbytero, vel ab alio, ut præ-
fertur, ab eo deputato, vigore specialis conces-
sionis, et peculiaris privilegii eidem impertiti
a Romano Pontifice, sub cujus immediata ju-
risdictione prædicta Basilica existit, admini-
strari possit atque conferri. Huc accedit, quod
in ipsis Ecclesiæ nascentis exordiis, primi ab
Apostolico Collegio adhuc Hierosolymy agente

ANNO
1752.
undique
ex Urbe
confluen-
tibus.

Idque,
tum ad
augendum
cultum
SS. Apo-
stol. tum
ad veteris
discipline
memo-
riam ser-
vandam.

Attamen
speciale
id Privi-
legium es-
se decla-
rat Rom.
Pontif.
sub cujus
immedia-
ta juris-
dictione
est
Basilica.

PONT. in finitimas Regiones ablegati fuerunt, ut per
A. XII. eorum ministerium, et manuum impositionem,
novelli credentes acciperent Spiritum Sanctum,
quemadmodum Liber Actuum testatur; ita max-
imè congruum Nobis visum est, ut in duabus
Patriarchalibus Romanæ Urbis Ecclesiis, quæ in
eorundem Apostolorum honorem atque memo-
riam Omnipotenti Deo dicatæ cæteris Urbis et
Orbis Ecclesiis dignitatis et gloriæ prærogativa
antecellunt, Cœlestium Charismatum fontes ad
perennem Ecclesiæ ædificationem Christifideli-
bus perpetuò paterent.

Ordinem
ea occa-
sione ser-
vandam
prescri-
bit.

§. 13. Ut autem omnia, quæ ad prædicti Sa-
cramenti administrationem pertinent, ritè re-
ctèque impleantur atque servantur, volumus
atque præcipimus, ut in eadem Vaticana Bas-
ilica, et in loco ad id decenter aptato inter
Altare Cathedræ S. Petri, ejusque Confessio-
nem, vel alibi, pro rerum et temporis oppor-
tunitate, intra eandem Ecclesiam, singulis
prædictis diebus, horis antemeridianis, et ad
populi commodum opportunis, Sacramentum
Confirmationis administraretur; præmissa semper
in singulis diebus hujusmodi, ad instructionem
Confirmatorum, apta et gravi oratione, per
aliquem de Clero Vaticano, quem præfatus
Cardinalis pro tempore Archipresbyter ad id
deputaverit, peragenda, super ipsius Sacramenti
sanctitate atque præstantia. Et sicut hæcenus
registum eorum, qui in ipsa Basilica confirmati
fuerunt, ab Archivi Capitularis Custode servare
consuevit; ita ab eodem in posterum authen-
ticum omnium Confirmatorum hujusmodi Re-
gestum in ipso Archivo diligenter retineatur,
et asservetur; ex quo, ad petentium instan-
tiam et opportunitatem, authentica pariter Te-
stimonia, seu Fides, extrahi possint, atque uno
verbo omnia et singula observentur, et im-
pleantur, quæ circa collationem et administra-
tionem Sacramenti Confirmationis, providis
Ecclesiæ regulis præscripta reperiuntur.

§. 14. Baptismi verò Sacramentum in eadem
Vaticana Basilica non solum Infantibus intra
peculiares ipsius Parochiæ fines in lucem editis;
sed, ut superius innuimus, aliis etiam quibus-
libet, tam in Urbe, quàm extra illam natis
(quorum quidem plurimos, ob venerationem
Beatissimi Apostolorum Principis, a piis paren-
tibus ad ipsius Ecclesiam baptizandos deferri
constat) liberè et licitè administrari, tum ve-
teri omnium fermè sæculorum usu et obser-
vantia receptum est; tum etiam in sacris Vi-
sitationibus, et præsertim in ea, quam anno
MDCXXV. fel. rec. Urbanus Papa VIII. in dicta
Basilica peregit, ac præterea judiciali defini-
tione Congregationis S. R. E. Cardinalium Con-
cilii Tridentini Interpretum die xv. Maji anni
MDCC. edita, agnitus fuit, atque firmatum, et
Nos demum hujus nostræ Constitutionis vigore
id ipsum indubitanter atque perpetuò servari
volumus, atque decernimus.

§. 15. At quoniam non ignoramus, nonnullos
aliquando ex aliarum Urbis Ecclesiarum Paro-
chis sive Curatis, vel de suorum jurium con-
servatione plus nimio sollicitos, vel etiam con-
tra prædicta Decreta perveraciter obfirmatos,
vetus hoc Vaticanæ Basilicæ, ejusque Capituli,
et Parochi sive perpetui Vicarii, jus, et juris
hujusmodi exercitium, si non apertè impugnare,
at saltem artificio eludere et impedire consue-
visse; denegando scilicet propriis Parochianis
ea Documenta, sive Schedulas de legitimis In-
fantium natalibus, quæ eidem Vaticanæ Bas-
ilicæ Parocho exhiberi debent, aut Schedulas
ipsas ejusmodi forma concipiendo, ut vel pa-
rentes ipsius prolis, absque proprio dedecore
eas exhibere, vel Vaticanus Parochus easdem,
absque injuria Basilicæ, recipere non possent;
aut demùm aliis artibus, quibus ab religiosæ
hujusmodi voluntatis implemento prædictos re-
spectivè Parochianos deterrendos esse prospice-
rent; adeo ut Nos ipsi, propter nonnullorum
hujusmodi Parochorum culpam, necesse habue-

4380
1752.
Ex con-
ctis Urbis
regioni-
bus infan-
tes bap-
tizando
statuit in
Basilica.

Aliorum
Parochor-
tergiver-
sationi-
bus occur-
rit.

PONT. A. XII. rimus, omnes in commune Urbis Parochos initio Pontificatus nostri apud Nos congregatos, gravibus verbis hac de re admonere, atque etiam Edictis per organum dilecti Filii nostri S. R. E. Cardinalis hodierni nostri in Urbe Vicarii publicè propositis, coercere: Idcirco, ut omnis in posterum tergiversandi via cuilibet perpetuò sit præclusa, statuimus atque decernimus, ut prædictarum Scedularum exempla sub certa et invariabili forma Typis imprimantur, eaque non solum aliarum Urbis Ecclesiarum Parochis distribuuntur; sed etiam ab ipsius Vaticanæ Basilicæ Parocho, vel a Sacristiæ Curatoribus, cuilibet petenti gratis concedantur; volentes, ut huiusmodi Scedulis impressis nihil a Parochis adscribi possit aut debeat, præter Parentum nomina, et Prolis nativitatem, cum ipsorum Parochorum subscriptione, et impressione sigilli eorum Parochiæ. Quod si huiusmodi Scedulis alia fortasse, præter præmissa, ab iisdem Parochis adscribi, vel earum subscriptionem petentibus absque legitima causa denegari contigerit; volumus eosdem Parochos, singulis vicibus, quibus huic nostræ Ordinationi contraire præsumserint, pœnam quinque Ducatorum auri in auro, in subventionem piæ Domus, et Hospitalis Sancti Spiritus in Saxia erogandorum, irremissibiliter incurrere, et cum effectu persolvere, sublata cuilibet condonandi, vel aliter iudicandi facultate. Si verò constiterit, eosdem Parochos aliis artibus adniti hanc spiritualem consolationem, et concessam libertatem suis Parochianis adimere, eosque ab huiusmodi erga beatum Apostolorum Principem devotionis actu revocare; gravioribus etiam pœnis, et mulctis, a competentibus Iudicibus, tam ex officio, quam ad recurrentium instantiam, volumus coerceri.

Schedulas typis impressas sub certa formula gratis dari Parochis iubens.

Pœnam Pecuniarum inobedientibus, graviores a gentibus minatur.

Privilegia vetera Basilicæ recensens instaurat.

§. 16. Cætera verò illustriora Privilegia, quæ ad Vaticanæ Basilicæ dignitatem et decus pertinent, strictim attingendo asserere et confirmare volentes; decernimus, in primis, ut so-

lemnes Romanorum Pontificum Consecrationes, iuxta vetustissimum Romanæ Ecclesiæ ritum, in Urbe, non alibi quam ad Altare Confessionis Beati Petri Apostoli; (super quo præter Romanum Pontificem, nemini omnino licet, absque expressa ipsius Pontificis concessione, per litteras Apostolicas singulis vicibus expedienda, incruentum Sacrificium offerre) sicut e contra ad prædictum Altare non aliæ, quam huiusmodi Successorum nostrorum Consecrationes, sive Ordinationes, peragantur. Coronationes quoque eorumdem Pontificum Romanorum, dum scilicet Sacro Pallio ex Corpore Beati Petri desumpto decorantur, et tanquam Apostolicæ ipsius potestatis Successores, publica omnium Ordinum adoratione coluntur, ad prædictum Altare, et in eadem respectivè Basilica de more celebrentur. Equum est enim, ut ibi Sacerdotii Magni accipiant unctionem, et sacræ jurisdictionis insignia suscipiant, ubi Apostolorum Principis ossa quiescunt, a quo, ut Sancti Innocentii I. Prædecessoris nostri verbis utamur, *Episcopatus ipse et tota auctoritas nominis hujus emerit*. Qua etiam ratione factum esse non dubitamus, ut Venerabiles Prædecessores nostri Romani Pontifices, per continuam plarium sæculorum seriem, Sacros Christianis Plebibus Rectores, Ecclesiisque Ministros daturi, Ordinationes statis anni temporibus apud Sanctum Petrum habere consueverint; quod et prisci Ecclesiæ Romanæ Rituales Libri, et disertissimi Sermones S. Leonis Papæ I. pariter Prædecessoris nostri de Jejunii quatuor Anni Temporibus abundè testantur.

§. 17. Eademque de causa, a remotissimis usque temporibus, quorum initii memoria non extat, Sacra Pallia, quæ a Romano Pontifice Patriarchis, et Archiepiscopis concedi solent, et per quorum traditionem (ut loquitur recordandæ memoriæ Prædecessor quoque noster Innocentius Papa III.) *Pontificalis Officii plenitudo cum Archiepiscopalis nominis appellatione con-*

A. N. O. 1752.
Ac primo Consec. Roman. Pont. ad Altare S. Petri Apostol. Principis.

A quo Apostolicæ auctoritatis origo petitur.

®

Vigilias, et Benedictionem S. Pallii Archiepiscopalis.

ГО П. fertur, in eadem dumtaxat Vaticana Basilica, A. XII. sacris vigiliis præmissis, benedici, et prope Corpus Beati Petri Apostolici asservari consueverunt. In cujus Benedictionis exequenda ritibus, quum pro temporum conditione aliquas subinde variationes inductas fuisse animadvertimus; Nos, edita Constitutione, cujus initium est: *Rerum Ecclesiasticarum origines*, data pridie Idus Augusti Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII., totius Cæremoniæ ordinem, et formam, ac preces in ipsa Benedict. recitandas perpetuò statuentes, decrevimus, Pallia hujusmodi per Romanum pro tempore Pontificem quotannis in pervigilio Natalis Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Vespertinis Officiis in eadem Basilica celebratis, absente verò Pontifice, per S. R. E. Cardinalem, illius vice Officium hujusmodi in Pontificalibus celebrantem, benedici; eademque postmodum sacrata Pallia intra venerandam Apostolorum Principis Confessionem, prope sacrum illius Corpus, et non alibi, pretiosæ Capsulæ inclusa, quam nos etiam in hunc finem eidem Apostolorum Principi in obsequii nostri pignus obtulimus, perpetuò asservari. Quam quidem Constitutionem nostram, cum omnibus in ea contentis, præsentium quoque tenore confirmamus.

Corona- §. 18. Similiter Uctiones, seu Benedictiones, et Coronationes Romanorum Imperatorum, et Imperatorum, et Reginarum, et Regum, Catholicorum Regum, et Reginarum, gloriam suam et honorem ad Aras supremi Regum Regis, et ad pedes Apostoli, Christiana pietate afferentium, in eadem Vaticana Basilica perfici debere statuimus. Hoc enim requirit et antiqua consuetudo innumeris actibus confirmata, et ipsa supremorum Principum et Christianorum Populorum religio, quæ sanè luculentissima quæque erga Romanam Ecclesiam obsequii et devotionis argumenta, in venerationem potissimum Beatissimi Apostolorum Principis, edidisse dignoscitur. Huic factæ sunt civitatum, atque ditionum cessiones et donationes, Regno-

Per Pont. aut Card. celebrantem faciendam.

Obsequia virorum

rumque oblationes et subjectiones; quorum diplomata ac monumenta non semel super Altare Basilicæ Vaticanæ signata, vel intra Confessionem Beati Petri reposita fuerunt. In ejus præstita sunt Romano Pontifici fidelitatis juramenta, et homagia; ibidem soluti census, atque recepti; vel, si eos injustè denegari contingeret, solemnium protestationum aliorumque legitimorum actuum vi repetiti. Huc denique semper ex omni Christiani Urbis regione fidelium peregrinationes, orationis aut voti causâ, susceptæ, nec defuerunt etiam ex sublimioribus ordinibus, qui, ex earum implemento, ad melioris vitæ propositum conversi, reliquum ætatis suæ tempus in Dei cultu transigere decreverint, suæque mortalitatis exuvias apud Beatum Petrum sepeliendas relinquere.

§. 19. Quemadmodum verò eisdem Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, pro traditæ ipsis orthodoxæ fidei et canonicæ disciplinæ præcipua custodia, solemnè olim fuit, coram Beati Petri Apostoli Confessione publicas fidei suæ professiones recitare, ac, sicubi oportuit, vitæ quoque suæ rationes Clero Populoque exponere; sic etiam, dum Apostolicæ sollicitudinis studio, omnium Ecclesiarum Pastores in recti dogmatis et unitatis Catholicæ communionem debitæque subjectionis ordine continere semper curarunt, eosdem ad Limina Apostolorum stans temporibus evocare, et quoties ita res tulit, apud eandem sacratissimam Confessionem, eorum libellos, vel incorruptæ doctrinæ testes, vel quibus objecta eis crimina depellerentur, aut errores damnarentur, ab ipsis excipere, in more habuerunt. Præterea plerosque atque præcipuos supremæ Apostolicæ Jurisdictionis actus, sive in perditorum ac pervicacium condemnatione, tum singulis annis in die Cœnæ Domini, tum quoties peculiaris rerum necessitas id postulavit, sive in reconciliatione illustrium Personarum, quæ ad Ecclesiæ sinum, ejuratis errorum impietatibus, re-

ANNO 1752. Princip. in S. Petrum coascervantur

Supremæ Jurisdictionis actus ad S. Petri Altare exerciti.

PONT. gredi meruerunt, seu denique in generalium A. XII. Indulgentiarum, et potissimum in Magni Jubilæi publicatione, apud eandem Basilicam exercere consueverunt.

Beatificat. §. 20. Quocirca quum Nos dudum aliis no-
et Cano- stris Apostolicis litteris, quarum initium est :
nizat. in *Ad Sepulchrum Apostolorum*, ix. Kalendas De-
sola Basi- cembri anno Incarnationis Dominicæ MDCCXXI.
lica pera- datis, ex justis ibidem expressis causis, statue-
gendæ. rimus, ut Servorum et Ancillarum Dei Beati-
ficationes, et Beatorum Canonizationes in po-
sterum in eadem Vaticana Basilica, et non alibi,
peragantur, non obstantibus quibuscumque
contrariis exemplis, quæ nullum præjudicium
antiquo instituto et Vaticanæ Basilicæ præroga-
tivæ afferre decrevimus, id ipsum harum te-
nore confirmamus, et innovamus, et inviola-
biliter in posterum observari mandamus.

Locus ea §. 21. Ac præterea dilectos filios Canonicos
occasione et Clerum prædictæ Vaticanæ Basilicæ, amplio-
destinan- ris gratiæ favore prosequi volentes, decerni-
mus, ut quoties in eadem Basilica hujusmodi
dus Capitu- solemnnes Canonizationes, juxta præmissa, ce-
tulo, et lebrabuntur, quemadmodum in novissima Ca-
Clero. nonizatione quinque Sanctorum Anno Domini
MDCCXLVI. die Natali SS. Apostolorum Petri
et Pauli per nos celebrata, de mandato nostro
factum fuit; ita et in posterum semper pecu-
liaris et certus locus in adornando sacræ fun-
ctionis apparatu eisdem præservetur, ex quo
decenter et commodè sacræ solemnitatis ritum
spectare possint, indeque a nemine quavis au-
toritate valeant amoveri.

Process. §. 22. Similiter alias nostras Apostolicas lit-
SS. Cor- teras xiv. Kalendas Martii Anno ab Incarnatione
poris Domini MDCCXLIV. Pontificatus nostri Anno V.
Christi editas, harum quoque serie confirmantes et in-
Sede Vac. novantes, statuimus, ut si quando, Apostolica
ad S. Pe. trum fa- Sede vacante, solemnitatem Corporis Christi
trum fa- celebrari contingat, Processio generalis totius
cienda. Cleri Urbis, cum interventu Officialium Ro-
manæ Curiæ, quemadmodum vivente Romano

Pontifice moris est, apud Basilicam Vaticanam ANNO
1752.
celebretur, eo ritu, atque ordine, quem in
prædictis nostris litteris, aliaque Scheda ead-
dem die manu nostra signata, distinctè præ-
scripsimus.

§. 23. Supplicationis quoque generalis die festo Ritus in
Process.
S. Marci
antiquus
servandus
S. Marci Evangelistæ ab universo Clero Urbis
ad Vaticanam Basilicam quotannis haberi so-
litæ, perpetuam observantiam, et ritus a Præ-
decessoribus nostris Alexandro IV. Eugenio VI.
et Nicolao V. Romanis Pontificibus præscriptos,
nec non Decreta condita a Congregatione Sa-
cerorum Rituum super ejusdem celebratione,
ac præsertim Decretum, super modo, quo alia
Urbis Ecclesiarum Capitula Vaticanam Ecclesiam
ea occasione ingredientia ab ejusdem Capitulo
recipi debent, die xv. Apr. Anni MDCVI. edi-
tum, et a fel. rec. Paulo Papa V. specialiter
confirmatum, novo Apostolicæ confirmationis
nostræ munimine roboramus, ac perpetuis fu-
turis temporibus inconcussè servari præcipimus.

§. 24. Oblationem præterea unius Calicis S. P. Q. R.
oblatio
Calicia
pecunie
summa
commuta-
titur.
cum octo Cereis facibus, quam Conservatores
Camerae Almæ Urbis nostræ singulis annis die
festo eorumdem SS. Apostolorum, ipsius Almæ
Urbis Patronorum principalium, juxta Decreta
in Consilio ejusdem Camerae condita, et a ri permit-
Prædecessoribus nostris approbata, sæpeditæ
Basilicæ dare et offerre consueverunt, in po-
sterum quoque singulis annis ab iisdem Con-
servatoribus perpetuò dari volumus et offerri;
ita ut, ad normam litterarum Apostolicarum
fel. rec. Gregorii Papæ XV. sub Annulo Piscatoris
die xvii. Augusti Anni MDCXXI. expeditarum,
prædictus Calix valoris sexaginta scutorum ®
monetæ esse debeat, iidemque Conservatores
pecunias pro Calice dicti Valoris, et facibus
Cereis hujusmodi necessarias, ex quibuslibet
ejusdem Camerae Capitolinæ redditibus, sive
proventibus, desumere, presentium quoque
litterarum nostrarum vigore, possint et valeant.
Permittentes ejusdem Vaticanæ Basilicæ Ca-

POST. pitulo et Canonicis prædictis, quemadmodum
A. XII. aliàs a san. mem. Prædecessoribus nostris Cle-
mente Papa XI. et Innocentio Papa XIII. per
eorum litteras Apostolicas in forma Brevis die
x. Aprilis anni MDCCXIII. et die xvii. Julii
MDCCXXIII. respectivè datas, ad decennium
tantum respectivè valituras, indultum fuit, ut
ipsi, vice et loco prædicti Calicis a memoratis
Conservatoribus quotannis, ut præfertur, of-
ferri soliti, illius pretium ab iisdem pro tem-
pore Conservatoribus recipere valeant: ea ta-
men lege, ut pretium huiusmodi penès Montem
Pietatis de Urbe illico deponatur, indeque amo-
veri nequeat, nisi ad effectum illud conver-
tendi in emptionem tot sacrarum Suppellecti-
lium in Basilica præfata magis necessariarum,
quibus Insignia Senatus Populique Romani
apponi debeant, præsentis concessione perpe-
tuum vigorem futuris temporibus habitura.

Decretum
Alexan-
dri VII.
pro supel-
lect. Sac.
in B. et
Canoniz.
confirmat

§. 25. Cùmque recol. mem. Prædecessor No-
ster Alexander Papa VII. die xxvii. Sept. anni
Domini MDCLIX. ad Divini cultus augmentum,
et sacrarum Suppellectilium in eadem Vaticana
Basilica conservationem, providum Decretum
ediderit, a Nobis aliàs in Opere de Servorum
Dei Beatificatione, et Beatorum Canonizatione
Tomo I. relatam, et in præfatis Apostolicis
litteris incipientibus: *Ad Sepulchra Apostolo-
rum*, de novo confirmatum, quo certam con-
tributionem, quingentorum scilicet scutorum
auri in auro in cuiuslibet Servi Dei Beatificatione,
et mille scutorum auri similium in cuiuscum-
que Beati Canonizatione, ab huiusmodi Causa-
rum Postulatoribus, favore Sacrarum ejusdem
Basilicæ persolvi mandavit in conficiendis, sive
conservandis sacris Suppellectilibus prædictis,
et non aliter, omnino erogandam; Nos huius-
modi Decreti Chirographum, ejusque integrum
tenorem præsentibus pro plenè, et de verbo
ad verbum insertum habentes, denuò aucto-
ritate nostra approbamus et confirmamus, et,
quatenus opus sit, quæ ab ipso Alexandro

Prædecessore decreta sunt, motu, scientia, et ANNO
potestate simili rursus decernimus, et consti- 1752.
tuimus, et in futurum inviolabiliter observari
mandamus.

§. 26. Confirmamus pariter et innovamus alio- Præde-
rum Prædecessorum nostrorum, præsertim Sixti cessorum
IV., Clementis VII., Pauli III., Clementis VIII. Decreta
et Pauli V. Romanorum Pontificum Constitu- de ingres-
tiones, et Ordinationes, quibus certa portio a su, et me-
singulis Archipresbytero, et Canonicis, ac dia anna-
Beneficiatis, et Clericis Beneficiatis, in ade- etc. pro
ptione possessionis eorum respectivè Archipre- eod. Sa-
sbyteratus, et Canonicatum, Præbendarum, crario in-
et Beneficiorum, supradictæ Sacristiæ respectivè staurat.
solvenda præscribitur, quemadmodum etiam
integra medieta omnium fructuum et distri-
butionum primi anni dictorum Archipresbytera-
tus, et Canonicatum, ac Præbendarum, et
Beneficiorum omnium, post adeptas illius et
illorum respectivè possessiones, eidem Sacristiæ
applicari jubetur: quas quidem præstationes
ad ejusdem Sacristiæ impensas, quas ipsa quo-
tidie pro dictis sacris Suppellectilibus, aliisque
ad divinum cultum pertinentibus subire debet,
congruè sustinendas, et non aliter, erogari
perpetuò volumus et jubemus.

§. 27. Et quoniam a recol. mem. Prædeces- S. Pii V.
sore pariter nostro S. Pio Papa V. per litteras Decretum
quarum initium est: *Romani Pontificis*, datas de Cap-
apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ pelliis et
MDLXVII. tertio Kalendas Sept. Pontificatus Oratoriis
sui anno II. summa æquitatis et providentiæ privatis,
ratione generaliter statutum fuit, ut omnia et eorumque
singula sacra ornamenta, paramenta, ac vasa, suppellecti-
libri, et alia quælibet ad usum et cultum Di- mento
vinum in privatis Ædibus, Cappellis, et Ora- non le-
toriis quorumcumque Ecclesiis et Beneficia Ec- gaudis
clesiastica obtinentium destinata, quæcumque etc. prob-
tempore eorum obitus, sive ex testamento, sive bat.
ab intestato relicta fuerint, ea neque sub
quibusvis facultatibus testandi et disponendi
de bonis ex Altari, vel aliàs quomodolibet per

eos acquisitis, etiam per Romanos pro tempore
 Pontifices quomodocumque concessis et conce-
 dendis, comprehendantur, neque sub appel-
 latione spoliatorum veniant; sed ad singulas Ec-
 clesias, quibus supradicti præfuerint, seu in
 quibus Beneficia Ecclesiastica obtinuerint, om-
 nino spectent atque pertineant; eisdemque Ec-
 clesiis post illorum obitum, etiamsi procul ab
 Ecclesiis ipsis decesserint, vel ad eas nunquam
 accesserint, usque, et Beneficiis huiusmodi re-
 nunciaverint, eo ipso applicata et incorporata
 sint et esse censeantur; licet id nova confir-
 matione minimè indigeat, quinimmo quoad
 Vaticanam Basilicam ejusque Sacrarium in vi-
 ridi observantia esse dignoscatur; ne tamen in
 dubium unquam revocari valeat, Nos etiam
 præsentium tenore memoratam S. Pii Præde-
 cessoris legem in omnibus, et per omnia confir-
 mantem, statuimus atque decernimus, eandem
 quoad Cappellas omnium et singulorum, qui
 in eadem Vaticana Basilica Canonatus, aut
 Beneficiatus, seu Clericatus quomodocumque ob-
 tinerint, etiamsi eorum obitus tempore non
 amplius eadem obtineant, omnino observari
 debere; ita ut, illis defunctis, liceat Capitulo
 et Canonicis ipsius Basilicæ, illiusque Sacrarium
 Præfectis, sacram huiusmodi Cappellarum sup-
 plectilem, propria auctoritate liberè apprehen-
 dere, dictæque Ecclesiæ et Sacristiæ applicare
 et incorporare; nec ullæ donationes, ac relicta
 legata, testamenta, codicilli, et aliæ ultimæ
 voluntates, seu spolia, super his aliter facta,
 ullius roboris et momenti existant, aliisve Ec-
 clesiis, locis, aut personis quibuscumque in
 quorum favorem facta fuerint, ullatenus suf-
 fragentur, eisque jus aliquod in rebus huius-
 modi, seu ad illas tribuere valeant; sed omnes
 et singuli huiusmodi sacras res quocumque no-
 mine vel titulo pro tempore detinentes, ad illas
 Basilicæ et Sacristiæ prædictis realiter et cum
 effectu restituendum et consignandum omnino
 teneantur, et ad id per censuras et pœnas,

In Vatic.
 Basil. il-
 lud vigare
 testatur,
 et pro fu-
 turis tem-
 porib. con-
 firmat,
 in Sacra-
 rij
 ejusdem
 utilitate

etiam furti et sacrilegii, ac alia opportuna juris
 et facti remedia cogi et compelli possint et de-
 beant.

§. 28. Res autem ejusdem Sacristiæ, atque
 Basilicæ, videlicet sacra vasa, vestes sacras,
 imagines, jocalia, aliaque bona, non liceat
 Archipresbytero, Capitulo, aut alteri cuiquam
 quacumque dignitate fulgenti, alienare seu
 vendere, præterquam ex causa commutationis
 in alia ad eundem Divini cultus usum magis
 necessaria aut opportuna, vel etiam extra eam
 dem Basilicam commodare ad quemlibet usum,
 nisi Ecclesiarum Basilicæ subditarum, aut qui-
 buscumque personis, (iis tantummodo exceptis,
 quæ de gremio Cleri Basilicæ sunt, cum debita
 tamen circumspectione) ejuscumque dignita-
 tis, etiamsi S. R. E. Cardinales existant, sub
 pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ,
 et suspensionis a portionibus, præter refectionem
 omnium damnorum, quæ ipsorum culpa
 Basilicæ et Sacristiæ prædictis obvenerint.

§. 29. Quæ verò pertinent ad conservationem
 et ornatum Fabricæ ipsius Basilicæ, quum ea
 seorsim administrantur a Congregatione Vene-
 rabilium Fratrum nostrorum S. S. E. Cardi-
 nalium, ac dilectorum filiorum Romanæ Curie
 Prælatorum, eidem Fabricæ præpositorum, cu-
 jus tamen Congregationis erectione, jam usque
 ab ipsius Congregationis erectione, idem semper
 dictæ S. R. E. Cardinalis fuisse dignoscitur, qui
 ejusdem Basilicæ Archipresbyteratum pro tempore
 obtinuit; Nos hic de illis agere prætermittimus,
 ad aliam Nos referentes Apostolicam Constitu-
 tionem, quam nuper, videlicet xvii. Kalendas Dec.
 elapsi anni ab Incarnatione Dominica MDCCLII.
 edidimus, et in qua, tum pro judiciali causa-
 rum cursu, tum pro œconomica rerum ipsius
 Fabricæ administratione, nonnulla præscripsi-
 mus, quæ opportuna et utilia fore in Domino
 judicavimus.

§. 30. Ut autem sæpeditæ Basilicæ jura,
 dominia, et proprietates, quantum fieri pote-
 ret, decreta

A N O
 1752.

Ad Fa-
 bricam
 quod atti-
 net, suam
 Constitut
 supra edi-
 tam robo-
 rat.

rit, perpetuò illæsa permaneant, quod jam a pluribus aliis Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, et præsertim ab Innocentio III., et Gregorio IX. in eorum litteris anno MCCV. et MCCXXVIII. respectivè datis, generaliter tantum esse dignoscitur, ut scilicet, quemadmodum contra Romanam Ecclesiam, secundum Constitutiones Canonicas, et legitimas Sanctiones, non nisi centenaria currit præscriptio, ita etiam Vaticanæ Basilicæ juribus, et possessionibus quibuscumque, minoris temporis præscriptio non officiat, id ipsum Nos quoque præsentium tenore generaliter, et quoad omnia et singula prædictæ Basilicæ jura, dominia, proprietates, et possessiones, statuimus et innovamus. Confirmantes providas Sanctiones Prædecessorum pariter nostrorum Clementis Papæ VII. in ipsius Chirographi Scheda ejusdem manu signata, et Sixti Papæ V. in ipsius litteris Apostolicæ sub datum v. Kalendas Octobris anno MDLXXXIX. latius expressas, quibus ejusdem Basilicæ jura tam quoad hujusmodi præscriptiones, quam super probationum in controversis casibus conficiendarum onere, ipsiusque Basilicæ librorum auctoritate, non obstantibus contrariis forsan municipalium statutorum, etiam almæ Urbis, vel juris etiam communis dispositionibus, clariùs atque distinctiùs stauerunt.

Locationes etiam vinearum, casalium, aliorumque bonorum Mensæ et Basilicæ prædictæ, quæ locari solita sunt, aut in emphyteusim concedi, in casibus a jure permissis, et quoties id expedire censeatur, ab ipsius Basilicæ Capitulo quandoque, et absque alia Sedis Apostolicæ licentia, pro justo pretio fieri, et respectivè renovari posse concedimus, etiam ad longum tempus ultra triennium, non tamen ultra novennium, et dummodo hujusmodi pretii, seu annuæ responsionis solutio ultra sex menses anticipatè non fiat; et servatis legibus, quæ circa

Post.
A. XII.
Centena-
ria præ-
script.
aliisque
Basilicæ
privilegiis
probat,
et innovat

ALERE
VER

hujusmodi locationes plurium Prædecessorum nostrorum ordinationibus, præsertim verò in Apostolicis litteris felicis memoriæ Clementis Papæ VIII. die xxii. Aprilis anni MDXCVI. emanatis præscriptæ reperiuntur.

§. 32. Inhærentes quoque præcitatæ Clementis Papæ VIII., aliisque Urbani etiam VIII. die Sixti V. et xxiv. Septembris anni MDCXXIX. expeditis litteris, nec non antiquioribus Sixti Papæ V. Kalendis Junii anno MDLXXXIX. datis, volumus atque decernimus, prædictum Capitulum atque Canonicos, nunquam, nulloque prætextu, aut actione etiam in jure fundata, cogi posse ad relocandum eisdem personis, aut priorum locatorum, vel emphyteutarum filiis aut descendantibus, sive pro eodem, sive pro alio etiam uberiori canone, censu, aut responsione, quoscumque fundos, domos, possessiones, vineas, casalia, aliaque bona ubicumque locorum et gentium, etiam in Alma Urbe, ejusque Districtu existentia, et sive ad Basilicam ipsam, ejusque Capituli Mensam, aut ad Sacristiam, sive ad Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Beneficia, Cappellas, et Loca Pia eidem Basilicæ annexa, subjecta, aut incorporata pertineant, quæque, eum aliàs ad longum tempus locata fuerint, aut in emphyteusim legitime concessa, postmodum ad Basilicam ipsam, vel lapsu temporis, vel linea finita, vel alio quovis titulo, occasione, vel causa, devolvi contingat; sed ipsis Capitulo et Canonicis licitum esse præmissa omnia ubicumque sita, eorumque redditus et proventus, eidem Basilicæ, ac eorum Mensæ Capitulari, seu prædictis Sacristiæ, vel Ecclesiis, aut Cappellis, aliisque superius expressis, respectivè unire, ammensare, et incorporare, vel etiam aliis quibuscumque pro convenienti pretio, seu canone, aut responsione, servatis aliàs de jure servandis, locare, arrendare, aut in emphyteusim concedere; non obstantibus, quatenus præsentibus adversentur, Almæ Urbis prædi-

ANNO
1752.

Privilegia
Urb. VIII.
derogatio
Statuto
Urbis de
relocatio-
nibus in-
staurat.

Et quidem
pro qui-
buslibet
bonis Ba-
silicæ ubi-
cumque
sitis, nul-
la Vete-
rum Con-
ductorum
ratione
habita.

PONT. etæ, aliarumque civitatum, locorum, atque
A. XII. regionum, etiam confirmatione Apostolica, vel
alia quacumque firmitate roboratis statutis, et
consuetudinibus, privilegiis quoque, et conces-
sionibus Apostolicis quibuscumque, etiam ne-
cessariò exprimendis, quibus in hac parte, in-
hærentes prædictorum Prædecessorum vestigiis,
expressè derogamus.

Caduci-
tates re-
mitti pos-
se conce-
dit a Ca-
pitulo.
§. 33. Caducitates autem, sive devolutiones
domnium, prædiorum, vinearum, aliorumque
bonorum ejusdem Vaticanæ Basilicæ, sive jam
nunc ipsius favore, ob non solutos Canones,
aliasve debitas præstationes intra statuti tem-
poris spatium, seu ob non adimpleta onera
præscripta, ob deteriorationem fundi, vel ob
non factam directi domini recognitionem, ac
non petitam obtentamque debitis conventis
temporibus renovationem, aliisve de causis hu-
jusmodi, apertas et purificatas, sive in poste-
rùm quandocumque aperiendas et purificandas,
etiãsi declaratæ et acceptatæ fuerint, dum-
modo actualis rei emphyteuticæ possessio, præ-
vio decreto Judicis, per Capitulum, ejusve no-
mine, apprehensa non fuerit, ab eodem Capitu-
lo remitti et condonari posse concedimus,
absque alio Sedis Apostolicæ beneplacito: non
aliàs tamen, quam juxta tenorem Constitutio-
nis Clementis Papæ VIII. Prædecessoris nostri
prædicti sub die xxii. Apr. anni Dom. MDXCVI.
editæ, nimirum per expressum ipsius Capituli
actum atque consensum; ita ut per solam re-
ceptionem Canonum, patientiam, vel toleran-
tiam diuturnæ possessionis, aut aliàs, quam
per expressum actum atque consensum hujus-
modi, nunquam eidem Capitulo præjudicium
ullum inferri possit, aut illatum esse censea-
tur, quominus caducitates ipsas seu devolutio-
nes quandocumque declarare valeat, et accep-
tare. Ubi verò semel declaratis et acceptatis
hujusmodi caducitatibus, sive devolutionibus,
ipsa actualis rei emphyteuticæ possessio per Ca-
pitulum, ejusve nomine, ut supra, apprehensa
fuerit

Modo
actualem
rei em-
phyteuti-
cæ posses-
sionem
non inie-
rit.

Et id fiat
per ex-
pressum
Capituli
actum et
consen-
sum.

fuerit, nolumus easdem caducitates, seu devo-
lutiones ab eodem Capitulo, absque novo no-
stro et Sedis Apostolicæ beneplacito, non sine
prævia cognitione evidentis ipsius Basilicæ utili-
tatis concedendo, remitti aut condonari posse;
nullasque et irritas fore decernimus hujusmodi
remissiones et condonationes, si quas fortè con-
tra hujus nostræ ordinationis tenorem concedi
contingat.

§. 34. Quia verò quæcumque ad bonorum Quædam
Ecclesiæ conservationem, externumque ipsius circa ser-
decus pertinent, eò præcipuè diriguntur, ut vitium
spiritualis Dei cultus, omniumque in eadem
Ecclesia ministrantium fervor et assiduitas nu-
triat et augeatur; ideo omnes et singulos
Divinis servitiis in ea addictos hortamur at-
que monemus, ut debita assiduitate ac novo
semper devotionis studio præscripta sibi munia
implere non prætermittant; sacraque omnia
officia in eadem, quo maxime decet, ordine,
decore, ac reverentia peragentes (ut Prædeces-
sorum nostrorum Eugenii III., Alexandri III.,
et Clementis etiam III. verbis utamur) prædi-
ctam B. Petri Ecclesiam obsequio debito vene-
rentur, ut Dei Fideles Apostolorum Limina de-
votione debita visitantes, locum ipsum in majori
devotione et veneratione semper habeant. Præte-
rea publicam erga augustissimum Eucharistiæ
Sacramentum venerationem et cultum augere
cupientes, dum præsertim fidelium adorationi,
divisis per singulas Urbis Ecclesias XI. hora-
rum spatiis, exponitur, volumus, ut in Pro-
cessionibus, quæ pro hujusmodi expositione SS.
Sacramenti in eadem Basilica tribus vicibus
quolibet anno, totidem verò pro ejusdem re-
positione celebrantur, omnes in posterum Ca-
nonici, Beneficiati, et Clerici devotè interesse
debeant; ita ut absentes mulctentur amissione
distributionum, ad modum unius servitii com-
munis, vulgò de Mensa nuncupati. Verùm e
contra eosdem in posterum absolvimus ab ex-
traordinariis servitiis, quæ hactenus tempore
Tom. IX. L

ANNO
1752.

Quædam
circa ser-
vitium
Chori op-
portunè
disponit.

Exposit.
et reposit.
SS. Sacr.
pro 40. ho-
ris ter
quotannis
vult om-
nes inter-
esse.

®

Ab ex-
traordi-
nario ser-

PONT. Adventus totidem ferè diebus a singulis præstari consueverant, ita ut diebus ferialibus Adventus prædicti, præter eos, qui secundum consuetam per annum hebdomadarum divisionem Choro interesse debent, nullus alius aut Missæ Conventuali, aut Vesperis adesse compellatur; non obstantibus Decretis et Constitutionibus Apostolicis, ejusdemque Basilicæ statutis et consuetudinibus, quibus in hac parte expressè derogamus.

Reductiones onerum tam a Sixto V. quam a Sac. Concil. 1721. confirmat.

§. 35. Reductiones autem onerum, Anniversariorum, et servitorum communium, tam eam, quæ olim anno MDLXXXIX. a fel. rec. Prædecessore nostro Sixto Papa V. per supracitatas ipsius litteras Apostolicas incipientes: *Cum pro nostro*, ejusdem Vaticanæ Basilicæ Capitulo, et Clero concessa fuit, quàm quæ postmodum anno MDCCXXI. a Congregatione tunc existentium S. R. E. Card. Concilii Tridentini interpretationi et executioni auctoritate Apostolica præpositorum, quo tempore Nos ipsi ejusdem Congregationis Secretarii munere fungebamur, prævia matura eorundem onerum cognitione, et discussione causarum pro hujusmodi reductione obtinenda deductarum, indulta fuit, præsentium quoque litterarum serie, et auctoritate Apostolica, approbamus et confirmamus, cum omnibus conditionibus et legibus tam in dicta Sixti V. Constitutione, quàm in Decreto præfatæ Cardinalium Congregationis diei xx. Decembris anni prædicti, adjectis atque præscriptis. Ac etiam juxta Decretum aliàs anno MDCLXXXVI. ex Apostolica fel. rec. Innocentii Papæ XI. Prædecessoris quoque nostri auctoritate, a tunc existente ipsius Basilicæ Archiepiscopo conditum, ejusdem Basilicæ Capitulo et Clero facultatem concedimus et indulgemus, ut anniversarias Exequias pro Animabus quorumcumque Fidelium Defunctorum in dicta Basilica celebrandas, exceptis illis, quibus certa dies a Benefactoribus, seu Testatoribus sub pœna caducitatis assignata

Decretum Innoc. XI. de celebrandis Anniversariis in diebus Congregationibus Capitularibus assignatis, instaurat.

reperitur, in Feriam II. cujuslibet hebdomadæ per annum, seu in diem Sabbati in Quadragesima, quibus videlicet ordinaria Capitularis Congregatio haberi consuevit, anticipando transferre, et in diebus hujusmodi, etiamsi officium sub ritu duplici fiat, celebrare liberè et licitè possint, et valeant.

§. 36. Ne verò nova deinceps onera a Capitulo prædicto facile acceptentur, quibus idem supra vires iterum prægravari contingat, volumus atque decernimus, nulla in posterum hujusmodi Anniversariorum, aut Communium onera acceptari posse, aut debere, nisi in Capitulis, quibus præcedat intimatio per Schedulingam ad unumquemque Canonicum transmittendam, in qua describatur res, de qua erit agendum; et nisi iisdem Capitulis viginti saltem Canonici intersint, quorum duæ ex tribus partibus pro acceptatione suffragium ferant; ac demùm acceptationes hujusmodi nullam vim habere statuimus, nisi ab ejusdem Basilicæ pro tempore Archiepiscopo approbentur; quemadmodum in Decreto a prædicta Congregatione Concilii anno MDCCXXI. edito, providè statutum reperitur.

§. 37. Indultum verò seu privilegium aliàs præfatis Canonicis, Beneficiatis, et Clericis, antiquum per fel. rec. Sixtum Papam IV. nostrum itidem Prædecessorem concessum, et a recol. pariter mem. Clemente Papa VIII. in præcitatis ipsius litteris die xx. Aprilis anni MDXCVI. datis expressè approbatum et confirmatum, iterùm auctoritate nostra innovamus; atque concedimus, ut ipsi, et quilibet eorum, quemcumque Presbyterum Confessarium tam Sæcularem, quàm cuiusvis Ordinis et Instituti Regularem, ex approbatis ab actualibus Ordinariis locorum, in quibus eorum Sacramentales Confessiones excipient, eligere possint, qui eorundem Confessionibus hujusmodi auditis, et salutari pœnitentia eisdem injuncta, aliisque de jure injungendis, ipsos a quibusvis excommunicationis,

ANNO
1752.

De novis oneribus in posterum recipiendis decernit.

Indultum antiquum de Confessario eligendo cum facultatibus etc. et Clero innovat.

PONT. A. XII. suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, seu inflicti, et per eos incuris, et quibus eodem etiam auctoritate Apostolica illaqueari contigerit, etiamsi absolutio Nobis et Successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, specialiter vel generaliter reservata existat, et a quibuscumque eorum peccatis, criminibus, ac delictis quantumcumque gravibus et enormibus, et quidem a contentis in litteris die Cœnæ Domini publicari consuetis, semel tantum in vita, nec non in mortis articulo; in reliquis verò Nobis et Sedi Apostolicæ quomodocumque reservatis semel in anno, in foro conscientiæ tantum, et sine alicujus præjudicio, auctoritate Apostolica per has litteras perpetuò tributa, valeat absolvere.

§. 38. Ut autem ejusdem Vaticanæ Basilicæ Capitulum et Clerus, etiam in his, quæ ad ipsorum decus et ornamenta pertinent, nostram sibi liberalitatem sentiant adfuisse, concedimus et indulgemus, ut in posterum in omnibus Ecclesiasticis functionibus, quas intra Ecclesias ejusdem Basilicæ filiales celebrari, atque etiam in Processionibus, quas circa hujusmodi Ecclesiarum ambitum fieri contigerit, consueto juxta temporum vices habitu Choraliter uti possint et valeant, ita ut æstivo tempore Canonici quidem Rocchettis et Superpelliceis, reliqui verò Superpelliceis dumtaxat amicti; hiemali autem tempore, consuetis juxta eorum Ordines Cappis respectivè induti, prædictis Functionibus et Processionibus assistere valeant et interesse. Utque prædictarum vestium, aliorumque consuetorum, etiam honoris, et Patriarchalis ejusdem Basilicæ dignitatis Insignium delatio et usus, ex parte aliorum quorumcumque, etiam specialem mentionem et expressionem requirentium, eisdem Capitulo et Clero nullo unquam tempore, nulloque prætextu inhiberi, seu impugnari possint aut valeant, eis-

Usum Cappæ concedit Capitulo et Clero in Ecclesiis Filialibus et circa eas.

Alia consuetu honoris insignia asserit.

dem auctoritate et tenore, etiam perpetuò statuimus et decernimus. Præterea ut prædicti Canonici, qui ex Apostolicis Prædecessorum nostrorum privilegiis et concessionibus, inter Romani Pontificis et Sedis Apostolicæ Notarios, ac etiam Cappellanos et Familiars, ac continuos Commensales adlecti et connumerati esse dignoscuntur, sicut etiam ejusdem Basilicæ Archipresbyteri Vicarius pro tempore existens, non solum intra Vaticanam Basilicam, ejusque Cappellas et Ecclesias ipsi subjectas, sed etiam in quibuslibet Urbis et extra Urbem, tam Sæcularium, quàm Regularium Ecclesiis, Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrantes, Candelabrum capulo instructum, vulgò Bugia et aliàs Palmatoria nuncupatum, adhibere possint, atque hujusmodi honor et assistentia eisdem a nemine denegari valeat aut impugnari, decernimus etiam, atque statuimus.

§. 39. Denique jura, facultates, et jurisdictiones Archipresbytero, Capitulo, et Canonici dictæ Basilicæ competentia, circa Collationem Beneficiorum Ecclesiasticorum ejusdemque generis, cum cura et sine cura, nec non circa administrationem Ecclesiarum Parochialium, Monasteriorum, Prioratum, Abbatiarum, aliarumque eidem Basilicæ unitarum, sive subjectarum, asserere, confirmare, et respectivè declarare, atque ampliare decrevimus. Itaque collationem omnium et singulorum tam perpetuorum Beneficiorum simplicium, quæ in prædicta Basilica existunt, et Beneficiatus, atque Clericatus Beneficiati appellantur, sive ea a Nicolao III., aut Bonifacio VIII., vel Sixto IV. Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, sive ab aliis quibuscumque, instituta, erecta, atque fundata sint, quàm aliorum a Monasteriis, Abbatibus, et Prioratibus inferius commemorandis dependentium, nec non et aliorum quorumlibet, quæ hactenùs Archipresbyter, et Capitulum conferre consueverunt; ac in eis instituendi, seu respectivè ad ea nominandi

ANNO 1752. Bugiæ usum Canonici, ut Prototarii permisum, et in Basilica consuetum, ad omnes Ecclesias intra et extra Urbem expressè extendit.

Jas conferendi omnia Beneficia Archipresb. et Canonici confirmat.

PONT. A. XII. et presentandi jura, quibus ad hunc diem gavisunt, eidem Archipresbytero, ejusque in Archipresbyteratu Successoribus, nec non predictæ Basilicæ Capitulo, et Canonicis perpetuò competere volumus, atque decernimus. Veterem quoque consuetudinem, tam circa divisionem Hebdomadarum, quibus idem Archipresbyter, ejusque Successores, et respectivè Capitulum et Canonici predicti, eadem Beneficia pro tempore vacantia alternatim et per turnum conferre debebunt, quam circa formam expediendi litteras hujusmodi Collationum et Provisionum, presentium tenore approbamus et confirmamus, ac perpetuò observari volumus et jubemus: salvo tamen nostro et Datarie Apostolicæ jure, quoad collationes eorum Beneficiorum, quæ ex persona alicujus ea obtinentis, uni vel pluribus respectivè affectionibus et reservationibus Apostolicis obnoxia, quomodolibet vacare contingat.

Veterem consuetudinem tam turni quam expeditionum præbat.

Cura animarum adnexa Basilicæ hodie Vicario perpetuò commissa ex S. Pii V. decreto.

Forma electionis Vicarii hujusmodi, ejusque emolumenta.

§. 40. Animarum autem cura, quæ olim in ipsa Vaticana Basilica ab uno ex illius Canonicis, cum aliquot Presbyterorum adjutorum auxilio, exercebatur, nunc et ab antiquo jam tempore ad unum Presbyterum, perpetuum in ea Vicarium, pertinere dignoscitur, ex provida institutione, ac lege Sancti Pii Papæ V. Prædecessoris nostri, qui per suam Schedulam Motus proprii, apud Sanctum Petrum Nonis Novembris Pontificatus sui anno sexto propria manu signatam, inter alias perpetuas Vicarias in pluribus ibidem enunciatis almæ Urbis Basilicis et Collegiatis, aliisque ejusdem Urbis Ecclesiis erectas et constitutas, unam quoque hujusmodi Vicariam in ipsa Principis Apostolorum Basilicam erexit et instituit, ab uno Presbytero sæculari, perpetuo, ut præfertur, in ea Vicario administrandam; qui quidem Vicarius ad nominationem Capituli dictæ Basilicæ (quæ nominatio fieret de aliquo ex approbatis a Cardinali Romani Pontificis in Urbe Vicario, prævio examine coram Examinatoribus ad id in

ANNO 1752.
ipsa Urbe deputatis) per eundem Cardinalem Vicarium instituendus et deputandus, ac per ipsius Basilicæ Archipresbyterum, seu ejusdem Vicarium, vel unum aut plures ipsiusmet Basilicæ Canonicos, ut moris est, in possessionem inducendus et immittendus, Curam animarum eidem Basilicæ incumbentem gerere, Ecclesiastica Sacramenta ibi ministrare, Missas celebrare, et alia Parochialia munera exercere debet; eidemque non solum certam reddituum portionem et summam, ab ipsius Basilicæ Capitulo annuatim ipsi præstandam, sed alia quoque emolumenta, ratione exercitii Curæ et administrationis Sacramentorum, ac Officiorum funeralium in Cadaverum dumtaxat humatione celebrandorum, per ipsum Vicarium propria auctoritate percipienda, et levanda, ac in suos usus, et utilitatem convertenda, pro congrua ipsius Vicarii sustentatione, perpetuò assignavit et applicavit, prout in dicta Schedula plenius continetur. Cum verò postmodum Anno Domini MDCXXII. orta controversia inter Capitulum ex una, et Vicarium Curatum dictæ Basilicæ ex altera partibus, super intelligentia memoratæ Schemulæ Motus proprii, eaque coram Congregatione tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum introducta et agitata, eadem Congregatio declaraverit, habitualem quidem Curam penes Capitulum, exercitium verò ejusdem Curæ penes Vicarium residere; subindeque Capitulum, et Vicarius predicti sub die 19. Decemb. ejusdem anni ad certam honestam devenerint inter se concordiam seu transactionem, per acta quondam Quintiliani Gargarii, dum viveret, Causarum Curie Capitoli Notarii, quam quidem concordiam piæ recordationis Urbanus Papa VIII. etiam Prædecessor noster per suas litteras in forma Brevis datas die 19. Decembris sequentis anni 1623. Apostolica auctoritate perpetuò confirmavit et approbavit; Nos memoratam Congregationis matur.

Habitualis tamen cura est penes Capitulum, exercitium ad Vicarium spectat ex Decret. Sac. Cong. Concil.

Decretum illud, et posterior concordia probatur et confirmatur.

PONT. Concilii declarationem, dictamque Concordiam, A. XII. omniaque et singula in eis contenta et expressa, quo firmioris observantiæ robur accipiant, Apostolica itidem auctoritate nostra, harum vigore perpetuò approbamus et confirmamus.

Jus deputandi Vicarios ad nutum a movibiles in S. Lazari, et S. Angeli Eccl. asserit Capitulo.

§. 41. Item reliqua jura eidem Capitulo et Canonicis competentia circa Parochiales Ecclesias sæpeditæ Basilicæ Filiales, sive alias ipsi subjectas, et circa personas Animarum curam in ipsis exercentes, harum serie confirmata et perpetuò constabilita esse volumus; et præsertim, ut in Ecclesiis Sancti Lazari apud Montem Marium, et Sancti Angeli extra Portam Fabricæ vulgò nuncupatam, quæ dudum ob nimiam limitum Parochialium ipsius Basilicæ extensionem extra Urbis Mœnia, tanquam illius adjutrices constitutæ fuerunt, proindeque ejusdem Basilicæ Filiales esse dignoscuntur, Animarum cura per Vicarios Manuales, et ad nutum Capituli et Canonicorum prædictorum amovibiles, ac ab omni jurisdictione Parochi ipsius Basilicæ, cui olim suberant, exemptos, per pro tempore existentem S. R. E. Cardinalem Romanum Pontificis in Urbe, ejusque Districtu Vicarium in Spiritualibus Generalem priùs approbandos, respectivè debeat exerceri. Item quoad Parochialem Ecclesiam Sancti Francisci in prædicto Monte Mario, Ordinis Fratrum Eremitarum Congregationis B. Petri de Pisis, cujus Parochiæ districtum olim a prædicta Parochiâ Sancti Lazari, pro meliori Personarum in ea parte degentium spirituali regimine, a tunc existente Cardinali Urbis Vicario dismembratum fuisse constat, sub certis legibus et conditionibus, atque potissimùm cum expressa præservationis filialitatis et perpetuæ subjectionis erga Vaticanam Basilicam præstandæ, utque quicumque dictæ Congregationis Professor pro tempore ad Animarum curam in eadem Ecclesia deputatus fuerit, debeat quamprimùm coram Canonicis dictæ Basilicæ Capitulariter congregatis se sistere, Litterasque suæ depu-

Subjectio Parochialis Eccles. S. Francisci in Monte Mario eidem asseritur.

tationis exhibere; numquam verò salarium aut congruam, etiam ratione sacrarum suppellectilium, petere, aut prætereendere possit, sed dictæ Basilicæ in Processionibus, et Fontis Baptismalis benedictionibus, Sacrorum Oleorum et Chrismatis consecratione, aliisque Functionibus, in quibus Ecclesiarum filialium Rectores communiter convenire solent, obsequium atque præsentiam præstare debeat; neque liceat illi Fontem Baptistalem unquam retinere, sed Fontem dictæ Basilicæ dumtaxat adire; ac demùm singulis annis post Festum Paschatis Dominicæ Resurrectionis de Animarum Parochianorum, deque ipsius Parochiæ statu eidem Capitulo rationem personaliter reddere teneatur, prout in Instrumento per acta quondam nominati Abinantis, dum vixit, causarum dictæ Curiæ Capitolii Notarii sub die xxx. Mensis Augusti anni MDCCVIII. rogato plenius continetur; Nos, ut præmissa omnia, aliaque forsantunc constituta perpetuæ firmitatis robur accipiant, earundem præsentium vigore, et auctoritate Apostolica decernimus et constituimus.

§. 42. Similiter, ut in Parochiali Ecclesia Sancti Blasii, della Pagnotta vulgò nuncupati, quæ olim Monasterium ejusdem Invocationis, Ordinis Sancti Benedicti, existebat, sed a recolendæ memoriæ Eugenio Papa IV. similiter Prædecessore nostro per suas Apostolicas Litteras datas Florentiæ Anno Dom. MCCCCXXXIX. Kalendis Septembris, suppressum et extinctum, dictæque Basilicæ sub certis ibi expressis legibus perpetuò unitum et incorporatum fuit; nec non in Ecclesia etiam Parochiali S. Catharinæ de Rota nuncupatæ in regione Arenulæ de eadem Urbe, quam usque a XII. Ecclesiæ sæculo eidem Vaticanæ Basilicæ subjectam, unitam, et incorporatam fuisse, ex Adriani IV. et Urbani III. aliorumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Litteris Apostolicis apertè dignoscitur; ac in quibus postmodum Sanctus Pius V. Prædecessor prædictus per supra enun-

ANNO 1752. Absque onere ullius salarii, vel congruæ.

S. Blasii della Pagnotta, et S. Catharinæ de Rota Parochial. Eccl. Vicar. a Capitulo eligendos.

PONT. A. XII. ciatam schedulam sui motus proprii, unam et alteram Vicarias perpetuas erexit et instituit; nominatio unius et alterius Vicariorum, ex numero tamen approbatorum, ut præfertur, a dicto Cardinali Urbis Vicario, ad Capitulum et Canonicos prædictos spectet, atque pertineat; cum onere tamen annuæ præstationis, seu congruæ, septuaginta videlicet pro S. Blasii, sexaginta verò scutorum moneta Romanæ pro S. Catharinæ Parochialium Ecclesiarum hujusmodi respectivè Vicariis pro tempore existentibus, alias eorum singulis a Capitulo et Canonicis prædictis, vigore publici Instrumenti per acta quondam Simonis Tegeroni, dum viveret, Romanæ Curia Notarii die 30. Aprilis anni Domini MDLXXI. respectivè assignatæ, eisdem Vicariis in terminis tunc statutis persolvendæ, et ab eis, præter emolumenta stolæ, ratione exercitii curæ animarum eisdem competentia, percipiendæ, juxta prædictæ schedulæ, dictique Instrumenti formam, continentiam, et tenorem; perpetuò quoque statuimus, et mandamus. In Parochiali verò Ecclesia S. Jacobi, quæ a *Scosciacavalli* vulgò nuncupatur, atque

S. Jacobi a Scosciacavalli Vicarios ad nutum amovibiles Litteras sue deputacionis a Capitulo impetrare tenetur. a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris eidem Principis Apostolorum Basilicæ subiecta fuit, deputatio Rectoris ad nutum amovibilis pro exercitio Curæ animarum illius Parochianorum, ab eisdem Capitulo et Canonicis per ipsorum Litteras Patentes, ad nominationem tamen Archiconfraternitatis Sanctissimi Sacramenti in eadem Ecclesia Sancti Jacobi existentis, ejusdem verò approbatio quoad idoneitatem a Cardinali pro tempore Romani Pontificis in Urbe Vicario fieri debebant. Cùmque Nos aliàs, videlicet 18. Kalendas Januarii anni MDCCXLII. per nostras Apostolicas Litteras sub Plumbo editas, ad consulendum indigentia hujusmodi Vicarii pro exercitio curæ animarum in dicta Ecclesia pro tempore constituti, cujus emolumenta, redditus, et proventus nimis exiguos esse accepimus, viginti Loca Montium

Cameraalia non vacabilia, tunc dispositioni nostræ reservata, Ecclesiæ prædictæ concesserimus, quorum integri fructus Primicerio dictæ Archiconfraternitatis Sanctissimi Sacramenti in eadem Ecclesia institutæ, ex numero Canonicorum dictæ Basilicæ Vaticanæ semper eligendo, pro tempore existenti, persolvi deberent, ad effectum, ut ipse eosdem fructus hujusmodi Vicario Curato pro tempore integrè persolveret, seu persolvi faceret; Nos id præsentium quoque tenore perpetuò confirmamus et observari mandamus.

§. 43. In eligendis autem præmissarum, aliarumque Ecclesiarum Rectoribus, Curatis, sive Vicariis tam perpetuis, quàm ad nutum amovibilibus, quorum electio, nominatio, ac deputatio ad Capitulum et Canonicos prædictos pertinere dignoscitur, hanc in posterum formam inconcussè servari volumus, et præcipimus; ut plenum et generale Capitulum ad hujusmodi effectum intimetur per schedulas, octo saltem diebus ante ad singulos Canonicos transmittendas, in quibus non solum res, de qua agendum erit, sed etiam nomina concurrentium, cum eorundem qualitatatum et requisitorum, per Canonicos ad id deputatos recognitorum, indicatione exprimantur; ad hoc ut ii, qui in hujusmodi electionibus suffragium ferre debebant, prædicta interim expendere, ac, si cuti negotii gravitas postulat, maturè pensare valeant, suaque suffragia dirigere, prout ad optimum Ecclesiarum regimen, et animarum utilitatem in Domino judicaverint, salubriter expedit.

§. 44. Denique volumus atque jubemus, ut a prædictis Vicariis, et Presbyteris, curam animarum in præmissis Parochialibus Ecclesiis pro tempore exercentibus, aliisque Rectoribus Ecclesiarum ejusdem Vaticanæ Basilicæ filialium, eique subiectarum, quæ nunc sunt, et infra scripta onera subire consueverunt, nec non earum, quæ in posterum filiales existent, omnia vatur

ANNO 1752.

Cum assignatione fructuum 20. locorum Montium a SS. D. N. et concessorum.

Ratio in prædictorum electione servanda decernitur.

Subjectio eorumdem Parochorum Basilicæ et Capitulo declaratur et innocentiarum, quæ in posterum filiales existent, omnia vatur

PONT.
A. XII.

et singula debita subjectionis obsequia erga eandem Basilicam, illiusque Capitulum et Canonicos, perpetuis futuris temporibus respectivè exhibeantur atque præstentur. Decernentes omnes et singulos hujusmodi Vicarios, Presbyteros, atque Rectores, ad interessendum in dicta Basilica Sacrorum Oleorum et Chrismatis confectioni singulis anni Feria v. in Cœna Domini, et Pontis Baptismalis benedictioni tum in Sabbato Sancto, tum in Pervigilio Pentecostes, nec non occurrentibus Processionibus atque Functionibus; quemadmodum etiam ad recipiendum ab eadem Basilica Sacrum Infirmitum Oleum, omnino teneri, atque perpetuò obligatos esse et fore. In omnibus verò prædictis, aliisque Ecclesiis tam Parochialibus, quam non Parochialibus ejusdem Vaticanæ Basilicæ filialibus, sive aliàs de ejusdem Capituli proprietate existentibus, aut a prædicta Vaticana Basilica quomodolibet dependentibus, et tam in Urbe ejusque Districtu, quam alibi, et ubicumque regionum et gentium sitis, etiam ab Ordinariis quorumlibet jurisdictione minimè exemptis, nolumus a quocumque Episcopo, aliove Antistite, aut Ordinario loci, vel etiam a Cardinali Romani Pontificis in Urbe Vicario, quacumque ex causa, Divina Officia interdicti posse, inconsulto Romano Pontifice, nisi quando generale fuerit Interdictum; confirmantes quoad hoc Innocentii III., et Gregorii IX., in præcatis ipsorum Litteris, aliorumque Prædecessorum nostrorum Indulta, et Privilegia, ac decernentes irritum et inane, si quid secùs a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Eadem Parochiales, aliaque omnes Ecclesiæ filiales interdicto particula-ri subji-ci nequeunt, inconsulto Romano Pontifice.

Consuetudo vetustas Basilicæ communicandi Indulgentias Eccl. Filial. in-stauratur.

§. 45. Ad hæc, animo perpendentes, ex præcatorum temporum monumentis constare, prædictæ Vaticanæ Basilicæ Capitulum et Canonicos, Apostolicis procul dubio Indultis munitos, Indulgentias, ac peccatorum seu poenarum remissiones et relaxationes, aliasque spirituales gratias ex Apostolica Romanorum Pon-

tificum liberalitate eidem Basilicæ, videlicet eandem visitantibus, ibique Divinam Majestatem orantibus, et venerantibus concessa, aliis quoque per Orbem Ecclesiis quoquo modo sibi unitis, aut subjectis, communicare, et ad eas extendere consuevisse; Nos hujusmodi facultatem, qua etiam Dilecti Filii, tam Capitulum et Canonici Sancti Joannis in Laterano, quam Capitulum etiam et Canonici Sanctæ Mariæ Majoris Patriarchalium Ecclesiarum ex Apostolicis Privilegiis actu vigentibus gaudere dignoscuntur, prædictorum quoque Vaticanæ Basilicæ Capituli et Canonicorum favore innovare, ac etiam ex integro presentium tenore concedere, et elargiri decrevimus. Itaque motu proprio et ex certa scientia eidem Capitulo et Canonicis quas-cumque Ecclesias, Cappellas, Altaria, Oratoria, Confraternitates, Hospitalia, aliaque Pia Loca, tam erecta, quam erigenda, et tam in Locis ipsius Basilicæ, ac eorumdem Capituli et Canonicorum, quam etiam in aliis Civitatibus et Locis quorumcumque Ordinariis jurisdictioni subjectis existentia, ipsi Vaticanæ Basilicæ aggregandi, et ad spiritualium dumtaxat ejusdem Basilicæ Privilegiorum societatem et communicationem admittendi et recipiendi, ita ut in vim hujusmodi aggregationis et receptionis, infrascriptarum Indulgentiarum et relaxationum Thesauri ad ipsas Ecclesias, Cappellas, Altaria, aliaque præmissa, ex nostra et Apostolicæ Sedis auctoritate, ampliati et extensificentur, amplam et liberam facultatem, sub infrascriptis tamen conditionibus, et non aliàs, presentium serie concedimus et impertimur. Volumus nimirum, ut in singulis Civitatibus, Oppidis, vel Locis, unam dumtaxat ex hujusmodi Ecclesiis, seu Cappellis, Altaribus, Oratoriis, Confraternitatibus, Hospitalibus, aliisque Locis Piiis quomodocumque nuncupatis, hujusmodi aggregationis et communicationis munere ditare possint; dummodo Ecclesia, aut Oratorium sic aggregandum, seu illa Ecclesia, in qua Cap-

ANNO
1752.

Jus videlicet aggregandi Ecclesias, Cappellas etc. spiritualibus privilegiis Vaticanæ Basilicæ.

Ⓡ Singulas tamen in singulis Civitatibus, Oppidis, et Locis.

PONT. pella, vel Altare prædictum extiterit, etiam si
A. XII. aliàs eorundem Capituli et Canonicorum juris-
Dummo- dictioni subesse dignoscatur, Ecclesia Con-
do non- tualis Regularium, aut Monialium non sit; nec
sint Regu- Ecclesia, Cappella, Altare, Oratorium, Pius
lares, par- Locùs, aut Confraternitas hujusmodi ulli alteri
ticipesque Ecclesiæ, aut ulli Ordini, Religioni, Instituto,
aggrega- Archiconfraternitati, et Congregationi, a qua
tionis hu- Indulgentiarum communicationem, seu parti-
jusmodi- cipationem pro omnibus Christifidelibus Ecce-
ex aliis- siam ipsam, seu Oratorium visitantibus obti-
Ecclesiis, neatur, aggregata sit, aut subjecta; et dummodo
quibus- Ordinarii Loci expressus ad id consensus acce-
subjectæ- dat, ejusdemque Ordinarii testimonialibus Lit-
sint. teris hujusmodi Ecclesiæ, Cappellæ, Altaris,
seu Oratorii celebritas, vel Confraternitatis,
aut Loci Pii institutum, et Christianæ pietatis
et charitatis officia, quæ exercere consuevit,
apud eosdem Capitulum et Canonicos commen-
dentur. Neque verò per hujusmodi aggregatio-
nes et receptiones, ullum omnino præjudicium,
seu imminutio eorundem Ordinariorum juris-
dictioni irrogari, vel aliqua eisdem Ecclesiis,
aut Locis Piiis, aliisque præmissis exemptio, seu
dictis Capitulo et Canonicis in easdem Ecce-
sias, vel Loca Pia, aliæque præmissa, seu in
personas illarum illorumque regimini, admi-
nistratiõni, aut servitiis deputatas, ullum om-
nino jurisdictionis, et auctoritatis genus acquiri,
seu respectivè augeri censeatur. Facultatem ta-
men indulgendi, prout aliàs in certis casibus
ab Apostolica Sede benignè indulgeri consue-
vit, ut in una, eademque Civitate, aut Op-
pido, duabus Ecclesiis, seu Cappellis, vel Al-
taribus, Oratorijs, Confraternitatibus, aut Lo-
cis Piiis, ubi speciales id circumstantiæ suadeant,
hujusmodi Indulgentiarum communicatio a di-
ctis Capitulo et Canonicis concedi possit, Con-
gregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum
S. R. E. Cardinalium Indulgentiis et Sacris Re-
liquiis præpositæ per præsentés perpetuò tribui-
mus et impertimur.

S. Congr.
Indulg.
facultas
tribuitur
dispensandi su-
per nu-
mero ag-
gregatio-
num.

§. 46. Nos autem omnibus utriusque sexus ANNO
Christifidelibus, qui hujusmodi Ecclesias, Cap- 1752.
pellas, Oratoria, seu Altaria, eidem Vaticanæ Dies enu-
Basilicæ, servatis, ut supra, servandis, aggrega- merat
gata, in Epiphaniæ Domini Nostri JESU CHRIS- queis In-
TI, ac Dominicæ Pentecostes, et Natalis San- dulg. ple-
ctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac Dedi- nar. sic
cationis ipsius Vaticanæ Basilicæ diebus Festis, aggregatis
a primis vespers usque ad occasum solis die- largitur.
rum hujusmodi, nec non in una ex sextis feriis
mensis Martii, verè poenitentes et confessi, ac
sacra Communionem refecti devotè visitaverint,
ibique pro Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione,
hæresum extirpatione, et Christianorum Prin-
cipum concordia, pias ad Deum preces effude-
rint, quolibet ex diebus prædictis, Plenariam
omnium peccatorum suorum Indulgentiam et
remissionem misericorditer in Domino conce-
dimus et impertimur. Iis verò, qui in Natali-
tijs Sanctorum Apostolorum, Andreae germani
Fratris ejusdem Beati Petri, nec non Simonis
et Judæ, quorum corpora in dicto Vaticana Ba-
silica requiescunt, et in utraqùe Cathedra, nec
non in die Octava Natalis ejusdem B. Petri,
ac in Festo ipsius Vinculorum, item in Com-
memoratione Sancti Pauli Apostoli, et in ejus-
dem Conversione, ac in Festo Sancti Marci
Evangelistæ, nec non in reliquis sextis feriis
mensis Martii, quibus nimirum ad sacra Domi-
nicæ Passionis monumenta, quæ in dicta Ba-
silica asservantur, piè veneranda totius Urbis
devotio concurrat, verè poenitentes et confessi
præmissa peregerint, VII. Annos et totidem
Quadragenas: Qui autem illas et illa a die
Festo Ascensionis Domini Nostri JESU CHRIS-
TI usque ad Kalendas Augusti, quo tempore
ipsa Vaticana Basilica, in honorem SS. Marty-
rum, quorum corpora magno numero in ea con-
dita sunt, assiduò Christifidelium concursu fre-
quentatur, verè poenitentes, et cum proposito
saltem, confitendi, visitaverint, ibique, ut su-
pra, oraverint, singulis diebus, quibus id ege-

Item qui-
bus se-
ptem an-
nos, ac
totidem
quadrage-
nas.

Ab Ascen-
sione ad
Kal. Aug.
quotidia-
nam qua-
tuor ag-
nor. et
tot. qua-
drag.

PONT. rint, quatuor annos, et totidem Quadragenas;
A. XII. in reliquis autem singulis anni diebus, centum
Cæteris dies de injunctis eis, seu aliàs debitis pœnitent-

anni die-
bus cen-
tum die-
rum.
§. 47. Denique ut ii, qui in diebus Stationum
ejusdem Vaticanæ Basilicæ in Missali Romano

Similiter
concedit
Indulg.
Stat. Basi-
licæ.
descriptis, nimirum Dominica III. Adventus,
omnibus Sabbatis quatuor Temporum, in Epi-
phania Domini, Dominica Quinquagesimæ, Do-
minica Passionis, Feria II. Resurrectionis Do-
mini, in Festo S. Marci Evangelistæ, Feria IV.
Rogationum, in Festo Ascensionis Domini Nostri
JESU CHRISTI, ac Dominica Pentecostes, ali-
quam ex dictis Ecclesiis, seu Cappellis, aliisque
superius expressis, cum dicto pœnitentiæ affe-
ctu, et confessionis proposito visitaverint, ibi-
que, ut præfertur, oraverint, Indulgentias Sta-
tionales, quas visitantes dictam Vaticanam Ba-
silicam iisdem diebus consequuntur; qui verò
duodecim vicibus in quolibet anno, totidem
nempe diebus ab Ordinario loci semel tantum
designandis, septem Altaria in qualibet ex di-
ctis aggregatis Ecclesiis ab Ordinario similiter
designanda, ut præfertur, dispositi, ac Deum
orantes, visitaverint, easdem quoque Indulgen-
tias, quæ visitantibus septem designata Altaria
in eadem Basilica existentia concessæ sunt, ipsi
quoque, perinde ac si Basilicam ipsam, seu
respectivè Altaria hujusmodi in ea sita perso-
naliter visitarent, consequi possint et valeant,
similiter concedimus et indulgemus.

Præscri-
bit Capitu-
lulatio-
nem præ-
dictas In-
dolgen-
tias com-
munican-
di.
§. 48. Volumus autem, ut hujusmodi Indul-
gentiæ et gratiæ spirituales dictis aggregatis seu
aggregandis Ecclesiis, Cappellis, Altaribus,
Oratoriis, Hospitalibus, Confraternitatibus, et
Locis Piis, ab iisdem Capitulo et Canonicis no-
minatim, et cum expressa mentione facultatis
sibi per præsentem a Nobis impertitæ, aliisque
servatis, quæ in Apostolica Constitutione felicis
recordationis Prædecessoris nostri Clem. Papæ
VIII. die VII. Sept. anni Domini MDCIV. edita,
quæ incipit: *Quæcumque a Sede Apostolica,*

præsertim circa gratuitam Litterarum expedi-
tionem, iisque etiam quæ in Decretis a dicta
Congregatione Indulgentiis, et Sacris Reliquiis
præposita die VI. Martii anni MDCVIII. et die
X. Aprilis anni MDCCXX. editis statuta sunt,
et non aliter, communicari possint et valeant.
Ab illarum verò, eorumque Rectoribus, Ad-
ministratoibus, Officialibus, et Ministris, in
earumdem Indulgentiarum publicatione, nec-
non Eleemosynarum receptione, et erogatione,
aliæ similiter leges in Trid. Conc. Decretis, et
in supradictis Clem. VIII. Litteris, aliisque Ro-
manorum Pontificum, et Apostolica Sedis Con-
stitut. atque Decr. præscriptæ, sub penis ibi-
dem adversus transgressores respectivè statutis,
inviolabiliter serventur, et impleantur.

§. 49. Reliquas verò Indulgentias, et gratias
spirituales, tam pro vivis, quàm pro defun-
ctis, quæ a Romanis Pontificibus Prædecessori-
bus nostris, aliisque ad id facultatem habenti-
bus, ipsi Vaticanæ Basilicæ, ejusque Altaribus,
et Cappellis, variis temporibus concessæ fue-
runt, et ibidem ad hunc diem proponi consue-
verunt; ac signanter quotidianam septem de-
signatorum Altarium ejusdem Basilicæ, necnon
alteram etiam quotidianam septem ann. et to-
tidem quadragenarum, a sæpedito Urb. VIII.
Prædecessore per suas litteras in forma Brevis
die 15. Novemb. anni MDCXXX. aliamque pa-
riter quotidianam Plenariam a recol. mem. De-
cessore nostro Clem. Papa XII. per similes suas
litteras die 22. Febr. ann. 1738. eandem Ba-
silicam devotè visitantibus, ibique Divinam
Majestatem venerantibus, et orantibus, sub
certis modo et forma, concessas et elargitas,
Nos earumdem præsentium tenore perpetuo ap-
probamus, et confirmamus, ac etiam de novo
sub eadem forma concedimus, et elargimur.

§. 50. Quod verò spectat ad præmemorata
Monasteria, Abbatias, sive Prioratus nuncu-
pata, quæ dudum a diversis Romanis Pontifi-
cibus Prædecessoribus nostris eidem Basilicæ
ria, seu

ANNO
1752.

Ratas ha-
bet et con-
firmat
omnes In-
dolgen-
tias Basi-
licæ.

®

Jura Ca-
pituli in
Monaste-

PONT. unita, incorporata, atque subjecta fuerunt; A. XII. postquam, ut accepimus, piæ mem. Nicolai Abbatis unitas: Sancti Martini de Fara. Papa V. anno Domini MCDLIII. Monasterium, Abbatiam nuncupatum, S. Martini de Valle, seu de Fara, Ordinis S. Benedicti, nullius Diocesis, Provinciæ Theatin. olim commendari solitum, prædictæ Basilicæ, seu illius Mensæ Capitulari, cum dependentiis, annexis, et connexis suis universis, omnibusque Ecclesiis eidem Monasterio subjectis, perpetuò univertat, annexerat, et incorporaverat, ipsique Capitulum et Canonici Ordinariam et quasi Episcopalem jurisdictionem tam in Clerum, quam in populum illius Territorii exercere consueverant; cum olim existens Archiepiscopus Theatin. tam Monasterium prædictum aliasque Ecclesias ab illo dependentes, quàm etiam aliud Monasterium, abbatiam quoque nuncupatum, S. Salvatoris de Majella ejusdem Provinciæ Theatin. a recol. pariter mem. Julio Papa III. etiam nostro Prædecessore, anno Domini MDXLIX. prædictæ Basilicæ, seu illius Mensæ Capitulari, similiter incorporatum et appropriatum, aliudque ipsius membrum Monasterium videlicet, Abbatiam pariter nuncupatum, S. Barbati de Pollutro, ejusdem Provinciæ Theatin. quod piæ mem. Gregorius Papa XIII. anno Dom. MDLXXXII. ejusdem Basilicæ Sacrario univertat et incorporaverat, visitare contenderet, orta lite et causa inter prædictum Archiepiscopum ex una, et tunc existentes Capitulum et Canonicos ipsius Basilicæ ex altera partibus, eaque in Causarum Palatii Apostolici Auditorio introducta, diuque agitata, sed adhuc indecisa pendente, Archiepiscopus, et Capitulum prædicti ad certam honestam inter se devenerunt concordiam, a prædicto Urbano Prædecessore anno MDCXXXVII. per suas Apostolicas litteras, in forma specifica approbatam, per quam, inter alia, conventum, et declaratum fuit, dictum Monasterium S. Martini de Valle, seu de Fara, nuncupatum, ac Terram,

S. Salvatoris de Majella.

S. Barbati de Pollutro.

Per Concordiam initam cum Archiepiscopo Theatino stabilita.

UNIVERSITATIS

IA
OMA D
L DE BI

totumque, et integrum ejus Territorium, a ANNO Diocesi Theatina penitus et omnino divisa, 1752. distincta, et separata, ac a quibuscumque visitationibus, correctionibus, superioritate, ac omnimoda jurisdictione pro tempore existentis Archiepiscopi Theatini, prorsus libera, exempta, et immunia esse et censeri debere, ipsumque Monasterium S. Martini cum ejus Territorio hujusmodi, nullius Diocesis, prædictæ Provinciæ Theatinæ, Sedique Apostolicæ immediatè subjectum existere, ac perpetuò fore; eidem Capitulo et Canonicis in Monasterio prædictum, ejusque Territorium, Ecclesias, atque personas ipsi subjectas, plenam et totalem competere jurisdictionem temporalem, et spiritualem, Episcopalem, seu quasi, cum omnibus, et singulis prærogativis, privilegiis, et indultis, quæ de jure, usu, vel consuetudine, aut aliâ quomodolibet, etiam cuicumque Monasterio, vel Ecclesiæ, quæ nullius sit Diocesis, competunt, aut competere possunt, vel quæ Romanis pro tempore Pontificibus et Sedi Apostolicæ prædictæ, eidem Basilicæ et Capitulo concedere placuisset; adjectis nonnullis conditionibus ibidem latius expressis. At vice versâ Capitulum et Canonici prædicti omnem et quancumque jurisdictionem ipsis in aliud præfatum Monasterium Sancti Salvatoris de Majella, et quinque Parochiales Ecclesias in dicta Concordia nominatim enunciatas, et a Monasterio prædicto S. Salvatoris dependentes, illarumque Rectores, et Curatos; ac Vassallos, et homines Parochianos, quomodolibet competentem, seu per eos prætensam, eidem tunc existenti Archiepiscopo Theatino, ejusque Successoribus Archiepiscopis perpetuò concesserunt, et renunciarunt; reservata tamen sibi, suisque Successoribus, proprietate et directo dominio dictarum Parochialium Ecclesiarum, nec non ipsarum collatione; ita ut quoties et quocumque modo aliquam ex ipsis vacare contingeret, illius collatio et provisio ad Capitulum Basilicæ

Ut nempe Abbatia S. Martini nullius diocesis in plena Capit. jurisdictione existeret.

Et Abbatia Salvatoris de Majella ad Archiep. jurisdictione spectaret.

POST. prædictæ, approbatio verò personarum eisdem
 A. XII. Parochialibus Ecclesiis præficiendarum, quoad
 Colla. idoneitatem, ad Archiepiscopum Theatinum pro
 tionequin tempore existentem, absque tamen concursu,
 que Pa- respectivè spectaret; verùm durante vacatione
 roch. Ec- alicujus ex prædictis Ecclesiis Parochialibus,
 clesiar. OEconomus deputatio ab Archiepiscopo, et ad
 cum ap- ipsius arbitrium et electionem facienda esset;
 probat. declaratio autem provisionis, seu mercedis
 Archiep. OEconomus hujusmodi præstandæ; a Capitulo
 et simpli- prædicto dumtaxat fieri deberet; ac reservata
 cium om- pariter eisdem Capitulo et Canonicis libera col-
 nium Be- latione et provisione quorumcumque simplicium
 neficior. Beneficiorum, ratione utriusque præfati Mona-
 libera, sterii, ad ipsius Capituli collationem aliàs per-
 reservata tinentium, quæ pro tempore vacare continge-
 Capitulo. ret. Præterea sicuti conventum fuit, ut liceret
 Archiepiscopo Theatino, ejusque Successoribus
 Archiepiscopis, exigere a prædictis Ecclesiis,
 quarum jurisdictio ipsis cessa et renunciata
 fuerat, et ab earum Rectoribus, seu Vicariis,
 ea omnia, quæ ratione Seminarii, vel alio
 quocumque titulo exigere consueverant; ita
 Consue- Capitulo et Canonicis præfatis expressè præser-
 tar. Col- vatum fuit jus percipiendi et exigendi ab iis-
 lectarum dem Ecclesiis, ex se, et absque ullo Archiepi-
 libera ex- scopi prædicti ministerio, sed manu regia,
 ctio ad prout antea consueverant, omnes Canones,
 Archiep. aliasque solitas et debitas præstationes; necnon
 Canonum easdem Ecclesias, quoties opus fuisset, visitandi,
 verò etc. seu visitari faciendi per suos Commissarios. Ac
 ad Capi- demùm omnia bona et res cujuscumque gene-
 tulum ris, etiam canones, seu livelli, et responsiones
 pertineret annuæ, ad dictum Capitulum, ratione ejusdem
 Monasterii S. Salvatoris de *Majella*, ubique
 locorum in ipsa Diocesi et Provincia Theatina,
 quomodolibet spectantia et pertinentia, illo-
 rumque possessio, dominium, et totalis admini-
 stratio, cura, et gubernium, eisdem Capitulo
 et Canonicis reservata fuerunt; atque omnium
 et quorumcumque fructuum perceptio, libera,
 immunitas, et perpetuò exempta ab ipso Archie-

piscopo, et a quibuscumque taxis, contributio-
 nibus, et impositionibus tam ordinariis, quàm
 extraordinariis; per Archiepiscopum aut Capi-
 tulum Theatinum, quocumque titulo, etiam
 Cathedralitici, et Procurationis, vel alia quan-
 tumvis magis pia et favorabili causa, etiam pri-
 vilegiata et privilegiatissima, quomodolibet et
 quandocumque imponendis, iisdem modo et
 forma, quibus præfatum Monasterium Sancti
 Martini, illiusque Territorium et bona, a præ-
 missis omnibus exempta erant, et immunita;
 et aliàs prout in dicta Concordia, et Instru-
 mento, seu scripturis publicis super illa con-
 fecto, vel confectis, memoratisque Urbani Præ-
 decessoris prædicti Litteris, plenius continetur.
 Quocirca Nos inviolabili Concordiæ ejusmodi
 subsistentiæ magis magisque consulere cupien-
 tes, ejusdemque Urbani Prædecessoris vestigiis
 inhærentes, Concordiam ipsam novo Aposto-
 licæ nostræ approbationis, et confirmationis
 munimine roboramus; atque omnia et singula
 in illa, ut præfertur, conventa, pacta, et de-
 clarata, firma semper et illæsa omnino ma-
 nere, ac plenarium et integrum effectum, exe-
 cutionem, et observantiam, perpetuis futuris
 temporibus, habere volumus et obtinere.

§. 51. Insuper cum Capitulo, et Canonici
 prædicti, in antiqua et pacifica possessione, seu
 quasi, facultatis concedendi Dimissoriales lit-
 teras personis eorum jurisdictioni, ratione dicti
 Monasterii S. Martini de *Fara*, subditis, sint et
 esse reperiantur, quamvis præter antiquam hu-
 jusmodi possessionem, facultas prædicta nulli
 Apostolico privilegio expressè suffulta appareat;
 æquum proinde arbitantes, ut ipsi a quibus-
 cumque molestiis in posterum super hoc for-
 sitan quandocumque, aut a quibuslibet infe-
 rendis penitus eximantur, dictæque facultatis
 firmitati plenius et uberius consultum sit, eis-
 dem Capitulo et Canonicis, ut ipsi subditis
 dicti Monasterii S. Martini de *Fara* nullius Diœ-
 cesis dictæ Provinciæ Theatinæ litteras Dimisso-

ANNO
 1752.

Hujus-
 modi Con-
 cordia A-
 postol. au-
 ctorit. in
 perpetuum con-
 firmatur.

Item con-
 suetudo
 Dimisso-
 riales con-
 cedendi
 pro Ordina-
 tionib.
 in Abb.
 S. Martini

PONT. A. XII. riales ad Clericalem Characterem et ad omnes etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines suscipiendos, prout hactenus consueverunt, etiam in posterum concedere liberè et licitè possint et valeant, dicta Apostol. auctorit., tenore eorundem presentium, perpetuò concedimus, et indulgemus.

Jura in §. 52. Alias itidem fel. rec. Pius Papa IV. si-
alia quin- militer Prædecessor noster, intuitu, et in re-
que Mo- munerationem subsidiorum, pro Sedis Aposto-
nasteria, lica necessitatibus, a tunc existentibus Capitulo
seu Abba- et Canonicis dictæ Basilicæ collatorum, per suas
tias. VERB. Apostolicas litteras datas apud S. Marcum anno

Incar- Incarnationis Dominicæ MDLXIV., duodecimo
Kal Julii, alia quædam Monasteria, Abbatis
nuncupata, nempe S. Ruffilli Oppidi Foripom-
pili, Ordinis S. Benedicti, tunc Brictinor. diœ-
cesis, S. Martini in Montibus, Congregationis
Cisterciens. ejusdem Ordinis, diœcesis Viterbien.,
ac S. Petri Licosati *de Camerota*, ac S. Nazarii
de Cuccaro, ejusdem S. Benedicti seu alterius
Ordinis, tunc etiam Policastren., et Caputaquen.
respectivè diœcesum, nec non Prioratum S. Sal-
vatoris in Ecclesia Monasterii S. Balbinæ de
Urbe, S. Augustini, seu alterius Ordinis, om-
nemque in ipsis statum, essentiam, ac dependen-
tias, cæteraque vestigia et insignia Mona-
stica et Regularia, Apostolica auctoritate per-
petuò suppressit et extinxit, eorumque Eccle-
sias et loca ad statum sæcularem redegit, nec
non omnia, et singula sic suppressorum et ex-
tinctorum Monasteriorum, et Prioratus, eo-
rumque annexorum, ac membrorum proprie-
tates, possessiones, domos, ædificia, grancias,
fructus, redditus, proventus, jura, jurisdic-
tiones spirituales et temporales, vassallos et alios
subditos, aliasque res et bona quæcumque,
Mensæ Capitulari Basilicæ prædictæ perpetuò
applicavit, et appropriavit; ita ut liceret ip-
sius Basilicæ Capitulo et Canonicis, eorum om-
nium, et singulorum corporalem possessionem,
seu quasi, propria auctoritate liberè apprehen-

dere, et perpetuò retinere, ac hujusmodi fructus, redditus, et proventus in suos et dictæ Mensæ Capitularis usus et utilitatem convertere; nec non eorundem suppressorum Monasteriorum et Prioratus Ecclesias, in spiritualibus et temporalibus regere et administrare; illisque, si id requirerent, per Cappellanum unum, seu plures, in divinis deservire; et quibus animarum cura immineret, illam per Vicarium, seu Vicarios idoneos, ad eorundem Canonico-
rum et Capituli nutum ponendos et amoven-
dos, exercere; aliaque onera illis forsitan injun-
cta supportare; item omnia et singula Priora-
tus, Præposituras, Dignitates, Officia, et Be-
neficia Ecclesiastica Sæcularia et Regularia, ad
collationem, præsentationem, electionem, in-
stitutionem, confirmationem, et quæcumque
aliam dispositionem Abbatum, et Prioris dic-
torum Monasteriorum, et Prioratus, commu-
niter vel divisim quomodolibet pertinentia,
quandocumque et quotiescumque illa deinceps
vacare contigisset, etiam ad instar perpetuorum
simplicium Beneficiorum Ecclesiasticorum, Be-
neficiatum et Clericatum nuncupatorum, in
dicta Basilica existentium, personis idoneis sæ-
cularibus liberè conferre, ipsasque personas ad
illa præsentare, eligere, in eis instituere, ele-
ctos confirmare, ac aliàs de illis plenariè dis-
ponere.

§. 53. Præterea Capitulum et Canonicos præ-
dictos, quibus ejusmodi gratia ex causa one-
rosa concedebatur, a solutione annatæ, et com-
muni, ac quindeniorum, aliorumque ju-
rium, Collegiis S. R. E. Cardinalium, et Offi-
cialium de annatis participantium, et Cameræ
Apostolicæ, ratione dictorum Monasteriorum et
Prioratus, vel fructuum, reddituum, et pro-
ventuum, sic ipsis, ut præfertur, applicatorum,
quomodocumque debitorum, ac etiam a con-
tributione subsidii charitativi, et triennalis,
refectionis pontium, viarum, fluminum, aquæ-
ductuum, fortalitorum, et aliarum impositio-

ANNO
1752.

Cum ju-
risd. et
Vicarior.
ac Curat.
deputa-
tione.

Ac Be-
neficior.
collatione
et provi-
sione.

Exem-
plio ab
Annatis,
et quibus-
cumque
aliis one-
ribus e-
tiam fu-
turis.

PONT. num, et a supportatione quorumcumque Seminariorum Clericorum, et decimarum, subsidiariorum etiam charitativorum, et onerum tam ordinariariorum, quam extraordinariariorum, etiam per Sedem Apostolicam, pro defensione ejusdem Sedis, et quavis alia de causa, quantumvis urgentissima et necessaria, impositorum, et in futurum quomodolibet imponendorum, exemit et liberavit, ac perpetuò exemptos, liberos, et omnino immunes esse et fore, voluit et decrevit; etiamsi in impositionibus hujusmodi caveretur expressè, quod similes exemptiones nemini suffragarentur.

Nec non §. 54. Ipsasque hujusmodi suppressorum Monasteriorum et Prioratus Ecclesias, loca, res, et bona quaecumque a pro tempore existentium Superiorum Bricinorien., Viterbien., Policastren., et Caputaquen. Episcoporum, et dictorum Ordinum Abbatum, ac aliorum Superiorum visitatione, correctione, jurisdictione, et quavis alia superioritate tam in spiritualibus, quam in temporalibus, pari auctoritate etiam perpetuò liberavit, absolvit, et exemit, aliaque disposuit, statuit et decrevit, prout latius et uberiùs in prædictis litteris continetur.

Exemptio Monasterii S. Petri Licosati, et subjectarum Ecclesiarum ab Episcopo Policastren. jurisdictione, etiam delegata, in contradictorio iudicio firmatur. §. 55. Cùm autem post applicationem et appropriationem prædictas, Capitulum et Canonici Vaticanæ Basilicæ præfatæ, tanquam separatum territorium habentes, in locis sibi per easdem applicationem et appropriationem subjectis, Ordinariam et quasi Episcopalem jurisdictionem omnimodè et privativè quoad Episcopos exercerent; cùmque de anno Domini MDXCV. tunc existens Episcopus Policastren. jus visitandi prædictam Ecclesiam S. Petri Licosati, aliasque Parochiales Ecclesias ab ea dependentes, sibi in vim Decretorum Concilii Tridentini, ac tanquam Sedis Apostolicæ Delegato, competere prætendisset; exhibitis pro parte Capituli et Canoniorum prædictorum memoratis litteris Pii Papæ IV. super hujusmodi unione, et incorporatione, Congregationi tunc pariter

pariter existentium S. R. E. Cardinalium ipsius Concilii Interpretum, et rationum utrinque deductarum momentis per eosdem Cardinales maturè perpensis, prodiit resolutio: *Non licere Episcopo Policastrensi dictas Parochiales Ecclesias, tanquam post Concilium Tridentinum unitas, visitare.*

ANNO 1752. Item exemptio Monasterii S. Ruffilli, ejusque Territorii a jurisdictione Episcopi Bricinorien. §. 56. Postmodum verò, nempe an. MDCLXXI. cum tunc etiam existens Episcopus Bricinorien. coram eadem Congregatione Cardinalium conquestus fuisset, se spoliū suæ Ordinariæ jurisdictionis in oppido Foripompilii, et in terra Meldulæ, eorumque Territoriis a prædicto suppresso Monasterio S. Ruffilli dependentibus, passum fuisse, ipsaque Congregatio Cardinalium eidem Episcopo Bricinorien. mandasset, ut jura sua, citatis Capitulo et Canonicis prædictis, deduceret; plura Dubia in dicta Congregatione Cardinalium sub die XII. Martii anni MDCLXXII. proposita ac disputata fuere, ac inter alia: *An prædicti Capitulum et Canonici litteras Dimissoriales Personis jurisdictionis ejusdem Monasterii concedere possent;* verùm nulla decisiva resolutione tunc capta, ejusmodi causa et controversia plures annos siluit, donec eadem anno MDCCXIX. instaurata, nobismetipsis tunc ejusdem Congregationis Secretarii munus obeuntibus, propositoque Dubio: *An, etiamsi constaret de Territorio separato, Capitulum et Canonici prædicti Dimissorias concedere possent,* eadem Cardinalium Congregatio die XXI. Januarii prædicti anni *Negative* respondit. Subinde verò ad idem dubium repositum sub die XXIII. Augusti anni MDCCXX., rescripsit, quod *idem Capitulum et Canonici Romano Pontifici supplicarent, pro obtinendo Indulto Litteras Dimissoriales prædictas concedendi.* Quare ipsi recol. mem. Innocentio Papæ XIII. etiam Prædecessori nostro preces porrexerunt, ad hoc ut eis facultatem indulgeret ejusmodi litteras Dimissoriales dandi suis subditis tam ratione Monasterii S. Ruffilli, quam aliorum S. Petri Licosati, *Tbm. IX.* M

POXI. et S. Nazarii; quas tamen preces Innocentius
A. XII. prædictus eidem Congregationi Cardinalium re-
misit pro voto, mandavitque instantiam pro-
poni, citatis Episcopis interesse habentibus. His
itaque ad iudicium evocatis, propositoque die
xxiii. Maji anni MDCCXXII. altero dubio:
*Num foret consulendum Sanctissimo pro conces-
sione ejusdem Indulti?* Dilata fuit resolutio, et
rescriptam, ut expectaretur exitus Causæ super
Territorio separato, pendentis in Causarum Pa-
latii Apostolici Auditorio, de cuius voto eadem
Congregatio hujusmodi controversiam aliàs co-
gnoscendam esse censuerat. Hinc igitur Capi-
tulum et Canonici eandem causam prosecuti
fuerunt in dicto Auditorio; a quo demum duæ,
prima nempe sub die xxviii. Apr. an. MDCCXXV.,
altera verò sub die iii. Maji subsequentis anni cor-
ram bon. mem. Carolo Cerro tunc uno ex ejusdem
Auditorii Auditoribus, favore Capituli et Ca-
nonicorum prædictorum emanarunt Decisiones,
per quas, utraque parte informante, et juri-
bus et allegationibus hinc inde deductis accur-
ratè discussis, resolutum fuit, *constare de Ter-
ritorio separato in dicto Monasterio S. Ruffilli*,
ac demum Rotali Sententia desuper expedita,
prædictus Episcopus Britinorien. Decisiones et
Resolutiones Rotaless hujusmodi acceptavit, et
liti super articulo dicti Territorii separati ces-
sit; ipsique Capitulum et Canonici, votum,
quod exquirebatur, ab ipso Auditorio expediri
obtinuerunt.

Episco-
pus Bri-
ctinorien.
liti renun-
ciat.
Conse-
quenter
Benedict.
XIII. In-
dultum
pro con-
cessione
litterar.
Dimisso-
rial. Capi-
tulo im-
pertitur.

§. 57. Quibus omnibus ex parte eorundem
Capituli et Canoniorum, fel. record. Benedicto
Papæ XIII. Prædecessori quoque nostro suffi-
cienter expositis, subjunctoque inter alia, quod,
juxta mentem præfatæ Cardinalium Congrega-
tionis satis apertam et declaratam, ubi semel
de prædicto Territorio separato constitisset,
optati Indulti concessio, tanquam rationi et
æquitati consentanea, jam controverti non po-
terat; idem Benedictus Prædecessor supplica-
tionibus ex eorum parte super hoc sibi porre-

etis inclinatus, per suas litteras in forma Bre-
vis datas Beneventi die xxvi. Aprilis anni
MDCCXXVII. Capitulo et Canonicis prædictis,
ut ipsi subditis Monasteriorum prædictorum S.
Ruffilli Oppidi Foripompilli Ravennaten., et
S. Petri Licosati, ac S. Nazarii Salernitanæ re-
spectivè Provinciarum, tunc et pro tempore
existentibus, litteras Dimissoriales ad Clerical-
lem characterem, et ad omnes, etiam Sacros,
et Presbyteratus Ordines suscipiendos, con-
cedere liberè et licitè possent, et valerent,
Apostolica auctoritate, facultatem perpetuo
tribuit, et impertitus fuit; quacumque liti
pendentia, cæterisque contrariis non obstanti-
bus; prout in ipsius litteris prædictis etiam
plenius continetur; quas quidem litteras Nos
ipsi in omnibus et per omnia confirmamus et
innovamus, et quatenus opus sit, motu, scientia,
et potestatis plenitudine paribus, per eas-
dem præsentés decernimus, statuimus, et de-
claramus, prædictis Capitulo et Canonicis in
Terris, seu Locis ratione prædictorum suppressor-
um Monasteriorum S. Ruffilli Oppidi Fori-
pompilli Ravennaten., ac S. Petri Licosati, seu
de Cosato nuncupati, et S. Nazarii Salernitan.
respectivè Provinciarum, sibi subjectis, Ordina-
riam, et quasi Episcopalem jurisdictionem,
et hujusmodi jurisdictionis exercitium, cum
vero, proprio, distincto, separato, et particu-
lari Territorio, nullius Diœcesis, liberè com-
petere; eisdemque licere litteras Dimissoriales
ad Clericalem characterem, omnesque, etiam
Sacros et Presbyteratus Ordines suscipiendos,
personis jurisdictioni prædictæ respectivè sub-
ditis concedere et impertiri.

§. 58. Utque etiam Monasterium Monialium
Ordinis S. Francisci Cappuccinarum nuncupa-
tarum, quod in Oppido Meldulæ dicti Terri-
torii præfati Monasterii Sancti Ruffilli Foripom-
pilli anno MDCCXLII. vigore Decreti et Com-
missionis die xviii. Augusti præcedentis anni a
Congregatione S. R. E. Cardinalium negotiis et

ANNO
1752.

In loca
omnia
spectantia
ad Abbatias
S. Ruffilli,
S. Petri Li-
cosati, et
S. Nazarii
Ordinaria
jurisdi-
ctio Capi-
tulo ple-
nius asse-
ritur.

Speciale
indultum
concedi-
tur pro
regimine
Monaste-
rii, etiam

PONT.
A. XII.
quoad
Clausuram.

consultationibus Episcoporum, et Regularium præposita expeditæ, et tunc existenti Basilicæ prædictæ Archipresbytero directæ, atque a Vicario dictorum Capituli et Canonicorum in eodem Territorio in Spiritualibus Generali executioni ritè demandatæ, canonicè erectum fuit, jure ordinario, et privativè quoad omnes etiam viciniore Ordinariorum, visitare, ac super ipsius Monasterii, et illius Monialium regimine, disciplina, statu æconomico, aliisque quibuslibet etiam quoad clausuram, ea omnia et singula, quæ in Domino judicaverint salubriter expedire, seu per se, seu per Vicarium prædictum, juxta tamen Canonicas Sanctiones, statuere et ordinare possint et valeant, ex speciali gratia etiam perpetuò concedimus et indulgemus.

Urb. VIII. §. 59. Cumque sæpèdictus Prædecessor noster Urbanus Papa VIII., per suas in forma Brevis litteras Apostolicas die xx. April. anni MDCXLII. datas, inherendo Decretis die xii. ejusdem mensis et anni a Congregatione S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum emanatis, statuerit et mandaverit, quascumque tam justitiam, quàm gratiam concernentes, etiam quoad dispensationes matrimoniales, etiam in forma Brevis, ac in forma *Significavit*, et collationum Beneficiorum in forma *Dignum*, et gratiosa, nec non commissionum *Si in evidentem*, respectivè nuncupatarum, et absolutionum, aliarumque similium gratiarum Litteras Apostolicas, quoad Personas primòdicti Monasterii S. Martini de Valle, seu de Fara, ac Terræ, totiusque et integri Territorii prædictorum, eorundem Capituli et Canonicorum Vicario in Spiritualibus Generali in dicto Monasterio tunc et pro tempore constituto, et non alteri, tam a Datario, Brevis Secretorum Secretario, et Cancellariæ Apostolicæ Regente, quàm ab omnibus et singulis aliis Dataria, Secretariæ Brevis prædictorum, Cancellariæ, Pœnitentiariæ, et Camera Apostolicarum, Curiaque Romana Officialibus, tunc et pro tempore pariter existen-

tibus, cæterisque, ad quos quomodolibet et quandocumque spectaret, dirigi debere; decernens ex tunc irritum et inane, si quid secùs a quoquam scienter, vel ignoranter attentari contingeret: Cumque etiam, sicut accepimus, non solum a prædicta super negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium, sed ab aliis quoque Congregationibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium in Urbe institutis, ac etiam a dicta Secretaria Brevis nostrorum Secretorum, et aliis Romanæ Curia Officiis et Tribunalibus, pleræque commissiones et litteræ etiam Apostolicæ, quoad res et personas alterius prædicti Monasterii S. Ruffilli, ejusque Territorii et locorum ei subjectorum, vel ipsis Capitulo et Canonicis, vel eorum Vicario ibidem in Spiritualibus Generali, dirigi soleant, et jampridem consueverint; Nos, ipsarum quoque præsentium tenore, prædictas Urbani Prædecessoris litteras approbantes et confirmantes, tam dictum Monasterium S. Martini de Valle, seu de Fara Provincia Theatina, quàm alia S. Ruffilli Oppidi Foripompilii Ravennatens. ac S. Petri Licosati, et Sancti Nazarii Salernitanæ respectivè Provinciarum Monasteria, inter alia nullius Diocesis cum Territorio separato, et jurisdictionis quasi Episcopalis exercitio, Monasteria, quorum Præsulibus, seu Vicariis in Spiritualibus Generalibus quæcumque litteræ Apostolicæ, etiam sub Plumbo expeditæ dirigi solent, adscribimus et adnumeramus, ac in infrascriptis Officiis, Tribunalibus, et Secretariis adscribi et annumerari volumus et decernimus. Mandantes propterea non solum dictis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationibus, ac pro tempore existentibus Majori Pœnitentiario, et Brevis Secretario, eorumque Ministris, verùm etiam Dilectis quoque Filiis Cancellariæ Apostolicæ Regenti, et Camera etiam Apostolicæ Pro-Summatori, ac Majoris Præsidentia Abbreviatoribus, ac eorum Officialibus, Sub-

ANNO
1732.

Eadem
directio
in multis
observatur
quoad alia
Monasteria.

Pontif.
privilegium et
consuetud. anti-
quam confirmat,
et extendit ad alia
Monasteria, in
Regestis Rom. Curie
describenda

Et ad directionem
et executionem
quarumcumque
litterarum et commissionum
Apostolicarum.

PONT. A. XII. stitutis et Ministris, nec non omnibus et singulis Romanæ Curie Tribunalibus, eorumque Judicibus, et Notariis, ut quascumque litteras Apostolicas tam sub Plumbo, quam in forma Brevis, sive per Cancellariam, sive per Cameram, aut per Officium minoris gratiæ nuncupatum, vel Contradictarum, super Collationibus Beneficiorum, et Dispensationibus Matrimonialibus, ac aliis quibuscumque gratiis, concessionibus, et Indultis, ac dispensationibus expediendas, aliasque omnes commissiones tam gratiam, quam iustitiam concernentes, et ad partes mittendas, pro personis et locis tam primodieto, quam tribus aliis prædictis Monasteriis, eorumque jurisdictioni subjectis, et sub Ordinaria, et quasi Episcopali prædictorum Capituli et Canonicorum jurisdictione existentibus, eorundem Capituli et Canonicorum Vicariis in eisdem Territoriis in Spiritualibus Generalibus pro tempore existentibus, et non aliis, dirigant et dirigi faciant, ac curent. Utque ipsi Vicarii pro tempore existentes litteras et commissiones prædictas exequi, nec non in causis et negotiis, quæ in iisdem litteris continentur, procedere in omnibus et per omnia licite valeant et debeant, quemadmodum alii quicumque Locorum Ordinarii in suis respective civitatibus et diocesis, procedunt, et procedere possunt ac debent, eisdem auctoritate et tenore statuimus, ac respective concedimus et indulgemus.

Exemptiones a Pio IV. concessæ pro dd. Monasteriis instaurantur.

§. 60. Præterea omnes et singulas a Pio Papa IV. Prædecessore prædicto in eisdem litteris concessas, et superius enunciatas exemptiones a solutione et contributione annatarum, et communium, ac quindeniorum aliorumque iurium Collegiis S. R. E. Cardinalium, et Officialium de annatis participantium, et Camere Apostolicæ, ratione eorundem suppressorum Monasteriorum, et Ecclesiarum ab ipsis dependentium, illorumque fructuum, quomodocumque debitorum, nec non a contributione sub-

sidiarum, et quarumcumque impositionum, ac supportatione Seminariorum, Decimarum, aliorumque prædictorum onerum ordinariorum, et extraordinariorum, et ex quavis causa quantumvis urgentissima et necessaria impositorum, et in futurum quomodolibet imponendorum, in eadem amplissima forma specialiter et expressè, ac plenariè et integrè innovamus: Districtius inhibentes prædictis Collegiis, nec non Spoliorum, iuriumque Camere Apostolicæ debitorum Collectoribus, Subcollectoribus, et aliis quibuscumque Camere prædictæ et Cancellariæ Officialibus et Ministris præsentibus et futuris, ne Capitulum et Canonicos prædictos super iis ullo unquam tempore molestare vel inquietare, seu adversus exemptiones huiusmodi aliquid attentare quoquo modo audeant vel præsumant.

§. 61. Quia verò, sicut etiam accepimus, non semel contigit, quod nonnulli Vicarii a Capitulo et Canonicis prædictis, ad exercitium curæ animarum, in Parochialibus Ecclesiis sub incorporatione et applicatione præfata comprehensis amovibiliter deputati, sibi de huiusmodi Ecclesiis, seu Vicariis, tanquam perpetuis et collativis, ac etiam Sedi Apostolicæ reservatis, per viam simplicis vel novæ provisionis, Apostolica auctoritate provideri curarunt, hinc factum est, ut progressu temporis eadem Ecclesiæ, seu Vicariæ, tanquam perpetuæ et collativæ, atque etiam Apostolicis reservationibus pro tempore obnoxie censerentur: contra prædictarum Pii IV. Prædecessoris litterarum seriem, in quibus, ut præmissum est, cavetur expressè, quod in Ecclesiis, quibus animarum cura imminet, ea per Vicarium, seu per Vicarios idoneos, ad eorundem Canonicorum et Capituli nutum ponendos et amovendos, exerceatur. Et quidem paucis ante annis, vacante Parochiali Ecclesia S. Nicolai de Meldula, is, qui a Capitulo et Canonicis prædictis in ea Ecclesia Vicarius amovibilis fuerat deputatus, diuturnam litem et controversiam sustinere coactus fuit adversus

Libera provisio Ecclesiarum Curat. Territorii S. Ruffilli, tanquam amovibilium, Capitulo asseritur.

Causa in Auditorio Rotæ agitata, contradicente Dataria Apost. et favore Capituli decisa.

PONT.
A. XII.

alterum, qui de eadem Parochiali Ecclesia, tanquam de perpetua Vicaria verè collativa, et dispositioni Apostolicæ reservata, sibi Apostolica auctaritate provideri obtinuerat. Verum quum Nobis compertum sit, hujusmodi causam, et controversiam in Causarum Palatii Apostolici Auditorio, coram hon. mem. Carolo Calcagnini tunc ipsius Auditorii Decano, postmodum verò S. R. E. Presbytero Cardinali, introductam, præmisso examine ac discussione juris eidem Capitulo competentis quoad hujusmodi Vicariorum ad nutum amovibilium deputaciones, non solum in prædicta Ecclesia S. Nicolai de Meldula, sed etiam in cæteris omnibus Ecclesiis in prædictis Pii IV. Prædecessoris litteris expressis, sive contentis, atque ipsa quoque Dataria Apostolica pro suo jure et interesse ad causam admissa et audita, tandem per binas Decisiones, sub die xi. Februarii, et xiv. Junii anni MDCCXXXVII. respectivè emanatas, favore Vicarii prædicti a Capitulo deputati definitam fuisse; sententiæ Rotalis expeditione desuper subsequuta: Nos idcirco, ne ulteriora præjudicia prædictis Capitulo et Canonicis in posterum similibus ex causis, cum eorum juris imminutione, et controversiarum dispendiis, irrogari contingat, prædictam facultatem deputandi Vicarios ad eorum nutum amovibiles in singulis Ecclesiis et Beneficiis, quibus cura imminet animarum, eisdem Capitulo et Canonicis per Pium IV. Prædecessorem in suis præcitatiss litteris concessam, et attributam, usque adeo firmam, validam, et efficacem fuisse et esse atque perpetuò fore, statuimus et declaramus, ut per quascumque impetrationes de Ecclesiis et Beneficiis ejusmodi, tanquam perpetuis, ab Apostolica Sede obtentas; quas omnes, et singulas, utpote irritas, ac subreptionis et obreptionis vitio laborantes, ad omnes et quoscumque effectus viribus omnino vacuumus; ac etiam per quascumque collationes, aut provisiones aliàs forte, vel ab ipso Capitulo Vaticano, vel

Ejus jura
Auctorit.
Apostol.
stabilian
tur in
perpe-
tuum.

ab aliis quibuscumque Collatoribus, sive per ANNO
concursum, sive sub alia qualibet forma, ti- 1752.
tulo, et expressione de iisdem factas, quas pa-
riter aut nullas et irritas fuisse, aut in sim-
plices deputaciones resolvi respectivè decerni-
mus, et declaramus; nullus collativæ qualitatiss
status in eisdem induci potuerit, aut inductus
esse censi possit; omnesque et singulas col-
lationes, provisiones et quasvis alias disposi-
tiones etiam in posterum de ipsis Ecclesiis et
Beneficiis, tanquam perpetuis, et collativis, per
quoscumque, etiam per dictam Sedem Aposto-
licam, cum quibusvis clausulis et decretis, fa-
ciendas vel obtinendas, si id quandoque fieri
contigerit, tanquam præter, et contra mentem
et intentionem Romani Pontificis factas vel ob-
tentas, nullas et invalidas, nulliusque roboris
vel momenti fore, et nullum cuilibet jus, aut
etiam possidendi titulum per eas acquiri, nul-
lamque demum præsumptionem, aut statum,
Capituli prædicti aut Canonicorum juribus con-
trarium, induci, aut firmari posse, volumus
atque decernimus: Non obstantibus nostrarum
Cancellariæ, et Datarie Apostolicarum regulis,
aliisque etiam in corpore juris clausis, cæte-
risque contrariis quibuscumque.

§. 62. Cæterum Capitulare decretum, per Capit.
quod an. MDCLXVII. a tunc existentibus Ca- Decret. de
pitulo et Canonicis dictæ Basilicæ, ut accipi- Benefic.
mus, statutum fuit, quod Beneficia, in locis Monast.
jurisdictionis dictæ Abbatie Sancti Ruffilli Op- S. Ruffilli
pidi Foripompilii consistentia, tam quibus cura conferen-
imminet animarum, quam sine hujusmodi cu- dis in per-
ra, quæ quidem, juxta easdem litteras dicti sonas il-
Pii IV. Prædecessoris, personis idoneis sacula- lus Ter-
ribus, ad instar Beneficiorum Ecclesiasticorum, ritorio ab
Beneficiatum, et Clericatum nuncupatorum Innoc. XI.
in dicta Basilica existentium, ab eodem Capi- confirmat.
tulo conferri debent, de cætero turnatim per tum pro-
Hebdomadarios Clericis de eadem Diœcesi, si bat et con-
reperirentur idonei, exclusis exteris, confer- firmat.
rentur; quod quidem Decretum Ven. mem. In-
M 5

PONT. A. XII. nocentius Papa XI. noster quoque Prædecessor per suas litteras in forma Brevis sub die xxv. Februarii an. MDCLXXVIII. expeditas approbavit et confirmavit; Nos pari auctoritate per præsentem itidem approbamus et confirmamus.

Indultum se immi- scendi in crimina- libus ab Urb. VIII. Canonicis antea con- cessum insta- uratur.

§. 63. Denique perpendentes, quod in exercitio jurisdictionis spiritualis et temporalis, quæ tam in civilibus, quam in criminalibus, ratione nonnullorum ex prædictis Monasteriis, sæpèdictæ Basilicæ ejusque Mensæ Capitulari, ut præfertur, unitis atque subjectis, ipsius Capitulo, et Canonicis competere dignoscitur; vel etiam occasione administrationis Castri S. Petri in Formis, vulgò *Campomorto* nuncupati, in ejusdem Basilicæ et Capituli dominio et proprietate existentis, frequenter evenire poterit, ut negotia et causæ criminales, etiam sanguinis, ab eodem Capitulo et Canonicis prædictis tractari, atque jussiones et mandata pro reorum detentione, aut legitimarum poenarum executione, expediri necessariò debeant; ideoque ipsorum Canonico- rum, aliorumque ad negotia et causas hujus- modi cognoscendas per Capitulum ipsum pro tempore deputandorum conscientia securitati consulere volentes, quemadmodum aliàs a fel. rec. Urbano Papa VIII. Prædecessore nostro per litteras Apostolicas sub Annulo Piscatoris die xviii. Aprilis anni MDCXXVIII. datas, con- cessum fuit, Nos etiam dilectis filiis ejusdem Vaticanæ Basilicæ Capitulo et Canonicis capi- tulariter congregatis, nec non Canonicis extra Capitulum Camerariis, et Secretario, ac uni et alteri Canonicis, ad prædictorum Monaste- riorum atque Locorum regimen, et ad præfati Castri administrationem specialiter deputatis, nunc et pro tempore existentibus, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, concedimus et indulgemus, ut, eorum munere hujusmodi du- rante, et occasione jurisdictionis eidem Capi- tulo in præfata Monasteria, eorumque loca, et homines vassallos, et subditos competentis, sive administrationis prædicti Castri, in ne-

Enun- ciantur personæ quibus competit indulti usus.

gotiis et causis criminalibus quibuscumque, quoties opus fuerit, se immiscere, ac in eis con- silium, mandata, et jussiones, tam verbo, quam in scriptis dare, et debitæ executioni de- mandare, seu demandari facere, etiamsi fortè sanguinis effusio, membrorumque mutilatio, seu etiam mors inde sequatur; dummodo ta- men a sententia in causa sanguinis per ipsos ferenda omnino abstineant, liberè et licitè, ac absque ullo conscientia scrupulo, aut irregu- laritatis, seu cujusvis alterius poenæ vel cen- suræ Ecclesiasticæ incursu, possint et valeant.

ANNO 1752.

§. 64. Hoc etiam statuentes, ut Judex a Ca- pitulo deputatus in Causis tam criminalibus, quam civilibus, locorum et hominum prædicto Monasterio Abbatia nuncupato Sancti Martini in Montibus Viterbien. Diocesis subjectorum, quamvis in Oppido Vetrallæ ejusdem diocesis extra Districtum propria jurisdictionis resideat, quæcumque opportuna decreta interponere, et sententias in dictis causis proferre valeat, juxta antiquam consuetudinem, quæ pro aliis etiam Judicibus locorum hujusmodi, in quibus ob- aerem insalubrem, aliasve causas, ordinariam residentiam habere non licet, et præsertim pro altero Judice ab eodem Capitulo in causis præ- dicti Castri Sancti Petri in Formis nuncupati similiter deputato, et in Veliterna Civitate re- sidente obtinere dignoscitur; utque decreta, et sententiæ, quas ipse in causis hujusmodi alio- quin ritè condiderit, seu pronunciaverit, non ideo nullitatis vitio subiacere censeantur, pro- pterea quod extra districtum jurisdictionis sibi demandatæ prolata fuerint.

Judicibus a Capit. deputatis pro Abbatia S. Mar- tini in Mont. et Campo mortuo asseritur facultas exercendi jurisdi- ctionem extra di- strictum suæ depu- tationis.

§. 65. Ac decernentes has nostras litteras, etiam ex eo quod quicumque in præmissis, vel illorum aliquo quomodolibet interesse habentes, vel habere putantes, ad hoc vocati, et auditi non fuerint, aut ex quibusvis aliis causis, oc- casionibus, vel prætextibus, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu inten- tionis nostræ, vel quovis alio defectu notari,

Perpetuus Constitut vigor, ejusque observan- tia con- stabilitur

PONT. A. XII. vel impugnari, aut aliàs infringi, vel quomodolibet retractari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus unquam posse, easque omnino sub quibusvis contrariis Constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, decretis, vel declarationibus generalibus, et specialibus, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, aut aliàs quodcumque, et quibusvis de causis etiam pro tempore factis, minime comprehendi; sed ab illis semper exceptas, et quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas, semperque et perpetuò validas, firmas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum, perpetuò, et inviolabiliter observari, ac prædictæ Basilicæ Vaticanæ, illiusque nunc existentibus et futuris Archipresbytero, Capitulo, et Canonicis, ac Clero, aliisque personis, Ecclesiis, et locis, quorum favorem eadem præsentibus quomodolibet concernunt, perpetuis futuris temporibus plenissimè suffragari debere; eosdemque super præmissis omnibus, et singulis, vel illarum occasione, etiam per alias Almæ Urbis Basilicas, et Ecclesias, illarumque Capitula, vel Collegia, aut quoscumque alios, quavis auctoritate, quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri, neque ad probationem, seu verificationem quorumcumque in eisdem præsentibus litteris narratorum, etiam quoad Litterarum Apostolicarum superius enunciatarum, aliorumve Monumentorum Datas etiam veriores, nullatenus unquam teneri, nec ad id in Judicio, vel extra, cogi seu compelli posse; sicque in præmissis ab omnibus censeri, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate, et potestate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores,

ac S. R. E. Card. etiam de Latere Legatos, ANNO Vicelegatos, dictæque Sedis Nuntios, sublata 1752. eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, iudicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigeret attentari.

§. 66. Quocirca Venerabilibus Fratribus Nostri- Judicum stris S. R. E. Cardinalibus, Ostiensi, ac Portuensi Episcopis, ac Dilecto Filio Causarum de- Curia Camera Apostolicæ Auditori Generali, putatio. eorumque in Episcopatibus, et Officio hujusmodi Successoribus pro tempore futuris, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, ipsas præsentibus litteras, et in eis contenta quæcumque, ubi, et quando opus fuerit, ac quoties, pro parte Archipresbyteri, ac Capituli, et Canonicorum dictæ Basilicæ Principis Apostolorum, aliorumque quorum favorem eadem præsentibus concernunt, aut alicujus eorum, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem præsentibus, et in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, prædictamque Basilicam Principis Apostolorum, ipsiusque Archipresbyterum, Capitulum, et Canonicos, et Clerum, aliasque Ecclesias, et loca prædicta, cæterosque omnes, quos eadem præsentibus quomodolibet concernunt, et concernent, in futurum, illis omnibus, et singulis pacificè frui, et gaudere, non permittentes eos, vel quempiam ex ipsis desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, vel inquietari; contradictores quoscumque, et rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, vel præminentia fuerint, per sententias, censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, cen-

PONT. suras, et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus, A. XII. aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Contra- §. 67. Non obstantibus, quatenus opus sit, riiis qui- buscum- que am- plissime derogatur
 nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, etiam de jure quæsito non tollendo, ac de Indulgentiis non concedendis *ad instar*, ac Symmachi, et Pauli II. de rebus Ecclesiæ non alienandis, nec non Bonif. VIII. qua cavetur, ne quis extra suam civitatem, vel diocesim ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica prædicta deputati, extra civitatem vel diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii vel alius vices suas committere audeant, vel præsumant; et in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad Judicium non trahatur; nec non Innoc. IV. Sixti etiam IV. Innoc. VIII. et prædicti Pauli II. contra exemptos editis, ac Pii IV. de gratiis interesse Cameræ Apostolicæ quomodolibet concernentibus in eadem Camera registrandis, et insinuandis, aliisque Apostolicis aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, ac etiam in Synodalibus, Provincialibus, et Universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non Cameræ prædictæ, et aliarum Urbis Basilicarum, ac quarumvis Ecclesiarum etiam Cathedralium, et Metropolitanarum, ac Monasteriorum, et Locorum, ac Almæ Urbis prædictæ, et quorumvis illius Tribunalium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respectivè statutis, et consuetudinibus, reformationibus, usibus, stilis, et naturis, privilegiis quoque, indultis, et litteris Apostolicis eidem Cameræ, et ab ea causam habentibus, dictisque Ecclesiis, earumque Præsulibus, Archipresbyteris, Capitulis, Superioribus, et personis, nec non prædictis Collegiis, ac etiam

Urbi præfatæ, Populoque Romano, nec non Vicario, Governatori, Senatori, Conservatoribus, Cameræ ejusdem Urbis nostræ, eorumque Locatentibus, et quibusvis aliis personis, Civitatibus, et Locis per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, et dictam Sedem, vel alios quoscumque, et quacumque dignitate et auctoritate fulgentes, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, nec non irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam iteratis, et multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, et forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad effectum validitatis, et perpetuæ firmitatis præmissorum omnium, et singulorum, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter et expressè derogamus, aliisque omnibus, et singulis, quæ Nos, et superius enunciati Prædecessores nostri in singulis nostris, et ipsorum Prædecessorum præcatis litteris, indulta, privilegia, prærogativas, exemptiones, et gratias eidem Basilicæ Principis Apostolorum, illiusque Archipresbytero, Capitulo, Canonicis, Clero, personis, et locis attributa concernentibus, volumus, ac respectivè voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non

PONT. A. XII. facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Constitutionis §. 68. Ad hoc autem, ut eadem presentes litteræ amplius innotescant, et de eis in singulis locis, in quibus forsitan opus erit, fides commodè fieri possit; volumus, et eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis etiam impressis, manu Secretarii Capituli ipsius Basilicæ Principis Apostolorum, seu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo ejusdem Capituli, seu personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides in Judicio, et extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio §. 69. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum confirmationum, approbationum, exemptionum, concessionum, indultorum, statutorum, decretorum, mandati, præcepti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Pont. An. XII. die 27. Martii 1752. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLII. Sexto Kalendas Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

Loco ✕ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1752.

CONGREGATIONIS

LX.

Piorum Operariorum commodis et incrementis per oportuna Decreta et Indulta prospicitur.

Dilectis Filiis Presbyteris Sæcularibus Congregationis Piorum Operariorum Vocalibus ad Capitulum Generale vocatis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

QUAM propensa studiosaque voluntate nostra Pontificis Congregationem vestram per prædicationem animus Verbi Dei et sacras Missiones ad majorem di- erga Cong. vini nominis gloriam adaugendam, et æternam benevolus Christifidelium salutem procurandam assiduis declaratur. laudabilibusque laboribus intentam prosequamur, etsi vobis dilecti Filii, ex impertitis a Nobis eidem Congregationi vestræ Apostolicæ benignitatis documentis jam satis compertum esse non ambigimus; tamen, ut clariùs vobis constet, nova Pontificiæ charitatis testimonia addere satagimus et optamus. Quoniam autem, sicut perspectum habemus, Institutum ejusdem Congregationis vestræ, tam saluberrimis Regulis adductus et Constitutionibus ab Apostolica hac Sancta Pont. de- Sede confirmatis, necnon Capitularibus decre- cernit, et- tis munitum esse, ut illud integerrimè servan- indulget, tes, alacriter valeatis viam mandatorum Dei ut infra. currere, et dignè ambulare vocatione, qua vocati estis; ita Nobis persuasum est, non aliunde evenire, quod quamplurimi ejusdem Congregationis vestræ Alumni, quippe qui nullis Professionis vel solemnium votorum legibus

PONT. A. XII. facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Constitutionis exemplis MSS. aut impressis auctoritas tribuitur. §. 68. Ad hoc autem, ut eadem presentes litteræ amplius innotescant, et de eis in singulis locis, in quibus forsitan opus erit, fides commodè fieri possit; volumus, et eadem auctoritate discernimus, quod ipsarum transumptis etiam impressis, manu Secretarii Capituli ipsius Basilicæ Principis Apostolorum, seu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo ejusdem Capituli, seu personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides in Judicio, et extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Sanctio §. 69. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum confirmationum, approbationum, exemptionum, concessionum, indultorum, statutorum, decretorum, mandati, præcepti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Pont. An. XII. die 27. Martii 1752. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLII. Sexto Kalendas Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

Loco ✕ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

ANNO 1752.

CONGREGATIONIS

LX.

Piorum Operariorum commodis et incrementis per oportuna Decreta et Indulta prospicitur.

Dilectis Filiis Presbyteris Sæcularibus Congregationis Piorum Operariorum Vocalibus ad Capitulum Generale vocatis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

QUAM propensa studiosaque voluntate nostra Pontificis Congregationem vestram per prædicationem animus Verbi Dei et sacras Missiones ad majorem di- erga Cong. vini nominis gloriam adaugendam, et æternam benevolus Christifidelium salutem procurandam assiduis declaratur. laudabilibusque laboribus intentam prosequamur, etsi vobis dilecti Filii, ex impertitis a Nobis eidem Congregationi vestræ Apostolicæ benignitatis documentis jam satis compertum esse non ambigimus; tamen, ut clariùs vobis constet, nova Pontificiæ charitatis testimonia addere satagimus et optamus. Quoniam autem, sicut perspectum habemus, Institutum ejusdem Congregationis vestræ, tam saluberrimis Regulis adductus et Constitutionibus ab Apostolica hac Sancta Pont. de- Sede confirmatis, necnon Capitularibus decre- cernit, et tis munitum esse, ut illud integerrimè servan- indulget, tes, alacriter valeatis viam mandatorum Dei ut infra. currere, et dignè ambulare vocatione, qua vocati estis; ita Nobis persuasum est, non aliunde evenire, quod quamplurimi ejusdem Congregationis vestræ Alumni, quippe qui nullis Professionis vel solemnium votorum legibus

PONT. obstringuntur, sed omnimoda ipsam Congregationem relinquendi libertate gaudent, postquam in eadem formati fuerint, facile illam deserant, quàm propter nonnulla vitæ severioris incommoda, et propter nonnullas rei familiaris aliquibus necessariæ angustias; Ea propter Nos, qui Congregationem vestram magis magisque increscere in Domino cupimus, opportuna Apostolicæ providentiæ, auctoritatisque remedia adhibere censemus, ut, sublatis impedimentis, det Dominus unicuique perseverantem in Congregatione vestra famulatum, quo in diebus nostris, ac semper, et merito et numero eidem Domino serviens Congregatio vestra augeatur.

De electione Præpositi Generaliumque Officialium et Rectorum.

§. 1. Itaque vos, dilecti Filii, rogamus et in Domino hortamur, ut, quoniam ad Generale ejusdem Congregationis vestræ Capitulum propediem celebrandum convenistis, primum quidem communibus animis, unum Deum præ oculis habentes, eum Congregationi vestræ Præpositum Generalem præficere contendatis, qui inter cæteros, ad quos spectat, prudentia, doctrina, et pietate præcellens, debitam observantiam exemplis accendat, charitate foveat, auctoritate tueatur. Deinde verò non minori cura incumbere debetis ad aliorum Rectorum et Officialium electionem, quos cæteris præesse obstrictos, oportet, non ut dominantes in subditis Fratribus, sed tanquam formam gregis factos ex animo, se gerere; atque illis præclaro religiosarum virtutum exemplo præcedere, et præsto semper esse, cujusque præsertim Domus Rectorem, maximè præ aliis eum, qui Domui Sanctæ Mariæ ad Montes hujus Almæ Urbis nostræ constitutus, Collegii etiam nostri Neophytorum onus sustinet.

De loco convocationis Capituli Generalis, et resi-

§. 2. Præterea cum neque per Constitutiones, neque per Decreta Capitularia præscriptum reperitur quod Generale Capitulum vestrum singulis trienniis in Civitate Neapoli dumtaxat celebrari, atque inibi Generalis Præpositus ve-

ster commorari debeat; et aliunde constet, plurimum incremento Congregationi vestræ futurum, si Capitulum Generale hujusmodi uno quidem Neapoli, in altero verò triennio Romæ alternatim celebraretur, et vicissim Præpositus Generalis cum suis Assistentibus, juxta Constitutiones vestras, domicilium haberet (quamplurimi fortasse Status nostri etiam Ecclesiastici, aliarumque Nationum Romæ habitantes Viri Congregationi vestræ adscriberentur; nec tam pauci hic invenirentur, ubi messis certè multa est): Eapropter a vobis, dilecti Filii, exposcimus, ut hac in re utilitatem Congregationi vestræ inde provenientem considerantes, nostris etiam votis obsecundare satagatis.

§. 3. Insuper Nos certiores facti, vobis, quorum præcipuum munus est Missiones in Civitatibus, Oppidis, aliisque locis dumtaxat peragere, nunquam verò Quadragesimalem Prædicationem, nisi in una tantummodo Ecclesia ejusdem Domus S. Mariæ ad Montes Congregationi vestræ concessa obire, posse gravissimum evenire, ut quisque sibi Quadragesimales ejusmodi Conciones concinet, alias nulli prorsus recitandas, vos ab hujusmodi onere Apostolica auctoritate tenore præsentium liberamus et absolvimus, atque emolumentum triginta scutorum monetæ Romanæ eidem Domui pro dicta annua Quadragesimali Prædicatione constitutum vobis relinquimus, et solvi mandamus; dummodo, præter Conciones, Instructionesque singulis feriis quintis ac Sabbathis per annum post prandium, dum Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum publicæ Fidelium venerationi expositum est, haberi solitas, vobisque injunctas, singulis etiam Dominicis, diebus Quadragesimæ et diebus festis de præcepto Ecclesiæ in ea occurrentibus, necnon in Dominicis diebus sacri Adventus, omnino ex Pulpito, sive mane, sive post vespas, vel rudimenta Catholicæ Fidei, vulgò Doctrinam Christianam,

ANNO 1752.
dentia
Superio-
rum Ma-
jorum.

Prædicationis Quadragesimalis onus remittitur, sub certis conditionibus.

PONT. A. XII. et Catechismum Romanum, tradatis, vel Evangelium currentis Dominicæ explicetis, vel Concionem aliquam habeatis; atque insimul per octo continuos dies Exercitia Spiritualia in eadem Ecclesia, tempore opportuno, prout vobis visum fuerit, omnino peragatis; et publicam expositionem Sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti, cum piis precibus et sermonibus, per novem continuos dies ante Nativitatem D. N. J. C. a vobis pro vestra pietate et placito fieri solitam, omnino etiam deinceps non omittatis.

§. 4. Porro etsi vestri Instituti rationi maxime confert, ut in Congregationem vestram adlegantur nonnisi Adolescentes generis, animique dotibus conspicui, et ad Patrimonii titulum Sacris Ordinibus initiati, vel initiandi, bonisque abundantes, quibus, præter victum a Congregatione contribuendum, ad quæcumque alia vitæ necessaria commoda uti quisque debet; tamen interdum accidit, quod nonnullis ex bonis suis nullum capientibus emolumentum, per Superiores indulgeatur, ut stipendium aliquot Missarum, quæ cæteroque pro Congregatione celebrandæ sunt, alicui impendatur; Nos scientes aliquem reperiri posse, qui indigentiam suam Superioribus aperire erubescat; volumus et mandamus, ut deinceps omnibus et singulis dictæ Congregationis Sacerdotibus emolumentum quindecim Missarum ab ipsis in singulos menses celebrandarum tribuatur et elargiatur; dummodo unusquisque reliquas Missas in commodum utilitatemque Congregationis suæ celebret et applicet.

De sur- §. 5. Quod verò per Constitutiones statuitur, rectione ut matutina surrectio per æstivos præsertim matutina, menses fiat post unam mediæ noctis abactæ et Officii horam, sive aliter, prout Congregationi Vocabulum melius expedire visum fuerit; Nos æquum ducimus, ut tam per æstivos quàm hyemales menses, sive vernos, sive autumnales, tres omnino, sive plures horæ post mediam noctem præcedant matutinam surrectionem. Ut autem

hæc nostra providentia non noceat recitationi Anno Officii Matutini cum Laudibus, recitationem 1752. hujusmodi quocumque tempore fieri posse, sive ante, sive post Solis occasum permittimus et statuimus.

§. 6. Inter cætera etiam austerioris vitæ in- De Lecto, commoda illud quoque a quamplurimis existi- et vestitu matur non leve, quod in Constitutionibus, quo- interiore, ad lectum, hisce verbis præscribitur; Non use- ac victu. ranno lenzuola di lino, nè dormiranno su mazzarazzi, ma su la paglia, se però l' infermità o bisogno particolare di alcuno, a giudizio del Medico, e del Rettore della Casa, non ricercasse altrimenti; ita etiam illud, quod hisce quoque verbis præcipitur: Non porteranno Camicie di lino, ma solamente di lana; Nos sanè paterna charitate considerantes, non eandem esse omnium conditionem valetudinemque, quoad hanc partem ipsis Constitutionibus pari auctoritate et tenore derogamus, ac liberum licitumque esse unicuique declaramus ac permittimus, ut deinceps quisque ad sui libitum culcitris, lintheamentibus, atque etiam interulis, vulgò Camicie, ex lino, sine ullo conscientiæ angore uti valeat. In ipsis quoque Constitutionibus cum statutum sit hisce pariter verbis: Il vestito sarà comune agli onesti Sacerdoti e Chierici Secolari. Niuno userà seta, nè sorte alcuna di vanità, tanto di sopra, quanto di sotto; e nel vestire saranno uniformi, per quanto sarà possibile; Nos itidem statutum hujusmodi laudamus et confirmamus; sed quoniam apud vos usus et consuetudo inolevit, quod Caligæ, et Tibialia, vulgò Calzette, Femoralia, o Calzoni, Thoraces, o Camiciole, albi dumtaxat coloris esse debeant, quo albo colore honesti Sacerdotes et Clerici Sæculares in præsentia non utuntur; volumus et mandamus, ut deinceps Caligæ, Tibialia, Femoralia, et Thoraces hujusmodi fiant sive ex lana, sive gossipio, sive lino dumtaxat, sed coloris nigri, sive subnigri, et subobscuri, et, quoad fieri possit, unifor-

PONT. A. XII. mis. Laudamus pariter cibi, potusque parsimoniam, quæ a vobis servatur; sed optamus, ut provida a Rectoribus Superioribusque habeatur ratio tum laborum, tum conditionis, tum valetudinis, tam quoad ciborum quantitatem, quàm quoad eorundem qualitatem et condimentum.

Adhortatio ad promovendam Congregationis incrementa. §. 7. Cæterùm, dilecti Filii, hæc quidem Nos habuimus, quæ pro majori vestræ Congregationis commodo et incremento statuenda, permittenda, et suggerenda duximus; derogantes Constitutionibus, Regulis, et Capitularibus decretis ejusdem Congregationis, in iis dumtaxat, quæ omnibus præmissis adversantur; Vos verò accuratè animadvertere debetis, si qua alia corrigi, emendari, mutari, et addi ac statui digna supersint, ut, ubi supræ Apostolicæ nostræ auctoritatis partes vobis opus esse noveritis, Nos opportunè conferamus. Nobis enim nihil magis cordi est, quàm ut Congregatio vestra non solum nova suscipiat incrementa religiosarum virtutum; sed pluribus etiam abundet Ecclesiasticis Viris, qui in vinea Dei Sabbaoth adlaborent; atque in obsequium Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis, hic Romæ præsertim, quemadmodum pauci tamen sese summa cum cordis nostri lætitiâ præclarè gerere pergunt, labores suos impendere et adhibere adnitantur. Interim, ad prosperi successus auspiciûm, ab Omnipotenti Deo honorum omnium largitore vobis, dilecti Filii, uberem cœlestium charismatum copiam supplices poscimus, et Apostolicam Benedictionem studiosæ nostræ ad vobis opportunè gratificandum voluntatis pius peramanter impertimur.

Dat. die 12. Apri. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die XII. Aprilis MDCCLII.

Cajetanus Amatus.

ERECTIO OPPIDI PERGULÆ LXI.

In Civitatem: cum concessione plurium facultatum Vicario Episcopi Eugubini ibidem deputando.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANUM decet Pontificem ita Subditorum Populorum utilitatibus, et ornamentis consumi. Procc. lere, ut Apostolicæ Sedis benignitas erga ipsos magis in dies elucescat; ipsique promeritos fidelitatis, et obsequii sui fructus ex provida Supremi Principis liberalitate percipiant.

§. 1. Sanè exposita Nobis pro parte Dilectorum Filiorum Communitatis, et Hominum Nostræ Terræ Pergulæ Eugubinæ Diœcesis petitio continebat, quod dicta Terra quinque Millibus et ultra Incolarum referta, usque ab initio decimi tertii Sæculi Cives habuit Nobilitatis gradu decoratos, et subsequentibus temporibus plurimi in ea Litterarum et Armorum laude illustres Viri, et Ecclesiarum Præsules, ac Romanæ Curie Prælati, nec non Militaris Ordinis Sanctorum Mauriti et Lazari Equites ortum duxerunt: ita ut hac nostra ætate plures ibi adsint Familiæ Nobiles, etiam cum aliis Nobilibus Civitatum Nostræ Ditionis Familiis jampridem affinitatibus et cognationibus junctæ: nec ei deest Annonæ ubertas, ac rerum omnium ad commoda vitæ opportunarum copia; pluresque artes, et artificia, ac potissimum textrinæ, in ea florent: Insuper eidem Terræ

Pergulæ
Oppidi
decora et
ornamen-
ta.

PONT. A. XII. et in ea Jus-dicenti unum Castrum et quinque loca subjecta sunt: Ipsius verò Terræ Magistratus, ex triplici Personarum gradu, Nobilibus nempe, Civibus, et Plebeis constans, nonnullis prerogativis, et juribus gaudet, signanter in causis de damno dato judicandi, ac visitandi cibaria: Præterea in ea copiosus est tam Secularis, quàm Regularis Clerus, ac una, quæ insignis etiam est, Collegiata, aliis quinque Parochialibus supereminet Ecclesiis, sex item Virorum Regularium Cœnobja, tria Monialium Monasteria, unum Orphanorum Conservatorium, duodecim Laicorum Confraternitates, tria pro infirmis pauperibus excipiendis Hospitalia numerantur: Mons quoque Pietatis, et alter Frumentarius, ac Bibliotheca ad commune commodum instituta, patent: Quodque magis in pretio habendum merito putant, in Ecclesia Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini ejusdem Terræ trium Sanctorum Martyrum ipsius Terræ Protectorum exuvia, nimirum Secundi, Agapiti, et Justinæ, debita honorificentia coluntur.

§. 2. Contra verò, sicut eadem expositio subiungebat, prædicta Terra non leve ex eo patitur incommodum, quod cum in spiritualibus Ecclesiæ Eugubinae, illiusque Episcopo pro tempore existenti subsit; Eugubina autem Civitas per triginta circiter milliaria ab ipsa Terra distet, ac iter sit asperum et invium; idcirco ipsis Terræ Incolæ pro qualibet etiam levi causa ad Civitatem prædictam se conferre adstricti, non modicum ferunt præjudicium et dispendium, ac in iis, quæ promptum exigunt remedium, justitiæ et providentiæ differtur ad ministratio.

§. 3. Quare pro parte eorumdem Communitatis et Hominum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus, ut ipsis et eorum Patriæ præmissis dotata titulis novum decoris adderetur incrementum, et simul relatis incommodis stabile remedium præstaretur, eandem Terram

ram in Civitatem erigeremus, et aliquam illius in spiritualibus regiminis formam præscribere-mus, erigentes illius Collegiatam in Con-cathedralem, seu ad minus ibidem constituentes specialem Vicarium Generalem. Porrò hujusmodi Communitatis, et Hominum prædictorum instantiâ alias per Nos ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Negotiis et Consultationibus Episcoporum, et Regularium præpositam, remissâ, quum nunquam in ea proposita extiterit; nuper verò eadem Communitas, et Homines prædicti, Nobis iterum supplicari fecerint, ne eorum præces per viam iudicii proponi sineremus, sed quæcumque Nobis opportuna visa fuissent, ad ipsius Terræ decoris augmentum, et Spiritualis regiminis commoditatem, per Nos ipsos statuere, et respectivè concedere dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui omnibus, et potissimum Dilectis nostris Ecclesiæque Romanæ etiam in temporalibus subditis, rationabilia petentibus, benignum auditum præstare non detrectamus, dictamque Terram ab aliis etiam Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris Apostolicæ liberalitatis favoribus cumulata fuisse accepimus, ac potissimum a felicis record. Urbano Papa VIII. qui ejusdem Terræ Hominibus singulare Privilegium, ut Nobis etiam relatum fuit, per suas in forma Brevis die xv. Junii Anno Domini MDCXXXIII. expeditas Litteras concessit; ut scilicet quoscumque agrorum suorum fructus, atque proventus, cujuseumque generis, e Territorio ipsius Terræ extrahere, et ad quemcumque locum Ecclesiasticæ Ditioni mediâtè vel immediâtè subjectum, usque ad distantiam unius diete, sine ulla cujusvis Datii, tam Cameræ Apostolicæ, quàm etiam aliarum ejusdem Ditionis Civitatum, Terrarum, aut Locorum Communitatibus debiti, solutione, deferre liberè possent; Eisdem Communitatem, et Homines, ac eorum singulares Personas, a quibusvis ex-

ANNO
1752.Remit-
tuntur ad
Congreg.
Episc. et
Regul.Pontif.
Prædeces-
soribus be-
nignita-
tem erga
Terram
Pergulae
imitari
constituitInstantes
absolvit

PONT. communicationis, suspensionis, et interdicti, A. XII. aliisque Ecclesiasticis sententiis censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum seriè absolventes, et absolutos fore censentes: Motu proprio, et ex certâ scientiâ, de Apostolicâ, et supremâ Nostræ potestatis plenitudine, prædictam instantiam, ac etiam quamcumque litem, et causam super præmissis in dicta Congregatione introductam, in eaque pendentem, ad Nos avocando, penitus et omnino extinguimus, omnibusque et singulis desuper interesse habentibus, seu habere prætendentibus, perpetuum silentium imponimus.

Pergulam §. 5. Porro Terram Pergulæ præfatam in Civitate perpetuò erigimus et instituímus; eitem erigitur que Civitatis titulum ad denominationem, cum consuetis honoribus, Juribus etc.

Salva illius subjectione Ecclesiæ Cathedrali Eugubinae.

§. 5. Porro Terram Pergulæ præfatam in Civitate perpetuò erigimus et instituímus; eitem erigitur que Civitatis titulum ad denominationem, cum consuetis honoribus, Juribus etc.

§. 5. Porro Terram Pergulæ præfatam in Civitate perpetuò erigimus et instituímus; eitem erigitur que Civitatis titulum ad denominationem, cum consuetis honoribus, Juribus etc.

§. 5. Porro Terram Pergulæ præfatam in Civitate perpetuò erigimus et instituímus; eitem erigitur que Civitatis titulum ad denominationem, cum consuetis honoribus, Juribus etc.

Vicarium §. 6. Ac insuper Venerabili Fratri moderno, Foraneum et pro tempore existenti Episcopo Eugubino prædicto, simili auctoritate, ac eandem præsentium tenore committimus et mandamus, ut ibidem in dicta Terra per Nos in Civitatem, ut præfertur, erecta, unum Presbyterum, vel saltem Clericum sæcularem, in aliqua publica et approbata studiorum Universitate Laurea Do-

ctorali insignitum, ac probum et idoneum, ANNO
Exterum, cum congrua ab ipso Episcopo Eugubino taxanda, et a Communitate persolvenda 1752.
sin minus ejusdem Terræ in Civitatem per Nos, ut præfertur, erectæ, seu dictæ Eugubinae Diocesis, Civem vel Incolam, in sui ipsius Vicarium Foraneum stabiliter deputare, ac in unius pro tempore cedentis, vel amoti, aut decedentis locum, alterum eisdem qualitatibus præditum quantocitius modo expresso subrogare debeat, et teneatur; Ipse autem Vicarius sic deputatus, Civiles quidem omnes et singulas causas, Ordinarias, executivas, et summarias, et tam in petitorio, quàm in possessorio iudicio, et profanas, ac mixtas, et compromissas, inter personas, dictæ Terræ Pergulæ per Nos in Civitatem erectæ, ejusque Territorii, seu Comitatus, Incolas, et Ordinariæ dicti Episcopi Eugubini Jurisdictioni subjectas, seu Loca, Collegia, et Universitates inibi consistentia, vel etiam inter alios quoscumque, ubi de rebus ibidem sitis agatur, et aliàs super quibuscumque pecuniarum summis, et Censibus, aliisque responsionibus, rebusque ac bonis ad quamcumque pecuniarum summam, ac numerum, quantitatem, et valorem ascendentibus, rebusque aliis in actis causarum hujusmodi forsitan deducendis, et illorum occasione cum omnibus et singulis suis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, et connexis, servatis tamen de jure servandis, in prima hujusmodi causarum instantia, audire, cognoscere, decidere, sineque debito terminare possit et valeat: cum facultate dictas Partes respectivè, et omnes alios quos opus sit, citandi, eisque, quoties opus fuerit, etiam sub Censuris Ecclesiasticis, et pecuniariis pœnis suo arbitrio moderandis, et juxta dicti Episcopi Eugubini mandata applicandis, inhibendi, et in eventum non partitionis, pœnas, et censuras prædictas incurrisse, et incidisse declarandi, easque aggravandi, reaggravandi, interdicendi,

Hujusmodi Vicarii facultates in Judicibus Civilibus, enunciat.

PONT. et brachii sæcularis auxilium invocandi, ac
A. XII. alia quævis opportuna decreta condendi; ac
sententias, proferendi, et loco sententiarum
hujusmodi, etiam mandata executiva in forma
solita et consueta decernendi, ac illa et quid-
quid per eum judicatum fuerit, exequendi,
expensas taxandi, et moderandi; non tamen
ipsas Partes a vinculo juramenti ad effectum
agendi, aliisque Censuris Ecclesiasticis absol-
vendi; sed, his exceptis, alia omnia et singula
faciendi, gerendi, et exercendi, in præmissis
necessaria seu quomodolibet opportuna; salvâ
semper appellatione in secunda instantia ad
Curiam Episcopalem Eugubinam, vel ad Nos,
et Sedem Apostolicam.

Item in crimina-
libus le-
vioribus.

§. 7. Item causas criminales minoris momenti,
et in quibus pœna corporis afflictiva locum non
habet, alioquin ad Forum dictæ Curie Eccle-
siasticæ pertinentes, et in ipsa Terra per Nos
in Civitatem erecta, ejusque Territorio seu Co-
mitatu emergentes, possit Vicarius prædictus
per se ipsum cognoscere, definire, et resol-
vere; in aliis verò causis criminalibus quibus-
cumque ad dictum Forum spectantibus, ibi-
demque emergentibus, denunciations, et que-
relas excipere, ac etiam ex officio, in casibus
alioquin permissis, corpus delicti efformare,
testes examinare, aliaque indicia colligere, et
cumulare possit, et valeat; Processus tamen
in hujusmodi causis confectos, postquam com-
pleti fuerint, ad ipsam Curiam Episcopalem
Eugubinam transmitti teneatur; ut vel ibi
sententia proferatur, vel si eadem Curia Epi-
scopalis Eugubina satiùs duxerit hujusmodi Pro-
cessus ad ipsum Vicarium, unâ cum instru-
ctione ad effectum procedendi, remittere, tunc
ipse Vicarius eidem instructioni se conformans
in omnibus et per omnia, instructionem, et
ordinationem a dicta Curia Episcopali susceptas
exequi debeat, et teneatur.

Quid in
graviori-
bus et ur-
gentibus.

§. 8. Possit etiam dictus Vicarius, in crimi-
nalibus hujusmodi causis gravibus et urgenti-

bus, et cum in mora periculum fore judica-
bitur, tam ad recurrentium instantiam, quàm
etiam ex officio, ut supra, ad inquisiti captu-
ram procedere. Interim verò, donec ejusdem
Curie Episcopalis Eugubinæ, ad quam hujus-
modi capturæ notitiam statim deferre debebit,
mandata susceperit, hujusmodi Inquisitum in
Carceribus Laicalibus Pergulæ, quatenùs tutæ
sint, retinere valeat; alioquin illum ad ipsam
Civitatem Eugubinam, et ad dispositionem di-
ctæ Curie Episcopalis, cum debitis cautelis
transferri curet.

§. 9. Ita quoque idem Vicarius examina Te-
stium super statu libero personarum ejusdem
Terræ Pergulæ in Civitatem per Nos, ut præ-
fertur, erectæ, ejusque Territorii, seu Comi-
tatus Incolarum, excipere; seu, si aliquam
personam hujusmodi a Congregatione Venera-
bilium Fratrum Nostrorum prædictæ S. R. E.
Cardinalium contra Hæreticam pravitatem Ge-
neralium Inquisitorum ad juramentum præ-
standum in supplementum probationum, quæ
ipsi forsitan pro aliquo tempore, quo vagam
duxisset vitam, super hujusmodi status liber-
tate deessent, admitti contingat; idem Vica-
rius personam hujusmodi examinare, eique pœ-
nas contra Polygamos in jure inflictas commi-
nare, ac juramentum suppletivum hujusmodi
ab ipsa persona, ut moris est, præstandum,
excipere possit et valeat; cum hoc tamen, ut
tam testium prædictorum depositiones, quàm
acta examinis et juramenti hujusmodi, ad di-
ctam Curiam Episcopalem Eugubinam trans-
mittantur, ad quam privativè spectabit ordi-
nationes opportunas, ac licentias tradere pro
Matrimoniorum celebratione, vel attestations
super status, et conditionis libertate expedire.

§. 10. Nos enim hujusmodi Vicario Foraneo
ibidem, ut præfertur, deputando, præmissas
omnes et singulas facultates et auctoritates a
dicto Episcopo Eugubino nunc et pro tempore
existente (etiam si Synodales dictæ Ecclesie Eu-

A S S O
1752.

Et quid
in matri-
moniali-
bus.

Præmis-
sas facul-
tates Vi-
cario tri-

PONT. gubinae, vel aliae, etiam Apostolicae, Constitutiones et Ordinationes, ac Juris Canonici buendas dispositiones obstarent) communicari et committere, ac respectivè ab eodem Vicario ibidem liberè et licitè exerceri posse permittimus et indulgemus, ac etiam volumus et mandamus; et quatenus opus sit, Nos ipsi, easdem omnes et singulas facultates et auctoritates eidem Vicario, ut praefertur, deputando, ac pro tempore quodcumque existenti, dicta auctoritate Apostolica, et earumdem tenore praesentium concedimus et impertimur: Non intendimus tamen impedire Episcopum Eugubinum pro tempore, quominus possit eidem Vicario majores Facultates concedere, ultra praedictas, quatenus ei ita expediens videatur.

Acta Juridica eorum tam civilium, quam criminalium, aliorumque omnium, quae coram dicto Vicario agitata, gesta, et juxta praemissas dispositiones nostras apud Notarium et Documenta quaecumque, apud Notarium publicum Foraneum dictae Curiae Episcopalis Eugubinae, in eadem Terra Pergulae per Nos, ut praefertur, in Civitatem erectae, publicum Officium habentem, cum debitis cautelis, etiam perpetuo asservari debeant; ut inde authentica Exempla, seu Transumpta, et fides, ad omnem petentium instantiam, in casibus alioquin permissis, seu cum requisitis licentiis, aut etiam de mandato Superiorum, ad quos pertinet, et ex officio, legaliter extrahi valeant; et sic asservata et extracta, eandem fidem in judicio, et extra, ubique locorum obtineant, ac si in ipsa Cancellaria Episcopali Eugubina asservata, indeque extracta fuissent.

De annua praestatione tum Episcopo Eugubino tum dicto Vicario §. 12. Ne autem per hanc aliquod eidem Cancellariae Episcopali Eugubinae, ejusque juribus, ipsique Mensae Episcopali Eugubinae, quae exiguis potius est dotata redditibus, inferatur praetium, quod sanè, sicut accepimus, ex calculo per decennium efformato, ad summam

annuam quadragintaquinque scutorum circiter monetæ Romanæ de Juliis decem pro quolibet scuto hujusmodi ascensurum foret, cum praesertim hujusmodi Vicario, quatenus extero, ut supra, deputando, congruum pro ejus substitutione, ut infra, tribui debeat honorarium; volumus etiam et mandamus, ut ex redditibus Communitatis dictae Terrae per Nos in Civitatem, ut praefertur, erectae, illius Magistratus pro tempore existens dicto Venerabili Fratri moderno et pro tempore existenti Eugubino Episcopo annuam summam dictorum quadragintaquinque scutorum dictae monetæ singulis annis in duabus aequalibus solutionibus in fine semestris, nec non ut ex eisdem Communitatis praedictae redditibus supra enunciatum quoque honorarium eidem Vicario, ut praefertur, deputando, juxta summam per eundem modernum et pro tempore existentem Episcopum Eugubinum praefigendam, omni mora, dilatione, et contradictione cessantibus, et absque eo quod eadem summæ ex quavis causa, colore, et praetextu retardari, vel imminui, aut impugnari possint, omnino solvere respectivè debeat et teneatur.

§. 13. Decernentes easdem praesentes Litteras, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis jus vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causæ, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatae, et justificatae fuerint, aut ex alia quantumvis legitima et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno et substantiali, ac inexcogitato, et inexcogitabili, individuaque expressionem requirente defectu

ANNO 1752.
Pergulae,
ut si extra-
neus fue-
rit, sol-
venda.

Clausula
et Decreta
pro con-
cessionum
firmitate.

PONT. notari, impugnari, infringi, retractari, in jus,
A. XII. vel controversiam revocari, aut ad terminos
juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris,
restitutionis in integrum, aliudve quodcumque
juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari,
seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et
potestatis plenitudine paribus concessio, quem-
piam in judicio, vel extra illud uti, seu se ju-
vare ullo modo posse. Sed ipsas præsentis Lit-
teras semper firmas, validas, et efficaces exi-
stere et fore, suosque plenarios, et integros ef-
fectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spe-
ctat, et pro tempore quodcumque spectabit,
in omnibus et per omnia plenissimè suffragari;
Sicque in præmissis per quoscumque Judices
Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Pa-
latii Apostolici Auditores, et ejusdem S. R. E.
Camerarium, ac alios Cardinales etiam de La-
tere Legatos, Vice-Legatos, et alios quoscum-
que, quavis præminentia et potestate fungen-
tes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet
quavis aliter judicandi et interpretandi fa-
cultate et auctoritate, judicari et definiri de-
bere; ac irritum et inane, si secus super his
a quoquam quavis auctoritate scienter vel igno-
rante contigerit attentari.

Deputatio
Judicium
Executio-
rum.

§. 14. Quocirca Venerabilibus Fratribus Ar-
chiepiscopo Corinthien. moderno Ducatus et
Provinciæ Urbinatensis Præsidenti, ejusque Suc-
cessoribus Præsidentibus, vel etiam futuris No-
stris et Apostolicæ Sedis in eadem Provincia et
Ducatu de Latere Legatis ejusdem S. R. E. Car-
dinalibus; ac modernis etiam et pro tempore
existentibus Archiepiscopo Urbinatensi, et Epi-
scopo Eugubino, per Apostolica scripta man-
damus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eo-
rum, per se, vel per alios, seu alium, aucto-
ritate nostra, quoties pro parte interesse ha-
bentium requisiti fuerint, aut ita expedire ju-
dicaverint, præsentis nostras Litteras, et in eis
contenta, solemniter publicantes, prædictis
Communitati, Magistratui, et Hominiibus, ac

etiam Vicario pro tempore, ut præfertur, de-
putando, et omnibus et singulis, quorum fa-
vorem præmissa concernunt, in præmissis etiam
omnibus et singulis, efficacis defensionis præsi-
dio assistant, faciantque eos omnibus et singulis
præfatis pacificè frui et gaudere; non permit-
tententes eos, et eorum aliquem, per quoscumque
desuper quomodolibet indebitè molestari, in-
quietari, aut impediri; Contradictores quosli-
bet et rebelles, cujuscumque status, gradus,
ordinis, dignitatis, et præminentia fuerint,
per Censuras Ecclesiasticas, et pecuniarias pœ-
nas, aliaque opportuna juris et facti remedia,
appellatione postposita, compescendo.

§. 15. Non obstantibus contrariis quibuscum-
que, etiam Apostolicis, seu in Universalibus, Derogatio
contrariis
Provincialibus, ac Synodalibus, etiam prædictæ
Eugubinae Ecclesiæ Concilii, editis Constitutio-
nibus, et Ordinationibus, dictæque Ecclesiæ,
et Civitatis Eugubinae, ac ejusdem Terræ in Ci-
vitatem, ut præfertur, erectæ, etiam juramen-
to, confirmatione Apostolica, vel quavis firmi-
tate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus:
Privilegiis quoque, indultis, et Litteris Aposto-
licis, quibusvis Personis et Locis, sub quibus-
cumque verborum tenoribus et formis, ac cum
quibusvis clausulis et decretis, in genere vel
in specie, aut aliàs in contrarium quomodoli-
bet concessis, approbatis, et innovatis: Quibus
omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficenti
derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus
specialis, specifica, expressa, et individua men-
tio, seu quavis alia expressio habenda, aut
aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret,
tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum,
et forma in illis tradita observata, præsentibus
exprimerentur et insererentur, pro plenè et
sufficenter expressis et insertis habentibus, illis
aliàs in suo robore permansuris, ad præmisso-
rum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter
et expressè derogamus, cæterisque contrariis
quibuscumque.

PONT. §. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
A. XII. paginam nostræ absolutionis, erectionis, insti-
Sanctio. tutionis, commissionis, concessionis, imperti-
tionis, indultorum, voluntatum, mandatorum,
decretorum, ac derogationum infringere, vel
ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc
attentare præsumperit, indignationem Omni-
potentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apo-
stolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Ro- Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
mæ die 19. Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septin-
Aprilis gesimo quinquagesimo secundo, decimo octavo
1752. An- Kal. Maji, Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.
no XII.

D. Card. Passioneus.

J. Datarus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 29. Aprilis ejusdem Anni.

ECCLESIASTICI

LXII.

Ditionis Pontificæ quid juris habeant inter-
veniendi, et sententiam dicendi in Consiliis
super rebus, et negotiis eorum interesse
tangentibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

QUAMVIS jamdudum Romani Pontifices Præ-
decessores Nostri providam statuerint metho-
dum in Ecclesiasticæ Ditionis Communitatibus
observandam, ubi de negotio aliquo agen-
dum sit, in quo tam Ecclesiasticorum, quam
Laicorum communis res agatur; nihilominus
ad tollendos abusos, quos hac in re alicubi
infectos accepimus, et ad removendas quere-
las, quæ ad Nos assidue deferuntur, opportu-
num fore judicavimus, easdem Prædecessorum
Nostrorum Leges confirmare et innovare, non-
nullis adjectis declarationibus, per quas earum
intelligentia magis in aperto constituatur.

Proce-
mium.

§. 1. Primum itaque, ab Ecclesiasticis unius-
cujusque Civitatis, Oppidi, aut Loci, duo De-
putati eligendi sunt, alter e Clero Seculari, et
alter e Regulari; Quod si Regulares in loco non
adsint, poterit Clerus Secularis non unum so-
lum, sed etiam duos e proprio corpore Depu-
tatos eligere.

De ele-
ctione De-
putato-
rum Cleri
Secularis,
et Regula-
ris.

PONT. §. 2. Quoties autem negotium aliquod agitari
A. XII. contingat, quod aliquo modo ad Ecclesiastico-
De eorum rum res atque rationes pertineat, aut pertinere
interpel- possit; toties prædicti Deputati interpellandi
latione sunt, ut illius tractationi intersint. Si verò ipsi
ejusque interesse neglexerint, quæcumque demum fue-
effectu. rit ipsorum absentia causa, non ideo id, quod
ipsis absentibus decretum erit, nullitatis vitio
infectum censebitur: Sed pro decreti sic condi-
titi validitate, satis erit, quod de facta inter-
pellatione Deputatorum hujusmodi, extrajudi-
cialiter constet.

Eorum §. 3. Quum autem hujusmodi consultationi-
liberum bus Ecclesiasticorum Deputati intervenient, po-
suffra- terunt quidem, ac etiam debent, circa ea,
gium, sed quæ a Laicis proponerentur, sententias suas
consulti- dicere; Verum hæc consultivi suffragii vim tan-
vum tan- tummodo habebunt; neque, si fortè Laicorum
cum fa- resolutionibus contraria fuerint, istarum execu-
cultate tionem retardare valebunt; reservata dum-
recurren- taxat Ecclesiasticis facultate recurrenti deinceps
di. poterunt ea præjudicia emendari, quæ ex Lai-
corum resolutionibus illata sibi esse contendere-
runt.

Qua ra- §. 4. Porrò quum aliqua sint expensæ, qui-
tione com- bus tolerandis, ex Romanorum Pontificum præ-
putorum scripto, Ecclesiastici cum Laicis concurrere de-
revisioni- bent, cumque æquum non sit, ut pecuniarum
bus inter- summæ ab Ecclesiasticis persolutæ, in aliam
esse, et causam a Laicis erogentur, præter eam, quæ
super illis in Pontificiis Mandatis expressa est; ideo sta-
senten- tutum est, ut semel saltem in anno rationum
tiam di- redditio fiat, vocatis ad eam Ecclesiasticis De-
cere va- putatis, quibus exhiberi etiam debent Libri,
leant. in quibus administrationis computa continen-
tur; Hos tamen Libros Ecclesiastici minimè po-
terunt domum asportare, sed examinare debe-
bunt in eo Loco, qui a Governatore Locali,
seu a S. R. E. Cardinali Provinciae Legato, ma-

jori, qua poterit cautela, ad id designatus fue-
rit, eoque temporis spatio, quod ipsis ad hunc
effectum a supradictis præscriptum fuerit; cum
facultate recursum habendi ad Superiores, quo-
ties in hujusmodi rationum redditione animad-
verterint, aut dati et accepti capita non rectè
constare, aut collatam pecuniam in alias cau-
sas erogatam fuisse ab illis diversas, quibus ex
Pontificis voluntate destinata fuerat.

§. 5. Hæc omnia aut expressè, aut implicite
continentur in Epistola Encyclica, de mandato
Ven. Servi Dei Prædecessoris Nostri Innocentii
Papæ XI. die 19. Julii anni 1681. expedita, et
in Decretis a Congregatione Ven. Fratrum No-
strorum ejusdem S. R. E. Cardinalium super
Bono Regimine Communitatum, et Universita-
tum Status Nostri Ecclesiastici, auctoritate Apo-
stolica, deputatorum aliàs emanatis. Quæ ideo
ab omnibus, ad quos spectat, in posterum ob-
servari volumus et mandamus; Sicque, et non
aliter in præmissis, per quoscumque Judices
Ordinarios, et delegatos, etiam Causarum Pa-
latii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardina-
les etiam de Latere Legatos, et Provinciarum,
Civitatum, et Locorum Status Nostri Eccles-
iastici Præsides, Vice-Legatos, Governatores,
aliosque quoslibet, judicari et definiri debere,
sublata eis, et eorum cuilibet aliter judicandi,
definiendi, ac interpretandi facultate, et aucto-
ritate; et si secus a quoquam scienter vel igno-
ranter gestum aut judicatum fuerit, irritum et
inane decernimus.

§. 6. Non obstantibus quibuslibet Apostolicis
Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non raris dec-
Ecclesiarium, et Ordinum Regularium, Con-
gregationum, et Institutorum, etiam expressa
mentionem dignorum, ac Civitatum, et Provin-
ciarum, etiam juramento, Confirmatione Apo-
stolica, vel alia quavis firmitate roboratis Sta-
tutis, Usibus, et Consuetudinibus etiam imme-

ANNO
1752.

Præmis-
sorum ob-
servantia
in perpetuum con-
sultur.

Contra-
gatur.

PONT. morabilibus; Privilegiis quoque, Exemptionibus, Indultis, et Litteris Apostolicis, cuilibet præmissorum quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, et innovatis: Quibus omnibus et singulis, quatenus opus sit, expressè derogamus, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Dat. die Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub
29. Julii Annulo Piscatoris die xxix. Julii MDCCLII. Pon-
1752. tificatus Nostri Anno XII.

D. Card. Passioneus.

APPENDIX

AD TOMUM III.

BULLARII

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI D.

BENEDICTI PAPÆ XIV.

NUM. I.

ALLOCUTIO

*Habita in Consistorio Secreto Feria Secunda
die 21. Aprilis 1749.*

Super honorifico FIDELISSIMI Titulo JOANNI
V. Portugalliae, et Algarbiorum Regi, ejus-
que Successoribus, a Sanctitate Sua collato. *Vide Vol.
7. pag. 5.*

VENERABILES FRATRES.

CONSENTANEUM planè, immò et necessarium arbitramur declarare Vobis quemadmodum in presentia declaramus, Carissimo in Christo Filio Nostro JOANNI Portugalliae et Algarbiorum Regi, ejusque Successoribus, collatum a Nobis fuisse perhonorificum FIDELISSIMI Titulum, qui merito quidem ipsi tribuendus videbatur. Etenim toto vitæ suæ cursu præclarissima gessit,

PONT. morabilibus; Privilegiis quoque, Exemptionibus, Indultis, et Litteris Apostolicis, cuilibet præmissorum quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, et innovatis: Quibus omnibus et singulis, quatenus opus sit, expressè derogamus, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Dat. die Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub
29. Julii Annulo Piscatoris die xxix. Julii MDCCLII. Pon-
1752. tificatus Nostri Anno XII.

D. Card. Passioneus.

APPENDIX

AD TOMUM III.

BULLARII

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI D.

BENEDICTI PAPÆ XIV.

NUM. I.

ALLOCUTIO

*Habita in Consistorio Secreto Feria Secunda
die 21. Aprilis 1749.*

Super honorifico FIDELISSIMI Titulo JOANNI
V. Portugalliae, et Algarbiorum Regi, ejus-
que Successoribus, a Sanctitate Sua collato. *Vide Vol.
7. pag. 5.*

VENERABILES FRATRES.

CONSENTANEUM planè, immò et necessarium arbitramur declarare Vobis quemadmodum in præsentia declaramus, Carissimo in Christo Filio Nostro JOANNI Portugalliae et Algarbiorum Regi, ejusque Successoribus, collatum a Nobis fuisse perhonorificum FIDELISSIMI Titulum, qui merito quidem ipsi tribuendus videbatur. Etenim toto vitæ suæ cursu præclarissima gessit,

N. I. ut Catholicæ Religionis gloria, et hujus Sanctæ Sedis dignitas magis amplificaretur. Dubitandum quoque non est, Successores ipsius hoc honoris Titulo inflammandos esse vehementer, et maximo studio excitandos, ut propositum ante oculos exemplum pari virtute æmulentur.

Procul dubio non ignoratis, ineunte Sæculo duodecimo, Mauris e Portugalliæ Regno depulsi, illos statim Reges omnem operam contulisse, ut Catholicam Religionem in sua Ditione illibatam tuerentur; et cum deinde plures Asiæ, Africae, Indiarumque, et Americæ populos in suam potestatem redeissent, barbaras gentes sanctissimæ Religionis mysteriis imbuendas curasse, accitis peritissimis Ministris, qui recentem Domini Vineam diligenter excolerent. Inter eos recensendus est S. Franciscus Xaverius, qui Joannis III. Portugalliæ Regis præsidio ac tutela, uberrimos totoque Orbe celeberrimos fructus in illis Regionibus collegit, uti non solum auctoritate Scriptorum, sed ipsius S. Francisci ad Joannem Regem epistolis planè comprobatur; ex quibus etiam clarè deprehenditur, magna cum gloria, Fideique incremento, iis omnibus Virum Apostolicum satisfacisse, quæ a Paulo III. Prædecessore nostro illi præscripta, ac demandata fuerant.

Sebastianus Rex, de cujus laudibus nulla unquam ætas conticescet, circa dimidium Sæculi decimi sexti Portugalliæ Regnum administrandum suscepit. Ille singulari virtute præditus, potentissimo exercitu comparato, mare transmisit, Mauris bellum indixit, cum quibus fortissimè decertans, honestissima morte gloriam adeptus est immortalem.

Si quis autem amplissimas victorias, quas Portugalliæ Reges in remotissimis etiam partibus Africae consecuti sunt, admirari cupiat, in Apostolicis Litteris Pii IV. Prædecessoris nostri, quæ in Ecclesiæ Annalibus referuntur, descriptas legere poterit. Ex illis quoque percipiet, innumerabilem penè Indorum multitudinem

armis subactam, eo fructu cumulatam fuisse, ut Christianam Fidem agnoscerent, et amplecterentur. Insuper ex Apostolico Brevi ejusdem Pontificis ad ipsum Regem Sebastianum intelligimus, tantam in bellis suscipiendis, victoribusque referendis virtutem eum Regem divinitus obtinuisse, ut cæteros omnes Majores suos gloriæ magnitudine facile exæquarit. Quamobrem Sanctus Pius V. Prædecessor noster (uti sincera quædam monumenta testantur) potestatem fecit eidem Sebastiano Regi eum honoris Titulum seligendi, quem magis expeteret; se paratum esse declarans, ipsius voluntati morem gerere, ut debitam videlicet rebus præclarissimè gestis mercedem impertiret. His respondit Sebastianus Rex, se nihil magis optare, quam ut Filii nomen ac titulum, erga Romanum Pontificem obsequentissimi, palam ostenderet, ac probaret; resque propterea infecta remansit.

Idem procul dubio nunc etiam contigisset, si exemplo Sancti Pii V. Prædecessoris nostri inhærentes, Carissimo in Christo Filio Nostro JOANNI Portugalliæ, et Algarbiorum Regi honoris Titulum, quem vellet, eligendi potestatem fecissemus. Quapropter præteritarum rerum experientia edocti, ne ullum impedimentum objiceretur, voluntate nostra, ipso Rege inconsulto, perhonorificum FIDELISSIMI Titulum Nos ipsi excogitavimus, quem eidem Regi, ejusque in Regno successoribus, ut jam superius indicavimus, elargiti sumus.

Porrò, quàm præclara sint hujus Regis in Christianam Rempublicam merita, satis superque testantur Apostolicæ Litteræ Clementis XI. Prædecessoris nostri, quas duo volumina in lucem edita complectuntur.

Siquidem, ut ejusdem Pontificis voluntati, et consiliis obsecundaret, plurimas in subsidium naves suppeditavit, quo tempore Turcarum Tyrannus Insulæ Coreyrensi cum validissimo exercitu imminens, non solum Venetorum Rei-

N. I. publicæ, sed universæ quoque Italiæ, et huic Urbi, quæ totius Christianæ Religionis caput est, perniciem, et calamitatem minabatur.

Nos ipsi jure, ac merito testari possumus, et revera testamur, eundem Regem suam nunquam operam a Nobis desiderari passum esse, ubi res fuit vel de retinenda, augendaque Religione, vel de hujus Sanctæ Sedis dignitate tuenda. Insuper Nobis Pontificatum gerentibus, nonnullos Episcopatus fundavit in remotissimis Domini sui partibus, ubi solum Infideles versabantur, videlicet, ut Christiana Fides ibidem propagaretur. Omittemus hic verba facere de maximis, ac planè Regiis sumptibus, qui ab ipso fiunt, ut Ministris ad obeundas sacras Missiones necessaria suppeditentur. Taciti tamen præterire non debemus victorias, quas recenter in Asia comparavit, et novas, quas suscepit expeditiones; et hujusmodi profecto bella libenter cum illis comparabimus, quæ Gennadius Patricius, et Exarchus Africa feliciter gessit, et eadem prorsus affirmabimus, quæ de illis S. Gregorius Prædecessor noster ad ipsum Gennadium scripsit his verbis: *Ubi*

Lib. 1. enim meritorum vestrorum loquax non discurrit
indict. 9. opinio? Quæ et bella Vos frequenter appetere,
epist. 75. non desiderio fundendi sanguinis, sed dilatandæ
tom. 2. causa Reipublicæ, in qua Deum coli conspici-
Oper. edit. mus, loquitur; quatenus Christi nomen per sub-
Paris. ditas gentes Fidei prædicatione circumquaque
1705. pag. discurrat. Ejusdem Sancti Pontificis verbis pro-
56p. sequemur: *Plurima pro pascendis ovibus Beati
Petri Apostolorum Principis utilitatibus Excel-
lentiam vestram præstitisse didicimus. Orationem
tandem nostram absolvemus, quemadmodum
et Sanctus Gregorius epistolam absolvit suam:
Persolventes paternæ charitatis alloquium, peti-
mus Dominum, Salvatoremque nostrum, qui
Eminentiam vestram pro solatio Sanctæ Reipu-
blicæ misericorditer protegat, et ad dilatandum
per finitimas gentes nomen ejus magis magisque
brachii sui firmitate confortet.*

Habetis, Venerabiles Fratres, quæ a Nobis peracta sunt, quæque Nos ad ea peragenda impulerunt.

NUM. II.

N. II.

LETTERA CIRCOLARE

A tutti i Patriarchi, Arcivescovi, e Vescovi sopra la preparazione all' Anno Santo.

Hanc superius Vol. VII. pag. 301. latinè editam placuit etiam Italico Sermone hic inserere, prout ad Episcopos per Italiam transmissa fuit.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Frater.

LA nostra Costituzione, nella quale abbiamo intimato ai fedeli di Cristo la Solennità dell' Anno Santo, contiene un' invito per un divoto Pellegrinaggio: che è un' opera additata da Dio nel Testamento vecchio, praticata e frequentata nei primi secoli della Chiesa rispetto ai Luoghi Santi di Gerusalemme, usitata in ogni tempo con molta frequenza anche dai Rè e Monarchi in ordine ai Luoghi Santi di questa nostra Città di Roma, e particolarmente ai Sepolcri de' Santi Apostoli; opera finalmente, che impugnata dagli Eretici, è stata con molta ragione ed energia sostenuta e difesa dai nostri Controversisti, e che ben diretta e governata dai Prelati di Santa Chiesa, può servire, e serve di edificazione a tutti quelli, che non animo pacato la considerano nel suo vero stato; e ne' veri limiti, ne' quali deve esser ristretta.

N. I. publicæ, sed universæ quoque Italiæ, et huic Urbi, quæ totius Christianæ Religionis caput est, perniciem, et calamitatem minabatur.

Nos ipsi jure, ac merito testari possumus, et revera testamur, eundem Regem suam nunquam operam a Nobis desiderari passum esse, ubi res fuit vel de retinenda, augendaque Religione, vel de hujus Sanctæ Sedis dignitate tuenda. Insuper Nobis Pontificatum gerentibus, nonnullos Episcopatus fundavit in remotissimis Domini sui partibus, ubi solum Infideles versabantur, videlicet, ut Christiana Fides ibidem propagaretur. Omittemus hic verba facere de maximis, ac planè Regiis sumptibus, qui ab ipso fiunt, ut Ministris ad obeundas sacras Missiones necessaria suppeditentur. Taciti tamen præterire non debemus victorias, quas recenter in Asia comparavit, et novas, quas suscepit expeditiones; et hujusmodi profecto bella libenter cum illis comparabimus, quæ Gennadius Patricius, et Exarchus Africa feliciter gessit, et eadem prorsus affirmabimus, quæ de illis S. Gregorius Prædecessor noster ad ipsum Gennadium scripsit his verbis: *Ubi*

Lib. 1. enim meritorum vestrorum loquax non discurrit
indict. 9. opinio? Quæ et bella Vos frequenter appetere,
epist. 75. non desiderio fundendi sanguinis, sed dilatandæ
tom. 2. causa Reipublicæ, in qua Deum coli conspici-
Oper. edit. mus, loquitur; quatenus Christi nomen per sub-
Paris. ditas gentes Fidei prædicatione circumquaque
1705. pag. discurrat. Ejusdem Sancti Pontificis verbis pro-
56p. sequemur: *Plurima pro pascendis ovibus Beati
Petri Apostolorum Principis utilitatibus Excel-
lentiam vestram præstitisse didicimus. Orationem
tandem nostram absolvemus, quemadmodum
et Sanctus Gregorius epistolam absolvit suam:
Persolventes paternæ charitatis alloquium, peti-
mus Dominum, Salvatoremque nostrum, qui
Eminentiam vestram pro solatio Sanctæ Reipu-
blicæ misericorditer protegat, et ad dilatandum
per finitimas gentes nomen ejus magis magisque
brachii sui firmitate confortet.*

Habetis, Venerabiles Fratres, quæ a Nobis peracta sunt, quæque Nos ad ea peragenda impulerunt.

NUM. II.

N. II.

LETTERA CIRCOLARE

A tutti i Patriarchi, Arcivescovi, e Vescovi sopra la preparazione all' Anno Santo.

Hanc superius Vol. VII. pag. 301. latinè editam placuit etiam Italico Sermone hic inserere, prout ad Episcopos per Italiam transmissa fuit.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Frater.

LA nostra Costituzione, nella quale abbiamo intimato ai fedeli di Cristo la Solennità dell' Anno Santo, contiene un' invito per un divoto Pellegrinaggio: che è un' opera additata da Dio nel Testamento vecchio, praticata e frequentata nei primi secoli della Chiesa rispetto ai Luoghi Santi di Gerusalemme, usitata in ogni tempo con molta frequenza anche dai Rè e Monarchi in ordine ai Luoghi Santi di questa nostra Città di Roma, e particolarmente ai Sepolcri de' Santi Apostoli; opera finalmente, che impugnata dagli Eretici, è stata con molta ragione ed energia sostenuta e difesa dai nostri Controversisti, e che ben diretta e governata dai Prelati di Santa Chiesa, può servire, e serve di edificazione a tutti quelli, che non animo pacato la considerano nel suo vero stato; e ne' veri limiti, ne' quali deve esser ristretta.

N. II. 2. Iddio ordinò, che tutti i figli d'Israele tre volte l'anno facessero un divoto pellegrinaggio per visitare il Tabernacolo, o sia il Tempio del Signore: *Tribus vicibus per annum apparebit omne masculinum tuum in conspectu Domini Dei tui in loco, quem elegerit, in solemnitate Azymorum, in solemnitate Hebdomadarum, et in solemnitate Tabernaculorum*: come si legge nel Deuteronomio *al cap. 16.* Elcana, ed Anna sua moglie adempirono pontualmente il precetto, come si vede *nel lib. 1. de' Re al cap. 1.* Il nostro amabilissimo Redentore colla sua Santissima Madre, ed il suo Padre putativo Giuseppe, portossi al Tempio, come pure si legge nel Vangelo di S. Luca *al cap. 2.* Ed accio il Sacro Tempio edificato da Salomone fosse da tutte le genti frequentato, non mancò esso di pregare Dio ad esaudire le preghiere anche de forestieri, e che non erano del popolo d'Israele, che fossero venuti pellegrinando a visitarlo: *Insuper et alienigena, qui non est de populo tuo Israël, cum venerit de terra longinqua propter nomen tuum, (audietur enim nomen tuum magnum, et manus tua fortis, et brachium tuum extentum ubique)... tu exaudies de caelo in firmamento habitaculi tui, et facies omnia, pro quibus invocaverit te alienigena*: come si legge *nel lib. 3. de' Re al cap. 8.*

3. Celebre è il testimonio di Eusebio nella *Storia Ecclesiastica al lib. 6. cap. 11.*, in cui riferisce il divoto accesso di S. Alessandro Vescovo di Cappadocia a Gerusalemme per vedere ed orare ne' Luoghi Santi: *Divino admonitus oraculo Alexander, cum ex Cappadocia, in qua primum Episcopus fuerat ordinatus, Hierosolymam profectus fuisset, tum orandi, tum locorum visendorum gratia*: e più che celebre è in questo proposito il testimonio di S. Girolamo nella sua lettera 44. altre volte 17.: *Longum est nunc ab Ascensu Domini usque ad presentem diem per singulas cetates currere, qui Episcoporum, qui Martyrum, qui eloquen-*

tium in doctrina Christiana virorum venerint Hierosolymam, putantes minus se habere religionis, minus habere scientiae, nec summam, ut dicitur, manum accepisse virtutum, nisi in illis Christum adorassent locis, de quibus primum Evangelium de patibulo coruscaverat. N. II.

4. Non prenderemo qui l'impegno di riferire il frequente accesso de' Re, de' Vescovi e Prelati di Chiesa Santa, e di tutti i fedeli, e la continua peregrinazione a visitare i limini degli Apostoli; essendo già stata evacuata in tutto e per tutto la materia da alcuni celebri eruditi, cioè de Onofrio Panvinio nel suo Trattato *de praesentia Basilicae Vaticanae*, che insino ad ora si conserva manoscritto nell'Archivio del Capitolo della detta Basilica, che Noi più volte abbiamo letto, quando in minoribus eravamo Canonico della detta Chiesa, ed Archivista del detto Archivio; da Giacomo Gretsero *nel tom. 4. della nuova edizione delle sue Opere al lib. 2. de sacris Peregrinationibus al cap. 12.*, e molti seguenti, dal Coccio *lib. 5. Thesauri Catholici al cap. 17.*, da Stanislao Hosio *al cap. de Caeremoniis, quae desumuntur a loco*, da Rutilio Benzonio *de An. Sancti Jub. lib. 6. cap. 1.*, e seg., dal Drexelio *nel tom. 13. delle sue Opere stampate in Monaco par. 1. c. 7. p. 126. e seguenti*, e dal moderno Trombelli *de Cultu Sanctorum tom. 1. part. 2. cap. 46. e seg.* Porteremo bensì la formola di Marculfo Monaco, che visse nel secolo settimo, e che dai predetti non è portata, nella quale si contiene la commendatizia, che facevasi al Papa, ed ai Vescovi a pro di quelli, che si accingevano al pellegrinaggio verso Roma per visitare i limini de' Santi Apostoli, come si vede *nel lib. 2. al cap. 49.*: *Portitor iste, radio inflammante Divino, non, ut plerisque mos est, vacandi, o come altri leggono, vagandi causa, sed propter nomen Domini, itinera ardua, et laboriosa parvipendens, ob lucrandam orationem, limina Apostolorum Domini Petri et Pauli adire*

N. II. *cupiens, a mea parvitate se petiit vestrae commendari abinitati.* S. Gio. Crisostomo nel Libro, *Quod Christus sit Deus*, al n. 9. nel tom. 1. delle sue Opere della stampa di Parigi del 1718. alla pag. 570. così scrive al nostro proposito: *In regia Urbe Roma, missis aliis omnibus, ad sepulcra Piscatoris, et tentoriorum Opificis, accurrunt Imperatores, Consules, Exercituum Duces.* Dell' Imperatore Carlo Magno scrive Eginardo, che quattro volte nello spazio d'anni quarantasette portossi a Roma, tratto dalla divozione: *Carolus Magnus intra annos quadraginta septem, quater Romam ad vota persolvenda et orandum profectus est.* Ed il Pontefice Nicolò I., che visse nel secolo nono, rende un' ampia testimonianza del concorso de' fedeli a Roma per venerare le ceneri dell' Apostolo S. Pietro nella sua lettera 9. a Michele Imperadore: *Tanta millia hominum protectioni ac intercessioni Beati Apostolorum Principis Petri ex omnibus finibus terre properantium sese quotidie conferunt, et usque in finem vitae suae apud ejus limina semet mansura proponunt, ut praeter illud, quod vas e Caelo submissum, in quo cunctorum ostensa sunt eidem Beato Petro horum omnium Rectori animantium genera, Catholicam signat Ecclesiam, etiam ipsa sola Romanorum Urbs, apud quam ejusdem Apostoli corporalis praesentia sedulo veneratur, ipsius vasis cunctas dignoscatur in se continere universorum animalium (quae homines intelliguntur spiritaliter) nationes.*

5. Ed in ciò che riguarda o i nostri Controversisti, che contra gli Eretici hanno ben sostenuta la difesa delle devote peregrinazioni ai luoghi santi, o le regole de' Prelati di Santa Chiesa per ben governarle e liberarle da tutti gl' inconvenienti, Noi, che non intendiamo di fare un Trattato, o una Dissertazione, ci rimettiamó a quanto scrisse Giona Vescovo d' Orleans, autore del nono secolo, contra Claudio di Torino, che inimico delle Sacre Immagini,

era per conseguenza anche nemico dei più divoti pellegrinaggi; ci rimettiamo alla celebre Orazione di Egidio Carlerio Decano della Chiesa di Cambrai, fatta in Basilea contra gli errori di Noccolò Taborita, stampata nel tom. 8. degli Atti de' Concilj dell' Arduino alla pag. 1796. ed altre seguenti, ove con profonda dottrina scioglie gli equivoci opposti dal suo contraddittore contra i divoti pellegrinaggi; ed a quanto si legge nel Concilio Cabilonense tenuto l'anno 813. c. 45. e più diffusamente nel Concilio Bitoricense tenuto l'anno 1584. nel tom. 10. della citata Collezione dell' Arduino pag. 1466. e seg. ove sono registrati alcuni Canoni molto ben fatti, per levare gl' inconvenienti dai sacri e divoti pellegrinaggi; oltre ciò, che in tal proposito si ritrova esattamente radunato, da Lorenzo Bochelli ne' Decreti della Chiesa Gallicana lib. 4. tit. 14. de Peregrinationibus.

6. Nè a Noi sono ignoti i due Opusculi di S. Gregorio Nisseno, uno intitolato *de iis, qui adeunt Hierosolymam*, e l'altro indirizzato ad Eustatia, ed Ambrosia, e Basilissa, che sono nel tom. 3. delle Opere del Santo Dottore stampate in Parigi l'anno 1638. pag. 651. sul fondamento de' quali, quelli, che non sono della nostra comunione, s' appoggiano per iscreditare ed impugnare i divoti pellegrinaggi. Nè tampoco ci è ignota la grave controversia fra i nostri eruditi, se le dette opere siano genuine di S. Gregorio: nella qual controversia il Lippomano, il Baronio, Natale Alessandro, il Tillemont, il Ceillier, sono di sentimento, che le dette Opere siano Opere del Santo Dottore, del che però dubita il Cardinal Bellarmino; e con molta asseveranza ed impegno il Gretsero sostiene, che siano apocriefe, come può vedersi nelle profonde ed erudite Note da esso stampate sopra le medesime, ed inserite nel cit. tom. 3. delle Note alla pag. 71. e segg. Ma ci sembra di potere con tutta giustizia accennare, che, quand' anche le Opere siano del Santo, quand'

N. II. anche in esse, com'è vero, molto si esageri contra gl'inconvenienti, che succedevano ne' pellegrinaggi a Gerusalemme, quand'anche, com'è verò, gagliardamente s'impugni la massima spacciata falsamente da alcuni, che le accennate peregrinazioni fossero necessarie per l'eterna salute, che senza quelle non poteva ottenersi; ciò punto non osta al nostro assunto, in cui sosteniamo l'utilità delle opere predette, non la necessità; non ci facciamo difensori degl'inconvenienti; ma, come vedrassi in appresso, ne andiamo additando e procurando i rimedj: Non essendo poi del dovere, che si prendano con tutto il rigore le gagliarde espressioni del Santo Dottore contra i pellegrinaggi a Gerusalemme; sì perchè si vede manifestamente, che hanno la loro origine dai frequenti scandali, che andavano occorrendo; sì perchè l'idea d'uno, benchè santo e celebratissimo Dottore, dee in ogni caso cedere al sentimento della Chiesa, ed al contrario comune parere degli altri, che fra le opere cristiane pie e devote, annoverano i sacri pellegrinaggi, quando siano fatti nelle dovute forme.

§. 7. Questo nostro invito comprende i Vescovi nostri cari Fratelli, purchè la salute loro corporale lo permetta, e purchè la cura delle anime ad essi commesse non sia per ricevere nocimento della loro assenza: e si ricordino, che una gran parte de' loro Predecessori, parlando almeno di quelli che non erano tanto lontani da Roma, venivano ogni anno alla santa Città per celebrare unitamente col Papa la Festa de' Santi Apostoli Pietro e Paolo, come si vede nella lettera 13. e 16. di S. Paolino. Comprende l'invito i Sacerdoti e gli altri del Clero, purchè vengano, come è del dovere, colle Dimissorie de' loro Vescovi; legge, che non è inventata da Noi, ma ben antica, come si raccoglie dal Canone 41. e dal Canone 42. del Concilio Laodiceo tenuto l'anno 372. nel tom. 1. della Collezione dell'Arduino p. 789. et 790. Comprende il

il nostro invito i Regolari, purchè però abbiano le opportune licenze de' loro Superiori, che esortiamo ad usare ogni discretezza nel concederle. Comprende gli Uomini del secolo, purchè intraprendano il viaggio dopo averlo consultato col loro Curato, o con altro Direttore delle loro coscienze, che dovrà aver presente, nel dare il suo consiglio, la comune massima degli Autori spiegata di Teofilo Raynaudo nel tom. 15. delle sue Opere, cioè in quella intitolata *Heteroclitia spiritualia*, alla p. 217. num. 13. — *Peregrinatio est opus supererogationis, et pertinet ad cultum voluntarium, quem par non est officere actibus virtutis ex obligatione exercendis. Sic maritus, qui vinculo matrimonii adstringitur adhærere uxori, malè faciat, si, uxore reluctantè, longam peregrinationem, ea domi relicta, suscipiat. Immo, quamvis uxor consentiret, posset tamen peregrinatio longa mariti continere heteroclitim, si per eam absentiam in alterutro conjugum verisimile periculum labefactandæ virtutis contineret. Equè ex hoc capite anomala esset peregrinatio patris familias, qui cum necessarius esset domi ad sustentationem familie, deberetque suis laborare, et thesaurizare, vellet tamen domo abesse, et ad hæc aut illa sacra monumenta discursare. Idem pronunciatum esto de eo, qui obætatus, nec habens aliunde, unde dissolvat debita, quam si alicubi hæreat et laboret, eligit tamen visere loca sancta. E' nota ad ognuno la plenaria Indulgenza conceduta da Urbano II. nel Concilio di Chiaromonte a chi, assumendo la Croce, assumeva la milizia per recuperare Terra Santa: *Quicumque pro sola devotione, non pro honoris vel pecunie adeptione, ad liberandam Ecclesiam Dei Hierusalem profectus fuerit, iter illud pro omni penitentia reputetur.* Così si legge nel detto Concilio tenuto l'anno 1096. nel tom. 10. de' Concilj del Labbè. S. Tommaso nel quodlibet 4. all' art. 11. propone la questione: *Utrum viri possit accipere Crucem, si de ejus incontinentia* Tom. IX. O*

N. II. *timeatur* : e camminando coi principj poc' anzi additati, conchiude : *Ex necessitate viro imminet, ut gerat crucem uxoris, quia caput mulieris est vir. Sed, quod accipiat Crucem ad transfretandum, subjacet propriae voluntati. Unde, si uxor sit talis, quae sequi non possit propter aliquod impedimentum, et de ejus incontinentia timeatur, non est ei consulendum, ut accipiat Crucem, et dimittat uxorem : secus autem est, si uxor continere voluntariè proponat, aut velit, et possit sequi virum suum.* Ii divoti pellegrinaggi di S. Elena ai luoghi santi, riferiti da S. Ambrogio, di Eudossia moglie di Teodosio juniore a Gerusalemme, descritti da Socrate, di Paola nobile Romana a Terra Santa, riferiti da S. Girolamo, di S. Brigida a Compostella, ed a Roma, per visitare i limini degli Apostoli Pietro e Paolo, tanti altri lodevoli esempi di donne di condizione, ed anche poverette e miserabili, veduti da Noi nel decorso della lunga dimora, che abbiamo fatta in Roma nel tempo del servizio da noi prestato alla Sede Apostolica ; ci muovono a non escludere dal nostro invito le donne non astrette a clausura : Unendo però all' invito l' avvertimento, che crediamo molto necessario, cioè che da tutti quelli, a cui appartiene il vegliare sul buon costume, non si tralasci verun provvedimento, per opporsi agli inconvenienti, che facilmente possono derivare dall' età delle pellegrine, dalla compagnia nel loro viaggio, dalla mescolanza con quelli d'altro sesso, e particolarmente quand' esse, essendo maritate, non hanno la compagnia de' loro mariti, ed in difetto de' mariti, la custodia de' fratelli, o d'altri congiunti loro in grado tale di parentela, che escluda ogni sospetto, e porti seco ogni dovuta custodia.

8. Al nostro invito succede il dover' esporre il motivo, e la causa finale dello stesso : ma ciò non possiamo fare con tutta adeguatazza, se non premettiamo alcune notizie dedotte dai Padri, ed altre dalla Storia Ecclesiastica. S.

Giovanni Grisostomo nell' Omel. 32. sopra l'Epistola ai Romani tom. 9. della sopracitata edizione pag. 757. protestossi di voler bene a Roma, e di poterla lodare per la grandezza, antichità, e bellezza, frequenza del popolo, ricchezze, e vittorie ottenute in guerra : *Propterea ergo Romam diligo, quamquam aliunde illam laudare possim, a magnitudine, ab antiquitate, a pulchritudine, a populi frequentia, a potentia, a divitiis, a rebus in bello fortiter gestis* : ma aggiunse, che amava e stimava Roma, e che sommamente bramava di venirvi, per poter venerare i Sepolcri de' Santi Apostoli Pietro e Paolo : *Sed missis illis omnibus, ideo illam beatam praedico, quia Paulus et dum viveret illis scripsit, atque ipsos ita dilexit, ac praesens ipsos allocutus est, vitamque ibidem clausit, ideoque hinc clarior est civitas, quam ex aliis omnibus, ac, quemadmodum corpus magnum et robustum, duos illa Urbs habet oculos splendentes, horum videlicet Sanctorum Corpora. Non splendet Caelum, cum radios Sol emittit, ut Romanorum Urbs duas illas lucernas habens, per totum orbem lucem emittentes.* Possò avanti il Santo Dottore, ed espresse il suo acceso desiderio di prestare i dovuti atti di venerazione ai Sepolcri dei detti due Santi Apostoli : *Quis mihi nunc dederit, ut Corpus Pauli circumplectar, ut Sepulchro haream, ut pulverem videam Corpus illius, quae Christo deerant, adimplentis, stigmata illius gestantis, praedicationem ubique disseminantis?* e poco dopo : *Vellem Sepulchrum videre, ubi jacent arma justitiae, arma lucis, membra nunc viventia, et mortua dum ille viveret, in quibus omnibus vivebat Christus, quae crucifixa erant mundo, membra Christi, quae Christum induebant, templum Spiritus, aedificium sanctum, quae Spiritu ligata erant, quae confixa erant timore Dei, quae stigmata Christi habebant. Hoc Corpus urbem illam quasi mœniis cingit, quod omni turre et vallis innumeris tutius est; et cum hoc etiam Petri Corpus, nam*

N. II. *illum viventem honoravit : Ascendi , inquit , videre Petrum.*

9. Battendo le pedate di S. Giovanni Grisostomo , diremo , essere questa nostra Città di Roma , degna d'esser veduta , per la grandezza delle fabbriche , per la sontuosità degli edifizj : ma non esser queste o simili cose l'oggetto del nostro invito. Diremo , doversi ella principalmente lodare e ammirare per esser la Sede del Capo della Religione , il centro della unità , e per vedersi nella medesima i vivi contrassegni dell'estinta idolatria , che in essa aveva per più secoli trionfato. Agli eruditi è noto l'assunto di Pietro Angelo Bargeo nella sua celebre lettera *de privatorum publicorumque ædificiorum Urbis Romæ eversoribus* , ove pretende di dimostrare , non essere state rovinate le sontuose fabbriche de' Teatri , delle Terme , de' Tempj , delle innumerabili Statue degl' Idoli , dai barbari , da' Gotti , Vandali , e simil gente , ma da' Romani Pontefici , e specialmente da S. Gregorio il Grande , e dai pii fedeli , per levare ogni incentivo all'idolatria ed ogni memoria d'essa. Ma , ciocchè siasi di quanto scrisse il citato Bargeo , non è mancato ai giorni nostri chi con molta fatica ha composto un Trattato delle cose Gentilesche e profane , trasportate ad uso ed ornamento delle Chiese ; ed in esso ha pienamente enumerate le Chiese , che ancor oggi si veggono in Roma erette su le rovine de' Tempj Gentileschi. Diremo finalmente , essere indirizzato il nostro invito ad un religioso pellegrinaggio , alla divota visita de' Sepolcri de' Santi Apostoli Pietro e Paolo , che S. Giovanni Grisostomo , come abbiamo veduto , sospirava di fare , nè mai ebbe il modo di fare.

10. Qui però non termina l'oggetto ed il fine del nostro invito. È noto a ciascheduno ciò , che accadde nel 1300. allora che , nata all'improvviso una pubblica voce , sparsa non solo in Roma , ma in molte parti del mondo , che ogni cento anni vi fosse una plenaria ed ampla In-

dulgenza concessa a chi visitava i limini degli Apostoli , e che per appunto in quell'anno 1300. cadeva il centesimo , dopo essersi fatte le maggiori diligenze per rintracciare il vero , fu dal Pontefice Bonifazio VIII. pubblicata la sua Costituzione , che incomincia : *Antiquorum habet fida relatio* , in cui concesse la plenaria Indulgenza a chi pentito e confessato visitasse , se fosse forestiero , quindici volte , ed essendo Romano , trenta volte , le Basiliche de' Santi Pietro e Paolo ; perpetuando ogni cento anni la stessa plenaria Indulgenza nel modo poc' anzi espresso. Tutta la Storia è fedelmente riferita da Giacomo Gaetano , Diacono Cardinale di S. Giorgio in Velabro , nipote dello stesso Bonifazio VIII. che è stampata nel tom. 25. della Biblioteca Massima de' Padri della stampa di Lione alla pag. 937. e segg. È noto pure a ciascheduno , che il termine di cento anni fu ridotto a cinquanta da Clemente VI. , a trentatré da Urbano VI. , ed a venticinque da Paolo III. , e che il predetto Clemente VI. alla visita delle due Basiliche di S. Pietro e di S. Paolo , aggiunse quella della Lateranense , ed Urbano VI. alle predette tre aggiunse la visita della quarta Basilica , che è quella di S. Maria Maggiore. Noi nella nostra Costituzione ci siamo conformati alla disciplina , che abbiamo veduta già introdotta , e quanto alle Chiese da visitarsi , e quanto al numero delle visite , opere prescritte da adempirsi per conseguire il sante tesoro della plenaria Indulgenza ; nè altro v'abbiamo aggiunto , che il dover rievolvere la Sacra Eucaristia , che abbiamo creduto ben fatto dovervi aggiungere. E questo è il vero oggetto del nostro invito , a cui il pellegrinaggio , e le visite delle Chiese , ed ogni altra opera ingiunta , fatta a dovere , sono non che convenienti , ma necessarie disposizioni. *Vi chiama , fratelli , lo Spirito Santo a Roma quest'anno prossimo del Giubileo. V'invita il tesoro , che vi è proposto. Io vi esorto tutti a non mancare a voi stessi , ed a vestirvi*

N. II. della stola dell' allegrezza, perpetua compagna della buona coscienza, acciocchè ritornati da questo santo viaggio santificati in quest' Anno Santo, possiate meglio servire il Signore Iddio di quello, che avete fatto sin ora: sono parole del gran Vescovo di Verona Agostino Valerio, poi degno Cardinale della Santa Romana Chiesa, nella lettera Pastorale a tutti i fedeli della sua Città e Diocesi, stampata in Verona l'anno 1574. sopra il Giubbileo dell' Anno Santo, che nell' anno seguente fu celebrato da Gregorio XIII.

11. Contentatevi, che facciamo anche uso delle lettere Pastorali del gran Cardinale Arcivescovo di Milano Carlo Borromeo pubblicate in lingua Italiana per comodo del suo Popolo, una nel giorno 10. di Settembre 1574., che vuol dire l'anno prima del Giubbileo celebrato nel Pontificato di Gregorio XIII. Non è dunque, diletteissimi figliuoli, da perdere l'occasione di tanto spirituale guadagno; non vogliate, vi preghiamo, per timore, e rispetto d' un poco di fatica corporale, privarvi di tanto bene; considerate la diligenza e sollecitudine vostra negli acquisti e guadagni terreni, per li quali vi mettete a lunghi e pericolosi viaggi, nè temete disagi, ed incomodi, nè vi spaventate di fatica, che vi si rappresenti. Confondetevi di non fare per l' anima vostra quel che fate per il corpo, poichè per ricevere la remissione d' un debito di cose temporali, molti di voi non temeriano di mettersi eziandio a maggior viaggio di questo, il quale vi serve per ricevere la remissione di tanti e tanti debiti spirituali. Dovete, figliuoli amatissimi, per questa causa, la quale importa tanto all' anima vostra, muovervi con gran desiderio, e pietà veramente Cristiana a fare questo santo pellegrinaggio, al quale vi ha da accendere anco sommamente l' esempio dell' antica divozione, che in ciò mostrarono i fedeli, e popoli, e Principi: l'altra pubblicata l' anno 1576. che vuol dire l'anno dopo quello del Giubbileo celebrato in Roma, allora che, secondo il solito, fu dal Sommo

Pontefice trasmesso a Milano per quelli, che non erano venuti a Roma l'anno precedente: ed ecco le parole del Santo, che fanno al nostro proposito: Sapete, quanto abbiamo desiderato l'anno passato, che non fosse alcuno di voi, il quale per qualsivoglia occupazione e impedimento s'iscusasse di far quel santo viaggio di Roma, ma che tutti andaste ad arricchirvi spiritualmente, e che faceste questo speciale riconoscimento verso la Chiesa Santa Romana comune Madre nostra, andando in persona a ricevere presenzialmente queste sante benedizioni Apostoliche, ed a visitare i Sacri Corpi dei gloriosi Apostoli S. Pietro, e S. Paolo, ed altre Sante Reliquie, a visitare quelle antiche e devote Chiesa, quella terra santa, tutta sparsa e consecrata col sangue d' innumerabili Martiri, dove e per questo, e per molti altri misterj e devotissime memorie, per i favori speciali, che Iddio fa a quel luogo, dove ha collocata immobilmemente la Cattedra di S. Pietro, l' infallibilità della Fede Cattolica, il magistero de' costumi cristiani, pare, che la terra stessa, i muri sacri, gli Altari, le Chiese, i Cimiterj de' Martiri, ed ogni cosa spiri divozione particolare; la quale isperimenta quasi sensibilmente chi visita que' santi luoghi con la disposizione che deve. Per il che vi abbiamo a ciò molte volte esortato con parole, eccitato con lettere, ed invitato all' ultimo anco coll' esempio del viaggio nostro, riconoscendo nostro obbligo d' andarvi innanzi, ed esservi guida anco in così fatta occasione.

12. Qui pensavamo che potesse terminare questa nostra lettera Enciclica; ma riconosciamo d' esserci ingannati. I Padri del Concilio Cabilonense secondo, tenuto l'anno 813. nel tom. 4. della Collezione d' Arduino alla pag. 1039. Can. 45. ci rappresentano alcuni inconvenienti, che erano ne' loro tempi nella materia, di cui si tratta, e che pur troppo ancor oggi è facile, che si possano ritrovare — *Nam et a quibusdam, qui Romam, Thuronumve, et alia quaedam loca*

N. II. *sub prætextu orationis inconsultè peragunt, plurimum erratur. Sunt Presbyteri et Diacones, et cæteri in Clero constituti, qui negligenter viventes, in eo purgari se a peccatis putant, et ministerio suo fungi debere, si præfata loca attingant. Sunt nihilominus laici, qui putant se impunè aut peccare, aut peccasse, quia hæc loca frequentant. Sunt adeo vecordes, ut putent, se sanctorum locorum sola visitatione a peccatis purgari.* Di altri disordini ne' secoli susseguenti parla l'Abbate Alberto Stadense nella sua Cronaca: *Fix aliquos vidi, vel nunquam, qui redierint meliores vel de transmarinis partibus, vel de Sanctorum liminibus.* Non lasciano i Padri Cabilonensi d'accennare il rimedio; ed ecco le loro parole: *Qui verò peccata sua Sacerdotibus, in quorum sunt Parochiis, confessi sunt, et ab his agenda pœnitentiæ consilium acceperunt, si orationibus insistendo, eleemosynas largiendo, vitam emendando, mores componendo, Apostolorum limina, vel quorumlibet Sanctorum invisere desiderant, horum est devotio modis omnibus collaudanda.* Lo stesso si fa dall'Abbate Stadense; *Puto ex eo hoc provenire, quod debita devotione nec exeunt, nec redeunt; debent enim tali cogitatione proficisci, quasi essent de sæculo migraturi.* Mancheremmo al nostro Apostolico ministero, se non procurassimo di battere le pedate contrassegnate dai sopradetti, non meno per torre di mezzo ogni male, che per mettere tutti quelli, che sono capaci del frutto dell'Indulgenza, nello stato di poterla fruttuosamente conseguire.

13. Come è noto ad ognuno, corre lo spazio d'alcuni mesi fra la pubblicazione della Bolla dell'Anno Santo, che si fa quì in Roma, ed il principio della plenaria Indulgenza; non aprendosi la Porta Santa, giusta l'antico stile, che nella vigilia del Natale dell'anno precedente all'Anno Santo. Non intendiamo di perdere il sopradetto tempo intermedio. D'esso ci prevagliamo per far fare nella nostra Città di Roma

in varie parti le Missioni, dell'utilità delle quali abbiamo abbastanza ragionato nei nostri Editti Pastoralì dati alle stampe, quando eravamo residenti nella nostra Chiesa Arcivescovile di Bologna, e che sono anche dipoi stati tradotti e dati alle stampe in lingua latina. Ai Missionarj inculchiamo lo spiegare al popolo in forma di Catechismo le Cattoliche verità nella materia delle sacre Indulgenze, e del Giubbileo universale, senza entrare in disputa particolare o di Teologia Po'emica, o di Teologia Morale; dovendo bastare al popolo il sapere, dimettersi nel Sacramento della Penitenza ben adoperato la colpa, unitamente colla pena eterna; ma non sempre, anzi radè volte dimettersi la pena temporale da soddisfarsi o in questa vita, o nell'altra nel Purgatorio, come si vede nel cap. 14. della sess. 6. del Sacro Concilio di Trento, e nel Can. 30. della stessa Sessione sotto il titolo *de Justificatione*; esservi nella Chiesa un inesausto tesoro composto della sovrabbondanza de' meritù di Cristo, e de' Santi; esserne stata commessa da Gesù Cristo la disposizione al suo Vicario in terra, che è il Romano Pontefice; poterne esso fare o più ristretta o più larga applicazione, concorrendovi giuste e legittime cause, o a pro de' vivi per modo di assoluzione, o a pro de' morti per modo di suffragio, purchè i primi abbiano colla penitenza conseguito la delezione del peccato e della pena eterna, ed i secondi siano passati da questa all'altra vita in grazia del Signore; essere la detta applicazione quella, che chiamiamo Indulgenza, che conseguita nelle dovute forme, libera dalla pena temporale a misura della concessione ed applicazione, che si fa da chi ha l'autorità di concedere, di dispensare, e di applicare; come si legge nelle Lettere Apostoliche de' Sommi Pontefici, e nella famosa Decretale del nostro Predecessore Leone X. al Cardinale Tommaso de Vio, detto Gaetano, quand'era Legato Apostolico nella Germania: e però esser

N. II. molto utile al popolo Cristiano l'uso delle Indulgenze, ed esser degni d'anatema tutti coloro, che hanno ardire di dire, esser esse inutili, o non essere nella Chiesa la potestà di conferirle, come si legge nel Sacro Concilio di Trento *alla sess. 25. nel Decreto de Indulgentiis*: essere finalmente l'Indulgenza dell'Anno Santo Indulgenza Plenaria, e distinguersi dalle altre Plenarie Indulgenze, anche date per modo di Giubbileo, per la maggiore ampiezza che si dà ai Confessori di assolvere dai peccati, e di sciogliere colla benignità delle dispense alcuni legami, ne' quali talora le coscienze si trovano involte.

§. 14. Tralasciando le altre Apostoliche Costituzioni, come ovvie a tutti, Noi porteremo qui la sopracitata di Leone X. — *Per presentes tibi significandum duximus, Romanam Ecclesiam, quam reliquæ tamquam Matrem sequi tenentur, tradidisse, Romanum Pontificem Petri clavigerum Successorem, et Jesu Christi in terris Vicarium, potestate clavium, quarum est aperire Regnum Cælorum, tollendo illius in Christifidelibus impedimenta, culpam scilicet et pœnam pro actualibus peccatis debitam, culpam quidem mediante Sacramento Pœnitentiæ, pœnam verò temporalem pro actualibus peccatis, secundum Divinam justitiam debitam, mediante Ecclesiastica Indulgentia, posse pro rationabilibus causis concedere eisdem Christifidelibus, qui charitate jungente membra sunt Christi, sive in hac vita sint, sive in Purgatorio, Indulgentias ex superabundantia meritorum Christi et Sanctorum, et tam pro vivis, quàm pro defunctis, Apostolica auctoritate Indulgentiam concedendo, thesaurum meritorum Jesu Christi, et Sanctorum dispensare, et per modum absolutionis Indulgentiam ipsam conferre, vel per modum suffragii ipsam transferre consuevisse; ac propterea omnes tam vivos, quàm defunctos, qui veraciter omnes Indulgentias hujusmodi consecuti fuerint, a tanta temporali pœna, secundum Divinam justitiam pro peccatis*

suis actualibus debita, liberari, quanta concessæ et acquisitæ Indulgentiæ æquivalent, et ita ab omnibus teneri, et prædicari debere etc. auctoritate Apostolica decernimus. N. II.

15. Ciò può bastare pel popolo, ad effetto che resti istrutto di quanto è d'uopo che sappia in ordine alle Indulgenze. Ma, acciò si prepari a conseguirne il frutto, è d'uopo, che i Missionarj passino più avanti. Con Apostolica dunque libertà inveiscano contra le corrotte del secolo pur troppo pubbliche e notorie, avendo avanti gli occhj le parole d'Isaia *al cap. 58. Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, et annuntia populo meo scelera eorum, et Domui Jacob peccata eorum.* Predichino con Apostolico zelo la necessità della penitenza, la perdita irreparabile dell'anima, se non fanno penitenza de' loro peccati, avendo avanti gli occhj le parole di Gesù Cristo in San Luca *al c. 18. Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis.* Entrino malleadori della Divina misericordia a pro di quelli, che lasceranno le ree antiche costumanze, e si faranno un cuor nuovo, ed uno spirito nuovo; avendo pure avanti gli occhj le parole del Signore in Ezechièle *al c. 18. Convertimini, et agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, et non erit vobis in ruinam iniquitas. Proficite a vobis pravaricationes vestras, in quibus pravaricati estis, et facite vobis cor novum et spiritum novum, quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus; revertimini, et vivite; e nel cap. 33. Vivo ego, dicit Dominus Deus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius a via sua, et vivat.*

16. Dalla virtù della Penitenza passino i Missionarj al Sacramento; e coi più fervorosi inviti non lascino d'indurre chi gli ascolta, a prepararsi all'Anno Santo con una fruttuosa Confessione. S'istruisca a ben farla; si faccia vedere la necessità di ripetere le passate mal fatte; e si adopri ogni diligenza per indurre anche chi non pensa d'aver necessità di ripe-

N. II. tere le passate, a farne una generale : *Licet non sit de necessitate iterum confiteri eadem peccata, tamen propter erubescendum, quæ est magna pœnitentiæ pars, ut eorundem peccatorum iteretur Confessio, reputamus salubre* : sono parole del nostro Predecessore Benedetto XI. nella sua Decretale : *Inter cunctas, de privilegiis, fra le Stravaganti comuni. Ed il gran S. Carlo Borromeo ne' moniti ai Confessori, fatti ristampare in Roma dalla felice memoria d' Innocenzo XII. per regola e norma de' Confessori, così scrisse : Confessarii pro cuiusque personæ qualitate, opportuno tempore et loco, ad generalem quamdam Confessionem pœnitentes exhortentur, ut per hanc proposita omni præterita vita sibi ob oculos, majori cum alacritate redeant ad Dominum, ac omnes errores, qui potuissent in præcedentibus Confessionibus accidere, resarciant.*

17. Dell' utilità delle predette Confessioni generali parla pure S. Francesco di Sales in molti luoghi delle sue Opere : ma assai proprio della sua dolcezza è quello, che si legge nella sua lettera prima, scritta ad una Dama vedova, che è nel tom. 1. delle sue Opere della stampa di Parigi del 1669. alla pag. 914. n. 6., che Noi dall' idioma Francese trasportiamo in lingua Italiana : *Mi scrive vostro Padre ; e perchè mi comanda di scrivergli qualcho cosa per la salute dell' anima sua, io lo faccio con molta facilità, e forse troppo grande. Si riduce il mio avviso a due punti : Uno, che faccia una penitenza generale. Questa? una cosa, senza la quale nessun uomo d'onore dee morire. L'altro, che a poco a poco si vada distaccando dalle affezioni del mondo. Nella Vita scritta in Italiano di San Vincenzo de Paulis Fondatore della Congregazione della Missione, molto si tratta del frutto, che si ricava dalle Confessioni generali nelle Missioni : E però nelle Regole del detto Istituto, approvate dalla Santa Sede, tra gli altri ministerj si annovera questo d' insinuare le dette Confessioni : *Confessiones generales to-**

tius anteactæ vitæ suadere et excipere. Ed il Pontefice Urbano VIII. nella sua Bolla, che incomincia *Salvatoris nostri*, colla quale approvò l' Istituto della detta Congregazione, nel proposito delle Confessioni generali così soggiugne : *Ex quorum felicibus successibus, parla delle funzioni, e ministerj dell' Istituto ivi enunciati, evidenter apparet, hoc pium Institutum Deo acceptissimum, hominibus verò utilissimum, prorsusque necessarium esse, ex eo enim, licet non multo abhinc tempore, rarus antea Confessionum Sacramentalium, etiam generalium, et Sanctissimæ Eucharisticæ usus, frequens per Dei gratiam factus est.* E nel proposito della preparazione all' Anno Santo il Nostro Predecessore Innocenzo XII. nella Istruzione, che fece, quando lo pubblicò, riflettendo ai difetti, che possono esser occorsi ai penitenti nelle precedenti Confessioni, esortò colle seguenti parole quelli, che pensavano di venire a Roma per conseguirne l' Indulgenza, a fare prima d' intraprendere il viaggio, la Confessione generale : *Faccia prima della partenza una valida Confessione generale ; si esorti a praticarla in questa occasione, per supplire ai difetti, che avrà forse commessi nelle Confessioni passate.* E massima comune dei Direttori delle coscienze, essere la Confessione generale molto utile, perchè rappresenta l' uomo a se stesso, acciò s' umilii, produce un maggior orrore del peccato, procura nuove forze da superare le tentazioni, porta una soavissima pace e tranquillità di coscienza, e supplisce a quanto alle volte mancò nelle passate Confessioni.

18. Ben vediamo, che, dovendosi fare o semplici ed ordinarie Confessioni, o dovendosi ripetere le mal fatte, o dovendosi fare Confessioni generali, se non sono le Confessioni ricevute ed intese da' Confessori, che siano uomini da bene, e periti, ed istrutti delle vere massime della Chiesa, non se ne ricaverà quel frutto, che si brama, e sommamente si desi-

N. II. dera. In tutto il tempo, che siamo stati residenti nella Nostra Chiesa Arcivescovile di Bologna, non abbiamo data a veruno la facoltà di confessare, se non dopo averlo Noi stessi esaminato, o fatto esaminare da altri alla nostra presenza, per aver contezza della sua peccata, e delle sue massime: nè abbiamo mai data licenza illimitata di confessare, ma ristretta a tempo limitato e breve, acciò gli esaminati ed approvati una volta, dovessero di nuovo ritornare sotto l'esame nostro, o da farsi di nuovo alla presenza nostra; il che quanto era incomodo ai Confessori, altrettanto era giovevole al buon regime delle anime. Ora che siamo oppressi dall'ormai insopportabile peso del regime della Chiesa universale, siamo obbligati a commettere l'esame de' Confessori di questa nostra Città di Roma ad altri, che possiamo sperare non manchino al loro dovere, ed a tutta l'esatta diligenza: e solamente una volta l'anno quando è vicina la Quaresima, non lasciamo d'esprimere i nostri sentimenti ai Predicatori, ed ai Parrochi convocati avanti di Noi, in tutto ciò, che crediamo opportuno e necessario per la salute delle anime. Ora poi, che è imminente l'Anno Santo, chiamiamo avanti di Noi tutti i Confessori, a' quali con tutto lo spirito, e con tutta quella energia, che possiamo, inculchiamo le massime seguenti.

19. La prima, che si ricordino, non soddisfarsi al proprio dovere, anzi commettersi un gran mancamento da chi di loro mettendosi a sedere nel Tribunale della Penitenza, sente il penitente con una certa indolenza, nulla soggiugue, e finita l'esposizione de' peccati, profertisce l'assoluzione: essendo ciò troppo contrario alla condotta di un Medico perito, a cui il Confessore viene rassomigliato, che deve infondere sopra le ferite e vino ed olio, deve investigare le circostanze e del peccato e del peccatore, per potergli dare un'opportuno consi-

glio, giusta il quale riceva e conseguisca la sanità dell'anima: *Sacerdos autem sit discretus et cautus, ut, more periti Medici, similiter infundat vinum et oleum vulneribus sauciati, diligenter inquirens et peccatoris circumstantias et peccati, per quas prudenter intelligat, quale illi debeat consilium præbere, et ejusmodi remedium adhibere, diversis experimentis utendo ad sanandum ægrotum*: sono parole d'Innocenzo III. nostro gran Predecessore, nel Concilio Generale Lateranense nel c. *Omnis utriusque sexus, de pœnitentiis, et remissionibus*. Concorda il Rituale Romano, confermato con Apostolica Costituzione dall'altro nostro Predecessore Paolo V. sotto il titolo *de Sacramento Pœnitentiæ*, ed eccone le parole: *Si Pœnitens numerum, et species, et circumstantias peccatorum non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget*. E di più se il Confessore sa, che dal Penitente si commettono alcuni peccati, de' quali esso non si accusa, o perchè, volontariamente ingannando se stesso, si lusinga che ciò, che fa, non sia peccato; il Confessore che è obbligato d'aver cura dell'integrità della Confessione, dee con buona maniera ridurgli a memoria ciò, che tralascia, correggerlo, ammonirlo, inducendolo ad una vera penitenza. Così la discorre S. Bernardino da Siena al tom. 2. serm. 27. artic. 2. cap. 3. pag. 167. ove propostasi la questione: *An Confessor teneatur diligenter perscrutari, et examinare conscientiam peccatoris*; risponde di sì: e dice, ciò doversi fare non solo in quelle cose, che il Penitente tace *propter diligentiam, vel propter verecundiam*, ma anche in quelle, che tace per ignoranza, eò *quod peccatores ignorant quæ Dei sunt*: unde *si Confessor audierit aliquid de Pœnitente, vel scivit per aliquam probabilem conjecturam, il debet Pœnitenti ad memoriam reducere, quia potest timeri, quod Pœnitens ignoret ignorantia crassa, quæ non excusat, secundum Guillelmum; vel quia fortè non intelligit illud esse*

N. II. peccatum; nam, secundum Isidorum ignorans quotidie peccat, et ignorat.

20. La materia è pure ovvia appresso i Teologi, come può vedersi ne' libri anche di quelli, che certamente non meritano di essere annoverati nel numero di troppo rigidi. Imperocchè, non trattandosi ora d'ignoranza invincibile di qualche jus positivo, da cui sia derivato un disordine, che è noto al Confessore, e che non è noto al Penitente, ed a cui se fosse notificato, ne potrebbe succedere qualche grave inconveniente; ma trattandosi ora d'ignoranza vincibile d'azioni, che ognuno deve sapere esser peccaminose, di cose, che trascurate dal Confessore, danno fomento al Penitente di continuare nel suo pravo costume, ed agli altri o di scandalizzarsi, o di prendere le dette cose come indifferenti, giacchè vedono praticarsi con molta franchezza da quelli, che frequentano i Sacramenti della Chiesa: sono concordi i Teologi nell'asserire, essere il Confessore obbligato ad interrogare, ed ammonire il Penitente nulla curando il dispiacere, che, ammonendolo, gli darà, e dovendo sperare, che se forse allora l'ammonizione non sarà del tutto profittevole, lo sarà una volta coll'ajuto di Dio. Fra gli Autori Domenicani, o seguaci della Dottrina di S. Tommaso, può vedersi il Soto in *quartum Sententiarum dist. 18. q. 2. al tit. 4.* il Silvio in *tertiam partem D. Thomæ tom. 4. q. 9. art. 2. quæsito 7.* Fra li Francescani, e seguaci della dottrina di Scoto, il Cardinal de Laurea in *quartum librum Sententiarum tom. 2. de Sacramento Pœnitentiæ disp. 21. art. 21. n. 64.* cogli altri, che sieguono. E fra i Padri della Compagnia di Gesù il Suarez in *3 part. D. Thomæ disp. 32. sect. 3. et 4. tom. 4.* Teofilo Raynaudo *tom. 16. Heteroclit. Spiritual. punct. 9. num. 4.* Gabriele Antonio *Tractatu de Pœnitentiæ art. 3. quæst. 3.* Il Cardinal de Lugo *de Sacramento Pœnitentiæ disp. 22. sess. 2.* ove al nostro proposito con molto zelo inveisce contra i Con-

fessori de' Vescovi, e de' Prelati, de' Principi, e de' Governatori, che intendendo le loro Confessioni, e vedendo che non parlano de' loro pubblici mancamenti, tacciono, non ammoniscono, e danno francamente l'assoluzione. *Infero secundo, quid dicendum sit de obligatione, quam habent Confessarii Praelatorum, Principum, Gubernatorum, et similium, quando vident, aut sciunt, ipsos non satisfacere revera suo debito circa collationem Beneficiorum, electionem Ministrorum, Subditorum gubernationem, circa eleemosynas ex superfluis faciendas de redditibus Ecclesiasticis, et alia similia; de quibus illud notandum est, raro contingere, quod ignorantia illa non asserat secum scandalum in Subditis, qui facile putant licita, quæ a Praelatis, et Principibus fieri vident, vel certe non asserat damnum commune; quare regulariter Confessarius tenetur admonere Pœnitentem, quicumque ille sit, de sua obligatione; nec satisfacit suo muneri absolvendo a peccatis, quæ pœnitens dicit, sed potius imponit suis humeris peccata cætera, et errores, quos in Pœnitente dissimulat, et cæco cæcum ducente, ambo in æternam foveam cadent. Si formidet ergo potentis faciem, non assumat sibi Pastoris officium; sed modeste se excuset tanquam minus aptum ad illud onus portandum.* E questo savio insegnamento del Cardinal de Lugo non dee essere ristretto ai soli Confessori de' Vescovi, de' Prelati, de' Principi, ma, se non con maggiore, almeno con egual ragione deve estendersi a tutti quelli, che sentono le Confessioni di que' Penitenti, la vita pubblica de' quali non è disgiunta da qualche prossima occasione di peccare, se non rispetto agli atti esterni, almeno rispetto ai pravi desiderj, e alle morose dilettazioni, del qual sistema di vivere essi non si accusano.

21. La seconda cosa si è, che succedendo, come pur troppo va succedendo, che il Confessore nel suo ministero di confessare intenda dal Penitente qualche cosa, che abbia bisogno

N. II. di qualche discussione, esso non tiri ad indovinare, ma prima di rispondere prenda tempo, e consiglio. Sarebbe desiderabile in ogni Confessore una eminente letteratura, ma una competente e sufficiente letteratura è assolutamente necessaria: nè forse di più si può sperare, comprendendo la morale Teologia tante, e tali questioni, che dipendono dalla notizia de' Canoni, e delle Costituzioni Apostoliche, che è moralmente impossibile, che un uomo abbia presente tutto, e possa, come suol dirsi, rispondere in piedi a tutto, come dee fare chi ha una scienza eminente, senza aver bisogno di ricorrere ai libri, come fa chi ha una scienza solo sufficiente; giusta ciò, che riflette il nostro Predecessore Innocenzo IV. nei *Commenti al Cap. Cum in cunctis* al num. 2. sotto il titolo de *electione, et electi potestate*, ove così scrive: *Scientiam autem reputamus eminentem, quæ subtiles quæstiones discutere, et definire novit, et in promptu responsiones habet: ille habet mediocrem, qui scit aliquo modo examinare negotia, quamvis ad omnia nesciat respondere, et qui in Libris veritatem eorum, quæ scire tenetur, scit quærere, et sic in promptu omnia non habet.* Ridotto perciò il Confessore nelle questioni dubbie, o in quelle, delle quali non ha notizia, a ricorrere ai Libri, non diremo cosa nuova, se diremo, esservi pur troppo nella gran farragine de' Scrittori, chi pensa o scrive in un modo, che è tutto alieno dalla semplicità Evangelica, e dalla dottrina de' Padri: *Cum plures opiniones Christianæ discipline relaxativas, et animarum perniciem inferentes, partim antiquas iterum suscitari, partim noviter prodire, et summam illam luxuriantium ingeniorum licentiam in dies magis excrescere, perquam in rebus ad conscientiam pertinentibus modus opinandi irrepsit alienus omnino ab Evangelica simplicitate, Sanctorumque Patrum doctrina, et quem si pro recta regula fideles in praxi sequerentur, ingens eruptura esset Christianæ vitæ*

corruptela: Sono parole del nostro Predecessore Alessandro VII. nel suo Decreto dei 7. *Settembre* 1665. Ma senza entrare in verun dettaglio particolare, e nelle inestricabili questioni, che sopra il credito degli Autori e delle loro dottrine potrebbero eccitarsi, ci contenteremo di dire, che il buon Confessore nelle materie dubbie non dee fidarsi della sua privata opinione, ma prima di rispondere si contenti di vedere non un solo libro, ma ne veda molti, veda fra questi i più rispettabili, e poi prenda quel partito, che vedrà più assistito dalla ragione, e dall' autorità. Così ci spiegammo nella nostra Lettera Circolare sopra le usure, che è la 143. nel tom. 1. del nostro Bollario al §. 8.: *Suis privatis opinionibus ne nimis adhaereant, sed priusquam responsum reddant, plures Scriptores examinent, qui magis inter cæteros prædicantur, deinde eas partes suscipiant, quas tum ratione tum auctoritate planè confirmatas intelligent:* Così ora ripetiamo, non dovendo la massima esser ristretta alla sola materia delle usure, ma dovendo estendersi ad ogni altra cosa, che appartenga al foro Sagramentale, ed alle regole della coscienza.

22. La terza, che avendo sempre presente la massima del Venerabile Cardinale Bellarmino, che non *esset tanta facilitas peccandi, si non esset tanta facilitas absolvendi*, e le proposizioni condannate dai nostri Predecessori, e particolarmente dal Pontefice Innocenzo XI. nel giorno 2. di Marzo 1679., e fra queste la 60. colle tre seguenti, prendano le dovute risoluzioni di concedere, di negare, o di differire l'assoluzione. *Videat autem diligenter Sacerdos, quando, et quibus conferenda, vel differenda sit absolutio; ne absolvat eos, qui talis beneficii sunt incapaces, quales sunt qui nulla dant signa doloris, qui odia, et inimicitias deponere, aut aliena, si possunt, restituere, aut proximam peccandi occasionem deserere, aut alio modo*

N. II. *peccata derelinquere, et vitam in melius emendare nolunt, aut qui publicum scandalum dederunt, nisi publicè satisfaciant, et scandalum tollant*: non sono parole de' rigoristi, ma del Rituale Romano. Coll'avvertenza in oltre, che, o negandosi, o differendosi, o concedendosi l'Assoluzione, non lascino i Confessori o nel caso di negarla, o di differirla, di far conoscere ai loro Penitenti, con ogni maggiore piacevolezza e carità, le ragioni del loro operare, indirizzato unicamente alla salute delle Anime loro, invitandoli a ritornare, ed a fare, prima di ritornare, quando debbono, per poter, ritornando, ottenere l'assoluzione, che loro è stata o negata o differita. Concedendo poscia l'assoluzione, e particolarmente a persone, che rare volte si confessano, o che vengono al Tribunale della Penitenza cariche di peccati, non tralascino d'ammonirle, di far ad esse conoscere il miserabile stato, a cui erano ridotte pe' loro peccati, la bruttezza de' medesimi, eccitandole ad un vero dolore, e ad un vero proposito d'astenersi in avvenire dai peccati. E sappiano essere più giovevoli, e profittevoli le serie e savie ammonizioni del Confessore nel Tribunale della Penitenza, di quello che siano, per l'effetto, di cui si tratta, le Prediche de' zelanti Sacri Oratori, adattando chi le ascolta per lo più le forti loro invettive agli altri, e non a se; il che certamente non può succedere nelle serie ammonizioni de' Confessori, che parlano, come suol dirsi, a tu per tu col Penitente, e dopo che esso ha confessato i propri reati. E quando mai si dicesse, esser ciò impraticabile per la gran folla de' Penitenti, si risponde col celebre detto di S. Francesco Saverio, riferito dal Padre Tursellino *nel lib. 6. della sua vita al cap. 17. Constitentibus porrò, non festinatam, sed diligentem navandam operam censebat, monens, ut præoptarent Confessiones paucas ritè factas audire, quàm multas temere properatas.*

23. La quarta si è, che essendo l'ultima parte del Sacramento della Penitenza la Satisfazione, ancorchè, compatendo la Santa Madre Chiesa l'umana fiacchezza, abbia rilasciato l'antico rigore, e sia receduta dagli antichi Canon Penitenziali: *Defectus nostrorum temporum, quibus non solum merita, sed corpora ipsa hominum defecerunt, districtio illius non patitur in omnibus manere censuram*: sono parole del *Can. Fraternalitatis, dist. 34.*; da ciò però non deriva, che nell'imporla possano i Confessori giuocare, come suol dirsi, a capriccio, essendo obbligati a regolarsi anche in questo punto colla giustizia, colla prudenza, e colla pietà: *In irroganda autem satisfactionis poena Sacerdotes nihil sibi suo arbitratu statuendum esse, sed omnia justitia, prudentia, et pietate dirigenda existimabunt*, come si legge nel Catechismo ai Parochi fatto per ordine del Concilio di Trento, e pubblicato dal nostro Predecessore S. Pio V. *sotto il tit. de Penitentia, Qual massima salutare è ben fondata nel cap. 8. della Sess. 14. de Pœnitentia* dello stesso Concilio di Trento: *Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus, et prudentia suggererit, pro qualitate criminum, et Pœnitentium facultate, salutare, et convenientes satisfactiones injungere, ne, si forte peccatis conniveant, et indulgentius cum Pœnitentibus agant, levisima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novam vitam custodiam, et infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, et castigationem; Nam claves Sacerdotum non ad solvendum dumtaxat, sed et ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres credunt, et docent.* E per indurre i Penitenti ad accettar volentieri le proporzionate soddisfazioni, che loro s'impongono dai Confessori, non poco può contribuire la notizia, che gli stessi Confessori ab-

N. II. biano degli antichi Canon Penitenziali; non già per imporre oggidì ai Peccatori quelle soddisfazioni, che in essi vengono stabilite, come poc' anzi si è detto; ma per poter fondatamente notificare ai Penitenti la pena, o sia soddisfazione, che in essi era imposta: il che non solo molto servirà per far loro concepire la gravità del peccato, ma altresì acciò volentieri accettino la soddisfazione imposta ancorchè l'avessero creduta grave; paragonandola con quella, che per gli stessi peccati sarebbe stata loro imposta, se fossero stati vivi, e si fossero confessati nel tempo, in cui erano in vigore i Canon Penitenziali; e non avessero avuta la sorte di vivere ne' tempi presenti, ne' quali la Chiesa ha benignamente condisceso a rilasciare l'antico Canonico rigore. Così la discorrono tanti più e dotti Autori, da Noi raccolti nel nostro Trattato de Synodo al lib. 7. cap. 62., che qui non è d'uopo ripetere. Aggiugneremo solamente, non essere i Penitenti d'oggi simili alla celebre Agnese Imperadrice, che venuta a visitare i limini de' Santi Apostoli fece al Beato Cardinale Pietro Damiano la sua Confessione generale, senza che il beato e dotto Confessore, dopo averla sentita, fosse in grado d'imporgli veruna penitenza.

24. Il fatto è riferito dallo stesso Beato Pietro Damiano nel suo Opuscolo 56. al cap. 5. tom. 3. delle sue Opere della stampa di Parigi pag. 432. *Sed ut hi, qui ad Apostolorum Limina confluunt, sanctae devotionis tuae salubriter imitentur exemplum, sub arcana quoque Beati Petri Confessione ante sacrum Altare me sedere fecisti, ac per lugubres gemitus, et amara suspiria; ab ipsa quinquennis infantiae tenera adhuc et nuper ablactata levitate coepisti; et tamquam illic ipse Beatus Apostolus corporaliter praesideret, quidquid subtile vel minutum in humanitatis tuae potuit titillare visceribus, quidquid in cogitationibus vanum, quidquid praeterea subreperere potuit in sermone superfluum, fidelibus est*

relationibus evolutum: ad quod mihi visum est ut nil aliud constituendi poenitentiae pondus injungeremus, nisi ut illud Divinae legationis elogium iterarem: Age quod agis, operare quod operaris; vel illud, quod his, qui Thiatyrea erant, per Angelum mittitur: non mittam super vos aliud pondus, tantum id, quod habetis, tenete (Apoc. 2.) Nam, Deo teste, ne ullum quidem jejunii diem, vel cujuslibet afflictionis indidi, sed ut inceptis solummodo sanctis perseverares operibus imperavi.

25. Sono i Peccatori d'oggi, fra' quali pure Noi stessi ci ritroviamo, e forse anche altri si ritrovavano ne' tempi del Beato Pietro Damiano, che, non solo nelle Confessioni generali, ma anche nelle Confessioni correnti, e spesse volte reiterate fra l'anno si ritrovano rei di peccati gravi, e che però accostandosi al tribunale della Penitenza, meritano che s'impongano loro soddisfazioni di quel peso, e di quella importanza di sopra ricavata dal Sacro Concilio di Trento; tanto più che poco o nulla di bene, vivendo come si vive, si va facendo, e che se tal volta sono oppressi dalle disgrazie, non le sopportano colla dovuta pazienza; in tal maniera che restano senza il frutto delle preghiere della Chiesa, che per bocca del Sacerdote nella stessa Confessione domanda dal Grande Iddio, *ut quidquid boni feceris, vel mali patienter sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiae, et praemium vitae aeternae.*

26. Ed eccovi esposto, o Venerabile Fratello, quanto andiamo facendo, e quanto andiamo disponendo, acciò gli Abitatori di questa nostra Città si preparino a godere il frutto spirituale del santo Giubileo. Invitiamo ancor Voi a fare lo stesso nella vostra Città, e nella vostra Diocesi, acciò quelli, che intraprenderanno nel prossimo anno il pellegrinaggio, o il viaggio per Roma, conseguiscano lo stesso frutto. Ciò è conforme a quanto fu stabilito dal Concilio Bituricense tenuto l'anno 1584. nel Can.

N. II. 2. tom. 10. della Collezione dell' Arduino pag. 1466. e seg. ed eccone le parole: *Praemunitur debita et integra peccatorum Confessione, et Eucharistice Sacramento, quicumque ad loca sacra peregrinantur, antequam ire aggrediantur.* Concorda il nostro Predecessore Innocenzo XII. nella pubblicazione del Giubbileo dell'anno 1700. ove gravemente inculca pel di lui acquisto una fruttuosa Confessione: *Sanctificamini itaque filii carissimi, et preparate corda vestra Domino. Lavamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis Dei, et renovati Spiritu mentis vestrae, orationibus insistite, frequentate jejunia, eleemosynas erogate.* Ed acciò non potesse taluno credere, che le sue parole comprendessero quelli solamente, che erano in Roma, soggiunse providamente le seguenti, che senza dubbio comprendono anche quelli, che per anche non sono partiti dai loro paesi, ma pensano di partirne, e di venire a Roma per l'Anno Santo: *His porrò Christianae vitae ornamentis instructi, virtutumque praesidiis muniti, impigrè piaeque animi aeternitate ad hanc Sanctam in terris Civitatem Dei, veluti ad Thronum gratiae, accedite cum fiducia, ut misericordiam consequamini.*

27. Venendo Voi, quando lo permetta la vostra Cura Pastorale, a Roma, teniamo per certo, che e pel viaggio e per la dimora in Roma prenderete per vostra norma il sistema, che tenne e pel viaggio ed in Roma S. Carlo Borromeo, allora che venne per l'Anno Santo del 1575. Il tutto è descritto dal Vescovo di Novara Carlo a Basilica Petri nel lib. 3. della Storia del detto Santo. Venendo i vostri Diocesani, se partiranno dalle loro Patrie, come Noi desideriamo che partano, e come poc' anzi abbiamo insinuato che dovrebbero partire, possiamo fondatamente spetare, che non avranno molto da travagliare i Governatori de' luogi, pe' quali passeranno, per invigilare, acciò non sieguano que' mali e que' disordini, che in altri tempi

tempi sono stati cagione delle oblocuzioni contra i sacri pellegrinaggi; Ed arrivati che siano in Roma, non trascureremo certamente deligenza, acciò vivano con edificazione, adempiano come si dee, le opere ingiunte, le Visite delle Basiliche, s' esercitino in varj altri atti di Cristiana penitenza; e chiamiamo Iddio in testimonio dell'ardentissima volontà, che abbiamo, di far sì, che tutti tornino alle Case loro edificati della Romana conversazione, saldi nella Religione, disposti a perseverare, e ben affetti alla Santa Sede, come per appunto sommamente desiderò il nostro Predecessore e Concittadino Gregorio XIII. nella celebrazione, che fece, dell' Anno Santo, giusta ciò, che si legge ne' suoi *Annali al lib. 3. cap. 24.* Col qual sistema, che raccomandiamo al Grande Iddio, abbiamo una sicura fiducia, che ritornati alle loro patrie, non saranno sottoposti alla taccia, che diede S. Girolamo a quelli, che venivano dal pellegrinaggio di Gerusalemme nella sua *epist. 58. ad Paulinum, nel tom. 1.* delle sue Opere della stampa di Verona alla pag. 318. *Non Hierosolymis fuisse, sed Hierosolymis bene vixisse, laudandum est.*

28. In tutto il tempo dell'Anno del Giubbileo saranno pronti in Roma i Penitenzieri ed i Confessori, come di sopra abbiamo detto, muniti delle necessarie facultà per sentire le Confessioni, per dare le dovute Assoluzioni, e Dispense, tanto a quelli, che abitano in questa Città, quanto a tutti gli altri, che verranno di fuori per conseguire il frutto spirituale del Giubbileo. Quando nell'Anno Santo Noi parleremo, o quand' altri parleranno di nostra commissione, non si entrerà nemmeno allora in dispute teologiche, che lascieremo ben volentieri alle scuole senza entrare a deciderne veruna. Non ci asterremo però, nè faremo che altri s'astengano dal far ben capire l'importanza della clausola, che è nella nostra Bolla — *Fidelibus verè paenitentibus, et Confes-*
Tom. IX. P

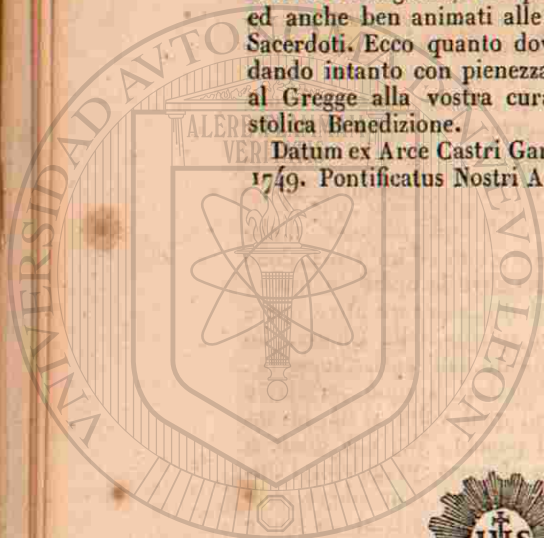
N. II. *sis, Sacraque Communionem refectis.* Faremo altresì conoscere coi fatti, quanto sia insussistente l'asserzione di chi, vivendo fuori della nostra comunione, va disseminando, che l'Indulgenza sianca, e rende al nulla la penitenza. E per non mostrarci troppo parziali di chi va spacciando rigorismi, ne' nostri ragionamenti, ed in quelli, che si faranno d'ordine nostro, pensiamo d'uniformarci a quanto in tale proposito lasciò scritto il celebre Padre Bourdaloue della Compagnia di Gesù nel tom. 2. de' suoi Sermoni della seconda edizione di Parigi del 1709. nel suo bel Sermone fatto nell'occasione dell'apertura del Giubbileo alla pag. 517. e segg. Quando eravamo in Bologna, ed andavamo di tratto in tratto pubblicando le nostre Istruzioni, (che sono poi state ridotte in più Volumi, ed ultimamente dall'idioma Italiano tradotte in lingua latina veggonsi compilate in un solo Volume in foglio) nell'Istruzione 12. del tom. 3. dell'edizione Italiana, (che è la 53. nell'edizione latina) senza voler entrare nelle dispute Teologiche, nell'occasione d'una Indulgenza Plenaria pubblicata dal nostro Predecessore Clemente XII., invitammo ed esortammo i nostri Diocesani ad aggiungere altre opere buone, ed a fare altri degni frutti di penitenza, proponendo ad essi il celebre insegnamento del Venerabile Cardinal Bellarmino nel suo Trattato de *Indulgentiis* al lib. 1. cap. 12. §. *Ad tertium* nel tom. 2. delle sue Controversie: *Accipiunt prudentes Christiani Pontificias Indulgentias, ut simul etiam studeant dignos poenitentiae fructus facere, ac pro suis peccatis Domino satisfacere*: proponendo ancora ad essi quanto scrisse il Cardinale Pallavicino nella sua Istoria del Concilio di Trento al lib. 24. cap. 12. num. 6. cioè non esser vero, che per le Indulgenze i Cristiani si rendano neghittosi in soddisfare a Dio per le colpe commesse, imperocchè rimanendo sempre gli uomini incerti, se l'Indulgenza siasi effettivamente ac-

quistata, resta in molti lo stimolo di assicurarsi con sempre novella industria d'opere salutari, e penali; e d'altra parte le ingiunte per conseguire l'Indulgenza coll'esercizio loro accrescono la divozione, e inducono l'abito buono a farne delle somiglianti, del che si vede la sperienza cotidiana. Prefisse Bonifazio VIII. la divota visita delle Chiese ai Forestieri per quindici volte, ed ai Romani per trenta volte, come opera ingiunta per conseguire la piena Indulgenza dell'Anno Santo; ma non lasciò d'insinuare nella sua Estravagante *Antiquorum, de poenitentibus, et remissionibus*, fra le stravaganti comuni, che *unusquisque tamen plus merebitur, et indulgentiam efficacius consequetur, qui Basilicas ipsas amplius, et devotius visitabit*: il che senza dubbio porta un invito ed un'esortazione simile alla nostra, che oltre le opere ingiunte, si sforzino i Cristiani d'aggiungere altre opere meritorie, giusta lo spirito della Chiesa. Lo stesso pure viene indicato dall'antica formola, di cui i nostri Predecessori si sono serviti, e Noi ci serviamo ogni qual volta si dà la solenne Benedizione al popolo, dopo la quale si pubblica l'Indulgenza plenaria; pregandosi l'Onnipotente Iddio a concedergli non solo *perseverantiam in bonis operibus*, ma altresì un cuore sempre penitente, *cor semper poenitens*; che è lo stesso che dire, un cuore sempre preparato ad aggiungere nuovi atti di penitenza per gli peccati già commessi, ancorchè possa piamente credere esserne stato assoluto nel Sacramento della Penitenza, quanto alla colpa, e alla pena eterna, ed essergli anche stata rimessa la temporale per l'efficacia della plenaria Indulgenza.

29. Nelle Vite dei nostri Predecessori Zaccaria e Pasquale, appresso il vulgato Anastasio, si legge, che vicino al Vaticano avevano eretti alcuni edifizj, ne' quali si dava soccorso ai poveri pellegrini, che venivano a visitare i Limini degli Apostoli. Sono stati i detti edificj rovinati ed atterrati dalle disgrazie succedute,

N. II. o pure dall' edacità del tempo : ma la pietà Romana non ha lasciato d' aprirne molti altri in varj luogi della Città, ne' quali in ogni tempo, ma particolarmente nell' Anno Santo, si ricevono i poveri pellegrini, che vengono a visitare i Limini degli Apostoli per conseguire le sante Indulgenze, e ne' quali sono ben trattati, ed anche ben animati alle opere buone da pii Sacerdoti. Ecco quanto dovevamo accennarvi ; dando intanto con pienezza di cuore a Voi, ed al Gregge alla vostra cura commesso, l' Apostolica Benedizione.

Datum ex Arce Castri Gandulphi die 26. Junii 1749. Pontificatus Nostri Anno Nono.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA

DIRECCIÓN GENERAL DE B

NUM. III.

N. III.

Ad Constitut. XXXIV. Vol. VIII. pag. 282.

ALLOCUTIO

Habita in Basilica S. Mariæ Majoris Pridie Kalendas Octobris Anno Jubilæi MDCCL. in Festo S. Hieronymi Confessoris, et Ecclesiæ Doctoris, ante Consecrationem Altaris Pontificii ejusdem Basilicæ.

VENERABILES FRATRES.

POSTQUAM, DEO adjuvante, ea omnia complevimus, quæ ad internum, externumque hujus Basilicæ cultum, quem oculis cernitis, exequenda esse constitueramus; propositum Nobis erat ejusdem Basilicæ Dedicacionem, sive solemnem Consecrationem peragere; non ideo sanè, quod Nobis unquam in mente venerit, hanc, qualiscumque operæ vel sumptus fuerit, restaurationem, pro vera ipsius Basilicæ reedificatione accipiendam esse; qua quidem peracta, novam Ecclesiæ Consecrationem fieri Sacri Canones jubent; neque enim antiqui parietes loco moti, aut defecti fuerunt; sed quia ex rerum gestarum monumentis, quæ ferebantur, nullum, quod certam prioris Consecrationis fidem faceret, invenire potueramus.

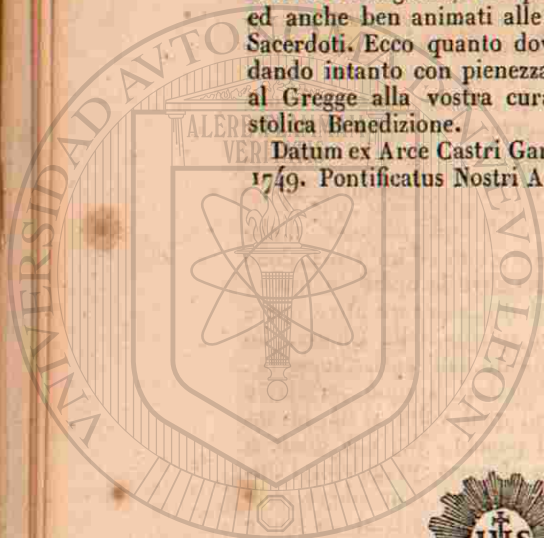
§. 2. Ignota Nobis non sunt illa, quibus probari contenditur, Liberium Prædecessorem quondam nostrum, qui hanc Basilicam quarto Ecclesiæ sæculo erexit, ipsius quoque Dedicacionem peregissee: sed quum eadem monumenta subinde narrent, eundem Pontificem insignes Florentin reliquias, Præsepe, et Cunas Domini Nostri in Not.ad

In nostris Institution. Ecclesiastic. latineditis Romæ anno 1747. Instit. 67.

®

N. II. o pure dall' edacità del tempo : ma la pietà Romana non ha lasciato d' aprirne molti altri in varj luogi della Città, ne' quali in ogni tempo, ma particolarmente nell' Anno Santo, si ricevono i poveri pellegrini, che vengono a visitare i Limini degli Apostoli per conseguire le sante Indulgenze, e ne' quali sono ben trattati, ed anche ben animati alle opere buone da pii Sacerdoti. Ecco quanto dovevamo accennarvi ; dando intanto con pienezza di cuore a Voi, ed al Gregge alla vostra cura commesso, l' Apostolica Benedizione.

Datum ex Arce Castri Gandulphi die 26. Junii 1749. Pontificatus Nostri Anno Nono.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA

DIRECCIÓN GENERAL DE B

NUM. III.

N. III.

Ad Constitut. XXXIV. Vol. VIII. pag. 282.

ALLOCUTIO

Habita in Basilica S. Mariæ Majoris Pridie Kalendas Octobris Anno Jubilæi MDCCL. in Festo S. Hieronymi Confessoris, et Ecclesiæ Doctoris, ante Consecrationem Altaris Pontificii ejusdem Basilicæ.

VENERABILES FRATRES.

POSTQUAM, DEO adjuvante, ea omnia complevimus, quæ ad internum, externumque hujus Basilicæ cultum, quem oculis cernitis, exequenda esse constitueramus; propositum Nobis erat ejusdem Basilicæ Dedicacionem, sive solemnem Consecrationem peragere; non ideo sanè, quod Nobis unquam in mente venerit, hanc, qualiscumque operæ vel sumptus fuerit, restaurationem, pro vera ipsius Basilicæ reedificatione accipiendam esse; qua quidem peracta, novam Ecclesiæ Consecrationem fieri Sacri Canones jubent; neque enim antiqui parietes loco moti, aut defecti fuerunt; sed quia ex rerum gestarum monumentis, quæ ferebantur, nullum, quod certam prioris Consecrationis fidem faceret, invenire potueramus.

§. 2. Ignota Nobis non sunt illa, quibus probari contenditur, Liberium Prædecessorem quondam nostrum, qui hanc Basilicam quarto Ecclesiæ sæculo erexit, ipsius quoque Dedicacionem peregisse: sed quum eadem monumenta subinde narrent, eundem Pontificem insignes Florentin reliquias, Præsepe, et Cunas Domini Nostri in Not.ad

In nostris Institution. Ecclesiastic. Latine editis Romæ anno 1747. Instit. 67.

®

N. III. JESU CHRISTI, ea occasione, hic collocasse, Martyrol. id satis esse potest, ut omnis auctoritas et fides S. Hieron. iis derogetur. Illud enim meritò verius putatur, pag. 730. nonnisi circa medium sæculi septimi venerandas illas Reliquias in hac sacra Æde per Theodororum Pontificem fuisse reconditas. Verùm, ubi animum oculosque convertimus ad ea, quæ Sanctus Sixtus Pontifex hujus nominis III. non integro post Liberium sæculo, in hac Basilica part. 2. C. præstitit; quæ nimirum tanta fuerunt, ut a Jo. n. 13. pluribus Scriptoribus Ecclesiasticis, ipse totius et in alio molis, quæ adhuc superest, unicus auctor et nostro O. p. 2. ædificator habeatur: Visis deinde authenticis Fest. D. litteris alterius Prædecessoris nostri Gregorii N. J. C. et Papæ IX. in quibus mentio fit de Basilicæ Consecratione ab eodem Sixto III. peracta, cum B. V. et si Indulgentiarum quoque indicatione, quas Sanctus Pontifex ea occasione concessit; quumque Ded. Ec. præterea nullam dubitandi causam haberemus, cl. S. M. quin extantes nunc Ecclesiæ parietes iidem ad nives sint, qui sub Sixto erant, vel ejus cura excitati fuerunt; hujusmodi Consecrationis faciendæ consilium abjecimus, idque dumtaxat Patav. au. statuimus, quod jam nunc fieri mandamus, ut 1745. In quod prædictus Pontifex Gregorius IX. narrat de Ecclesiæ Consecratione a Sancto Sixto III. cit. nost. peracta, marmoreæ tabulæ inscriptum publico Op. de Fe- stis ibid. aspectui proponatur; et intra Ecclesiæ ambitum de more apponantur Cruces Consecrationis indices; quas quidem minimè tunc appositas fuisse credimus, cum Sanctus Sixtus eam consecravit; quamvis enim ritus consecrandi Ecclesias ex institutis veteris Testamenti in Christiana Sacra translatus, ipsis prioribus Ecclesiæ sæculis, et maximè post redditam a Constantino Ecclesiæ pacem, procul dubio in usu fuerit; non tamen constat, quo potissimum tempore hujusmodi Cruces figendi mos inoleverit. Denique ut in posterum ab hujus Basilicæ Clero officium Dicationis Ecclesiæ, juxta aliarum Ecclesiarum consuetudinem, quotannis certa die celebretur, volumus et indulgemus.

Euseb.
in Eccles.
Histor.
lib. 10.
cap. 3.

Nostram verò operam unice redigendam censuimus ad Consecrationem Aræ maximæ, quam, veteri sublata, utpote præsentis structuræ totius Basilicæ minimè respondente, augustiore hæc forma ædificari curavimus.

§. 3. Sacer itaque ritus, cui operam daturi sumus, is est, qui in Pontificali Romano appellatur *Altaris consecratio, quæ fit sine Ecclesiæ Dicatione*. Altare autem, quod consecratur sumus, Pontificium Altare eo ipso fore discernimus, non secus ac illud erat, quod hinc sublatum fuit, aliarumque Patriarchalium hujus Almæ Urbis Basilicarum Altaria maxima esse digboscuntur; ita ut nemini, præter Romanum Pontificem, in eo liceat Missarum Sacrificia celebrare, nisi si cui speciale Indultum per Litteras Apostolicas ad id concedatur.

§. 4. Et quoniam Altare vetus, ut accepimus, dedicatum et sanctificatum fuerat in honorem Beatissimæ Virginis MARIE, in cujus etiam honorem tota hæc Ædes Omnipotenti DEO dicata dici potest, unde Basilica nunc *Sanctæ Mariæ Majoris*, nunc *Sanctæ Mariæ ad Præsepe*, nunc *Sanctæ Mariæ ad Nives* appellari semper consuevit; Nos etiam novum hoc Altare in honorem ejusdem gloriosæ Virginis Dei Genitricis, Cælorumque Reginæ dedicamus. Ad te igitur demisso mentis obsequio plenaque fiducia conversi, Virgo Beatissima, opem tuam supplices imploramus, ac deditissimi tibi Bernardi Confessoris verbis, te ita precamur: *Nos omnes tuo Filio commenda, tuo Filio representa; et fac, o Benedicta, per gratiam, quam invenisti, per prærogativam, quam meruisti, per misericordiam, quam percepisti, ut qui, te mediante, dignatus est fieri particeps infirmitatis et miseriæ nostræ; te quoque intercedente, participes nos omnes efficiat gloriæ et beatitudinis suæ.* Magnus Prædecessor noster Innocentius III. cujus multa in Apostolici regiminis administratione præclarè gesta, ac singularem in sacris disciplinis peritiam, Ecclesiastica monumenta

Marcell.
Sacrar.
Cæremo-
niar. lib.
3. cap. 11.

In cit. no-
stro Opere
de Festis
par. 2. ad
diem 5.
Augusti
§. 80. et
seq.
Serni. 2.
in adven-
tu Do-
mini.

N. III. testantur, in tui honorem, Virgo gloriosissima, Monasterium ædificavit; cum verò in exitu vitæ, atque in extremi certaminis discrimine, ingentibus trepidantis conscientiæ fluctibus premeretur, auxilio tuo, et intercessione, ut memoriæ proditum est, ab imminente naufragio liberari, et portum salutis feliciter tenere promeruit. Ecce appropinquat dierum nostrorum terminus: nosque, egregio memorato Pontifici meritis ac virtutibus impares, graviora fortasse manent subeunda pericula. Ut itaque illi in supremo agone laboranti præsens patrocini tui præsidium, ob Monasterii in tuum honorem constructi meritum, attulisti; ita nobis, quæsumus, in illa tremenda lucta conflictantibus, pari pietate succurre; atque hæc, quæ in honorem tuum, et ad augendam hujus Sacrosanctæ Basilicæ, quæ tuis auspiciis, tuoque augusto nomine celebratur, splendorem et cultum conferre studuimus, benignè respiciens, interventionis tuæ suffragio, Virgo Beatissima, Nos ab insidiantis hostis furore defendere, et usque ad beatum Filii tui, Dei nostri, conspectum perducere digneris.

§. 5. Reliquum est, ut Nosmetipsos, atque hujus Basilicæ Clerum, cunctosque fideles in ea nunc congregatos, quive ad eandem devotè visitandam accedent, vestris commendemus orationibus, gloriosi Sancti cum Christo regnantes, quorum Reliquias in hoc Altari recondimus, seu quorum Corpora et Reliquiæ in hac Basilica asservantur. Inter hos utique Te veneramur, magne Ecclesiæ Doctor, Beate Hieronyme, cui, post electam Ossium tuorum requiem in antro Bethleémico, Salvatoris nostri incunabulis consecrato, non sine cœlesti prodigio, contigit, ut eadem deinde ad hanc Basilicam, ipsius Salvatoris nostri Præsepe et Cunas amplectentem, transferrentur. Constat sanè, id factum esse sub finem sæculi duodecimi, quum Saladinus Saracenorum Rex Hierosolymis potitus fuit. Verùm, quinam sit proprius in hac

In cit.
Opere de
Canoniz.
Sanctor.
lib. 4. par.
i. cap. 32.
num. 9.

Basilica sepulcri tui locus, nunc quidem a Nobis ignoratur; vel saltem non ejusmodi, qualia optarem, argumenta Nobis suppetunt, ut tuto statuere possimus, Tua esse quæ Nobis indicata sunt, Ossa. Te invocamus, Ecclesiæ Sanctæ lumen, hac occasione, et hac die, qua solemniter tui memoria per universam Ecclesiam religiosè colitur, ut Nobis impetres supernæ lucis radium, quo offusæ animis nostris tenebræ dissipentur. Sancti Leonis Magni Prædecessoris Nostri Corpus in Vaticana Basilica sepultum fuisse, indubia testabantur monumenta; sed ignorabatur hujusmodi sepulturæ locus; quum Sancti Sergii Pontificis precibus concessit Deus, ut venerabile Corpus mirabiliter inventum, publico fidelium cultui proponi posset. Novimus sanè, qualis Pontifex Sergius fuerit; novimus, quæ sit meritorum Nostrorum inopia; nec ullo modo audemus parvitatem nostram cum illius Sanctitate vitæ ac virtutum splendore comparare. At, si ullum est, ad impetrandum quod cupimus, devoti obsequii piæque venerationis pretium, Nos certè, devotionis erga Te, ac pietatis affectu, nemini concessuros esse audenter affirmabimus. Hujus non obscurum argumentum per Nos datum esse putamus, quum tuam agendi rationem erga Sanctum Pontificem Siricium Prædecessorem Nostrum, quam aliqui in deteriorem partem acceperant, nostro studio ac labore, in propria luce collocare, et ab objectis vindicare curavimus. Nunc verò pretiosas mortalitatis tuæ Reliquias invenire magnopere cupimus, ut eas publicæ venerationi exponamus; atque ita solennes Dulciæ actus impensius erga Te exerceantur ab omni ordine tam Clericorum, quam Laicorum hujus Romanæ Urbis: quorum majores Tu quidem olim acrioribus Literarum tuarum aculeis perstrinxisti; Verùm illorum successorum, quum satis agnoverint, ea quæ scripsisti, a ferventissimo, quo flagrabas, Divinæ gloriæ zelo unice processisse, summo Te amoris ac

N. III.
ronius in
Notis ad
Martyrol.
log. Roman.
man. ad
diem 9.
Maji.

Apud
vulgatum
Anastasi-
um de
Vitis Ro-
man. Pon-
tific. in
Vita Ser-
gii I. tom.
4. Roman.
edit. anno
1735. pag.
136.

In Nostris
Liter. A-
postolic.
de nova
Martyrol.
Roman.
editione,
eidem
Martyrol.
log. præ-
fixis nu-
60. et plu-
ribus seq.

pietatis studio prosequuntur, et colunt. Id cum ex eo apertissimè comprobatur, quod Apostolica hæc Sancta Sedes, eo Canonizationis genere, quod primis Ecclesiæ temporibus in usu erat, fulgentissimo Sanctorum albo Te adscripsit; quodque Romani Pontifices Prædecessores nostri Te insuper inter Sanctos Ecclesiæ Doctores, unà cum Beatis Gregorio, Ambrosio, et Augustino, connumerari voluerunt; tum verò majoribus obsequiis nostri significationibus comprobabitur, si Nobis, Te intercedente, datum erit, sacrum tuum Corpus in hac Basilica conditum reperire, ac publico Ecclesiæ Romanæ cultu honorandum proponere.

Cap. Gloriosus, de Reliq. et Venerat. Sanctorum in Sexto.

N. IV.

NUM. IV.

Ad Constit. L. Vol. IX. pag. 41.

ALLOCUTIO

Habita in Consistorio Secreto Feria II. die 5. Julii MDCCLI. super suppressione Patriarchatus Aquilejensis, et duorum Archiepiscopatum Utinensis, et Goritiensis erectione.

VENERABILES FRATRES.

PERSPECTAM Vobis ex hoc ipso loco ante biennium, cognitamque fecimus mentem nostram deligendi Vicarium Apostolicum, qui administrandam susciperet eam partem Diocesis Aquilejensis, quæ ad Venetæ Reipublicæ ditionem minimè pertinet. Cum verò Vicarium ipsum Apostolicum jam elapso anni spatio constituissemus, apertè declaravimus, tum in Allocutione, quàm in Consistorio pronuntiavimus, tum in Literis Apostolicis, quas super hoc negotio edi-

dimus, ita Vicarium Apostolicum interea temporis a Nobis deputari, ut tamen firmiori remedio uti parati essemus, si Partes inter se dissidentes aliquando convenirent, initasque ab ipsis pactiones Nobis patefacerent, ut illas accuratè perpenderemus, nostroque iudicio probaremus.

§. 2. Interim Charissima in Christo Filia Nostra Maria Theresia Illustris Regina Bohemiæ et Hungariæ, et Imperatrix; Dilecti quoque Filii Nobiles Viri Dux, et Senatores Reipublicæ Venetæ, unanimi consensu nonnulla inter se pacta statuerunt, quæ Nobis deinde proposita sunt, ac diligenter examinata, libentissimè comprobanda iudicavimus.

§. 3. Summa totius rei in eo posita est, ut Patriarchatus Aquilejensis perpetuò supprimatur, duoque erigantur Archiepiscopatus, quorum unus Utini, alter Goritiæ constituatur. Quapropter huiusmodi consilium amplectentes, quod magis consentaneum utiliusque ad animarum salutem administrandam, pacemque inter Catholicos Principes stabilius conservandam, peritissimis viris ultra citraque montes visum est; insuper inhærentes pactionibus communi Partium assensu firmatis; Apostolicam Constitutionem in lucem edituri sumus, qua de medio tollentes Patriarchatum Aquilejensem, duos Archiepiscopatus instituissemus iis in locis, quos superius memoravimus, utrique suos limites tribuentes, quibus non solum ipsorum propria Diocesis, sed etiam propria cujusque Provincia discernantur; omniaque partita, definita, ac distincta inter ipsos ita sint, ut in auctoritate exercenda nullum in posterum alter alteri inferre queat impedimentum; in quo publicæ pacis et quietis stat etiam fundamentum.

§. 4. Sacrorum Canonum scientia, rerumque ad Ecclesiasticam historiam spectantium cognitione Vos ita præditos arbitramur, ut supervacaneum iudicemus vestris oculis argumenta subijcere, quibus Pontificum auctoritas

N. IV.

pietatis studio prosequuntur, et colunt. Id cum ex eo apertissimè comprobatur, quod Apostolica hæc Sancta Sedes, eo Canonizationis genere, quod primis Ecclesiæ temporibus in usu erat, fulgentissimo Sanctorum albo Te adscripsit; quodque Romani Pontifices Prædecessores nostri Te insuper inter Sanctos Ecclesiæ Doctores, unà cum Beatis Gregorio, Ambrosio, et Augustino, connumerari voluerunt; tum verò majoribus obsequiis nostri significationibus comprobabitur, si Nobis, Te intercedente, datum erit, sacrum tuum Corpus in hac Basilica conditum reperire, ac publico Ecclesiæ Romanæ cultu honorandum proponere.

Cap. Gloriosus, de Reliq. et Venerat. Sanctorum in Sexto.

N. IV.

NUM. IV.

Ad Constit. L. Vol. IX. pag. 41.

ALLOCUTIO

Habita in Consistorio Secreto Feria II. die 5. Julii MDCCLI. super suppressione Patriarchatus Aquilejensis, et duorum Archiepiscopatum Utinensis, et Goritiensis erectione.

VENERABILES FRATRES.

PERSPECTAM Vobis ex hoc ipso loco ante biennium, cognitamque fecimus mentem nostram deligendi Vicarium Apostolicum, qui administrandam susciperet eam partem Diocesis Aquilejensis, quæ ad Venetæ Reipublicæ ditionem minimè pertinet. Cum verò Vicarium ipsum Apostolicum jam elapso anni spatio constituissemus, apertè declaravimus, tum in Allocutione, quàm in Consistorio pronunciamus, tum in Literis Apostolicis, quas super hoc negotio edi-

dimus, ita Vicarium Apostolicum interea temporis a Nobis deputari, ut tamen firmiori remedio uti parati essemus, si Partes inter se dissidentes aliquando convenirent, initasque ab ipsis pactiones Nobis patefacere, ut illas accuratè perpenderemus, nostroque iudicio probaremus.

§. 2. Interim Charissima in Christo Filia Nostra Maria Theresia Illustris Regina Bohemiæ et Hungariæ, et Imperatrix; Dilecti quoque Filii Nobiles Viri Dux, et Senatores Reipublicæ Venetæ, unanimi consensu nonnulla inter se pacta statuerunt, quæ Nobis deinde proposita sunt, ac diligenter examinata, libentissimè comprobanda iudicavimus.

§. 3. Summa totius rei in eo posita est, ut Patriarchatus Aquilejensis perpetuò supprimatur, duoque erigantur Archiepiscopatus, quorum unus Utini, alter Goritiæ constituatur. Quapropter huiusmodi consilium amplectentes, quod magis consentaneum utiliusque ad animarum salutem administrandam, pacemque inter Catholicos Principes stabilius conservandam, peritissimis viris ultra citraque montes visum est; insuper inhærentes pactionibus communi Partium assensu firmatis; Apostolicam Constitutionem in lucem edituri sumus, qua de medio tollentes Patriarchatum Aquilejensem, duos Archiepiscopatus instituissemus in locis, quos superius memoravimus, utrique suos limites tribuentes, quibus non solum ipsorum propria Diocesis, sed etiam propria cujusque Provincia discernantur; omniaque partita, definita, ac distincta inter ipsos ita sint, ut in auctoritate exercenda nullum in posterum alter alteri inferre queat impedimentum; in quo publicæ pacis et quietis stat etiam fundamentum.

§. 4. Sacrorum Canonum scientia, rerumque ad Ecclesiasticam historiam spectantium cognitione Vos ita præditos arbitramur, ut supervacaneum iudicemus vestris oculis argumenta subijcere, quibus Pontificum auctoritas

N. IV.

N. IV. ionitur in novis erigendis, vel abolendis Patriarchatibus, Archiepiscopatibus, et Episcopatibus, et in ipsis Diœcesibus dividendis, videlicet, cum uni Diœcesi partem attribuunt, quæ, reliquis partibus adjunctis, aliam Diœcesim integrè constituebat. Vestram quoque eruditionem offenderemus, si Patriarchatus Aquilejensis initia Vobis in memoriam revocare vellemus, qui profectò a Schismate, quod Trium Capitulorum dictum est, sæculo sexto dimanavit, quod quidem magis præclari rerum Scriptores adfirmant, quique magis eidem Patriarchatui suffragantur. Silentio præteribimus exempla præteriti temporis, quibus Patriarchatus in duos Archiepiscopatus divisus, vel duo constituti Archiepiscopatus comprobantur, secreta in duas partes Diœcesi, vel Provincia, quas unus tantum Archiepiscopus obtinebat. Nos quidem multum laboris insumpsimus in hujusmodi antiquitatis monumentis perquirendis; plura etiam congressimus, ut privato studio nostro indulgeremus, utque magis perspicuè intelligeremus, quid consilii a Nobis capiendum esset, cum hujus generis negotia proponerentur. Verùm, si hæc omnia in medium Vobis adduceremus (ut vulgato proverbio utamur,) noctuas Athenas ferre videremur. Accedit etiam, quod alienum prorsus est, nostram vestramque hujus diei lætitiã, memoria veterum dissidorum, atque bellorum, quæ inter Principes exarserunt, perturbare, et gravissimas difficultates recensere, quæ ob temporum calamitates in cura animarum gerenda objectæ fuerunt. Quamobrem, ut hujusmodi impedimenta de medio tollerentur, iidem Principes nonnullas inter se pactiones statuerunt, quas deinde Nobis propositas, assensu nostro, uti dictum est, confirmavimus, easque mandandas executioni quamprimùm censemus.

§. 5. Itaque Vos hortamur magnopere, ut animos vestros ad Deum, a quo bona universa descendunt, nobiscum convertatis; quem pro-

sectò tam magni singularisque beneficii solum N. IV. auctorem dignoscimus, ac fatemur. Ipse lumen suum Nobis impertivit. Ipse animum nostrum graviter afflicto, et perculsum erexit, ac virtute sua corroboravit, ut labores, contrarios eventus, mentis ægitudines, omnemque tristitiã libenter ac fortiter sustineremus. Denique ipse gravissimum hoc negotium hoc potissimum tempore ad finem perduxit, quo Nos, licet immerentes, Summum Pontificatum gerimus; ut exploratum fieret omnibus, a Domino factum esse istud, quod est mirabile in oculis nostris; siquidem contingere id poterat, cum alii Romani Pontifices Prædecessores Nostri hanc Apostolicam Sedem tenerent, qui nos quidem pari auctoritate exæquabant, meritis tamen longè nobis præcellerant.

§. 6. Itaque Deo beneficentissimo singulares agimus gratias, et habebimus perpetuas. Sed, quoniam Ipse causis secundis, veluti quibusdam instrumentis, uti consuevit, ut ea perficiat, quibus hunc Orbem terrarum complere statuit; iisdem Nos quoque referre gratias debemus, et meritas laudes impertiri. Carissimæ in Christo Filiæ Nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ Reginæ Illustris et Imperatricis animum Deus Optimus Maximus spiritu pacis, ac veræ Religionis inflammavit, cui sanè ipsa sine ulla cunctatione paruit, adducta potissimum pietatis studio, quo Principes Austriacæ Domus suæ præ cæteris semper commendati fuerunt. Dilectos quoque Filios Nobiles Viros Ducem, ac Senatores Venetæ Reipublicæ eodem spiritu pacis ac veræ Religionis Deus incendit, quem ipsi facili paratoque animo susceperunt, ut Prædecessorum suorum, qui, ob eximia facinora pro Christiana Fide toties peracta, maximis laudibus ubique celebrantur, præclara exempla sequerentur. His sanè fundamentis excitatum, conditumque fuit universum ædificium, perfectumque negotium. Quam ob causam ipsos rei totius Artifices non modo debitis lau-

N. IV. dibus prosequimur, sed gratias quoque Nos habituros sincera mente fatemur.

§. 7. Eodem prorsus animi sensu commendamus, plurimasque rependimus gratias Dilectis Filiis Nostris hoc loco præsentibus, Carolo Cardinali Rezzonico, et Mario Cardinali Milino, qui in gerendo, ac demùm in perficiendo tam gravi negotio, nihil omnino intentatum reliquerunt, ut illud ad suum finem perducerent, integramque servarent inter Principes concordiam, quorum causam ac rationes tuebantur. Siquidem nihil aliud sibi ante oculos propositum habebant, quàm animarum saluti prospicere, Deique gloriam amplificare; a quo procul dubio, dum in vivis agent, et postquam mortalitatem exuerint, mercedem meritis consentaneam assequuntur.

Sequuntur Litteræ Apostolicæ, et Acta Consistorialia, spectantia ad temporaneam deputationem Vicarii Apostolici, de qua mentio fit in Bulla, et in præcedenti Allocutione.

Erectio Vicariatus Apostolici in parte Diocesis Aquilejensis, Austriacæ Familiæ Domino subjecta.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. **O**MNIUM Ecclesiarum sollicitudinem, unà cum Apostolica B. Petri Sede; et cum potestate Domini Nostri Jesu Christi in terris Vicarii, tenuitati nostræ impositam agnoscentes; quum Nobis ignorare non liceat, quantis jamdudum inordinationibus, cum animarum detrimento, subjaceat Ecclesiastici regiminis ratio in pluribus nec ignobilibus, nec infrequentibus Locis, temporali Austriacæ Familiæ dominio subjectis, quæ Aquilejensis Diocesis partem constituunt; ob plures, graves atque notorias dissensiones, quibus adhuc nulla a Prædecessoribus nostris, aut a Nobis ipsis, remedia utiliter præstari potuerunt; cumque etiam experientia comperitum sit, varia ad hunc diem excogitata consilia et adhibita temperamenta ad consulendum earum animarum gubernio pariter inutilia fuisse; jamque satis constet nihil ea in re profici posse, nisi in prædictis Locis Ecclesiasticus Superior constituatur, qui, ibi residendo, nostra et Apostolicæ hujus Sedis auctoritate, animarum regimen gerat, sine præjudicio jurium Partium dissentientium, tam quoad petitorium, quàm

N. IV. quoad possessorium; post diuturnum et maturum rei examen, omnibus ritè perpensis, in hanc sententiam consiliumque devenimus, ut auctoritate Nobis a Deo concessa uteremur, ad removendum a nobis tantæ et tam enormis culpæ reatum, neglectæ scilicet curæ et regiminis tot millium animarum, quæ a tanto jam tempore veluti desertæ sine Pastore vivere dignoscuntur. Quapropter usitatum in similibus remedium, sive temperamentum, et ad optatum finem satis efficax, et nullo contententium juribus præjudicio futurum, eligentes, nostris motu proprio, et certâ scientiâ, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, statuimus atque decernimus, ut ea pars Diœcesis Aquilejensis. quæ temporali Austriacæ Domus ditioni subest, per unum Vicarium nostrum Apostolicum in spiritualibus gubernetur. Et quoniam, licet Nos ad impetrandum prædictarum dissensionum finem, enixas omnipotenti Deo preces fundere non omittamus, adhuc tamen veremur, ne, peccatis nostris obsistentibus, earum terminus longius protrahatur; ideo ea omnia, quæ hujusmodi Vicariatum in genere concernunt, præsentium Litterarum tenore constituere, necessarium et opportunum censemus; reliqua deinceps, quæ pertinent ad facultates ipsi Vicario a Nobis deputando, ejusque successoribus forsan in futurum similiter deputandis impertiendas, distinctius exprimenda reservantes aliis nostris Apostolicis Literis, quas super deputatione personæ ad ipsius Vicariatus exercitium a Nobis eligendæ edituri sumus.

§. 2. Quod itaque deliberato rerum ordini conveniens et congruum reputamus, omnia et singula præcedentibus temporibus capta temperamenta abrogantes et irritantes, decernimus primo, atque statuimus, eam Aquilejensis Diœcesis partem, quæ sub temporali Austriaca ditione constituta est, ab uno Apostolico Vicario, ut præfertur, in spiritualibus regendam et gubernandam fore: *Secundò*, volumus

et statuimus, hujusmodi Vicarium ad tractûs prædicti regimen Apostolica auctoritate pro tempore deputandum, Episcopali characterè insignitum esse, cum Titulo alicujus Ecclesiæ in partibus Infidelium sitæ, et in singulis personarum mutationibus de more variandæ. *Tertio*, eundem Vicarium in loco prædictæ ditionis, illius spirituali regimini committendæ, residere debere, ut ibi ea omnia, tam quæ ad Ordinem, quàm quæ ad Jurisdictionem pertinent, fructuosè exequantur, quæ a Patriarcha Aquilejensi, tamquam prædictorum locorum Austriacæ ditioni subjectorum Ordinario, si ipsi in iisdem locis actu permissum esset jurisdictione sua uti, fierent, et exercerentur. *Quartò*, quæcumque per Vicarium hujusmodi circa præmissa fient, ea omnia, Nostro et Successorum nostrorum nomine, et hujus Apostolicæ Sedis auctoritate, facta intelligi debere. *Quintò*, deputationem hujusmodi Vicarii, tam per Nos, quàm per Successores nostros, quodcumque faciendam, semper fieri de persona accepta, et minimè suspecta supremo Territoriali Principi eorum locorum, in quibus delegatam sibi jurisdictionem exercere debebit; quod quidem et a Nobis præstabitur, quoties hujusmodi Vicarii deputationem per nos fieri continget; et ut a Successoribus nostris Romanis Pontificibus similiter fiat, Nos ipsi, præsentium tenore, quantum in Nobis est, magnopere suademus; quo scilicet Vicarius ipse pro tempore constitutus tranquilliore muneris sui administratione, cum populorum utilitate, potiatur. *Sextò*, volumus, atque statuimus, ejusdem Vicarii deputationem semper fieri cum consueta clausula: *ad Nostrum, et Sedis Apostolicæ beneplacitum*; ita tamen, ut, cessante Vicarii deputatione, sive per obitum, sive per cessionem, aut remotionem ipsius deputati, antequam terminus Vicariatus præstitutus advenerit; alter Vicarius similis, prædicto termino durante, in defuncti, aut cedentis, sive remoti locum subrogari de-

N. IV. beat, servatis aliis omnibus, quæ supra diximus in hujusmodi Vicarii Apostolici deputatione servanda fore. *Septimò*, statuimus atque decernimus, dictorum locorum regimen per Vicarium Apostolicum tamdiu administrari debere, seu tamdiu in iis partibus Vicariatum Apostolicum perdurare, donec vel Nostra aut Successorum nostrorum opera finis impositus fuerit vigentibus dissensionibus, propter quas Aquilejensi Patriarchæ præpeditur jurisdictionis Ordinariæ exercitium in eam Diœcesis suæ partem, quæ Austriacæ ditioni subest; vel donec eidem etiam dissensionibus nequaquam extinctis, opportuna aliqua ratio, communi partium consensu, Nostraque aut Successorum nostrorum approbatione, iniri valeat, per quam, Ecclesiastici Superioris ibidem residentis regimine, animarum Fidelium in præfatis locis existentium necessitatibus consulatur; quod unum nempe in hujusmodi Apostolico Vicariatu, ut præfertur, constituendo, Nobis propositum fuisse iterum profitemur. *Ultimò* loco decernimus et declaramus, quæcumque a Nobis de Apostolico Vicario et Vicariatu prædictis statuta sunt, et statuuntur, sine ullo, tam unius, quam alterius Partis præjudicio, et salvis omnibus earum juribus, tam in petitorio, quam in possessorio, statuta, et ordinata intelligi debere.

§. 3. Et quoniam præmissa omnia frustra statuta viderentur, nisi certus intra memoratum Regionis tractum præfigeretur locus, in quo Apostolicus Vicarius ad exequenda munera sibi demandata residere deberet; et nisi simul ipsius Vicarii pro tempore deputandi sustentationi consuleretur; Nos earundem præsentium tenore, et auctoritate præfata, statuimus et mandamus, ut idem Vicarius, ejusque successores quancumque deputandi, in Civitate Goritiæ præfate Aquilejensis Diœcesis residere debeant, et habitare in ædibus, quas pia liberalitas Augustini Codellii nuper defuncti,

et quidem domestica supellectile instructas, N. IV. unà cum adnexo viridario, et propinquo vineo sub arcem ipsius Civitatis posito, et cum Oratorio, seu Cappella eisdem ædibus adjacente, pro Vicarii Apostolici pro tempore futuri habitatione et commodo, obtulit. Pro ipsius autem Vicarii Apostolici sustentatione, certos fundos ab eodem ipso pio benefactore, prævio plenario assensu Carissimæ in Christo Filiæ Nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ Reginæ Illustris, in Romanorum Imperatricem electæ, cessos et elargitos, aliaque bona a quondam Vito Giulino relicta, attribuimus et assignamus; juxta ea, quæ in mandatis dabimus Apostolico Executori ad præmissorum effectum per Nos deputando; coram quo verificari, et in forma juris valida constabiliri debebunt, quæcumque pertinent ad designatam Vicarii prædicti habitationem, et redditus pro illius sustentatione attributos.

§. 4. Præsentes demùm Litteras, et in eis contenta, et statuta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præminentiae, et Ecclesiasticæ, aut Mundanæ Dignitatis existant, etiam specifica et individua mentione digni, illis non consenserint, nec eorum aliquos ad ea vocatos et auditos, neque causas, propter quas præsentibus emanaverint, satis verificatas aut justificatas fuisse dici possit, aut ex alia qualibet etiam juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo subreptionis aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu notari, seu eorum obtentu impugnari, aut in controversiam vocari posse: sed tamquam pro nostri Apostolici muneris implemento, ad promovendam animarum salutem, et spiritualem

N. IV. Fidelium in prædictis locis degentium utilitatem, plurimosque et perniciosos abusos removendos, ut præfertur, ac motu et auctoritate præmissis, factas et emanatas, omnimoda firmitate validas et efficaces existere et fore, suosque debitos effectus sortiri, et obtinere, et illis ad quos spectat, et pro tempore quando-cumque spectabit, plenissimè suffragari, ac respectivè ab iis, ad quos pertinet, et in posterum pro tempore pertinere, in omnibus et per omnia, inviolabiliter observari volumus, et auctoritate prædicta statuimus et decernimus.

§. 5. Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et quacumque etiam Apostolica auctoritate delegatos, etiam S. R. E. Cardinales de latere Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuncios, aliosque quoslibet, sublata eis, et eorum cuilibet, aliter judicandi et statuendi auctoritate et facultate, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secùs super his a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus nostra, et Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, seu in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; nec non quibusvis, etiam Apostolicæ Sedis tolerantia, seu expressa confirmatione, vel quavis firmitate alia roboratis usibus, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis, cuilibet Ecclesiæ, aut quibuscumque Personis, quacumque Ecclesiastica, vel Mundana Dignitate fulgentibus, etiam specifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis, et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac aliis quomodolibet, in contrarium præmissorum con-

N. IV. cessis, et emanatis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis; Quibus omnibus, ac singulis, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, et individua mentio habenda, seu quævis alia forma ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, et occasionem præsentibus pro plenè et sufficienter expressis, et exactissimè servatis, et specificatis respectivè habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 29. Novembris 1749. Pontificatus Nostri Anno X.

*Allocutio habita in Consistorio Feria 2. die
1. Decembris 1749. post editionem præmissi
Brevis.*

VENERABILES FRATRES.

POSTQUAM initio hujus Consistorii verba fecimus de proxima Anni Sancti celebritate, aliaque negotia expedivimus, molestum non sit vobis adhuc paululum immorari, donec vobis rem gravissimam exponamus.

§. 1. Nemini fortasse vestrùm explorata non est misera conditio, in qua multo abhinc tempore versatur ea pars Diocesis Aquilejensis, quæ Dominationi Austriacæ subicitur, ubi nullam conceditur Patriarchæ exercere Jurisdictionem, nullumque regimen, ob eas causas, quas hoc loco recensere supervacaneum existimamus.

§. 2. Ut remedium aliquod huic incommodo afferretur, iis prætermittis, quæ antiquiora sunt, curæ, et labores plurimi fuerunt insumpti, cum Urbanus VIII. Prædecessor noster summum Pontificatum teneret; plurimum quoque quæsitus est de eodem negotio posteriori tempore, ita tamen ut omnis conatus vanus

N. IV. irritusque cesserit. Cum deinde ad hanc Apostolicam Sedem licet immerentes evecti fuimus, eadem Diœcesis Aquilejensis pars, quæ in Ditione Austriaca posita est, hac ratione, quam modo subijcimus, administrari consueverat: Diœcesani scilicet illi, siquid ipsis contingeret, ad Apostolicum Nuntium Viennæ commorantem confugiebant, qui rem totam, si proferri in tempus aliquod posset, Patriarchæ Aquilejensi exponebat, atque ad ejus consilium omnia exigebat. At, quemadmodum quisque facile intelligit, satis id non erat, ut spiritualia illius Gentis negotia rectè gererentur; immo verò tractu temporis res in deterius prolapsæ sunt. Etenim cum Nuntius Viennensis pristinum institutum significandi ea, quæ accidebant, Patriarchæ Aquilejensi, retinere amplius non posset, neque ab illo expectare, quæ forent statuenda; Nos adducti fuimus ad decernendum, ut Diœcesani illi Nuntium Viennæ degentem adirent, qui negotiis eorum consuleret, Nosque omnium, quæ peragebat, participes redderet, ut auctoritate nostra probarentur. Porro id consilii cepimus, eo quod, novis in dies dissidiis interpositis, nullo pacto liceret Patriarchæ se immiscere negotiis suæ Diœcesis in ea parte, quam temporalis ditio Austriaca complectitur, et quæ cum ampla sit, non modo omni prorsus Ecclesiastica cura caruisset, sed obnoxia quoque fuisset non vano discrimini, ne Religio ipsa Catholica maximum pateretur detrimentum, cum potissimum ad aures nostras pervenerit, hoc tempore latius in illis locis hæresis pestem esse propagatam. Equidem ab ipso nostri Pontificatus exordio constituimus vires omnes impendere, ut huic gravissimo malo mederemur. Animum quoque nostrum inflammavit pietas, ac religio Charissimæ in Christo Filiæ nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ Reginæ Illustris, et Imperatricis, quæ pro re gerenda Virum certum et fidum ad Nos misit, ac deinde suis apud Sedem Apostolicam

Ministris illam perficiendam mandavit. Quot somno et quieti ademimus horas, ut in id negotii incumberemus, quot cordis mæroribus conflictati, quot conscientiæ aculeis fuerimus agitati, Deum Optimum Maximum Testem advocamus. Intelligebamus enim provinciam spiritualis regiminis Viennensi Nuntio nostro demandatam, ut de iis omnibus, quæ acciderent, certiores Nos redderet, exiguam utilitatem afferre, et parum esse consentaneam, cum et Nuntius longè moraretur ab illis locis per ipsum moderandis, et plura Nobis deessent, quæ sub oculis habenda erant, ut nostra auctoritate firmarem ea, quæ ab ipso Nuntio gerebantur.

§. 3. Cum Urbanus VIII. Prædecessor noster hanc Sedem Apostolicam obtineret, propositum fuit ab Aquilejensi Patriarcha, eam Diœcesis partem divellere, quæ a parte Imperii nuncupabatur, et Austriacæ ditioni subijcitur, ibique novum Episcopum constituere. Idem tempore Pontificatus nostri, et modo potissimum in medium profertur; At verò, omissis difficultatibus, quæ, cum novi Episcopatus eriguntur, exoriri solent, illud præsertim adversari visum fuit, nempe Diœceses in partes secernere ob controversias, quæ ob eam causam excitantur, quod diversæ ejusdem Diœcesis partes diversis sæculi Principibus subijciantur. Cum S. Pius V., et Gregorius XIII. Pontificatum gererent, Visitatores Apostolicos missos fuisse legimus in eam partem Diœcesis Aquilejensis, quæ pertinet ad Austriacam Dominationem, eo quod turbæ concitatæ fuissent eo tempore in Patriarcham Aquilejensem, ne suam in eis locis jurisdictionem liberè exerceret. Attamen cum perniciæ, ac detrimentum illius Diœcesis non in peculiaribus quibusdam perversitatibus, sed in eo potissimum sit, quod Patriarcha Aquilejensis ab assiduo, presentaneo, et necessario regimine impediatur; ideo facile dignosci potest, exiguam, et brevem utilitatem expectandam esse a Visitatore, qui fortasse alio tempore remedium sufficiens huic não afferre potuisset. Postremò

N. IV. cum Urbanus VIII. in hac Apostolica Cathedra sederet, magno studio propositum fuit, in ea parte Diœcesis Aquilejensis, quæ Germaniæ finitima est, Episcopum Patriarchæ suffraganeum collocare, sed tot, ac tanta impedimenta occurrebant, ut ab eo consilio non sine gravi Pontificis molestia fuerit desistendum. Quamobrem Deo O. M. negotium imprimis commendantes, et rebus omnibus accuratè examinatis, decrevimus Vicarium Apostolicum constituere in ea parte Diœcesis Aquilejensis, quam jam toties nominavimus; quod et sacris Canonibus, et veteri recentique Ecclesiæ Disciplinæ accommodatum videtur. Sed ne Populus ille careat Ecclesiastico regimine, et ne Oves illæ Pastore destituantur, qui periclitantibus opem ferat, eundem Vicarium Apostolicum Titulo Episcopi in partibus decorabimus, ut quoad Ordinem, et Jurisdictionem, exercent, nomine nostro, ac Sedis Apostolicæ auctoritate, quæcumque a Patriarcha Aquilejensi, tamquam illius loci Ordinario, perficerentur, nisi a snæ Jurisdictionis exercitio impediretur. Quare si animo libero, attentoque res perpendatur, dubitari nequit, quin Vicarius Apostolicus hoc pacto satisfactorius sit illis omnibus, in iisdem locis, quæ per Nuntium nostrum Viennensem agebantur; hoc tamen interposito discrimine, quod Vicarius Apostolicus præsens in illis locis mandatam provinciam utilius sustinebit, quàm Nuntius noster Viennensis, qui absens eadem loco moderabatur.

§. 4. Neque omittendum est, Sedis Apostolicæ auctoritati in hoc Vicario constituendo a Nobis consultum esse, ea formula superaddita: *ad nostrum, et Sedis Apostolicæ beneplacitum*; Neque facultatem elargiti sumus supremo Territorii Domino hujus Vicarii nominandi, cum nullum inveniatur exemplum, quo facultas hujusmodi permissa unquam fuisse alicui demonstretur. Illud tamen polliciti sumus, quod a Successoribus nostris quoque præstandum non dubitamus

dubitamus, videlicet Apostolicum Vicariatam a Nobis conferendum illi, qui eidem Territorii Domino gratus fuerit, ejusque Successoribus; quod sanè necessarium putavimus, ut idem Vicarius suo feliciter munere perfungatur. Id etiam quodammodo debebatur pietati Carissimæ in Christo Filiæ Nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ Reginæ Illustris, et Imperatricis, cujus præsertim auctoritate locus idoneus atque stabilis pro Vicarii Apostolici Sedè, et omnia pro decenti illius sustentatione necessaria, constituta fuerunt. Nullius omnino rationibus detrimentum inferimus, eò quòd Vicariatam hujusmodi decernentes, hanc addidimus clausulam: *Citra præjudicium Partium tam in petitorio, quàm in possessorio*. Insuper eundem Vicariatam tamdiu permansurum declaramus, quamdiu vel principalis causa absolvatur, vel ipsa causa nondum absoluta, alia ratio deprehendatur, Partibus consentientibus, Nobisque aut Successoribus nostris probantibus, qua rectè possit administrari ea pars Diœcesis Aquilejensis, quæ ab Austriaca Dominatione dependet.

§. 5. Ecce quæ deliberavimus, et firmata Litteris Apostolicis in forma Brevis expedienda curavimus, quæ Nobis etiam significanda censuimus. Superest de Viro idoneo, qui Vicarius Apostolicus eligatur, cogitare; ac de facultatibus, quæ ipsi ejusque Successoribus tribuendæ videantur, quòd quidem negotium, post accuratum examen, alio Brevis Apostolico peragetur. Sed quoniam præter Vicariatam, aliæ Controversiæ, quæ Canonicos, et Capitulum Aquilejense respiciunt, componendæ supersunt; si Deus incolumes, et sospites nos tuebitur, illas pro muneris nostri ratione minimè prætermittemus.

§. 6. Neque vos latere debet, concordem prius animum, et consensum Carissimæ in Christo Filiæ Nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ, et Bohemiæ Reginæ Illustris, et Imperatricis.

N. IV. tricis, accessisse iis omnibus quæ usque modo peracta sunt; Inclita quoque Venetorum Republica in genere nullatenus improbante. Pro certo pariter habemus, quod Dilectus Filius Noster Daniël Delphinus Patriarcha Aquilejensis, si calamitatem Diœcesis suæ, in ea parte, quæ Germaniæ finitima est, perpendet, et difficultates maximas, quibus ipse ob hanc causam implicabatur; insignes alios Episcopos imitabitur, qui cum nullo modo ob gravissima impedimenta partem suæ Diœcesis administrare liberè possent, Sedi Apostolicæ gratias habere non omiserunt, eò quod Vicario Apostolico eam Provinciæ partem commiserit ipsius Sedis Apostolicæ nomine gubernandam, donec de medio auferrentur impedimenta. Nam id ipsorum Jurisdictionem non modo non imminuit, sed potius tuetur, et animarum saluti magnopere consulit, quam nobis ante oculos ab exordio ad finem usque hujus præsentis negotii unice proposuisse profitemur.

§. 7. Antiqua rerum monumenta perquirentes, invenimus bonæ memoriæ Joannem Garziam Millinum, jussu Urbani VIII. Prædecessoris nostri, multum laboris insumpsisse in hoc Aquilejensi negotio, quod eo tempore propositum fuerat. Nos etiam commendare plurimum debemus Dilectum Filium Nostrum Card. Marium Millinum, qui hoc idem negotium Imperatricis nomine nobiscum examinandum suscepit, nec ullam diligentiam, ac laborem prætermisit, ut eò, quo jam pervenit, illud deduceret; ipse quidem ministerio sibi commisso virtutem optimi Cardinalis adjunxit, ut Catholicam Religionem juvaret.

Sequitur Deputatio in specie Vicarii Apostolici ad regimen illius partis Diœcesis Aquilejensis, quæ Austriacæ Familiæ Dominio subjecta est.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. **P**OSTQUAM per alias nostras Apostolicas Litteras, die 29. Novembris anni proximè præteriti in forma Brevis expeditas, quarum initium est: *Omnium Ecclesiarum*: statuimus atque decrevimus, eam partem Diœcesis Aquilejensis, quæ temporali Austriacæ Familiæ Principum Ditioni subjecta est, per unum Vicarium Apostolicum Episcopali caractere insignitum, ad nostrum et Sedis Apostolicæ beneplacitum per Nos deputandum, nostro nomine, nostraque Apostolica auctoritate, in spiritualibus regendam et gubernandam fore; adjecta declaratione, quod per id nullum præjudicium tam unius, quàm alterius dissentientis Partis juribus, sive quæ ad petitorium, sive quæ ad possessorium pertinent, irrogari censeatur; additoque Decreto, ut Apostolicus Vicariatus hujusmodi tandem in illis partibus perdurare debeat, donec vel primariæ vigenti controversiæ finis impositus fuerit, vel, ea etiam minimè sublata, alterius generis ratio, communi partium consensu, ac nostra, vel Successorum nostrorum approbatione, iniri valeat, per quam animarum Fidelium in iis locis existentium regimini, ac spiritualibus necessitatibus consulatur; quod unum nempe Nobis, et Prædecessoribus nostris propositum fuit, in hujus gravissimi negotii tractatione, tot annorum decursu et tam studiosa maturitate discussa, ut latius in dictis nostris Litteris continetur: Quum illud quoque in iisdem edixerimus, Nos aliis deinde Litteris super deputatione hujusmodi Vicarii Apostolici

N. IV. ad prædictam Diœcesis Aquilejen. partem in spiritualibus gubernandam edendis. distinctiùs expressuros esse facultates, quas eidem Vicario impartiri intendebamus, et reipsa ab eodem exerceri volebamus; Ideo, quum Nos nuper Dilectum Filium Carolum de Attems Canonicum et Thesaurarium Ecclesiæ Basilænsis, de cuius vitæ ac morum honestate, aliisque laudabilibus virtutum meritis, nec non de idoneitate ad Vicarii hujusmodi munus obeundum per diligentem inquisitionem certiores facti sumus, et cuius personam Carissimæ in Christo Filia nostræ Mariæ Theresiæ Hungariæ et Bohemiæ nec non Romanorum Reginæ, Carissimi in Christo Filii nostri Francisci eorumdem Romanorum Regis in Imperatorem electi Conjugi, acceptam esse novimus, Ecclesiæ Episcopali Menniten. in partibus infidelium sitæ præficere proposuerimus, nunc ipsum Carolum per præsentis nostras Apostolicas Litteras, in ea parte Diœcesis Patriarchæ Aquilejen., quæ temporali Austriacorum Principum ditioni subest, Apostolicum in spiritualibus Vicarium, Officiale, et Commissarium, ad nostrum et ipsius Sedis Apostolicæ beneplacitum, constituimus et deputamus, sine præjudicio jurium tam unius, quam alterius partis, sive in petitorio, sive in possessorio; atque ea lege, ut tandiu Vicariatus hujusmodi perdurare debeat, donec vel primaria nunc vigens controversia sublata fuerit, vel, ea etiam permanente, alia aliqua ratio inveniatur, de utriusque partis consensu, a Nobis, seu a Successoribus nostris Romanis Pontificibus approbanda, per quam animarum Fidelium inibi commorantium spirituali regimini provideatur; juxta ea, quæ in dictis aliis nostris Apostolicis Litteris incipien. *Omnium Ecclesiarum*, quarum tenorem præsentibus haberi volumus pro inserto, declaravimus atque decrevimus. Eidemque Vicario sic deputato injungimus et mandamus, ut, simul ac Episcopalis Consecrationis munus susceperit ab eo

Antistite, quem Nos ad illud, eum aliorum duorum Antistitum assistentia, ipsi conferendum delegabimus, prædictæ partis Diœcesis Aquilejen., quæ Austriacæ Familiæ dominio pareret, spirituale regimen et gubernium assumat. Pro ipsius autem congrua habitatione, domum in civitate Goritiæ sitam, cum adnexo viridario, et Cappella publica, nec non pro ejusdem sustentatione totum id, quod bon. mem. Augustinus Codellius pro ipso Vicario, ejusque Successoribus, cum prævio plenario assensu dictæ Carissimæ in Christo Filia nostræ Mariæ Theresiæ Reginæ ac Imperatricis electæ, ex propriis bonis et juribus, donavit et cessit, cujus quidem cessionis validitatem, prout etiam fundorum realitatem et exigibilitatem, a Venerabili Fratre Hnesto Episcopo Labacensi, de mandato nostro, juridice diligenterque recognitam, et respectivè admissam et acceptam, Nos ipsi approbavimus et confirmavimus; accepta etiam legali descriptione bonorum omnium a prædicto Codellio, ut supra diximus, elargitorum, quam idem Hnestus Episcopus ad Nos transmisit, et cuius authenticum exemplum ipsi Vicario Apostolico traditurum se pollicitus est; repositis in suo Episcopali Archivo reliquis omnibus monumentis, quæcumque pertinent ad præfatam Domum et Cappellam, Goritiæ sitas, aliosque fundos ab eodem pio benefactore datos; ipsi Carolo electo Menniten., quamdiu in officio Vicariatus hujusmodi permanserit, concedimus atque assignamus.

§. 2. Quia verò ex multorum fide dignis relationibus edocti sumus, et ex ipsa humanarum rerum consideratione persuasum habemus, postquam Patriarcha Aquilejen. tam longo temporis spatio, non sua quidem culpa, aut negligentia, sed propter notas dissensiones, vigentesque controversias, impeditus fuit ab exercendo regimine illius Diœcesis suæ tractus qui ab Austriacæ Domus imperio pendet, atque hujus spirituale gubernium aliquandiu secreto gestum

N. IV. fuit ab Apostolicæ Sedis Nuntio Viennæ in Austria commorante, cum aliquali ipsius Patriarchæ consilio et scientia in iis rebus, quæ prompta ac præsentî providentiâ non indigerent; deinde verò, memoratis dissensionibus magis magisque adauctis, hujusmodi regimen ab eodem Nuntio Apostolico, Nobis dumtaxat immediate consultis, administratum fuit; quia, inquam, satis intelligimus, verendum esse, ne, tot annis labentibus, ac spiritalis vineæ cultoribus longè constitutis, vepres et spinæ in ea nimium excreverint, ita ut sine magno ac diuturno labore ac studio inde eradicari non valeant; Hinc est, quod Nos præsentibus nostris Litteris ea primùm indicare statuimus, quæ a prædicto Vicario Apostolico a Nobis, ut præfertur, deputato, ejusque Successoribus in futurum forsân deputandis, pro recto injuncti sibi muneris implemento præstari volumus atque requirimus; mox facultates recensere, quas eidem Vicario ad effectum hujusmodi duximus tribuendas, quæque pro norma erunt facultatum quibus instrui debebunt alii Vicarii similes, post ipsum forsân inibi deputandi; ac denique alia quædam statuere et ordinare, quæ ad præcavendas cujusque generis perturbationes et controversias opportunè stabilienda judicavimus.

§. 3. Hoc igitur primùm hujusmodi Vicario Apostolico districtè injungimus et demandamus, ut omni cura ac sollicitudine pro conservanda Catholicæ Fidei puritate in Populo ipsius speciali regimini concredito, ac propulsandis, longèque ab eo removendis quorumcumque errorum aut hæresum tenebris, vigilare non desinat; tum Ecclesiasticæ Disciplinæ leges, tam quæ ad Divinum cultum, quàm quæ ad vitæ et conversationis exempla pertinent, a Sacerdotibus, ac reliquis inferiorum Ordinum Clericis exactè observari curet; Christianam pietatem ac morum sanctitatem in omni Fidelium gradu promoveat; ideoque omni studio det operam, ut pueri ac puellæ Catholicæ Fidei et Christianæ

Doctrinæ rudimentis diligenter imbuantur, non solum per animarum Rectores, sed etiam per Patres familias, eosque omnes, quibus adolescentium instructio et educatio commendatur. Universo autem Populo, per eos, ad quos pertinet, publicè ab Altari, vel e suggestu, explicari et inculcari jubeat, quæcumque ad æternam salutem credenda sunt, et agenda. Caveat insuper, ne quis requisitis qualitatibus destitutus ad Ecclesiastica Ministeria et Sacros Ordines admittatur; neve Presbyteri ad Sacramentales Confessiones excipiendas deputentur, nisi qui, cum singulari vitæ probitate, necessariam quoque scientiam conjunctam habeant, qua valeant lepram a lepra discernere, et competentem animarum vulneribus medicinam adhibere. Et quoniam omnibus hisce injunctis sibi oneribus idem Vicarius Apostolicus plenè satisfacere non posset, nisi in locis ipsius regimini commendatis resideret, ac personalem et localem visitationem, juxta Tridentini Concilii leges, perageret, ideo districtam ipsi obligationem imponimus ibi residendi, et universum Diocesis prædictæ tractum Austriacæ Domus temporali dominio subjectum, personasque in eo commorantes, ad normam Conciliarium Statutorum, visitandi; volentes, ut, postquam visitationem hujusmodi expleverit, ac per eam, quæ sibi erunt prudenter investiganda, cognoverit; omnia, quæcumque ad spirituale regimen pertinent, quamprimùm referat ad Nos, et ad Sedem Apostolicam, cujus nomine et auctoritate partem illam Diocesis Aquilejensis gubernabit; atque hinc opportuna sibi consilia, atque etiam auxilia requirat, quibus errores et scandala adversus Religionis ac disciplinæ integritatem insurgentia evellat ac destruat.

§. 4. Sanè in Apostolicorum Vicariorum deputationibus, quæ ab hac Apostolica Sede, pro Ecclesiarum et Locorum necessitatibus, in dies fieri consueverunt; ut omnibus colligere licet ex Constitutione rec. mem. Prædecessoris nostri

N. IV. Sixti Papæ V., quæ incipit : *Immensa æterni*; qua scilicet S. R. E. Cardinalibus Congregationi Duodecimæ a se institutæ prepositis, inter alia, committit, ut, *ubi necessitas exegerit, viros usu et doctrina idoneos, rectos et timentes Deum deligant, qui nostrarum Litterarum auctoritate suffulti, Ecclesias, ut Vicarii Apostolici, regnant*; Personis ad hoc munus electis concedi solent facultates visitandi Ecclesias, et Loca pia, atque etiam Monialium Monasteria, etiam exempta, quoad Clausuram; celebrandi Synodum, Judices, Consiliarios, omnesque alios necessarios Ministros, et Officiales deputandi, eosque revocandi, et alios in eorum locum subrogandi; multas et pœnas pecuniarias piis usibus applicandas imponendi; Litteras Monitoriales in forma *significavit*, pro rebus deperditis, seu furto sublatis, concedendi; in Beneficiis de jure patronatus, eorumque erectione et constitutione, nec non locationibus emphyteuticis, alienationibus, et permutationibus bonorum Ecclesiasticorum, auctoritatem et consensum præstandi; Causas Matrimoniales, et Civiles ad Forum Ecclesiasticum spectantes, cognoscendi, et decidendi; contra delinquentes per inquisitionem etiam ex officio procedendi; ac demùm omnia et singula exercendi, quæ Ordinario Loci, ratione jurisdictionis, si is Ecclesiæ aut Diœcesis regimen actu exerceret, de jure et consuetudine competerent, non solum circa præmissa, sed etiam circa alia, quæ magis specialem et expressam exigerent commissionem; ut latius exprimi solet in Litteris Apostolicis, quæ super hujusmodi Vicariorum deputationibus expediuntur; et quarum formulæ apud diversos Scriptores de hac materia agentes typis impressæ leguntur. Itaque Nos Predecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis insistentes, præfato Carolo Vicario Apostolico in superius expressa parte Diœcesis Aquilejens. per Nos, ut præfertur, deputato, prædictas omnes facultates, quæ aliis Vicariis

Apostolicis tribui solent, juxta declarationes, tamen quæ inferius subjicientur, per ipsum, durante Vicariatu ac beneplacito prædictis, in eadem Diœcesis parte exercendas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus et impertimur.

§. 5. Et hæc quidem communiter iis concedi solent, qui Sacerdotali dumtaxat, aut Clericali gradu insigniti, ad hujusmodi munus gerendum in locis atque Diœcesibus, quarum necessitates id exegerint, a Sede Apostolica deputantur. Verùm non rarò contingit, ut specialibus quibusdam necessitatibus id exigentibus, quales in præsentis casu concurrunt, et quoties Episcopi Locorum Ordinarii inevitabili aliqua causa ab exercendo regimine suarum Diœcesum, vel partis earum, nulla licet ipsorum propria culpa, impediuntur, ad hujusmodi Vicarii Apostolici Officium deputentur Episcopi Titulares, cujus generis aliqui etiam hodierno tempore Vicarii Apostolici esse dignoscuntur; hisque non solum facultates illæ, quæ ad jurisdictionem pertinent, ad quam videlicet præmissa referuntur, sed etiam aliæ quædam ad Ordinem pertinentes, pro pleniori sui muneris implemento, concedantur; cujusmodi sunt facultates administrandi Sacramentum Confirmationis in toto sui Vicariatus districtu, nisi alium Episcopum advocare maluerint, qui illud inibi administret; conferendi omnes, etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines, ad sacrorum Canonum et Concilii Tridentini præscriptum, quibuslibet idoneis personis tam Sæcularibus quàm Regularibus, et tam ipsius Vicariatus subditis, quàm etiam extraneis, qui suorum Ordinariorum Litteras Testimoniales et Dimissorias exhibeant; item personas Vicariatus sui subditas, per Litteras Dimissorias hujusmodi, ad alios Episcopos, tam minoribus, quàm majoribus Ordinibus initiandas dirigendi; Olea Sacra, et Sanctum Chrisma conficiendi; Ecclesias pollutas reconciliandi; consecrandi Altaria,

N. IV. atque etiam Ecclesias, nec non Calices, et Patenas; benedicendi Campanas; et sacrarum suppellectilium benedictiones, in quibus sacra Unctio non requiritur, simplicibus Presbyteris delegandi; ejusdemque Vicariatus subditos, certo temporis spatio durante, sive per se, sive per idoneos Confessarios a censuris propter hæresim externam incursis, pro foro conscientie, in actu sacramentalis Confessionis absolvendi. Nos itaque has etiam omnes facultates prædicto Carolo Vicario Apostolico in memorata Aquilejen. Diocesis parte per Nos, ut præferitur, deputato, tribuere opportunum ducimus; et eam quidem absolvendi ab hæresi, ad triennium tantum, quo elapso, ad hanc Sedem Apostolicam pro ulteriori prorogatione, si ita expediens visum fuerit, recursum habere poterit; reliquas autem superius expressas, quoad in hujusmodi Vicariatus Officio permanserit, dicta auctoritate, et earundem præsentium tenore, concedimus et impertimur.

§. 6. Et quoniam in præfatis Litteris Nostris super Constitutione hujus Vicariatus in genere editis, inter alia, dictum per Nos fuit, quod is, qui ad hujusmodi munus deputandus foret, in vim auctoritatis a Nobis et ab Apostolica Sede sibi delegandæ, in locis hujusmodi Vicariatus subjiciendis, omnia illa exequi deberet, tam quæ ad Ordinem, quàm quæ ad jurisdictionem pertinent, quæcumque a Patriarcha Aquilejensi, tamquam Ordinario, in iisdem Diocesis suæ locis Austriacæ ditioni subjectis, fierent, et exercerentur, nisi ipsi, ob vigentes dissensiones actu impeditum esset ibidem jurisdictione sua uti; per quæ sanè eam auctoritatem Vicario Apostolico in præfatis locis concedendam fore statuimus, quæ Patriarchæ Aquilejensi, uti Episcopo, et Ordinario locali dumtaxat, non verò quæ illi, tamquam Metropolitanò, competere potest; Idipsum nunc, unà cum reliquis omnibus in dictis prioribus Litteris contentis, præsentium tenore confirmamus, at-

que iterum statuimus; decernentes tamen, ad evitandas, quantum fas est, cujuscumque generis perturbationes, circa infrascripta capita, sequentes nostras Ordinationes, ac declarationes omnimodè servari, ac respectivè attendi debere.

§. 7. Primò videlicet, inhærentes stilo et consuetudini Sedis Apostolicæ, eidem Carolo Vicario Apostolico competere volumus facultatem instituendi in Beneficiis Ecclesiasticis de jure patronatus, quæ intra Vicariatus sui limites vacare contigerit, personas idoneas a legitimis eorum Patronis ad ea præsentatas. In vacationibus autem Ecclesiarum Parochialium, aliorumque Beneficiorum, et Præbendarum, quæ animarum curam adnexam habent, quæque non aliter, quam per concursum conferri debent, eidem Carolo Vicario committimus, et demandamus hujusmodi Concursum indicere, eoque juxta Tridentini Concilli, et Constitutionum Apostolicarum leges, habito atque concluso, illius acta ad Nos, et Successores nostros, transmittere; simulque proprium consilium et votum in favorem illius, quem hujusmodi Ecclesia, Beneficio, seu Præbenda magis dignum existimaverit, aperire; Nobis autem, et Successoribus nostris Romanis Pontificibus hujusmodi Ecclesiarum, Præbendarum, seu Beneficiorum, super quibus Concursus habitus fuerit, collationem et provisionem in personam eorum, quos ad gerendam animarum curam magis aptos et idoneos in Domino judicabimus, prædicta auctoritate, et earundem præsentium serie reservamus. Cùm verò collatio Beneficiorum simplicium, sive residentialium, quibus animarum cura non imminet, hujusmodi Vicariis Apostolicis permitti non soleat, sed ipsi Apostolicæ Sedi reservari; Nos eam pariter per easdem præsentibus Litteras, Nobis et Sedi Apostolicæ reservamus: Declarantes tamen, sub hac reservatione minimè comprehensa esse aut censi Beneficia illa simplicia, aut resi-

N. IV. dentialia non curata, quæ ad collationem, et provisionem dilectorum Filiarum Capituli, et Canonorum Ecclesiæ Aquilejen. spectare dignoscuntur; sed ea, quatenus ex alio capite aut ratione, Apostolicis reservationibus, vel affectionibus subjecta non sint, ad liberam prædictorum collationem et dispositionem, ut antea, pertinere. Ac decernentes, hujusmodi reservationem per præsentem induciam, eo ipso cessare debere, ac penitus sublatam censi, quum Nobis, aut Successoribus nostris, Deo adjuvante, datum fuerit obstacula illa remove, per quæ Ordinariis Collationibus nunc locus esse non potest; quod ut quantocius obtinere mereamur, Nos quidem, in quantum vires suppetent, omni studio, atque opera adlaborare non desistemus.

§. 8. Deinde quum, sicut accepimus, in ea parte Diocesis Aquilejensis, quam a Vicario Apostolico regendam decrevimus; nonnullæ sint Parochiales Ecclesiæ Matrices aliarum Parochialium, quæ extra Vicariatus prædicti fines sunt constitutæ; aliæ autem Matrices hujusmodi extra Vicariatum sitæ, Filiales Ecclesias habeant intra districtum ab Apostolico Vicario, ut præfertur, in spiritualibus gubernandum; volumus atque decernimus, ut quatenus ita se res habeant, nihil circa easdem Ecclesias, earumque respectivas superioritates, ac dependentias innovetur; nec ulla tam hujusmodi, quam aliarum quarumcumque Parochiarum dismembratio fiat; prout etiam nihil de bonis immobilibus, seu mobilibus pretiosis ad easdem Parochiales, sive ad alias, quascumque Ecclesias pertinentibus, alienetur; sed, salvis juribus enunciatæ Matricitatis propriis Ecclesiis, quibus ea competere dignoscuntur, earum Ecclesiæ Filiales in diverso districtu constitutæ, pro eo quod pertinet ad jura Episcopalia in personas animarum curæ præpositas, ipsamque actualem curam, ab eo Superiore Ecclesiastico dependeant, qui in hujusmodi districtu jurisdictionem exercebit; nimirum a

N. IV. Vicario Apostolico, si Ecclesiæ ipsæ intra Vicariatus limites existunt; si verò extra eos constitutæ sunt, ab Ordinario illius loci, in quo eadem sitæ comperiuntur.

§. 9. Præterea, cum inter alias facultates prædicto Vicario Apostolico a Nobis superius concessas, atque tributas, ea etiam sit, ut Synodum Diocesanam convocare, et celebrare valeat; cumque hujusmodi Synodi celebratio haberi non soleat, nisi post expletam Visitationem, in qua Ecclesiarum, et Cleri, Populi-que necessitates, sive defectus quibus per Synodalia Decreta occurrendum, atque medendum est, agnoscuntur; quatenus prædictus Carolus Vicarius Apostolicus, peracta Visitatione prædicta, atque omnibus per commissum sibi regionis tractum diligenter animadversis, opportunum, aut necessarium duxerit hujusmodi Synodum congregare; sicuti plerisque Episcopis, ad evitanda controversiarum et offensionum pericula, prudenter in more positum est, Synodorum a se congregandarum specimen, et Constitutiones, quas in ipsis edere meditantur, Apostolicæ Sedis examini in antecessum subicere; quamquam ipsi jure proprio, nec ulla speciali ipsius Sedis licentia ad hoc indigentes, Synodum cogant; ita volumus ac præcipimus, ut ab eodem Carolo Vicario, ante Synodi convocationem, consulatur hæc ipsa Apostolica Sedes, cujus auctoritate ac delegatione hujusmodi Ecclesiastici regiminis munia ab ipso exercebuntur; ac tum Personas, quas ad Synodum evocare intendit, super quibus controversiæ plerumque non desunt, tum Decreta, quæ in eadem edenda ac publicanda putabit, ne fortè litum et perturbationum fomenta fiant, distinctè representet, id maxime cavendo, ne aut in Visitatione, aut in Synodo, Decretum ullum condat atque edat, in quo Personæ, Ecclesiæ, aut res, extra Vicariatus sui limites constitutæ, comprehendantur; aliudve quid faciat, ex quo dissensiones et controversiæ nunc

N. IV. nimum vigentes foveri aut augeri possint. Quapropter Constitutiones atque Decreta, quæcumque in Synodo a dicto Carolo Vicario Apostolico per præsentem deputato, vel ab ejus Successoribus fient, nullam vim aut efficaciam habere volumus atque decernimus, nisi postquam a Nobis seu a Successoribus nostris Romanis Pontificibus, cognita, approbata et confirmata fuerint.

§. 10. Insuper cum in Civitate Aquilejæ quoddam Monialium Monasterium adsit, unius Apostolici Delegati gubernio subjectum, cujus quidem jurisdictionis exercitio in hujusmodi Monasterium atque Moniales nullum obstat impedimentum; ideo circa illud nihil innovari, sed omnia in eo statu, in quo nunc sunt, remanere volumus, et decernimus.

§. 11. Denique Patriarchalis Ecclesiæ Aquilejensis, ejusque Capituli, jura, prærogativas, præeminentias, libertates, exemptiones, immunitates, statuta, laudabilesque consuetudines, intacta et illæsa permanere volentes, nullum jurisdictionis actum in ipsius Capituli Dignitates, atque Canonicos, seu adversus ipsos, a sæpedito Carolo Vicario Apostolico nunc deputato, aut ab ipsius Successoribus forsitan deinceps deputandis, exerceri posse decernimus, atque statuimus; volentes dumtaxat, ut dum iidem Dignitates, atque Canonici in Civitate Aquilejæ residebunt, si quid fortè ab eorum aliquo adversus Canonica statuta, et Tridentini Concilii decreta, quæ ad vitam et honestatem Clericorum, sive ad consuetum Ecclesiæ, et Chori servitium pertinent, ex humana fragilitate admitti contingat; qui talia egerit, fraternè admoneri debeat ab eodem Carolo Vicario Apostolico; qui si nihilominus eum, quem sic admonuerit, nequaquam se emendare conspexerit, vel etiam, ubi aliquem eorum ejusmodi excessus perpetrasse cognoverit, propter quos, ad aliorum exemplum, debitis animadversionibus coerceri mereatur; in hujusmodi casibus

(quos Deus pro sua clementia dignetur avertere) N. IV. volumus per eundem Carolum Vicarium Apostolicum quamprimùm omnia referri ad hanc Apostolicam Sedem; quæ, audito etiam ipsius Vicarii consilio ac voto, opportuna pro rerum circumstantiis remedia adhibere non omittet.

§. 12. Cæterùm omnibus et singulis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, in virtute Sanctæ Obedientiæ, et pro debita Sedis Apostolicæ reverentia, per eadem præsentem præcipimus et mandamus, ut dictum Carolum electum Menniten. ad demandatum sibi Vicarii Apostolici Officium in prædicta parte Diocesis Aquilejensis Austriacæ Familiæ Principum temporali dominio subjecta, et ad ejusdem Officii liberum exercitium, juxta tenorem earundem præsentium, recipiant et admittant; eumque in nostrum et Sedis Apostolicæ Vicarium et Delegatum in præmissis, durante Vicariatu, deputatione, ac beneplacito hujusmodi, recognoscant; eique in omnibus, quæ ad idem Officium pertinent, respectivè pareant, faveant, et assistant; nec non ipsius mandata et salubria monita humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent; alioquin sententias et pœnas, quas ritè tulerit et statuerit in rebelles, ratas habebimus, et hujus Apostolicæ Sedis auctoritate faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam, inviolabiliter observari.

§. 13. Decernentes, easdem præsentem Litteras, et in eis contenta et statuta quæcumque etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere prætendentes quomodolibet, cujuscumque status, ordinis, præeminentiæ, et Ecclesiasticæ, aut Mundanæ Dignitatis existant, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec eorum aliquos ad ea vocatos, vel etiam nullo modo, aut non satis auditos, dici, aut prætendi possit, aut ex alia qualibet etiam juridica, et pri-

N. IV. vilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo subreptionis aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed tamquam ex officii nostri debito, ac motu proprio, et certa scientia nostris, factas et emanatas, omnimoda firmitate validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, eidemque Carolo Vicario Apostolico, aliisque ad quos spectat, et pro tempore quocumque spectabit, plenissimè suffragari, ac respectivè ab eodem, aliisque omnibus quos concernunt, et concernent in futurum, in omnibus et per omnia inviolabiliter observari; sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et quacumque etiam Apostolica auctoritate delegatos, etiam S. R. E. prædictæ Cardinales de latere Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuncios, aliosque quoslibet, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate, et auctoritate judicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 14. Non obstantibus de jure quæsito non tollendo, aliisque nostris et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, seu Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; nec non quibusvis, etiam Apostolicæ Sedis scientia et tolerantia, vel ejusdem temporali provisioni inductis, aut etiam expressa et perpetua confirmatione, vel quavis firmitate alia roboratis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis, cuilibet Ecclesiæ, aut quibuscumque Personis, quacumque Ecclesiastica, aut Mundana Dignitate fulgentibus, etiam spe-

cifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis, et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, in contrarium præmissorum concessis, et emanatis: Quibus omnibus, et singulis, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua mentio faciendâ, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, formas, causas, et occasiones, eisdem præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissis, hic inserti forent, pro plenè et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 17. Junii 1750. Pontificatus Nostri Anno Decimo.

N. IV.

Similitudo argumenti facit, ut sequentes Litteras addamus non ita pridem editas, super temporanea pariter deputatione Episcopi Comaclensis in Vicarium Apostolicum Terrarum et Locorum, in quibus Præpositi Sanctæ Mariæ de Pomposia jurisdictionem Ordinariam cum Territorio separato sibi competere asserunt.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. **D**UM Apostolicæ sollicitudinis studia omnium per Orbem Ecclesiarum necessitatibus, quantum Nobis ex alto conceditur, impendere non desistimus, ignorare Nobis, aut dissimulare non licet, quibus jamdudum impedimentis, non sine spirituali animarum detrimento, subjaceat Ecclesiastici regiminis administratio, in quodam temporalis Pontificiæ Ditionis Nostræ tractu, quem ex una parte Comaclenses Episcopi, tamquam Diocesis suæ portionem, suæ Ordinariæ jurisdictioni subjectum esse debere asserunt; ex altera verò parte Præpositi, Præposituram Sæcularem a recol. mem. Prædecessore nostro Innocentio Papa VIII. in Ecclesia tunc existentis Monasterii Sanctæ Mariæ de Pomposia nuncupatæ Ordinis Sancti Benedicti olim erectam, pro tempore obtinentes, ab eorundem Episcoporum Comaclensium, et aliorum quorumcumque Ordinariorum jurisdictione totaliter exemptum, et tamquam separatum, et proprium dictæ Præposituræ Territorium, sibi, suæque jurisdictioni in Spiritualibus per omnia subjacere debere contendunt; in quo quidem Tractu quatuor Terræ, seu Loca, vi-

N. IV.

delicet *Capitis Gaurii, et Lacus Sancti, ac Mediogaurii, et Massenzaticæ*, in quarum et quorum singulis propria Parochialis Ecclesia existit, et in quibus, earumque respectivè districtibus, seu Territoriis, ad quatuor mille et quingenti Habitatores numerantur, sitæ, seu sita reperiuntur.

§. 2. Porro ad prospiciendum spiritualibus hujusmodi animarum indigentis, olim quidem inter tunc et pro tempore existentes Episcopos Comaclenses ex una, et dictos Præpositos ex altera partibus, conventum fuit, ut Episcopi Comaclenses prædicti, quoscumque spiritualis jurisdictionis actus, excepta Beneficiorum collatione, in prædicta Loca, eorumque Incolas, nomine ac vice illius, ad quem de jure et juxta Sacrorum Canonum dispositionem spectaret, sine præjudicio jurium ambarum Partium tam in petitorio, quam in possessorio, et per modum provisionis, exercerent. Verùm procedentibus temporibus, et antiquis controversiis reviviscentibus, alia, quæ usque nunc obtinet, consuetudo inducta fuit; ut scilicet spirituale hujusmodi Locorum et Animarum gubernium a Romano Pontifice, per organum sui Auditoris, uni pro tempore Vicario Apostolico eum opportunis facultatibus committeretur; idque munus Bricinoriensi primùm Episcopo, aliàs verò Ravennatensi Archiepiscopo, aut Cerviensi, vel Adriensi Episcopis delegatum fuit; nunc autem a Venerabili Fratre Hippolyto Gratiadei Episcopo Civitatis Plebis, qui antea Metropolitanæ Ferrariensis Ecclesiæ Archipresbyter, in ipsa Ferrariensi Civitate residebat, obtineri pergit.

§. 3. Cùm autem et dicta principalis controversia certis de causis adhuc pendeat indecisa, et præsens regiminis forma ad consulendum, quantum par est, earum animarum gubernio nequaquam sufficere dignoscatur; absentibus nimirum ab ipsis Locis, de quorum regimine agitur, tam ipsis Præpositis activam sibi jurisdictionem in eorundem Locorum Clerum et

N. IV. Populum asserentibus, quàm etiam Apostolicis Vicariis ad eandem jurisdictionem exercendam deputatis; Idcirco Nos, post maturum rei examen, omnibus ritè perpensis, ad abusus omnes, si qui contra Dei cultum, aut in morum, ac vitæ tam Clericorum, quàm Laicorum illarum partium deturpationem irrepererunt, quamprimum eradicandos, vel, quatenùs in futurum timeantur, opportunè præcavendos, in hanc sententiam, consiliumque devenimus, ut idem ferè remedium, seu temperameutum, Apostolica auctoritate interponeremus, quod olim mutuà contendentium Partium consensione adhibitum, earumque iudicio, vel omnium aptissimum, et nullum earum juribus detrimentum allaturum, ut superius innuimus, delectum fuit: Ut scilicet, sine præiudicio quorumcumque huiusmodi iurium dietarum Partium dissentientium, tam quoad petitorium, quàm quoad possessorium, durante controversia huiusmodi, dictorum Locorum et Animarum inibi existentium Spirituale regimen, Apostolica auctoritate, ab Episcopo dictæ Civitatis nostræ Comaclensis exerceatur, utpotè cujus ordinaria residentia iisdem Locis satis propinqua existit; siquidem ab ea Civitate, prædicta Terra Locus Sancti *quinque*, altera verò Capitis Gaurii *septem*, alia verò Loca prædicta *novem*, aut *duodecim* passuum millibus ad summum distare dignoscuntur.

§. 4. Itaque motu proprio, ac certa scientia et de Apostolicæ potestatis Nostræ plenitudine, omnes primùm et singulas provisiones, ordinationes, seu deputationes, pro prædictorum Locorum spirituali gubernio, tam ab ipsis concedentibus Partibus, quàm etiam ab hac Apostolica Sede, et Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, seu a Nobis ipsis, quando cumque captas, editas, factas, et emanatas, præsentium tenore abrogantes, irritantes, et revocantes, decernimus, atque statuimus, spirituale regimen atque gubernium totius et in-

tegrì Tractus prædicti, quem iudem Præpositi N. IV. sibi in Spiritualibus subjectum esse contendunt, ac personarum Cleri et Populi inibi existentium, ab Episcopo Comaclensi, tamquam Vicario Apostolico, durante controversia huiusmodi, gerendum et exercendum fore. Quocirca Nos, earundem præsentium tenore, Venerabilem Fratrem modernum Episcopum Comaclensem in dicto Regionis Tractu, et Locis, ac Terris ibidem existentibus, Apostolicum in Spiritualibus Vicarium, et Commissarium, ad Nostrum, et ipsius Sedis Apostolicæ beneplacitum constituimus et deputamus; cum facultate Ecclesias, et Loca Pia omnia, ac etiam, si quæ inibi existant, aut deinceps erigantur, Monialium Monasteria, etiam exempta, quoad Clausuram, ad Sacri Tridentini Concilii præscriptum, visitandi, et reformandi, ac ad visitationem huiusmodi celerrimè et debita cum diligentia procedendi, nec non Presbyteros et Clericos dictorum Locorum ad suam Synodum Diœcesanam evocandi, et tam in dicta Synodo, quàm extra eam, quascumque opportunas Ordinationes, Statuta, et Edicta, pro dictorum Locorum Spiritualis regimine, ad formam Sacrorum Canonum, ac Decretorum Apostolicæ Sedis, et dicti Tridentini Concilii, condendi, edendi, et promulgandi; Iudices, et Vicarios Foraneos, ac Notarios, Promotores, Fiscales, Executores, omnesque alios necessarios Officiales et Ministros ibidem deputandi, seu, pro rerum et casuum opportunitate, etiam a propria Episcopali Curia illuc mittendi; eosque removendi, et alios in eorum locum subrogandi; Quascumque Litteras et Commissiones Sedis Apostolicæ circa res et personas dictorum Locorum, exequendi, et juxta eas procedendi: Litteras Monitoriales in forma *Significavit* pro rebus deperditis, seu furto sublatis, juxta præscriptum dicti Concilii Tridentini, et Bullæ felicis recordationis Sancti Pii Papæ V. Prædecessoris Nostrì, concedendi; in Beneficiis de jure Patro-

N. IV. natus, eorumque erectione et constitutione, nec non in Locationibus Emphyteuticis, alienationibus, et permutationibus honorum Ecclesiasticorum, juxta formam Sacrorum Canonum, et Constitutionum Apostolicarum, auctoritatem et consensum præstandi; Causas Criminales, et Civiles ad Forum Ecclesiasticum spectantes, etiam Matrimoniales, et Beneficiales, tam per se, quam per suum Vicarium in Spiritualibus Generalem Comacii residentem, cognoscendi, audiendi, committendi, ac decidendi, sineque debito terminandi. Personas quoque tam Laicas, quam Ecclesiasticas, et præsertim Animarum curam gerentes, visitandi, reformandi, et corrigendi; ac contra delinquentes, etiam per inquisitionem, et ex officio, prout juris fuerit, procedendi; eosque puniendi, deponendi, et excommunicandi, suspendendi, et interdicens; mulctas, et penas pecuniarias, apud probum et idoneum Virum per ipsum de Clero eligendum, deponendas, et piis usibus ejusdem arbitrio applicandas, imponendi; poenarumque et sententiarum earundem moderationem et mitigationem, et casuum ac censurarum absolutionem, et relaxationem sibi reservandi; nec non censuras et poenas ipsas, in casibus a jure permissis, aggravandi et reagrandi; et ab illis, nec non a casibus reservatis hujusmodi, prout sibi videbitur convenire, absolvendi, et absolvi faciendi; Confessarios, per se, vel per suos Examinatores Synodales, etiam in Civitate Comacensi, si ita sibi videbitur, examinatos, et idoneos repositos, approbandi; et pro dictis Locis, cum facultatibus arbitrio suo definitis, deputandi, eosque revocandi: In Parochialibus Ecclesiis pro tempore vacantibus, idoneos Presbyteros Oeconomos et administratores, usque ad novorum Parochorum electionem, seu Vicariorum deputationem, ad sui beneplacitum deputandi, et constituendi; item in singulis Terris et Locis prædictis unum aut plures Presbyteros cum

facultate impertiendi Fidelibus in mortis articulo constitutis Benedictionem Apostolica auctoritate cum Indulgentia Plenaria, ad formam nostræ Constitutionis, quæ incipit *Pia Mater*, deputandi; aliaque omnia et singula, præterquam in Beneficiorum Collationibus, et Concionatorum deputationibus, de quibus infra statuemus, faciendi et exercendi, sive per se, sive per suum Vicarium Generalem, aliosve a se deputatos, non solum quæ modernus et pro tempore existens Præpositus, si is Ordinariam jurisdictionem in prædicta Loca, et Personas, actu exerceret; sed etiam quæ ipse Comacensis Episcopus, si eadem Loca ad ipsius Diœcesim spectare judicatum foret, jure Ordinario, ac etiam, vigore Decretorum Concilii Tridentini, Delegato, et ratione jurisdictionis etiam voluntariæ, ac etiam in vim peculiarium Indultorum sibi, intuitu prædictæ suæ Comacensis Ecclesiæ, ab hac Apostolica Sede concessorum, facere et exercere posset, quæque etiam, pro tuenda Catholice Fidei, et Divini cultus puritate, ac morum et disciplinæ integritate, et pro promovenda animarum salute, curare et præstare deberet; non solum circa præmissa, sed etiam circa alia, quæ magis specialem et expressam commissionem exigerent; et cum facultate substituendi, in casu absentiæ ipsius Episcopi a sua Comacensi Civitate et Diœcesi, seu alterius necessitatis causâ, cum simili, vel limitata facultate.

§. 5. Præterea eidem Comacensi Episcopo, tamquam Nostro, dictæque Apostolicæ Sedis Vicario, ut præfertur, ibidem in Spiritualibus constituto, Sacramentum Confirmationis in dictis Locis administrandi, seu personis eorundem Locorum, etiam in Comacensi Civitate, aliisve Diœcesis suæ Locis, conferendi; nec non personas eorundem Locorum, tam Sæculares, quam Regulares, a suis etiam Synodalibus Examinatoribus, etiam in dicta Civitate Comacensi, arbitrio suo, ut præfertur, examinatas

N. IV. et idoneas repertas, aliisque servatis de jure servandis, ad Clericalem Tonsuram, et omnes etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines, tam in dicta Civitate, quam in aliis Diocesis suæ, nec non prædicti tractus Locis, promovendi; seu easdem personas, per suas Dimissorias Litteras, ad alios Episcopos, iisdem Tonsura, et Ordinibus initiandas, dirigendi; iisque sic promotis, ministrandi, et celebrandi licentiam, arbitrio suo duraturam, concedendi: Item consecrandi Ecclesias dictorum Locorum, et Altaria inibi existentia, nec non Calices et Patenas, ac benedicendi Campanas, easdemque Ecclesias pollutas reconciliandi; aliaque Pontificalia munia ibidem exercendi; ac Populo benedicendi, et consuetas Indulgentias concedendi: nec non sacrarum suppellectilium, aliasque benedictiones, in quibus sacra Unctio non requiritur, simplicibus Presbyteris delegandi, facultatem, et auctoritatem, earundem præsentium Litterarum tenore concedimus, et impertimur.

§. 6. Quod verò spectat ad Beneficia Ecclesiastica cum cura et sine cura, nihil volumus innovari, sed illorum collationem et provisionem, atque ad ea nominationem, et præsentationem, nec non Vicariorum Curatorum deputationem, ac respectivè approbationem, et institutionem, eodem jure deinceps, et per easdem respectivè Personas fieri debere statuimus, a quibus illas ad hunc diem factas fuisse dignoscitur. Item Concionatorum Verbi Dei electionem pro Ecclesiis in dicto tractu existentibus ad Præpositum, ut antea, spectare; ipsos verò Concionatores electos, antequam ministerium sibi demandatum aggrediantur, personaliter se coram Vicario Apostolico præsentare, et ab eo Benedictionem petere debere volumus et decernimus.

§. 7. Hanc autem providentiam a Nobis captam, et Vicariatibus Apostolici hujusmodi institutionem, ejusque formam, nisi aliter Nobis et Successoribus nostris placuerit, eo usque durare

rare debere statuimus, donec controversia principalis super pertinentia Ordinariæ Spiritualis Jurisdictionis in prædicta Loca, eorumque Clerum et Populum, decisa, ac terminata, seu aliàs extincta fuerit. Quapropter simili motu et auctoritate decernimus, præmissam deputationem, omnesque et singulas facultates superius concessas, prædicta controversia pendente, ac beneplacito hujusmodi durante, ad futuros etiam Comaclenses Episcopos dicti moderni Episcopi successores, ipso facto, et præsentium Litterarum vigore, transire; ac etiam, dicta Comaclensi Episcopali Sede vacante, easdem facultates ab ipsius Ecclesiæ Vicario Capitulari pro tempore deputando, quatenus tamen a Vicariis Capitularibus hujusmodi in Diocesis Pastoris solatio destitutis exerceri possunt, ac solent, simili auctoritate Apostolica, in prædicta Loca, eorumque Habitatores, exerceri posse, ac etiam debere statuimus.

§. 8. Volumus autem, ut tam modernus Comaclensis Episcopus, ejusque Successores prædicti, quàm etiam Vicarii Capitulares hujusmodi, in singulis actibus, quos circa res et personas dictorum Locorum præsentium litterarum nostrarum auctoritate, ab ipsis fieri contigerit, expressè declarare debeant, sub pœna nullitatis hujusmodi actuum, se, tamquam Apostolicæ Sedis Vicarios, in ipsis procedere. Decernentes, per hæc a Nobis statuta nullum omnino præjudicium quibuscumque juribus dictarum Partium, tam scilicet dicti moderni et pro tempore existentis Præpositi, Ordinariam spirituales in prædicta Loca jurisdictionem, seu forsitan magis amplam et liberam in præmissorum Vicariorum et Concionatorum deputatione, aliisque præmissis, facultatem sibi competere asserentis, quàm etiam ejusdem moderni et pro tempore existentis Episcopi Comaclensis, jus sibi esse contententis eadem Loca et Homines propria sua Ordinaria auctoritate in spiritualibus regendi et gubernandi, seu forsitan

N. IV. dictos Vicarios Curatos, atque Concionatores eligendi, aut Beneficia conferendi, aliaque præmissa, seu eorum aliqua, etiam pendente controversia hujusmodi, gerendi et exercendi; ac aliorum quorumcumque in præmissis, seu eorum aliquo, interesse habentium, sive in petitorio, sive in possessorio, inferri et irrogari, seu illatum unquam et irrogatum censi posse; sed eadem jura in eodem omnino statu remanere, in quo ante præsentem providentiam nostram reperiebantur; Ipsasque præsentem Litteras, et in eis statuta hujusmodi, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu in eorum aliquo, jus aut interesse habentes, vel habere prætendentes quomodolibet, cujusvis status, ordinis, præeminentiæ, et Ecclesiasticæ, aut Mundanæ Dignitatis existant, etiam specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec eorum aliquos ad ea vocatos, vel etiam nullo modo aut non satis auditos, dici, aut prætendi possit, aut ex alia qualibet etiam juridica et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed, tamquam ex officii nostri debito, ad promovendam animarum salutem, et spiritualem Fidelium in præmissis Locis degentium utilitatem, et ad graves ac perniciosos abusos removendos, seu præcavendos, ut præfertur, ac dictis motu, et auctoritatis plenitudine factas et emanatas, omnimoda firmitate validas et efficaces existere et fore, et tam eidem moderno Episcopo Comaclensi, ejusque successoribus, nec non Vicariis Capitularibus prædictis, quoad exercitium hujusmodi Vicariatus Apostolici, et facultatum superius concessarum, quàm etiam aliis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, plenissimè suffragari; ac respectivè ab omnibus, quos concernunt, seu concernent in futurum, in omni-

bus, et per omnia observari; Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et quacumque etiam Apostolica auctoritate Delegatos, et S. R. E. prædictæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Apostolicæ Sedis Nuntios, aliosque quoslibet, sublata eis et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 9. Quocirca omnibus et singulis tam Ecclesiasticis, quàm Laicis personis in dicto Regionis tractu commorantibus, aliisque, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ, dictaque auctoritate, et præsentium tenore, præcipimus et mandamus, ut præfatum modernum Episcopum Comaclensem, ejusque successores Episcopos, ac etiam Vicarios Capitulares prædictos, in nostros, et Apostolicæ Sedis Vicarios, durante Vicariatu, deputatione, ac beneplacito prædictis, pro tempore recognoscant, et ad præmissarum facultatum, ejusdemque Vicariatus Officii liberum exercitium, recipiant et admittant; ac illi, et illis, in omnibus, quæ ad idem Officium pertinent, debitam subjectionem et observantiam exhibeant; alioquin sententias et pœnas, quas ritè tulerint, et statuerint in rebelles, ratas habebimus, et hujus Apostolicæ Sedis auctoritate, faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam, inviolabiliter observari.

§. 10. Non obstantibus de jure quæsito non tollendo, aliisque nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, seu Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; nec non quibusvis, etiam Apostolicæ Sedis scientia et tolerantia, vel ejusdem temporali provisione inductis, aut etiam expressa confirmatione, vel quavis firmitate alia roboratis usibus, et consuetudini-

N. IV. bus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis prædictæ Ecclesiæ Comaclensi, ac Præposituræ S. Mariæ de Pomposia, ejusdemque Monasterio, aut quibuscumque personis, quacumque Ecclesiastica, aut Mundana Dignitate fulgentibus, etiam specifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, in contrarium præmissorum concessis, et emanatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio faciendâ, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, formas, causas, et occasiones, eisdem præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, hic inserti forent, pro plenè et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 8. Martii 1752. Pontificatus Nostri Anno XII.

NUM. V.

N. V.

DE RITU, ET USU

Cerearum Formarum, quæ benedici, et consecrari solent a Romano Pontifice.

Formula impressa de mandato Sanctissimi Domini Nostri, Anno MDCCLII.

PERVETUSTUS in Ecclesia Romana ritus est ille, quo Summi Pontifices benedicere, et consecrare solent Cereas Formas, quæ *Agnus Dei* vulgò appellantur. In Ordine Romano, qui Eruditorum judicio antiquior est Seculo octavo, innuitur præfatus Ritus; In Cæremoniali verò ejusdem Romanæ Ecclesiæ designantur materia, forma, et preces in hujusmodi consecratione adhibendæ, quæ sacras continent, mysticasque significationes.

Conficiuntur hi *Agnus Dei* ex Cera alba, pura, virginea, quo Humana denotatur natura a Christo, virtute Divina, sine ulla mixtione, aut contagione culpæ in purissimo Mariæ Virginis Utero assumpta. Agni imago in illis imprimitur, Agni illius immaculati symbolum, qui pro humana reparatione in Ara Crucis immolatus est. Adhibetur Aqua benedicta, quo nimirum elemento, cum in veteri, tum in novo Fœdere, præclara Sacramenta, et prodigia a Deo effecta sunt. Miscetur in ea Balsamum, quo bonus Christi odor significetur, quem in omni actu, et conversatione redolere debent Christi fideles. Superinfunditur Chrisma, quo res aliæ Divino cultui specialiter addictæ, veluti Tempa, Altaria, Sacerdotes, præparari so-

N. IV. bus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, aut Litteris Apostolicis prædictæ Ecclesiæ Comaclensi, ac Præposituræ S. Mariæ de Pomposia, ejusdemque Monasterio, aut quibuscumque personis, quacumque Ecclesiastica, aut Mundana Dignitate fulgentibus, etiam specifica et individua mentione dignis, sub quibuscumque formis et verborum tenoribus, etiam motu simili, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, in contrarium præmissorum concessis, et emanatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio facienda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, formas, causas, et occasiones, eisdem præsentibus, perinde ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, hic inserti forent, pro plenè et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, et ad præmissorum effectum, plenissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 8. Martii 1752. Pontificatus Nostri Anno XII.

NUM. V.

N. V.

DE RITU, ET USU

Cerearum Formarum, quæ benedici, et consecrari solent a Romano Pontifice.

Formula impressa de mandato Sanctissimi Domini Nostri, Anno MDCCLII.

PERVETUSTUS in Ecclesia Romana ritus est ille, quo Summi Pontifices benedicere, et consecrare solent Cereas Formas, quæ *Agnus Dei* vulgò appellantur. In Ordine Romano, qui Eruditorum judicio antiquior est Seculo octavo, innuitur præfatus Ritus; In Cæremoniali verò ejusdem Romanæ Ecclesiæ designantur materia, forma, et preces in hujusmodi consecratione adhibendæ, quæ sacras continent, mysticasque significationes.

Conficiuntur hi *Agnus Dei* ex Cera alba, pura, virginea, quo Humana denotatur natura a Christo, virtute Divina, sine ulla mixtione, aut contagione culpæ in purissimo Mariæ Virginis Utero assumpta. Agni imago in illis imprimitur, Agni illius immaculati symbolum, qui pro humana reparatione in Ara Crucis immolatus est. Adhibetur Aqua benedicta, quo nimirum elemento, cum in veteri, tum in novo Fœdere, præclara Sacramenta, et prodigia a Deo effecta sunt. Miscetur in ea Balsamum, quo bonus Christi odor significetur, quem in omni actu, et conversatione redolere debent Christi fideles. Superinfunditur Chrisma, quo res aliæ Divino cultui specialiter addictæ, veluti Tempa, Altaria, Sacerdotes, præparari so-

N. V. lent, ac consecrari, atque in eo præstantissima virtutum omnium Charitas figuratur.

In Aqua igitur priùs benedicta, ac Balsamo, et Chrismate mixta, Cerei illi *Agnus Dei* immerguntur, et Summus Pontifex tam ante, quàm post mersionem, sanctissimis precibus Deum exorat, ut eas Formas benedicere, sanctificare, et consecrare dignetur, iisque tantam impertiat virtutem, ut quicumque recta fide, ac vera pietate iisdem usus fuerit, hæc dona, ac beneficia consequatur.

I. Ut aspectu, vel contactu Agni in cereis illis formis impressi, excitentur Fideles ad memoranda sub eo symbolo Redemptionis nostræ mysteria, conceptisque grati animi sensibus, Divinam in nos Bonitatem benedicant, venerentur, ac diligant; fidentes fore, ut per eam, peccatorum veniam obtineant, et maculas omnes abstergant.

II. Ut ad vivificæ Crucis signum in iisdem Cereis impressum maligni Spiritus contremiscant, et fugiant, facessant grandines, subsident venti, dissipentur tonitrua, abigantur turbines, fulgura, et tempestates.

III. Ut Divinæ benedictionis virtute, non prævaleant diabolicæ fraudes, insidiæ, et tentationes.

IV. Ut Parturientes cum fœtu incolumes serventur, eumque feliciter in lucem emittant.

V. Ut iisdem devotè utenti nulla dominetur adversitas, nulla noceat pestilentia, aërisve corruptio, nullus comitalis morbus eum corripiat; nulla maris tempestas, nullum incendium, nulla inundatio, nulla adversus eum prævaleat malignitas.

VI. Ut in prosperis, adversisque casibus Divina protectione muniatur; ab humanis vel diabolicis insidiis, a subitanea, et improvisa morte, a cunctis denique malis, et periculis liberetur, per Vitæ, ac Passionis Jesu Christi mysteria.

Mirabiles hujus Sacri virtutes explicatæ jam olim fuere, atque his versibus comprehensæ.

*Pellitur hoc signo tentatio Dæmonis atri,
Et pietas animo surgit, abique tepor.
Hoc aconita fugat, subitæque pericula mortis,
Hoc et ab insidiis vindice, tutus eris.
Fulgura ne feriant, ne scæva tonitrua lædant,
Ne mala tempestas obruat, istud habe.
Undarum discrimen idem propulsat, et ignis,
Ullaque ne noceat vis inimica, valet.
Hoc facilem partum tribuente, puerpera fœtum
Incolumem mundo proferet, atque Deo.
Unde, rogas, uni tam magna potentia signo?
Ex Agni meritis, haud aliunde fluit.*

Quæ quidem beneficia, et gratiarum dona a bonorum omnium Largitore Deo Fidelibus tribui ac concedi, virtute hisce Sacris Cereis communicata per benedictionem, ac precesiones in primis, quas Christi Vicarius Romanus Pontifex universæ Ecclesiæ nomine in eorum consecratione fundere solet, res est firmiter omnino credenda, ac variis, eximiisque miraculis sæpissimè confirmata. Quod si optatus non semper obtineatur effectus, id non defectui virtutis rei sacræ, sed vel infirmæ exiguæque utentium Fidei ac Devotioni, vel alteri occulta causæ Deo compertæ ac probatæ, tribuendum est.

SUPPLEMENTUM

LITTERARUM APOSTOLICARUM

PRIORIBUS ANNIS EDITARUM,

Quæ in Tomis I. et II. inserendæ erant.

NUM. I.

EPISCOPO

Warmiensi et Sambiasi conceditur usus Pallii,
et jus præferendæ Crucis, more Archiepi-
scoporum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proce-
mium.

ROMANA Ecclesia omnium Ecclesiarum Mater
et Magistra, a cœlesti Sponso Pastorum Prin-
cipe JESU CHRISTO, cujus vices planè im-
merentes Nos in terris gerimus, supremum au-
ctoritatis dignitatisque principatum supra uni-
versum Terrarum Orbem sibi uni attributum,
ita cum aliarum Ecclesiarum Pastoribus parti-
cipavit, ut modo uni, modo alteri, pro me-
ritis, ac locorum, temporum, personarumque
conditionibus, et auctoritatis, et dignitatis de-

cora, atque officia, opportunè ad Divini hono-
ris gloriam augendam, populorum necessitati-
bus providendum, et Catholicæ Fidei Majesta-
tem veritatemque constantissimè in omnium
animis confirmandam, distribuerit.

N. I.

§. 1. Inter tot autem præcipua, quæ Anti-
stitibus interdum conferri solebant, insignia, Pallii de-
duo [numerantur], et gestandi Pallii, et præ-
seferendi Sanctissimæ Crucis Signi honor. Et
Pallium quidem, quod ex Lana contextum,
Ovis illius, quam Dominus aberrantem quæsi-
vit, inventamque humeris suis substulit, pellem
significat, ut Episcopus, qui Christi typum ge-
rit, ipsius munere fungatur, atque etiam ipso
habitu illud omnibus ostendat, se boni, ac
Magni illius Pastoris imitorem esse, qui gre-
gis infirmitates ferendas sibi proposuit, nisi
exigentibus causarum meritis, juxta priscam
consuetudinem, et fortiter postulantis, non
dabatur. Crucis verò præferendæ mos, a Ro-
manis Pontificibus Prædecessoribus nostris, qui-
bus supremam super omnes Ecclesiasticorum
Virorum ordines Jurisdictionem ac potestatem
habentibus Crux præferebatur, primum ad eo-
rumdem Legatos, deinde ad alios Antistites de-
ductus est, ut considerantes diligenter, quod
in Cruce Domini nostri JESU CHRISTI eos
oporteat gloriari, Crucis mortificationem jugi-
ter in suis corporibus debeant pro divini No-
minis amore portare.

§. 2. Hæc secum recolens Venerabilis Frater
Adamus Stanislaus Warmiensi et Sambiasi
Episcopus, ac reputans, non leve populis suæ
pastorali curæ commissis, qui undique ab hæ-
reticis circumdantur, futurum incitamentum, si
ipsum modernum et pro tempore existentem
Warmiæ et Sambie Episcopum, aut in Solem-
nitatibus, juxta canonicas præscriptiones cum
Pallio celebrantem, aut cum Sanctissimæ Cru-
cis Signo, ante eundem delato iter agentem

Episcopi
Oratoris
instantia.

N. I. aspicerent, ut et majorem Sacris Mysteriis venerationem deferant, et Episcopali Dignitati majorem exhibeant reverentiam; ea propter Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere, et, ut infra, indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

Conceditur **§. 3.** Nos igitur eundem Adamum Stanislaum Episcopum specialibus favoribus et gratiis Pallii, et sequi volentes, et a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis. si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus, aliorumque de hac Apostolica Sede bene mereri pergentium nomine, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, et attentis præmissis, ac præsertim quod Warmiensi, et Sambiensis Episcopus Sacri Romani Imperii Princeps sit, et Warmiensi et Sambiensis Ecclesiæ invicem perpetuò Canonice unitæ Sedi Apostolicæ prædictæ immediatè subjectæ existant; Ipsi Adamo Stanislao moderno, ac pro tempore existenti Episcopo Warmiensi et Sambiensium usum Pallii in Solemnitatibus per Sacros Canones præscriptis celebrandis, et Crucis ante se præferendæ per Warmiensem et Sambensem

Cum opportunis limitati-
onibus. Civitates et Dioceses dumtaxat, et non alibi omnino, sive in alienis Diocesisibus, sive in Regni, et Sacri Romani Imperii præfati Comitibus, sive in quibuscumque aliis Locis Episcopo præfato non subjectis, nec etiam de Ordinarii loci licentia; nec etiam in Civitatibus, et Diocesisibus Warmiensi et Sambiensium, præsentibus, vel quolibet Dilecto Filio Nostro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, vel quolibet Nostro, et ejusdem Sedis ordinario, vel extraordinario Legato, aut Nuncio; sub gratiæ, et concessionis hujusmodi nullitate, aliisque ad nostrum et Sedis præfate arbitrium moderandis, et inlli-

gendis pœnis; et dummodo, quoad Pallium, tam dictus Adamus Stanislaus Episcopus, quam quoties ipsum, et Episcopum hujusmodi pro tempore existentem, viam universæ carnis ingredi contigerit, ipse Adamus Stanislaus, et toties novus Episcopus illud ab eadem Apostolica Sede, servatis de jure, vel consuetudine servandis, postulaverit, et de Corpore Sancti Petri Apostolorum Principis sumptum a Romano pro tempore existente Pontifice, juxta præscriptas Sanctiones acceperit, et omnia, quæ cum Archiepiscopis Pallia traduntur, servari solita sunt, omnino serventur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, concedimus, et indulgemus.

§. 4. Decernentes easdem præsentibus litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quocumque spectabit, plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ præfate Cardinales, etiam de latere Legatos, et Sedis præfate Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet qualiter aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, nec non Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, aliisque quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et litteris Apostolicis, in contrarium præmissorum quo-

N. I. Pallium singulis vicibus, de more postulari, et recipi debet.

Clausula pro perpetua Indulti firmitate.

Derogationes.

N. I. modolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
21. April. sub Annulo Piscatoris die XXI. Aprilis MDCCXLII.
1742. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

D. Card. Passioneus.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

N. II.

NUM. II.

UT EQUITES PROFESSI

Militiæ Hospitalis Sancti Joannis Jerosolymitani ad Episcopatum, aut ad Cardinalitiam dignitatem eveeti, Crucem Octogonam ex Tela alba, tamquam habitum suæ Religionis proprium, exterioribus vestibus assutam gestare valeant.

Dilecto Filio Nostro Joachimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Card. Portocarrero nuncupato.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Questio, et Instan-
tia a R. P.
Portocar-
rero tunc
Patriar-
cha An-
tiocheno
proposita.
BIENNIO cum dimidio circiter elapsum est, ex quo Nobis exposuisti, te Jerosolymitanæ Militiæ Professum Equitem esse, et Magna ejusdem Ordinis Cruce insignitum, deinde Sacris Ordinibus initiatum, et a fel. rec. Prædecessore Nostro Clemente Papa XII. inter Præsules adscitum, et ad Patriarchatum Ecclesiæ Antiochenæ promotum fuisse: In ea autem opinione te versari, ut Crucem Octogonam ex tela alba, quæ Equitum Jerosolymitanorum propria est, gestare posses, non quidem, uti consueveras, Mantelletæ assutam, atque ita a superiore Mozzetta contectam, sed ipsi Mozzettæ, sive Exomidi, cujus usum san. mem. Benedictus Papa XIII. Patriarchis etiam in Urbe concessit, hominum aspectui magis expositam deferre.

NUM. II.

N. II.

CHE I CAVALIERI PROFESSI

Dell' Ordine di Malta creati Vescovi, o Cardinali, possano portare sopra gli Abiti esteriori, e precisamente sopra la Mozzetta, la Croce Ottogona di tela bianca, come Abito della loro Religione.

Dilecto Filio Nostro Joachimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Card. Portocarrero nuncupato.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Sono in circa due anni e mezzo, che ci rappresentaste, esser voi Cavaliere di Malta Professo, e Grancroce, aver poscia presi gli Ordini Sacri, esser Prelato, e Patriarca Antiocheno, fatto dalla Santa Memoria di Clemente XII. nostro Prædecessore, e credere di poter portare la Croce ottagonale di tela, propria de' Cavalieri di Malta, non nella Mantelletta, come facevate, che resta coperta dalla Mozzetta, ma nella Mozzetta stessa, che fu ai Patriarchi conceduta dalla Santa Memoria di Benedetto XIII., acciò la Croce fosse visibile a tutti; chiedendoci il nostro sentimento, unitamente colla licenza di farlo, giacchè erano passati alcuni anni dopo il Patriarcato, che avevate portata la Croce ottagonale nella Mantelletta: e se ben vi ricor-

Questio-
ne, ed is-
tanza pro-
posta da
Monsig.
Portocar-
rero allo-
ra Patriar-
ca d'An-
tiochia.

N. II.

NUM. II.

UT EQUITES PROFESSI

Militiæ Hospitalis Sancti Joannis Jerosolymitani ad Episcopatum, aut ad Cardinalitiam dignitatem eveeti, Crucem Octogonam ex Tela alba, tamquam habitum suæ Religionis proprium, exterioribus vestibus assutam gestare valeant.

Dilecto Filio Nostro Joachimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Card. Portocarrero nuncupato.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Questio, et Instantia a R. P. Portocarrero tunc Patriarcha Antiocheno proposita.

BIENNIIUM cum dimidio circiter elapsum est, ex quo Nobis exposuisti, te Jerosolymitanæ Militiæ Professum Equitem esse, et Magna ejusdem Ordinis Cruce insignitum, deinde Sacris Ordinibus initiatum, et a fel. rec. Prædecessore Nostro Clemente Papa XII. inter Præsules adscitum, et ad Patriarchatum Ecclesiæ Antiochenæ promotum fuisse: In ea autem opinione te versari, ut Crucem Octogonam ex tela alba, quæ Equitum Jerosolymitanorum propria est, gestare posses, non quidem, uti consueveras, Mantelletæ assutam, atque ita a superiore Mozzetta contectam, sed ipsi Mozzettæ, sive Exomidi, cujus usum san. mem. Benedictus Papa XIII. Patriarchis etiam in Urbe concessit, hominum aspectui magis expositam deferre.

NUM. II.

N. II.

CHE I CAVALIERI PROFESSI

Dell' Ordine di Malta creati Vescovi, o Cardinali, possano portare sopra gli Abiti esteriori, e precisamente sopra la Mozzetta, la Croce Ottogona di tela bianca, come Abito della loro Religione.

Dilecto Filio Nostro Joachimo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Card. Portocarrero nuncupato.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Sono in circa due anni e mezzo, che ci rappresentaste, esser voi Cavaliere di Malta Professo, e Grancroce, aver poscia presi gli Ordini Sacri, esser Prelato, e Patriarca Antiocheno, fatto dalla Santa Memoria di Clemente XII. nostro Prædecessore, e credere di poter portare la Croce ottagonale di tela, propria de' Cavalieri di Malta, non nella Mantelletta, come facevate, che resta coperta dalla Mozzetta, ma nella Mozzetta stessa, che fu ai Patriarchi conceduta dalla Santa Memoria di Benedetto XIII., acciò la Croce fosse visibile a tutti; chiedendoci il nostro sentimento, unitamente colla licenza di farlo, giacchè erano passati alcuni anni dopo il Patriarcato, che avevate portata la Croce ottagonale nella Mantelletta: e se ben vi ricor-

Questione, ed istanza proposta da Monsig. Portocarrero allora Patriarca Antiochia.

N. II. Optare autem, ut hac de re sententiam nostram tibi aperiremus, simulque facultatem ad id exequendum tibi impertiremur; quoniam aliquot jam annis post adeptam Patriarchalem dignitatem, prædictam Crucem Mantelletæ dumtaxat assutam gestaveras. Te autem meminisse arbitramur, Nos ea de re responsum nullum tunc tibi dedisse, sumpto nimirum tempore ad rem prius accurato studio perpendendam.

§. 1. Ea verò examinata ac discussa, jam tunc opinionem tuam minimè incongruam, aut a vero alienam reputavimus, quum Tu nimirum, utpote Jerosolymitanæ Militiæ Eques expressè Professus, verè Religiosus, et Frater sis: Religiosi verò tum Monachi, tum Mendicantes, quos Fratres appellant, etiam quum ad Episcopatum evecti sunt, Habitum proprii Ordinis deferre palam teneantur; Crux autem octogona ex tela alba, quam tu Mozzettæ visibilem superimponere in animo habebas, verus sit habitus Fratrum Professorum Militiæ Equestris Sancti Joannis.

Equites
Jerosoly-
mitani
veris Re-
gularibus
et fratri-
bus adnu-
merantur.

§. 2. Et quidem nullo modo dubitandum nobis visum est, quin tibi, tamquam Equiti in Ordine Jerosolymitano expressè Professo, veri Religiosi, et Fratris qualitas conveniret, adeoque conveniat; quum et in Professione tria solemnia, Castitatis, Paupertatis, et Obedientiæ vota emiseris; et hæc sit vera, et communis opinio Auctorum, et Tribunalium, etiam Romanæ Curiæ, ut videre licet apud *Escannum in Propugnaculo Jerosolymitano disquisit. 6. c. 2.* Nec ullius momenti est, quod asserunt nonnulli, haud posse Religiosum et Fratrem appellari eum, qui ex Instituti sui lege, arma tractare, et bella gerere debeat; Siquidem *S. Thomas. 2. 2. quæst. 188. art. 3.* apertè docet, Religiosæ vitæ statui minimè contrarium esse Institutum, quo addicantur homines ad belligerandum pro cultus Divini propugnatione, pro publicæ salutis, et Pauperum, ac oppressorum defensione; cujusmodi est Jerosolymitanæ Militiæ institu-

derete, non vi dammo veruna risposta, avendo N. II. preso tempo per veder la materia.

§. 1. Non ci scordammo di veder la materia, e sin d'allora la vostra petizione ci parve giusta, e doverosa: essendo voi Cavaliere di Malta Professo, e per conseguenza vero Religioso, e Frate; essendo i Monaci, ed i Frati obbligati a portare visibilmente l'Abito della sua Religione, ancor quando sono Vescovi; ed essendo la Croce ottogona visibile di tela bianca, come voi intendevate di portare nella Mozzetta, il vero Abito de' Frati Professi di Malta.

§. 2. Che essendo voi Cavaliere di Malta Professo, foste, e siate vero Religioso, e Frate, non ci parve di poterne ragionevolmente dubitare; avendo voi fatti nella Professione i tre solenni Voti, di Castità, Povertà, ed Obbedienza; ed essendo questa la vera, e comune opinione degli Autori, e de' Tribunali anche di Roma, come può vedersi nell' *Escanno in Propugnaculo Jerosolymitano disquisit. 6. cap. 2.* Nulla giovando il dubbio da alcuni proposto, non poter essere vero Religioso, et Frate chi hà per istituto il maneggiare l'Armi, e combattere; essendo chiara la Dottrina di *S. Tommaso 2. 2. qu. 188. art. 3.*, che non ripugna allo stato di vera Religione l'istituto di combattere per la difesa del Culto Divino, della pubblica salute, e de' Poveri, ed Oppressi, che è per appunto l'Istituto di Malta, come ben sapete, e come ancor Noi abbiamo accennato nella nostra *Opera de Canonizat. Sanctorum al lib. 3.*

N. II. tum, ut optimè nosti, et ut Nos ipsi significavimus in nostro Opere de Canoniz. Sanctor. lib. 3. cap. 36. num. 16. cujus Operis mentionem libenter facimus tecum, cui familiarem et gratam illius lectionem esse novimus.

Monachi et Fratres ad Episcopatum evecti Habitum sui Ordinis visibiliter deferrentur.

§. 3. Quod autem Monachi, atque ii, qui Fratres appellantur, etiam quum ad Episcopatum evecti sunt, propriæ Religionis habitum palam deferre teneantur, id extra controversiam omnino est, ex quo ita decrevit Concilium Generale Lateranense sub Innocentio III. Canone 16. relato in Cap. Clerici officia, de vita et honestate Clericorum. Quam in rem cum Nos aliàs plura collegimus et adduximus in citato Opere nostro de Canonizat. Sanctor. lib. 3. cap. 35. num. 11. et seqq. tum verò hac occasione alia quædam vidimus, quæ utiliter legi possunt, apud P. Mabillon, in Prefatione secunda ad sæculum quartum cap. 7. ubi ostendit hanc disciplinam jam usque a quinto sæculo obtinuisse. Soli autem Clerici Regulares, et Canonici Regulares, ad Episcopatum promoti, Vestes induunt iis omnino similes, quibus utuntur alii Episcopi e Clero sæculari assumpti, et illi quidem, propterea quod eorum Ordinum habitus idem revera est cum habitu Presbyterorum sæcularium; hi autem quia peculiare Privilegium hac de re habent, a Prædecessore nostro Leone Papa X. sibi concessum, habitatione Rocchetti, cujus usum habent, quodque indumentum est Clericorum Sæcularium, quemadmodum expressum legitur in dicti Pontificis Constit. 34. in Bullario Romano, quam Collectores tam Bullarii Canonicorum Lateranensium, quàm alterius Canonicorum SS. Salvatoris, referre non omiserunt.

Habitus Militiæ Jerosolymitanæ est Crux octogona ex tela alba.

§. 4. Quod denique Crux octogona visibilis ex albo linteo, verus sit Habitus Equitum et Fratrum Professorum Jerosolymitanæ Militiæ, id satis exploratum est tibi, qui Ordinis tui leges, et instituta planè calles. Verùm ut intelligas, nos quoque hujusmodi materiam diligen-

cap. 36. num. 16. Opera, che volentieri nominiamo a voi, perchè sappiamo, che volentieri la leggerete. N. II.

§. 3. Che poi i Monaci, ed i Frati siano obbligati a portare visibilmente l'Abito della sua Religione ancor quando sono Vescovi, è proposizione, che non può controvertersi, venendo stabilita nel Concilio Generale Lateranense sotto Innocenzo III. nel Can. 16. riferito nel Cap. Clerici officia, de vita et honestate Clericorum. Sopra questo assunto si può vedere quanto da Noi è stato unito, e portato nella nostra citata Opera de Canonizatione Sanctorum al lib. 3. cap. 35. num. 11. e seq., potendo anche vedersi ciò, che nella presente occasione è stato veduto da Noi, cioè il Padre Mabillon nella Prefazione seconda al Secolo quarto cap. 7., ove dimostra, che questa disciplina era già introdotta nel Secolo quinto. Ed i soli Chierici Regolari, e Canonici Regolari, sono quelli, che fatti Vescovi, vestono l'Abito de' Vescovi levati dal Clero Secolare: i primi, perchè il loro Abito è lo stesso, che quello de' Preti Secolari, ed i secondi per un particular privilegio ad essi accordato dal Pontefice Leone X. appoggiato all'uso del Rocchetto, indumento proprio de' Chierici Secolari, e che dai Canonici Regolari si porta, come può vedersi nella sua Costituzione 34. nel Bullario Romano, riferita ancora nei due Bollarij de' Canonici Lateranensi, e de' Canonici della Congregazione del Santissimo Salvatore.

L'Abito dell'Ordine Jerosolimitano è la Croce ottagonale di tela bianca.

§. 4. Che finalmente la Croce ottogona visibile di tela bianca sia il vero Abito de' Cavalieri, e Frati Professi di Malta, non è certamente proposizione ignota a voi, che tanto ben sapete le Costituzioni del vostro Ordine. Ma, acciò conosciate, che ancor Noi abbiamo veduta ca.

N. II. ter examinasse, noveris Nos etiam illorum opinionem, tamquam longè a vero aberrantem, rejicere, qui putant, parvam ex auro Crucem a pectore pendentem, Habitum esse Fratrum vestri Ordinis Professorum. Sanè Raymundus de Podio, qui primus Jerosolymitanæ Militiæ Magister numeratur, voluit ab Equitibus suis nigri coloris vestem seu Pallium gestari, cui alba Crux e tela superius assuta esset. Sed quum id Equitibus militaturis parum aptum re ipsa inventum fuisset, eorum Habitus deindè redactus fuit ad crucem octogonam, in octo nimirum apices desinentem, facta ipsis libertate de cætero communibus vestibus, decentibus tamen, et a sæculi pompa alienis, utendi. Quoniam verò procedentibus temporibus albæ linteæ Crucis usus ab aliquibus relictus fuerat, ejusque loco aurea Crux candido encausto obducta pectori appensa deferebatur; hujusce Crucis usus a Magno Militiæ Magistro Senglæo nuncupato Equitibus vetitus fuit. Quantumvis autem prohibitio hæc usu recepta non fuerit, id tamen satis est ad ostendendum, non auream illam Crucem, sed aliam ex albo linteo confectam, verum esse Habitum Equitum Professorum Jerosolymitanæ Militiæ. Quam in rem non tantum consulendum nobis esse duximus Compendium Alphabeticum Statutorum vestri Ordinis *in verbo, Habitus*; verum etiam ipsum textum Statutorum ibi citatum: ac præterea vestrum Michalef *in suis manuscriptis, verbo: Crux aurea, et verbo: Habitus*, nec non auctorem Instructionum de præcipuis Officiis Equitum Jerosolymitanorum, quæ ex Gallico idiomate in Italicum conversæ habentur, *Cap. undecimo.*

Non incongruum erit, eam Episcopilibus Vestibus aditam conspici.

§. 5. Nihil autem ea nos cogitatio movit, quod in posterum futurum esset, ut complures Episcopi Militarium Ordinum insignia gestare conspicerentur: Etenim, si de Equitibus in Ordine Jerosolymitano Professis loquamur, præterquam quod nec multi sunt, nec multi probabiliter esse possunt, qui ex ejusmodi statu ad

con diligenza la materia, diremo, esser' un grand' equivoco di quelli, che pensano, esser la Crocetta d'oro, pendente al petto, l'Abito de' Professi di Malta. Raimondo di Podio, che fu il primo Granmaestro di Malta, ordinò, che i suoi Cavalieri fossero tenuti a portar una Veste, o sia Manto, di color nero, colla Croce bianca di tela: e non essendo poi praticabile la Veste nera, dovendo i Cavalieri militare, l'Abito della Religione fu fissato nella Croce bianca ottagonona, cioè d'otto punte, colla libertà di andare nel rimanente vestiti, come vestono gli altri, ma senza pompa, e colla dovuta decenza. E perchè da tal' uno erasi lasciata la Croce di tela bianca, e solamente portavasi pendente dal Petto la Croce d'oro smaltata di bianco, il Granmaestro la Sengle proibì l'uso di questa Croce: il che benchè dipoi non fosse posto in pratica, basta però per porre in chiaro, che non è la Croce d'oro, ma la Croce ottagonona di tela bianca, l'Abito vero de' Professi di Malta. E sopra questo punto non solamente abbiamo veduto il Compendio Alfabetico degli Statuti della Religione *alla parola: Abito*, ma i Testi degli Statuti ivi allegati, ed il vostro Michalef *ne' suoi Manoscritti alla parola: Crux aurea, ed alla parola: Habitus*, e l'Autore delle Istruzioni sopra gli obblighi più principali de' Cavalieri di Malta, tradotte dall'idioma Francese nell'Italiano, *al cap. 11.*

§. 5. Nè punto, nè poco ci fece breccia la riflessione, che molti Vescovi in avvenire si sarebbero veduti colle divise degli Ordini Militari. Imperocchè o si parla de' Professi di Malta; ed oltrecchè non sono molti i Vescovi, nè tampoco è verisimile, che possano esser molti, che prima siano stati Professi di Malta; scovili.

N. II.

N. II. Episcopatum assumantur; si etiam plures essent, nil aliud hac in re eveniret, quàm id quod sine ulla cujusquam admiratione accidit, quum non unus, sed plures Episcopi Monachorum Cassinensium habitum deferre conspiciuntur, propterea quod in eo Ordine Professi fuerunt; non unus, sed plures Episcopi, Fratrum Minorum, aut Prædicatorum Habitu induti procedunt, quoniam in illis antea Ordinibus Professionem emisserunt.

Idque in
exemplum
trahi non
poterit
pro aliis
Ordinibus
Militari-
bus.

§. 6. Si verò de aliis aliorum Equestrium Ordinum Professoribus agatur, horum sanè ratio valde discrepat a præsentis quæstionis subjecto. Sacri Canones, qui habitum Regularem ab aliquibus Episcopis deferendum statuunt, de Monachis loquuntur. Hæc disciplina deinde ad Mendicantium Ordinum Fratres extensa fuit; et quamvis inter Fratres Minores nonnemo fuerit, qui eam consulto evertere studuerit, vicit tamen sanior pars Canonicis Statutis adhærens, ut videre est apud Thomassinum de Beneficiis part. 3. lib. 2. cap. 50. n. 6., quum nempe nimis evidens visum fuerit, nullo intercedente discrimine, quod pertinet ad Vota substantialia, inter Monachorum et Fratrum Professionem, eandem Canonis Legem ad omnes Professos, sive Monachos, sive Fratres, æque pertinere. His positis, conferantur jam Equites in Ordine Jerosolymitano Professi cum aliorum Equestrium Ordinum Professoribus; ac videatur, utrum illorum magis quam istorum Professio, quod pertinet ad Vota substantialia, ad Monachorum et Fratrum Professionem accedat. Illi quidem, ut supra dictum est, veri nominis Religiosi stricto jure habentur; aliorum autem Equestrium Ordinum Professores ab aliquibus Religiosis vocantur, ab aliis nequaquam; quique etiam illos Religiosos appellant, non stricto jure loqui se profitentur. Solemne Castitatis Votum, quod Jerosolymitani emittunt, plenum est et absolutum; adeo ut, quemadmodum per alias Professiones, quæ a Monachis et Fratribus fiunt,

se anche fossero molti, succederebbe quello stesso, che succede, e non fa veruna ammirazione, quando si veggono, non uno, ma più Vescovi coll' Abito, de' Monaci Cassinensi, perchè han fatta Professione in quell' Ordine, non uno, ma più Vescovi coll' Abito Francescano, e Domenicano, per essere stati Professi negli Ordini predetti.

N. II.

§. 6. O si tratta poi degli altri Professi negli altri Ordini Militari; e parlando di questi, non è certamente il caso paragonabile col nostro. Parlano i Canonici de' Monaci, e gli astringono a portar l' Abito Regolare benchè Vescovi. Questa disciplina si è poi estesa dai Monaci i Frati; e benchè fra i Francescani vi fosse, chi si era presa la briga di volerla guastare, prevalse però il partito più sano, favorevole all' osservanza de' Canonici, come può vedersi nel *Tomassino de' Beneficiis par. 3. lib. 2. cap. 50. num. 6.*, essendo troppo viva la ragione, che, essendo uguale quanto ai Voti sostanziali la Professione de' secondi a quella de' primi, doveva in tutti i Professi, o siano Monaci, o siano Frati, aver luogo la stessa Canonica disposizione. Ciò premesso, si faccia un poco il paragone fra i Professi di Malta, ed i Professi degli altri Ordini Militari, e si vegga, se, rispetto ai Voti sostanziali, più si accosta la Professione di Malta, di quella degli altri Ordini Militari, alla Professione de' Monaci, e de' Frati. I Professi di Malta sono in tutto rigore veri Religiosi, come di sopra si è detto: I Professi degli altri Ordini Militari da alcuni si dicono Religiosi, da altri no: E chi li chiama Religiosi, non intende di parlare rigorosamente. Il Voto solenne di Castità, che si fa dai Professi di Malta, è Voto compito, ed assoluto; in tal maniera, che siccome per le altre Professioni, che si fanno dai Monaci, e Frati, si scioglie il Matrimonio rato e non consumato, ed il Matrimonio è nullo,

Nè l'esem-
pio potrà
valere per
gli altri
Ordini
Militari.

N. II. dissolvitur Matrimonium ratum et non consummatum, irritatur verò illud, quod quis post Professionem contrahere præsumat; eodem planè jure censeatur Professio Ordinis Jerosolymitani. At non idem obtinet, ubi agitur de Professionibus in aliis Ordinibus Militaribus emissis, ubi nempe Votum Castitatis non absolutum est, sed ad Castitatem Conjugalem ut plurimum, aut ad prohibitionem alterarum nuptiarum redigitur; uti appositè ratiocinando observant Mendus *de Ordinibus Militaribus disquisit.* 5. qu. 3. num. 17.; Pontius *de Matrim. lib. 9. cap. 7.*; Cardinalis de Laurea *tom. 3. in 4. lib. Sentent. disput. 16. art. 13. n. 292. et seqq.*; Clericatus *de Sacram. Matrim. decis.* 13. num. 17. Hinc porrò est, quod data Jerosolymitanis Equitibus Professis facultate, quæ nunc ipsis tribuitur; non inde quis rectè colligeret, pari ratione agendum esse cum aliorum Equestrium Ordinum Professoribus; et sicuti nunc illis permittitur, ut ad Episcopatum promoti Crucem octogonam ex alba tela conspicuam deferant, ita deinceps aliis aliarum Militarum Equitibus Professis permitti debere, ut proprias eorum Ordinum Cruces, seu Insignia, visibiliter gestare valeant. Hoc verò illud esset, quod absurdi speciem, illorum sententia, præferret.

Cur di- §. 7. Nunc autem a Nobis exquirere videris, latum pri- cur, postquam questionis a te propositæ ratio- mo re- nes omnes satis expendimus, non statim respon- sponsum sum nostrum tibi reddiderimus, adjecta facultate gestandi linteam Crucem octogonam, as- sutam Mozzetæ, qua tunc, uti Patriarcha, utebaris. Nos autem ingenuè fatebimur, ideo tunc temporis rem distulisse, quia in animo habentes Te inter hujus S. R. E. Cardinales in proxima Promotione cooptare, nihil necesse reputavimus eam tibi facultatem impertiri, qua nonnisi paucis mensibus usus fuisses. Si autem ulterius requiras, cur, elapso jam biennio, ex quo in Cardinalium Collegium adscitus es, usque adhuc mentem nostram tibi non aperue-

se

N. II.

se si fà dopo la Professione, lo stesso per appunto si ammette nella Professione di Malta: il che poi non si ammette nelle Professioni, che si fanno negli altri Ordini Militari, nelle quali Professioni il Voto di Castità non è assoluto, ma ristretto per lo più o alla sola Castità conjugale, o al non passare alle seconde nozze: come molto bene vanno discorrendo il Mendo *de Ordinibus Militaribus disquisit.* 5. quæst. 3. num. 17.; il Pontio *de Matrim. lib. 9. cap. 7.* il Cardinal di Lauria *tom. 3. in 4. lib. Sentent. disput. 16. art. 13. num. 292. e seg.*; il Clericato *de Sacramento Matrimonii decis.* 13. num. 17. Quali cose danno a divedere, che dandosi ai Professi di Malta quello, che ora se gli dà, da ciò ragionevolmente non si può inferire, che lo stesso ancora debba farsi rispetto ai Professi degli altri Ordini Militari; e che ora ammettendosi, che dai Professi di Malta fatti Vescovi si porti visibilmente la Croce di tela colle otto punte, debba poscia ancora ammettersi ne' Professi degli altri Ordini Militari, fatti Vescovi, il portare visibilmente la Croce, o sia l'Insegna del loro Ordine; il che poi si dice, che porterebbe disordine.

§. 7. Ora ci sembra chiedersi da voi a Noi, quale fosse la cagione, per cui dopo aver noi veduta la materia, che ci avevate proposta, non dessimo la risposta, unitamente colla nostra licenza di poter portarsi da Noi la Croce ottagonale di tela nella Mozzetta, che portavate come Patriarca: e Noi candidamente vi diremo, non aver ciò fatto allora, perchè avevamo in testa di crearvi Cardinale nella nostra prima Promozione, che era imminente, nè ci pareva ben fatto il darvi una licenza, che sapevamo non dover durare, che pochi mesi. E se mai vi venisse in capo di domandare, perchè, essendo già passati due anni da che siete Cardinale, non vi abbiamo insino ad ora notificata la no-
Tbm. IX. S

Motivi di differire la risposta, e di darla presentemente.

®

N. II. rimus super eo, an liceat, nec ne, Crucem octogonam albi coloris Cardinalitæ Mozzettæ superimponere, quoniam una est hujusmodi indumenti ratio, sive a Patriarchis, sive a Cardinalibus deferatur, Nos etiam exsequendo respondebimus, silentii nostri culpam adscribendam esse modestiæ tuæ: qui, licet toto hoc tempore frequentes ad Nos aditus habueris, de hac re nunquam Nos appellasti, dum Nobis interea multis arduisque negotiis occupatam oppressamque mentem gerentibus, vetus instantia tua memoriâ exciderat. Neque verò hanc iterum per Nos ad examen revocari, ac definiri forsitan contigisset, nisi duæ res intervenissent, quas Tibi jam exponemus.

I. Episcopus Melitensis canonicus, §. 8. Harum prima est, quod præteritis mensibus Venerabilis Frater Episcopus Melitensis canonicus Romam advenit, qui pluries ad audientiam notidam stram se contulit, albam octogonam Crucem, Crucem non quidem Mozzettæ, quemadmodum Melitæ ab ipso factitari novimus, (nec enim Episcopis, præterquam Patriarchis, licitum est in Urbe Mozzettam induere), sed Mantelletæ patenter assutam deferens. Episcopus autem Melitensis, ut nosti, Religiosus Professus est Militiæ Jerosolymitanæ: cumque ab ordine et statu Fratris Cappellani, ut vocant, ad Melitensem Episcopatum assumitur, gradum et qualitatem Procerum Magnæ Crucis in Religione obtinet. Neque verò hic, de quo agimus, primus est Melitensium Episcoporum, qui Romam advenerit, quique ea ratione, eoque habitu se conspicendum præbuerit. Alios Nos ipsi, dum in minoribus versabamur, in Urbe vidimus, octogonam Crucem deferentes, non secus ac præsens Episcopus defert. Et quidem memoriâ retinemus, a bon. mem. Præsule Gambaruccio Pontificiarum Cæremoniarum Præfecto tunc existente, in controversiam revocatum fuisse, an Episcopo Melitæ, qui tunc Romam advenerat, permitienda esset hujusmodi Crucis delatio; quam quidem illi competere putabat in Insula Melitæ,

stra mente sopra la Croce bianca ottogona, da portarsi, o non portarsi sopra la Mozzetta Cardinalizia, correndo la stessa ragione frà la Mozzetta di Patriarca, e la Mozzetta di Cardinale; soggiugneremo, doversi incolpare la vostra modestia, che, non ostanti le frequenti udienze, che vi abbiamo dato, non ci avete mai riparlato di quest' affare; che poi anche ci era uscito di mente, avendola pur troppo aggravata, ed oppressa da molti, e spinosi negozj: Nè forse mai più sarebbe da Noi stato riesaminato, e risoluto, se non fossero accadute due circostanze, che or ora vi esporremo.

§. 8. La prima è stata l'esser venuto in Roma ne' mesi passati Monsignor Vescovo di Malta, che è comparso alla nostra udienza più volte colla Croce visibile ottogona nella Mantelletta, e non già nella Mozzetta, come sappiamo, che la porta in Malta, non essendo permesso ai Vescovi, eccettuati i Patriarchi, il portare in Roma la Mozzetta. Il Vescovo di Malta, come ben sapete, è Religioso professo, e quando dallo stato e grado di Frate Cappellano è assunto al Vescovado, ottiene nella Religione la qualificazione di Grancroce. Non è il presente Vescovo di Malta il primo, che sia venuto in Roma, e che sia comparso nell'accennata divisa. Ne abbiamo, quando eravamo in *minoribus*, veduti altri in Roma colla Croce ottogona, che portavano, come ora porta il presente Vescovo di Malta. Ci ricordiamo, che dalla buona memoria di Monsig. Gambarucci primo Maestro Pontificio delle Ceremonie fu eccitata una difficoltà, se poteva permettersi al Vescovo di Malta, che allora era venuto a Roma, il portare visibilmente la detta Croce; avendo esse creduto, che il portarla gli convenisse in Malta, ma non in Roma: E ci ricordiamo altresì, che essendosi ad esso rappresentato, primo, che così si era sempre praticato per lo passato,

N. II.

I. Il Vescovo di Malta porta la Croce dell'Ordine sopra gli Abiti Vescovili, anche in Roma.

N. II. sed non item in Urbe: Sed quum eidem expositum fuisset, primò, ita semper anteaetis temporibus fieri consuevisse, deinde Militenses Episcopos omnes, Ordinis Jerosolymitani Professos esse, ideoque propriæ Religionis Habitum per eosdem, licet Episcopos, deferri oportere, denique Habitum Fratrum Professorum S. Joannis, ipsam esse albam octogonam Crucem; meminimus eum ab objecto destitisse, remque integram in suo statu reliquisse; liberam scilicet Melitensi Episcopo facultatem sinendo, ut Jerosolymitani Ordinis Crucem Romæ conspiciam gestaret.

Rubrica. §. 9. Quamvis autem in Cæremoniali Episcoporum *lib. 1. cap. 1.* habeatur, quod Presbyteri nialis Epi- S. Spiritus, ac Militiarum S. Joannis, S. Jacobi scoporum aliarumque, ad Episcopatum promoti, *sui Ordinis insignia in vestibus non deferunt, sed ejusdem Ordinis Crucem ad collum intus pendentem*; magis tamen valere debere censuit antiquam præcedentem consuetudinem, quæ Melitensibus Episcopis favebat, quæque etiam post Cæremonialis editionem continuata fuerat. Accedit etiam, quod relata Cæremonialis Lex ei forsitan opinioni innixa fuit, quæ apud complures obtinebat, videlicet auream Crucem encausto obductam a collo pendentem, Professorum Equitum S. Joannis Habitum esse; quod tamen a vero alienum est; quum sola octogona Crux ex alba tela, sicut ante diximus, Religiosum Habitum prædictorum Equitum revera constituat.

Episco- §. 10. Itaque Melitensis Episcopus Crucem pus Meli- octogonam Mozzettæ adsutam Melitæ gerit, ubi ten. Cru- Mozzettæ delatio ipsi competit: In Urbe verò, cem ideo ubi Mozzettæ usum non habet, Talarem Vestibus assuit; quia Or- dinis Jero- rosol. Pro- fessus. transferri contingeret; eodem planè modo, quo Archiepiscopus ad Episcopalem Ecclesiam trans-

secondo, che essendo ogni Vescovo di Malta Professo, doveva, anche essendo Vescovo, portar l'Abito della sua Religione, terzo, che la Croce ottogona era l'Abito de' Professi della Religioni di Malta; esso ririrossi dall'opposizione, e lasciò l'affare ne' termini, ne' quali era stato per l'addietro, che vuol dire, lasciando al Vescovo di Malta il portare in Roma visibilmente la Croce.

§. 9. Ancorchè nel Ceremoniale de' Vescovi *al lib. 1. cap. 1.* dicasi, che i Preti di San Spirito, e delle Milizie di San Giovanni, San Giacomò, ed altre, fatti Vescovi, *sui Ordinis insignia in vestibus non deferunt, sed ejusdem Ordinis Crucem ad collum intus pendentem*: Avendo esse considerato, che doveva prevalere l'antica precedente consuetudine favorevole ai Vescovi di Malta, e continuata ancora dopo l'edizione del Ceremoniale: al che forse poteva ancora aggiungersi, essersi appoggiato lo stabilito nel Ceremoniale all'opinione, che fra molti correva, che la Croce di smalto pendente dal collo, fosse l'Abito de' Professi di Malta: il che non sussiste; essendo la Croce ottogona di tela bianca, come già di sopra si è detto, l'Abito solo, e proprio de' detti Professi.

§. 10. Porta dunque il Vescovo di Malta la Croce ottogona visibile nella Mozzetta in Malta, ove ha l'uso della Mozzetta. Porta lo stesso Vescovo in Roma la Croce ottogona visibile, non già nella Mozzetta, non avendone l'uso in Roma, ma nella Veste, e nella Mantelletta. Non porta il Vescovo questa Croce come Vescovo di Malta, perchè se la portasse come tale, la dovrebbe lasciare, quando è trasferito ad un'altra Chiesa: in quella guisa appunto, che l'Arcivescovo,

N. II. latus, Pallium, quo antea tamquam Archiepiscopus utebatur, dimittere debet, juxta legem Textus in Cap. ad supplicationem, de renunciat. Porrò Episcopus quondam Melitensis, Molina nuncupatus, anno 1681. ad Leridensem Ecclesiam translatus fuit, ut habetur in Tom. 2. Sicilicæ sacre, Panormi impressæ anno 1733. pag. 920. eumque constat in Episcopatu Leridensi octogonam Crucem semper gestasse; ideoque dici nequit Episcopum Melitensem ab ipso Melitensi Episcopatu id habere, ut Crucem octogonam deferat. Eam igitur idcirco defert, quia Ordinis Jerosolymitani Professus est; cumque talis etiam perseveret, quantumvis a Melitensi Episcopatu ad aliam Ecclesiam transferatur, hinc est, quod Crucem in alterius etiam Ecclesie regimine defert. Ejusmodi verò Crucem Melitæ quidem supra Mozzettam, Romæ autem supra Mantelletam patenter deferens, Canonicam legem adimplet, qua, licet Episcopus, jubetur Habitum Professorum Religiosi Instituti sui visibiliter gestare. Tu itaque, Dilecte Fili noster, quum ejusdem Ordinis Eques Professus existas, Habitum Professorum proprium, licet inter Cardinales S. R. E. cooptatus, deferre debes, octogonam scilicet Crucem supra Mozzettam, cujus usu et in Urbe et extra illam potiris; nec enim dignitas Cardinalatus ab hac obligatione te eximit, quemadmodum nec alios Cardinales ex Ordinibus Monasticis aut Mendicantibus assumptos a delatione habitus eorum Ordinis non absolvit; quod aliàs a Nobis ostensum est in citato Opere de Canoniz. dicto l. 3. c. 35. num. 11.

Monasti- §. 11. Si quis autem aliquid obijciendum cen-
corum et seret, ex eo desumptum, quod Cardinales in
Mendi- Ordinibus Monasticis aut Mendicantibus olim
cantium Professi Vestibus utuntur illius coloris, cujus
Ordinum est habitus proprii cujusque Ordinis; quod
habitus contra fit a te, qui purpureis vestibus perinde
proprio uteris, ac alii e Clero Saculari Cardinales;
colore di- stinguitur solida quidem responsio in promptu esset: certa

che come tale porta il Pallio, lo dimette, N. II.
quando è trasferito ad una Chiesa Vescovile,
come viene stabilito nel Cap. ad supplicationem,
de renunciatione. Passò Monsignor Molina dal
Vescovado di Malta a quello di Lerida l'anno
1681., come si vede nel Tom. 2. della Sicilia Sacra
della Stampa di Palermo del 1733. alla pag. 920.,
e sapendosi di certo, che nel Vescovado di
Lerida sempre portò la Croce ottogona, da ciò
chiaramente si deduce, che la Croce ottogona
non si porta dal Vescovo di Malta, come Vescovo
di Malta. Porta il Vescovo di Malta la
Croce come Professo dell' Ordine di Malta; e
restando Professo ancorchè dal Vescovado di
Malta passi ad un altro Vescovado, da ciò deriva,
che anche nell' altro Vescovado porta la
Croce. Porta il Vescovo di Malta in Malta la
Croce ottogona nella Mozzetta, ed in Roma la
porta visibile nella Mantelletta, ed in questo
modo adempie l'obbligo, che gli corre, di
portare benchè Vescovo l' Abito de' Professi
della sua Religione. Voi siete ugualmente Professo
di Malta, e voi benchè Cardinale siete obbligato
a portar l' Abito de' Professi, e per conseguenza
la Croce ottogona nella Mozzetta, che potete
portare in Roma, e fuori di Roma; non esentandovi
la dignità di Cardinale dal portarla; portandosi dai
Cardinali Monaci, e Frati, colla dignità di Cardinale,
l' Abito del loro Istituto, conforme anche da Noi fu
dimostrato nel luogo sopracitato nella nostra Opera
de Canonizatione al lib. 3. cap. 35. num. 11.

§. 11. E quando mai da taluno si dicesse, L' Abito
che dai Cardinali Monaci, e Frati si porta degli Or-
l' Abito del colore dell' Abito del loro Istituto, dini
il che non si fa da Voi, che vestite di rosso, nastici e
come vestono i Cardinali del Clero Secolare, Mendi-
non mancherebbe una sola risposta: e sarebbe, canti si
che l' Abito de' Monaci, e Frati è determinato distingue
e stabilito in quella saja, in quel colore, che colore.

N. II. nimirum lege præscriptum esse, ut habitus Monachorum et Fratrum ex eo panno fiat, ejusque coloris sit, qui ab omnibus conspicitur. At verò Professorum Ordinis Jerosolymitani habitus in octogona Cruce unice consistit; sublata nimirum veteri obligatione deferendi Togam nigri coloris, eaque recepta lege, ut unusquisque Professus pro status sui conditione indutus incedat, modo Crucem octogonam, ad quam Professorum habitus redactus est, continenter gerat.

II. Preces
Religionis
nomine
Pontifici
oblata.

Pontifici
studium
erga Ordinem
Jerosolymitanam
et exemplum
plura, quæ
petitioni
annuendum
suaudent.

Card. de
Aubusson
M. Militiæ
Magister
Crucem
vestibus
Cardinalitatis
superimpo-
sitam detulit.

§. 12. Atque hæc de prima circumstantia Nos impellente dicta sint. Altera est, quod ultima vice, qua Dilectus Filius Jerosolymitanæ Militiæ vestræ Orator ad audientiam nostram accessit, ejusdem Militiæ universæ nomine, demissas Nobis de hoc ipso obtulit preces; ac præter ea, quæ verbo exposuit, supplicem quoque Libellum scripto exaratum in eandem sententiam Nobis reliquit.

§. 13. Et Nos quidem, ut Tibi optimè perspectum est, benevolentia ac studio erga inclytum Ordinem vestrum, nemini Prædecessorum nostrorum concedimus; ac Jerosolymitanam Militiam tanquam validissimum Christianæ Reipublicæ propugnaculum, atque firmissimum tutissimumque communis salutis præsidium meritò reputamus. Sed seposito parumper benevolentia nostræ affectu, id Nobis examinandum suscepimus, an ad intrinsecas rationes superius explicatas, extrinsecæ præterea adjungi possent, cujusmodi ab exemplis et factis desumi consueverunt.

§. 14. Petrus de Aubusson Jerosolymitanæ Militiæ Magnus Magister anno 1484. a Prædecessore nostro Innocentio Papa VIII. inter S. R. E. Cardinales cooptatus, supremum Ordinis Magisterium unà cum Cardinalatu retinuit, nec unquam Romam accessit, ad Rhodum Insulam a Turcarum insidiis et impetu defendendam semper intentus. Hic anno 1503. e vita migravit, ejusque laudabilia gesta legi possunt, tum apud Episcopum de Attichy, in ejus opere

da ognuno si vede; ma l'Abito de' Professi di Malta unicamente consiste nella Croce ottogona, essendo già stato levato l'antico obbligo di portare la Toga nera, come di sopra si è detto, ed essendosi già fissato, che ogni Professo vesta come porta il suo stato, purchè sempre porti la Croce ottogona, alla quale è ridotto l'Abito proprio de' Professi di Malta.

N. II.

§. 12. Dopo avervi esposta la prima circostanza, faremo passaggio alla seconda; ed è, che nell'ultima udiienza data da Noi all'Ambasciadore della vostra Religione Gerosolimitana, da esso in nome della medesima ci fu fatta premurosa istanza per questo stesso negozio non meno in voce, che in carta, avendocene lasciato un Memoriale.

II. Istanza
za fatta in
nome della
Religione.

§. 13. Come bene siete informato, Noi non cediamo a veruno de' nostri Prædecessori nell'affetto verso la vostra inclita Religione; valutandola come un'antemurale fortissimo della Cristianità, ed un fermissimo, e sicurissimo propugnacolo della Cristiana Repubblica. Ma posto per un poco da parte l'affetto, ci applicammo a vedere, se alle ragioni intrinseche già di sopra dedotte, vi fosse campo di aggiungere l'extrinseche, che si sogliono desumere dai fatti, e dagli esempj.

Affetto
del Papa
verso di
essa, ed
esempj,
che per-
suadono
ad accom-
dare quan-
to si chie-
de.

§. 14. Nell'anno 1484. Pietro de Aubusson Granmaestro di Rodi fu fatto Cardinale dal nostro Prædecessore Innocenzo VIII. ritenne col Cardinalato il Granmagistero, nè mai venne a Roma, essendo stato sempre intento a guardare l'Isola di Rodi dai Turchi. Morì nel 1503. e le di lui gloriose gesta si possono leggere nel Vescovo d'Attichy nella sua Opera intitolata Flores Historiæ Cardinalium, al tom. 2. pag. 416. n. 38., e nel Ciacconio al tom. 3. pag. 134.

II Cardin.
d'Aubus-
son Gran
Maestro
portò la
Croce so-
pra gli
Abiti Car-
dinalizj.

N. II. inscripto : *Flores Historiæ Cardinalium tom. 2. pag. 416. num. 38. tum apud Ciacconium tom. 3. pag. 134. et seqq.* Porrò hic Crucem octogonam in Mozzetta gestavit, ut ex sequentibus patebit.

Idem factum fuit a M. Mag. de Verdala S. R. E. Cardinale §. 15. Romæ mortuus est Levesquius de la Cassiere ejusdem Ordinis Magnus Magister ; cumque Summus Pontifex Gregorius XIII. tres ad hujusmodi Magisterium nominasset, ex his Hugo Verdala in demortui locum subrogatus est. Hic deinde ab alio Prædecessore nostro Sixto Papa V. anno 1587. Romam evocatus, ibidem, ad Cardinalatum evehctus, aliquo tempore elapso, Melitam reversus est, Magni Magistri munus cum Cardinalatus dignitate simul retinens, et anno 1595. e vita decessit. Ephemerides, seu Diaria Pauli Aleonii Pontificii Cæremoniæ Magistri, tom. 1. part. 2. pag. 502. ritum exhibent, quo Biretum Cardinalitium eidem Verdalæ, aliisque simul cum ipso promotis, a Pontifice traditum fuit ; ubi ad rem nostram infrascripta verba leguntur : *Magnus Magister venit ad Consistorium, ad accipiendum Biretum rubrum cum veste nigra indutus, quam vocant la veste de Ponta, quem habitum portant præcipuè quando se communicant, et cum Bireto Presbyterali nigro, et corona ; et habito Bireto rubro, in Cameris Cardinalis de Montalto, relicta dicta veste, induit se more Cardinalium portans Crucem albam magnam, juxta Ordinem suæ Religionis, supra Mozzettam ante pectus tantum.* Id autem aliquibus admirationi fuisse oportet ; cum a Cardinalibus contenderetur, nullius Ordinis insignia supra Purpuram eorum Collegii propriam gestari posse, adeoque prædictam Crucem a Verdala dimittendam esse ; re in liberationem et controversiam adducta, Jacobus Bosius tunc Jerosolymitani Ordinis negotiis gerendis Romæ præpositus, veterem tabulam circumferendo, in qua picta erat imago supradicti Cardinalis de Aubusson, alba Crucem supra purpuream Mozzettam impressa, effecit,

e seq. Ed il Cardinale de Aubusson portò la Croce ottagonata nella Mozzetta, come or' ora accenneremo. N. II.

§. 15. Morì in Roma Levesque de la Cassiere Gran Maestro di Malta ; ed avendo il Pontefice Gregorio XIII. nominati tre al Magistero, fra quali Ugone Verdala, esso fù il Gran Maestro. Fu di poi chiamato a Roma da Sisto V. nel 1587., che in Roma lo fece Cardinale, ove pure si trattenne qualche tempo ; dopo il quale ritornò a Malta, avendo ritenuto col Cardinalato il Granmagistero, e morì l'anno 1595. Nei Diarj di Faolo Aleone Maestro Pontificio delle Ceremonie al tom. 1. part. 2. pag. 382., si descrive la funzione della Berretta Cardinalizia data dal Papa ad esso, ed agli altri suoi Compagni nella Promozione, ed al proposito nostro così nel luogo citato si legge : *Magnus Magister venit ad Consistorium ad accipiendum Biretum rubrum, cum veste nigra indutus, quam vocant la veste de Ponta, quem habitum portant præcipuè quando se communicant, et cum Bireto Presbyterali nigro, et corona ; et habito Bireto rubro, in Cameris Cardinalis de Montalto, relicta dicta veste, induit se more Cardinalium, portans Crucem albam magnam, juxta Ordinem suæ Religionis, supra Mozzettam ante pectus tantum.* E' d' uopo, che ciò recasse qualche maraviglia, ed avendo i Cardinali preteso, che non si potesse portare alcun' altra insegna di Religione sopra la Porpora Cardinalizia, e che però esso dovesse levar la Croce, postosi il punto in controversia, ed avendo Giacomo Bosio, Agente in quel tempo della Religione di Malta in Roma, portato in giro un' antico Ritratto del Cardinale de Aubusson colla Croce bianca su la Mozzetta rossa, restò appagato il Sacro Collegio ; ed il Cardinal Verdala proseguì a portare la Croce ottagonata, sopra la sua Mozzetta. Il fatto è pienamente riferito nella Storia di Malta del Com,

Lo stesso praticò il Gr. M. Verdala fatto Cardinale.

N. II. ut Cardinalium Collegium acquiesceret; et Cardinalis Verdala Crucem octogonam in Mozzetta semper retinuit. Rem totam, ut a Nobis exposita est, latius recenset *Aques a Puteo in sua Historia Ordinis Jerosolymitani, part. 1. lib. 6. pag. 301.* Idemque ex his, quæ mox subjiciemus, plenius etiam comprobatur.

Numisma §. 16. Magno huic Magistro Verdala multi adversarii, atque obtretractores fuerunt; quorum fortasse accusationibus Pontifex permotus, opportunum judicavit, explorandæ veritatis gratiâ, eundem Romam accersere. Ut autem deinceps victoriam de malevolis a se reportatam significaret, acutum illi et lepidum dictum in familiari sermone solemne erat, quo cum Ferdinando Ozes Magistro Rationali de criminibus sibi impictis agens usus fuisse narratur; se nimirum multis coloribus ab Adversariis Romæ depictum, verumtamen purpureum Melitam rediisse. Insuper Numisma sibi cudi jussit, quod describit Ciacconius in ejus vita *Tom. 4. pag. 185.* in cujus antica parte ipsius imago erat adjecto nomine: FRATER HUGO DE LOUBENX VERDALA CARDINALIS, in aversa verò Neptunus exhibebatur currui insidens cum hac Epigraphe: COLLECTASQUE FUGAT NUBES, SOLEMQUE REDUCIT; quæ omnia ad superatos ab eo inimicorum conatus referuntur. Hoc Numisma, de quo Ciacconius agit, in manibus habuimus, et diligenter inspeximus; et quidem in postica parte, præter Neptunum Currui insidentem, Solem præterea vidimus, nubes ac procellas dissipantem: in anteriore autem, post verba a Ciacconio relata, sequentes siglasprehendimus: M. M. PRINC. MEL. ET G. videlicet *Magnus Magister Princeps Melitæ et Gaudi.* Quod autem ad rem nostram præcipuè pertinet, ejusdem Verdala imaginem observavimus, Cardinalitio habitu, et Magna Cruce octogona supra Mozzettam pectori inculpta; quod nec ipse

mendator del Pozzo *part. 1. lib. 6. part. 301.*, e N. II. resta altresì pienamente comprovato da quanto siegue.

§. 16. Ebbe il Granmestro Verdala molti Medaglia Emoli, per le rappresentanze forse de' quali fu del Cardinale di Verdala con la Croce visibile. Aveva esso un detto assai arguto, allusivo alla vittoria ottenuta contro i Malevoli, e discorrendo con D. Ferrando Ozes Maestro razionale de' mali uffizj fatti contra di lui in Roma, diceva, che i suoi nemici l'avevano dipinto a Roma di molti colori, ma, ch'era ritornato a Malta rosso. Fece in oltre incidere una Medaglia descritta dal Ciacconio nella di lui vita *al tom. 4. pag. 185.*, nel dritto della quale dice, che vi era il di lui ritratto col di lui nome FRATER HUGO DE LOUBENX VERDALA CARDINALIS, e nel rovescio un Nettuno assiso nel Carro col seguente motto, COLLECTASQUE FUGAT NUBES, SOLEMQUE REDUCIT. Cose tutte allusive alla vittoria ottenuta nelle sue persecuzioni. Noi abbiamo avuta nelle mani, e veduta la medaglia, di cui parla il Ciacconio; e quanto al rovescio, vi abbiamo veduto il Nettuno assiso nel Carro, ma coll'aggiunta di un Sole, che dissipa le nubi, e le procelle; ed in ordine all'altra parte della Medaglia, dopo le parole riferite dal Ciacconio, vi abbiamo lette queste altre, M. M. PRINC. MEL. ET G.: cioè Granmaestro di Malta, e del Gozo; e quello, che più importa al caso nostro, vi abbiamo veduto scolpito il di lui ritratto coll'Abito Cardinalizio, e la Grancroce ottagonale nel Petro su la Mozzetta; il che certamente non si sarebbe fatto fare da lui, nè si sarebbe lasciato correre, se non fosse stato as-

N. II. fieri mandasset, nec toleratum fuisset, nisi eidem confirmatum fuisset jus ejusmodi Crucis supra Mozzettam deferendæ.

Prædicti
Magni
Magistri
Crucem
ideo gesta-
runt, quia
Equites
Professi
erant.

§. 17. Duobus hisce exemplis magnopere permoti sumus, ut tibi etiam, Dilecte Fili noster, licitum judicarem in Mozzetta Crucem gestare, quemadmodum antiquiores duo Equites Professi ejusdem Jerosolymitanæ Militiæ gestarunt. Neque enim putamus, in casu, de quo agitur, discrimen ullum inter te, et illos rationabiliter constitui posse, eò quod tu quidem Eques Professus Magnæ Crucis, illi autem Equites Professi, et Magni ipsius Militiæ Magistri essent. Etenim octogona Crux peculiare non est Magni Magisterii insigne; sed, ut jam pluries dictum fuit, habitus est proprius Equitum Professorum. Quod intelligi facile poterit ab his etiam, qui Constitutiones vestras ignorant, si observent, præfatum Alaleonium, dum habitum describit, quo indutus erat Magnus Magister Verdala post acceptum Biretum Cardinalitium, Magnam Crucem designare, non tamquam supremi ipsius Magisterii propriam, sed *juxta Ordinem suæ Religionis*: Sacrum verò Cardinalium Collegium, quum ejusdem Crucis delationi supra Mozzettam se opponeret, ut etiam superius innuimus, eas potissimum leges in medium protulisse, quibus interdictum est, cujuscumque Ordinis insignia supra Purpuram Cardinalitiam apponere. Ita porro, quum san. mem. Prædecessor noster Benedictus Papa XIII. Cardinalem renunciasset Fr. Laurentium a S. Laurentio, qui Cardinalis Cozza nuncupatus est, quique tunc Minister Generalis erat Ordinis Minorum; cumque eodem tempore per suas Litteras in forma Brevis datas die 19. Decembris anni 1726. statuisset, eundem in Officio Ministri Generalis perseverare: *Decernentes munus Ministri Generalis hujusmodi, ob tuam ad Cardinalatus dignitatem Promotionem factam, ut præfertur, durante nostro, et dictæ Sedis beneplacito præfato, non cessare; nemo fuit, qui illum, dum Cardi-*

sicurato il punto di portare la Croce ottogona sopra la Mozzetta. N. II.

§. 17. Questi due esempj ci anno dato un gran fondamento per credere, poter' ancor voi portare la Croce nella Mozzetta, come l'anno portata due altri vostri Predecessori Cavalieri Professi della Religione Gerosolimitana. Nè crediamo poter correre ragionevole disparità, nel caso, di cui si tratta, fra voi, ed essi, essendo voi Cavaliere Professo, e Grancroce, ed essendo essi Professi, e Granmaestri dell' Ordine: imperocchè la Croce ottogona non è divisa particolare del Granmaestro di Malta; è, come più volte si è detto, l'Abito proprio de' Cavalieri Professi: il che facilmente potrà comprendere anche chi non è pratico delle vostre Costituzioni, se rifletterà, che l'Alaleoni d sopra citato, descrivendo l'Abito, che portossi dal Granmaestro Verdala dopo ricevuta la Berretta Cardinalizia, dice la Grancroce, non propria del Magistero, ma della sua Religione, *juxta Ordinem suæ Religionis*; e che il punto promosso dal Sagro Collegio contro il portare la detta Croce nella Mozzetta, come pure abbiamo detto di sopra, appoggiassi al non doversi porre sopra la Porpora Cardinalizia alcun'altra insegna di Religione. In quella guisa appunto, che avendo la Santa Memoria di Benedetto XIII. creato Cardinale il Padre Lorenzo da S. Lorenzo, chiamato Cardinale Cozza, che era Generale dell' Ordine de' Minori, ed avendo nello stesso tempo stabilito con suo Breve spedito sotto il giorno 29. di Dicembre 1726., che continuasse nell' uffizio di Generale: *Decernentes, munus Ministri Generalis hujusmodi, ob tuam ad Cardinalatus dignitatem Promotionem factam, ut præfertur, durante nostro, et dictæ Sedis beneplacito præfato, non cessare*: non vi fù chi pensasse mai di attribuire la ritenzione dell' Abito Franceseano, che esso usò nel tempo ch'era Cardinale e Generale, all' esser Gene-

I due
predetti
Gr. Mae-
stri por-
tarono la
Croce,
per ragio-
ne della
loro Pro-
fessione.

N. II. nalis, et Minister Generalis simul fuit, ideo S. Francisci Habitum retinuisse putaverit, quod supremum Ordinis Ministerium gereret; quum unicuique satis exploratum esset, hujusmodi Habitum ideo ab eo retineri, quia Frater erat expressè Professus Ordinis S. Francisci.

Pont. pe- §. 18. Atque hæc sunt, quæ Nos, paucis horis titam fa- ab assidua occupatione nostra subtractis, col- cultatem ligere potuimus, ut quæstioni a te jam pridem indulget. proposita responsum redderemus; et consentaneè petitam a te, et a Religione tua, facultatem concederemus, ut tu videlicet Magnam Crucem octogonam ex alba tela supra Mozzetam gestares; quod Tibi per præsentem permitimus; Tibique, Dilecte Fili Noster, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. die Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem 13. Octob. die 13. Octobris 1745. Pontificatus Nostri Anno 1745. Sexto.

rale; essendo ognuno ben persuaso, che la ritenzione era un effetto della sua Professione fatta nella Religione di S. Francesco. N. II.

§. 18. Ed eccovi quanto in poche ore sottratte alle nostre continue applicazioni abbiamo potuto raccogliere per rispondere all'antico vostro quesito, e per concedervi fondatamente la licenza richiesta da voi, e dalla vostra Religione di portare sopra la Mozzetta la Croce ottogona di tela bianca, il che facciamo colla presente; dandovi con pienezza di cuore l'Apostolica Benedizione. Si concede la richiesta licenza.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 13. Octobris 1745. Pontificatus Nostri Anno 1745. Sexto. Dat. die 13. octob. 1745.

N. III.

NUM. III.

SPONSIS CATHOLICIS,

Qui in Fœderati Belgii regionibus, coram Civili Magistratu, aut Hæretico Ministro dumtaxat, mutuum consensum in Matrimonium de præsentî declararunt, qualibet conjugalis consuetudo interdicta decernitur, donec Matrimonium ad formam Concilii Trident. ritè celebraverint.

*Dilecto Filio Paulo Simoni a Sancto Joseph,
Carmelitæ Excalceato*

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Filii, Salutem et Apostolicam
Benedictionem.*

Recursus
ad Sedem
Apostolicam
habitus,
a Pontifice
benigne
excipitur.

REDDITE sunt Nobis per Dilectum Filium, eundemque primarium administrum nostrum, Silvium Cardinalem Valenti, vestræ litteræ, quibus subortam inter vos in re gravis sanè momenti controversiam exponitis, eamque iudicio nostro subjicitis. Non possumus equidem non magnopere commendare propositum vestrum, quo Sedem Apostolicam consulendam censuistis, ejusque definitionem exposcendam, ut eam unanimi consensu amplectamini; quam si omnes, cum similes emergunt quæstiones, pari docilitate exquirerent, et sequerentur, non tanta succresceret in dies, inter Evangelicos Operarios, opinionum varietas, nec doleremus aliquando, ob eorumdem in tradenda doctrina diversas sententias, in partes distrahi

Christianum populum, eamque scindi mentium N. III. animorumque concordiam, quam Christus Dominus Ecclesiæ suæ commendatam voluit usque adeo, ut ea præsertim, quasi tessera, discipulos suos cognoscendos prædixerit.

§. 1. Exposuistis itaque Nobis, non rarò istic contingere, ut Catholici Matrimonium inter se contracturi, Civilem adeant Magistratum, aut Hæreticum Ministellum, quibus se sistere legibus Patriæ coguntur, et coram illis mutuum exprimant in Conjugium consensum, quem tamen postea renovare coram legitimo Ministro Catholico et duobus Testibus, uti Tridentinum præcipit, aut omnino negligunt, aut in longum tempus differunt: interim verò, perinde ac si legitimi Conjuges jam forent, non dubitant omnem Conjugalem consuetudinem inter se habere. Quæsivistis deinde, quid de illo consensu sentiendum sit, coram Civili Magistratu aut hæretico Ministello præstito: Num scilicet satis fuerit ad perficiendum Matrimonium validum, saltem in ratione contractus, quod alter ex vobis affirmat, alter inficiatur; etsi ad Sacramenti dignitatem non assurgat, quod nemo vestrum in quæstionem adducit; si enim res ita se haberet, uti primus existimat, subsequens inter consentientes copula, etiam ante renovatum coram Parocho Catholico consensum, omni flagitio vacaret, et suscepta exinde proles, absque ulla dubitatione, esset legitima reputanda.

§. 2. Jam verò, ut postulatis vestris breviter simul et dilucidè respondeamus, unàque controversiam omnem iudicio nostro præcidamus, sic habete: Ubicumque promulgatum et receptum sit Concilii Tridentini Decretum *Cap. 1. Mat. Sess. 24. de Reform. Matrim.*, ibi nulla prorsus, atque in omni ratione irrita esse conjugia, aliter quam coram alterutrius contrahentium legitimo Parocho, aliove Sacerdote Parochi vices agente, et duobus Testibus, celebrata. Scimus profectò esse Theologos, qui in ipso Fidelium Matrimonio Contractum a Sacramento ita dividunt, ut in ratione

Quæstio-
nis propo-
sitæ sta-
tus.

Ubi pro-
mulgatum
est Tri-
dentini
Decretum
mat. Ma-
trimon.
Conjugia
aliter ini-
ta nulla
sunt.

Et qui-
dem tam

N. III. illum omnino perfectum quandoque consistere credant, quin ad Sacramenti excellentiam pertingat; sed quidquid sit de hac opinione, quam Nos quidem nunc in medio relinquimus, ea certe, quod attinet ad rem præsentem, locum nullum sibi vindicare potest apud eos, qui Tridentina lege obstringuntur: Etenim qui præter formam a se præscriptam, Matrimonium contrahere attemptant, eorum Tridentina Synodus non Sacramentum modo, sed Contractum ipsum irritum disertè pronunciat, atque ut ejus verbis utamur: *Eos ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit, et hujusmodi contractus irritos esse decernit.*

Quare, cum inter Catholicos in istis Provinciis degentes et promulgatum et receptum jam fuerit illud Tridentini Decretum, quod ambo fatemini; perspicuum est, Matrimonium ab ipsis in vicem initum coram Civili Magistratu aut A Catholicis Feederati Acatholicis Ministello, et non item coram proprio alterutrius contrahentium Parocho et duobus Testibus, neque in ratione Sacramenti, neque in ratione Contractus sustineri, aut ullo pacto validum reputari posse. Neque verò rationes, propter quas valida pronunciamus Matrimonia, quæ aut ab hæreticis inter se, aut a Catholicis cum hæreticis, in istis fœderatis Provinciis contrahuntur, non servata forma Tridentini, aptari queunt Conjugiis inter se initis a Catholicis, quorum quilibet Tridentini Decreto se obstrictum agnoscit, ejusque se auctoritatem sequi profitetur.

Præmissæ Doctrina consecraria, circa naturam præstiti consensus
 Circa necessitatem ritè celebrandi Matrimonium an-

§. 3. Sciant itaque Catholici vestræ cura crediti, cum Civili Magistratui, aut hæretico Ministello Matrimonii celebrandi causa se sistunt, actum se merè civilem exercere, quosuum erga Leges et Instituta Principum obsequium ostendunt: Cæterum tunc quidem nullum a se contrahi Matrimonium. Sciant, nisi coram Ministro Catholico et duobus Testibus nuptias celebraverint, numquam se, neque coram Deo, neque coram Ecclesia, veros et legitimos Conjuges fore: nec, si interim conju-

galem inter se consuetudinem habuerint, eam gravi culpa carituram. Sciant denique, si qua ex hujusmodi conjunctione oriatur soboles, eam utpote ex non legitima uxore natam, in oculis Dei fore illegitimam, et nisi conjuges consentum ex Ecclesiæ præscripto renovaverint, illegitimam perpetuo futuram etiam in Ecclesiæ foro.

§. 4. Erit porrò officii vestri, hæc omnia, cum commoda se obtulerit occasio, atque ea, quam rerum circumstantiæ vobis adhibendam suaserint, circumspectione et cautela, singulis explicare prolixius, simulque omnes commonere, ut siquidem Regionis consuetudini, et terreni Principis sanctionibus obtemperare coguntur, faciant illi quidem, sed Religione salva, potioresque ducant sanctissimas Ecclesiæ leges, quibus fidelium Matrimonia constringuntur. Illud præterea vobis curandum est, ne, etiamsi duo Catholicis civilem illam ac merè politicam eorum hæreticis ceremoniam peregerint, nimium inter se familiariter agant, aut sub eodem tecto in communi habitent, nisi se prius veris et legitimis nuptiis, ex norma Tridentini alligaverint; quamquam enim ea familiaritas esse possit sine flagitio, flagitii certè periculo et suspitione non vacat; utrumque autem probis et bene moratis Christifidelibus cavendum est. Ad ejusmodi porrò evitanda pericula, cognoscimus, consultius utique fore, ut Catholici, non nisi Matrimonio jam antea in faciem Ecclesiæ inter se legitime celebrato, ad illam explendam civilem ceremoniam, sacularem Magistratum, seu hæreticum Ministellum adirent; sed quoniam ex vestris litteris deprehendimus, id non sine periculo, et perturbationibus posse adimpleri, id saltem pro viribus satagite, ut, postquam Reipublicæ morem illi gesserunt, non diu differant Ecclesiæ legibus parere, et conjugale fœdus juxta præscriptam a Tridentino normam ritè et sanctè inire: et si quid tum super hac te, tum super aliis, quæ istam Missionem respiciunt, Nobis

N. III. te conjugalem consuetudinem. Et circa conditionem proles, si quæ interrim procreetur. Quid præcipiendum, quid que snadendum earum Regionum Catholicis.

N. III. suggerendum esse putetis, communicato inter vos consilio, operam nostram implorate, quam semper præsentem invenietis.

§. 5. Epistola hæc nostra tibi, dilecte fili, Paule Simon a Sancto Joseph, inscripta est: eam tamen volumus a te communicari etiam dilecto filio Hadriano Augustino Won-Duck Pastori Leidensi, cujus scriptum super ea, de qua nunc agitur, controversia, a supradicto Cardinali de Valentibus nobis oblatum libenter perlegimus.

§. 6. Postremò vos hortamur majorem in modum, ut istam Dominici Gregis non contemnendam portionem sedulo, sicuti laudabiliter hactenus fecistis excolere, atque ad omnem pietatem informare pergatis; vobisque interim Apostolicam Benedictionem peramanter imper-
timur.

Dat. die Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die
17. Sept. 17. septembris 1746. Pontificatus Nostri Anno
1746. Septimo.

NUM. IV.

N. IV.

VERONENSIS ECCLESIE

Capitulo nonnulla Privilegia conceduntur: simulque providetur, ut Canonici in Choro Divina officia cum aliis canere non omittant,

Dilecto Filio Nostro Danieli Tituli S. Mariæ supra Minervam Presbytero S. R. E. Cardinali Delphino nuncupato, ex concessione et dispensatione Apostolica Patriarchæ Aquilejensi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

PRÆCLARA decora, insignia ornamenta, ac tot tantaque privilegia, quibus a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, Imperatoribus, Regibus, Principibus, ac Ducibus, Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Veronensis instructum cumulatamque a priscis temporibus, adhuc excellere perspicitur, ita nobis comperta et explorata sunt, ut Nos dum in minoribus constituti pro nostri muneris debito certam omnium Ecclesiarum, ac præsertim Cathedralium notitiam Nobis compararemus, propè in admirationem adduxerint. Proo-
mium.

§. 1. Illud potissimum animo versabatur, Capitu-
quod bon. mem. Rotaldus Episcopus Veronensis lum Veron-
An. DCCCXIII. post abdicatam a se, suisque nense ab
successoribus omnem in ipsum Capitulum ju- Episcopo
risdictionem et auctoritatem sub tutela et re- immune.

N. IV. fugio Patriarchæ pro tempore existentis Aquilejensis, cujus Suffraganeus etiamnum est Episcopus Veronensis, ita reposuerit, ut liberum et immune ab omni Veronensis Antistitis potestate et jurisdictione sit et habeatur.

Novis privilegiis decoratur §. 2. Quoniam autem a Nobis supplex postulasti, ut insigne hujusmodi Capitulum Tibi, Tuisque successoribus Patriarchis Aquilejensibus, ut præmittitur, subjectum, novis Apostolicæ etiam nostræ benignitatis auctoritatisque documentis ornare, et augere dignaremur; Nos sanè, qui eximias, Pastoralesque virtutes tuas Pontificiis laudibus prosecuti, in amplissimum quoque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Collegium te cooptavimus, votis tuis hac in parte, quoad Nobis integrum est, obsecundare libenti animo gaudemus.

Palmulæ sive Bugiæ usus in Missis tribuitur. §. 3. Itaque modernis, et pro tempore existentibus ejusdem Cathedralis Ecclesiæ Veronensis Canonicis usum Scotulæ, sive Palmulæ, vulgò *Bugiæ*, ad instar Episcoporum, tam in Missis privatis, quam in solemnibus cum cantu, sive in eadem, sive in aliis ipsius Civitatis, et Diocesis Veronensis, atque aliarum etiam Diocesum Ecclesiis, in perpetuum concedimus, et elargimur.

Altare privilegium personale bis in hebdomada ipsis conceditur. §. 4. Præterea iisdem, ut præmittitur, Canonicis in perpetuum indulgemus, ut Sacrosanctum Missæ Sacrificium, quod ad quodcumque Altare bis in hebdomada quilibet eorum pro animabus Christianissimorum, quæ Deo in charitate conjunctæ ex hac vita migraverint, celebraverit, perinde iisdem suffragetur, ac si ad Altare Privilegiatum fuisset celebratum.

Item domesticum Oratorium in Villa Angiari dicta. §. 5. Insuper spirituali consolationi singulorum ex iisdem modernis et pro tempore existentibus Canonicis, quantum cum Domino possumus, benignè consulere volentes, cuilibet ipsorum, ad memorati Capituli Villam Angiari dictam, ut bonis, redditibus, proventibusque advigiletur, adveni, et commoranti, Apostolica auctoritate tribuimus et impertimur facultatem

tatem celebrandi, sive celebrari faciendi Sacrosanctum Missæ Sacrificium in ædium ejusdem Villæ Oratoriis ad hoc decenter muro extractis, et ornatis, seu extruendis, et ornandis, ab omnibus domesticis usibus liberis, prius tamen ab Archipresbytero ejusdem Capituli visitandis et approbandis, in cujuslibet Canonici, et sibi inservientium inibi famulorum præsentia, ita ut diebus festis de præcepto ab obligatione audiendi Missam in Ecclesiam liberi, et immunes habeantur; salvis tamen juribus Parochialibus.

§. 6. Porrò nolumus inter tot tantaque privilegia eidem Capitulo et Canonicis concessa numerandum esse illud, quod, quemadmodum Tibi æquè ac nobis notum est, antiqua traditione, contra Sacrorum Canonum Sanctiones, ac nostram præsertim Constitutionem, cujus initium est: *Cum semper oblatas*: invecum ab ipsis Canonicis non modo contenditur, sed etiam servatur, interessendi dumtaxat Choro, et cum cæteris Mansionariis, Cappellanis, Acolythis et Clericis canentibus psallentibusque adsistendi, nunquam verò cum iisdem canendi psallendi, etsi nonnullos eorumdem esse accepimus, qui aliter sentientes, a conscientia angoribus agitantur, ex eo quod eapropter se non fecisse fructus suos existiment.

§. 7. Itaque a Te, Dilecte Fili Noster, poscimus, et flagitamus, ut non solim hujusmodi abusum et corruptelam ab Ecclesiastica disciplina absonam, et Canonicis Ordinationibus, ac nostræ quoque Constitutioni contrariam, penitus evellere et eradicare adnitaris; verum etiam ipsos suaviter fortiterque admonas et hortaris, ut in posterum eam, quæ decet, et tenentur, reverentiâ Choro intersint, adsistantque, nec non pari pietate, attentione ac vigilantia, omnino canere, vel psallere cum cæteris studeant et contendant.

§. 8. Deinde iisdem edicas et notum facias, Nos quemadmodum per hasce nostras in forma *Declarat. Cano. Tom. IX.*

N. IV.

Usus non canendi in Choro inter privilegia recenseri nequit.

Hortatio ad Patriarcham ut eum abusum evellat.

®

T

N. IV. Brevis literas Tibi declaramus et injungimus, decernere atque statuere, sicut in eadem Constitutione nostra innuimus, ipsos suosque successores Canonicos, Choro quidem interessentes adsistentesque, minimè verò canentes psallentesque, nullo pacto ex Præbendis et Distributionibus facere fructus suos, atque adeo restitutioni obnoxios esse ac fore.

Facultas tribuitur Patriarchæ absolute vendi eos, qui hæcenus in hoc defecerunt.

§. 9. Verùm cum iis, qui hac super re, conscientia stimulis acti, ad Te confugerint, benignè indulgentes, Tibi facultatem tribuimus, et impertimur, ut sive per te ipsum, sive per alios a te deputandos, unusquisque Canonicus qui se in canendo psallendove in Choro cum aliis defecisse animadvertit, (dummodo promittat se deinceps omnino curaturum, ut in Choro et præsens adsistat, et cum aliis canat, psallatque) absolutionem a culpa, et super omnibus fructibus indebitè perceptis dispensationem obtinere possit et valeat.

Neque aliter concessis privilegiis gaudere possunt.

§. 10. Cæterùm volumus et mandamus, ut nulli eorundem Canonicorum, qui licet præsens in Choro adsistat, tamen minimè canat psallatve, suffragentur hujusmodi indulta ac privilegia, quæ unicuique moderno et pro tempore existenti Canonico, ad tuorum meritum intuitum, per easdem præsentis litteras concedimus, et elargimur.

Suadetur Patriarchæ, ut omne studium in hoc adhibeat.

§. 11. Cæterùm te, Dilecte Fili noster, rogamus et in Domino hortamur, ut iisdem studiis, quibus Nos, supplicationibus tuis inclinati, eosdem Canonicos novis Apostolicæ benignitatis, auctoritatisque Privilegiis adauximus, nostris tuisque rationibus Pastorum Principi Jesu Christo æterno Judici reddendis satisfaciendum cures; et abusu et corruptela hujusmodi penitus sublata, Divinum cultum per Divinæ Psalmodiæ cantum promovere et augere satagas, ut non minus ipsi Canonici, quàm Nos ipsi invicem, æternam mercedem a bonorum omnium largitore Deo consequi mereamur.

§. 12. Interim cœlestis præsidii auspiciem, et studiosæ nostræ ad Tibi gratificandum voluntatis pignus esse cupimus Apostolicam benedictionem, quam Tibi, Dilecte Fili Noster, et iisdem Canonicis, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majoris sub Annulo Piscatoris die XIX. Januarii MDCCLXVIII. Pontificatus Nostri An. Oct. 1748.

Cajetanus Amatus.

NUM. V.

N. V.

S. FRANCISCUS XAVERIUS

Indiarum Orientalium Patronus Principalior declaratur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

INDIARUM Gentibus Beati Francisci Xaverii S. Franciscus Societatis Jesu, qui Apostolicis charismatibus Xaverius ab affluenter decoratus, novarum Gentium Apostolus unanimi totius Christiani Orbis consensu Indiarum meruit appellari, prædicatione et miraculis Gentibus ex tot tamque dissitis regionibus Catholica præcipue Ecclesiæ aggregatis, ut gloriosa ejusdem honorandus. merita alacrius venerantes, et relicta sibi quoque præclara virtutum exempla ardentius imitantes, presentissimum illius in Cœlis apud mirabilem in Sanctis suis Deum sibi patrocinium certo polliceri valeant, ipsum Sanctum Franciscum novis honorum incrementis colendum, novoque titulo in terris decorandum invocandumque proponimus, atque mandamus.

N. V. §. 2. Etsi autem pro singulari pietate, et instantia credibili erga res Sacras, Sacrosanctæ Religionis rationes, et Sanctorum reverentiam zelo Regis Portugalliæ, suo, Carissimus in Christo Filius noster Joannes Portugalliæ, et Algarbiorum Rex Illustris, et persecutio in Oriente deserviens, eum dem Patrimonium, Nobis supplicavit, ut tanti Indiarum Apostolice Principalem Regionibus dandum suadent.

per dilectum Filium Emmanuëlem Pereira de Sampajo Militiæ Jesu Christi Commendatorem, ejusdem Johannis Regis negotiis apud Nos, et Apostolicam hanc Sedem expediendis Præpositum, Nobis supplicavit, ut tanti Indiarum Apostolice cultum, et venerationem in terris, quantum Nobis ex alto conceditur, adaugere satagamus; ipsa tamen in Sinarum maxime Regno in Christifideles ibi degentes mota, atque in Evangelicæ præsertim prædicationis Operarios sæviens persecutio, ut piis laudati Johannis Regis votis ac precibus paterna benignitate obsecundantes, id præstemus alacrius, vehementer urget et extimulat.

Eo Titulo colendus edicitur, cum Officio Duplici I. Classis, et Octava.

§. 3. Itaque, ad majorem Dei laudem, divinique cultus augmentum, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, Sanctum Franciscum Xaverium Patronum principalem ac Protectorem Indiarum, quæ numerantur a Capite *Bonæ Spei* dicto, usque ad Regna Sinarum, et Japoniæ, eisque adjunctarum Provinciarum, et adjacentium Insularum, cum omnibus, et singulis prærogativis, quæ, juxta Brevarii et Missalis Rubricas, Sanctis Patronis principalioribus et Protectoribus competunt, habendum, invocandum, et colendum esse statuimus, declaramus, atque jubemus. Præterea, ut imposterum solennis tanti Patroni memoria majori, quam antea celebrabatur, pietate, ac debitis laudum præconiis quotannis recolatur; volumus, et omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, auctoritate et tenore paribus indulgemus, atque mandamus, ut annua ipsius Sancti Francisci Xaverii dies sub Ritu Duplici Primæ Classis cum Octava peragatur.

De Litterarum perpetuo vigore.

§. 4. Decernentes easdem præsentès litteras semper firmas, validas, et efficaces existere,

et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolice Auditores, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem, ut earundem præsentium litterarum Transumptis, seu Exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem proorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 24. Februarii 1748. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

De Exemplorum auctori-
tate.
Dat. die
24. Febr.
1748.

Cajetanus Amatus.

FINIS NONI VOL.

INDEX

INITIORUM SINGULARUM CONSTITUTIONUM

QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

	Pag.
M AGNO cum animi nostri. XLVIII.	5
A quo primum. XLIX.	32
Injuncta Nobis. L.	41
Cum nuper. LI.	62
Cum sextodecimo. LII.	73
Quanta curarum. LIII.	77
Probè te meminisse. LIV.	88
<i>Avrà ella.</i>	89
In Throno Justitiæ. LV.	140
Inexhausti. LVI.	148
Urbem Antibarum. LVII.	158
<i>La Città d'Antivari.</i>	159
Commissa nobis. LVIII.	210
Ad honorandam. LIX.	212
Quam propensa. LX.	281
Romanum decet Pontificem. LXI.	287
Quamvis jamdudum. LXII.	299

IN APPENDICE.

Consentaneum. I.	303
<i>La nostra Costituzione.</i> II.	307
Postquam Deo adjuvante. III.	341
Perspectum vobis. IV.	346
Omnium Ecclesiarum sollicitudo.	351

Postquam initio.	357
Postquam per alias.	363
Deum Apostolicæ.	378
Pervetustus. V.	389

IN SUPPLEMENTO.

Romana Ecclesia. I.	392
Biennium. II.	398
<i>Sono in circa.</i>	399
Redditæ sunt Nobis. III.	426
Præclara decora. IV.	431
Indiarum Gentibus. V.	435

FINIS INDICIS.

INDEX

ARGUMENTORUM EARUMDEM CONSTITUTIONUM.

ANNO MDCCLI.

PONTIFICATUS ANNO XI.

- XLVIII. DE tollendis abusibus ab Oratoriis privatis, quæ sunt in domibus Laicorum. 2. Junii. Pag. 5
- XLIX. De his, quæ vetita sunt Hebræis habitantibus in iisdem Civitatibus, et Locis in quibus habitant Christiani. 14. Junii. 32
- L. Aquilejensis Patriarchatus, et Sedis perpetua suppressio, et extinctio; necnon erectio duorum Archiepiscopatum *Utinensis*, et *Goritiensis*, cum aliis opportunis dispositionibus. 6. Julii. 41

PONTIFICATUS ANNO XII.

- LI. Ecclesiæ Parochiales, aliaque Officia ad animarum curam spectantia in Indiis Occidentalibus Hispaniarum Regi subjectis, etiam sæcularibus Clericis, seu Presbyteris conferri posse conceditur, contrariis non obstantibus. 8. Novemb. 62
- LII. Beatificatio B. Joannæ Franciscæ Fremiot de Chantal Ordinis Monialium a Visitatione Sanctæ Mariæ nuncupatarum Fundatricis. 13. Novemb. 73

- LIII. Congregationi Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe novus Cardinalis Præfectus deputatur, et Congregatio Particularis super rebus œconomicis ejusdem Fabricæ instituitur. 15. Novem. 77
- LIV. Aviæ Neophitæ asseritur jus offerendi ad Baptismum infantes Judæos ex Filio præmortuo Nepotes. 15. Decemb. 88

ANNO MDCCLII.

- LV. Sacræ Congregationis Rituum Decreta super modo utendi Indulto Pontificalium, Capitulo, et Canonicis Ecclesiæ Archiepiscopalis Urbinaten. olim a Sede Apostolica concessio approbantur, et confirmantur. 28. Febr. 149
- LVI. Indulgentiarum nova concessio pro personis Sæcularibus utriusque sexus tam Tertio Ordinis S. Francisci de Paula adscriptis, quam Chordigeris ejusdem Sancti funiculum benedictum deferentibus. 28. Februarii. 148
- LVII. De Bonis Ecclesiarum, quæ semel ab Infidelibus occupata, deinde in Christianorum potestatem devenerunt. 19. Martii. 158
- LVIII. Damnatio, et prohibitio cujusdam Folii continentis Theses, quas in Sorbona defendendas proposuit Joannes Martinus de Prades Sacerdos Montalbanensis sub titulo: *Hierusalem Cœlesti*. Quæstio Theologica; Quis est ille, cujus in faciem Deus inspiravit spiraculum vitæ. *Gen. 27. 22. Martii.* 210
- LIX. Vaticanæ Basilicæ, et illius Archipresbyteri, Capituli, et Cleri præcipua Privilegia, et Jura recensentur, instaurantur, et Apostolica auctoritate confirmantur, iisdemque nova Privilegia, et gratiæ conceduntur. 27. Martii. 212
- LX. Congregationis Piorum Operariorum commodis, et incrementis, per opportuna Decreta, et Indulta prospicitur. 12. Aprilis. 281
- LXI. Erectio Oppidi Pergulæ in Civitatem: cum concessione plurium facultatum Vicario Episcopi Eugubini ibidem deputando. 19. Aprilis. 287

- LXII. Ecclesiastici Ditionis Pontificiæ quid juris habeant interveniendi, et sententiam dicendi in Consiliis super rebus, et negotiis eorum interesse tangentibus 29. *Julii.* 299

IN APPENDICE.

- I. Allocutio habita in Consistorio Secreto Feria 2. die 21. *Aprilis* 1749. super honorifico Fidelissimi Titulo Joanni V. Portugalliæ, et Algarbiorum Regi, ejusque Successoribus a Sanctitate Sua collato. 303
- II. *Lettera circolare a tutti i Patriarchi, Arcivescovi, e Vescovi sopra la preparazione all' Anno Santo.* 26. *Aug.* 307
- III. Allocutio habita in Basilica S. Mariæ Majoris pridie Kalendas Octobris Anno Jubilæi MDCCL. in Festo S. Hieronymi Confessoris, et Ecclesiæ Doctoris, ante consecrationem Altaris Pontificii ejusdem Basilicæ. 311
- IV. Allocutio habita in Consistorio Secreto Feria secunda die 5. *Julii* 1751. super suppressione Patriarchatus Aquilejensis, et duorum Archiepiscopatum Utinensis, et Goritiensis erectione; cum aliis Monumentis ad eam rem pertinentibus. 346
- V. De Ritu, et usu Cerearum formarum, quæ benedici, et consecrari solent a Romano Pontifice. 389

IN SUPPLEMENTO.

- I. Episcopo Warmiensi, et Sambieni conceditur usus Pallii, et jus preferendæ Crucis ad morem Archiepiscoporum. 21. *Aprilis.* 1742. 392
- II. Ut Equites Professi Militiæ Hospitalis S. Joannis Jerosolymitani, ad Episcopatum, aut ad Cardinalitiam dignitatem evecti, Crucem octogonam ex tela alba, tamquam habitum suæ Religionis proprium exterioribus vestibus assutam gestare valeant. 13. *Octob.* 1745. 398

- III. Sponsis Catholicis, qui in Fœderati Belgii regionibus coram Civili Magistratu, aut hæretico Ministro dumtaxat, mutuum consensum in Matrimonium de præsentî declararunt, quælibet conjugalis consuetudo interdicta decernitur, donec Matrimonium ad formam Concilii Tridentini ritè celebraverint. 17. *Septembris.* 1746. 426
- IV. Veronensis Ecclesiæ Capitulo nonnulla Privilegia conceduntur: simulque providetur, ut Canonici in Choro Divina Officia cum aliis canere non omittant. 19. *Januarii.* 1748. 431
- V. Sanctus Franciscus Xaverius Indiarum Orientalium Patronus principalior declaratur. 24. *Februarii.* 1748. 435

FINIS INDICIS.

UEV
OTEC